İNSAN BEYNİNİN, UZAYIN VE ZAMANIN

Bilinmeyen DÜNYASI

4. CİLT

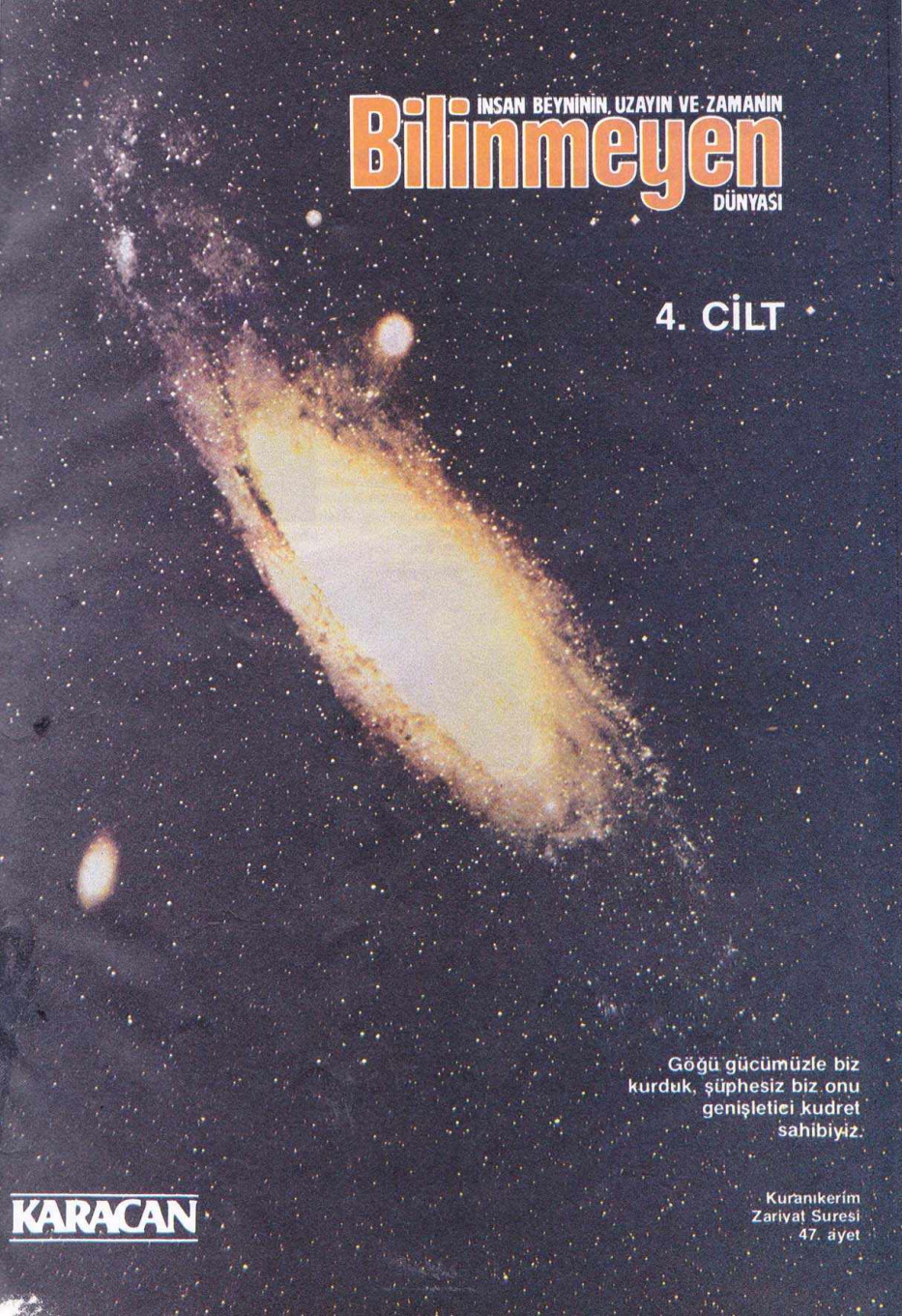

Göğü gücümüzle biz kurduk, şüphesiz biz onu genişletici kudret sahibiyiz.

Kuranıkerim
Zariyat Suresi
47. ayet

KARACAN

Nazilerin gizli silahı

Alman "uçan topları"

2. Dünya Savaşı sırasında Nazilerin uçandaire biçiminde, güçlü hava araçları ürettikleri öne sürülüyor. Hatta çekilen fotoğraflar bile var! Öte yandan diğer devletlerin de benzer çalışmaları olduğu söyleniyor. Tüm bunlar ile amaçlanan ne? Aşağıdaki yazıda bu sorunun cevabı aranıyor.

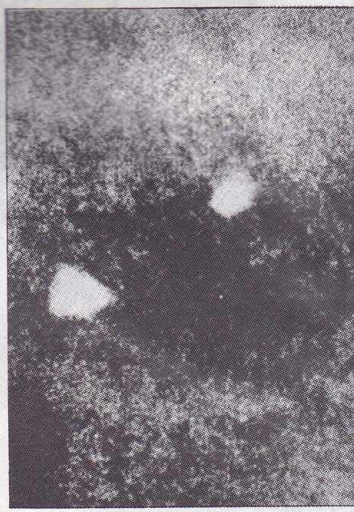

II. DÜNYA SAVAŞI'NDA NAZİLER, esrarengiz bir hava aracı kullanmaya başladılar. O zamanlar, bunlara "esrarengiz hayalet savaşçılar" adı verildi. Müttefik güçlerinin pilotları genellikle gece uçuşlarında bu ürkütücü silahlarla karşı karşıya geliyorlardı. Hiç kimse ilk bakışta bu esrarengiz hava silahının ne olduğunu bilmiyordu. Bu "ateş topları"

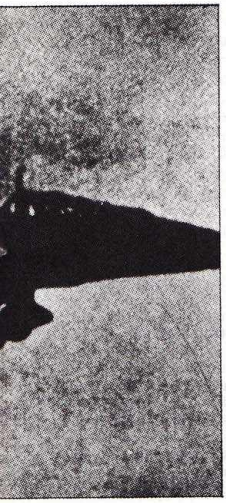

2. Dünya Savaşı sırasında müttefik uçaklarıyla hayalet savaşçıları gösteren ender fotoğraflardan biri. Bazı mürettebat bu küreleri gümüşi Noel ağacı süslerine benzettiler. Hatta o zamanlar, "nerede hayalet savaşçı varsa orada ateş vardır" deyişi çok kullanılır olmuştu (üstte).

Flying Flapjack, aynı zamanda Deniz Kuvvetleri Böreği diye biliniyordu. Yatay olarak uçarken saatte 55 km hız yapıyordu. En yüksek hızı ise saatte 640 km'ye kadar ulaşıyordu (sağda).

Avro-car Amerikan Hava Kuvvetleri için Avro-Canada firması tarafından yapıldı. İngiliz mühendis Frost tarafından tasarımlandı ve 1960 yılında yapımı tamamlandı. Eğer uçabilseydi hızı sesin iki katına çıkacaktı (solda).

birdenbire ortaya çıkıyor ve uçaklara kilometrelerce eşlik ediyordu. Sanki yerden radyo kumandasıyla idare ediliyor gibi görünüyorlardı...

Pilotlar gözlemliyor

DARKMALT

Öte yandan bu gizemli araçlarla ilgili olarak bildirilen raporlar, olağanüstü benzerlikler gösteriyordu. Amerikan Hava Kuvvetleri'nin 415. Gece Uçuş Birliği'nden Teğmen **Schlueter,** Ren üzerinde uçarken "on tane kırmızımsı küçük ateş topu" tarafından rahatsız edildiğini bildiriyordu. Tarih 23 Kasım 1944 idi. Pilotlar, **Henry Gilbin** ve **Walter Cleary,** 27 Eylül 1944'te uçaklarının üzerinde yaklaşık olarak saatte 400 km hızla uçan "çok hızla yanan ateşler" tarafından takip edildiklerini iddia ediyorlardı.

Bu tür raporlar iki ana noktada toplanıyordu: Hayalet savaşçılar yerden belirli bir uçağa yöneltilmiş olarak ortaya çıkıyorlar ve bu uçakların ateşleme sistemlerinde hatalı fonksiyonlara neden oluyorlardı. Diğer raporlar ise ateşleme sistemlerinin arızalarının uçakların düşmesine neden olduğu yolundaydı, ancak müttefik güçler tarafından bu doğrulanmıyordu.

Almanların gizli silahı

Bu arada Nazilerin gizli silahlarıyla, uçandaireler arasında bir bağlantı olabileceğine dair görüşler çoğaldı. Alman gazete ve dergileri, 1950'lerin ortalarında uçuş kaptanı **Rudolph Schriever** ile ilgili olarak birtakım makaleler yayımladılar. Raporlara göre, bu eski uçak mühendisi, 1941 yılının baharında "uçan topların" prototiplerini yaptı ve bunlar 1942 yılının Haziran'ında denendi.

Yardımcıları **Habermohl, Miethe** ve **Bellonzo** ile 1944 yılının yazında "uçandaireler" ile ilgili bir çalışma yaptı. Prag yakınlarındaki BMW fabrikalarında ise daha gelişmiş modeller üzerinde çalıştı ve onların ilk motorlarını gelişmiş jet motorlarıyla değiştirdi.

Uçandaire projeleri ve diğer uçan cisimlerle ilgili açık tanımlamalara Yüzbaşı **Rudolf Lusar**'ın yazdığı bir kitapta yer verildi. Bu kitap, **İkinci Dünya Savaşı'nda Alman Gizli Silahları** adını taşıyordu.

Güçlü bir uçandaire

Habermohl ve Schriever ufak kubbe gibi bir pilot mahallinin çevresinde döhen geniş bir yüzey geliştirdiler. Bu halka, ayarlanabilir kanat-diskler içeriyordu. Bunlar yatay uçuşta ve kalkışta uygun duruma getiriliyordu. Miethe ise 42 metre çapında disk biçiminde, içinde jet motorları olan bir model geliştirdi.

Diğer raporlar ise zaman zaman ayrıntılar konusunda çelişse de, uçandairelerin çaplarının üzerinde anlaşmaya varılıyordu. Yüksekliklerini tabandan pilot mahallinin üstüne kadar 32 metreydi. Yaklaşık olarak 12.000 metre yükseğe ulaşıyordu ve yatay uçuşta hızları saatte 2000 km'ye kadar çıkabiliyordu.

Projeler kayboldu

Rudolph Schriever, 1950'lerin sonunda, savaş zamanında "Project Saucer" adıyla anılan araştırma programında çalıştığını açıkladı. Onun "uçan diskleri" 1945'lerin sonlarında denenmeye hazırdı. Ancak müttefiklerin Almanya'ya girmesiyle, deney iptal edildi.

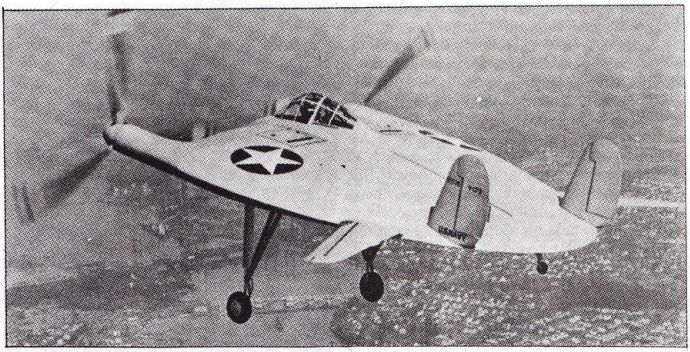

Kitle halüsinasyonu mu?

Önceleri müttefik kuvvetler hayalet savaşçılarının statik elektrik yükleri olduklarını sanıyorlardı. Bu teori kanıtlanamadı. Daha sonra bunların Alman ve Japonlar tarafından bombardıman uçaklarının ateşleme sistemlerini bozmak için tasarımlanmış gizli silahlar oldukları öne sürüldü.

Diğer bir teori de bu silahların yalnızca psikolojik olarak rahatsızlık vermek üzere geliştirilmiş silahlar olduğu yolundaydı. Buna göre müttefik pilotların sinirlerini bozmak için gönderiliyorlardı. Sonuçta Kraliyet Hava Kuvvetleri ve Amerikan 8. Ordusu bu esrarengizliği çözmeyi başaramadılar. Bunun üzerine hayalet savaşçıların sadece bir "kitle halüsinasyonu"ndan ibaret olduğu iddia edildi. Fakat bu, bir türlü kanıtlanamadı.

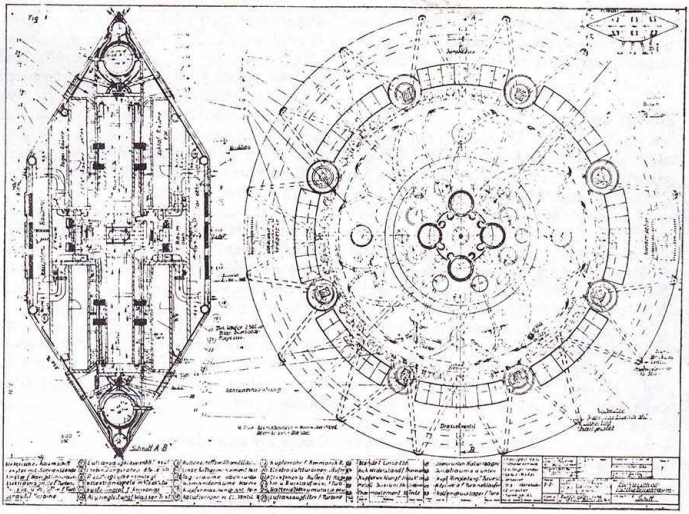

Dünya yapımı bir uçandaire tasarımı. Bu çizimler 1978 yılında Brisant adlı bir dergide yayımlandı. Disk biçimli bir uzaygemisine aitti. Batı Alman hükümeti bu disk biçiminde uzaygemisi ile yakından ilgilendi. Fakat elektromanyetik türbinleri, lazerle çalışan radarları ve bilgisayarları olmasına rağmen pek kullanışlı değildi (solda).

Makine imha edildi ve Nazilerin geri çekilmesinin karışıklığı içinde projeler de kayboldu veya çalındı.

Schiever, bu açıklamalarından kısa bir süre sonra öldü. Daha sonra özgün düşüncelerinin savaş sonrasındaki uçandaire olaylarına birtakım açıklamalar getirdiği öne sürüldü.

Almanların ateş topları

Fakat hayalet savaşçıların kökeni neydi? Bu konuya ilişkin bir açıklama, İtalyan yazar **Renato Vesco** tarafından yapıldı. Vesco, 1968 yılında bu konuda bir kitap yazdı. Ona göre, hayalet savaşçılar gerçekte Almanların "ateş topları" idi. Wiener Neustad'da uçak mühendisleri gözetiminde üretilmişlerdi. Bu dairesel bir uçuş aracıydı ve turbo jetlerden güç alıyordu. Savaşın sonlarına doğru kullanılmıştı. Bir anti-radar sistemi ve bir psikolojik silah olarak müttefik pilotlarını rahatsız etmek üzere yapılmıştı. Vesco bu konuda şöyle söylüyor:

"Çevresinde ateş gibi bir hale vardı, bu çok zengin yakıt karışımı tarafından meydana getiriliyordu. Birtakım kimyasal maddeler eklenerek elektriğin akmasını kesiyordu. Bunu da uçağın çevresindeki atmosferi aşırı derecede iyonize ederek yapıyordu. Genellikle kanat uçlarında ve kuyruk yüzeylerinde uçağın üzerindeki H_2S etki altına alınıyordu. Radar ise çok güçlü elektromanyetik uyarılar ve elektrostatik alanlar yaratıyordu."

Vesco aynı zamanda bu ateş topunun basit prensiplerinin daha sonra da daire şeklinde bir hava aracına uygulandığını söylüyordu. Bu, "şimşek topu" olarak adlandırılıyordu ve "jet gücü"nde kullanılıyordu.

Gizlendi

Ne İngilizler, ne Amerikalılar, ne de Sovyetler, gizli Nazi fabrikalarında neler icat edildiğini açıklamadılar. 1945 yılında İngiliz Uçak Üretim Bakanlığı'nın bir görevlisi olan Sir **Roy Feddon** şöyle bir rapor verdi:

"Ben onların geliştirdikleri modellerin taslaklarını ve üretim merkezlerini gördüm. Savaşı birkaç ay daha uzatmayı planlasalardı, hava savaşlarında bir dizi ölümcül araçla karşı karşıya gelirdik."

1956 yılında, Amerikan Hava Kuvvetleri'nin Mavi Kitap Projesi (Bkz. sayfa 297) ile ilgili kurulun başkanı olan **Edward J. Ruppelt** şunları açıkladı:

"II. Dünya Savaşı sona erdiği zaman, Almanların çeşitli tiplerde uçakları ve kumandalı füzeleri vardı, bunlar geliştirilmişti. Bunların birçoğu başlangıç aşamasındaydı. Denebilir ki, bu araçlar uçandaire gözlemcileri tarafından izlenen cisimlerin gücüne doğru bir atılım yapıyordu."

Savaş sonrası projeler

Savaş sonrasında uçandaire imaliyle ilgili ilk projeler, 1954 yılında ortaya çıktı. Kanada hükümeti 1951 yılında Teksas'ın Albuquerque yakınlarında dev bir uçandairenin görüldüğünü bildirdi. Bu cisim Almanların savaş sonrasında yapmaya çalıştıklarına çok benziyordu. Yetersiz teknik olanaklarından ötürü projeleri Amerika'ya devretmişlerdi.

Daha sonra Amerikan hükümetinin tabak biçiminde uçak projeleri ve Amerikan Deniz Kuvvetleri'nin "Uçan Börekler"i ortaya çıktı. Bu uçan börekler aynı zamanda Deniz Kuvvetleri'nin "Dilbalığı" olarak da adlandırılıyordu... Dairesel bir uçaktı. Tasarımlarına

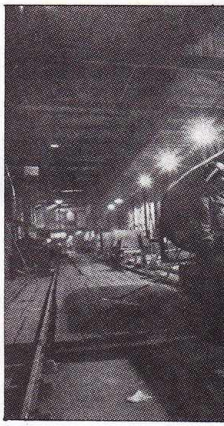

Bir Amerikan askeri, V-2 roketinin başında nöbet tutuyor. Almanya'da Nordhausen'deki bu yeraltı fabrikaları savaş sırasında çok güçlüydü. Bunun gibi 2. Dünya Savaşı'yla ilgili birçok gizli olay hâlâ müttefikler tarafından açıklanmadı (üstte).

V-2 roketlerinin yaratıcısı Wernher von Braun, Peenemünde füze üssünde askeri yetkililerle birlikte görülüyor (üstte sağda).

II. Dünya Savaşı sıralarında başlanmıştı. O sıralarda Deniz Kuvvetleri'nin uçak gemilerinden dikey olarak havalanabilecek ve saatte 55 km hızla uçabilecek araçları vardı.

Bu araçlarla ilgili olarak 1950'lerin başlarında çok az bilgi vardı, kısa bir süre sonra da Amerikan Hava Kuvvetleri, uçandaire araştırma programlarını bitirmişti. Grude Projesi olarak anılan bu proje, Mavi Kitap Projesi' nin temelini oluşturuyordu. Uçandairelerin daha fazla araştırılmasına gerek olmadığını göstermek için, Hava Kuvvetleri, bu araçla ilgili bilgileri ve fotoğrafları yayımladı.

Gerçek uçandaire gibi

Bu uçak kanatsız olduğu için dengesi bozuldu ve birtakım sorunlar ortaya çıktı. Daha sonraki model, XF-5-U-1 30 metreden fazlaydı. Jet motorları vardı ve birçok uçandairede görülen "parlak camlar" bulunuyordu. Bu pencereler kuşağın çevresine sıralanmıştı. Üç tabakadan oluşmuştu. Ortadaki kısım diğer ikisinden biraz daha genişti. Uçandairenin hızı ve manevra kabiliyeti ayrı ayrı jet motorlarıyla kontrol ediliyordu. Kanatçıkları ve dümen benzeri çıkıntıları da yoktu. Bu araç

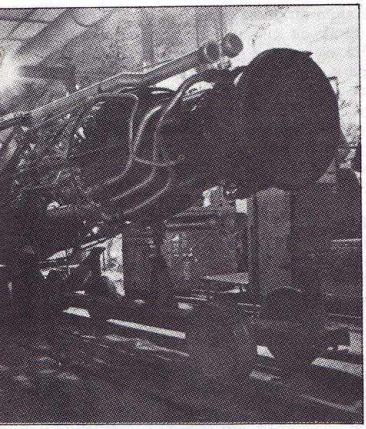

uçandaire gözlemcilerinin tanımlarına uyuyordu.

Saatte 2400 km hız

11 Şubat 1953'te Toronto Star Malton'daki tesislerinde Avro-Kanada firması yeni bir uçandaire geliştirdiğini açıkladı. 16 Şubat'ta ise Savunma Bakanlığı, Avro-Kanada adında bir firmanın bir uçandaire modeli üzerinde çalıştığını ve bu aracın saatte 2400 km hız yaptığın ve dikey olarak yükseldiğini bildirdi. Avro-Kanada'nın başkanının **Avro News**'da yazdığına göre, yapılan prototipin havacılık tarihinde çığır açacak bir buluş olduğu iddia ediliyordu. Taşıtın resmi adı "Avro Car"dı.

Naziler, savaş sırasında hava üstünlüğünü ellerine geçirmek için olanca güçleriyle yeni araçlar üzerinde çalışıyorlardı. Bunun için de mühendislerden ve uzmanlardan oluşan ekipler oluşturulmuştu. Bu ekiplerden birinde görevli olan Dr. Miethe'nin tasarımladığı disk şeklinde bir cisim. 1945'te müttefik güçleri bu tip cisimlerden birini Prag'da ele geçirdiler (sağda).

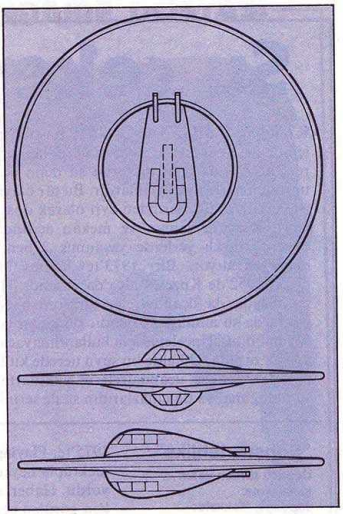

Çalışmalar açıklanmıyor

1960 yılında projeden vazgeçildi. Avro uçandairesinin prototipi şimdi Amerika'da, Virginia Fort Eustis Hava Kuvvetleri Müzesi'nde bulunuyor. Kanada ve Amerikan hükümetleri, artık uzun bir süreden beri uçandaire yapım projelerinde ısrar etmiyorlar. Bu kesin olarak doğru mu?

Çünkü, Kanada, Amerikan ve Sovyet hükümetlerinin, çok gelişmiş teknolojik olanaklar ile uçandaire tipinde sesten hızlı uçabilen uçaklar üzerinde çalıştıkları söyleniyor. Bu projelerle doğrudan ilgilenen kişiler, bu araçların çok gizli olarak denenmeleri gerektiğini söylüyorlar.

Saklananlar ne?

İnsan yapısı uçandairelerin böylesine dikkate değer güçleri var mıdır? Cevap olumlu gibi görünüyor. İnsanlar genellikle sıradan keşiflerin yanı sıra, teknoloji ile bilimin çağdaş verileri içinde düşünmek eğilimindedirler. Bunlar jet uçakları, uzay roketleri, uydular, ışın silahları gibi konulardır. Böylesine mucizeler bir buzdağının görünen kısmı gibidir. Asıl görünmeyen ve bilinmeyen kısım ise, kapalı kapılar ardındadır. Bunlar da çok gizli askeri ve bilimsel gelişmelerdir.

Dünya teknolojisi gerçek bir uçandaire üretebilecek güçte mi. Sayfa: 924'te.

Su çeken uçandaireler

KAYDEDİLMİŞ UÇANDAİRE olayları içinde en ilginçleri, ırmak ya da göllere inerek, araçlarına çok miktarda su depo eden uçandairelerle ilgili olanlardır. Bu tür olayların kayıtları diğerlerinden ayrı olarak dosyalanır. Aşağıda zaman ve mekân açısından oldukça farklı yerlerde yaşanmış 2 benzer olay yer alıyor. Biri 1973'te Japonya'da, diğeri 1952'de Kuzey İtalya'da yaşandı. Her iki olayda da uçandaireler tarafından çok miktarda su alındığı gözlendi. Bu kadar çok suyun bilimsel inceleme için kullanılmayacağı apaçık ortada. O halde bu suyu nerede kullanıyorlar? Yoksa uçandairelerin yakıtlarının su olduğuna, ya da cihazlarının su ile serinlediklerine mi inanmalı? Yoksa, içindekiler suyu içmeye ya da yemek pişirmeye mi kullanıyorlar?

Biri İtalya'da, diğeri Japonya'da yaşanmış iki tüyler ürpertici olay, uçandairelerin gücü hakkında bazı ipuçları veriyor.

Üçüncü olay ise yine Japonya'da yaşandı. Bu olay 3. türden karşılaşmaya klasik bir örnek oluşturuyor, ancak olay boyunca uçandaire görülmedi. Bu olayda uçandaireden başka yabancı bir yaratıktan söz ediliyor. Demek, bazı yabancı yaratıklar, araçlarının dışında rahatça yaşayabiliyorlar. Bazı yaratıklar da susuz kalmaktan epeyce incinebiliyorlar. Aşağıdaki olaylarda bu ilginç durumu gösterebilecek fotoğrafları çekmek mümkün olmadı.

"Sonsuz tehlike"

Üçüncü türden yakın karşılaşma: Japonya, Hokkaido-Tomakomai Temmuz 1973

1975'te, **Flaying Saucer Review**'a yollanan bir mektupla heyecan uyandırıcı bir haber veriliyordu. Haber, su civarında araçlarına su alırken görülen uçandairelerle ilgiliydi. Mektup, Japon uyruklu **Jun-İchi Takanashi**'den geliyordu. Olay sırasında karaltı halinde insanımsı yaratıkların da görüldüğü bildiriliyordu.

Olay, 1973 Temmuz'unda, Japonya'nın kuzeyinde yer alan Hokkaido adasının güneyindeki Tomakomai'de gerçekleşti. Tanık, 20 yaşında bir üniversite öğrencisi olan **Masaaki Kudou** idi. Okul tatili süresince geçici olarak bir kereste deposunda gece bekçiliği yapıyordu.

Kayan bir yıldız gibi...

Bir akşam Kudou, arabasıyla gezmeye çıkarak olay yerine geldi. Arabayı körfeze karşı park edip bir sigara yaktı. Arkasına yaslanmış radyosunu dinliyor, yorgunluk gideriyordu. Pırıl pırıl yıldızlarıyla sakin bir geceydi. Birden gökyüzünü çaprazlama geçen bir ışık çizgisi gördü. Yıldız kayıyor sandı. Fakat ışık birden durdu, kayboldu ve yeniden göründü.

Büyüyor...

Işık bir noktada durarak hızla büyümeye başladı. Yaklaşık, bir beyzbol topu büyüklüğüne ulaştı. Birkaç derecelik açılarla tüm yönlere doğru ok gibi fırladı. Öyle ki, Kudou' nun izlemekten başı döndü. Derken, cisim denize doğru yöneldi ve kuzeye doğru, sanki göğe tutkalla yapıştırılmış gibi duran yeşil bir ışık yansıtmaya başladı. Genç öğrenci çok korktu.

Saydam su borusu

Cisim denize iyice yaklaştı ve gözlemci öğrencinin çok yakınında durdu. Aralarındaki uzaklık 20 metre ya var, ya yoktu. Öğrenci araçtan saydam bir borunun çıkarak denize yöneldiğini gördü. Bu olurken *"min... min... min..."* diye yumuşak bir ses çıkıyordu. Ses, boru suya yaklaştıkça azalıyordu. Ucu suya değince parladı ve boruyla su çekmeye başladı.

Kudou, hayal gücünün kendisine oyun oynadığından ya da rüya gördüğünden şüphe ediyordu. Su alma işlemi bittiğinde borunun sudan çekildiğini gördü. Az sonra da, uçandaire, üzerine gelmeye başladı.

Büyük bir tehlikeyle karşı karşıyaydı. Bu gidişle ya yaralanacak, ya da ölecekti. Cisim, Kudou'nun arabası üzerinde 50 m yüksekten bir süre uçtu.

O da bu arada cismi iyice gözlemledi. Yüzeyi bir pingpong topu sertliğindeydi. İçinden kaynaklanan bir ışıkla bembeyaz görünüyordu. Arabanın çevresindeki her şey günün ışığında gibi aydınlandı. Dairesel cismin çapı boyunca pencereler vardı. Bunlardan ortadakinde, karaltı halinde bir insan figürü görünüyordu. Sağdaki pencerelerde ise ilkinden daha küçük iki figür duruyordu.

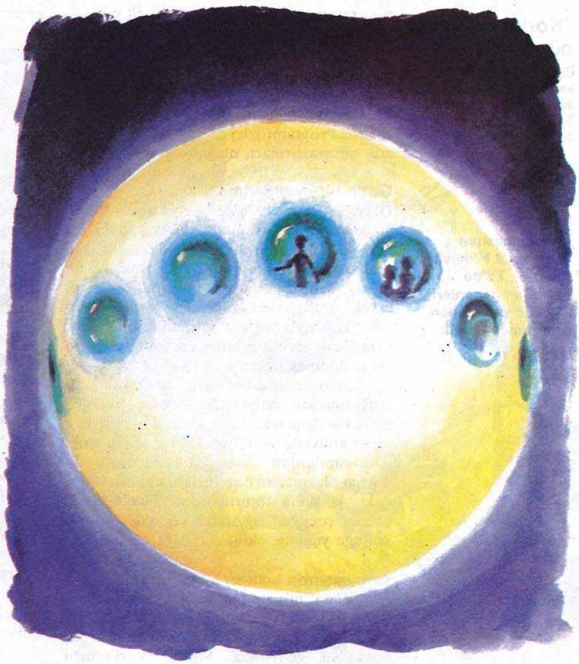

Yeni cisimler

Kudou, gökyüzünde 3-4 adet yeni gelen ve tıpkı ilkine benzeyen cisimler gördü. Bir tane de koyu kahverengi cisim gelmişti. Bunun birbirine ekli 3 adet benzin deposu vardı ve sessizce hareket ediyordu. Birden bu görüntüler sona erdi. Parlak yuvarlak cisimler hızla uzaklaşıp kayan bir yıldız görüntüsü ile kayboldular.

Kudou donmuş kalmıştı. Şimdi her şey bitmişti. Arabanın radyosundan anlamsız cızırtılar yayılıyordu. Korkunç bir baş ağrısı hissediyordu. Sonradan düşününce tüm bu olayların topu topu 12 dakikaya sığdığını gördü.

"Bana zarar vermek istiyorlar"

Üçüncü türden yakın karşılaşma:
İtalya, Lucca
25 Temmuz 1952

25 Temmuz 1952 gecesi sabaha karşı 03.00'te **Carlo Rossi** adlı bir balıkçı, İtalya'nın kuzeyindeki Lucca'da, San Pietro a Vico'nun aksi yönünde, Serchio ırmağı boyunca yürüyordu. O sırada ırmak üzerinde alışılmadık bir ışık görerek şaşırdı. Irmak kenarına çekilmiş yüksek, taş sete tırmanarak aşağıya baktı. Büyük, daire şeklinde ve tepesinde şeffaf bir kubbesi olan bir uzaygemisi gördü.

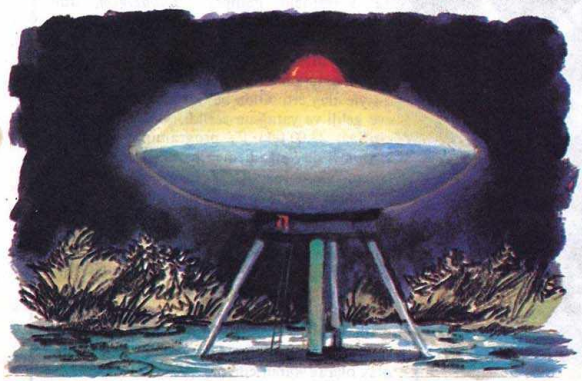

'Bodur Kule'deki yaratık

Altından üç ayak çıkmış, gövdeyi su üstünde tutuyordu. Bu haliyle bodur bir kuleyi andırıyordu. Ayrıca bir merdiven ve bir de yere doğru uzanan, ucu suya girmiş bir boru da vardı.

Uzaygemisi belirgin bir boru aracılığıyla ırmaktan su çekiyordu. Ansızın "kulenin" en üst kısmında bir kapak açıldı ve Carlo, dışarı bakan bir insan silueti gördü. Parmağını setten aşağı inmeye çalışan Carlo'ya doğru çevirdi. Yeşil renkte bir ışın demeti Carlo'nun başı üzerinden geçti ve Carlo kendini yere attı. Yukarıya baktığında uzaygemisinin havalanarak Viareggio yönüne doğru büyük bir hızla hareket ettiğini gördü. Carlo, olayın etkisiyle fena halde titriyordu.

"Korku şiddete dönüştü"

Üçüncü türden yakın karşılaşma: Japonya, Saitama, Sayama 3 Ekim 1978

Sayama karşılaşmasının kahramanı Hideichi Amano, TV'de başından geçenleri 23.00'te yayınlanan programda anlattı (sağda).

Bay **Hideichi Amano**, Japonya'daki Saitama kentinde, sahibi olduğu bir kafeteryayı işletiyordu. Aynı zamanda elektrik ve ışın konularına meraklı biriydi. Amano, 1978 Ekim'inde korkunç bir olay yaşadı ve bu olayı gece 23.00'te yayınlanan bir TV programında anlattı. Programı izleyen Jun-Ichi Takanashi adlı bir araştırmacı, olayı araştırdı.

Garip bir aydınlanma

Olay, 3 Ekim 1978'de gerçekleşti. Akşam 20.30 civarında, yanında iki yaşındaki kızı **Juri** ile birlikte, Sayama dışındaki bir dağa, arabasıyla tırmanıyordu. Bu yolculuktan amacı, şehrin uzak bir köşesinde yaşayan erkek kardeşiyle, arabasındaki alıcı-verici cihaz kanalıyla bağlantı kurmaktı. Bu kanalla yaptıkları görüşme bittikten sonra Amano, evine dönmek üzere yola çıktı.

Tam o sırada arabanın içi, arabaya monte ettiği floresan lambasından yayılan ışıktan en az 10 kat daha fazla bir ışıkla aydınlandı. Işık, sanki arabayla sınırlanmıştı. Bir tek huzmesi bile camlardan dışarıya sızmıyordu. Bu durum oluşmadan öne Juri, babasının yanındaki koltukta oturuyordu. Fakat şimdi babası, çocuğun, ağzından köpükler taşarak koltuğa yığılmış olduğunu dehşetle gördü.

Yanı başında beliren insanımsı

Aynı anda turuncu renkte bir ışın yumağının ön camdan içeri girdiğini ve midesi hizasında durduğunu gördü. Işın, gökyüzündeki bir noktadan geliyordu. Müthiş korkmuştu. Ancak, sağ şakağında metalik bir cismin basıncını hissettiğinde bu korku, dehşete dönüştü. Amano, başını yana çevirince, dünyalı olmadığı besbelli bir yaratıkla karşılaştı.

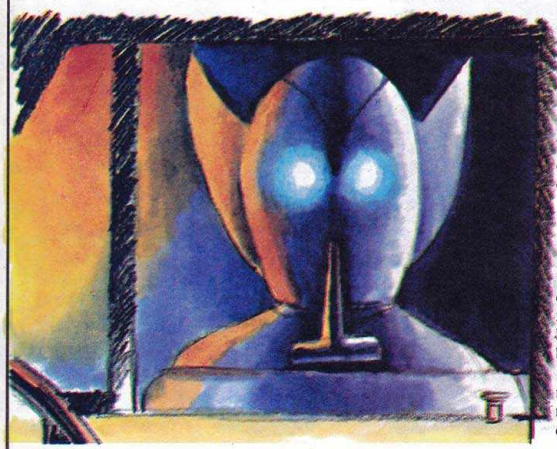

Boynu ve burnu yok

Ağzında pipoya benzer metalik bir alet taşıyordu. Şakağında hissettiği cisim buydu. Pipoya benzeyen borudan durmaksızın garip bir ses çıkıyordu. Ses, sanki çok hızlı çalınan bir teybin çıkardığı sese benziyordu. Yaratık, yuvarlak bir yüze sahipti. Fakat boynu ve burnu yoktu. 2 tane sivri kulağı, 2 tane de, mavimsi-beyaz parlayan hareketsiz, küçük gözü vardı. Alnında üçgen biçiminde bir çöküntü görülüyordu.

Hareketi engelleniyor

Yaratıktan yükselen mırıltı sürerken Amano, hareket etmek istedi ama bunu yapması büyük çabayı gerektiriyordu. Bunu fark edince aklı başından gitti. Araba da çalışmıyordu. 4-5 dakika sonra yaratık yavaş yavaş silinmeye başladı ve âdeta buharlaşarak kayboldu. Turuncu ışık kaybolmuş ve floresan ışığı normale dönmüştü.

Farlar ve araba çalışmaya başladı. Amano hâlâ kendisine gelememiş bir durumda arabayı yokuş aşağı sürdü. Ancak oradan epey uzaklaşınca kızı aklına geldi. O sırada çocuk da kendine gelmiş, *"Babacığım, su istiyorum"* diyerek ayağa kalkmıştı.

İnanmıyorlar

Tanık, olayı polise bildirdi. Ancak polis, kendisiyle alay etti. O da berbat bir baş ağrısıyla eve geldi ve yatağına serildi.

Saat 23.00'teki TV programının yapımcıları olayı duyunca hemen harekete geçtiler ve Amano'yla görüştüler. Görüşme, Amano hipnoz altındayken yapıldı. Görüşmenin bir bölümünde yaratığın kendisinden, belli bir saatte olay yerine gitmesini istediğini söylediler. Amano bu fikirden çok rahatsız oldu ve ayaklarını yere vurarak, şiddetle reddetti. Bu bölüm, izleyicilere gösterilmedi.

Böyle bir olay, o bölgede bir daha yaşanmadı. Takanashi, gizli tuttuğu bazı noktalarıyla bu olayı, Japonya'da yaşanmış en garip olay olarak kabul ediyor.

Tesadüfler istatistiğe karşı!

Bazı insanlar ilk bakışta tesadüfi gibi görünen olaylarla karşılaşıyorlar. İşin ilginç yanı, bu kişiler, bu garip rastlantıları kendi yararlarına kullanmayı başarabiliyorlar. Sözgelimi büyük miktarda para kazananlar var.

O GECE Louisville İstasyonu'nda duran trende, **George D. Bryson** tek başına yolculuk ediyordu. New York'a yaptığı yolculuğu yarım bırakıp, tarihi Kentucky kentini görmeye karar verdi. Daha önce Louisville'e hiç gelmemişti, bu nedenle iyi bir otelin nerede bulunduğunu sorarak öğrendi. Tanıdıklarından ve yakınlarından hiç kimse onun o gece Louisville'de olduğunu bilmiyordu.

Otele yerleştikten sonra otel kâtibi ile şakalaştı. Ona şöyle dedi: *"Bana mektup var mı?"* Kâtip, arkasına baktı ve Bryson'ı çok şaşırtan bir şey yaptı. Ona üzerinde adı ve oda numarası yazılı bir mektup uzattı. Aynı odada, bir diğer George D. Bryson kalmıştı, tek fark otele geliş zamanlarındaki farklılıktı.

1891'de Charles Wells adlı adı pek duyulmamış bir İngiliz, Monte Carlo'da büyük ilgi yarattı, adına şarkı bile yazılıp, bestelendi. Hiçbir sistem kullanmadan üç defa rulet masasını iflas ettirdi. Bu bir tesadüf müydü? Her defada Wells, kazanacak sayıları nasıl biliyordu? Bu nasıl bir sezgiydi? Bu asla öğrenilemeyecek. Çünkü Charles Wells hemen ortadan kayboldu. Onu bir daha kimse görmedi, sırrını da beraberinde götürdü (üstte).

Şans yasaları

Dikkate değer bir rastlantı alışılmış standartlara göredir ama etkileyici tekrarlamalar veya dikkat çeken olaylardaki sık rastlantılar ilgi uyandırır. Amerikalı fizikçi ve olasılıklar uzmanı **Dr.Warren Weaver**, geliştirdiği bir teori ile rastlantıların, özel şans yasaları tarafından yönetildiğini ileri sürüyor. Bu tür olaylarda, esrarengizliğin veya normalüstü bir olayın olabileceğini reddediyor. Bu görüşe karşı çıkanların başında ise, devamlılık ve eşzamanlılık teorilerini ortaya atan Dr. **Paul Kammerer, Wolfgang Pauli** ve ünlü psikolog **Carl Gustav Jung** geliyor.

Bu üç uzman, rastlantılar konusunda yakın düşünceler içerisindedirler ama bakış açıları farklıdır. Sonuçtaysa tüm bilinmeyenin yanı sıra, evrenin açıkça kabul edilen gücünde birleşirler. Bu güç kendine özgü bir kurala uyarak, dünyadaki kaosu etkilemekte ve tesir göndermekte, yani dünyayı düzenlemeye çalışmaktadır. Modern bilimsel araştırmacılar da özellikle fizik ve biyoloji alanlarında benzer bir eğilim içindedirler.

Gelecek bilinebilir

Evren, bir kaos sonunda veya bir rastlantı sonucunda değil, bir kurala bağlı olarak

ortaya çıkmıştır. Şüpheciler doğal olarak katı düşünüyorlar. Onlara göre olaylar birbirleriyle benzeştiği zaman, insanlar bir tür sıçrayış yaparak eş olay gruplarıyla buluşuyorlar.

Hatta bir diğer görüşe göre, bu şekilde benzer olay grupları izlenerek gelecek önceden bilinebilir veya kehanet bilgisi elde edilebilir. Ama bu yaklaşımda kesin olarak normalüstülük yoktur deniyor.

Eğer bir parayı havaya atarsanız, olasılık yasalarına göre yazı ve tura gelme olasılığı eşdeğerdedir, ama bu olasılık belli bir sıra izlemez. Dr. Weaver bir parayı 1024 defa havaya atarak bir deney yapmış ve ancak yedide iki ve altıda dört oranlarında tekrarlarla paranın yazı gelmesi devamlılık göstermiştir.

Aynı olay rulette de görülür. Monte Carlo'da bir sayı üst üste 28 defa tekrarlanmıştır. Olayın gerçekleşme olasılığı 268 milyonda birdir. Uzmanlar buna, sadece olabilir diyorlar ama olmuştur ve dünyanın herhangi bir yerinde bir rulet tekerleği yeterli dönüşü yaptıktan sonra olay yinelenecektir.

Monte Carlo'yu batıran adam

"Monte Carlo'da Kasayı İflas Ettiren Adam" adlı şarkı, bu tür seri sayıların gelme sırasını bilen, **Charles Wells** için yazıldı. Wells, şişman bir İngilizdi. 1891'de adı şarkıya geçtiği zaman, Monte Carlo gazinosunu rulet masasında tam üç kez iflas ettirmişti. Görünürde hiçbir yöntemi veya sistemi yoktu. Ama her defasında kırmızı ve siyah sayıları doğru olarak bildi.

Oyun salonundakiler, her oyunun sonunda oyun masasının siyah örtü ile örtüldüğünü ve o gün için kapatıldığını gördüler. Üçüncü ve son defada Wells, gece gazinoya geldi ve oyunu beş sayısıyla açtı. Otuz beşe bir oranında oynuyordu. Kazandı, parasını çekmedi, aynı sayıya devam etti ve olay beş defa tekrarlandı, sonuçta siyah örtü yine getirildi.

Wells'in ne kadar kazandığı bilinmiyor ama kazandıklarıyla beraber gazinodan ayrıldığı ve bir daha gelmediği biliniyor. Daha ilginci, Wells'i o günden sonra, kimse hiçbir yerde göremedi.

Dr. Warren Weaver, Amerikalı matematikçi ve olasılık uzmanı. Rastlantıları incelerken, normalüstüne inanmayanların öncülüğünü yapıyor (üstte).

New York Newark Körfezi'nde açık kalan köprüden düşen tren (altta). Bu kazada 30 kişi yaşamını yitirdi. Olaydan sonra yayımlanan bu fotoğrafta, vagonun numarası olan 932 sayısı açıkça görülüyor (solda). O gün bazı New York'lular, bu sayıyı Manhattan lottosunda oynadılar ve büyük paralar kazandılar.

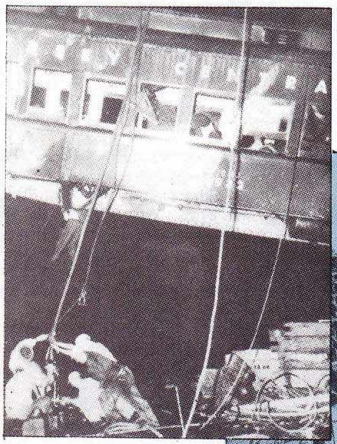

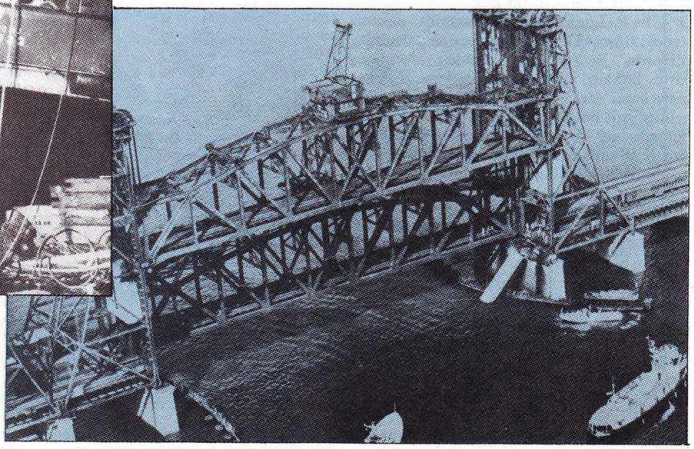

Normalüstünün sınırında

Devamlılık ve eşzamanlılık teorileri ile ilgilenenler, Kammerer, Pauli ve Jung, çalışmalarını sürdürüyorlar. Sayılardaki kümeleşmeyi veya kümesel toplanmaları kabul ediyorlar. Ama, şans ve rastlantı aynı paranın iki yüzüdür. Klasik, normalüstü ve DDA (Duyu Dışı Algılama) olaylarında, telepati ve kehanetlerde belirlenmiş tekrarlanan rastlantı elemanları ancak bir karşıtlıkla yorumlanabilirler. Böylece bazılarının diğerlerinden daha şanslı olmaları açıklanabilir.

Çağdaş araştırmalar sonucunda iki tür rastlantı saptandığı belirtiliyor. Önemsiz olaylar (para atışları, sayıların tekrarı, iskambil kartlarındaki garip rastlantılar) ve anlamlı olaylar. Anlamlı rastlantılar, insanlarla, olaylarla, uzay ve zamanla, geçmiş, şimdi ve gelecekle ilgili ve iç içedirler. Bu çeşitlilik ve genişlik, normalüstünün şüpheli alanını ayıran sınırın, çok hassas ve dikkatli bir biçimde aşılmasını gerektiriyor.

932 numaralı vagon

Bazen rastlantılar bağımlı bir özellik taşır.

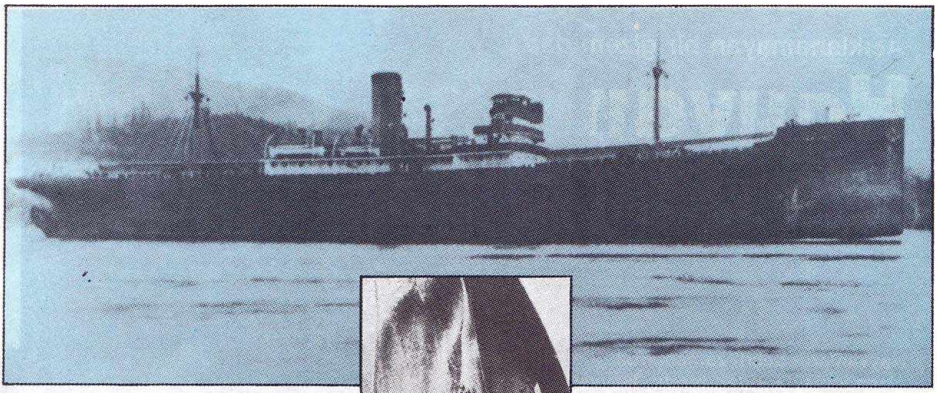

New York'ta bir banliyö treni, açık unutulan köprüden Newark Körfezi'ne uçmuş ve kazada birçok insan ölmüştü. Bir zaman sonra vagonların sudan çıkarılmasına başlandı. Fotoğrafta da görüldüğü gibi, vagonun numarası 932'dir. Bu fotoğraf kazadan bir gün sonra gazetelerde yayımlandı. Aynı gün oynanan Manhattan Lotto oyununda 932'ye oynayan yüzlerce kişi büyük paralar kazandılar. Sanki olayda büyülü bir güç vardı.

Çağdaş araştırmacılar şimdi anlamlı rastlantıları çeşitli sınıflara ayırıyorlar. En ilginçlerinden birisi uyarıcı rastlantılardır. Bunlar tehlike ve kazalarla ilgili önsezi özelliği taşırlar. Uyarıcı rastlantıların genellikle, uzun bir etki alanları vardır. Fakat, nedense bu tür olaylara önemverilmiyor veya kabul edilmiyor.

Titanik'in uğursuzluğu

Titan, Titanik ve Titanian adlarını taşıyan üç gemi, ilginç bir örnektir. 1898'de Amerikalı yazar **Morgan Robertson,** dev bir gemiden söz eden bir roman yayımladı. Geminin adı Titan'dı. Soğuk bir nisan gecesi Atlantik'te bir buzdağına çarpıp batıyordu. 14 yıl sonra dünyanın en büyük deniz kazalarından biri meydana gelecek ve Titanik adındaki ünlü transatlantik, gerçekten soğuk bir nisan gecesi Atlantik'te bir buzdağına çarparak batacaktı.

Benzerlikler o kadar fazlaydı ki, her iki geminin de tonajları birkaç yüz kilo farkla aynıydı. Filika sayıları aynıydı. Her iki gemi de çok lükstü, bunlara ancak Avrupa'nın sayılı aileleri binebiliyordu.

Rastlantı ve önsezi

Titanian'ın ilginç öyküsü , Titan ve Titanik rastlantısı kadar insan inancına meydana okuyor. 1935'te yine bir nisan gecesi Titanian adlı bir kömür gemisi, Tyne'den Kanada'ya doğru yol alıyordu. Tayfa **William Reeves** çok güçlü bir önseziyle irkildi. Kötü bir şeyin olacağını hissediyordu. Bu hissin etkisi giderek

Titanik'in ve Titanian'ın kaderleri birbirlerine çok benziyordu. İkisi de aynı sularda buzdağlarıyla buluştular ama Titanian kurtuldu (üstte).

Charles Coghlan'ın cesedinin kalıntıları tabutuyla beraber inanılmaz bir yolculuk yaparak, doğduğu yere döndü (altta).

arttı. Acaba Reeves bu sezgiye dayanarak gemiyi durdurmalı mıydı?

Başka bir olay, bir diğer rastlantı ona kararını verdirdi. William Reeves, Titanik'in battığı gün doğmuştu. Yaklaşılan bir köprüye doğru *"İlerde tehlike var"* diye bağırdı. Daha birkaç dakika geçmeden, karanlığın içinde bir buzdağı belirdi, fakat gemi zamanında kurtarıldı.

5.600 km'yi aşan tabut

Eğer rastlantı bazen zaman ve uzayı, yani uzaklığı da aşıyorsa, olay kaosun dışındaki düzenleme teorisine uygundur. 1899'da Kanadalı aktör **Charles Coghlan,** Galveston'da hastalandı ve öldü. Doğduğu yer, St. Lawrence Körfezi'nde, Prens Edward Adası'ydı. Buranın öldüğü yere uzaklığı yaklaşık 5.600 km idi. Oraya götürülemedi ve Galveston'da kurşun bir tabut içinde, granit bir mezara gömüldü.

Bir yıl sonra patlayan dev bir kasırga, adayı altüst etti ve tabut mezarından fırlayarak Meksika Körfezi'nde denize düştü. Florida kıyısı boyunca yol aldı ve Gulf Stream akıntısıyla kuzeye doğru ilerledi.

Aradan 8 yıl geçti, 1908'de bir gün Prens Edward Adası'ndaki balıkçılar kıyıya vuran bir tabut buldular. Evet, tabut oydu. Üzerinde adamın adının yazılı olduğu gümüş levhacık, hâlâ tabutun yan tarafında yosun ve midyelerin arasından okunabiliyordu.

Arkadaşları korkulu bir saygı ile, onu doğduğu ve vaftiz edildiği kilisenin bahçesine gömdüler. Charles Coghlan evine dönmüştü. Şans mı? Kader mi? Sadece garip bir rastlantı mı? Yoksa evrende var olan anlaşılmaz bir güç mü? Bu güç, acaba varlığını bu şekilde mi kanıtlamaya çalışıyor?

Carl G. Jung'un eşzamanlılık teorisi tam olarak anlaşılamıyor. Sayfa 928'de.

Açıklanamayan bir gizem daha!

Hayvanların göçleri

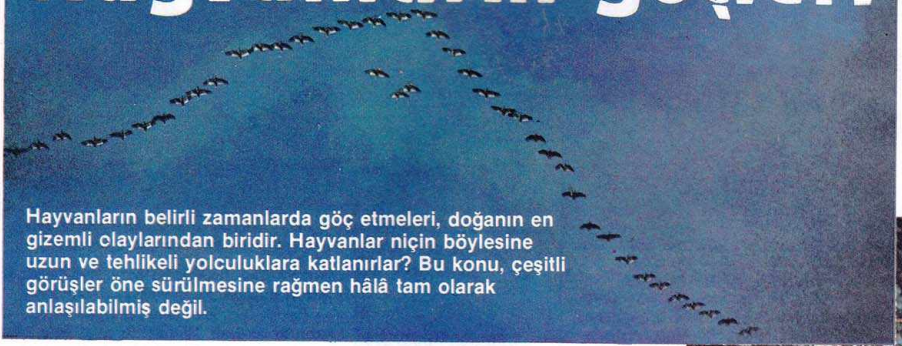

Hayvanların belirli zamanlarda göç etmeleri, doğanın en gizemli olaylarından biridir. Hayvanlar niçin böylesine uzun ve tehlikeli yolculuklara katlanırlar? Bu konu, çeşitli görüşler öne sürülmesine rağmen hâlâ tam olarak anlaşılabilmiş değil.

ORTAÇAĞDA İNSANLAR kazların, bir cins yaban kazı olan Barnakl'lardan geldiklerine inanırlardı. Bu, bugün için hayal dolu bir peri öyküsü gibi gelebilir. Ancak, o günler için bu düşünce mantıklıydı. Kazlar ancak yılın birkaç ayında görünürlerdi. Bu yüzden bir çiçeğin tohumdan oluştuğu gibi kazlar da Barnakl'lardan gelebilirdi ve bundan daha doğal bir biyolojik dönüşüm de olamazdı.

İlkel inançlar

DARKMALT

Bu batıl inanç, yüzlerce yıl yaşadı. Geçen yüzlerce yıl göç olgusunun nasıl zor kabul edildiğinin bir göstergesidir. Ortaçağda uzun mesafelerde yolculuk eden insanların sayısı oldukça azdı. Bu yüzden kuşların kıtalar arasında uçtuklarına ve yılın bir kısmını diğer topraklarda geçirdiklerine inanmak pek zordu. Kaldı ki, o yıllarda birçok bölge daha keşfedilmemişti.

İngiliz folklorunda guguk kuşlarının sonbaharda şahinlere dönüştüklerine inanılır. Yunanlı düşünür **Aristo**, nar bülbüllerinin kızılkuyruk kuşlarına döndüklerine inanırdı ve onların dönüşümlerini gördüğünü iddia ederdi...

Göçler fark ediliyor

Diğer kuşlarınsa kış uykusuna yattığına inanılıyordu. Bugün de olduğu gibi, o zaman da

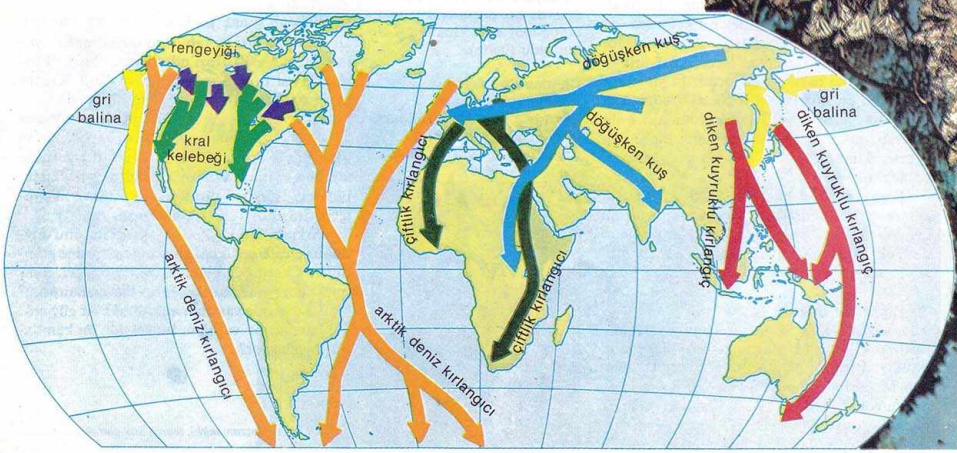

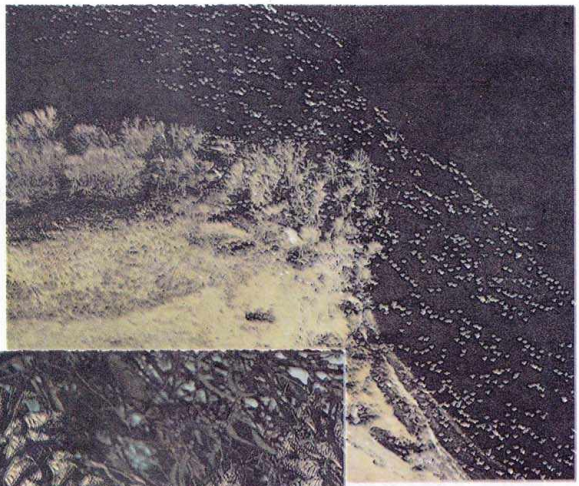

En çok bilinen göç eden yaratıklar kuşlardır. Örneğin, kar kazları ve mavi kazlar (üstte ve üstte solda) her yıl üredikleri Kuzey Kanada'dan Mississippi havzasına göçerler. Kuşlardan başka hayvanlar da göçerler. Kral kelebekleri kışın aynı yolu güneye doğru takip ederler. Dev arazileri, küçük sürüler halinde oluşmaya başlayarak sürüler halinde kaplarlar (solda). Som balıkları da göç eder (sağda). Yılın büyük bir kısmında, yaşadıkları denizlerden doğdukları nehirlere giderler. Harita, kuşların, balıkların, memelilerin ve böceklerin yıllık göçleri sırasında izledikleri yolları gösteriyor (en solda).

kırlangıçlar sonbaharda ağaçların dallarında toptan bir göç hazırlığı için toplanırlardı. 18. yüzyılın büyük doğabilimcisi **Gilbert White** bile bunun ne anlama geldiğini anlatmaya çalıştı. Tüm çağdaşları gibi, o da, yabani kırlangıçların ve şehir kırlangıçlarının küçük göllerin diplerindeki ılık ve güvenli oyuklarda kışı geçirdiklerini sanıyordu.

Taşımacılığın 19. yüzyıldan başlayarak gelişmesi, bilginin de gelişmesini sağladı. Önce buharlı gemilerin ve trenlerin, daha sonra da otomobillerin ve uçakların ortaya çıkmasıyla, hayvanların olağanüstü hareketleri büyük ölçüde izlenmeye başlandı. Gittikçe gelişen bilgiler, yalnızca hangi hayvanların değil, göç edenlerin sayılarının da ortaya çıkarılmasını sağladı.

Yalnızca kırlangıçlar ve diğer göç eden kuşlar değil, Kuzey Amerika sakaları ile kelebeklerin ve diğer hayvanların göç yolları da belirlendi.

Hayvanlar, kuşkusuz kendi bölgelerinden başka yerlere giderler. Haklı olarak bu hareketlerin ne kadarının göç olarak kabul edilmesi gerektiği düşünülür. Bilim adamları, bu hareketlerin mevsime bağlı olarak sınırlanması gerektiğini kabul ediyorlar.

Bunun için hayvanların doğum ve kışı geçirmek için başka yerler aramaları da gerekiyor. Kırlangıçlar, düzenli olarak Avrupa'da yavrularlar, kışları Afrika'ya gitmek için göçerler. Bunun yanı sıra, örümceklerse rüzgârla şuraya buraya dağılırlar. Kuşkusuz bu bir göç değildir.

Sadece kuşlar değil

Göçlerin, uzaklık yönünden önemi bazı hayvanlarda olağanüstü şaşırtıcıdır. Bu konudaki rekor kuşkusuz kutup kırlangıçlarına aittir. Yuvalarının bulunduğu, kutup çemberinin ortalarından Antarktika'ya kadar olan 26.000 kilometrelik yolu her yıl katederler. Bu

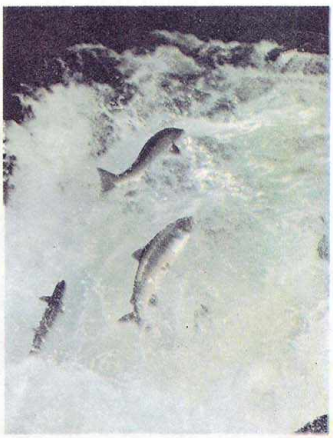

sevimli kuşların bunca yolu katetmeleri için yılın sekiz ayında 24 saat aralıksız uçmaları gerektiği hesaplanmıştır.

Birçok diğer kuş da kutup kırlangıçları kadar yol katederler. Bazı deniz hayvanları da göçerler, onların seyahatleri de olağanüstüdür. Örneğin yılanbalıkları yavruladıkları Saragossa Denizi'nden, Avrupa'nın akıntılarına ve ırmaklarına giderler. İri hayvanlar arasındaki kambur balina, tropikal denizlerle güney kutbu arasındaki denizlerdeki 8.000 km'yi her ilkbahar ve sonbaharda kateder.

Binlercesi bir arada

Çok uzak mesafelere kilometrelerce seyahat eden hayvanlar, yüzlerle ve daha çok binlerle sayılırlar. Bu yolculukların bazıları harikuladedir. Örneğin, binlerce rengeyiği Kuzey Kanada'nın 1.000 km'lik karlı bölümlerini aşarlar. Rotanın kesin olduğu bu yolculukta geyikler karda derin izler bırakırlar.

Göçlerin diğer bir heyecan verici görünüşü aynı zamanda hareket eden hayvanlar tarafından yaratılır. Örneğin Amerika'da göç eden kral kelebeklerinin bir sürüsü 400 km²'lik bir alanı kaplar. Yine aynı ülkede göç eden güvercinler gün ortasında güneşi öylesine etkilerler ki, ortalık kararır.

Binlercesi ölüyor

Avrupa'da da göç eden hayvanlarla ilgili değişik öyküler vardır. Bir Norveç gemisi 15 dakika süreyle su sıçanları içinde yüzmüştür. Macaristan'da ise göç eden solucanlar ordusu bir trenin durmasına neden oldu. Trenin tekerlekleri solucanların ezilen, sulu çamura benzer vücutlarının üzerinde boşa döndü durdu. Fakat en içler acısı olay, Güney Afrika'da meydana geldi. Atlantik kıyıları 50 km boyunca suya dalan ceylanların cesetleriyle doldu.

Bu tür dehşet verici öykülerin ardından akla birçok soru geliyor. Doğal dünyadan kaynaklanan, bu çok önemli sorulara cevaplar bulmak gerekiyor. Başlı başına bir göç olayı doğanın en az açıklanabilen görünümlerindendir. Hayvanlar niçin büyük sayılarda hareket etmektedirler. Yollarını nasıl buluyorlar? Niçin bu kadar uzaklara gidiyorlar? Göçün o garip alışkanlığı nasıl başlar?

Yuva içgüdüsü

Ender bir olay: Yuvasına gitmekte olan bir yarış güvercini, yolunu kaybederek yere inmiş durumda...

Güvercinlerin yuva bulma içgüdüleri, diğer türlere göre daha fazla gelişmiştir. Tüm açıklamalar, koku, yer işaretlerini hatırlama ve yolculuk sırasında görülen izlerle yapılıyor. Son zamanlara kadar bilim adamları tarafından ortaya konan en geçerli teori, gündüzleri kuşların güneş tarafından yönlendirildikleri yolundaydı. Bu, yüzyıllardır denizcilerin uyguladığı yöntemdi. Fakat bu teorilere karşı çıkan

Avrupalılar Kuzey Amerika'ya ilk vardıklarında bizonlar hâlâ milyonluk sürüler halinde kışın güneye, yazın kuzeye göçüyorlardı (altta).

Doğal seçme

Ancak bilim adamlarını meşgul eden en önemli soru, hayvanların niçin ilk yerlerine

bazı deneyler de yapıldı. Güvercinlerin zaman duyuları onları gece yapay ışıkta, gündüzleriyse karanlıkta tutarak bozuldu. Güneş tarafından yönlendirilmek için zorunlu olan şey zamanın iyi bilinmesidir. Yine de bu güvercinler, "iç saatleri" bozulduğu zaman bile yuvalarını kolaylıkla bulabilirler.

Diğer teoriler de çürütülmüştür. Geçtiğimiz yıllarda güvercinlerin uçmak için manyetik duyularını kullandıkları ileri sürüldü. Bu da, yeterli bir açıklama getirmedi. Dünyanın manyetik alanını bozmak için kuşlara mıknatıslar bağlandığı zaman bile, ilk önceleri şaşırmalarına rağmen, mıknatısın kuşlar kadar yollarını kolaylıkla buldukları saptandı.

Kuşkusuz kuşlar, birçok duyularını kullanıyorlar. Tümüyle olmamakla birlikte, güneşin gözlenen konumu bunu etkiler. Güneşin de bunda bir rolü vardır. Bazı kuşların geceleri uçtuğu bilinir. Yaban ördekleri, ay ve yıldızları kullanıyorlar. Diğer göç eden yaratıklar da yuvalarını bulmak için koku duyusundan yararlanıyorlar. Ancak bu bilinen duyular, tüm açıklamalar için yeterli olmuyor. İnsanoğlu için hâlâ gizemli olan bu tür "altıncı duyu" bunu açıklayabilecektir.

göç ettikleri yolundadır. Göç, her şeyi bir yana koyalım, başlı başına tehlikeli bir iştir. Bir hayvan güvenli yuvasını terk ettiği zaman düşmanları tarafından kolayca yaralanabilir. Sahra Çölü'nü geçerken her iki kırlangıçtan biri ölür. Öyleyse niçin önceki yerlerinden rahatsızlık duyuyorlar, sonra kalkıp yollara düşüyorlar?

En basit cevabı bazı biyologlar veriyorlar. Bu türler için göçü toplu olarak yapmak daha avantajlıdır. **Charles Darwin,** doğal seçme teorisinde, bu tür bir yaklaşımda bulunuyor. Kendiliğinden belli olan şudur ki, eğer bu türlerde böylesi bir alışkanlık veya belirgin bir özellik varsa, türler için yararlıdır. Yoksa, var olamazlardı.

Ancak göç her zaman bir avantaj olarak görülebilir mi? Birçok durumlarda cevap açık olarak evettir. Ancak belirleyici ayrılıklar olabilir.

İçgüdüsel uçuşlar

Güzel cevaplardan biri çiftlik kırlangıçları tarafından verilmiştir. Kışın gelmesi demek, azalan yiyecek stokları demektir (Bu stoklar böceklerdir). Dolayısıyla kırlangıçlar, göçerler. Ancak uygun yiyecek stokları bulabilmek için Sahra'yı geçerler. Sahra tehlikeli bir yerdir. Peki, bu hayvanlardan birçoğu niçin çölü en tehlikeli noktasından geçerler?

Sonra, niçin birçok kırlangıç, kışın çok daha güneye uçarlar? Güney Afrika'ya giden yollarda birçok verimli ve konmak için uygun ülke vardır. Birçok kuş kışlarını o ülkelerde geçirmektedirler. Fakat kırlangıçlar daha güneye uçuyorlar. Gerçekten o denli uzaklara uçmanın getirdiği birtakım avantajlar mı vardır, yoksa körü körüne birtakım güdüsel geleneklerini mi sürdürüyorlar?

Nüfus kontrolü

Tutucu biyologlar, kırlangıçların göç âdetleri üzerine bir çember içine sıkışıp kalıyorlar. Avrupa'nın kırlangıç nüfusu belli iken, göç sırasında kuşların % 50'sinin ölmesinin biyolojik denge bakımından gerekli olduğu belirtiliyor. Bir başka deyişle, İngiltere'deki kırlık alanların alacağı kadar kırlangıcın var olması için göç gerekli bir iştir.

Bilim adamları, aynı tür nedenlendirmeyi, ceylan veya kırkayak gibi hayvanların incelenmesi için toplanan bilgilere de uyguluyorlar. Görüldüğü gibi,birçokhayvan bu göçlerde ölüyor. Dışarıdan olanlar için, bu güdüsel geleneğin muhtemel avantajları üzerinde çalışmak zordur.

Ancak uzmanlara göre, tabiat ana bu konuda en iyi olanları bilmektedir. Yaban sıçanları, göçmeden önce hem daha doğurgan, hem de gençlerine göre daha gerilerdedirler. Bunun sonucunda da nüfusları artar. Eğer, bilim adamlarının belirttiklerine göre, paldır küldür denize kendilerini atmazlarsa, yaşadıkları bölge kendilerini besleyemeyeceği için açlıktan ölme durumuna gelirler.

Bu tutucu tartışmalar, göçlerin gizemleri konusunda pek inandırıcı ve doyurucu açıklamalar getirmiyor. Bu bilim adamlarının yanılabileceklerini mi gösteriyor? Yoksa "güçlü olanın yaşaması" teorisi türlerle ilgili olarak mı bu davranışı öğretiyor?

Hayvanların garip fedakârlıkları. Sayfa 948'de.

Göç eden bir rengeyiği sürüsü. Bu yaratıklar her yıl kesinlikle belirlenmiş rotalarda hareket ederler. Geçtikleri alanlarda toynaklarıyla kayalarda derin izler açarlar (altta).

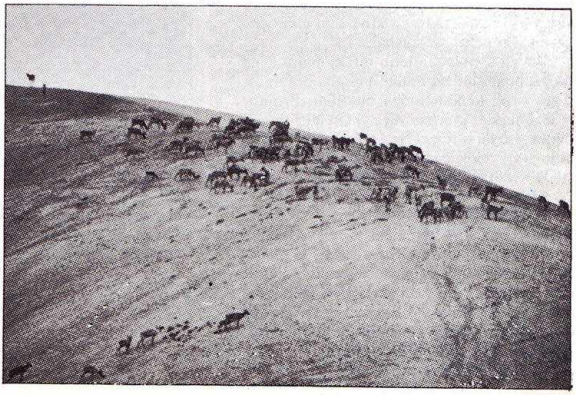

Geller bilmecesi çözülemiyor

Bilimsel deneyler Uri Geller'i (Bkz. sayfa, 721 ve 773) sahtekârlık iddialarından büyük ölçüde kurtarıyordu. Fakat tartışmalar şiddetle sürdürüldü. Uri Geller, dünyada âdeta bir olay haline geldi.

URI GELLER, 23 Kasım 1973'te BBC Televizyonu'nun akşam programına çıktığı anda, ün ona ulaşmıştı. O gece, Geller, Britanya Adaları'nın en çok tartışılan insanı haline geldi.

Kendi ölçülerine göre Geller, o gece başarılıydı ve abartma yapmıyordu. Programdan önce, gözleri kapalı olarak çizimler yaptı ve bunları bir zarfa koyup mühürledi. Sonra, program sunucusunun elinde sıkı sıkı tuttuğu bir çatalı büktü. Bunu hafifçe ovalayarak yapıyordu. Ardından iki kırık saat aldı, yine parmağını sürtmeye başladı.

Bir an sonra, saatlerin biri camının içine doğru büküldü. Bu arada, masada duran bir diğer çatal kendiliğinden büküldü. Programın sonunda, yapımcı yüze yakın telefon geldiğini söylüyordu. Seyircilerin evlerinde bulunan birçok çatal ve kaşık, gösteri sırasında kendiliğinden bükülmüştü.

Uri Geller, 1975'te Colombia'da, Bogota'da yapılan Birinci Büyücülük Kongresi'nde. Geller, burada bir gösteri yaptı. Amacı, insanın ve yaşamın yeni boyutlarının analizi ve tartışılmasıydı. 50 bozuk saati çalıştırdı. Sadece tek bir saati çalıştıramadı. O da 40 yıldır bozuk olan bir saatti (üstte).

Tüm İngiltere ilgilendi

Ertesi sabah, İngiltere'deki tüm işyerlerinde konuşulan tek konu Uri Geller'di. İngilizlerin, Amerikalılardan daha kolay aldandıkları düşünülebilir veya yazar **Priestley**'in öne sürdüğü gibi, İngiliz toplumu daha az alaycı veya düşündüklerini açıklamayan bir toplumdur. Programdan sonra, fazla bir tepki olmadı.

Sadece bir gazeteci, Geller'in metalleri etkileyen bir toz içat ettiğini ortaya attı. Ama sonra, rasgele bir düşünce ortaya attığını kabul etti. **Sunday Times** gazetesinin bilim köşesi yazarı **Brian Silcock**, olayı kuşkuyla karşılıyordu. Fakat, Geller'le beraber havaalanına gitmek için taksiye bindiklerinde, kuşkusu kayboldu. Geller, Silcock'un evinin anahtarını, tek parmağını sürterek büktü. Anahtar, erimiş bir mum haline gelmişti.

Evlerde bükülen kaşık ve çatallar

İngiltere'de patlayan olay, tüm dünyaya yayıldı. Almanya ve Amerika'daki hatalı başlangıçtan sonra, Geller, İngiltere'de istediğini elde etmişti. Ünlü bir yıldız olmuştu. Amerikalıların eğilimleri belliydi. Sonuçta onu ciddiye almışlardı. Geller, Amerika'ya döndüğünde, bir kahraman gibi karşılandı.

İngiltere'de bir pazar gazetesi olan **People** , bir deney düzenlemeye karar verdi. Gazete, bir pazar günü öğleden sonrası için yayın yaptı. Geller o gün, belli bir saatte, güçlerini konsantre edecek ve İngiltere'deki tüm çatal ve kaşıkları bükmeye çalışacaktı. Deney yapıldı ve okuyuculardan sonuçları bildirmeleri istendi.

Ertesi pazar, telefonlar ve mektuplar yağdı. Deneyden hemen sonra, olaylar başlamıştı. Yaklaşık 300 kaşık ve çatal bükülmüştü, 1000'den fazla bozuk saat ise yeniden çalışmaya başlamıştı.

Giderek artan güç

İngilizler, göründüğü gibi, kuşkuculuk engelini aşmışlardı. Televizyondaki başarıdan sadece iki gün sonra, Geller, güçlerini göster-

mek için Paris'e gitti. Oradan, İskandinavya'ya geçti. Daha sonra, İspanya, İtalya ve Japonya'yı dolaştı.

Şansı veya uzaylı koruyucuları onu destekliyor olmalıydılar. Çünkü, büyük başarılar kazanmaya devam ediyordu. Örneğin, Oslo'da bir gazeteciyle şakalaşırken, sigortaları patlattı. Oslo'da bir sokağın tüm lambaları patladı.

Akdeniz'de bir gemiyle giderlerken, Geller gemiyi durduracağını söyledi. Beş dakika sonra gemi yavaşladı ve durdu. Sebep olarak, yakıt sisteminde bir bozukluk olduğu öne sürüldü.

Düşmanlar yeniliyor

Geller, Amerika'ya döndüğünde ilk kez büyük bir ilgi ve aşırı bir övgü ile karşılandı. Bu, beklediğinden de fazlaydı. Hatta, eski düşmanları olan **Charles Reynolds** ve **James Randi** de artık saldırgan görünmüyorlardı. Oysa **Time** dergisi, bir zamanlar onu itham etmişti.

Geller artık tüm ruhsal güçlerini ortaya koymaya fırsat bulmuştu. Ruhsal cerrahiden, Kirlian fotoğrafçılığı ve bitkilerin gizli yaşamına kadar, birçok konu gündeme geliyordu. Reynolds ve Randi, Geller'in hile yaptığını kanıtlamak fırsatını kaçırmışlardı.

İngiltere'de Harrow'dan, ev kadını Dora Portman. 1973 Kasım ayında, radyodan Uri Geller'in programını dinliyordu. Geller dinleyicilerden bir çatal veya bıçak tutmalarını ve konsantre olarak bükmelerini istedi. Bayan Portman'ın kepçesi tam kullanım anında büküldü ve emayesi kırıldı (sağda).

Geller ve TV programcısı David Dimbleby bir anahtarla deney yapıyorlar. Geller 23 Kasım 1973'te BBC'de Dimbleby'in TV programına çıktı. Büyük bir başarı göstererek bir dizi bilimsel araştırmayı başlattı (üstte).

Bilimin desteği

Diğer taraftan deneylerin yapıldığı, Stanford Araştırma Enstitüsü, **Nature** dergisinde bir yazı yayımladı. Bazı bilim adamları, Geller'in güçlerinin gerçek olduğunu belirtiyorlardı.

Benzer bir olumlu rapor iki İngiliz bilim adamı, **John Taylor** ve **Ted Bastin** tarafından yayımlandı. (Taylor, önceleri Geller'in normalüstü bir gücü olmadığını iddia ediyordu.)

Wilson, maskaralık diyor

Araştırmacı **Colin Wilson,** Geller'le ününün doruğuna vardığında tanıştı. 1974 yılıydı, Wilson'ın yayıncısı kendisini arayarak, Geller'le ilgili bir biyografi yazıp yazamayacağını sordu. Wilson, hayır, dedi. Daha önce **Puharich**'in kitabını okumuştu. O, bu kitabı, yılın yayın felaketi olarak tanımlıyordu.

Geller'le ilgili olan, teypten gelen bedensiz varlıkların sesleri, mutfakta yok olup, bahçede beliren köpek türünden öyküleri, Wilson çok anlamsız buluyordu. Aslında kitap, Geller'in ruhsal güçlerini ortaya koyuyordu ve bu nedenle en çok satan kitaplar arasına girmişti. Fakat Wilson'a göre mucize yaratan Spectra uzaygemisinin sakinleri ortaya çıkınca, her şey maskaralığa dönüyordu.

Film yıldızı Uri

Görüldüğü kadarıyla, Geller, ünlü yapımcı-organizatör **Robert Stigwood**'u inandırmıştı. Stigwood, **Hair, Jesus Christ Superstar** ve **Saturday Night Fever** gibi dev yapıtların yapımcısıydı. Geller'in yaşamını film yapmayı düşünüyordu.

Fakat, önce birisi bunu yazmalıydı. Wilson bu işe niyetlendi. Ondan, önce bir film taslağı yazması istendi. Fakat bu çalışma, bu türden bir normalüstü olayı yansıtabilmek için yeterli değildi. Ama parasal olarak, Wilson'a ödenen miktar cömertçeydi. Wilson, bu aşamada en azından Geller'i ve olayı izlemeye karar verdi.

Havada uçan para

Wilson ve Geller, Londra'da Robert Stigwood'un bürosunda karşılaştılar. Geller, yakışıklı ve mütevazı genç bir adam görünümündeydi. Hevesini ve isteğini başarıyla saklayabilmesi ona iyi bir puan kazandırıyordu.

Wilson, büroya geldikten sonra, Geller ona bir soru sordu:

"İspanya'da bir şey yaptınız mı?" Wilson, anlamadan baktı, kapıya yürürken, masadaki tablanın içinden fırlayan madeni bir para yere düştü. Bu bir İspanyol pesetasıydı. Bunu, Stigwood'un sekreteri de onaylıyordu. Üstelik Wilson onu güvenilir kabul ediyordu. Para masadan fırladığında, her ikisi de odanın ters tarafındaydılar. Sonuçta, olaya anlam verilemedi.

Yazar Colin Wilson ve Uri Geller Barcelona'da. Geller'in normalüstü gücünün yapısını tartışıyorlar. Geller şöyle diyordu: "Nereden geldiğini ve ne anlama geldiğini bilmiyorum. Veya niçin olduğunu... Niçin bende oluyor da, başkalarında olmuyor?" (üstte).

Güç, metalden mi geliyor?

Yakındaki bir lokantada yemeğe gidildi. Geller, yemek boyunca durmadan konuştu. Wilson'ın kol saatini alarak, birkaç saat geri götürdü, hatta tarih göstergesini de değiştirdi. Bir kaşığı büktü ve Wilson'ın yanındaki bir anahtarı kırdı. Tüm bunları parmağıyla ovalayarak yapıyordu.

Sonra, odanın diğer tarafına gitti. Orada kalorifer vardı, yanına anahtarı da almıştı. Tabii ki, kalorifer metaldi ve Geller bu metalden güç alacağını ve etkisinin artacağını söylüyordu. Wilson, o ana kadar olanlardan etkilenmedi. Ortada bir el çabukluğu olayının olduğundan emindi. Hele Geller anahtarı alıp, odanın öteki ucuna gidince, işin içinde bir iş olduğunu düşünüyordu.

Fakat, arkadan Geller öyle bir şey yaptı ki, o andan sonra Colin Wilson, onun gücünden şüphelenmemeye karar verdi. Olayı, Wilson şöyle anlatıyor:

Düşünceyi okudu

"Geller, bana arkasını dönerek, lokantanın dışına bakmaya başladı. Ben köşedeydim. Bana, yemek listesinin arkasına bir şey çizmemi söyledi. Çocuklarıma da çizdiğim, komik bir canavarın resmini çizdim. Arada bir Geller'e bakıyordum, beni gözetlemediğinden veya elinde bir ayna tutmadığından emindim.

Sonra, bana döndü. Yemek listesi, üstü kapalı olarak ellerimin arasındaydı. Bana, çizdiğim şekli düşünmemi söyledi. Düşündüğümü ona nakletmeye çalışacaktım. Geller, hatalı birkaç çizimden sonra, birdenbire benim çizdiğim canavarın aynısını çizdi. Hiçbir şey ona yol göstermemişti. Masada Stigwood'un sekreteri **Rae Knight** *vardı, ancak o suç ortaklığı yapabilirdi. Ama nasıl? Buna da hiçbir imkân yoktu."*

Uçan paranın sırrı

Birkaç ay sonra, Geller'le ilgili küçük bir kitap yazan Colin Wilson, onu görmek için, Barcelona'ya gitti. O anda, Wilson'ın aklına, aylar önce Geller'in sorduğu soru geldi: *"İspanya'da bir şey yaptınız mı?"* Bu kural dışı, alışılmadık bir rastlantıydı.

Olaylar sürüyordu. Gökten cisimler düşüyor, metaller bükülüyor, düşünceler okunuyordu. Geller, bir gün büroda sessiz bir şekilde, şüpheci bir grubun önünde gösteri yaptı. Kaşığın ince tarafını işaret parmağıyla ovalıyordu. Görünürde bir baskı yaptığını gösterir hiçbir işaret yoktu. Ayağını yine metal bir kalorifere uzatmıştı.

Wilson, Geller'in düşmanıyla

Wilson'ın çalışma stüdyosunda Geller, güçlerinin gerçek olduğunu göstermişti. Düşünce okumaları, kesinlikle inandırıcıydı. Kendine "Harika Randi" adını takan James Randi, o sıralarda Geller'in hilelerini ortaya çıkaracağını ilan etti. Wilson, Randi ile buluştu. Fakat onun düşünce okuma hilesini açıklamasından tatmin olmadı.

Randi, deneyini bir gün sonra yaptı. Açıkçası, gerekli hazırlıklar için zaman bulmuştu. Kaşık büktü, saatleri hareket ettirdi. O da ovalayarak yapıyordu. Fakat, istenildiği anda yapamıyordu. Sonuçta, Randi, Wilson'ı ikna edemedi.

Güçler, para kazandırıyor

Geller filmi asla yapılamadı. Colin Wilson, birçok taslak yazdı. Geller'le sürekli görüştü

Geller, oluşturulan bir dizi bilimsel testin birinde. Onun gücünün, fizik gücünden etkilendiği bulunmaya çalışılıyordu (altta).

ve mektuplaştı. Kesintili olarak bir yıldan fazla haberleştiler.

Geller, son mektuplarından birinde, Meksika'da bir gösteri yapmaya hazırlandığını yazıyordu. Sık sık, başkanın evine konuk olmuştu. Bir diğer gösteriyi metalle radyestezi uygulayarak bir uçaktan yaptı. Büyük başarı kazandı ve hatta orada Geller'in ortak olduğu bir madencilik şirketi açıldı.

Elektrik şoku

Geller'in gücünün kaynağı nedir? Wilson bu soruyu ve Geller'i şöyle yorumluyor:

"Geniş ve yoğun bir araştırmadan sonra, hâlâ Uri Geller'in bilinçsiz bir medyum olduğuna inanma eğilimdeyim. O, basit düzeyde az veya çok normalötesi etkiler yaratıyor. Bir diğer ünlü medyum olan **Matthew Manning**'*i izlemiştim* (Bkz. sayfa 359, 492). *O da, kariyerine evindeki normalüstü etkileri bilinçsizce oluşturarak başlamıştı. Uri Geller bana, üç yaşındayken, annesinin dikiş makinesinden gelen şiddetli bir elektrik çarpması geçirdiğini anlattı. Buna inanabilirim, her şey buradan başlayabilir.* **DARKMALT**

Çünkü, birçok medyumun yetenekleri şoklar, darbeler ve duygusal fırtınalar sonucunda oluşabilmektedir. Tüm bu olaylar, genellikle de çocukken olmuştur."

Daha fazla bilgi için:

Spektra ve Uri Geller, Bilim Araştırma Merkezi, 1978.

My story, Uri Geller, Robsan, 1975.

Uri: a journal of the mystery of Uri Geller, Andrija Puharich, Doubleday, 1974.

The Geller phenomenon, Colin Wilson, Aldus, 1976.

Superminds, John Taylor, Viking Press, 1975.

The Geller papers, Charles Panati, H. Miffin, 1976.

The magic of Uri Geller, James Randi, Ballantine, 1976.

Bilinçsiz medyumlar

"Uzaygemisi Spectra'yı ve uzaylıları ne yapacağız? Yine belirtmek istiyorum. İnanıyorum ki, bu, Geller'in bilinçsiz düşüncesinin temel açıklamasıdır. Ama, olayın daha karmaşık olmasından kuşkuluyum. Garip karşılaşmaların birinde, uzaylı adam, Puharich'e onun gücünün kendinde olduğunu söylemiş.

Bunun, hemen hemen gerçek olduğuna inanıyorum. Bu şaşırtıcı olaylar, Puharich ve Geller'in Tel Aviv'de beraber oldukları zaman başlamıştı. Bu, iki bilinçsiz medyumun ilkel bir işbirliği olabilirdi. Olamaz mı? Sadece şunu söyleyebilirim, daha fazla olayla çalışmam ve olayı hissetmem gerekiyor."

"Bir gizem var"

"Önemli bir şey daha var. Ruhçular, bu tür olayların kaynağının bedensiz ruhlar olduğuna inanıyorlar. Bu ruhlar, dünya alanının çevresindedirler ve sık sık zararlı olurlar. Veya yaramazlık yaparlar. Birçok normalüstü etkinin sebebi, onlardır.

Birçok tekinsizlik olayı okudum. Fakat, Spectra'dan gelen uzaylı varlıkların ilişkileri yersizdir. Karmakarışık ve genellikle konuyla ilgisi olmayan malzeme görülüyor. Bunlar birçok celsede de görülüyor.

Bütün söylediklerimin, doğru açıklamalar olmadığını kabul ediyorum. Fakat emin olduğum bir şey var. Uri Geller'le ilgili bir gizem var. Bu gizem ise daha derin ve sahtekârlık açıklamalarından çok daha ötelerdedir."

Prof. John Hasted ve John Taylor (üstte). 1974'te Geller ile ilgili deneyler yaptılar. Geller, plastik tüpler içindeki metal çubukları büktü. Bakır çubuk büküldükten sonra ölçüldü (sağda). Bu arada basınç kaydedildi, sadece on beş gramlık bir basınç kaydedildi. Çubuk, Geller'in parmağının aksine, ters tarafa, yukarıya doğru bükülmüştü (en sağda).

İsterik davranışların kökeni belirsiz

Toplu isteri belirtilerinin, çoğu kez bilinen ciddi hastalıklardaki gibi olduğu belirtiliyor. Fakat onlardan daha hızlı yayıldığı da biliniyor. Bu nasıl mümkün oluyor? Toplu isteri ile duyu dışı algılama arasında bir ilişki var mı?

DÜNYANIN DÖRT BUCAĞINDAN toplu isteri konusunda haberler geliyor. Bu konuda yapılan araştırmalar gerçi çok az ama, yine de bunların ışığında belli bir sonuç çıkıyor. Dolayısıyla, yerleşik varsayımların da yeniden gözden geçirilmesi gerektiği anlaşılıyor. Özellikle üç noktanın yeniden ele alınması şart!

Birincisi, isteriyi artık, değil kurbanların basit bir uydurması, hastalık olarak görme yanlışlığının bile anlaşılmış olması. "Bozulma" daha doğru bir tarif olur: İster sinirsel, ister fiziki olsun, kurbanı dayanılmaz bir durumdan sıyırarak, bir tür korunma sağlayan bir bozulmadır bu. Bu bozulma böylece, elektrik devresinde sigorta telinin sağladığı değerli işlevi aynen yerine getirir.

Bir sığırcık kuşu sürüsü uçuş halinde. Toplu isteri adı verilen garip davranışın, hayvansal bir içgüdünün kalıntısı olduğu öne sürülüyor. Bu içgüdü, kuş sürülerini bir arada tutuyor. Yani bir tür kolektif zihin niteliğinde (üstte).

Bir virüsün etkisiyle...

İsteri belirtilerinin, bu terim kapsamında ele alınan belirtiler olması da şart değil. Bunlar, meydana geldikleri toplumda normal davranışların bozulmasına bağlanan belirtiler şeklinde ortaya çıkıyor. İsterinin şeytan işi sayıldığı bir dönemde Loudun rahibelerinin kontrollerini kaybetmeleri, şehvetli ve müstehcen bir tavırla sonuçlanmıştı. Günümüzde ise, böyle olayların genellikle bir virüsün sonucu olduğu kabul ediliyor. Bu yüzden de insanlar sanki nöropatik bir rahatsızlık çekiyormuş gibi davranma eğilimi içinde oluyorlar.

Üçüncüsü de, isteri teşhisinin, mutlaka hastada bir terslik olduğu anlamına gelmemesi. Böyle olayların patlak vermesi, nasıl ve neden ortaya çıktıkları konusunda dikkatli bir incelemenin gereğine işaret ediyor.

Olaylardaki tutarlılık

Bir grup insanı etkisi altına alıp onları böyle bir bozukluğa sürükleyen güç nedir öyleyse? Öyle bir güç ki, farklı koşullar altında muazzam değişiklik gösterebilen bir dizi olaya yol açıyor. Ama belirtiler tek bir olayda epeyce tutarlılık gösteriyor.

"Halkın Tapınağı" çılgınlığı

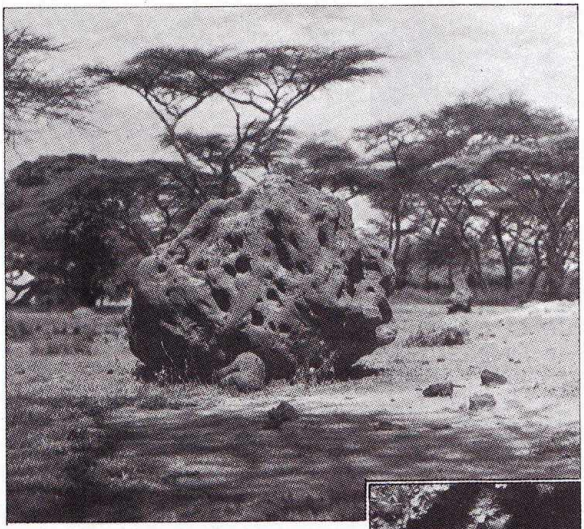

Sonuçta da onlarca, hatta yüzlerce insan, fiziki ya da sinirsel bir bozukluğun pençesine düşüyor. Bu olay aynı anda ya da birbirine yakın zamanlarda, hemen hemen aynı şekilde meydana geliyor. Kişiler birbirini göremese de durum değişmiyor. Öyleyse, basit bir taklit olayından söz edilemez.

Böylesi sorunlarla uğraşırken insanın evrimsel geçmişine bir göz atarak, paralellik aramakta daima yarar vardır. Bu tür bir paralellik de görülüyor. Birçok türün, biyologların halen açıklayamadığı birtakım iletişim yöntemlerine sahip oldukları anlaşılıyor.

1978 yılı kasım ayının sonlarında, kitle halinde bir intihar olayı dünyayı dehşet içinde bıraktı. Guyana'nın balta girmemiş ormanlarında, Güney Amerika'nın kuzey kıyısındaki Jonestown'da 900'den fazla kişi intihar etti. Kurbanlar, merkezi California'da olan Halkın Tapınağı adlı bir mezhebin üyeleriydi. Mezhebin lideri de **Jim Jones** adlı bir psikopattı. Üyeler, tatlı, köpüklü bir alkolsüz içkiye potasyum siyanür karıştırıp içmişlerdi.

Bu kadar çok sayıda insanın birlikte intihar etmeleri konusu ile ilgili birçok teori ortaya atıldı. Bir delinin emri üzerine, varlıklarını sürdürme içgüdülerini göz ardı etmeye nasıl teşvik edildikleri herkes tarafından uzun süre merak edildi. Oysa cevap açık: Bu toplu intihar, bir toplu isteri olayıydı. Yani, hayvanlarda, grubun iradesinin bireyin iradesine galebe çalmasını sağlayan o garip içgüdü kalıntısı.

Her yuvada yaşayan binlerce termit son derece uzmanlaşmış faaliyetlerini şaşılacak biçimde düzenler (üstte). Öyle ki, her şey tüm topluluğun yararına katkıda bulunur. Bunu yapabilmek için, özel bir içgüdü geliştirmişlerdir. İnsanlarda da toplu isteri benzer bir şekilde meydana getirilebilir.

Başka canlılarda

En temel düzeyde iletişim, hücreler arasında gerçekleşiyor. **Lyall Watson, Doğaüstü** adlı kitabında, adi banyo süngerinin şaşılacak bir yeteneğini tarif ediyor. Bir hücreler kolonisinden oluşan sünger, doğal yaşam çevresi olan okyanusta, tahrip olsa bile kendini aynı biçimde yeniden bir araya getirme yeteneğine sahip. Bazı süngerlerin çapı birkaç metreyi buluyor.

Watson, gözlemlerini şöyle anlatıyor: *"Buna rağmen, onları kesip parçalarını da her bir hücreyi komşusundan ayrılacak şekilde ipekten geçirseniz bile, yeniden birbirlerine yapışıyorlar. Hem de kısa bir zamanda. Sünger kendini yeniden oluşturuyor ve tıpkı ölümsüz bir anka kuşu gibi yeniden işe başlamak üzere ortaya çıkıyor."*

Karıncaların davranışları

Fransız bilim adamı **Eugene Marais,** 1937'de yayımlanan **Beyaz Karıncanın Ruhu** adlı kitabında benzer görüşlere yer veriyor. Marais, karınca kolonileri üzerinde yaptığı deneyler sonucu ortaya çıkan sonuçları anlatıyor. Fransız bilim adamına göre, karınca gruplarının, hatta tek tek karıncaların belli bir zamanda ayrı işler yapmasının önemi yok. Karıncalar kraliçeyi besleyebilir, ona yiyecek toplayabilir, depolayabilir, kiler inşa edebilir, yuvaya giren yabancılarla savaşabilir.

Ama hepsinin faaliyetine hâkim olan bir ruh vardır. Marais, daha iyi bir kelime bulamadığı için buna ruh demek zorunda kaldığını da belirtiyor.

Kuşların davranışları

Sığırcık kuşlarının davranışı, bu cinsten bir kolektif davranışın daha büyük ölçekte olan iyi bir örneğidir.. Binlerce sığırcık kuşu, geceleri Londra'da geçirdikleri halde, gündüzleri kırlara giderler. Çünkü buralarda yiyecek daha boldur. Akşamın belirli bir saatinde, Londra civarındaki sığırcıklar, aynı yolculuğu yapmaya başlarlar. Birbiri ardınca her gün, sürüler radarda izlenebilir. Çakıltaşı atılmış bir havuzdaki suyun dalgalanmasını andırırlar. Sabahları dışa doğru yayılır, akşamları da içeri doğru hareket ederler.

Önce dışarı, sonra içeri uçan sürülerdeki sığırcık kuşlarının davranış biçimi daha da şaşırtıcıdır. Bir lideri izlemezler. Hızla fırıldanırken, yönlerini tayin eden sanki bir ruhu izlerler.

Açıklaması nasıl?

Bu tür davranışın en inanılır açıklaması şudur: Davranışın, evrim sürecinin başlarında gelişen bir iletişim biçimine bağımlı olduğu söylenebilir. Karıncalara gelince, bu bir çeşitlenme biçimidir. Böylelikle, toplulul bünyesindeki çeşitli gruplar, kendilerin düşen çeşitli farklı görevleri yerine getirir Ama topluluk da bir bütün olarak varlığır sürdürür. Kuşlarda ise grubun korunması, bi

mekanizmaya dönüşmüştü. Mekanizma, büyük kuş sürülerine, hareketlerinde kolektif bir rehberlik sağlıyordu.

İçgüdü deniyor

Toplu isteri benzer bir kolektif insan içgüdüsünün bir kalıntısı olabilir mi? Acaba yararının büyük kısmını yitirmiş bir evrimsel araç mıdır?

Bu oldukça akla yakın bir önermeye benziyor. Ancak yine de bir açıklamaya ulaşıldığı söylenemez. Bir toplu isteri patlak verdiğinde, belirtilerin nasıl iletildiğini anlatmak oldukça güç.

Peki, nasıl işliyor bu mekanizma? Bu noktada en umut verici araştırma feromonlar üzerinde yapılan oldu. Feromonlar, serbest dolaşım halindeki koku molekülleridir. Bunların keşfi, örneğin, bir türün kızışmış dişisinin çevresinierkeklerin sarması gibi olayların da anlaşılmasına yardımcı oldu.

Bazı hastalıklarla da ilişkili

Fred Hoyle ve **Chandra Wickramasinghe** adlı gökbilimciler, büyüleyici bir araştırma projesi hazırladılar. Bu projede, yaygın inanışın aksine, gribin kişiden kişiye geçmediğini gösterdiler. Aslında bu dünya çapında zaten saptanmış bir olguydu. Grip kişiden kişiye geçiyor olsa, büyük çapta salgınların belli bir rota izlemesi gerekir. Oysa salgınlar bu rotayı izlemiyordu. Aynı olay, İngiltere, Salisbury'deki Soğukalgınlığı Araştırma Birimi'nde de doğrulandı. Bu durumda bir numaralı sanık durumundaki öksürük ve hapşırıkların suçlu olmadıkları anlaşılıyor.

Evet ama, eğer durum böyleyse, salgın hastalıklar nasıl yayılıyor? Bir teoriye göre, virüsler her an, her yerde var. Ama, bir salgın hastalık sinyali verilmedikçe ya da böyle bir sinyal verilene kadar, onlara karşı koymak mümkün. Bu sinyali ise feromonlar veriyor. Feromonlar, başka koşullar altında da habercilik görevini yerine getiriyor olabilirler.

Birkaç ciddi hastalığın kökeni hâlâ kesin olarak bilinmiyor. Bunların arasında sara ve benzeri hastalıklar da var. Bunların bazıları bulaşıcı türden. Son zamanlarda ortaya çıkan bir örneği de, Lejyoner hastalığı. Hastalıkların nedenleri ve yayılması konusunda yapılan araştırmaların tüm ağırlığı da, ortak bir biyolojik etken arama üzerinde toplanıyor. Mikrop, virüs, biyokimsayal karışma, zehirli maddeler gibi. Bugüne değin, bu araştırmalardan pek fazla bir sonuç elde edilemedi.

Adi sünger, ya da "banyo" süngeri. Bu koloninin hücreleri esrarlı bir iletişim içinde gibidir. Dağılsalar bile, yine benzer bir biçimde bir araya gelirler (üstte).

Tahran'da İranlılar, 1979'da ölen Ayetullah Talegani'nin yasını tutuyor. Toplu isteri olayları, genellikle duyguların yükseldiği anlarda patlak verir (altta).

Yanılma ihtimali var

Bazen araştırmacılar bir olayın nedenini oluşturduğuna inandıkları bir şey bulurlar. Bunu hemen muzaffer bir şekilde açıklarlar. Tıpkı esir krallara Roma sokaklarında resmi geçit yaptırılması gibi. Ancak kısa süre içinde katkısı olan başka etkenler bulunur. Ya da tamamen sağlıklı insanların vücutlarında kuşkulanılan virüse rastlanılır. Aslında hastalıklara virüslerin yol açtığı düşüncesi artık itibarını tümüyle yitirmeye başlıyor. Şimdi virüslerin âdeta bir "çapulcu" rolü oynamalarının daha akla yakın olduğu düşünülüyor. Bu çapulcular, ancak yasalar ve düzen bozulunca yağmaya çıkıyorlar.

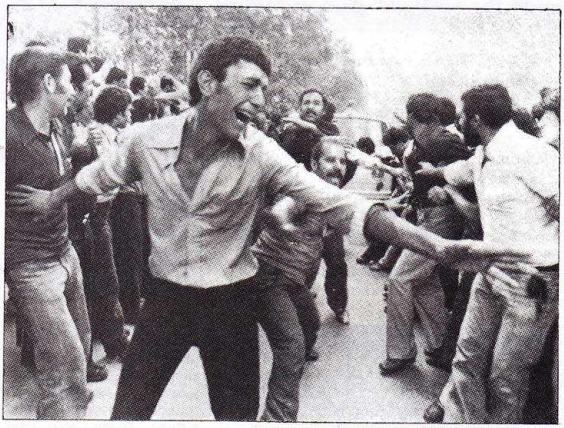

DDA bağlantısı

1944 yılında, Amerika Birleşik Devletleri'nin Muldoon kentinde bir dizi garip olaylar salgını patlak verdi. Olaylar, bir kadının polise yaptığı ihbarla ortaya çıktı. Kadın, bir adam tarafından bacaklarına benzin püskürtüldüğünü ve sonunda felç olduğunu ileri sürüyordu. Olay, yerel basında yer aldı. Birden benzer olaylar zincirleme bir şekilde birbirini izlemeye başladı. Polis, söz konusu adamı yakalayamadı. Bu meçhul adam, kentin çeşitli yerlerinde kadınlara aynı anda benzin püskürtebilmek gibi şaşırtıcı bir yeteneğe sahipti.

Bu salgının felç değil, toplu isterinin bir sonucu olabileceği ortaya atılınca, bildirilen olaya ilişkin haberler kesildi. Bunu da, her tür olağandışı olaylarla ilgili haberlerin normalin altına düştüğü bir dönem izledi.

Bu olayla, birçok normalötesi olay özellikle de kara adam olayları arasında dikkat çekici bir benzerlik var. Genelde bu olayları bildirenler, bu tür olaylar hakkında bilgisi olmayan kişiler. Ama, diğer toplu isteri salgınlarında olduğu gibi, bilgi, gizemli bir "psişik bulaşma" yoluyla yayılıyor. Bu bulaşmanın telepatideki gibi bir iletişim yöntemiyle de ilgisi olabilir. Toplu isteri ile ilgili çalışmalar ilerledikçe, bazı psişik olaylarla ilgili bilinmeyenler de kısmen çözülecek!

İyi ama, bu bozukluğa yol açan ne? Yani tekrar aynı soruya dönüyoruz: Salgınlar neden ortaya çıkıyor? Cevap çok basit: Bilinmiyor. Yalnızca kitlesel isterinin incelenmesi, insanı bir açıklamaya yaklaştırabilir.

Nedenleri şimdilik belirsiz

Özetlenirse: Toplu isterinin üç bileşkeni var. Bunlardan birincisi kontrolün kaybı, ikincisi taklit ya da böyle herhangi bir olayın kurbanları arasındaki anormal davranış benzerliğidir. Üçüncüsü ise, kayıp halkadır. Yani düzensizliğin yayılmasının fiili süreci. Feromonlar, salgınla sonuçlanan tepkileri aydınlığa çıkarır mı? Yoksa bundan sorumlu olanlar, Hoyle ve Wickramasinghe'nin öne sürdüğü gibi, uzaydan Dünya'ya düşen patojenler mi? Belki de kızılötesi radyasyondur. Ya da grupları etkileyen, henüz keşfedilmemiş psikokinetik bir güç vardır. Hayaletlere ve tekinsiz ev olaylarına ilişkin olarak anlatılan ifadelerde buna çok sık rastlanıyor.

Bilim adamlarını şaşırtıyor

Toplu isteriye ilişkin daha ciddi ve sistemli bir inceleme, yalnızca bu soruları cevaplamakla kalmayacak. Bugün bu hastalık hakkında genelde tam olarak anlaşılmayan ya da yanlış anlaşılan noktaları da açığa çıkaracak. Belki de, hem biyologları, hem de psikologları

29 Mayıs 1985 günü Brüksel'in Heysel Stadı'nda, Juventus ile Liverpool takımları arasında oynanan futbol maçından önce çıkan olaylarda 38 kişi öldü, 425 kişi yaralandı. Bu olay toplu isterinin en çarpıcı örneklerinden biri olarak kabul ediliyor (üstte).

Yaban sıçanları denize atlayarak intihar etmeye hazırlanıyor. Burada da, insanlarda toplu isteri olarak ortaya çıkan içgüdünün bir örneğini görmek mümkün. Yaban sıçanları, sayıları fazlasıyla artıp yaşadıkları çevreye sığamaz hale geldikleri zaman intihar ediyorlar (sağda).

Daha fazla bilgi için:

Crowds and power, Elias Canetti, Gollancz, 1962.

The epidemics of the middle ages, J.F. Hecker, Trubner, 1846.

The devils of London, Aldous Huxley, Chado and Windus, 1952.

şaşırtan birçok soruna çözüm bulunacak. Öyle ya, biyologlar; hayvanlar, kuşlar ve böceklerin davranışlarına ilişkin çalışmalarında böyle sorunlarla karşı karşıya kalmıyorlar mı? Tıpkı psikologların, sıradan duyularla iletişim kurulamadığı halde erkek ve kadınlarınnasıl iletişim kurduklarını anlamamaları gibi...

DÜNYANIN GİZEMLİ YERLERİ
Stonehenge/İngiltere

Geleceği görenler var

"Biraz sonra öleceğim,,

Bazı insanlar, kendilerinin ya da başkalarının geleceğini önceden görüyorlar. Bu durum, belki de bilinmeyen bir mekanizmanın belirtisidir. Aşağıdaki yazıda Halûk Egemen Sarıkaya bu konuyu birçok örnekle birlikte ele alıyor.

HEMEN HERKES geceleyin bir veya birkaç rüya görür. Bunların bazıları hatırlanır, diğer bazıları ise güçlükle hatırlanır. Fakat bazı rüyalar da vardır ki, bunlar, sanki unutulmayacak bir filmin sahneleri gibi tüm canlılıkları ile zihne işlenir. İşte, genellikle bu tür rüyalar, günlük yaşamda gerçekleşecek olan bir olayın habercisi rüyalardır.

Yine pek çok insanın tanık olduğu bir geleceği bilme, hissetme olayı vardır ki, bu bazen *"içe doğuş"* ve bazen de *"malum olma"* şeklinde ifade edilen bir haldir. O sırada düşünülen kişi ile karşı karşıya gelmek, olacak bir şeyi hissederek önceden söylemek buna örnek olabilir.

Öte yandan, tüm ermişlerde gözlemlenmiş bir keramet türü de, çok sonraları olacak olayları çeşitli şekillerde belirtmiş olmalarıdır. Çoğunlukla bu kehanetlerinde, değişik simgeler kullanırlar. Kehanetlerini ya bir şiir içine gizemli bir şekilde gizlerler, ki çok sonraları çözümlenir, ya da sembolik tanımlarla belirtirler ki onlar da, o olay gerçekleşirken ortaya çıkar.

Geleceği bilmenin biçim ve türleri çok sayıdadır ve bunların çoğu kendiliğinden ortaya çıkarlar, yani istemli bir zorlama ile olağanüstüne yaklaşma pek mümkün olmaz. Öyleyse, aşağıda örneklerini vereceğimiz bazı geleceği bilme türlerindeki gizemli olaylar, hangi bilinmeyen güçler tarafından düzenlenmekte ve bildirilmektedir?..

"Öleceğimi hissediyorum"

31 Ekim 1980 tarihli gazetelerde bir adamın öleceğini bilmesi ile ilgili bir haber vardı. Gerçekten de Denizli'den İzmir'e giden bir otobüste yolculuk yapan **Mehmet Cerit**: *"Öleceğimi hissediyorum!"* dedikten yarım saat sonra can verdi. Yolcuların verdikleri bilgiye göre, Mehmet Cerit: *"Ben öleceğimi hissediyorum. Ölüm şu anda yakınımda, ama kimse korkmasın!"* dedi. Mehmet Cerit'in bu sözleri araç içindeki yolcular arasında şaşkınlık yarattı. Hatta bazıları güldüler. Koltuğuna oturduktan sonra başını arkaya yasladı ve birkaç dakika sonra da hiç sesi çıkmaz oldu. Öldüğü ise ancak Sarayköy'de anlaşıldı.

Ölüm tarihini yazdı

Çok çeşitli kerametler göstermiş olan Anadolu velilerinin birçoğu da, ölecekleri tarihi bildirmekle ünlüdürler. Bunlardan biri olan **Bihişti Efendi**'nin ölümünü bildirmesi olayını, **Evliya Çelebi** şöyle anlatmaktadır: *"Çorlu' daki ziyaret yerlerinden biri de, Bihişti Efendi' nin kabridir. Bihişti Efendi, kabir taşına, vefatından altı gün önce kendi yazısıyla ölüm tarihini yazmakla ün yapmıştır."*

"Biraz sonra öleceğim..."

21 Nisan 1983 gününün gazetelerinde, ilginç bir ölüm haberi vardı: "Yalova'dan İstanbul' a dün 06.10 seferini yapan *Dolmabahçe* vapurunun yolcuları, değişik bir ölüm olayına tanık oldular. Vapurun hareketinden yaklaşık 15 dakika kadar sonra, eşiyle birlikte çaylarını yudumlayıp, yanındakilerle sohbet eden emekli memur **Eyüp Öğe** (56), elindeki çayını yarım bırakarak birden ayağa kalktı. Kendisini bir dakika dinlemelerini yolculardan rica ederek: *'Ben biraz sonra öleceğim. Herkes hakkını helal etsin. Rahatsız ettiğim için özür dilerim'* dedi ve yerine otururak öldü. Yolcular, önce adamın öldüğüne inanmadılar. Olayı sinir nöbeti olarak değerlendirip ciddiye almadılar. Ancak, yaşanan gerçek karşısında uzun süre şaşkınlıklarını gideremediler.

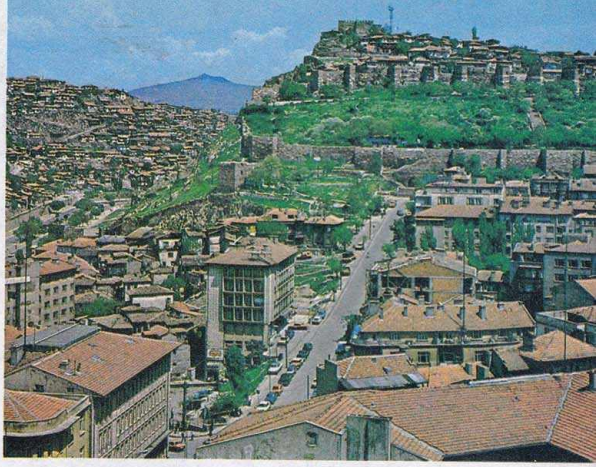

Tarikat-ı Âliye şeyhlerinden Müştak Dede, 1848 yılında basılan divanında Ankara'nın (üstte) 1921 yılında başkent olacağına dair bir kehanette bulunmuştu.

Beni köyüme gömün...

11Nisan 1983 tarihinde Zonguldak'ta bir maden ocağında meydana gelen ve 9 kişinin ölümüne yol açan grizu patlamasında hayatını kaybeden **İbrahim Acun** isimli işçinin, bir gün önce, ocakta çıkan yangın üzerine, arkadaşlarına: *"Bugün eve dönemeyeceğim gibime geliyor. Eğer başıma bir iş gelirse beni Öğrencik köyüne gömün"* dediği biliniyor. Gerçekten de o gün ölen 9 kişinin arasında İbrahim Acun da vardı.

Helalleşip birlikte öldüler...

11 Mart 1964 tarihli bir gazete haberinde, Silifke'nin Atik mahallesinde oturan 72 yaşındaki **Ali Özkaya** ile, 62 yaşındaki eşi **Emine**' nin, ecellerinin geldiğini söyleyerek, çevredekilerle helalleştiklerini ve sabaha karşı da birlikte ölmüş olarak bulundukları yer aldı.

"Yarın saat 10'da öleceğim"

6 Ağustos 1965 tarihli bir gazetede, Eskişehir' deki Şeker Mahallesi'nde oturan, **Bahriye Hoşcan** adındaki bir genç kızın, kalp romatizmasından yatarken, beyazlar giyinmiş bir şahsın kendisine görünmesinden sonra: *"Yarın sabah saat 10'da ben öleceğim"* dedi-

ğine ve gerçekten de belirttiği saatte öldüğüne ilişkin bir haber yer aldı.

Ankara başkent olacaktır...

Atatürk'ün, Ankara'yı, Türkiye Cumhuriyeti' nin başkenti yapma kararının, çok önemli bir esasa dayandığı sanılıyor. Belirtildiğine göre, bir gün Atatürk, çevresindekilere, bu kararın nedenini sormuş, hiç kimse yeterli cevap veremeyince, kendisi de tam bir açıklama yapmaktan kaçınmıştı.

Bu konuya ilişkin ilginç bir kehanet olayı, Tarikat-ı Âliye şeyhlerinden **Müştak Dede**'nin 1848 yılında basılan divanında yer alan bir şiirle ilgilidir. Bu şiirde, 1921 yılında Ankara' nın başkent olacağına dair kehanette bulunulmuştur. Müştak Dede'nin Sufi geleneğine uygun olarak, kehanetini şifreli bir şekilde içine yerleştirdiği şiirinin 1, 3, 5 ve 7. mısralarında sırasıyla, Arapça *'elif, nun, kaf, re, he'* harfleri vurgulanıyor.

Bu harfler, eski yazıyla A-N-K-R-H'yı, yani Ankara'yı belirler. Şiirin ikinci mısrasında, belirtilen bu yerin başkent olacağı, yedinci mısrada da bunun hay-u hu ile, yani Kurtuluş Savaşı kastedilerek, gürültü patırtıyla gerçekleşeceği ima ediliyor. Üstelik, ebcet sayı hesabıyla birinci mısranın açılımı yapıldığında, Hicri 1341 tarihi, yani 1921 yılı ortaya çıkıyor. Ayrıca, başkent olacak yerin Ankara olduğu hususu, dokuzuncu mısrada geçen, **Sultan Hacı Bayram Veli**'ye ilişkin ifadeyle de açıklanmış olmaktadır: Çünkü, Hacı Bayram Veli'nin türbesi, Ankara'da bulunuyor.

Felâketleri hissediyor...

Bazı olayları önceden hisseden hassas tabiatlı kişiler vardır. Bunların birisi de İstanbul'da yaşayan **Ziya Ok**'tur. Dünyanın herhangi bir bölgesinde meydana gelecek büyük bir felaket öncesinde, sıkıntı verici haller geçiren Ok, duyduğu rahatsızlığın derecesine göre, felaketin mahiyeti ile şiddetini de bilebiliyordu. 1960 yılında Fas'ta meydana gelen Agadir depreminden on gün önce de böyle bir rahatsızlık geçirdi. O sırada yanında bulunan kişilerin ifadesine göre, titremeye başladı. Yüzü kıpkırmızı kesildi. Ok, çok büyük bir deprem olacağına ve çok sayıda kişinin öleceğine dair kehanette bulundu, ancak yerini bilemedi.

"Bana malum oluyor"

Türk Halk Müziği'nin tanınmış sanatçılarından **Gülcan Sevim Bilgin** de, sürekli olarak "haberci rüyalar" gören hassas bir kişidir. Kendisi bu yeteneği hakkında şunları söylüyor: *"Benim altıncı hissim çok kuvvetlidir. Önemli olaylar, ben görmek istemesem de bana malum oluyor. Soyumuzda ermiş kişiler var, belki bunun bir etkisi olabilir. Olacak önemli olayları, aşağı yukarı tam olarak rüyamda görebiliyorum. Bugüne kadar hiç yanılmadım. Her şeyi, nasıl olacaksa, o şekilde görebiliyorum.*

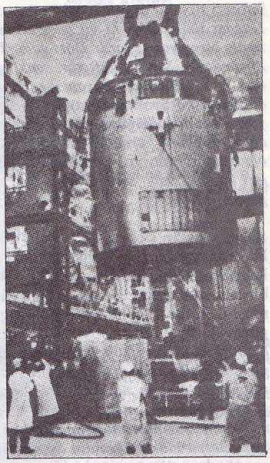

Geçen yüzyılın başlarında, Fransız romancısı Jules Verne'nin 'Aya Seyahat' adlı kitabı, Apollo 11'in Ay'a inişinin tüm ayrıntılarını veren bir kehanet romanıydı (üstte).

Ayrıca görmek istediğim şeylere de, rüyamda aynen bir film seyreder gibi tanık oluyorum. 27 Mayıs, 12 Eylül ve bir süre önce İtalya'da meydana gelen deprem de rüyamda önceden gördüğüm önemli olaylar arasında yer alıyor. Bunların içinde beni en fazla etkileyen de, İtalya'daki deprem oldu. Radyoya ilk girişimi de rüyamda görmüştüm, İmtihan kurulunda kaç kişi var, neler sorulacak, hatta okuyacağım türkü de dahil, tüm ayrıntıları ile gördüm. Ne gördüysem hepsi de gerçekleşti. Tabii ben de sınavı kazandım!"

Ölümünü rüyasında gördü...

1972 yılında, henüz 18 yaşında genç bir delikanlı olan **Ahmet Fehmi Karadağ**, o yıl içinde gördüğü bir rüya üzerine, öleceğini anlamıştı. Hemen o yıl babası ile Hacca giden Ahmet Karadağ, dönüşünde Karacaahmet mezarlığında gömüleceği mezar yerini seçip, şunları söyledi: *"Mezarımın çevresinde, Karacaahmet'e gelen herkese, ziyaretçiye, yoksula bayram yemeği veriniz."* Bu dileğini belirttikten kısa bir zaman sonra, Ahmet Karadağ, bir trafik kazası sonucu öldü ve seçtiği mezara gömüldü. Her yıl ölüm yıldönümünde ise vasiyeti yerine getirilerek, çok sayıda yoksula ve ziyaretçiye yemek dağıtılıyor.

Nostradamus, 2000 yılına kadar olacak olayları yüzyıllar önce tüm ayrıntılarıyla, ünlü kehanet dizelerinde açıklamıştı. 1999'da kıyamet benzeri olaylardan bahsetti (altta).

Rüyaya giren göl faciası

1984 yılının temmuz ayı içinde, Kırşehir'in Hirfanlı Barajı'nda bir aile faciası meydana geldi. **Usta** ailesinin, dört ferdi bu kazada can verdi. Piknik yapmak için bir sandala binen aile, Hirfanlı baraj gölündeki gezilerinden dönerken, aşırı dalgalı gölde dengelerini kaybedip, sandalla alabora oldular. Bu kazada Usta ailesinden **Haydar Usta** ve üç oğlu can verdiler. Usta ailesinden geriye kalan **Güldane Usta,** bu olaydan önce gördüğü

haberci rüyalar dizisini şöyle anlattı: *"Kocam Haydar ile bundan 11 yıl önce evlendik. Çok mutlu bir yuvamız vardı. Dört yıldır Tokloman köyündeyiz. Son bir haftadır, sanki içime doğmuş gibi, rüyamda kocam ve çocuklarımın öldüğünü görüyorum. Olaydan bir gün önce, yine kocamın öldüğünü, beni başkalarının istediğini görünce yerimden fırladım. Kocam ne olduğunu sorunca, rüyamı anlattım. 'Böyle şeylere inanma' dedi. Meğer kâbus dolu rüyalarım gerçek olacakmış..."*

Kanlı Noel'in rüyası...

Haberci rüyaların en trajik olanını, kuşkusuz, Kıbrıs'ta "Kanlı Noel" günü, eşi ve üç oğlunu birden kaybeden **Binbaşı Nihat İlhan** görmüştü. Aralık 1963'te, olaydan bir gece önce gördüğü rüyayı İlhan şöyle anlatıyor: *"Eşime bir tuvalet diktirmiştik. Rüyamda, bu tuvaleti giymiş, oğullarım Kutsi ile Murat'ın ellerinden tutmuştu. 'Hakan nerede?' diye sorduğumda gökyüzünü işaret ettiler. Hakan gökyüzünde uçuyordu... Sonra onlar da uçmaya başladılar... Beşparmak Dağları'nı aşarak Adana'ya, oradan da şimdi gömülü oldukları, memleketim Elazığ'a doğru uçup gittiklerini gördüm."* Ertesi gün, bilindiği gibi, Rumlar eşini ve üç oğlunu evlerinde şehit ettiler.

Atatürk Barajı kehaneti...

Anadolu velilerinin oluşturdukları birçok kerametler arasında, kehanetler de önemli bir yer tutar. İşte, günümüzde gerçekleşmeye başlayan ve dolayısıyla da yeni anlaşılan bir kehanet, Peygamberler Şehri olarak bilinen Urfa'nın yetiştirdiği evliyalardan **Karababa**'nın menkıbelerinde yer alıyor. *"Şarkın bu muhitinde yeni bir dağ doğacak, bu dağın ortasından bir altın fışkıracak. Buna el değdirmeyin, çünkü yakar. Ama unutmayasınız, dağ bu mıntıkaya ve Harran'a bereket saçacak. Gözüm arkada kalmıyor."* Söz konusu dağ, o yörede yapımına başlanacak olan Atatürk Barajı, altın ise, üretilecek olan elektrik enerjisidir.

Rüyadaki iki arı

Ünlü atlet **Mehmet Yurdadön**, 1982 yılında, Yunanistan'da yapılan 10.000 metre kros yarışından bir gece önce bir haberci rüya görmüştü: Rüyasında beliren bir arı kovanından çıkan iki arı, Yurdadön'ün önünde uçmaya başlar. Yurdadön hızla koşarak bu iki arıyı da geçer. Yurdadön, bu rüyasını, kros yarışında birinci geleceği şeklinde yorumladı ve ertesi gün de gerçekten 10.000 metrede şampiyon oldu.

Halk müziği sanatçısı Gülcan Sevim Bilgin, yakın ve uzak gelecekte olacak çeşitli olayların haberlerini rüyalarında gören hassas kişilerden biridir (üstte).

Lee Fried isimli 19 yaşındaki Amerikalı öğrenci, 21.3.1977 tarihinde dünyanın en büyük uçak kazasını yazılı olarak verdi. Rapor, üniversitenin rektörlük kasasında saklandı. Bir hafta sonra kehanet aynen gerçekleşti (altta).

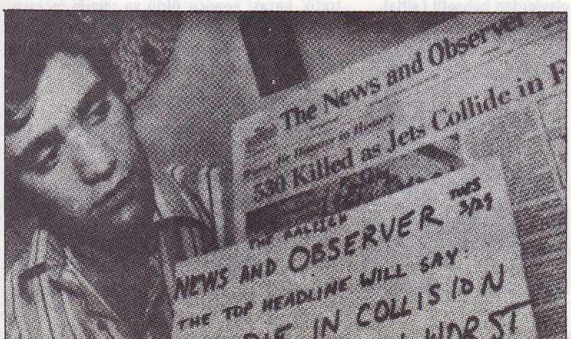

Rüyadaki uçak kazası

Amerika'da Vitos takımında oynayan Türk futbolcu **Oktay Erul**, 15 Ocak 1983 gecesi gördüğü bir rüyayı, aynı evde kalan yakın arkadaşı **Doğan Özdenak**'a sabahleyin heyecan içinde şöyle anlatıyordu: *"Bir uçağın düşüp birkaç parçaya ayrıldığını gördüm. Birdenbire içinden bir yatak çıktı. Eski eşim hostes İlknur bu yatakta oturmuş, Kuran okuyordu."* O gün, yani 16 Ocak sabahı evden ayrıldığında, hostes İlknur'a birşey olup olmadığını düşünüyordu: *"Kafam rüyamda gördüğüm uçak kazasına takılmıştı. Maça çıktım, ilk 15 dakikada 2 gol attım. İçime bir fenalık çökmüştü. Final maçı olmasına rağmen antrenöre işaret edip, devam edemeyeceğimi söyledim. Saat 14.10'da oyundan çıktım."* New York'la Ankara arasındaki sekiz saatlik zaman farkı göz önüne alındığında anlaşılmaktadır ki, Erul'un maçı terk ettiği sıralarda, gece rüyasında gördüğü uçak kazası da Esenboğa'da, THY'nın Afyon yolcu uçağının düşmesi şeklinde cereyan ediyordu.

Gece Televizyon haberlerinden bu kazayı öğrenen Erul, hemen Ankara'yı aradı ve hostes İlknur'un sağ olduğunu öğrendi. Rüyasının bu türlü gerçekleşmesi karşısında ise şaşkınlık geçirdi. Oktay Erul, bu olaydan bir ay kadar önce rüyasında, bir arkadaşını amcasının öldürdüğünü görmüş ve nitekim birkaç saat sonra da söz konusu ölüm haberi gelmişti.

Eşini rüyasında gördü...

Genç yaşta eşini kaybeden sinema oyuncusu **Erol Taş**, üç yavrusu ile, erken gelen ölümün yasını tutarken, aynı zamanda film çalışmalarını da aksatmamaya çalışıyordu. Bir gece, üç yavrusunu yatırdıktan sonra, üzgün bir şekilde dua ediyordu: *"Allah'ım, bu çocuklarıma merhametli bir ana nasip et"* dedi. O gece rüyasında, esmer bir kızın kendisine *"Gel"* dediğini gördü. Şaşkınlıkla uyandı, çünkü rüyasında gördüğü kız, yıllar önce Konya'da gördüğü teyzesinin kızı **Elmas**'tı. Hemen telefonla Konya'daki bir diğer akrabasını aradı. Hal hatırdan sonra, teyzesinin kızı Elmas'ın evlenip evlenmediğini sordu. Halen evlenmediğini öğrenince, *"Onu hemen bana isteyin!"* diye heyecanla bağırır. Gerçekten, bir zaman sonra evlenirler. Rüya ile gelen bu evlilik olayı da, bilinmeyen bir takım görünmez kudretlerin, insanların yaşamlarının üzerinde nasıl etkili olduğunu düşündürüyor.

Uzaylılar çiftlikte ne aradı?

Britanya Adaları'nın Galler bölgesinde geçen yoğun uçandaire olaylarını daha önce inceledik (Bkz. Sayfa 828). Aşağıdaki yazıda bu olayların çok garip ayrıntılarına değiniliyor.

Batı Galler yöresinde St. Brides Körfezi yakınlarındaki Ripperston çiftliği. 1977 ilkbahar ve yaz aylarında birçok olağandışı olaya tanık olduklarını bildiren Coombs'lar işte burada yaşıyorlardı. Bu olayın en ilginç yanlarından biri de şu: Evleri Coombs ailesininkine bitişik olan Brian ve Caroline Klass çifti aynı dönemde hiçbir gariplik duymadı ve görmedi. Ya da Klass'lar kendi deneylerini kamuoyuna açıklamak istemediler (solda).

Bayan Coombs ve çocuklar dehşet içinde kaldılar. Hele eve yaklaşırken arabanın motoru ve ışıkları tamamen susunca korkuları büsbütün arttı. Bayan Coombs, çocuklarıyla birlikte eve kadar koşmak zorunda kaldı (altta).

1977 YILI SONBAHARIYDI. Batı Galler bölgesinde enerjik bir otel sahibesi, uçandaire araştırmacıları için özel bir program düzenlemişti. Meraklılar otelin olanaklarından bütün gece yararlanabileceklerdi. Ayrıca bir uzman, isteyenleri uçandaireleri görmek için en elverişli yerlere götürecekti. Uçandairelerin görüleceği elbette garanti değildi. Ama otel sahibesi, mektup yazan ya da telefonla başvuran meraklıların sayısını görünce çok şaşırdı.

Olaylar artıyor

Uçandaire meraklılarının bu kadar ilgisini çeken neydi? Gazetelerin "Broad Haven Üçgeni" diye adlandırdıkları bu bölgede neler oluyordu? Bölgede, gökte yabancı cisimler görüldüğü, birtakım garip olaylar meydana geldiği yolundaki haberlerin ardı arkası kesilmiyordu. Ciddi sayılan uçandaire savunucuları, insanları dikkatli olmaya çağırıyorlardı.

Bu tür haberlerin artması neyi gösteriyordu? Bilinmeyen âlemin faaliyetleri artmış olabilirdi. Ayrıca böylesine haberlerin basında sık sık yer alması, gördüklerini anlatmaktan çekinen insanları da cesaretlendiriyordu.

Çiftlikteki olaylar

Bazı uçandaire uzmanları, insanlara görünen bütün uçandairelerin fiziki bir temele dayandığını söylüyorlar. Böylesi deneylerin psikolojik bir nedeni de olabileceğini asla kabul etmiyorlar. Ama, 1977'nin ilkbahar ve yaz aylarında Batı Galler yöresinde Ripperston çiftliğinde meydana geldiği ileri sürülen olaylarda, hayal gücünün hiç rolü yok muydu?

Özellikle Coombs Ailesi'nin başından pek çok garip olay geçti. Birbirini izleyen bu olağanüstü olaylar, kamuoyunun dikkatini tamamen üzerinde topladı. O kadar ki, bu konuda üç ayrı kitap yazıldı. Ayrıca basında ve televizyonda birçok yayın yapıldı. Bu kadar gürültü kopunca bu kez de bir sürü birbiriyle çelişen ve karışık haber ortalığı sardı.

Öyle ki, gerçek olayları hayali olanlardan ayırt etmek zorlaştı. Şimdi anlatılanlar, gerçeklerin özenle ayıklanmış şeklidir. Ama zaman zaman, birbiriyle çelişen öyküler arasında bir seçme yapmak zorunda kalındı. Olup bitenlerin tam ve kesin bir öyküsünün anlatıldığı iddia edilemez.

Parlak sarı ışık

Billie Coombs, Ripperston çiftliğinde görevli üç sığır çobanından biriydi. Görevi, mandıra ürünleri sağlayan hayvanlara bakmaktı. Bay Coombs ile karısı **Pauline,** beş çocuklarıyla birlikte Ripperston çiftlik arazisi üzerindeki güzel bir kır evinde oturuyorlardı. Hemen yanlarında, bir başka kır evi daha vardı. Bu da, gene Ripperston çiftliğinde çalışan **Brian Klass**'a aitti. Bay Klass, o evde karısı **Caroline** ile birlikte yaşıyordu. DARKMALT

Pauline Coombs, daha önceleri de, uçandaire gördüğünü bildirmişti. Ama 16 Nisan günü büyük bir olay oldu. O akşam, hava kararmıştı. Bayan Coombs, üç çocuğuyla birlikte arabasıyla eve dönüyordu. Birden 10 yaşındaki oğlu **Keiron,** gökte garip bir ışık gördüğünü söyledi. Bu, futbol topu büyüklüğünde ve elips şeklinde bir ışıktı. Bu parlak sarı ışık topunun altında bulanık, grimtırak bir ışık kümesi daha vardı. Işık topundan projektör gibi bir ışık sütunu aşağı iniyordu.

Ripperston çiftliğine giden yol. 16 Nisan 1977 akşamı Pauline Coombs arabasıyla bu yolda gidiyordu. Birden, bir uçandairenin arabayı kovaladığını bildirdi (üstte).

Araba bozuluyor

Keiron, ışığın bir "U" dönüşü yapıp kendilerini izlemeye başladığını anlatıyor. Garip nesne arabayı yakaladı ve onunla birlikte ilerlemeye başladı. Bu sırada arabanın ışıkları da zayıflamıştı. Tam eve yaklaşmışlardı ki, arabanın motoru birden stop etti. Bayan Coombs, çocuklarını da önüne katarak eve koştu. Kocası, büyük oğulları **Clinton**'la birlikte evden dışarı fırladı. İkisi de, denize doğru uzaklaşan uçandaireyi gördüler. Bay Coombs, arabayı çalıştırmayı denedi. Motor mükemmel işliyordu.

Yanık izi

Birkaç hafta sonra Bayan Coombs, mutfakta çalışırken pencereden yeni bir uçandaire gördüğünü bildirdi. Bu, 6 metre çapında bir uçandaire idi. Yerden bir metre yükseklikte duruyordu.

Gümüş rengi olan bu cismin üstte bir anteni, altta da üç ayağı vardı. Uçandaire birden hızlandı, deniz yönüne doğru hızla uzaklaştı. Ardında yusyuvarlak bir yanık izi bırakmıştı.

Gümüş renkli yaratık

Başka bir seferinde de Coombs ailesinin çocuklarından ikisi gökte üç uçandaire gördüklerini bildirdiler. Bu cisimler daire biçimindeydiler ve hepsinin birer kubbesi vardı. Dairelerden biri yere yaklaşık 15 metre uzaklıkta havada duruyordu. Çocuklar, daireden yere bir merdiven uzandığını gördüler.

Gümüş rengi elbisesi olan bir yaratık merdivenden inmeye başladı. Uçandaireden çimenlerin üstüne kırmızı renkli, fosforlu bir kutu düştü. Çocuklar daha sonra bu kutu benzeri nesneyi aradılarsa da bulamadılar.

Pencereden bakan dev

22 Nisan gecesi, Bay ve Bayan Coombs, Televizyonda Sinema programını seyrediyorlardı. Görüntüde sık sık bozulmalar oluyordu. 23.30 sularında Bayan Coombs perdesi örtülmemiş pencereden baktı. Tuhaf bir ışıltı vardı. Bu olaydan bir saat kadar sonra ise kocası pencereden içeri bakan birini gördü! Bay Coombs gördüklerini sonradan şöyle anlatacaktı?

"Bu bir adamdı. Korkunç irilikte bir adam." Sonradan, bu adamın yaklaşık 2 metre boyunda olduğunu da ekledi. Yaratık beyaz bir elbise giymişti. Yüzü de -eğer yüzü varsa- siyah bir maskenin ardında gizlenmişti.

Gene geliyor

Korkuya kapılan Bay Coombs, önce çiftlik yöneticisi **Richard Hewison**'u aradı. Ardından da Uçandaire Araştırmaları Derneği'nin bölge temsilcisi **Randall Jones Pugh**'a telefon etti. Pugh, polise haber vermesini öğütledi. Kısa süre sonra çiftlik yöneticisi Hewison, onun hemen ardından da polisler çıkageldi. Ne var ki, bu yabancı yaratığa ait herhangi bir iz bulunamadı.

Üç hafta kadar sonraydı. Coombs ailesinin sekiz yaşındaki ikizleri de benzer bir olayla karşılaştılar. Kırlara çıkmış, çimenlerin üstünde birdirbir oynuyorlardı. Birdenbire karşılarında bir yaratık belirdi. Anneleriyle babalarının gördüklerine tıpatıp benziyordu: Gümüş renkli elbise giymişti, yüzü de kapkaraydı. Yaratık onların yanından geçti. 50 metre kadar uzaklaşmıştı ki, birdenbire ortadan kayboldu. Dikenli telle çevrili bir çitin, tam içinden geçmiş olmalıydı.

Sığırlar yok oluyor

Ripperston çiftliği sakinlerinin tanık oldukları olaylar arasında bir tanesi, hepsinden daha garipti. Çiftlikte sığır sürüleri olağandışı bir biçimde hareket ediyordu. Billie Coombs,

üst üste birkaç kez, otlayan sığırların birden yok olduklarına tanık oldu. Bir iki seferinde yalnızca birkaç hayvan kaybolmuştu. Ama tüm sürünün yok olup gittiğini de gördü. Bu garip kaybolma olaylarından birinde, komşu çiftliğin kâhyasından öfkeli bir telefon geldi. Adam, hemen gelip sığırlarını oradan almasını istiyordu.

Ama Bay Coombs, her seferinde hayvanların otlakta sıkı sıkıya kontrol altında tutulduğuna yemin ediyordu. Hatta, güvenliği artırmak için ağıl kapısına fazladan bir de kilit asmıştı. Hayvanların, o çiftlik yönüne kaçabilmesi için tek bir yol varddı. O yol da Coombs ailesinin evinin içinden geçiyordu. Yani, hayvanların evin önünden geçmesi gerekiyordu. Ama, ne Bay Coombs, ne de ailesinin diğer üyeleri herhangi bir ses duymamışlardı.

Kilometrelerce öteye

Bir başka seferinde daha da garip bir olay oldu. Hayvanları gördüklerinden birkaç dakika sonra, sürünün kilometrelerce ötedeki bir çiftlikte olduğu telefonla haber verildi. Normal yoldan hiçbir canlı varlığın o mesafeyi o sürede katetmesi olanaksızdı.

Hayvanlar bir çiftlikten ötekine düpedüz ışınlanmış olmalıydılar. Bunun başka bir açıklaması yoktu. Bu olaydan sonra hayvanların korku içinde oldukları görüldü. Epey bir süre sütleri çok azaldı.

Medyum kız

18 Mayıs 1906 tarihli **Daily Mail** gazetesi, perili evlerle ilgili bir haberinde şöyle diyordu: *"Ahırdan kaçan bir at, samanlıkta bulundu. Onu oradan çıkarmak için duvarlardan birini yıkmak gerekti."* 1936 Nisan'ında da **Ali del Pensiero** adlı İtalyan gazetesi şöyle yazıyordu:

"Prignano'da (Salerno) bir çiftlikte birbirini izleyen yangınlar oldu. Kendiliğinden yayılan yangın, evlerdeki eşyanın, insan ve hayvanların kül olmasına yol açtı. Pencereler kapalı olmasına rağmen, odalara taş ve tuğla yağdı. Odalarda eşyalar kendiliğinden hareket ediyordu. Hatta bir çift öküz, insan eli değmeksizin bir ahırdan ötekine taşındı... Olayı araştıran bir doktorla bir ruh hastalıkları uzmanı, orada medyumluk yetenekleri çok güçlü 16 yaşında bir kız buldular. Bu kız, şaşırtıcı olaylara istemeden sebep olmuştu."

Elektriksel güçler

Bu arada başka ihtimallerin de söz konusu olduğu belirtiliyor. Sözgelimi, tüm bu olaylara bedensiz varlıklar mı neden oluyordu? Eğer öyleyse, bu büyük bir güç olmalıydı. Çünkü, bir sığır sürüsünün tümüyle bir yerden bir yere taşınması, şimdiye kadar eşine hiç rastlanmamış bir olaydı.

Pauline Coombs, mutfak penceresinden bir uçandaire gördü. Cisim, denize doğru uçuyordu (üstte).

Ripperston çiftliğinin Lower Broadmoor çiftliğine göre konumunu gösteren plan (sağda).

Billie Coombs, birkaç kez sığırlarının otlaktan kaybolduğunu bildirdi. Ağıl kapısını iyice kilitlediği halde ortadan kaybolan bu hayvanlar, daha sonra 800 metre ötedeki Broadmoor çiftliğinde ortaya çıktılar. Bölge Uçardaire Araştırmaları Merkezi araştırmacılarından Randall Jones Pugh (altta), çiftlikte incelemelerde bulundu. Ama esrarengiz olayın sırrını çözemedi.

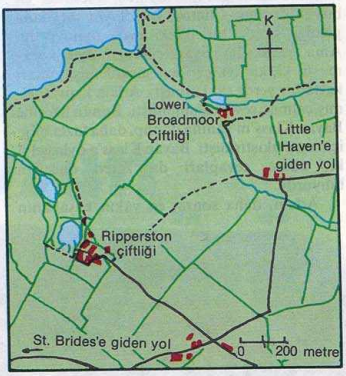

Ripperston'dan gelen öteki haberler, bu tür bir ihtimalin varlığını doğrular gözüküyor. Örneğin, çiftlikteki mekanik aletler üzerinde özellikle güçlü etkiler görülüyordu. Pauline Coombs'un tüyler ürpertici uçandaire kovalamacasında arabasının motorunun arızalanması, önemli bir kanıttı.

Bay Coombs, 1977 yılında arabasını tam beş kez değiştirmek zorunda kaldığını açıklıyor. Aynı şekilde, televizyon alıcıları da sık sık bozuluyordu. Aynı dönemde öylesine yüklü bir elektrik faturası gelmişti ki, Bay Coombs durumu araştırması için Elektrik İdaresi'ne başvurmak zorunda kaldı. Ne var ki, Elektrik İdaresi, saatlerde en ufak bir arızaya rastlamamıştı.

Kara adamlar

1977 yılının ilkbahar ve yaz aylarında Ripperston çiftliğinde garip olayların yaygınlaş-

ması, dikkatleri buraya çekti. Elbette, bu uğursuz hayaletlerin, karalara bürünmüş karanlık adamların çiftlikten kaynaklandığı söylentisinin yayılmasına yol açacaktı. Anlatılanlara bakılacak olursa, bir gün şöyle bir garip olay meydana geldi:

Çiftliğe tuhaf bir araba geldi. Ama öyle sessiz hareket ediyordu ki, kimse motorun sesini duymadı. Arabanın içinde birbirine tıpatıp benzeyen iki kişi vardı. Bunlardan biri arabadan çıktı. Çok şık bir gri takım elbise, pırıl pırıl siyah ayakkabılar giymişti. Ağılı incelemeye başladı. **Caroline Klass,** bitişikteki evinden olup biteni seyrediyordu.

Tam bu sırada, adam birdenbire yanında bitti. Bayan Klass'a Pauline Coombs'un nerede olduğunu sordu. Demek ki, garip bir şekilde, onun Bayan Coombs olmadığını biliyordu. Adamın, yabancı bir şiveyle konuştuğu ve bir yabancı gibi davrandığı görülüyordu. Bayan Klass'a göre adamın "koskoca mavi gözlerinde, sanki düşünceleri okuyan delici bir bakış" vardı.

Bayan Coombs'u arıyorlar

Anlatılanlara göre, Coombs ailesinin en büyük çocuğu **Clinton,** bu olayın meydana geldiği sırada bitişikteki evde oynuyordu. Ama çocuk bu ziyaretçilerden öyle korkmuştu ki, kapıyı içeriden sürgülemiş, yukarı katta bir yerde saklanmıştı. Adam kapıyı çalmış çalmış, cevap alamamıştı. Bunun üzerine Bayan Klass'ın yanına dönüp, daha fazla bilgi için onu sıkıştırmıştı. Bayan Klass'a öyle geldi ki, adam cevapları da zaten önceden biliyordu.

Adam, daha sonra, en yakın kasabanın

Pauline Coombs, 23 Nisan 1977 gecesi, saat 01 sularında, kocasıyla birlikte insana benzer yaratığı gördüğü pencerenin önünde (üstte). Bayan Coombs, bir saat kadar önce pencereden bir ışıltı görmüştü. Ama 'sinirlerinin bozuk' olduğunu sanmasın diye bunu kocasına söylememişti. Fakat, Bay Coombs da yaratığı gördü. Bu, "korkunç irilikte", gümüş renk giysili bir "adam"dı. Olmayan yüzünü cama yapıştırmıştı (sağda). Polise hemen haber verildi. Ama polisler yabancı yaratığın izine rastlayamadılar.

Coombs ailesinin çocukları, gümüş renkli giysileri olan birini gördüler (altta).

yolunu sormuş, arabasına binmiş, kendisine benzeyen arkadaşıyla birlikte uzaklaşmıştı. Birkaç saniye sonra da Bayan Coombs, kendi arabasıyla dönmüştü. Olayı soruşturanlar, başka bir yol olmadığına göre, Bayan Coombs'un yabancıların arabasını nasıl olup da görmediğini merak ettiler.

Olayların yaygınlığı

Kısacası, Coombs çiftliğindeki garip olaylar tam olarak çözümlenemedi. Fakat, görünüme bakılırsa Galler Bölgesi'nin her tarafında alışılmadık olaylara rastlanıyordu. Anlatılanların, kaçının gerçek olduğu, kaçının abartıldığı anlaşılamadı.

Yalnız, kesin olan bir gerçek var. Çok geniş bir bölgede, Coombs Ailesi'nin dışında birçok insan, uçandaireleri ve uzaylıları gördüklerini iddia ettiler. Öyleyse, olayları çok daha geniş bir biçimde incelemek gerekiyor.

Batı Galler'de aslında neler olup bitmişti? Gerçekten bir uçandaire olayı var mıydı? Sayfa 952'de.

Hipnozun şaşırtıcı gücü

Bilindiği kadarıyla, iki yüzyıldır hipnozun gizemi tartışılıyor. Günümüzde ise hipnoz, tıp, kriminoloji (suçbilim) ve yeniden doğma araştırmalarında kullanılıyor. Bu yazıda, hipnozun kullanımı inceleniyor.

18. Yüzyılda bir hipnotizör, muhtemelen avuçlarından manyetizma yansıtmak yoluyla hastasında "iyileştirici kriz" doğurmaya çalışıyor. 18. ve 19. yüzyılın başlarında Anton Mesmer ve izleyicileri "hayvani manyetizma" adını verdikleri yeni, iyileştirici bir güç bulduklarına inanıyorlardı. Buluşları, Avrupa başkentlerinin kalburüstü çevrelerinde öfke uyandırmıştı (üstte).

BİRÇOK KİŞİ, HİPNOTİZMACILAR konusunda kuşku duyuyor ve onlara, güvenilir olmayan bir sanatın kuşkulu ustaları gözüyle bakıyorlar. Akla hemen şeytani **Svengali** geliyor. **George du Maurier**'nin romanındaki bu kişi, talihsiz **Trilby**'yi hipnoz yoluyla etkileyip hayattan koparır. Sesi korkunç olduğu halde, uluslararası üne sahip bir şarkıcı yapar. Bugün sahnelerde görülen hipnotizmacılar, bu öyküdeki kötü adam gibi değildirler.

İyi giyimli, gösterişli davranan bu adamlar, hokkabaz gibi, çabuk çabuk konuşuyorlar. Yeteneklerini ise, kulüplerde seyirci önünde gösteriyorlar.

Sahnede hipnoz

Gösterilerin çoğunlukla belirli bir formülü vardır. Önce gönüllüler sahneye çağrılır, sonra hipnotizmacı, çocuklarını uyutan bir anne gibi gönüllülerin kulaklarına teker teker bir şeyler fısıldar. Telkine karşılık verenler sahnede kalır, ötekiler yerlerine dönerler.

Sahnede kalanlara tek tek ya da toplu olarak üşüdükleri, terledikleri ya da susadıkları veya sarhoş oldukları söylenir. Sonra, hipnoz altındaki gönüllüler, komik görünümlere girerek söylendiği gibi davranmaya ve hissetmeye başlarlar.

Hipnoz bilmecesi

Hipnoz, bir trans, kendinden geçme hali olarak tanımlanıyor. Yani, bilincin bir değişiklik geçirdiği kabul ediliyor. Değişikliğin seviyesi insandan insana fark gösteriyor. Bir gönüllüler topluluğunda, bazıları sahnedeyken olanları hatırlayabiliyorlar. Ötekiler ise, hiçbir şey hatırlamıyorlar. Ama hepsi de hipnotizmacının etkisi altına girmişlerdir.

Bunun anlamı şudur. Gönüllülerden her biri, alışkanlıklarından, eğitimin ve toplum kurallarının bizlerde yarattığı yasaklardan, denetimlerden kurtulmuşlardır. Onlardan birine normal bir konuşma sırasında, *"Sen bekçi köpeğisin, hırsızın geldiğini duyuyorsun"* denirse, buna gülünür.

Ama sahnede böyle olmaz. Hipnotize edilmiş kişi yere eğilir, elleri üzerine çömelir ve havlamaya başlar. Hipnotizmacı emrine uyulması zorunlu olan kişidir. Hipnotizmacı onaylamadıkça, başkalarından gelen emirlere hipnoz altındaki kişi tepki göstermez.

Düşünce kontrolü

Usta hipnotizörler, çok daha şaşırtıcı sonuçlar elde ediyorlar. Denek, transtan çıkıp yerine döndükten sonra bile verilen emirleri yerine getiriyor. Bazı deneklere "hipnoz sonrası telkinde" bulunuluyor. Belli bir müzik parçası çalındığında ayağa kalkıp, *"Ya-ya-ya-şa-şa-şa"* diye bağıracakları söylendiğinde denekler, neden olduğunu bilmeden denileni yapıyorlar.

Hipnoz, zihnimizde davranışları izlemekle görevli bir bölümü devre dışı bırakır gibi gözüküyor. Bu bölüm, belirli koşullarda düşünmeye fırsat vermeden, ne yapmamız gerektiğini bize söylüyor. Bu denetim sistemi hipnoz sırasında hipnotizöre teslim ediliyor. Pilotun, uçağını otomatik pilotun yardımıyla radar kullanarak yönlendirmesi de böyledir.

Değerli güç

İnsanların sahnede yaptıkları, kendilerini gülünç durumu düşürmeleri hipnotizörün sahip olduğu gücün kanıtı sanılabilir. Ama bu bir yanılgıdır. Asıl güç, hipnotize edilen kişidedir. Bu güç sanıldığından çok daha

Gösteri yapan ahlaksız hipnotizmacılar yaptıkları işin kötü adla anılmasına yol açıyorlar. Fransız hipnotizmacının gösterisinde, bir kız, hipnozun etkisiyle giysilerinden bazılarını çıkarmış (altta).

fazla değerlidir. Hipnozun neler sağlayabileceğini göstermek için yapılan daha ciddi nitelikteki sayısız deneye rağmen bu böyledir.

Ünlü cerrahlar, hipnoz sırasında bir bacağın kesilmesini izlemeye çağrıldılar. Ama hastanın acı çekmiyormuş gibi göründüğünde direttiler! Onlara göre hipnoz büyücülüktü ve işe yaramazdı.

Acının yok olması

Hipnotize edilen kişiler hiç bilmedikleri yeteneklere sahip oluyorlardı. Biri hipnoz sırasında çok güzel resimler çizebiliyor, öteki şarkılar söylüyordu. Öyleyse, du Maurier'nin sözü geçcn hikâyesinde bir gerçek payı vardı. Bazı insanlar geleceği görebiliyordu. Daha

önce bilmedikleri, görmedikleri yerleri ve olayları anlattılar. Buna rağmen bugüne kadar hipnotizma, tutucu bilimin sınırları dışında sayılmaktan kendini kurtaramadı.

Şimdi, Mesmeristlerin görüşleri çoğunlukla doğrulanıyor. Sayısız gösterilerden çıkan bir sonuç var. Hipnoz halindeki denek, parmağını mum alevine dokunduruyor. Acı duymayacağı söylendiğinde, acı duymuyor. Daha garibi, yanık yeri olmayacağı söylendiğinde yanık da görülmüyor!

Araştırmacılar, deneyi daha ileri götürüyorlar. Hipnozite edilmiş deneğe, sıcaktan kıpkırmızı olmuş bir şişle kendisine dokunulacağı söyleniyor. Kullanılan şiş soğuk olduğu halde denek acıyla söyleniyor. Kullanılan şiş soğuk olduğu halde denek acıyla haykırıyor. Ayrıca yanık yarası da beliriyor!

Bazı deneklerin hipnoz sırasında geleceği görebilme yetenekleri kuşkuyla karşılanıyordu. Hipnoz yoluyla geçmişe dönme konusunda son zamanlarda yapılan araştırmalar bu kuşkuyu sarstı. Hipnotize edilenlerin geçmişlerindeki bazı ortamlara döndürülebilecekleri epeydir biliniyordu. Örneğin, 40 yıl önce yeni yılın ilk günü ne yaptıklarını hatırlamaları isteniyordu. Çoktandır unuttukları olayları ayrıntılı bir şekilde anlatıyorlardı. Olaylar araştırıldığında doğru çıkıyordu.

Amerika'da polis bu imkândan yararlanıyor. Kaza ve cinayet tanıklarından hipnotize edilmeleri için izin vermeleri isteniyor. Çalınan bir arabanın, olay sırasında dikkat etmedikleri plakasını hatırlayabildikleri görülüyor.

Geçmiş yaşamlara dönüş

Hipnoz sırasında geçmişe dönme konusu epey ilgi çekti. 100 yıl önce Avrupalı araştırmacılar, bazı deneklerin geçmiş yüzyılların olaylarını hatırladıklarını gördüler. Bu araştırma yakın zamanda yine ele alındı. Sonuçlar değişik kitaplarda ayrıntılı olarak anlatıldı. **Jeffrey Iverson**'ın, **Arnall Bloxham**'ın incelemelerini anlattığı **Birden Çok Yaşam Var mı?** ve **Joe Keeton**'ın **Geçmişle Karşılaşma** adındaki kitapları bunlara örnektir.

Geriye, açıklanması gereken bir durum kalıyor. Acaba denekler kendi geçmiş yaşamlarına mı dönüyorlar, yoksa, toplu bilinçaltının "videobantı" denebilecek bir yere mi bağlanıyorlar? Kesin olan bir şey varsa o da, deneklerin yalan söylemediğidir. Anlattıklarının ayrıntısı çok düzenli olmayabilir. Ama kitaplardan ve konuşmalardan kazanılacak bilgiler de değildir.

Kötülük yaptıramıyorlar

Gösteri yapan bir hipnotizörün gönüllülere kolayca istediğini yaptırması aldatıcı oluyor. Gönüllüler, gösterinin bir oyun olduğunu biliyorlar. Çoğunlukla meraktan, bu oyunu kabul ediyorlar. Tehlikeli, hatta suç sayılabilecek bir şeye alet olacakları bilinirse, pek gönüllü olunmuyor. Çünkü hipnoz, bazen gönüllülerin ahlaksızca bulacakları bir

düzeye varabiliyor.

Yüzyıl önce yapılan ünlü bir deney böyle bir durumu ortaya koymuştur. Paris'te bir deneye katılan genç bir kıza, öğrencilerden birini öldürmesi istendi. Emredileni yapmaya kalkıştığı için engellendi. Daha sonra soyunması istendiğinde utandı. Trans halinden çıkıp odadan kaçtı.

Kızcağız deney sırasında, tehlikeli ya da suç sayılabilecek bir şey yapmaktan alıkonacağını anlamıştı. O yüzden söyleneni yapıyor görünmüştü. Ama soyunmak kendi ahlak anlayışıyla bağdaşamayacağından, kaçmayı seçmişti.

Kendi kendine hipnoz

Hipnozun tıp bilimine olan katkısı çok önemlidir. Yakın zamana kadar bu katkının farkına varılmıyordu. Ancak son 10 yıl içinde, hipnozla ilgili araştırmalar bunu ortaya koyuyor. Biofeedback işlemiyle ilgili incelemeler bu sonuçları zenginleştiriyor.

Böylece belki de insanlar temel beden görevlerini kendi kendini telkin yoluyla denetleyebilecekler. Çünkü kendi kendine yapılan hipnoz, kalp atışını, kan basıncını, mide salgılarını düzenleyebiliyor.

Hipnoz ya da kendine telkinle daha fazlası da yapılabilinir. Amerikalı **Jack Schwartz** gibi bazı kişiler, vücudun herhangi bir yerindeki kanamayı denetleyebildiklerini gösterdiler. Sanki bir musluğu kapar gibi kan akışını durdurdular. Ciltteki lekeleri ve siğilleri geçirmenin en kolay yolunun hipnoz sırasında telkinde bulunmak olduğu belirtiliyor. Hipnoz, alerji türlerini geçirmekte, hatta sigarayı bırakmada bile işe yarıyor. Fakat tüm bunlarda deneğin, hipnotizöre yardımcı olması şart.

Telkin ömrü uzatıyor

Ünlü psikiyatristler, Avustralyalı **Ainslie Meares**, Amerikalı **Carl** ve **Stephanie Simonton**, hipnozun ve kendi kendine hipnozun

Fransız hipnotizör Oudet, hastasını trans haline geçirdikten sonra dişini çekiyor. Tarih 14 Kasım 1836. Hipnozu anestezide kullanma düşüncesi önce kuşkuyla karşılandı. Ama daha sonra, birçok işlemde yaygın olarak kullanılmaya başlandı (sağda).

Hull Kraliyet Hastanesi baş nöroloğu Dr. Malcolm Rawson, 13 yaşındaki Gail Rogers adlı kızı trans haline getirdikten sonra sorguladı. Polis, esrarlı bir olayı aydınlatmak için yapılan hipnozu uyguladı. 13 yaşındaki Genette Tate ise akşam gazetelerini dağıtırken kaybolmuştu. Olay, genç kızın oturduğu Devon, Aylesbeare'de 18 Ağustos 1978 akşamı olmuştu. Gail ve annesi Matilda Rogers, hipnoz sırasında bazı bilgiler verdiler. Aitta en solda görülen resim, onların anlattıklarından ressamın çizdiği portredir. Polis, bir süre resim aracılığıyla bir şey bulabileceğini umdu. Ama 1980 yılının ortalarında, dosya hiçbir ilerleme olmadan kapatıldı (aitta en solda).

George du Maurier'nin ünlü romanı Trilby'den uyarlanan 1954 yapımı Svengali filminden bir sahne. Kötü ruhlu hipnotizör Svengali rolünde Donald Wolfit, kurbanı kabare şarkıcısı Trilby rolünde Hildegarde Neff oynuyordu (aitta).

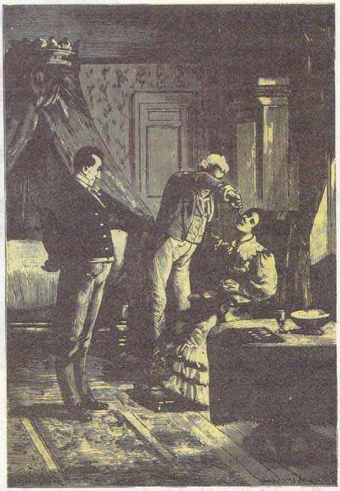

yararlarını gösterdiler. Hipnoz, umutsuz durumdaki kanser hastalarının acılarını dindirmekle kalmıyor, kaygılarını gidermekte de yararlı oluyor. Bazı durumlarda hastanın ömrü uzuyor. Bazılarında ise, X ışınlarıyla tümörlerin gerilemesi sağlanıyor.

Kanser tedavisindeki başka yöntemlerde olduğu gibi, mucize umutlarına meydan verilmiyor. Hastalara, değişik bilinç haliyle bir keşif yolculuğuna çıkacakları söyleniyor. Hipnoz sırasındaki bu yolculuğa gösterecekleri tepkinin önem taşıdığı hatırlatılıyor.

Hipnoz yoluyla tedavinin iki önemli üstünlüğü var: Her şeyden önce, hastalara öğretilebiliyor. Örneğin, hastalar baş ağrılarını denetliyor, hatta önleyebiliyorlar. Sonuçta, hipnozun, hipnotizörün zamanını almaktan başka harcaması da yok!

Sağlık için hipnoz

Hipnozun tıp alanı dışında yarattığı imkânlar yeni yeni anlaşılmaya başlanıyor. Bundan, özellikle sporcular yararlanıyor. Hipnoz sonrasında süren telkin bir golf oyuncusunu sahada çok sakin yapıyor. Sakin olmak da golf oyununda yarı yarıya üstünlük demek.

Şimdiye kadar yapılan araştırmalardan anlaşılan bir şey var. Değişen bilinç halleri, insan aklına dair şaşırtıcı gerçekler sunuyorlar. Zihnimizi ve vücudumuzu sağlıklı tutmayı mümkün kılmak da cabası.

Hipnoz tıbba yerleşiyor. Sayfa 916'da.

Okyanusun ortasında başıboş dolaşıyordu

Mary Celeste gemisinin gizemi

Mary Celeste gemisinin tüm mürettebatının birdenbire ortadan kaybolması denizlerde görülen en esrarengiz olaylardan biridir. Bu olay bir dizi garip talihsizlikten yalnızca biriydi.

BUNDAN 113 YIL önceydi. 5 Aralık 1872 günü, İngiliz gemisi **Dei Gratia,** normal rotasında gidiyordu. Geminin direğindeki nöbetçi uzakta bir gemi gördü. Geminin durumunda bir tuhaflık vardı. Yardım ister gibiydi. Dei Gratia'dan bir filika indirildi. Tayfasından üç kişi, filikaya binerek geminin yardımına gittiler. Geminin pruvasından geçtiler ve güverteye atladılar. Gemide garip bir sessizlik hüküm sürüyordu. Duyulan tek ses, rüzgârın yelken iplerindeki ıslığıydı.

Güverte tahtaları da, arada bir, tüyler ürpertici biçimde gıcırdıyordu. Tayfalar gemiyi baştan kıça dikkatlice araştırdılar. Yelkenli, mükemmel durumdaydı. Yalnız çok tuhaf bir durum vardı. Gemide bir tek insan bile yoktu. Deniz yarılıp herkes oraya girmişti sanki. Geminin adı **Mary Celeste** idi.

DARKMALT

Uğursuz bir gemi

Mürettebatının ortadan kaybolması bu geminin başına gelen tek olay değildi. Geminin ardında uzun bir talihsizlikler zinciri uzanıyordu. Mary Celeste, bir mıknatısın demir parçalarını kendine çekmesi gibi uğursuzlukları çekiyordu. Sanki, uğursuz bir gemiydi.

Yapımı

Mary Celeste, 1860 yılında yapılmıştı. Amerika Birleşik Devletleri'nin Nova Scotia bölgesinde bir öncü şirketin ilk gemi yapım denemesiydi. İlk adı **Amazon**'du. Denize indirildiği yıl ise 1861'di. Yani, Amerikan İç Savaşı'nın başladığı tarih. Denize indirilmesinden az sonra ilk felaket baş gösterdi. Geminin ilk kaptanı olan **Robert McLelland** adlı İskoçyalı, ağır hastalandı ve öldü. Onun yerine **John Nutting Parker** adlı bir kaptan görevi devraldı.

Fakat daha ilk denize açılışında Maine açıklarında kayalıklara bindirdi. Gövdesinde iri bir delik açılan Amazon'u tersanede onarıma almak gerekti. Bu defa tersanedeki gemiler arasında bir yangın çıktı. Kaptan Parker'ın süvariliği de bu felaket üzerine son buldu.

Atlantiğe açılıyor

Amazon gemisinin ilk Atlantik yolculuğu

Adı sonradan Mary Celeste'e çevrilen uğursuz yelkenlinin sahiplerinden biri olan J.H. Winchester (altta).

1860 yılında Nova Scotia'da inşa edilen Amazon yelkenlisi. Adı birkaç yıl sonra değiştirilerek Mary Celeste olacaktır. Amazon adını taşıdığı süre içinde de başına bir sürü talihsizlik geldi. Ama bunlar, daha sonraki felâketin yanında çok önemsizdiler (altta).

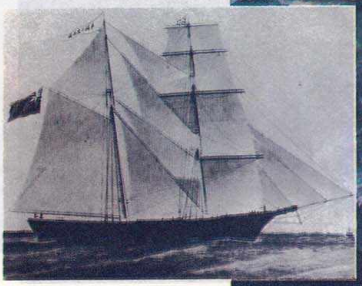

Nova Scotia'da yapılmış Mary Celeste yelkenlisi. Adı, en garip kaybolma olayıyla birlikte anılır (en solda).

1872 kasım ve aralık aylarında Dei Gratia ve Mary Celeste gemilerinin Atlas Okyanusu'nda izledikleri güzergâhı gösteren harita. X işareti ile gösterilen noktada Dei Gratia gemisi mürettebatı, açık sularda sürüklenip duran başıboş gemiyi gördü. Mary Celeste yelkenlisinde büyük bir sessizlik hüküm sürüyordu. En ufak bir hayat belirtisi yoktu (solda).

olaysız geçti. Ama İngiltere'de Dover Boğazı'na girdiği sırada iki direkli bir gemiyle çarpıştı. O gemi battı. Amazon da yeniden onarıma alındı.

Adı değiştiriliyor

Amazon, sonunda, Winchester and Co. adlı New Yorklu bir gemicilik şirketinin eline geçti. Bu tarihe gelinceye kadar da büyük değişiklikler geçirmişti. Çok daha büyük hale getirilen geminin adı da Mary Celeste olmuştu. Bu ad, İngiliz ve Fransız 2 ayrı bayan adlarının bir karışımından meydana geliyordu.

1872 yılıydı. Eylül sonu ya da ekim başıydı. Mary Celeste gemisi, New York'un East River limanında 44 numaralı rıhtıma bağlandı. Yeni bir yük ve yeni bir mürettebat alacak, sonra da denizlere açılacaktı.

Güvenilir bir mürettebat

Mary Celeste'nin son kaptanı, Bostonlu **Benjamin Spooner Briggs** idi. 24 Nisan 1835 tarihinde doğmuştu. Kaptan **Nathan Briggs** ile karısı **Sophia**'nın beş oğlundan ikincisiydi. Briggs'ler denizci bir aileydi. Benjamin'in babasından başka, dört kardeşi de denizci oldu. Genç yaşında usta denizci olan Benjamin Briggs, **Forest King, Arthur** ve **Sea Foam** (Deniz Köpüğü) adlı gemilere kaptanlık etmişti.

Sonraki yıllarda bu olayı ele alan birçok yazar, kaptanı zayıf kişilikli biri olarak ele aldılar. Bu yazarlara göre Kaptan Briggs, dini inaçlarını çılgınlık derecesine vardırmıştı. Gemiye, yük dışında bir damla bile alkol alınmasına asla izin vermiyordu. Bu yazarlar, Kaptan Briggs'in, ahlakçılığı da delilik boyutlarına vardırdığını belirtiyorlar. Aslına bakılacak olursa, Kaptan Briggs ağzına içki koymayan biriydi ama, sabit fikirli bir manyak da değildi. Kendisini tanıyanlar, onu "yüksek karakterli bir insan; zeki ve çalışkan bir kaptan" olarak tanımlıyorlardı. Kaptan Briggs, Mary Celeste gemisinin ortaklarından da biriydi.

İkinci kaptanın adı **Albert G. Richardson** idi. Amerikan İç Savaşı'nda çarpışmıştı. Daha sonra Winchester şirketi sahibinin yeğenlerinden biriyle evlenmişti. Daha önce de Kaptan Briggs'in yönetimi altında çalışmıştı. Yakınları, onun da dürüst ve güvenilir bir kişiliğe sahip olduğunu belirtiyorlardı. Richardson'ın çevresinde saygın bir kişi olarak anıldığı biliniyor.

Bilinmez bir kadere giden bu yolcular arasında bir de kadın vardı: Kaptan Briggs'in karısı **Sarah Elizabeth**. Massachusetts eyaletinin Marion kasabasındaki kilise papazının kızıydı. Kaptan Briggs ile evliliğinden olma iki çocuğundan biri de gemideydi. **Sophia Matilda** adlı iki yaşındaki kızlarını da yolculukta yanlarına alan Briggs çifti, oğulları **Arthur Stanley**'i evde bırakmışlardı.

Yolculuk başlıyor

2 Kasım 1872 Cumartesi günü akşama doğru, Mary Celeste yolculuk için hazırdı. Geminin yükü ambarlara yüklenmiş ve sağlamca yerleştirilmişti. Mary Celeste, 1701 fıçı içilmez alkol taşıyordu.

5 Kasım sabahı erken saatlerde **Sandy Hook** adlı kılavuz gemisi Mary Celeste'i 44 no'lu rıhtımdan çekerek Staten Adası'nın aşağı koyuna getirdi. Atlas Okyanusu, yılın mevsim ortalamasının üstünde fırtınalıydı. Kaptan Briggs, denize açılmadan önce iki gün demir atıp beklemek zorunda kaldı. Gemi ancak 7 Kasım günü yelken açabildi.

8 gün sonra

15 Kasım 1872'de, yani Mary Celeste'in New York limanından ayrılmasından sekiz gün sonra Dei Gratia gemisi demir aldı. Cebelitarık limanına petrol götürüyordu. Geminin kaptanı Nova Scotialı **David Reed Morehouse** idi. İkinci kaptan da **Oliver Devau** adını taşıyordu. Gerek bu iki kaptan, gerekse geri kalan mürettebat, son derece yetenekli birer

denizciydiler. Sonraki olaylar, onların bu yeteneğini gözler önüne serecekti.

Sahipsiz bir gemi

5 Aralık günü, saat 13 sularındaydı. Dei Gratia'nın mürettebatından **John Johnston** dümendeydi. Sancak tarafından, 8 kilometre kadar ötede bir gemi gördü. Geminin yelkenlerindeki durum tuhafına gitti. Üçüncü kaptan **John Wrihgt**'a durumu bildirdi. İkisi birden hemen Kaptan Morehouse'a haber verdiler. Kaptan Morehouse gemiyi dürbünüyle bir süre inceledi. Sonra, yardıma gidilmesi konusunda emir verdi.

Öğleden sonra saat 3 olduğunda, esrarengiz geminin 350 metre kadar yakınına gelmişlerdi. Morehouse, birkaç kez üst üste gemiye selam verdi. Cevap alamayınca, durumu araştırmak üzere adamlarından birkaçını gönderdi.

Oliver Devau, Wright'la Johnson'ı da yanına alarak sandala bindi. Kürek çekmeye başladılar. Yaklaştıkça, geminin adını okuyacak mesafeye geldiler: Mary Celeste. Johnson filikada kaldı. Öbürü ikisi geminin bordasına tırmandılar. Mary Celeste gemisinde bir tek kişi yoktu.

Her şey yerli yerinde ama...

Devau ile Wright, bundan sonraki bir saat boyunca Mary Celeste'i başta kıça gözden geçirdiler. Ana yelken, yani mayistra yelkeni, ön yelken dolabında bulundu. Ama tirinket yelkeniyle, velestıralya yelkeni, serenlerden kopup gitmişti. Buna karşılık, gabya istralyası ve aşağı istıralya yelkenleri açıktı. Öteki yelkenler ise direklere sarılı olarak duruyorlardı. Yelken donanımından bazı bölümler çalışmaz durumdaydı, bazıları kopup gitmişti. İplerle donanımın bir kısmı geminin yanlarından sarkıyordu. Randa yelkeninin üst serenini kaldırmaya yarayan 90 metrelik halat kopmuştu. Büyük bir kısmı da ortada yoktu.

Mary Celeste'in süvarisi Kaptan Benjamin Spooner Briggs. Massachusetts doğumlu, dindar ve içki düşmanı idi. Kaptanın aşırı dini inançlarının, gemi mürettebatının başına gelen felakete (isyan ya da toplu çılgınlık) sebep olduğu ileri sürüldü (üstte solda).

Kaptan Briggs'in karısı Sarah Elizabeth. İki yaşındaki kızı Sophia Matilda ile birlikte o da uğursuz yolculuğa katıldı (üstte sağda).

İkinci kaptan Albert G. Richardson. Daha önce de Kaptan Briggs'in emrinde çalışmış, usta bir denizciydi (üstte).

Geminin kaptan, mürettebat ve yolcu listesi. Listedeki isimlerin hiçbirinden bir daha haber alınamadı (solda).

Dümen boşalmış, kendi kendine dönüp duruyordu. Pusula dolabı devrilip kırılmıştı. Alt güvertelere inen kapak, sağlam biçimde kapatılmıştı, ama öteki bazı ambar kapakları yerlerinden kaldırılmış, oraya buraya atılmışlardı. Sintinede 30 santimetreden az su vardı. Altı aylık erzak stokunun pek az bir bölümü ziyan olmuştu. Bolca içme suyu vardı.

Niye terk ettikleri bilinmiyor!

Kısacası, Mary Celeste, Atlas Okyanusu'nda normal olarak sefer yapan gemilerin birçoğundan daha iyi durumdaydı. Evet, kısa süre önce bir fırtına atlattığına ilişkin birçok kanıt vardı, ama kaptanla mürettebatın gemiyi aniden neden terk ettiğini anlamak mümkün değildi. Bu konuda tek ipucu yoktu.

Oliver Devau, Kaptan Briggs'in köşkünde geçici seyir defterini buldu. Defterde şöyle yazıyordu: *"25 Pazartesi. Saat beşte doğu-güneydoğu istikametinde Saint Mary Adası'nı tuttuk. Sekizde adanın doğu ucuna üç kilometre mesafedeydik."*

80.000 dolar kazanacaklar

Uluslararası deniz hukukunda şöyle bir kural vardır: Denizde terk edilmiş bir gemiyi bulan, o tekne ile yükünün değerinin belli bir yüzdesini almaya hak kazanır. Genellikle böyle bir tekne, bir enkazdan ibaretir. Ama Mary Celeste her bakımdan sağlam bir gemiydi. Üstelik, değerli yükü de el değmemiş vaziyette duruyordu. Böylece, onu bulanlar neredeyse 80 bin dolarlık bir ödülü hak etmiş oluyorlardı. Bu da astronomik bir rakamdı.

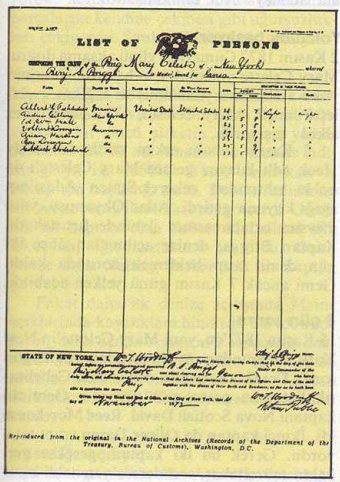

LIST OF PERSONS

Reproduced from the original in the National Archives (Records of the Department of the Treasury, Bureau of Customs), Washington, D.C.

Gözaltına alındı

Devau ile **Augustus Anderson** ve **Charles Lund** adlı iki tayfa, Mary Celeste'e geçtiler. Gemiyi iki günde düzene soktular. Ardından, iki gemi yan yana Cebelitarık'a doğru yelken açtı. Bir haftalık bir yolculuktan sonra, 12 Aralık akşamı Dei Gratia Cebelitarık'a vardı. Ertesi sabahın erken saatlerinde de Mary Celeste limana giriyordu. Demir atmasının üstünden iki saat geçmemişti ki, Mary Celeste, İngiliz Kraliyet Donanması Divanı yargıcı **Thomas J. Vecchio** tarafından "gözaltına" alındı.

Duymayan kalmadı

Kraliçenin donanmasının Cebelitarık'taki başsavcısı ve Kraliçenin danışmanı olan **Frederick Solly Flood,** küstah ve kendini beğenmiş bir devlet memuru idi. Mary Celeste'in terk edilmesini de hemen bir cinayet ve yağma olayına bağlamakta gecikmedi. Ama eğer Solly Flood olmasaydı. Mary Celeste'in esrarı, tarihin tozlu sayfaları arasında unutulup gidecekti... Onun Donanma Divanı'nda ağır suçlamalarla dava açması üzerine Mary Celeste olayını dünyada duymayan kalmadı.

Suçlamalar

Flood, ilk olarak Mary Celeste'in asıl müretteb atını suçlamakla işe başladı. Tabii, bu siyasi bir suçlamaydı. Flood'a göre müretteb at, gemideki alkolü ele geçirmişti. İyice sarhoş olan gemiciler, daha sonra Kaptan Briggs ile ailesini ve ikinci kaptan Richardson'ı öldürmüşlerdi. Flood'un bu görüşünü daha sonra başkaları da ele alarak tekrarladı.

Örneğin, ABD Maliye Bakanlarından **William A. Richard,** 1873'te **New York Times** gazetesinin birinci sayfasında yayımlanan açık mektubunda bu suçlamayı yineliyordu. Ancak, suçlamayı yapanların unuttukları bir nokta vardı: Gemideki alkol, "denatüre", yani içilmez nitelikte alkoldü. Bunun içen bir insanın sarhoş olmadan çok önce mide ağrılarından mahvolması gerekirdi. Sonunda Savcı Flood da bu görüşünü geri almak zorunda kaldı.

Dei Gratia gemisinin (en altta) kaptanı David Reed Morehouse (altta). Uluslararası deniz yasalarına göre terk edilmiş ya da karaya oturmuş boş bir gemiyi bulan ve kurtaran ya da yedeğine alan kimse o gemiye sahip çıkabilir. Bu el koyma işlemine geminin yükü de dahildir. Kaptan Morehouse bu yasa uyarınca Mary Celeste gemisini başıboş bulduğu için sahibi olmuş, bu da kendisine umulmadık bir servet kazandırmıştır. Kuşkucu bir takım görüşler, Mary Celeste'nin korsan bir tertiple Kaptan Morehouse'a geçtiğini ileri sürmüş, ancak kanıtlayamamışlardır.

Dei Gretia gemisinin ikinci kaptanı Oliver Deveau (altta) ve iki tayfası 1872 Aralığında yedeklerine aldıkları Mars Celeste'yi Cebelitarık limanına getirdiler. Ancak, İngiliz resmi otoriteleri Mary Celeste'yi nasıl başıboş bulduklarına ilişkin hikâyeyi benimsemedi ve soruşturma açtı.

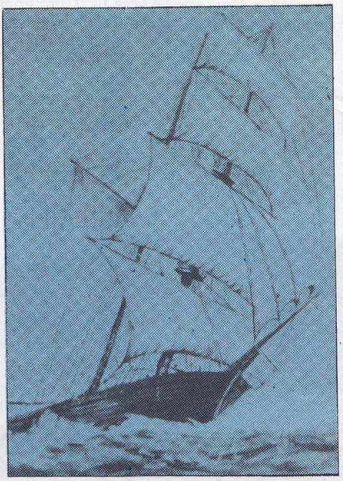

Cinayet mi?

Flood'un ikinci iddiası şuydu: İki kaptan, Briggs ile Morehouse, suç ortağı idiler. Flood'un yeni iddiasına göre Briggs, müretteb atı öldürüp cesetlerini denize atmıştı. Ondan sonra da ailesiyle birlikte can filikasına binmiş, Kaptan Morehouse'la önceden kararlaştırdıkları bir yere gitmişti. O gidedursun, Kaptan Morehouse da, kararlaştırılan noktada Mary Celeste'i bulmuş gibi yapmıştı.

Gemiyi yedeğine alan Morehouse, Cebelitarık'a "kurtarmalık"ı almaya gelmişti. Savcıya göre, iki kaptan daha sonra bir yerde buluşup bu "hak edilmemiş ödül"ü paylaşacaklardı. Evet, bu belki yabana atılmayacak bir görüştü. Ama Briggs ile Morehouse'un kötü karakterli ya da dolandırıcı olduklarına ilişkin tek bir delil bile yoktu.

Üstelik, Briggs'in Mary Celeste'in sahiplerinden biri olduğu da unutulmamalıydı. Yani, "kurtarmalık"tan payına düşecek para, tekneye yaptığı yatırımdan çok daha az olacaktı. Bunun da akla uygun tarafı yoktu. Sonunda Savcı Flood, bu iddiasından da vazgeçti.

Uğursuzluğu yıllarca sürdü

Mary Celeste, sonunda, James H. Winchester şirketine iade edildi. Gemi, yeni kaptanı **George Blatchford** yönetiminde Cenova'ya ulaştı ve yükünü teslim etti. Winchester gemiyi -söylendiğine göre büyük zararlasattı. Bunu izleyen 12 yıl içinde de Mary Celeste en az 17 kez el değiştirdi. Satın alanların hiçbiri gemiden memnun kalmadı. Yelkenli, Amerika kıyıları boyunca kâh yükünü, mürettebatını yitirerek, kâh karaya oturarak, kâh yangın felaketlerine uğrayarak dolanıp durdu. Anlaşılan Mary Celeste'in uğursuzluğu devam ediyordu.

Gerçekte Mary Celeste'e ne olmuştu? Sayfa 1052'de.

Yıllar boyunca sayısız define avcısı Oak Adası'na akın ettiler (Bkz. sayfa 852). Hepsi, Para Çukuru'ndaki görkemli hazineyi bulacaklarından emindiler. Fakat, çukur, sırrını ele vermemekte direndi.

Define, sırrını ele vermiyor

TRURO GRUBUNUN define avcıları, Para Çukuru'nda görkemli bir hazine var olduğundan bir ara kuşkuya kapılmışlardı. Su tünelinin bulunması bu kuşkuları silip attı. Tünelin çok zekice yapılmış olması bir yana, çukurun inşası bile muazzam bir işti. Sıradan bir ganimeti saklamak için bu kadar zahmete girilmiş olabileceğini akıl almıyordu. Para Çukuru'nda bir servet yatıyor olmalıydı. Öyleyse, bu serveti ortaya çıkarmak için her türlü çabada bulunmaya değerdi.

Yine yenilgi

İşçiler, Smith'in Koyu'nda 150 feet uzunluğunda bir su benti inşa ettiler. Bu bent, gelgitin en alçak noktası ile havza arasında, suyun gelişini kesmek amacıyla açılmıştı. O zaman Para Çukuru'nun suyunu bir defalık kurutmak yetip de artacaktı.

Ne yazık ki, bir gelgitte olağandışı düzeyde yükselen sular, benti, daha tamamlanmadan sürükleyip götürdü. Truro gurubu bunun üzerine talihsizliğini yanlış bir kararla da pekiştirdi.

Devam ediyorlar

Aslında, bir bent yapımında başarıya ulaşmanın mümkün olduğunu açıkça görmüş olmaları gerekirdi. Çünkü esrarlı selefleri de tüneli başka şekilde kazmış olamazdılar. Oysa, ilk planlarına bağlı kalacaklarına, daha hızlı, daha ucuza mal olacak bir çözümü tercih ettiler. Kıyı ile Para Çukuru arasındaki tüneli kesip, su akışını durdurmaya karar verdiler. Kaç tane yeni mil sokup, kaç yeni tünel kazdıklarına ve su tünelini nerelerde aradıklarına ilişkin raporlar oldukça karışık.

Para Çukuru'ndaki kazıların ilk kayıtlarında, ölçü birimi olarak İngiliz ölçü standartları kullanılmıştı. Bu yazıda da, özgün ölçüler metrik eşdeğerlerine dönüştürülmedi. Aşağıdaki dönüşüm tablosu yararlı olabilir:

1 inç = 2,5 santimetre
10 inç = 25 santimetre
1 ft. = 30 santimetre
100 ft. = 30 metre
1 mil = 1.6 kilometre

Oak Adası, Nova Scotia'nın kıyılarından görülebiliyor (altta). Ada, ince ve uzun meşe ağaçları ile kaplı olduğundan, Oak (Meşe) Adası ismini almış. Oak Adası'nda kimse yaşamıyor. Daha doğrusu 1795'teki ilk keşif olayından önce kimse yaşamıyordu. Geçen yıllar içerisinde, araştırmacılar adada birçok malzeme ve yapı bıraktılar. 1963'te Robert Dunfield adlı bir Amerikalı petrolcü-jeolog bir yol yaptırttı (fotoğrafın sağ tarafında görülebiliyor). Amaç, modern kazı araçlarının taşınabilmesiydi.

Bir ara, su tünelini bulduklarını sandılar. 35 feet derinlikteki iri bir kaya parçasını yerinden oynatınca fışkıran sularla karşılaşmışlardı. Gerçekte, Para Çukuru'na o kadar yakındılar ki, su tünelinin de yüzeye bu kadar yakın olması imkânsızdı. Bulduklarını sandıkları tüneli kapatmak amacıyla, kazık ve kerestеler yerleştirdiler. Fakat, Para Çukuru'nda su düzeyi zerrece değişmedi. Çabaları bu şekilde aksayınca, daha önce denenmiş bir çareye başvurdular. Para Çukuru'ndan 50 feet uzakta 118 feet derinliğinde bir tünel kazdılar. Sonra da yana dönüp hedeflerine doğru yollarına devam ettiler. Ne var ki, bu tecrübede seleflerinden de şanssız çıktılar. Çünkü Para Çukuru, tünelin içine çöküverdi.

Çukur, adam öldürüyor

1859 yılında grup yeniden oluştu. Ertesi yıl yeni bir Truro ortaklığı kurulmuştu. İlk gruptaki bazı üyeler de yeni ortaklıkta yer alıyordu. Yeni yeni miller toprağa sokularak tüneller açıldı. Tek amaçları, su tünelinden gelen suyu kesmek ya da yönünü değiştirmekti. Hepsinde de aynı şekilde açık bir başarısızlığa uğradılar. Pompalarda aynı anda 63 kişi ile 33 at çalışıyordu.

1861'de ise, Para Çukuru'nu kurutmak işi, artık kesinlikle üstesinden gelinmez bir görünüm aldığı için, buhar gücüne başvuruldu. Bu sefer de kazan patladı ve işçilerden biri haşlanarak öldü. 1865 yılına gelindiğinde ise, artık iyice boylarının ölçüsünü alan Truro grubu üyeleri, bu sefer kazıdan kesinlikle vazgeçtiler. Yerlerini de Halifaxlı bir gruba bıraktılar. Halifaxlılar ertesi yıl yeni bir ortaklık kurdular.

Hazine ele geçmeyecek

İlk Truro grubu gibi, Halifax ortaklığı da işe akıllıca giriştiler. Bir bent inşa ederek, suyu kaynağında kurutmaya çalıştılar. Yine eskisi gibi, yükselen sular, daha tamamlanmadan

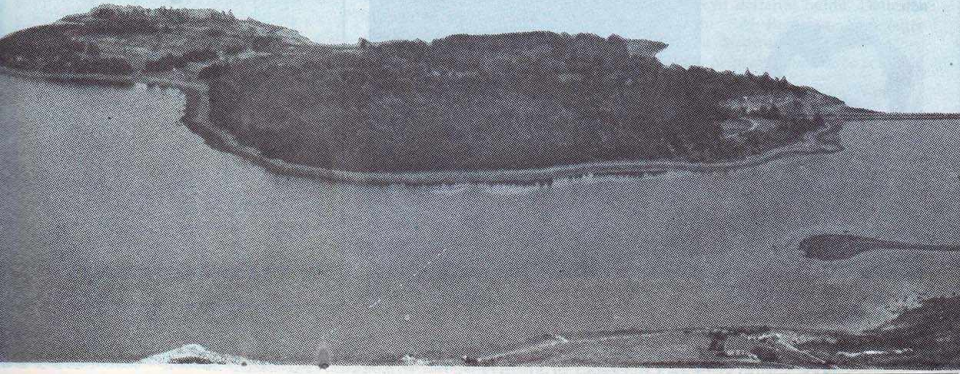

eserlerini yok etti. Bir kez daha eskisi gibi, bu tek başarısızlık, define avcılarının akıllıca stratejilerini yok etti.

Daha iyi bir bent yapmak gibi çetin bir işe girişeceklerine, yine Para Çukuru'na döndüler. Pompaladılar, kazdılar. Delikler açıp biraz daha kazdılar. Su tünelini kesmek için yanlamasına ek tüneller açtılar. Sonunda su tünelini kesmeyi başardılar ama, bu işin onlara pek hayrı dokunmadı. 4 feet'e yakın yükseklikte ve 2,5 feet genişliğindeki su tünelinin, Para Çukuru'na 110 feet derinlikte girdiğini keşfettiler. Yani tünel, hazinenin bulunduğu sanılan yerin 10 feet aşağısındaydı.

Ancak, su tünelini bulmakla, denizden gelen suyun akışını kesmek arasında çok fark vardı. Bu ortaklık da 1867 yılında pes ederek, hiç adilane olmayan mücadeleyi sürdürmekten vazgeçti. Ortaklığın üyelerinden biri olan **Isaac Blair**, 1938 yılında ölürken yeğeni **Frederick Blair**'e şunları söylüyordu:

"Gördüklerim, beni orada bu hazinenin gömülü olduğuna ikna etmeye yetiyor. Aynı zamanda, bu hazinenin kimsenin eline geçemeyeceğine ikna etmeye de yeterli." Peygamberce bir kehanet! Ne var ki, yeğen Blair de, uzun süren yaşamı boyunca, Oak Adası'nın esrarını çözmek için birçok girişime katılacaktı.

Değişik bir yaklaşım

Artık başarısızlığın kaçınılmazlığı kafalara iyice yerleşmişti. Bir sonraki cesur girişime kadar da, aradan 25 yıl geçti. 1894'te Oak Adası Hazine Şirketi kuruldu. Şirketin 60 bin dolar sermayesi vardı. Prospektüsünü ise, genç Blair hazırladı. Doğrusu, prospektüs tarihi bir analiz yapma açısından oldukça akla yakındı.

Hevesli yatırımcılara şunlar deniyordu: *"Şimdiye kadar, okyanusun suyu boşaltılmaya çalışılarak vahim bir hata işlendiği açık. Çözüm ise, suyun tünelde akışını, kıyıya yakın bir yerde kesmeye çalışmaktır. Bunun için de en gelişmiş modern aygıtları kullanmak gerekiyordu. Yoksa çukurdaki suyu pompalamaya girişmenin yararı yoktu."*

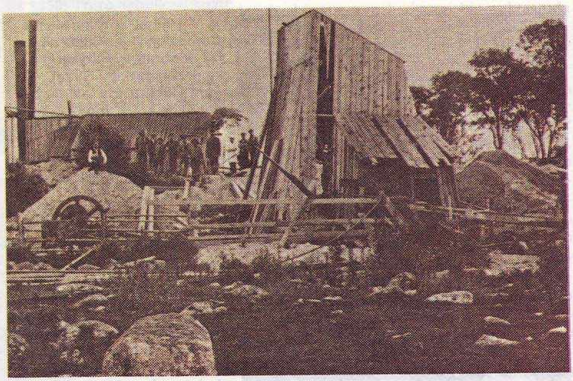

Frederick Blair'in Oak Island Treasure Company (Meşe Adası Define Şirketi) kazıları yürütürken, Para Çukuru'nun üst kısmı. Blair ve ortakları, beş yılı aşkın bir süre boyunca, çukurdaki suyu boşaltmak için birbiri ardınca sayısız girişimde bulundular. Ne yazık ki başaramadılar (üstte), 1915'lerde Para Çukuru'nda hevesle çalışan bir grup define avcısı. Blair'in kendi fonları çoktan tükenmişti ama, adaya gelen başka ortaklıklara danışmanlık görevi yapmayı sürdürdü. 1954 yılında ölene kadar Blair, ele avuca sığmayan bu definenin gün gelip bulunacağına inanıyordu (altta).

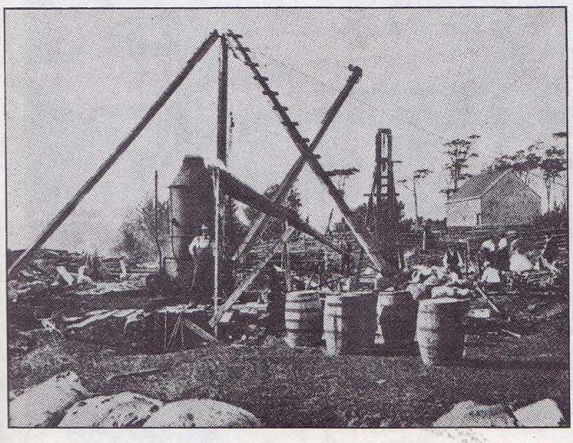

Çukur yeri kayboluyor

Daha önce defalarca yapıldığı gibi, su tünelini kesme işleminde yine bir hata işlendi. Girişim, kıyıya değil de, Para Çukuru'na yakın bir yerde yapıldı. Oysa kıyıya yakın bir noktada su tüneli elbette yüzeye yakın olurdu. Çabalar yine başarısızlıkla sonuçlandı. Derken, yine önceden olduğu gibi, Para Çukuru üzerinde çalışmaya girişildi. Bu kez işler daha da zorlaşmıştı.

Çünkü yüz yıl süren tahribat, çukurun tam yerinin de belirsiz hale gelmesine yol açmıştı. Blair ve ortakları yine de çukuru bulmayı başardılar. Bunun için, önceden mille açılmış tünellerden birinden bir yan tünele geçip, oradan yukarı doğru çıktılar. Su tünelini, 110 feet düzeyinde Para Çukuru'na girdiği noktada keşfettiler. Ancak gelgitin basıncı, suları o düzeyde kesemeyecek kadar fazlaydı.

Nihayet, birşeylere rastlanıyor

Olayların akışına göre, artık delme vakti gelmişti. Önce içeri 3 inç kalınlığında bir boru soktular. Boru 126 feet derinlikte demire rastladı. Borunun içinden aşağı bir delgi sarkıttılar. Delgi, engeli aşıp geçti. 151 feet derinlikte ise, çimento olarak tanımlanan bir şeye çarptı. 20 inç aşağıda bu kez, delgi, 5 inç kalınlığında bir meşe bölmeyç rastladı.

Sonra, büyük metal nesnelere "benzeyen" bir şeylere vurdu. Burguyu ısrarla döndürüp çevirerek, bunları yerinden oynattılar. Burgu da, görünürde, aralarından kayıp geçti. Sonra gevşek bir metal tabakaya gelindi. Delginin bu tabakadan geçmesi daha da zor oldu. Bunun ardından, yine büyük metal nesnelerle karşılaştılar.

Birinci Truro grubu, 1897'de tahta ve

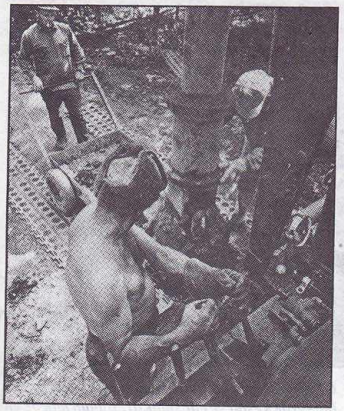

1971 yılında Triton Alliance Company, Para Çukuru'na bir denizaltı televizyon kamerası sarkıttı. Şirket, Para Çukuru'nda 200 feet derinliğe kadar inmişti. Yetkililer, kamerada üç sandığın yanı sıra, bir de kopmuş el göründüğünü iddia ettiler (solda).

1850 ile 1970 yılları arasında Para Çukuru'nda yapılan belli başlı kazılardan bazılarının ayrıntıları. Gittikçe daha gelişmiş aygıtlar kullanıldığı halde, çukur yine de sırrını vermedi. Ama birbirini izleyen her kazıda daha derinlere inmek mümkün oldu (en sağda).

metal bölmelerden geçtiğinden bu yana, gömülü bir mal olduğuna ilişkin ilk kanıttı bu. Delgiciler, iki metal çubuk dizisi arasında bir tabaka, gevşek bir madeni para tabakası olduğuna hükmettiler. Üstelik de, çubukların demirden olduğunu sanmıyorlardı.

Esrarengiz parşömen

Sonradan yapılan basit bir deney yeterli oldu. Blair, su en yüksek düzeydeyken Para Çukuru'na kırmızı boya boşalttı. Boya, Para Çukuru'ndan 600 feet uzakta üç ayrı yerde yüzeye çıktı. Ancak bu kez yüzeye çıktığı yer, adanın güney kıyısındaydı.

Bu ikinci tüneli kesmek için de, hüsranla sonuçlanan bir çabada bulunuldu. Blair, toprağa 6 mil sokarak, altı tünel açtı. İşi bittiğinde, ortaklığın parası da bitmişti. Çabasının tek sonucu olarak, Para Çukuru'nun çevresinin bataklıktan farkı kalmadı. Öyle ki, tam yerini bulmak mümkün olmayacak gibiydi.

Ancak, birbirini izleyen bu başarısızlıklar dizisi içinde, Blair olumlu bir keşifte de bulundu. Bulduğu esrarlı bir nesne, hem kendi ortaklığının üyelerinin, hem de daha sonraki hazine avcılarının kuşkularını sildi. Artık, hiçbir kuşkuya yer bırakmamacasına, Para Çukuru'nda bir şeyler gömüldüğüne emindiler.

Delme işlemlerinden biri sırasında, burgu toprak yüzeyine, top haline gelmiş küçük bir parşömen kâğıdı parçası çıkarmıştı. Kâğıdı düzelttikleri zaman, üzerinde "V.I." harflerinin yazılı olduğunu gördüler. Bu harflerin ne anlama geldiği belli değildi. Ama, bu kadar büyük bir derinlikten çıkarılan bir parşömen parçasını göz ardı etmek de mümkün değildi. Mutlaka bir tür kanıttı bu! İyi ama, neyin kanıtıydı?

Define bir efsanedir

Aramaları bundan sonra sürdüren kişi, New Yorklu bir maden ve deniz mühendisi olan Yüzbaşı **Harry L. Bowdoin** oldu. Bowdoin işe iyi girişti. Önce Para Çukuru'nu 113 feet derinliğe kadar temizledi. Buradan aşağı bir çekirdek delgi (göbek mili) sarkıttı. Delgi, 149 feet derinlikte, çimento olduğu sanılan bir şeye çarptı. Kazıyı yürütenler adamakıllı heyecanlandılar. Acaba gerçekten su geçirmez bir hazine odasının eşiğine mi gelmişlerdi?

Ne yazık ki, hayır. Bunu izleyen 18 feet boyunca yukarı yalnızca sarı balçık ve taş çıktı. Sonra da asıl kaya tabakası geldi. 25 delik daha açılması da hiçbir sonuç vermedi. Columbia Üniversitesi'nden uzmanlar ise, çimento sanılan madde hakkında yargılarını bildirdiler. Bu, suyun etkisiyle çukurlaşmış doğal kireçtaşıydı. Bowdoin, definenin bir efsane olduğunu söyleyerek, adayı terk etti.

Aletler bulunuyor

Daha sonra, başkaları da gelip gittiler. Ama, Para Çukuru konusundaki, hatırı sayılır olmakla birlikte, insanı öfkelendirecek kadar yetersiz bilgiye hiçbir katkıda bulunmadılar. Sonra 1931'de **William Chappell,** bir kez daha adaya döndü. Chappel, 30 yılı aşkın bir süre önce, parşömen kâğıdını toprak yüzeyine çıkaran delgiyi çalıştıran kişiydi. Para Çukuru'nun içinde ve yakınında kazı yaptı. Zaten eski ortağı Blair'le de çukurun yeri konusunda pek anlaşmaya varamamışlardı.

Ne var ki, Chappell, 116 ila 150 feet arası derinliklerde, daha önceki çalışmalara ilişkin bir sürü kanıt buldu. Bir kazma, bir yağ lambası, bir gemi demiri tırnağı ve bir balta başı. Bu aletlerin 250 yıl öncesinden kaldığı tahmin ediliyordu. Blair'e göre, bu nesnelerin bu kadar derinlikte bulunmasının tek bir açıklaması olabilirdi: 100 feet derinlikte (ki, "sandıklar"ın asıl yerinin burası olduğu düşünülüyordu), doğal bir boşluk vardı. Alet-

Dipsiz kuyuyu andıran Para Çukuru'na inen tünellerden biri (altta). 1795 yılında keşfedilmesinden bu yana, çukura yüzbinlerce dolar harcandı ve beş kişi burada hayatını kaybetti.

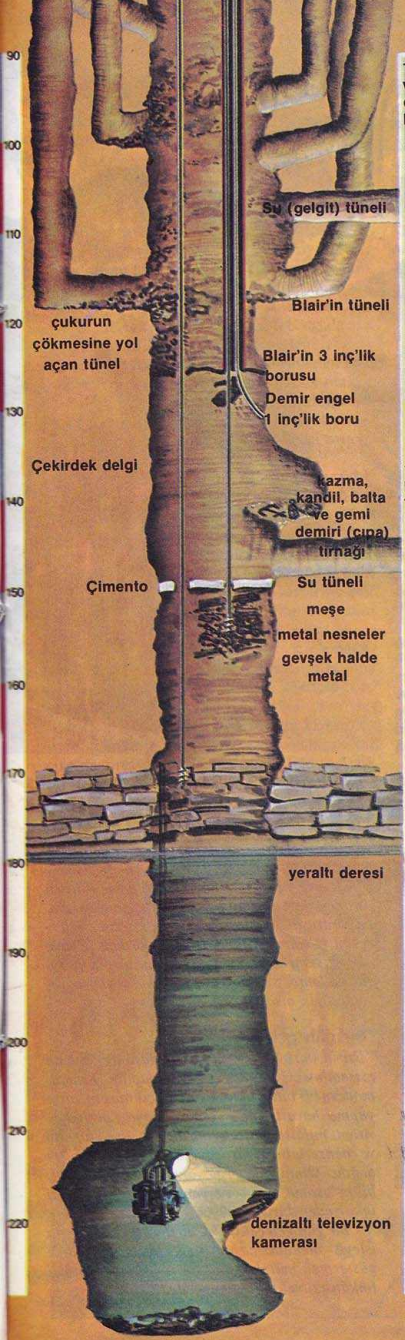

1850: Truro sendikası kuyu ve tünel kazıyor. Çukur, bir çamur denizinde kayboluyor.

1860'lar: Yeni Truro sendikası çukurdan su pompalamak için önce insan gücünden, sonra buhardan yararlanıyor. Sonuç: Bir can kaybı.

1866: Halifax ortaklığı, ilk su tünelinin tam yerini buluyor.

1894: Oak Island Treasure Company (Meşe Adası Define Şirketi) çukurun yerini yeniden saptıyor.

1897: Delme işlemi başlıyor. Blair'in Oak Island Treasure Company'si, bir kez daha defineye ilişkin kanıtlar elde ediyor. Ancak, ilk başarısını tekrarlayamıyor. Blair, ikinci bir su tünelinin varlığından kuşku duyuyor.

1909: Bowdoin delme işlemini sürdürüyor. Ne var ki yalnızca balçık ve taşa rastlıyor.

1935: Gilber Hedden, kazıları 170 feet'e kadar indiriyor.

1938: Edwin Hamilton, 180 feet derinliğe iniyor.

1970: Triton Alliance Company, suyla dolu boşluğa denizaltı televizyon kamerası sarkıtıyor. Kamerada üç sandık görüldüğü sanılıyor. Bu, ne yazık ki, somut kanıtı ele geçmemiş bir gözlem oldu.

ler de, kuşatmanın herhangi bir noktasında bu boşluktan aşağı düşmüşlerdi.

Yöntemler gelişiyor

Blair, doğru bir açıklama getiriyor muydu, getirmiyor muydu bilinmez. Ama bu aramada kaderin elinin oynadığı role doğru bir şekilde parmak basmıştı. Her başarısızlık, daha sonraki girişimlerin başarı ihtimallerini azaltıyordu. Oysa, yıllar geçtikçe define avcıları daha gelişmiş yöntemlerden ve donanımdan yararlanıyorlardı. 1930'lu yılların ortalarında, New Jerseyli bir işadamı olan **Gilbert Hedden,** Chappel'in tünelini temizledi. 170 feet'e kadar da indi.

İki mevsim süren çabalardan sonra o da pes etti. Donanımlarını, bir makine mühendisi olan **Edwin Hamilton**'a sattı. Hamilton ise, 180 feet derinliğe vardı. Hazine filan bulamadı ama, 150 feet'te su tünelinin Para Çukuru'na girdiği yeri keşfetti. Ayrıca, tıpkı birincisi gibi, bu ikinci su tünelinin de Smith'in Koyu'ndan geldiğini saptadı. Blair'in kırmızı boyalarının neden güney kumsalında ortaya çıktığı da anlaşılmıştı. 180 feet derinlikte, o yönden gelen ve çukurun içinden akan doğal bir dere vardı.

Çözülmemiş bir bilmece

Başarısızlıklar dizisi İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra da devam etti. 1963 yılında ise, yenilgiye bir de trajedi eklendi. Emekliye ayrılmış bir sirk akrobatı olan **Robert Restall,** aramalarda hayatını kaybetti. Restall, tünelde çalışırken kullandığı pompanın egzoz dumanı yüzünden kendinden geçti. Sonunda hem Restall, hem de onu kurtarmaya gelen oğlu ve başka iki kişi daha öldü.

İki yıl sonra ise, Amerikalı bir petrol jeoloğu olan **Robert Dunfield** görkemli bir girişimde bulundu. Hatta, 70 feet yükseklikte bir mengeneli kazıcıyı adaya getirmek için, anakaradan Oak Adası'na bir köprü bile yaptırdı. Bununla, Para Çukuru'nun yerinde, 80 feet genişlikte ve 130 feet derinlikte bir çukur kazdı. Sonuç yine hüsran oldu.

1970 yılında, kendine Triton Alliance Şirketi adını veren bir grup, Dunfield'in imtiyazını devraldı. Bir yıl sonra Triton grubu, 212 feet derinlikte içi su dolu bir çukura rastlamıştı. Daha sonra aşağı sarkıtılan bir denizaltı televizyon kamerasında, sandığa benzeyen üç cisim göründü.

İşin ilginç yanı, sandıksı cisimlerin yanında, eti bozulmamış, kopuk bir el de duruyordu. Daha sonra, mağaraya, 235 metre derinliğe dalgıçlar indirildi. Ne sandıkları, ne de eli bulabildiler. Artık Para Çukuru'nun bilmecesi hiç çözülmeyecek gibi görünüyordu.

Para Çukuru'nun ardındaki dahi kimdi? Ve burayı neden inşa etmişti? Sayfa 990'da.

19. yüzyıl, bilimde bir patlamanın başlangıcı ve aynı zamanda psişik keşiflerin geliştiği bir dönemdir. Bu dönemde evrenin bilimsel çehresi ortaya çıkarıldı. Fakat akılcılıkla bağdaşmayan öyle psişik olaylar vardı ki, bunlar için bir kılıf bulunamıyordu. Bilim ve bilim ötesinin ilk çatışması böyle başladı.

1903 yılında medyum Eusopia Palladino'nun bir celsesinde masa havalanıyor. Bilim adamları, normalüstü bir nedenle levitasyonun oluştuğuna karar verdiler.

Bilim, normalötesinin peşinde

NORMALÜSTÜ OLAYLARIN bilim tarafından kabul görmesine engel olan bunların bilinmeyen işleyiş kuralları değil; ardında propaganda edilmek istenen art niyettir. Bilim, ruh ve esir felsefesiyle önyargılı bir çatışma içindedir. Çünkü bunlar, imkânsızlığın ötesine geçerek, mümkün olanı görmeyi çalışan fizik alışkanlıklarımızın dışında özel durumlardır.

Psişik konuları araştıranlar, bu iki ayrı görüşü birleştirmeye çalışan, her iki kesimden insanlardır. Bunlardan biri de Profesör **Charles Richet**'tir. Kuşkucu, bulguları didik didik etmesiyle tanınan Prof. Richet, bu uğurda uzun yıllarını psişik araştırmalar ile geçirdi. Ünlü bayan medyum **Eusapia Palladino**'nun ruhsal celselerini izledikten sonra, şöyle diyordu:

"Bir şarlatanlık bulamadım"

"Sayısız defa katıldığım bu celselerde, doğrudan bir bilim adamı olarak bulundum. Gördüm ve bilerek kabul etmedim. Ama o gerçeküstü şeyler, vardı. Bir medyum, aracı olduğunda, kendi psişik yeteneklerinden, saklı güçlerini harekete geçiren olağanüstü bir motor kuvvetinden yararlandığını gördüm. Çevredekilerin dikkatleri ve olaya duydukları yakınlık, sanki bu atmosferi güçlendiriyor. Böylece bilinen fizik kuralları geriliyor ve saklı fizik kuralları işlemeye başlıyor.

Bir gözlemci olarak katıldığım bu celselerde olup bitenler çok ileri bir teknolojinin ürünü olsa gerek. Çünkü ben bilimde olağanüstü denen şeyi kabul edemiyorum, bunların birer fiziksel açıklaması olmalıdır. Kitle hipnozu söz konusu olamaz. Fakat bir medyumun, masasının çevresinde olağanüstü olaylar oluyor ve bunların fotoğrafı çekilebiliyor. Bir fotoğraf makinesini hipnotize edemezsiniz. Ne bir sanrı, ne bir şarlatanlık, ne de mekanik bir hile ya da oyun bulamadım.

Bildiğim tek şey, bir masayı havalandıran bilinmeyen bir gücün, yerçekimi ile tepkimeye giren bir başka gücün varlığını doğrulamasıdır.

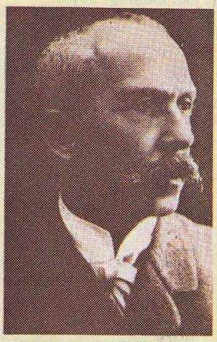

Fransız fizyoloğu Prof. Charles Richet, medyum Eusapia Palladino'nun yabancı ve ele geçirici bir güce teslim olduğunu açıkladı (üstte).

Çünkü orada imkânsız olan başarılıyor. Kandırıldığımız ya da bilimin, bilimötesine kurban edilmesi için ayartıldığımızı hiç sanmıyorum. Laboratuvar aygıtlarıyla bu celselerin yüzlercesini izledim, yıllar yılı kafa yordum. Sonuç olarak şunu belirtmeliyim ki, bize henüz tasavvur edilemez ve kuraldışı görünen şeyler sayesinde fizik ortaya çıkmıştır."

"Bir gün gelecek"

"Esirin varlığından kuşkuya düşünce, bunun hissedilmediğine ilişkin deney yapıldı. Kimya, modern bir bilim olarak ortaya çıkmasını 'altın yapma hayallerine', yani simyaya borçludur. Atom, milattan öncelerine ait bir kurgudur. Bu ve benzeri bulgular sayesinde şimdiki bilim doğdu. Olmayana ergi yöntemi uygulayarak, bilim aşama yaptı ve yanlışlıkla fizikötesini inkâr eder duruma düştü.

Bir gün gelecektir ki, bu ileri teknolojilerin işleyiş mekanizmasını fizik kuralları içinde göstermek mümkün olacaktır. O zaman şimdi imkânsız ve akıl ermez dediğimiz şeylerin,

evrenin ilkeleri içinde yer aldığını göreceğiz. Şimdilik bunları tasavvurun ötesinde düşünmek zorunda kalıyoruz."

Bilim yol alıyor

Psişik olayların akıl almazlığına eğilmek sonucu, 19. yüzyıl bilimi ortaya çıktı. O zamanlar tutucu çevreler havada giden bir oku, meleklerin götürdüğüne inanıyorlardı, ya da düşen bir elmayı yere götüren kuvvetin de bunun benzeri bir şey olduğunu düşünüyorlardı. Oysa **Newton,** bütün bunları bir kenara atarak, çekim ve hareket yasalarını ortaya koydu. Newton'ın çekim denklemleri sonucunda, daha teleskopla görülmeden çok önce, Neptün gezegeni matematiksel olarak keşfedildi. Newton'ın **Galile**'den aldığı ve kendinden sonrakilere devrettiği bu düşünce ile, bilim birçok fizik olayının işlevini ortaya çıkardı.

Önce her kuvvet kendi başına bir ayrılık kabul ediliyordu. Daha sonra evrenin tek bir yapının, farklı görüşleri olduğu ortaya çıkarıldı. Kuvvet alanlarının, ışığın, ısının, elektriğin ve manyetizmanın önceleri ayrı ayrı olgular olduğu sanılıyordu. Fakat önce, **Maxwell,** elektrik ve manyetik alanların birbirine eşit olduğunu kanıtladı ve elektromanyetik alan gücünü buldu.

Böylece Newton çekim kuvvetini, Maxwell de elektromanyetik kuvveti saptamış oldular. Bu buluş, ardından teknolojisini getirdi ve radyolar çalmaya başladı. Bu öylesine uçsuz bucaksız bir teknolojidir ki, köprülerin, gemilerin, fabrika ve demiryolunun bir çırpıda ortaya çıkmasına neden oldu. Artık bir teknik ve buna bağlı endüstriyel darbe başlamıştı. 19. yüzyılda baş döndürücü bu hızlanma sonucu, bilim adamları öyle bir yanılgıya düştüler ki, artık keşfedilecek her şey keşfedilmişti. Geriye sadece birkaç ayrıntı kalmıştı. Bilim son noktasına gelmişti. Evren kararlıydı ve bilim bitmişti.

Daha önce ölmüş olan Katie King'in maddeleşen bedeni. Medyum Florance Cook'un katıldığı bu celse, Sir William Crookes'un evinde gerçekleştirildi. Bir başka gözlemci de bilim adamı Dr. Cully idi. King'in üzerinde mücevherleri dahil, her ayrıntı olduğu gibi vardı. Crookes bunlardan birini inceledi. Ancak, medyumun yorgunluğu üzerine, görüntü ve takıları yine gözden silindiler. Bu tür celseler için, medyumluk yeteneği ve biraz da cesaret yeterlidir. Gerisinin, kendiliğinden geldiği belirtiliyor (sağda).

1920'li yılların ünlü Amerikalı medyumu Margery'nin (Mina Crandon) göbek çukurundan çıkan koyu renkli ektoplazma. Margery bu deneye Scientific American dergisinin düzenlediği ve bir bilimsel komitenin denetlediği celse dolayısıyla katılmıştı. Fotoğrafta ektoplazmik maddeyi bizzat kontrol eden bir bilim adamının eli görülüyor. Biyoloji insanda böyle bir madde olduğunu henüz saptamadı (altta).

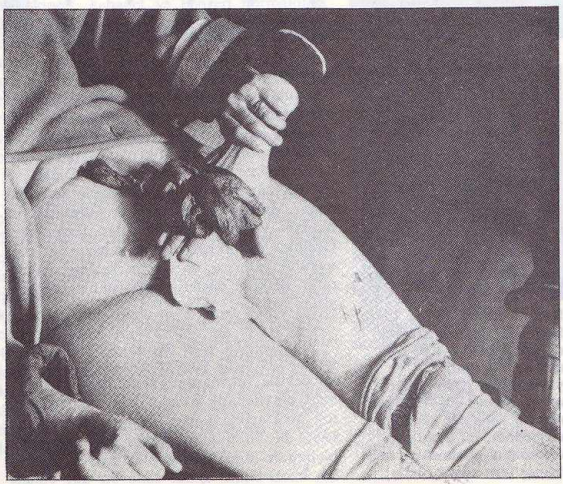

Madde sırlarını veriyor

Tam bu tıkanıklık sırasında uzay, zaman, kütle, atom, enerji ve benzeri olgular anlaşılmaya başlandı. Bilim adamları, atomları mekanik bir bilye ya da bilardo topundan oluşmuş gibi düşünmeye başladılar. Her atom kendi sınırları içinde, bir komşu atomla ilgiliydi ve hareket halinde elektronları ortak olarak kullanılabiliyordu. Atomların durum ve konumları iyice belirlenmişti.

Newton sonrasında evren yasaları genelleştirilmiş ve bütün yaradılışı kapsamıştı. Madde, uzayda koordinatlarla belirlenmiş, bir hız sınırı bulunan ve katı-sıvı-gaz gibi hallere dönüşebilen bir bilardo topları yumağıydı. Ama buna aynı zamanda "enerji" eşdeğerliği de tanındı. Madde, çok yoğun bir enerjiydi.

Enerji araştırılıyor

Ama enerjinin ne olduğu belli değildi. Düşünülemiyor, tanımlanamıyor, neye benzediği bile bilinemiyordu. Enerji madde görünümünde saklandığı gibi, aynı zamanda bu maddeye eklenebilen ve ondan eksiltilebilinen bir nicelik ve durumdu. Potansiyel enerji söz konusu olduğunda, elektrik, pil, ısı ya da buhar enerjisi olarak depo edilebiliyordu. İş enerjisi de bu enerjinin türlü durumlara dönüşmesinden, aynı olayın başka başka görünümlerinden ibaretti.

Canlılar dünyasında, bünyeleri içinde kimyasal yolla yaşam için enerji üretiliyordu. Karışık organik tepkimeler ile diri denen varlık hareket ediyordu. Bitkiler, hayvanlar ve insanlar bu enerjiyi türlü biçimlerde, bilinen

Atmosferin ötesi

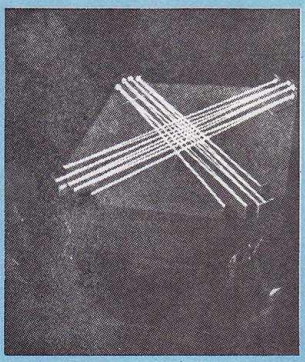

Michelson ve Morley'in deneylerine konu olan düzenek: Civa lambasıyla yapılan bu deney esirin varlığını kanıtlamak amacı ile ele alınmıştı (solda).

Işın demeti yansıtılarak hem dünyanın döndüğü yöne, hem de zıt yöne çevrildi. Ancak esir rüzgârına bu yöntemle rastlanılmadı (altta).

Viktorya Dönemi fizikçilerinin temel inançlarında yer alan "esir" (atmosferin ötesinde uzayı dolduran madde), kanıtlanmadan var kabul ediliyordu. Bunlardan ikisi de Amerikalı fizikçiler olan **A. A. Michelson** ve **E. W. Morley** ikilisidir. Esirin varlığını ortaya koyacak bir deney yapmayı kararlaştırdılar. 1887'de yapılan deney ışığın bir dalga olup, değişmez bir hızı bulunmasından sonra ancak ele alınabilmişti. Deneyin teorisi, Dünya'nın esir içinde belirli bir yönde, Güneş çevresindeki yörüngesinde saniyede 30 km hızla dönmesi üzerine kurulmuştu. Eğer Dünya, kuvvetli bir esir rüzgârı içinde dönüyorsa, bu esirin kanıtını gerçekleştirmeye elveriyor demekti. Çünkü bir gezegen yörüngesinde ilerlerken esir rüzgârını ardında bırakıyordu. Michelson ve Morley bu deneyi defalarca sınadılar. Biri dünyanın döndüğü yönde; diğeri tersi yönde olan iki çapraz ışık demeti, bir döner aynayla birbiri üzerine bindirildiğinde, girişim saçakları gösterilmelidir. Fakat bunu göremediler ve aynayı ne yana çevirirlerse çevirsinler, girişimi bulamadılar. Eğer biri esir içinde geciktirilmiş, diğeri esir rüzgârıyla karşılaşmayan bu iki ışık demeti arasına küçük bir zaman farkı girseydi, girişimi gösterebileceklerdi. Bu da esirin varlığını ortaya koyacaktı. Ancak bu deneyi her yerde yapmalarına rağmen, esirin varlığını bulamadılar. Girişimin olmaması için ya dünyanın hiç dönmemesi gerekiyordu ya da esirin olmaması... Bu deney Einstein'a ilham verdi ve ışığın hızının değişmez bir dayanak noktası olduğu fikri üzerinde kurulu ünlü teorisini ortaya koydu. Ancak bu deney, esir fikrine karşı tutulmamalıdır. Bazı bilim adamları da esir varsa, bu tür mekanik bir deneyle ortaya konamaz, diyorlar.

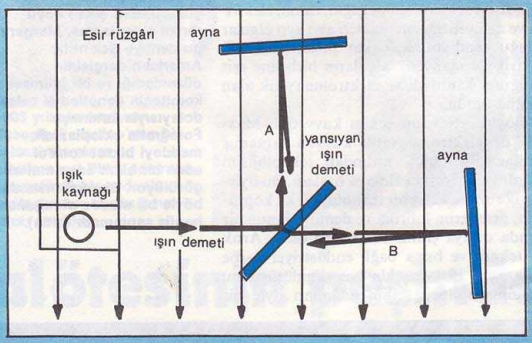

yollarda ve normalüstü yollarda kullanabiliyorlardı.

İnsan beyninin sırları

Ünlü fizyolog ve nörolog **Hughlings Jackson**, cesur ve öncü çalışmalarıyla beyinin zihinsel istemlerinin sinirler aracılığıyla organizmaya seslendiğini ortaya koydu. Zihin denilen o süper soyut olgu, beynin iki yarıküresi arasındaki uyum aracılığıyla sinir sistemini güdüyor ve beş duyu işlemeye başlıyordu.

Bu idrak mekanizması, birçok parapisikolojik olayda beş duyunun aracılığını gerektirmeksizin de başarılı oluyordu. Böylece beynin işlevleri çözümlendikçe, bilim adamının karşısına daha büyük bilinmeyenler dikildi. İnsan, beyninin sadece onda birini kullanabiliyor. Gerisi bir boşluktur ve kullanmaya kullanmaya körelen ya da uyuşan, fakat zaman zaman ortaya çıkan bazı normalötesi ruhsal hallerin sorumlusu olabiliyor.

Başarılı fizikçi James Clerk Maxwell, elektromanyetik dalgaları buldu. Esir bu ışık dalgalarının yayılmasına destek olan ortam olarak düşünülüyor. Ancak, deneyler şimdilik esir denen bu dolgunun olmadığını gösterdi ve esir inancı terk edildi (üstte).

İki teori

Bununla ilgili iki büyük teori geliştirildi. Beynin sempatik sistem ve parasempatik sistem görevini üstlenmiş iki yarıküresi vardır. Birisi deneysel, pozitif ve mantıkı olanı yapar, problemleri çözer, öğrenir ve ezberler. Diğeri ise tersine, sanatsal ve görsel olaylardan haz duyar. Mekanik ve katı değildir. Güzelliklerin hakkını verebilir. Takdir eder, lezzet alır. Özellikle uyanıkken paralel çalışan bu ikisi, uykuda yalnızca görsel merkezleri uyanık tutar. Belki de düşlerin kurgusu bu sinsi işleyişten geliyor.

İkinci teori, maddenin çok yoğun bir enerji olmasına bağlı olarak, enerjinin türlü biçimlerde açığa çıkabilmesi olayıdır. Diğer bir deyişle, bir masanın kendi kendine yürümesi, bir telepatik mesajın iletişimi, normalötesi türü açıklanamaz olaylar, bu enerjinin beyni de bir kumanda aleti gibi kullandığı biçiminde ikinci teoriyi oluşturuyor. Enerjinin insan bilinci içinde canlı bir güç olması

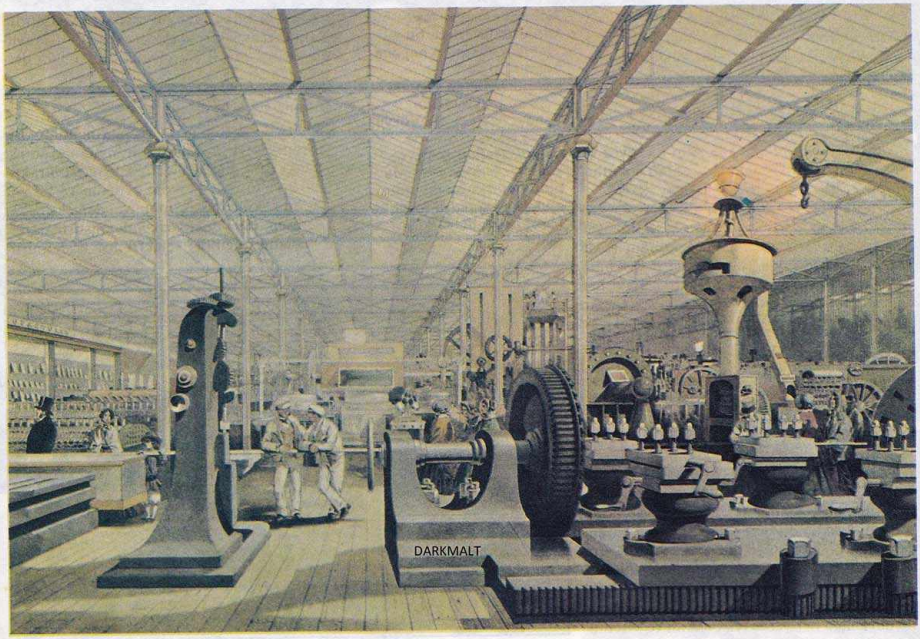

pekâlâ mümkündür. 19. yüzyılın bitiminde insanın zihinsel işlevlerini bu iki teoriye sığdırmak mümkündü.

Parapsikoloji tasnif ediliyor

19. yüzyıl sonunda, artık telepati, durugörü, psikokinezi, kehanet ve benzeri normalötesi duyular, o dönemin anlayışıyla hiç değilse tasnif edildi ve kanıtlar elde edildi. İnsan için olanaksız diye bir şey yoktu, her şeyin üstesinden geliyordu. Sadece ruhsal yeteneklerinden habersizdi. Elbette olup biteni şarlatanlık olarak gören inançsız ve önyargılı bir zümre de vardı. Fakat yeterince normaldışı olay da eksik olmuyordu.

Tekinsiz evler, apor olayları, özellikle ruh çağırma celseleri çok yaygındı. Bu celselerde, ölmüş birinin ruhu çağrılıyor, böylece öteki dünya ile iletişim kurulabiliyordu. Bu mesajların bazılarında tekrar tekrar doğdukları da bildiriliyordu. Medyum adı verilen hassas kişilerden, biyologların o güne kadar fark etmediği akıcı bir ektoplazma (Bkz. sayfa 448) maddesi çıkıyordu. Bazı görünmez varlıklar ise celseye katılanların eşyalarını harekete geçiriyorlardı. Bunlara karşı bilimin doyurucu bir açıklama yapması mümkün değildi. Üstelik, bir ruhçu açıklama da beklenmiyordu bilim adamlarından...

İngiltere'deki büyük sanayi devrimi sırasında (1851), Londra fabrikalarından birinin görüntüsü (en üstte). Maddenin saydam ve geçirgen olduğunu X ışınları ortaya koydu. 1895 yılında W.C. Röntgen tarafından yapılan bu buluş, pek çok normalüstü olayı çözümledi. Oysa daha önce, insan vücudunun içini görmek bile normalüstü bir düşünce olarak kabul ediliyordu (üstte).

Laboratuvarlar ve fakülteler kuruluyor

Spiritualist düşünceden etkilenen skolastik ve mistik düşünce tarzı, ancak 1950'lerde parapsikoloji bilimine yakışır bilimsellikle ele alınmaya başlandı. Psişik olaylar, gelişmiş laboratuvar teknikleriyle sınandı. Özellikle telepati, durugörü, psikometri, kehânet ve psikokinezi parapsikolojinin tanımladığı bir içerik kazandı. **Joseph Bank Rhine**, ilk kez bir parapsikoloji laboratuvarı kurdu.

Kuzey Carolina'daki Duke Üniversitesi'nde ilk parapsikoloji fakültesinin temelleri oluşturuldu. Arşivlerde ne kadar ciddi normalötesi olay varsa, gelişen teknolojinin yöntemleriyle yeniden ele alındı. Böylece parapsikoloji konusundaki büyük ilerlemeler, bu ihmal edilmiş konuya saygınlık ve bilimsellik kazandırdı.

Ülkeler yarış halinde

Bugün çok sayıda parapsikoloji kürsüsü ve laboratuvarı, başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere birçok ülkede faaliyet halinde. Bu okulların öğrencileri var ve buralarda yeteneklerin doğallığının ötesinde, sonradan kazandırılması için de çaba sarf ediliyor. Böylelikle bu alanda büyük başarılar elde edilir. Üstelik Avrupa ülkeleri ile Sovyetleri Birliği aynı konuda modern bir yarışa girmiş durumdalar.

Her şey insan mutluluğu için

Mistik havanın, bilimin aydınlığıyla kasvetinin giderilmesi sonucu, 19. yüzyıla oranla büyük etaplar aşıldı. Birçok teori ve yöntem bulundu. Bilimsel yaklaşımlar, bu sayede parapsikolojiyi tedrici biçimde resmi bilim sınırları içine almaya başladı. Bugün tüm normalüstü olayları, bilim adamları inceliyor ve hurafelerden, abartmalardan onları soyutluyorlar.

Her şey beynin ya da öteki teoriye göre zihnin, insan mutluluğu olan içsel huzuru yaratmasına yönelik. Böylece insanın saklı kuvvetinin kontrollü kullanımına ve akıl hastalıkları gibi ruhsal sağlığının tedavisine yönelik amaçları var. Bunlara askeri amaçlar da katılabilir.

"Esir" maddesi aranıyor

1881'de iki Amerikalı fizikçi **Michelson** ve **Morley**, candan inandıkları "esir"in kanıtlanması için bilinen fizik deneylerini geliştirdiler. Din kitaplarının bildirdiği esir, bütün evreni dolduran akıcı ve nurlu ışıması olan bir dolgu maddesidir. Belirtildiğine göre, maddenin tüm ilkelerine destek olur.

Atom boşlukları dahil bütün uzayı dolduran bu akışkan cevher, eğer varsa, dünyanın esir içinde büzüştüğü dönme yönüne zıt yönde bir başka ışın demeti verildiğinde, her ikisinin de birbirine girişim yapmasıyla ortaya çıkacaktı. İki Amerikalı deneyci, bunu göremediler. Işın her yerde tek biçimdi ve evrenin ışıması birbiri içinde bir gişimi yapmıyordu. Yani evren elektromanyetik dalgaların yayılmasıydı. Önemli olan ışınlardı. Işınlara destek olan esir, bu yolla bulunamamıştı.

Modern çağın savaş korkusunun izleri, bu Vietnam köyünün napalm bombalarıyla kavrulmasından sonraki panikte okunabiliyor. Sanayi devrimi, 20. yüzyıla savaş teknolojisini de getirdi. Geride acılar ve yetimler bıraktı. Belki de bütün dünya bu tehdidin altında patlamaya hazır bir barut fıçısı gibi bekliyor (altta).

Bilim-psişik paralelliği

1895'te **W. K. Röntgen**, X ışınlarını buldu. Bir yıl sonra **A.H. Becquerel**, uranyum ve potasyumun film plakası üzerinde ışık izi bıraktığını keşfetti. Bu radyoaktivitenin ve "Zayıf Çekirdek Gücünün" bulunuşu demekti. **J. J. Thomson**, 1897'deki görkemli araştırmalarını sonuçlandırdığında, elektronu keşfetmişti.

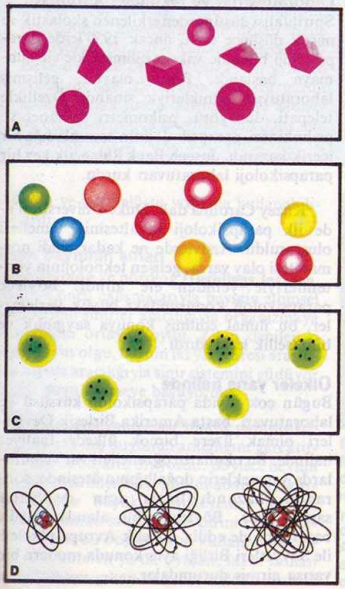

Atom fikrinin gelişimi: M.Ö. 400 yıllarının Antik Yunanlı düşünürü Democritus, atom düşüncesini solda birinci çizimdeki gibi tasarladı. Türlü elementlerin, türlü modelleri vardı (A). 1803 yılında John Dalton, atomların tek bir biçimde, fakat ayrı çapları olduğunu düşündü (B). Fakat daha sonra 1897'de J.J. Thomson'un elektronları bulmasıyla, bu niteliklerin nedeni açığa çıktı. Atom, üzerinde belli sayıda elektronları olan enerji yumaklarıydı (C). Rutherford ise elektonların birer yörüngeleri olduğunu ve çekirdeğin çevresinde dolandıklarını bularak asıl atom modelini ortaya koydu. Küçük bir çekirdekten yüz kat uzakta dolaşan elektronlardan oluşmuş atom modeli, daha sonra yörüngeler yerine bir elektron kabuğu getirdi ve şimdiki atom modeli ortaya çıkmış oldu (D).

Bunlar atomdan 1000 kez daha hafifti.

Böylece atomların yabancı olduğu dünyanın kapısı aralanmıştı. **Einstein** ilk makalelerini yazdığı sırada bu fizik genişlemeye başlamıştı. Böylece psişik alanda da bir paralellik oluştu. İlk darbeyi Freud ve Jung, psikolojinin psikiyatriye açılmasıyla başardılar. Yalnız bu iki benzer teoriyle, insan zihninin ve davranışlarının nedenleri bulundu. Bu arada kuantum fiziği gelişirken, psikoloji bilimi de kendini aşarak, parapsikolojinin kapılarına dayandı.

Anlamlı bir gelişme

Psişik olayların 20. yüzyıla genişlemesine bir şekilde girmesi başarıldı. Şimdi sırada yine bilim ile onun at başı gelişmesine tanık olunuluyor. Fizik bilimi giderek normalötesi olaylara daha somut yaklaşımlar ve açıklamalar getirmeye başladı. Fizik ile parapsikolojinin bu paralel evrimi çok anlamlıdır. İlerleyen teknolojiyle öyle bir an gelecek ki, soyut denilen tüm normalötesi olayları açıklayacak geniş kapsamlı fizik yasaları oluşturulacaktır. Bu kaçınılmaz bir paralelliktir. Çünkü bilim bir bütün olarak ilerlemektedir.

Masalken gerçek oldu

Peri fotoğrafları

Hemen herkes, çocukluğunda perilere inanır. Aşağıdaki olayın kahramanı olan iki kız çocuğu, inanmakla kalmayıp, bunları gördüler, arkadaş oldular ve üstelik bu inanılmaz beraberlik fotoğraflarla kanıtlandı.

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NIN bitiminden bir hafta önce, 9.10.1918'de 11 yaşındaki **Frances Griffiths,** uzun süre birlikte büyüdükleri Güney Afrika'daki arkadaşına aşağıdaki mektubu yazdı:

"Sevgili Joe (Johanna),

Umarım çok iyisindir. Bu sana ikinci mektubum. İlk yazdığımı burada ya kaybettim, ya da birisi aldı. Baştan yazmak zorunda kaldım. Bugün okulda Fransızca, geometri, aşçılık ve cebir derslerimiz vardı. On aydan beri Fransa'da olan babam, sonunda yuvaya döndü. Herkes savaşın birkaç güne kadar biteceğini söylüyor. Bunu kutlamak için yatak odamız dahil bütün katları bayraklarla süsleyeceğiz.

Sana iki tane fotoğraf gönderiyorum. Bunlardan birisi benim, arka avluda çekilmiş mayolu resmim. Diğeri de Arthur Amcamın tepedeki çayın olduğu yerde, ben orman perileriyle oynarken çektiği fotoğraf. Aynısını Elsie de onlarla oynarken çekti. Rosebud oldukça kilo aldı. Bu yüzden yeni elbiseler biçtim. Teddy ve Dolly nasıllar?"

Netleştirilmiş fotoğraf (üstte) ve ilk çekilen orijinal fotoğraf (sağda). Küçük Frances Griffiths önünde dans eden bir grup orman perisinin ardında görülüyor. Fotoğraf uzmanları filmin negatif ve pozitif baskılarını defalarca kontrol ettiler. Fakat bir hile ya da fotomontaj belirtisi bulamadılar.

Fotoğraf olmasaydı

Bu mektup, bir öğrenci kızın, zengin hayal dünyasıyla yazdığı, sıradan bir mektup gibi gözüküyor. Kendi oyuncak bebeğinin kilo aldığını anlatıyor, mektup arkadaşının oyuncak ayısı ve bebeğinin hatırını soruyor. Birtakım kanatlı perilerle oynadığını yazıyor. Bu mektup gerçekten olağan bir çocuk mektubudur.

Eğer içindeki o resim olmasaydı böyle düşünülürdü. Şimdi her ikisi de birer büyükanne olan Frances ve **Elsie Wright** kuzindiler. O sırada oturdukları Cottingley yöresindeki uzun bağlar diye adlandırılan ve küçük bir çayın aktığı yamaçta orman perileriyle dost olmuşlardı. Bu bölge İngiltere'nin Batı Yorkshire yöresine bağlı Bradford civarındadır.

Periler serin yerde yaşarlar

Frances'e ait olan resim çok ünlüdür. Binlerce kopyası, dünya çapında ilgi gördü. Eski teknikle çekildiği için, sonradan orijinali netleştirildi. Bu fotoğrafta o zaman küçük bir kız olan Frances, kendisini çepeçevre kuşatmış olan kanatlı, küçük orman perileriyle birlikte görülüyor.

Fakat Frances, aslında bu doğaüstü arkadaşlarıyla resminin çekilmesini her sefer arzu etmiyordu. İki arkadaşın bu mektupları dünya çapında değer kazandığında, araştırmacılar ancak bir mektubun küçük bölümünde, ilkokul öğrencilerine özgü eğri-büğrü yazıyla karalanmış şu satırları buldular:

"... Elsie ile ben orman perileriyle çok iyi arkadaşız. Afrika çok sıcak olduğu için orada yaşamadıklarını sanıyorum. Onlar daha çok serin çay ve dere kenarlarını seviyorlar..."

Fotoğraftaki sürpriz

1917 Temmuz'unun bir öğleden sonrası iki kuzin dere boyunca gezinmek istemişlerdi. Elsie, babasının eski tip fotoğraf makinesini ödünç almıştı. O zamanlar henüz film yerine negatif cam tabaka kullanılıyordu. Bu gezinti sırasında tökezleyen Frances, yamaçtan derenin içine yuvarlanmış ve elbiseleri sırılsıklam olmuştu. Elsie bu espriyi görüntülemek üzere resmini çekmişti.

Saat bir buçuk civarında çekilen bu filmi daha sonra Francis'in babası Bay Wright banyo etti ve gözlerine inanamadı. Banyo sırasında, önce bu şekilleri kuşlar sandı. Daha sonra iri kelebek kanatları zannetti. Onlar, her neyseler kızı Frances'i çepeçevre sarmışlardı. Bu sırada karanlık odada Elsie de arkasında duruyordu. Elsie onların *"Orman perileri ya da su perileri"* olduğunu çok olağan bir tavırla söylüyordu.

Kanatlı erkek cüce

Ağustos ayında yine aynı yörede bir gezinti daha yapan küçük kızların yanında kameraları vardı. Dere yatağının kıyısındaki yaşlı meşelerin olduğu yere gitmişlerdi. Bu kez Frances, kuzini Elsie'nin resmini çekti. Fotoğrafta kanatlı bir erkek cüce ile birlikte görülüyorlardı. Resmin çekilişi, poz süresi, tab edilmesi kusursuzdu ve net bir görüntü sağlanmıştı.

Bu on yaşındaki küçük bir hanım için başarılı bir çekimdi. Cam negatif plakayı yine Elsie'nin babası **Arthur Wright** banyo etmişti. Henüz küçük olan kızı ve yeğeninin, hiçbir film hilesi yapamayacaklarını, yani kameranın orada ne varsa onu tespit ettiğini anladı.

Fotoğraflar çoğaltılıp dağıtılıyor

Arthur ve eşi **Polly**, kızların yatak odasını didik didik aradılar. Oyuncak sepetinde, makasla kesilmiş herhangi oyma bir resim gibi bu "şeylere" benzer bir nesne bulamadılar. Çaresiz, resmin çekildiği dere vadisine gittiler ve orada çocukların sakladıkları bu tür herhangi bir şeye rastlamadılar.

Sir Arthur Conan Doyle, küçük kızların çektikleri resimlerin bulanık olması nedeniyle netleştirilmelerini sağladı. Cottingley perilerinin bu iki fotoğrafı Strand Magazine'in 1920 Noel sayısında yayımlandı (üstte).

Son çare, kızları dinlemekti. İki kız çocuğu birden mahcup bir ifadeyle, resimde kendilerine eşlik eden o yaratıkların periler olduğunu itiraf ettiler. Bu fotoğrafları çoğaltarak, yakın aile dostlarına ve komşularına gösterdiler. Bunlar ilgi topluyordu ama sonra, her bilinmeyen gibi çabucak ilgiyi kaybediyordu. Bunun üzerine daha başka ilgililere, fotoğraflardan birer kopya gönderildi.

Uzmanlar inceliyor

1919 yazının ortasına kadar hiçbir cevap gelmeyince, bu tür konulara ilgisi büyük olan anne Polly, resmen Bradford kentindeki "İlahiyatçılık Derneği"ne başvurdu.

Bayan Polly, din öğretileriyle zaten ilgiliydi. Kendi çapında bedensiz astronomi denen yıldızlararası durugörü denemelerine ve kendi geçmiş yaşamları ile ilgili ekminezi deneylerine katılmıştı. Fakat şimdiki durum farklıydı. Bir kere, perilerin bu tür yaşamının yalnız geceleri olduğunu sanıyordu. Oysa bu resimler güpegündüz, sanki bir orman pikniğinden ya da şenliğinden alınmış gibiydi.

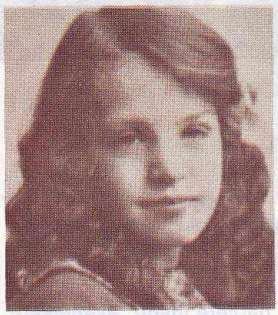

Elsie Wright (üstte) ve kuzini Frances (üstte sağda) görülüyor. İki kız çocuğu, bir dere yöresindeki orman perileriyle arkadaşlık kurmuşlardı. Öyle ki saatler boyu birlikte oynuyorlardı. Fotoğrafları bu sayede çekebildiler.
Elsie'nin annesi Polly Wright, fotoğraflara gereken ilginin çekilmesi için başarılı oldu. Bir ilahiyat derneğinde "Perilerin Yaşamı" dosyasının açılmasına neden oldu (altta).

Üstelik söz konusu olan kendi kızı ve yeğeniydi. Sonuçta ondan bir çift fotoğrafı incelemek için alan dernek yetkilileri, bunları önce, sonbahardaki yıllık konferanslarında gündeme getirdiler. Daha sonra olayı 1920 yılının başında konunun uzmanı **Edward Gardner** bizzat ele aldı.

Fotoğraflarda hile yok

Gardner, kuşkucu ve titiz bir insandı. Kuşku onun yüzünde ilk bakışta okunuyordu. Öyle ki, kendisi incelemeden önce, orijinal negatifini ve baskılarını, hem fotoğraf hilesi olup olmadığı, hem de çok daha netleştirilmesi için, ünlü fotoğraf uzmanı **Fred Barlow**'a verdi. Barlow, gereken bütün işlemleri yaptıktan sonra bir rapor ekleyerek, Gardner'ın asistanına teslim etti:

"Orijinal pozitifleri ve ilk negatifi tekrar tekrar hem negatif, hem pozitif baskılarını aldım. En güzel ve en netleştirilmiş kopyalar çıkardım. En yeni teknik sistem eşliğinde ve birinci sınıf malzeme kullanarak inceledim.

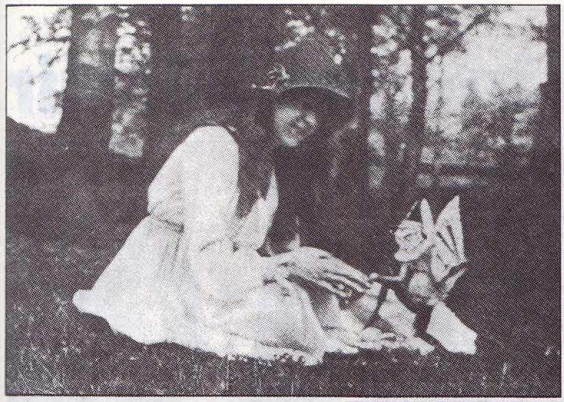

Sonuçta bunların ilk çekilen negatif ile aynı olduğunu söyleyebilirim. Net olmayan baskıların ve orijinal negatif camın, hiçbir film hilesi ya da fotomontaj göstermediğine eminim..."

Netleştirilmiş bu ikinci peri fotoğrafında, Elsie bir kanatlı peri ile birlikte görülüyor. Fotoğrafı 1917 Ağustos ayında kuzini Frances çekti. Bu fotoğraf da ilki gibi incelendi ve hiçbir hile ya da montaj bulunamadı (üstte).

Elsie'nin babası Arthur Wright, kızına, hatırını kıramayarak, negatifi cam plakalı olan fotoğraf makinesini vermişti. Bu sayede fotoğraflar çekilebilmişti (altta).

Yankılar uyandırıyor

Cottingley perileri henüz yerel bir heyecan uyandırmıştı. Olayın dünya çapında büyütülmesi ünlü **Sharlock Holmes** romanlarının yazarı ve sonradan bir ruhçu olan Sir **Arthur Conan Doyle** sayesinde oldu. **Strand Magazine** adında bir derginin 1921 yılbaşı sayısında yayımlanan iki fotoğraf dünyada yankılar uyandırdı ve elden ele dolaştı.

Conan Doyle, fotoğrafların orijinali için Gardner ile ilişki kurdu ve iki kopyanın orijinalini de ödünç aldı. Bir ön anlaşmayla bunların telif hakkını satın alan Conan Doyle, iki fotoğrafı da psişik olaylar araştırmacısı Sir **Oliver Lodge**'a gösterdi. Birlikte bunların yorumlarını yaptılar.

Oliver Lodge, bunların peri kılığına girmiş maskara bir dans grubu olabileceğini söylüyordu. Cinler konusunda bir uzman sayılan Lodge, şaka yollu bu ruhların "Parizyen saç modası"ndan hoşlandıklarını söyledi.

Teknoloji doğruluyor

İlerleyen teknolojiyle birlikte bu orijinal negatifler ve bütün pozitif baskılar, tekrar tekrar hâlâ kontrol ediliyorlar. Yama olduğunu bildiren bir gren izi bulunamıyor. Şimdiki teknoloji bu fotoğrafların gerçekliği üzerinde sürekli doğrulama raporu veriyor.

1917'deki Kodak marka negatif cam üzerinde, hiçbir başka madde karışıklığı da bulunmuyor. Sadece resimlerin biraz daha netleştirilmesi sağlandı, ki bu da orijinal görüntüye bir saptırma değil, belirginlik getirdi.

Tartışmalar sürüyor

Conan Doyle ve Gardner o dönemde de, yeniden deneylerin tekrarlanmasını, yeni fotoğraflar çekilmesini kararlaştırdılar. Çünkü kamuoyunun tepkisi çeşitli biçimlerdeydi. Bir grup, bunun bu kadar önemsenecek bir konu olmaması gerektiğini, bir diğeri, teozofistlerin ve ruhçuların kendi öğretilerine veri toplamak için düzmece bir olay olduğunu iddia ediyordu.

Asıl çoğunluk ise, Conan Doyle'un görüşlerine katılıyordu. Su perileri ve orman cücelerinin bizimle aynı mekânı paylaşan, bir başka uzayda yaşayan canlılar olduğu söylendi. Doyle bunlara daha sonra "doğal ruhlar" adını verdi.

Yeni fotoğraflar çekilebilir mi?

Conan Doyle, romanının kahramanı Sharlock Holmes'un metodunu uyguladı. Bu metot, olayların açığa çıkarılmasında kendi kendine hesaplaşma metoduydu. Gardner ile hesaplaşmaya girdi. Durum değerlendirmeleri uzakdıkça uzadı. Sonunda bu fotoğraflardaki yaratıkların aynı yerde, aynı kişiler tarafından yeni fotoğraflarının çekilmesini kararlaştırdılar. Böylece ellerine büyük kozlar geçecekti.

Doyle'a göre bu esrarengiz olay, "Doğanın kendi ruhları" idi. Gardner'a göre ise, bu periler, öteden beri din kitaplarının bildirdiği cinlerden ibaretti. İkisi arasındaki iddialaşma işi kızıştırdı. Gardner, yeni fotoğraf makineleri ve 20 kutu dolusu negatif cam ile Cottingley'e gitti. Elsie ve Frances'e bunları vererek yeni fotoğraflar çekmelerini istedi.

Doğada saklı güçler

Strand Mazagine'in yeni yıl sayısı gerçekten konuya büyük bir ilgi doğduğunu göstermeye yetti. Yayımlanan iki resim üzerine lehte ve aleyhte yorumlar, eleştiriler gelmeye başladı. İlk yorum aynı zamanda bir radyum uzmanı olan Binbaşı **Hall-Edwards**'tan geldi.

"Açıkça kanıtlanmıştır. En küçük bir kuşku duymaksızın bu fotoğrafların sahte olmadığı ortadadır. Bilim adamlarının doğaüstü garip bir olayın olduğunu kabul etmekten başka çareleri yoktur. Belki çocukların saf, masum dünyası diğer boyutların canlıları ile aramızda bir eşik oluşturuyor ve zihinsel ilişkiler somutlaşıyor. Belki de çocukların hassas duyarlı sinir sistemleri, bazı zihinsel görüntüleri görünür duruma sokuyor. İnanıyorum ki, bu güçler doğada her zaman saklı. Fakat zihinsel güçler bunları görünür hale getiriyor olabilir."

Olayın üzerine tartışmalar sürdürülürken, birden 1921 yılı baharında beklenmedik bir gelişme oldu: Elsie ve Frances, içinde orman perilerinin bulunduğu üç yeni fotoğraf çektiler.

Küçük kızların yeni çektikleri perili fotoğraflarda neler vardı? Sayfa 969'da.

İçimizdeki şifa verici

İyileşmek isteyen iyileşir

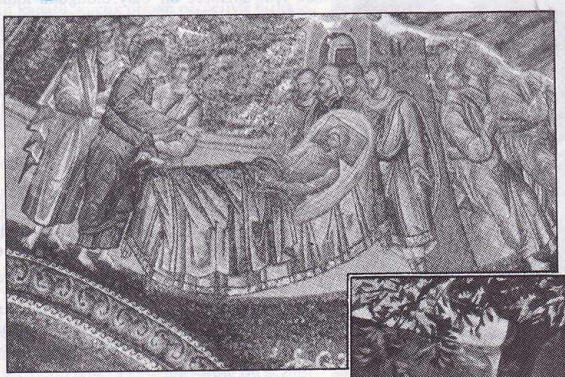

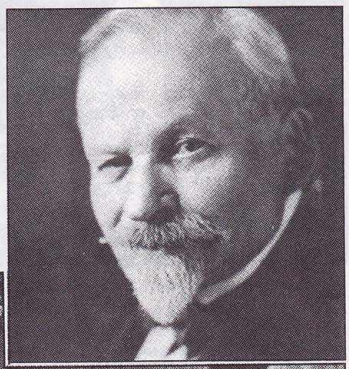

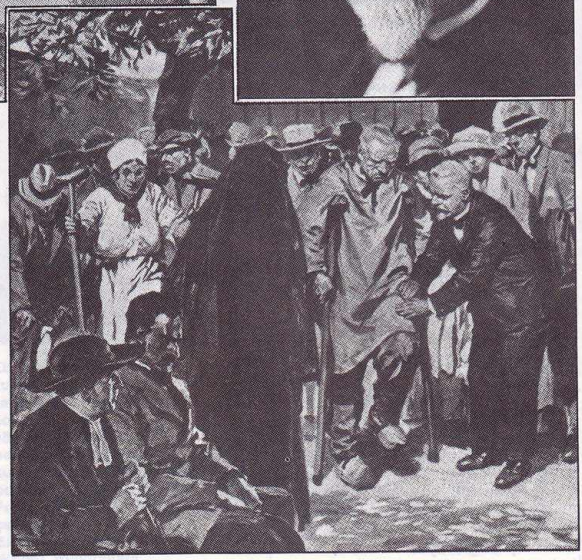

İnsan zihni, vücudunu hastalıklardan koruyabilir mi? Kendi kendine telkin yöntemleri, zihnin vücut üzerinde gerçekten bir etkinliği olduğunu ortaya koyuyor.

ŞİFACILIK TARİHİNDEKİ en heyecan verici gelişmelerden biri de, zihinle ilgilidir. Buna göre zihin, vücudun işlevlerini etkileyebilir, hatta denetleyebilir. Ancak, 1960'lı yıllardan bu yana en fazla vurgulanan nokta, zihnin yeniden tanımlanması oldu. Çünkü, zihinle sıradan, günlük düşünme süreci kastediliyorsa, bunun kişinin vücudunda küçük değişiklikler yapacağına bile inanmak zordur.

İlkel kabileler, eğer zihin, duyguları da içeriyorsa, o zaman mucizelerin meydana gelebileceğini fark etmişlerdi. Bu mucizeler yalnızca zihin gücüyle gerçekleşir. Hasta olan kişiyi transa sokmak, bugün bile bazı kabilelerin şifa vermek için uyguladığı bir yöntemdir. Bu trans çoğunlukla çırpınmalarla sonuçlanır. Yasak tanımayan bu durumda süje, baskı altında tuttuğu duyguları ve gerilimleri ortaya döker. Yani, içindeki kötülükleri atar. Çoğu halde de, bu tedavi yöntemi işe yarıyor gibidir.

18. yüzyılda

Ama 18. yüzyılda bu tür mucizeler şüpheyle karşılanmaya başlandı. Gerçi **Mesmer**'in hayvani manyetizmi, geleneksel şifa verme ilkesini korudu. Ama tıbbın onayından geçemedi. Hipnotizma ise, yine hastaların kendi iyileşmelerinden sorumlu olmadıkları konusunu vurgulayacaktı. İyileşmeyi telkin gücüyle sağlayan kişinin yalnızca hipnotizmacı olduğu düşünülüyordu.

Hz. İsa, Capernaum'da bir kötürüme şu sözlerle şifa veriyor: "Yatağını kaldır ve yürü." Bu açık ve kesin emir, bazılarına göre, adamın kendi şifa bulma güçlerini birden harekete geçirdi (en üstte solda). Emile Coué 1923'te. Kendi kendine telkin kavramını popüler hale getirdi (üstte sağda). Coué hastalara "kendi kendilerini iyileşmiş hissetmeleri"ni öğretiyor, hem de başarıyla (üstte).

Renkli suyun gizemi

Ne var ki, ilginç bir gelişme de söz konusuydu. 1880'li yıllarda, Fransa'daki Nancy'de, Profesör **Hippolyte Bernheim,** hipnotizmayla tedavi seanslarının öncülüğünü yapıyordu. (Bkz. sayfa 901). Bu seanslara **Emile Coué** adında genç bir kimyager de geliyordu. Coué, ilaç olduğunu sandıkları bir şey içen müşterilerinden bazılarının hastalıklarından kurtulmaları şeklindeki garip olaydan etkilenmişti. Aslında bu kişiler yalnızca

renkli su içiyorlardı. Coué, bu işin sırrını da keşfetmişti: Kendi kendine telkin.

Genç kimyager, hastaların irade gücüyle kendilerini iyileştirmediklerinin de farkına varmıştı. Renkli su içtikten sonra iyileşen hastalar, irade güçlerini harekete geçirmedikleri gibi, bilinçli bir çabada da bulunmuyorlardı. Asıl harekete geçen hayal güçleriydi.

Hastalık gibi kusurlar, fani insanın günahkâr zihni tarafından yaratılmış aldatıcı görüntüler olmalıydı. Eğer insan pişmanlık getirir ve Tanrı'ya dönerse, hem ruhen, hem de fiziki yönden sağlığına kavuşabilirdi.

Hayal gücünü programlamak için

Coué ise daha sıradan, dünyevi düşüncelere sahipti. İnsanlardan çoğunun hayal güçlerini harekete geçirmek için yardıma ihtiyaçları olduğunu anlıyordu. Böylece 1920'li yıllarda çok popüler hale gelen sloganı ortaya attı. *"Her gün, her yönden, gittikçe daha iyi oluyorum."* Bu cümle, "iyileşme" isteğini ifade etmek için kullanılmıyordu. Kişinin hayal gücünü "programlaması" için her gün

başvurulacak dinsel tören benzeri bir yöntemdi.

Mary Baker Eddy (1821-1910), Christian Science mezhebini kuran Amerikalı. Hastalığın yalnızca insan zihninde yaratılan aldatıcı bir görüntü olduğunu söylüyordu. Eddy'ye göre, hastalık, insanın içsel kusurlarının bir yansımasıydı (en üstte).

Bir biofeedback yöntemi öğrencisi, fizyolojik durumunu bile bile değiştirmeye kalkışmadan önce bu durumu monitörle düzenliyor (üstte).

Tıbbın tutuculuğu

Ne var ki, tıp dünyası onunla da, onun "sahtekârlığı" ile de ilgilenmiyordu. Tıp öğrencilerine, her zaman olduğu gibi, organik hastalıkların, organik kökenleri olduğu öğretiliyordu. Hayal gücünün bununla hiç ilintisi yoktu. Üstelik onlara, hayal gücünün otonom sinir sistemi üzerinde hiçbir etkisi olmadığı da öğretiliyordu.

Gerçi onlar bile korku ya da sevginin kalbi daha hızlı çarptıracağı ya da tansiyonu yükselteceğini kabul etmek zorundaydılar. Yine de bu konuda, değişikliklerin yalnızca geçici bir süreyle meydana geldiği olgusuna sığınıyorlardı. Onlara göre mesele çok basitti: Zihin, vücut üzerinde etkili ve uzun süreli bir denetim sağlayamıyordu.

Soda'nın tedavi gücü

Kaderin cilvesine bakın ki, tam Coué'nun görüşleri popülerliğini yitirirken, bu görüşün doğruluğuna işaret eden bazı kanıtlar ortaya çıktı. İki genç İngiliz kardiyolog, **William Evans** ve **Clifford Hoyle,** bir hastanede anjin tedavisinde kullanılan çeşitli ilaçlar üzerinde deneyler yapıyorlardı.

Deneylerin adil bir şekilde sürdürülmesi için "kobayları" iki gruba ayırdılar. Her iki gruba da, kendilerine aynı ilacın verildiği söylendi. Oysa aslında ilacı yalnızca bir grup alıyordu. Diğer gruba ise sadece soda veriliyordu. Bu ikinci "ilaç" pek başarılı oldu.

DARKMALT

Tıp yine karşı çıkıyor

Akla ilk gelen, bunun klasik bir "plasebo" (hastaya ilaç diye verilen tesirsiz madde) olayı olduğuydu. Coué da, gerçek ilaç sandıkları renkli suyu içip iyileşen müşterilerini gözlerken aynı etkiyi saptamıştı. Şimdi hastanedeki bu hastalar da, gerçek sandıkları sahte ilaçları aldıktan sonra, belirgin bir iyileşme gösteriyorlardı. Ortodoks tıp, bu olaya kabul edilebilir bir açıklama bulma çabası içine girdi. Sonunda da, plasebo etkisinin, bazı kişilerin yapısında olduğu teorisi kabul edildi.

Buna karar verdikten sonra, aynı etkinin tüm diğer ilaç deneylerinde görülebileceği sonucuna da vardılar. Ancak tabii ahlaki açıdan bu etkiyi bir tedavi biçimi olarak düşünmek akla sığacak şey değildi. Böylece zihnin, hastalığa yol açmak ya da hastalığı tedavi etmekte hiçbir önemli rol oynamadığı dogması sarsılmadı.

Sinir sisteminin denetlenmesi

1960'lı yılların sonlarında, insanların biofeedback (biyolojik geri itme) denen bir yöntemle kendi sinir sistemlerini denetleyebilecekleri belirlendi. Biofeedback, kendi kendine telkin ve aygıtlar şeklinde tanımlanabilir. Oldukça da basit bir yöntem. Öğrenciler kendi duygusal ve fizyolojik tepkilerini düzenleyen makineleri nasıl kullanacaklarını öğreniyorlar. Eğer bu tepkiler olumluysa, onlardan tam anlamıyla yararlanmayı, olumsuzsa onları yok etmeyi de öğreniyorlar.

Açık bir örnek alalım: Öfke gibi tedirgin edici duyguların, tansiyonu yükselttiği eskiden beri bilinir. Bu durumda, öfkeli bir insanın kendini bu tehlikeli duygudan nasıl kurtaracağını keşfetme çabası, doğal araştırma dallarından birini oluşturuyordu. Kişi, bu duygu yerine daha olumlu başka bir tavır takınıyordu. Monitör aygıtları vasıtasıyla, biofeedback öğrencisi çeşitli ruh halleri yaşadıkça, kaydedilen tansiyonunun iniş çıkışını

kendi gözleriyle görüyordu. Bir süre sonra öğrenci, tansiyonunu istediği gibi düşürmeyi ya da çıkarmayı öğrenebiliyor.

Kanseri tedavi etmek

Teksas'ta **Carl** ve **Stephanie Simonton** "gözde canlandırma tedavisi" için kendi kendine telkin yöntemlerinden yararlandılar. Bu yöntemde kanser hastaları hasta hücrelerinin dağılışını ve yok oluşunu canlı olarak gözlerinde canlandırmaya teşvik ediliyorlardı. Gözde canlandırılacak şey de hastadan hastaya değişiyordu: Örneğin bir bahçıvan, kanser hücrelerini yeni, harikalar yaratan bir böcek ilacının yok ettiği sümüklüböcekler ya da yeşil sinekler olarak görüyordu. Avustralya'da ise terapist **Ainslie Meares,** hastaları açısından meditasyon ve sükunetin önemini büyük ölçüde vurguluyordu.

Cesaret verici işaretler

Simonton'lar ve Dr. Meares, daha çok ölümcül derecede hasta olan kanser kurbanlarıyla ilgilendiler. Üç terapistin hiçbiri, "mucize" tedaviler gerçekleştirildiğini de iddia etmiyor. Ama her iki grup da, cesaret verici işaretlerden söz ediyorlar: Hastalarından çoğu, doktorların tahmin ettiğinden çok daha uzun sürelerle yaşadı. Hastalıkları yardımcı olunamayacak kadar yayılmış olan hastalar ise, yaklaşan ölümlerini hayret verecek bir vakarla kabul etmeyi öğrendiler. Meares, hastalarından bazılarında tümör yayılışının birden durduğunu de bildiriyor. Hatta tümörleri tümüyle ortadan kalkan hastalar bile olmuş.

Klasik bilimin tavrı

1970'li yılların ortalarına kadar bu türden "kanıtlar" tümüyle göz ardı edilebiliyordu. Gerçi o sıralarda zihnin otonom sinir sistemi üzerinde bir nebze denetimi olabileceği kabul edilmeye başlanmıştı. Ama tümörlerin büyümesini etkileyebileceğini beklemek de fazlaydı doğrusu. Ancak endorfinlerin keşfi, bu savunma hattını da yardı. Endorfinler, plasebo etkisinin işlerlik göstermesini sağlayan kimyasal haberci servisidir. Artık, zihin gücünün vücut üzerinde doğrudan etkisi olmadığını iddia etmek mümkün değildi.

Kendi kendine telkin, biofeedback ve endorfinin keşfi, çığır açıcı nitelikte gelişmelere işaret ediyordu. Yine de bilim çevreleri, bunlardan tamamen bihabermiş gibi görünüyordu. Haberi var idiyse de, bilinçli bir şekilde görmezlikten geliyordu.

Carl ve Stephanie Simonton, kanserli hastaları iyileştirmek için "gözde canlandırma tedavisi"nden yararlandılar (üstte).

Birleştirme Kilisesi'nin (aynı zamanda 'Moonies' diye tanınırlar) 1978'de, Londra' daki Trafalgar Meydanı'nda bir toplantısı (altta).

Daha fazla bilgi için:

İpnozun Gerçek Yüzü, Ergün Arıkdal, Ruh ve Madde, 1985.

Hipnotizma, Manyetizma, Telkin, Ergün Arıkdal, Okay Yayınevi, 1963.

Hipnotizma, Bilim Araştırma Merkezi, 1980.

Hipnotizma, Pierre Janet, Vakit Yayınevi, 1936.

Amacından saptıranlar

Ancak, resmi çevrelerdeki antipatiye rağmen, sıradan kişiler mesajı kavramaya başlamıştı. 1970'li yıllardan bu yana, şu ya da bu şekliyle kendi kendine telkinden yararlanmaya başlayan grupların sayısında muazzam bir artış görüldü. Otojen eğitime dayananlar gibi bazıları, bunu "doğrudan" yapıyor. Bir kısmı ise, "Silva Zihin Denetimi" grubu, "Bilimciler" ya da "Moonies" gibi yarı dinsel kültler halini aldılar. Ne yazık ki, gerçekten etkili olan her zihin denetim yöntemi gibi, bu yöntem de hem iyiye, hem kötüye hizmet edebiliyordu.

İnkâra gerek yok!

Kendi kendine telkin gücünün, yeterince sağlam bir şekilde kanıtlanmış şifa bulma "mucize"lerinin de temelinde yatabileceği gerçeği de gittikçe daha fazla kavranıyor. Şüpheci kişiler bunlara batıl inançtan kaynaklanan peri masalları gözüyle bakarak, hasıraltı etme eğilimi gösteriyorlardı. İnsan zihninin "şok"a sokularak, kendi şifa verme potansiyelini salıvermesine şaşmamak gerek. Bunun için, güçlü bir ruhsal tecrübeyi çevreleyen olağanüstü koşulların varlığı bile yeter.

Öyleyse belki de **Hz. İsa**'nın Dağ'daki Vaaz'ı doğruydu. Hiç kimse bilinçli düşünceyi alarak "ona bir nebze ekleyemez". Ya da vücudunu herhangi bir başka şekilde değiştiremez. Ama zihninin çarpıcı potansiyelinin önündeki engelleri kaldırmayı öğrenirse, "her tür şey ona eklenebilir."

Oltaya takılan canavar...

Issız göller ülkesi İrlanda'da yıllardan beri bilinmeyen türden birtakım yaratıkların zaman zaman görüldüğünü ileri süren çok sayıda tanık var. Eskiden beri söylenenlerle, bugün anlatılanlar arasında çelişki görülüyor.

DÜNYADA GÖL YARATIKLARI içinde kendinden en çok söz ettireni Nessie ismi takılan dev su sürüngenidir. İskoçya'nın Loch Ness Gölü'nde resimleri bile çekildiği için sevimli bir isim olsun diye Nessie adı verilmiştir. Bu yaratık belki bir tek, belki bir çift, belki de bir ailedir. Yalnız Loch Ness canavarı mı? İrlanda denizine yakın bir yerde bulunan başka bir göl olan Loch Morar'ın efsanevi yaratığı "Morag"da başka bir örnek olarak alınabilir.

Üstelik, İskoçya göllerine bu tür bilinmeyen yaratıkları görmek umuduyla çok sayıda turist geldiği de biliniyor. Kaldı ki İrlanda'nın daha ıssız ve esrarengiz görünüşlü gölleri için de aynı söylentiler söz konusudur. İlk bakışta, İrlandalıların da İskoçyalılardan esinlenerek, turist çekmek için düzmece tanıklarla İrlanda göl canavarları efsanesini yarattıkları söylenebilir. Ama İrlanda adasındaki göllerin canavarlarla dolu olduğuna ilişkin söylentiler sanıldığından çok eskilere dayanıyor.

İskoçya'daki göl canavarlarının başlarının bir dinozoru andırdığı söyleniyor. Ne var ki, İrlanda göl canavarlarının tanıkları onu bir suaygırının ya da doğrudan bir deniz atının devi olan bir görüntüyle tanımlıyorlar. Yerel dille "piast, peiste, paysatha, ollphiast ya da ullfish" gibi isimler alan bu canavar, suaygırı-denizatı karışımı bir başı bulunan ve dev bir yılanbalığı gövdeli ejder olarak belirleniyor.

Ermişlerin tanıklığı

Bu tür çok sayıda söylence vardır. Eski belgeler ile efsanelerde mutlaka birer göl

Göl canavarlarının en çok görüldüğü yerler İrlanda'nın Galway ve Kerry yöreleridir (sağda). 1960 Mayıs ayında üç rahip bir göl canavarı gördüler. Bu göl Athlone kasabası yakınındaki Ree gölüdür (altta).

canavarına rastlanır. Britanya adalarının bu bir tek konuya yönelmiş olmaları bir söylentinin geniş alana yayılması diye tanımlanamaz. En azından safdillik olur. Çünkü bu canavarların ortak yanı, arada bir görünmeleri ve göllerde yaşamalarıdır. Geniş bir alanda niçin tek tip bir efsane oluşturulsun? Örneğin başka canavarlar da türetmek mümkün olabilirdi. Uçan ya da karada yaşayan bu canavarlar yerine, sadece adamlarının hakkından geldiği deniz canavarlarının konu edildiği görülüyor.

Denizatına benzetiliyor

Karada da yaşayabilen bu su hayvanı, çatal kuyrukludur. Kuşkusuz ermişlerden başka insanlar da onu yakalamaya çaba gösterdiler ve bu iş için özel botlar yaptılar. Söz konusu canavar, bu kişilerin tanımına göre bir at benzeri görüntü veriyor. Öyle ki, göldeki karaltısı ilk bakışta göle girmiş bir at izlenimi bırakıyor. Daha dikkat edilince bunun dev bir denizatı olabileceği söyleniyor.

Belgelerden biri, İrlanda'nın Cavan yöresinde, bu dev su atlarının Ramor Gölü'nden çıkarak, bütün gece çiftlik arazilerinde gezindiklerini yazar. Bu arada, çiftçilerden biri bu denizatlarından birini yakaladı. Hatta tarla sürmek üzere sabana bile koştu. Üstelik, bir süvari gibi bu denizatına bindiği de oluyordu. Ancak bir akşamüstü, birden denizatına benzer canavar aniden göl koştu, suya daldı ve ne kendisi ne de üzerindeki bir daha da görünmediler.

Çağdaş olaylar

Eski kayıtlar bu tür acıklı biten serüvenlerle doludur. Buna rağmen göl canavarlarının günümüzde de görüldüğü bildiriliyor. Geçmiş yüzyıllarda durum neyse, şimdi de odur ve hâlâ günceldir. Senaryo değişmeksizin, günümüzde de bu göl canavarlarıyla karşılaşanlar aynı anlatımı kullanırlar. Genellikle bir yılanbalığı görümünde, fakat başı at benzeri ya da suaygırı benzeri olmak üzere bir çift canavardan söz edilir.

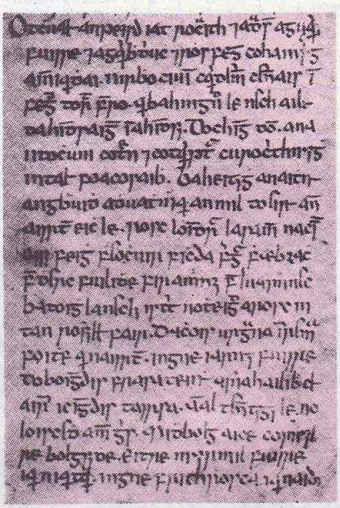

İrlanda efsanelerinin kahramanı Cuchulain, Kerry yöresindeki göllere musallat olan bir su canavarını öldürmeyi başardı (üstte).
5. yüzyılda İrlanda'yı Hıristiyanlaştırmak için gönderilen ilk Patrick, İzlanda'daki başarıları burada da sürdürmek üzere tayin edilmişti. Daha önce İngiltere doğumlu olan Patrick, 16 yaşındayken şaman dinine mensup İrlandalılar tarafından kaçırılıp, köle olarak 6 yıl tutuldu. Daha sonra, kaçarak İrlanda'ya döndü ve öğrendiği Hıristiyanlığı yaymaya başladı.
İrlanda'nın en büyük ruhani lideri olan Patrick, eski dininin sihirlerini de biliyordu. Belgelere göre Hıristiyanlık ile Druid denilen Kelt Şamanlığı bilgilerini birleştirerek, göl canavarlarını yakalayabiliyordu. Bunun yanında diğer olağanüstü yaratıklar ve dev yılanları da yakalayıp imha ediyordu. Bu gücünü Druid rahiplerinin tılsımından yararlanarak yaptığı belgelere yazıldı (üstte sağda).
10. yüzyıl yazması "Lismor Kitabı" eski tip harflerle kaleme alınmış. Bu sayfalardaki metnin içinde İrlanda göl canavarları anlatılır. Bu mitolojik ejderhanın, dünyadışı bir yaratık olduğu, saldırgan ve kurnaz olduğu bildirilir. Başı at ya da denizatı gibidir (solda).

Bunlardan birisi de 1955 yılında Galway yöresindeki Shanakeever Gölü olayıdır. Yağmurlu bir günde eşeğini korugan altına almaya çalışan Rahip **Canning**, sığındığı yerden 180 metre kadar ileride siyah bir hayvan gördü. Dikkat edince bunun dev bir denizatı olduğunu fark etti. Yaratık, eşeğin çevresini boydan boya kuşatmıştı. Uzun bir boynu, kulakları ve ata benzeyen bir başı vardı. Rahip Canning, ne yapacağını düşünürken, dev denizatı birden göle gitti ve suya daldı.

Muck Gölü canavarı

Yine İrlanda'nın Donegal yöresindeki Muck Gölü, bu dev su yaratıklarına defalarca sahne oldu. 1885'te gölün kıyılarından kamış ve saz toplamak isteyen genç bir kadın, duyduğu dev bir yüzgeç sesi üzerine dönünce, çok büyük gözlü bir canavarın, yalnız başı su üstünde olmak üzere kendine doğru geldiğini görünce, beklenmedik bu sürpriz karşısında kıyıyı terk ederek hızla kaçtı.

"Canavar gölü"

Galway yöresinde bir başka göl olan Abisdealy 1,6 km boyunda ve 400 metre enindedir. Gölün adı da İrlanda dilinde "Canavar gölü" anlamına gelir. Üstelik çevresinde yaşayan halk, günlük yaşamlarının bir parçasıymış gibi ciddiyetle orada bir canavar olduğunu kabul ediyorlar. Buradaki canavar da dev bir denizatıdır. 1854-1856 yılları arasında Kırım Savaşı sırasında ve daha sonra 1914 yılında Birinci Dünya Savaşı'nın başlarında olmak üzere iki kez görüldüğü rapor edildi.

Üç kişi, köpeklerin çektiği bir kızak ile

kiliseye giderlerken neredeyse bütün gölü enlemesine kaplayan uzun ve simsiyah bir yaratıkla karşılaştılar. Boynu oldukça uzundu, beyzi bir başı vardı ve dik tutuyordu. Suyun yüzeyi üstünde iki kambur gibi gövdesinin dışarı çıktığı belli oluyordu. Çok çabuk ve yılan gibi yüzen bu yaratık, dev bir bir yılana benziyordu. Tıpkı yılan gibi keskin dişleri ve çatal kuyruğu vardı. Aynı gece başka biri, bu dev yılanbalığı biçimindeki canavarı su yüzeyinde başını dikmiş olarak gördü.

Saldıran canavarlar

Göl canavarlarının tanıklar üzerine saldırma ihtimali her zaman vardır. Ancak onlar görüldüklerinin farkına varınca, âdeta dalıp kaçıyorlar. İlginç bir anı da yine Galway'in göllerinden olan Fadda'de 1954 yılında **Georgina Carberry** ve iki arkadaşının bu dev su yılanını görmeleri oldu. Kütüphane memuresi olan Bayan Carberry, öyle bir şok yaşamıştı ki, bundan, 1960'lı yıllara kadar söz etmek istemedi. Ta ki, hayalet avcısı diye bilinen **F. W. Holiday**'e yeterli güven duyuncaya kadar. Olay şöyle oldu: O gün üç arkadaşıyla birlikte balık avlamak üzere bu küçük göle gelmişlerdi. Gölün en geniş yeri 550 metre, uzunluğu ise 2,4 kilometredir. Balık tuttuktan sonra bir piknik yapmak üzere kayıklarını kıyıya çekmişlerdi. Gölde her türlü balık vardı ve bunun keyfini çıkarıyorlardı.

Sonra aralarından birinin dikkatini çeken göldeki bir karaltı görüldü. Önce birinin yüzdüğünü sandılar. Daha sonra 18 metre kadar sahile yaklaşan karaltı birden başını dikerek sudan fırlayan bir siyah canavara dönüştü. Bir insanı rahatlıkla yutacak kadar iyice açılmış ağzının içinin beyaz olduğunu fark ettiler.

Donegal yöresindeki Muck Gölü, İrlanda göllerinin en küçüklerinden birisidir. Ancak 19. yüzyıl sonlarında iki ayrı tipte canavarın saldırısına uğrayanların maceralarının kaynağı olmaya devam ediyor (üstte). Galway'in Connemara bölgesini gösteren bu ayrıntıya dikkat edilirse, göller oldukça küçüktür. Üstelik bir çoğu, buzulların erimesiyle oluşan yapay göllerdir. Bunlar daha sonra kurak mevsimde bataklıklara dönüşür. Buna rağmen göllerde dev yaratıkların nasıl yaşadığına akıl erdirilemiyor (altta).

Saldırdı

Canavarın uzun bir vücudu, solucanımsı halkaları ya da pulları vardı. Son derece çevik hareketlerle saldırıya geçti. Başı, uzun boynunun üstünde bir yılanı ya da ona benzeyen sürüngeni andırıyordu. Gövdesinin su üstüne çıkan tümsekleri ise bir kayalıktan farksızdı. Saldırısı başarılı olmayan dev suyılanı birden dalarak kaybolurken, sular fıskiye ya da bir girdap gibi dalgalandı.

Son hareketiyle de çatal kuyruğu görüldü. Karışan suların durulmasına kadar, dört görgü tanığı birden şok geçirdiler. Bayan Carberry'nin şoku ise yıllarca sürdü.

Tekinsiz bir göl

Yine Galway yöresindeki Glinsk kasabasına yakın Dubh Gölü'nde, öğretmen **Alphonsus**

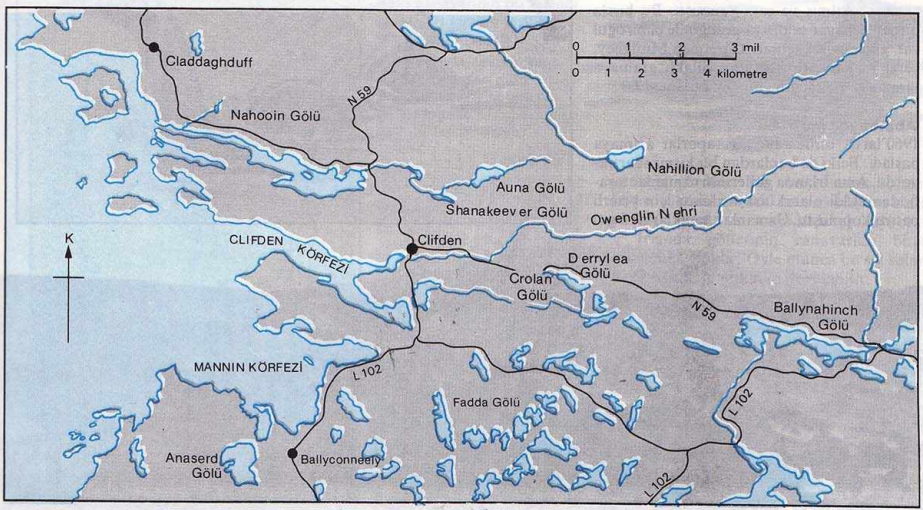

Mullaney ve oğlu, unutamayacakarı bir olay yaşadılar. Bu göl zaten tekinsiz diye bilinmekteydi ve hayalet yaratık söylentileri tazelenir dururdu. 1956 yılında üç adam birden bir canavar görmüşlerdi. 1960 yılında ise biri çok büyük, diğer ikisi nispeten küçük olan üç göl canavarı birden görülmüştü.

"Suya çekilir gibiydim"

1962 yılında öğretmen Mullaney başından geçenleri, bir gazeteye şöyle anlattı:

"Oğluma balık tutmak için söz vermiştim. Okul çıkışı gölün suğlasına gittik. Dört metre boyunda sağlam bir oltam vardı. Ucunda da zoka... Daha önce de aynı şeyleri yapar ve avlanmak üzere hep Dubh Gölü'ne gelirdik.

Oğlumun oltasını göle fırlattım. Hem çengel, hem de ucundaki yem olan solucan birden yok oluverdi. Buna bir cevap aramaya çalıştım ama bulamadım. Her zaman bol balık olan bu yerde avlanamıyorduk. Akşamın olmasına beş dakika kala, daha sağlam olan büyük oltayla şansımı denedim. Fakat olta geri gelmiyordu. Herhalde sudaki banklardan birine dolanmıştı. Ancak bir şeyi daha fark ettim. Suya doğru çekiliyor gibiydim. Bu çekilme baştan yavaş-çaydı. Ama sonra inatlaşmamız benim karşı koyamayacağım bir hal aldı.

O zaman bu hayvanı gördüm. Şimdiye kadar bildiğim hiçbir türde yaratık değildi. Bankın üzerine tırmandığında ön ayaklarının kalın ve tıknaz olduğunu gördüm. Yüzü tam anlamıyla bir suaygırı yüzüydü. Kare şeklindeki bu yüzü, iki küçük sivri kulak ve burnunun üstünde bir tek boynuz tamamlıyordu. Koyu gri renkteydi ve vücudu domuzlarınki gibi kısa tüylerle kaplanmıştı."

Canavarı öfkelendirmişlerdi. Çünkü zoka ağzına takılmış ve canı yanmıştı. Bu hırsla birden canavar saldırıya geçtiğinde baba oğul var güçleriyle kaçtılar. Öğretmen Mullaney, yerel makamlara koştular. Silahlı aramaya taramaya rağmen hiçbir şey bulamadılar.

Abartılıyor mu?

1960'larda birden bu tür raporlar artmaya başladı. Belki de bunlardan bir kısmı abartılıyordu. Ama İrlanda göllerinin uzmanlar tarafından ciddi olarak araştırılması için yeterli patırtı kopmuştu. Uzmanlar, tanıklarla ve göl yöresinin halkıyla konuştular. Akıl almaz gibi görünen olay, bu göllerin son derece küçük olması, dev yaratıkların manevralarına bile elverişli olmamasıydı.

Bu göller tamamen ıssızdı ve çok az bir ziyaretçisi vardı. Loch Ness Gölü, (İskoçya) bile bir motor ile çepeçevre dolaşıldığında sadece 65 kilometredir. Önceden de söylediğimiz gibi bu göl bir turist heyecanı ile, bir canavar görmek beklentisiyle geziliyor. Şimdiye kadar Loch Ness canavarını görenler yerel balıkçılardır. Bugüne kadar hiçbir turistin canavarı gördüğü rapor edilmedi.

Georgina Carberry, kızgın bir göl canavarının hışmına uğrayarak yıllar yılı şok yaşadı (üstte).

Georgina Carberry ve arkadaşlarının Fadda gölünde gördükleri canavarın tarifi üzerine çizilen temsili resmi (altta).

Galway'deki Fadda gölü, ürkünç bir doğa manzarasına sahiptir (en altta).

Çok iri bir başı vardı

W. J. Wood, Cork kentindeki Atariff Gölü'nde, 1966 Haziran'ında avlanırken, birden su yüzüne 90 metre kadar dikilen koyu kahverengi bir kütleyle karşılaştı. Sonra onun yüzünü gördü. Wood'un ifadesinde bu yaratığın çok iri bir başı olduğu, daha sonra başını yeniden suya daldırarak, gözlerinin hizasında su seviyesinden kendini seyrettiğini ve daha sonra dalıp görünmez olduğu belirtiliyor.

Canavarla burun buruna

1967'de aynı tanık bir akşam bir karaltı fark etti ve o yöne ışık tuttuğunda sudan iki metre kadar yükselmiş sarımsı-kahverengi bir göl canavarıyla burun buruna geldiğini gördü. Bu kez Kerry iline bağlı Lachagh Gölü'nde avlanıyordu. Gördüklerini hayalet avcısı P.

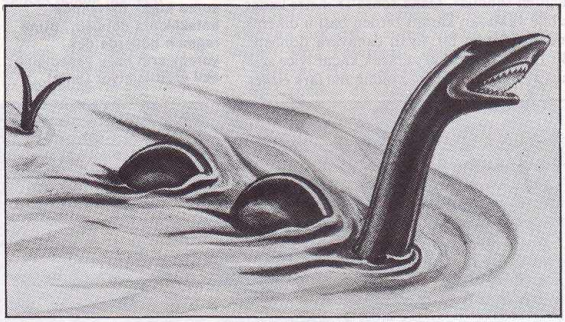

W. Holiday'e aktardı. Birlikte aynı yerde keşif yapmaya geldiler. Göl yöresinde yaşayan bir genç adamla konuştular ve onun gövdesi yılan gibi fakat başı Çin ejderlerine benzeyen bu yaratığı çok sık gördüğünü öğrendiler. Çünkü Wood'un tarif ettiği şeyi aynen tanımlamıştı.

Ejder başlı yaratıklar

Kerry bölgesindeki bu olayların oldukça yoğun olduğu belirtiliyor. Modern karayolundan içeride kalan Brin Gölü'nde hemen her yıl bu ejder başlı yaratıklar görülüyor. 8 km boyunca bu gölün canavarı, tümüyle mitolojik bir ejderha görünümündedir. Kıyıları tümüyle boştur, çünkü ürkütü duyulmaktadır. Arada bir çevredeki çiftçiler uğrarlar ve onlar da temkinlidirler. Çünkü öteden beri bu ejderhadan söz edilir. Bu çiftçilerden ikisi 1979 yazında bu ejderhayı andıran

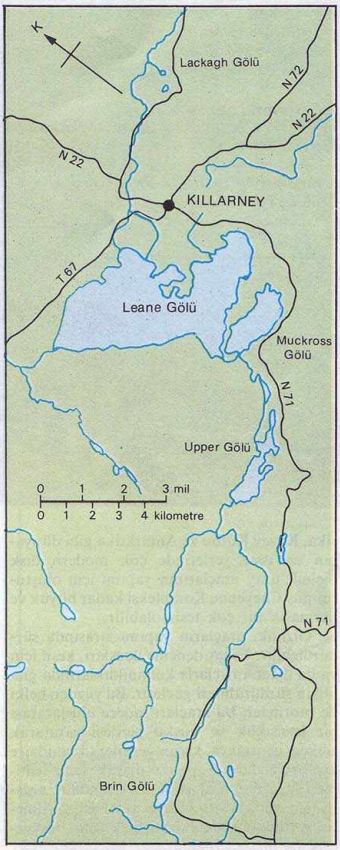

İrlanda'nın Dubh gölü, uzun yıllar türlü göl canavarlarına sahne oldu. Öğretmen Alphonsus Mullaney'e bu gölde saldırıldı (üstte).

Dubh gölü yaratığı bir suaygırı görüntüsünde tanımlandı. Kalın yapısı, pençeli elleri ve burun çıkıntısı üzerinde yer alan tek boynuzu vardır (sağda üstte).

Killarney bölgesinden bir harita ayrıntısı. Buradaki bütün göllerde canavarlar görüldüğü ileri sürülüyor (solda).

Denizatı biçimindeki Brin gölü canavarının bu temsili resmi, iki tanığın tariflerine göre çizildi (sağda).

1980 yılında çekilen bu fotoğraf, Keane gölü canavarını mistik yollarla çağıran genç bir cadının ayinini tespit ediyor (altta).

yaratığı gördüler. Su seviyesinden üç metre kadar yükselmişti. 450 metre kadar bir alanda yüzerek dolaştı ve sonra dalarak kayboldu.

İrlanda göllerinin canavarları bitmez tükenmez gibidir. Öyle olunca bu sığ sularda niçin yakalanmadıkları sorulabilir.

Uçandaire endüstrisi

İleri teknolojilere sahip devletlerin yeni ve etkili silahlar geliştirmek için büyük bir yarış içinde oldukları biliniyor. Bunların içinde uçandaire biçiminde araçların da olduğu öne sürülüyor. Bu konudaki çalışmalar ise büyük bir titizlikle gizleniyor.

UÇANDAİRELERİ yapmak için sürdürülen bir araştırma 2. Dünya Savaşı'ndan beri gizli tutulabilir mi? Şimdiki dünya teknolojisi uçandairelerin müthiş marifetlerini aydınlatabilir mi?

Önemli araştırma tesislerinin halkın gözünden uzakta, gizli tutulması mümkündür. Nazi Almanyası'nın yeraltı araştırma birimleri birer muazzam yapı harikasıydılar. İçlerinde hava deneme tünelleri, makine atölyeleri, montaj atölyeleri, roket fırlatma alanları bulunuyordu. Ayrıca, orada çalışan binlerce insan için yerleşim yerleri vardı. Buna rağmen, bütün bunlardan çok az kişinin haberi vardı.

Aynı şekilde Colorado Springs'deki Cheyenne Kompleksi de böyledir. Cheyenne Kompleksi, Amerikan Uzay Savunma Dairesi tarafından yönetiliyor. Burası hemen hemen dağın ortasında yer alan bir yeraltı şehridir. Bir nükleer saldırının şiddetinden korunmak için dev amortisörler üzerine kurulmuştur. Kilometrelerce uzunlukta yeraltı tünelleri ile örülüdür. Dış dünya ile ilişkisi tamamiyle kesiktir. Havadan kesinlikle görülemez. Çalışanlar dışında çok az kişinin orada olup bitenlerden haberi vardır. Zaten çalışanların hepsi bu sırrı tutmaya yeminlidirler.

Niçin gizlilik? DARKMALT

Sovyetler Birliği'nin bozkırları, Kuzey Amerika, Kuzey Kutbu ve Antarktika gibi dünyanın en ıssız yerlerinde çok modern disk biçimli uzay araçlarının yapımı için oluşturulmuş Cheyenne Kompleksi kadar büyük ve karmaşık bir çok tesis olabilir.

Gizlilik, araçların yapımı sırasında sürdürülebilir. Fakat deneme uçuşları, keşif için ya da diğer amaçlarla kullanıldıklarında gizliliğin sürdürülmesi güçleşir. Bu yüzden belki de otoriteler, bu araçları sadece uluslararası bir karışıklık ve kuşku perdesi yaratarak açıkça uçurmaya karar verdiler. Uçandaire araştırmacılarının planlı olarak taciz edilmesi, aşağılanması ve resmi uçandaire araştırmalarının kasıtlı olarak yetersizleştirilmesi, sorunları bulanıklaştırmak için başvurdukları bir yol olabilir.

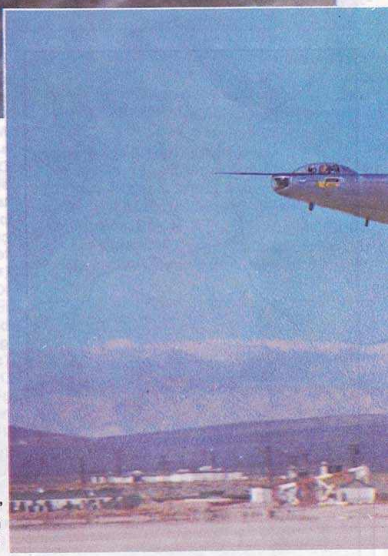

NASA tarafından planlanmış uzaktan kumandalı bir araştırma uçağı. Bu uçak mutlaka kendisini uçarken gören uzman olmayan kişileri şaşırtacaktır. Sigara biçimindeki kanadı normal açısından 45°'ye kadar dönebilir. Böylece değişik hızlarda en iyi biçimde kullanılabilir (üstte). NASA'nın "Kaldıran Gövde" adlı uçan aracı. Bu geminin kanatları yoktur. Üst yüzeyi bu görevi görür. Bir bombardıman uçağı tarafından yüksek irtifada havaya bırakılır (sağda).

İnsansız bir roket. Bu fotoğraf uzaydan değil, Westland'dan çekildi. Bir İngiliz helikopteri. Helikopterin pervanelerinin uzunluğu 1,5 metredir. 60 cm genişliğindeki gövdesi gözetleme aletleri taşıyabilir. Yerde uçandairelerinkine benzer daire biçiminde izler bırakabilir (sağda).

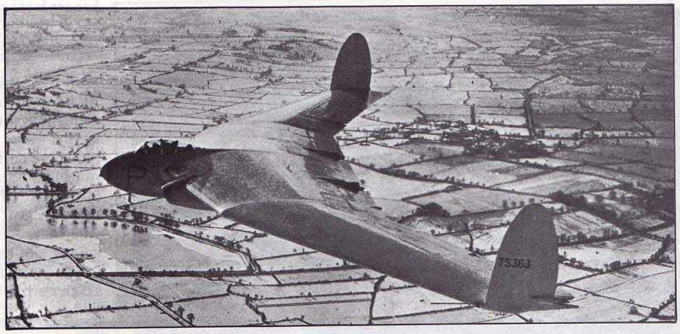

Savaş sonrası yapılan birçok projeden biri. İlk İngiliz "Flying Wing"i. Geleneksel ağır gövdeli uçaklardan vazgeçiliyor. Yarım ay biçimindeki gövdesi birçok uçandaire söylentisini hatırlatıyor (sağda).

Casusluk suçu

Bu teori bir çok olayı gün ışığına çıkarabilir. Örneğin 1953 yılının aralık ayında Amerikan kurmay subayları ortak bir bildiri yayınladılar. Bu bildiriye göre gayri resmi olarak uçandaire gözlemek, casusluk suçu olarak görüldü. Bu suçu işleyenler 1 yıldan 10 yıla kadar hapis ya da 10.000 dolar para cezasına çarptırılacaklardı. Ayrıca bu teori, uçandairelerin yeteneklerini ve büyüklüklerini saptamak için yapılan ses denemelerine ne olduğunu açıklayabilir. Acaba bu denemeler doğru dürüst değerlendirildi mi?

Teknoloji uygun mu?

Bir an için dünya yapısı uçandaire biçiminde araçların olduğunu kabul edelim. Gene de bir önemli soruyla daha karşı karşıyayız. Modern teknoloji uçandaire araştırmacılarının anlattıkları olağanüstü araçları yapabilir mi? Aynı şekilde uçandaire gözlemcilerinin anlattığı gibi fizik görünüşleri sağlanabilir mi?

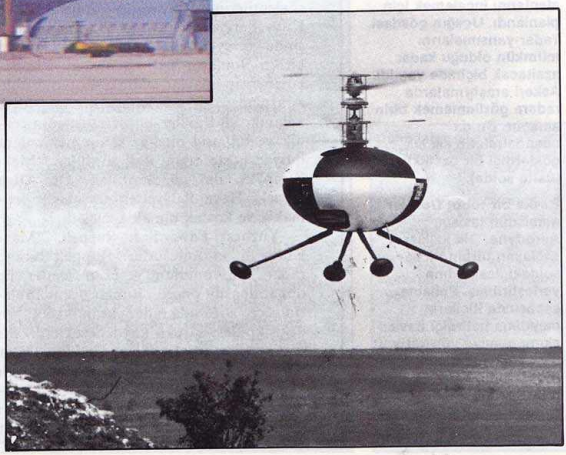

James M.McCampbell, Ufoloji (uçandaire bilimi) adında bir kitap yazdı. McCampbell bu kitabında mühendislik ve fizik bilgisinden yararlandı. Böylece uçandairelerin sözü edilen hızı ve manevraları yapabilmeleri için sahip olmaları gereken donanımlarını en küçük ayrıntısına kadar inceledi. McCampbell'a göre muhtemelen uçandairelerde bulunan tepkime motorları şimdi ancak mühendislerin çizim dolaplarında duruyor.

Bunlar, egzoz dumanı iyonlardan (elektrik yüklü tanecikler) oluşan iyon motorları olabilir. Güçlü elektrikli alan sayesinde çok yüksek bir hıza ulaşabilirler. Yahut tepkime nükleer reaksiyonlu güdümlü bir roket tarafından sağlanabilir. Bu roketin içinde oluşan arka arkaya hidrojen patlamaları gemiyi iter. Gemi bu tepkime biçimlerinden biri ile beraber yer çekimini yok edici kalkanlar da kullanabilir.

Yerçekimini yenmek

McCampbell, *"Tipik bir uçandairenin havalanması için gereken enerji bir atom bombasının patlarken çıkardığı enerjiye eşittir"* diyor. Havalanırken aracın gövdesinin sıcaklığı 85.000 C'ye kadar çıkar. Yerçekimini yok edici kalkanlar kullanılmazsa yerde ve atmosferde yoğun bir radyoaktivite oluşur. Bu kalkanlar sayesinde gemi hemen hemen kütlesiz hale gelir. Böylece uçandairenin müthiş bir hıza ulaşması için oldukça küçük bir güç yeterli olacaktır. Bu yüzden uçandaireler göz açıp kapayıncaya kadar ortadan kaybolurlar. Ayrıca birdenbire durur ve dik açıyla akıl almayacak dönüşler yaparlar.

Bu arada şunu belirtmekte yarar var. 1965 yılında sadece Amerika'da herkesçe bilinen yerçekimiyle ilgili 46 proje vardı. Bu projeler, Hava Kuvvetleri, Donanma, NASA, Atom Enerji Komisyonu ve Ulusal Bilim Kuruluşu tarafından yürütülüyordu. Bunlar gizli tutulmayan projelerdi. Yerçekimini yok etme ve yukarıda sözü geçen tepkime biçimleri ile ilgili daha kompleks projelerin son derece gizli tutulan tesislerde yürütüldüğünü tahmin etmek hiç de zor değil.

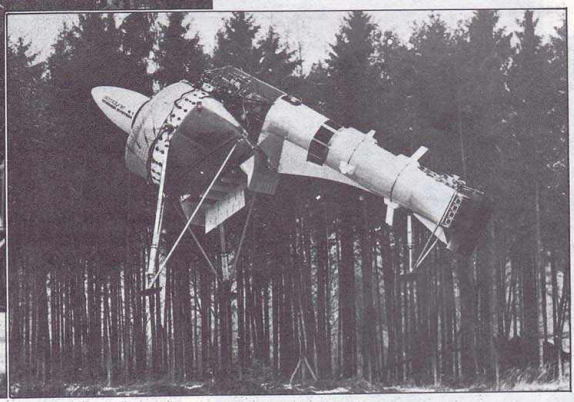

Dornier Kiebitz adında, bağlı bir deney helikopteri. Bu gemi,konuşmaları nakletmek ve savaş alanlarını incelemek için planlandı. Uçağın gövdesi radar yansımalarını mümkün olduğu kadar azaltacak biçimde yapıldı. Askeri araştırmalarda radara görünmemek birinci amaçtır. Bu da uçandairelerin sık sık gösterdiği bir özelliktir (üstte solda).

Başka bir robot Dornier gemisinin taslağı. Aerodyne. Dik kalkışı sağlayan türbin iticiler soldaki kasa altına yerleştirilmiş. Patlama esnasında iticilerin meydana getirdiği hava akımı gemiye yön veriyor. Bu uygunsuz biçimi olan robot gemi, kanatsız bir robot geminin içine yerleştirilmek üzere planlandı (üstte).

Frekans sorunu

Uçandairelerle ilgili şaşırtıcı bir nokta daha var: Uçandairelerin filme kaydedilirken söz konusu olan frekansları. Fotoğrafını çeken insanlar vizörden baktıklarında öyle bir cisim görmediklerini söylüyorlar. Uçandaireler araştırma uyduları tarafından da görülmüyorlar (en azından resmi kaynaklara göre). Bu bulgulara dayanarak bazı bilim adamları uçandairelerin kendilerini görünmez hale getirmek gibi bir marifeti olduğunu söylüyorlar.

Ünlü bir deney

Sivil ve askeri kuruluşlar yıllardır uçandairelerin görünmez oluşları ile ilgili denemeler yapıyorlar. Uzun zaman 1943'deki ünlü Philadelphia denemesinin böyle bir projenin bir parçası olduğu kabul edildi. Bu denemede ABD donanmasına ait bir geminin birdenbire kaybolup başka bir yerde tekrar göründüğü söylendi. Bununla beraber, bu deneme bir sis perdesi altındadır. Bu olay, ayrıca hükümetin bu sorunu daha da bulanıklaştırmasına neden oldu.

Şimdi araştırmacılar tarafından uzaktan görülen uçandairelerin marifetlerini bir kenara bırakalım. Uzaygemisi ve içindekilerle yakın ilişkide bulunduğunu iddia eden tanıkların sunduğu deliller nelerdir?

Hep aynı ifadeler

Bu ifadeler garip ama çoğunlukla aynıdırlar. Genellikle görende bir irade kaybı ya da karşı koyma olur. Uçandairedekilerle ilişkileri olduğunu hatta onlar tarafından kaçırıldıklarını iddia eden insanlar vardır. Bu insanlar, durmadan yabancılara doğru nasıl çekildiklerini ve nasıl boyun eğmeye zorlandıklarını anlatırlar. Karşılaşanlar genellikle programlanmış gibi hareket ederler.

Bu insanlar bir karşı koyuştan sonra bazı araçlarla pasifleştirilir ya da hipnotize edilir-

Mavi kitap projesi

ABD'de 1948'den 1960'a kadar uçandaire söylentilerinin araştırılmasından Hava Kuvvetleri sorumluydu. Bu zaman içerisinde konuyla ilgili 12.600'den fazla dosya birikti. Bunların 701'i ya da yüzde 5'i açıklanamayan olaylar olarak sınıflandırıldı. Araştırma, "Mavi Kitap Projesi" diye adlandırıldı.İlgililer bu araştırmanın teknik ve bilimsel niteliğe sahip elemanlara ihtiyaç gösterdiğini ileri sürdüler. "Mavi Kitap"ın danışmanlarından Dr. **Allan Hynek,** Hava Kuvvetleri'ni yetersiz kalmakla ve köstek olmakla suçladı.

Yüzbaşı **Edward J. Ruppelt,** "Mavi Kitap"ın sorumlusudur. Ruppelt birkaç radar istasyonunun gereken aletler ile donatılmasını önerdi. Bunlar uçandairelerin geçişi sırasında radar ekranında oluşan değişiklikleri sürekli kaydedeceklerdi. Bu öneri üstleri tarafından reddedildi. Diğer bir subay Binbaşı **Dewey Fournet** ayrıntılı olarak söylentilerin istatistiksel dökümünü yaptı. Böylece uçandairelerin manevra yeteneklerini saptayacaktı. Fakat

ler. Bu araçlar; bir ışık demeti, boyuna bastırılan metal bir cisim, bir yaratığın elini sallaması ya da çoğunlukla tarif edilemeyen acayip seslerdir. Fakat bugünkü bilgiler ışığında bunların hiçbiri bize şaşırtıcı gelmiyor.

İnsan üzerindeki etkisi

Beyin dalgaları ile sayısız deneyler yapıldı. Bu deneyler sesin ve ışığın normal bir insan üzerinde nasıl zihinsel ve fiziksel rahatsızlıklara yol açtığını gösterdiler. Örneğin saniyede 8-12 ışık titreşimi, beynin alfa dalgalarının frekansına yakındır.

Bu titreşime maruz bırakılan insan son derece şiddetli reaksiyonlarda bulunur. Kollar, bacaklar sıçrar, kendini kaybeder, kafa hafifler, bilinçsizleşir. Bu yüzden yabancılarla karşılaştığını söyleyen birçok kişinin tarif ettiği belli araçlarla yanıp sönen ışık demeti, beynin basit ritmik dalgalarını bozar. Hipnoza, kuruntuya ya da her ikisine yol açar.

Aynı şekilde düşük sesler de titrek ışıklar gibi insanları etkilerler. Bunlar insan kulağının duyabileceği frekans sınırının altındadırlar. Nitekim yabancılarla karşılaşan kimseler acaba bir şey mi hissettiler, yoksa işittiler mi kesin olarak bilemiyorlar. Aslında düşük frekanslı sesler beyin dalgalarını değiştirmekle kalmaz. Ayrıca şiddetli migren ağrılarına ve geçici felç gibi fiziksel aksaklıklara da neden olurlar.

Yarı-robot canlılar ile...

Protez, sibernetik insan biçimli makine sistemlerinde (insan benzeri robotlar) ve özellikle sibernetik, genetik mühendisliklerinde gelişmeler oldu. Bu bilinen gelişmelerin üstünde çok daha müthiş, saklı tutulan bir başarıya ulaşıldığı söylenebilir. Bu saklı başarı, programlanmış ya da uzaktan kumandalı siborgların (yarı insan-yarı makine) çok modern disk-biçimli makineleri kullanması olabilir.

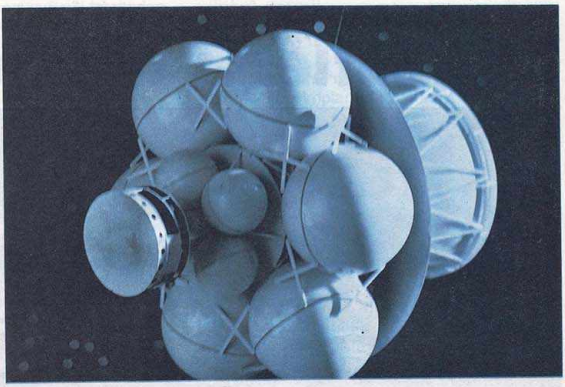

Hidrojen bombası gücüyle giden bir uzaygemisi. "Daedalus Projesi" İngiliz Gezegenlerarası Birliği tarafından yapılmış ayrıntılı bir projedir. Bu yıldızlararası insansız yolculuk için planlandı. Küre biçimindeki tanklardaki yakıt arka arkaya olan hidrojen patlamalarıyla ateşlenir. Böylece gemi kısa zamanda ışık hızına ulaşır. Halk tarafından bilindiği kadarıyla bu proje çizim dolabında duruyor (üstte).

Çok mümkün deniyor

Bu çok mu fantezi? Kesinlikle hayır. Uzun uzay uçuşları, Ay'ı ve Mars'ı araştırma ile ilgili bir sürü proje var. Örneğin, yazar **David Rorvik**'in projesinde oldukça çevik ve şimdiki astronotlardan çok daha etkili bir siborg bulunuyor. Planlanan siborgun ciğerleri kısmen açılıp kapanacak ve ciğerlerindeki kan suni olarak soğutulacaktır. Bu yüzden siborgun ağzı ve burnu bir işe yaramayacaktır. Kimyasal maddeler ve çok güçlü yiyecekler, siborgun kan dolaşımı esnasında işlenecek, bunlar onu besleyip koruyacaktır. Böylece artıklar onun için taze yiyeceklere dönüşecektir. Haberleşme radyoyla sağlanacak, sinyaller siborgun ses tellerinde oluşacaktır.

Gerçekleştirildiyse

Eğer böyle bir deneme çok gizli tutulan araştırma tesislerinden birinde başarıya ulaşmışsa, o zaman insanların karşılaştıkları uzaydan gelen yabancılar değil, sibernetik olarak değişikliğe uğramış insanlardır.

Bu tip çalışmalar nereye ulaştı? Bu tam olarak bilinmiyor. Bununla birlikte bildiğimiz bir şey var. O da Cleveland Merkez Hastanesi'ndeki Profesör **Robert White**'ın 1967'de ünlü gazeteci **Oriana Fallaci**'ye verdiği demeç: *"Bir insanın başını başka bir insana takabiliriz... Bu, var olan tekniklerle yapılabilir."*

daha sonra Hava Kuvvetleri böyle bir raporun varlığını inkâr etti.

1966'da yazılan ünlü Condon Raporu, iki yıllık bir çalışmanın ürünüydü. Bu rapor, Hava Kuvvetleri ile anlaşan Colorado Üniversitesi'nden bir grup tarafından tamamlandı. Raporda ele alınan olayların en azından yüzde 20'si açıklanamayan türdendi. Hemen hemen birçok kişi, uçandairelerin varlığını kabul etti. Böyle akıl erdirilemeyen ender görülen doğa olaylarından bahsettiler. Araştırmayı yöneten Dr. **Edward V. Condon** da araştırmanın sonuçlarını yazdı.

Condon, *"Son 21 yılda uçandaireler üzerine yapılan çalışmalardan bilimsel bir sonuç çıkmamıştır"* dedi. 1969 aralık ayında ABD Hava Kuvvetleri, Mavi Kitap Projesi'ni kapattı. Böylece uçandaire araştırmaları resmi olarak son buldu. Buna rağmen projedeki birçok bulgu bugün bir sır olarak kaldı. Araştırmacıların gözünde ABD tarafından resmi olarak yapılan uçandaire araştırmaları çok kötü olarak değerlendirildi.

Daha fazla bilgi için:
Dünya Yapısı Uçandaireler, Bilim Araştırma Merkezi, 1981.
The UFO controversy in America, D.M. Jacobs, Signet, 1976.
German secret weapons of the Second World War, Rudolph Lusar, Spearman, 1959.
UFOs: Nazi secret weapons, Friedrich Mattern, Spearman, 1959.
As man becomes machine, David M. Rorvik, Sphere, 1979.
The report on UFOs,. Edward J. Ruppelt, Doubleday (New York) 1956.

Tesadüflerin ardındaki sistem

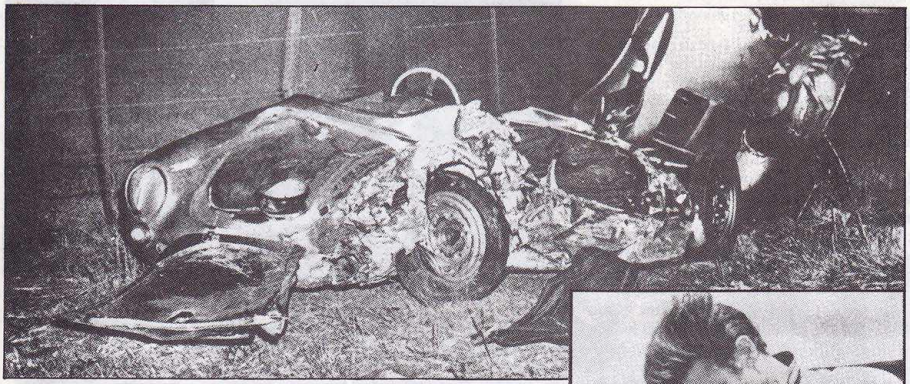

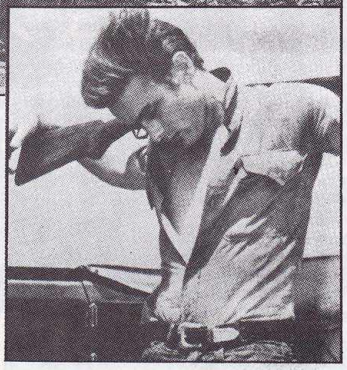

Tesadüfler, matematikçilerin düşündüğü gibi, rasgele olaylar mıdır? Yoksa başka bir yolla açıklanabilirler mi? Ünlü psikolog ve düşünür Carl Gustav Jung'un olağanüstü teorisi rastlantılara ışık tutuyor.

NORMALÜSTÜ OLAYLARIN kanıtları olduğunu öne sürenlere, akılcıların genellikle verdiği cevap "tesadüftür" sözcüğüyle özetlenebilir. Ancak son yıllarda normalüstü olayların savunucuları "eşzamanlılık" (senkronizasyon) teorisinde aradıkları silahı buldular. Bu teori ünlü psikolog ve düşünür **Carl Gustav Jung** tarafından geliştirilmişti.

Jung, son derece açık fikirli biriydi. Bir olayı tesadüf olarak nitelendirerek, araştırmamazlık etmezdi. Tesadüflerin olduğu bir gerçektir. Daha da önemlisi tesadüflerin, anlayabilen kişiler için bir anlam taşıdığı da başka bir gerçektir.

Jung, hayatları boyunca "anlamlı tesadüf" yaşamamış çok az insan olduğunu belirtiyordu. Pek çok insan, bu tür olayları açıklamaya çalışmaktan kaçınırlar. Çünkü hurafeci veya safdilli olarak nitelendirilmekten korkulmaktadır. Ancak yine de bu tür olayların yalnızca tesadüf olarak nitelendirilemeyeceği de hissedilir.

Amerikalı sinema oyuncusu James Dean (sağda) Eylül 1955'de bir araba kazasında ölmüştü. Sonra enkaz (üstte) bir garaja çekildi. Garajda motor kaydı ve teknisyenin üzerine düşerek iki ayağını da kırdı. Motor bir doktor tarafından satın alındı. Motoru bir yarış arabasına koyan doktor, yarışta öldü. Dean'in arabası sonradan tamir edilirken, garajda yangın çıktı. Sonra, Oregon'da arabanın yüklendiği kamyon kaydı ve bir dükkân vitrininden içeri girdi. Nihayet 1959'da, çelik desteklerin üzerinde dururken 11 parçaya ayrıldı.

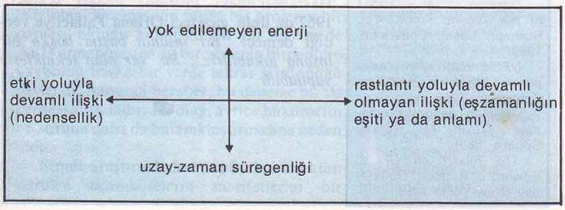

Nedensiz birleşme ilkesi

Jung, "Nedensiz birleşme ilkesi" adında, eşzamanlılıkla ilgili bir makale yazdı. Jung, makalede bu alana cesurca yaklaşıyordu. Kendisi bu alanı karanlık, şüpheli ve bağnazlıkla engellenmiş olarak tanımlıyordu.

İnsan yaşamının nedensellik ilkesi kurallarına bağlı olduğunu söylüyordu. Yapılan tüm gözlem ve deneyler bunun her keresinde böyle olduğunu kanıtlıyordu. Ancak, Jung, bu eski nedensellik ilkesinin açıklanamadığını ama gerçeklerin var olduğunda ısrar ediyordu.

Kanıt ruhsal olaylar mı?

Jung, kanıt olarak ruhsal araştırmacıların derlediği pek çok güvenilir olayı gösteriyordu. Bunların arasında Prof. **Joseph Bank Rhine** tarafından toplanan, kehanetler, haberci rüyalar, ya da Dr. **Paul Kammerer** tarafından kaydedilen "anlamlı tesadüfler" vardı.

"Sembolik paraleller"

Jung, eşzamanlılık olayları olarak gördüğü

pek çok olayı belirtmek için çaba gösterdi. Anlamlı tesadüfler için kullandığı terim "sembolik paraleller" idi. Bunlarda o "ilk örneklerin" bir karışımını ya da arşetiplerini görüyordu. Bu çok güçlü motifler insan bilincinin âdeta altını çiziyordu.

Rüyada gördüğü böcek...

Jung, kendi deneyimlerinden çeşitli örnekler verdi. Bunlardan birisi, bir hastasıyla ilgiliydi. Bu kadının mantıklı görüşlere sahip olması, onun analizine set çekiyordu. Hasta, bir gün Jung'a rüyasını anlattı. Rüya altın bir bokböceğiyle ilgiliydi. Bu böcek özellikle Mısır'da yeniden doğuşun sembolüydü. Kadın rüyayı anlatırken, pencereden içeri bir böcek girdi. Jung onun hayretle bokböceğine Avrupa'daki en yakın tür olduğunun farkına vardı.

Jung'un tedavi yönteminde, yeniden doğuş, bir dönüşümü ifade ettiğinden çok önemliydi. Yeniden doğuş ilk örneği hastanın doktora açılmasını sağladığından, bu alanda anlamlı tesadüflerin önemi çok açıktı.

Kehanet türlerini inceliyor

Ancak bu olaylar, ne kadar hayret verici olursa olsun, bir hipotezi oluşturmaya yetmiyor. Böylece Jung somut malzemeler aramaya başladı. Bilimsel kurumların böyle malzemelerin var olmadığını iddia ettiği yerlere baktığının farkındaydı. Fakat, Galile de aynı şeyi yapmıştı.

Aslında, o eşzamanlılık düşüncesinin mutlak bir şekilde kabul edildiği geleneksel işlemleri incelemeyi seçti. Yani o, tesadüfü açıklamak için gerekli olan kehanet biçimlerini inceledi.

Önce, eski Çinlilerin bir karar verirken içgüdüsel yeteneklerin yardım ettiğine inandıkları ve "I Ching" adı verilen bir sistemi inceledi. Sonra geleneksel astrolojiyi araştırdı. Karakterlerin şüpheli ve sübjektif analizlerini bir kenara bırakarak, daha güç bir

Jung ve Pauli tarafından keşfedilen bir diyagram. Bu, nedensel olmayanın evreni yönettiği ilkesine bağlıdır (solda altta).

Amerikalı öncü DDA araştırmacısı Prof. J.B. Rhine'ın çalışmaları Jung tarafından tesadüflerin arkasındaki aktif gücün varlığının kanıtı olarak kabul edildi (altta).

Jung'un tesadüfler üzerine çalışmaları kendi deneyimleriyle de kanıtlandı. Bir olağanüstü olay, eski Mısır'daki yeniden doğuş sembolü olan altın bokböceği (altta) ile Avrupalı akrabası gül bokböceği ile ilgiliydi (sağda).

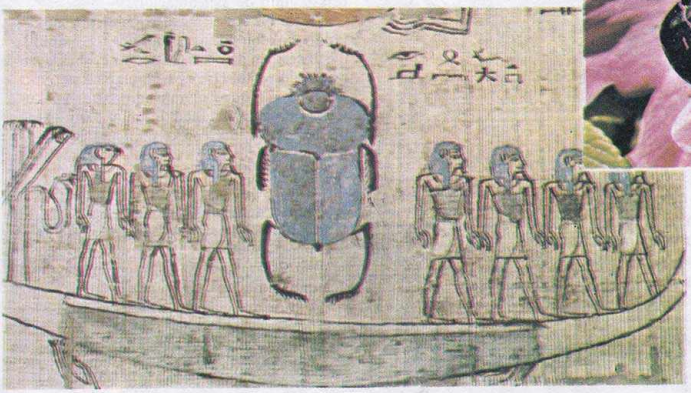

ilişkiyi inceledi.

Bu gezegenler arası bir ilişkiydi. Özellikle Güneş ve Ay'ın birleşmesini inceledi. Bu olay astrologlarca evlilikle ilişkili olarak kabul edilirdi. Bu araştırmanın sonucunda evli çiftlerin horoskoplarında yüksek uygunluk oranları saptadı.

Jung, eğer genç Fransız istatikçisi **Michael Gauquelin**'in (Bkz. sayfa 543 ve 578) çalışmasını bilseydi, çok ilgilenirdi. Bu araştırmacı, kişilerin meslekleriyle horoskoplarındaki astrolojik elemanlar arasındaki ilişkiyi araştırmış ve uygun sonuçlar elde etmişti.

Suçlanıyor

Belki de kaçınılmaz olarak, Jung'un araştırmasının bu bölümü, onu karalamak isteyen kişilerden çok eleştiri aldı. Jung'un makalelerinden bir tek kelime bile okumamış olan bu kişiler, onun bir şarlatan ya da saf bir deli olduğuna inandılar.

Çünkü o, astroloji, simya gibi okült konulara inanıyordu.

Ruhun rolü

Bu gözlemlerinden Jung eşzamanlılık ve insan ruhunun rol aldığı olaylar üzerine bazı sonuçlar çıkardı. Tesadüfler yalnızca bağımsız olaylar olabilirdi. Ancak Jung'un belirttiği gibi, ilgili kişi için sembolik bir anlam taşımaya başladıklarında bağımsız olaylar olmaktan çıkıyordu.

Jung, ruh olgusunun da dış gerçekler üzerinde rol oynayıp tesadüflere neden oldu-

Bir 19. yüzyıl Çin porselen tabağı görülüyor. Üzerindeki 8 trigram ya da sembol, yaradılışın temel aşamalarını gösteriyor. Ortadaki sembol hayatın pozitif ve negatif güçlerini (yang ve ying'i) temsil ediyor. Bu semboller I Ching'i oluşturuyorlar. I Ching, Jung tarafından tesadüfleri araştırırken incelenen, bir tür gelecekten haber verme yöntemidir (üstte).

günu düşünüyordu. Ya da haberci rüyalarda olduğu gibi dış olgular bir şekilde ruha nakledilebiliyorlardı.

Hipotezler geçerli mi?

Ancak, bu tür olaylar zaman ve uzayla ilgili bilinen yasalar tarafından kısıtlanıyorlar. Hipotezlerin geçerli olup olmadığına karar verilemedi. Sonuçta, Jung, kendi teorisine, olayların belirli halkalarının nedensel olmayan birleşme ilkesine geri döndü.

Tesadüflere tepkiler

Jung'a göre tesadüfler karşısında üç şekilde davranmak mümkündür. "Yalnızca bir tesadüf" deyip aklımızı yormadan üzerinde durmayız. "Büyü, telepati ya da telekinezi" deyip geçeriz. Ayrıca bu kavramlar daha açıklayıcı ya da yardımcı değildirler. Ya da nedensel olmayan tesadüfler ilkesini düşünüp, olayı daha ayrıntılı bir şekilde inceleriz.

Uzay ve zaman kavramları

Bunu yaparken, Jung, uzay ve zaman kavramlarının gerçek objektif varlık olmadığı düşüncesini de ileri sürdü. Bu kavramlar, evrimi açıklamak için ölçülebilir ve mantıklı kavramlar ararken ruh tarafından yaratılmış olabilirdi. Gerçekten de, pek çok ilkel kabilenin düşünce sisteminde bu kavramların çok az anlamı vardır.

Ruhun şartlandırması

Ayrıca birçok Jung izleyicisinin ileri sürdüğü gibi, zaman ve uzay kavramları pek çok zarara neden oldu. Einstein sonrası kuantum fiziğinde, çoğunlukla nedensellik ortadan kalkar ve olasılık hüküm sürer.

Böylece uzay ve zaman, yalnızca aklın yarattığı düşünsel kavramlarsa, onlar pekâlâ ruh tarafından şartlandırılabilirler.

Cevapsız sorular

Bu hipotezden yola çıkarak Jung şu şaşırtıcı soruyu soruyor. Anlamlı bir rastlantı olduğunda, bir görüntü, muhtemelen bilinçsiz olarak bilinçüstüne çıkıyor. Dıştaki objektif olay da buna uyuyor. Ruh bu olayların anlamını idrak ediyor. Ancak, ya bu anlam ruhun dışında da oluşuyorsa? Ya anlam, olayın objektif neden ve etkisi içinde gösterilebiliyorsa?

Saçmayı mantıklı hale getirmek

Bu durum başka bir şekilde de anlatılabilir: Biz, nedenselliği aklımızla idrak ediyoruz. Böylece, bu da ruhsal bir olay olarak kabul edilebilir. Deneyler nedenselliğin dışta da oluştuğunu kanıtlıyor. Böylece onların bir objektif varlığı var.

Ancak eşit olarak, nedensel olmayan ilişkileri de (anlamlı tesadüfler) aklımızla idrak ediyoruz. Böylece anlamlı tesadüflerin de bir akıl ya da psişik bir olay olduğunu biliyoruz. Acaba bunlar da nedensel olaylar gibi dış dünyada da oluşuyorlar mı? Yani kendilerine özgü objektif bir varlıkları var mı?

Ruhun araştırılmasına doğru

Kısaca, nedensel olmayan da dış gerçeğin kuruluşunda yatan ana yapısal ilkelerden biri olabilir mi? Yani bu olgu, uzay, zaman ve nedensellik üçgenine katılabilecek bir dördüncü öğe mi?

Bu fikir hayal edilemeyecek kadar güçtür. Bunun anlamını ilk kavrayan Jung'tur. Artık ruhun kendisinin daha derin olarak araştırılması gerekiyor. Zaten bu, kuşkusuz psikolojinin de asıl amacıdır.

Böyle bir araştırmaya yönelmenin mükâfatları çok büyüktür. Jung'un eşzamanlılık düşüncesi, en azından, keşfedilmeyi bekleyen psikolojik ve felsefi engin alanları gösteriyor.

Jung bir öncü olarak adımlarını korkusuzca atmıştır. Tutucu bilimin batıl inanç olarak görüp incelemekten kaçındığı karanlık ve şüpheli yollarda yürümekten korkmamıştır.

Ümit edelim ki bir gün korku, bağnazlık ve zihinsel tembellik diğer kişileri Jung'un eşzamanlılık ilkesini incelemekten alıkoymasın.

Acaba eşzamanlılık, zihnin, maddenin ve doğanın niteliğini idrak etmek için yeni bir yol olacak mı?

Daha fazla bilgi için:

Tanrı Sırları, George Langelaan, Nebioğlu Yayınevi, 1975.

Synchronity: an acausal connecting principle, C.G. Jung, RKP, 1977.

The roots of coincidence, Arthur Koestler, Pan, 1974.

Phenomena: a book of wonders, J. Michell ve R. Rickard, 1977.

Gizlice gömülen Tanrı:

Ohio yılanı

Peru'da Nazca düzlüğündeki çizgiler (Bkz. sayfa 66, 119, 162 ve 204) gizemini hâlâ korurken, araştırmacılar bu kez de Kuzey Amerika'da benzeri oluşumlara rastladılar. Ohio'da dev bir yılan figürü bulundu. Bunlar da tıpkı Nazca'daki gibi ancak havadan bakıldığında bir anlam ifade ediyorlar.

AVRUPA'DAN KUZEY AMERİKA'YA göçenler, batıya doğru yayıldılar. Irmak boylarına, ovalara ve ağaçlıklı bölgelere yerleştiler. Bu yayılma sırasında, daha önceden yok olmuş, yoğun nüfuslu, güçlü uygarlıklar izleriyle karşılaştılar. Özellikle Büyük Mississippi, Miami ve Ohio ırmaklarının üzerindeki yükseltilerde çok sayıda kalıntı bulundu. Bu kalıntılar toprak tepecikler, höyükler ve çitlerdi. Binlerce dönümlük arazisinin her yanına yayılmışlardı. St. Louis' dekiler gibi yapay tepelerin üzerinde tapınaklar vardı.

Bunlardan biri, ilk Fransız sömürgecileri tarafından Natchez'de bulundu. Burada hâlâ yerel bir Kızılderili kabilesi yaşıyordu. Halk, tepedeki tapınaktan yönetiliyordu. Kral kutsaldı. Büyü gücü vardı. Çevresindeki görevliler bu gücün tükenmemesi için, onun toprakla temas etmemesini sağlıyorlardı. 19. yüzyılın başında göçmenler, Mississippi Irmağı'nın yukarısında ve ötesinde yer alan Kızılderili topraklarına sızdılar. Kuzey Amerika'daki eski anıtların en ilginçleriyle burada karşılaştılar. Anıtlar, alçak toprak tepeler halindeydi. Kocaman kuşlar, insanlar, gerçek ya da mitolojik hayvan figürleri biçimindeydiler. Ayrıca, içlerinde ne anlama geldiği anlaşılamayan çeşitli geometrik şekiller de vardı. Bu büyük toprak figürlerin birçoğu, Wisconsin ırmakları dolayındaydı. Iowa, Illinois ve daha güneyde Georgia'da da vardı. Günümüze gelenler yüksek platoların üzerinde, gruplar halindedir ve çok geniş alanlara yayılmışlardır.

Arazi seviyesinden Ohio yılan tepeciğinin görünüşü. Bu konumdan şeklin tam olarak görülmesi olanaksızdır. Bu nedenle bilim adamları Kuzey Amerika'da yaşayan Kızılderililerin levitasyon yeteneğine sahip olduklarını düşünmüşlerdir (altta).

19. yüzyılda bir sanatçının, Kızılderililerin içine ölülerini gömdükleri bir tepenin kazılmasına dayanarak yaptığı bir tablo. Kutsal saydıkları yerlere yapılan bu saygısızlık Kızılderililerle beyazların aralarının açılmasına neden oldu (en altta).

Sadece havadan görülebiliyor

İşin tuhaf yanı, şekillere zemin seviyesinden bakıldığında görülememesidir. Grup heykellerinin tümü ancak uçaktan bakıldığında görülür. Daha da ilginç olan nokta, doğal araziden ancak 1 metre yükseklikteki bazı figürlerin günün ya da yılın ancak belirli dönemlerinde görülebilmeleridir. Çünkü, güneş ışığı ve gölge heykellerin dış çizgilerinin saptanmasında rol oynamaktadır.

Arkeoloji ilgileniyor

Amerika'nın en büyük toprak tepecikleri konusunda ilk yayın 1838'de yapıldı. 1848'de Amerika'nın en önemli arkeoloji kitaplarından biri olan, **Squier** ve **Davis**'in yazdıkları **"Ancient Monuments of the Mississippi Valley"** de, (Mississippi Vadisi'nin Eski Anıtları) çizimleri yapıldı; bazılarından örnekler verildi.

Ancak, daha ayrıntılı olarak tanıtılmaları 1858'de gerçekleşti. Kızılderililerle ticaret yapan ve arkeolojiyle amatörce ilgilenen **William Pidgeon, "Traditions of De-coo-dah"** (De-coo-dah'ın Gelenekleri) adlı bir kitap yayımladı. Aynı zamanda William Pidgeon, Kızılderililerin kültürleriyle de ilgileniyordu. Ancak bir yazar değildi. Kitabında çok

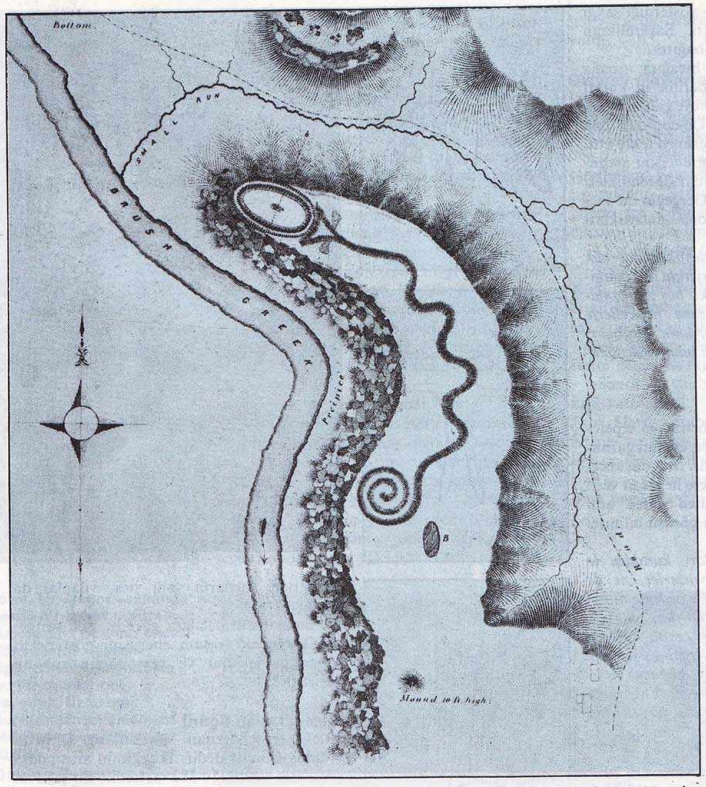

Ohio'da Adams County'de yılan tepeciği Kuzey Amerika'da eski Kızılderililerin yaptıkları en ünlü toprak eserlerden biridir. Bilim adamları, yumurta yutan yılan motifinin dinsel öneminin yanı sıra, gökbilimle ilişkili bir olayı belirttiği görüşündeler (931. sayfada).

Ohio yılanının (solda) ilk araştırmaları, 19. yüzyıl ortasında Amerikalı arkeologlar Edwin Hamilton Davis (altta) ile Ephraim George Squier (en altta) tarafından gerçekleştirildi. Yılanın şekli ancak havadan tam olarak görülebilir. Araştırmaları sırasında Davis ile Squier yeri çok dikkatlice ölçtüler.

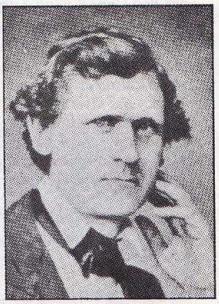

önemli yanlışlar vardı. Fakat yine de ilgi çekmeyi başardı.

Yeterli bilgi yok

William Pidgeon, Kuzey ve Güney Amerika'da yaşayan Kızılderilileri birçok kez ziyaret etti. Ohio'da Küçük Miami Irmağı'nın üzerinde bulunan Fort Ancient surlarının içinde kendine bir alışveriş merkezi edindi. Buraya anıtların varlığını öğrenen birçok kişi geldi.

Bu etkileyici ve olağanüstü eserleri incelediler. Pidgeon bu kişilerden hiçbirinin Amerika'nın bu büyük toprak anıtlarını kimin, ne amaçla yaptığı hakkında en küçük bir düşünceleri bile bulunmadığını öğrendi. Çeşitli teoriler vardı. Örneğin İsrail'in kayıp kavimleri ya da yok olan dev ırkları gibi.

Gerçekten de Amerika'daki tepelerde yapılan kazılarda devlere ilişkin birçok ize rastlandı. Ancak, kanıtlanan bir şey yoktu. Hiç kimse de konunun aydınlatılması için yerel Kızılderililere konunun aydınlatılması için başvurmayı düşünmemişti. Pidgeon gerçeği bulmaya karar verdi. Bir yelkenli yaptı. 1840'ta birbiri arkasından bir sürü geziye çıktı. Wisconsin'e, Kızılderililerin yaşadıkları Winnebago'ya, Sioux'a gitti. Gittiği yerlerde ticaret ve antika avcılığı yaptı.

Kızılderililer koruyor

Pidgeon, bu arada eski anıtları Kızılderililerin koruduklarını gördü. Kızılderililerin korumaları altındakiler bozulmadan duruyorlardı. Tepede topraktan yapılma bir heykel grubu vardı. Ayılar, panterler, kertenkeleler, kaplumbağalar ve dev büyüklüğünde kuşlar. Kocaman bir yılan biçiminde bir dizi tepe keşfetti. Bu hayvan biçimindeki toprak eserlerin yolunu izledi. Ayrıca, kendisine, bunların ne anlam taşıdığını anlatacak birini de buldu.

Bir kızılderilinin açıklamaları

Pidgeon, Yukarı Mississippi'de Prairie la Cross'ta eski toprak eserleri incelerken saygın bir Kızılderili bilgeye rastladı. De-coodah adındaki bu bilge kendisini, Elk kavminden geldiğini söyleyerek tanıttı. Bu tepecikleri yapanlar Elk kavmiydi. Halkının

yaptığı anıtlara Pidgeon'un gösterdiği saygı De-coo-dah'ın hoşuna gitti. Şaşkınlıktan *"İyi bir beyaz adam"* diye bağırdı.

Pidgeon, elindeki uzun bıçağını ırmağa atarak silahsız kaldı. Kızılderililerin kutsal yerlerine artık zarar vermemeye çalışacağına söz verdi. Bunun üzerine De-coo-dah ona eski eserler hakkında bilgi vermeyi teklif etti. Eski gelenekler hakkında öğrencisini aydınlattı. Pidgeon'un o güne kadar öğrendikleri kulaktan duyma bilgilerdi. Gerçeğin de uzağındaydı. De-coo-dah'ın ona anlattıkları şöyle özetlenebilir:

"Atalarım bu ülkeye yerleştiklerinde çok sayıda av hayvanı vardı. Kolaylıkla ava çıkılabiliyordu. Barış dönemindeki boş zamanlarında ise tarihlerini yeryüzüne heykellerle yazdılar... Yeryüzü, Kızılderilinin kitabıdır. Şu tepeler ve toprak yığınları onun mektuplarından birkaçıdır."

Benzerleri yok

Kuzey Amerika'da heykele benzeyen tepeler ve öteki büyük toprak eserler, eski uygarlıklardan kalan yazıtlar gibidir. Bu düşünce, unutulmuş dilleri çözen kişilere heyecan veriyor. **"Archaeology in the United States"** adlı kitabı yazan **S. F. Haven**, bu görüşü bilimsel açıdan destekliyor:

"Wisconsin'in yerel anıtları, kuraldışı ve tuhaftır. Ne hiyerogliflere benzerler, ne de simgesel bir özellik taşırlar. Bu nedenle dinsel ya da dindışı yapılar gibi değildirler... Burada böyle bir araya toplanmasalar, çeşitli yerlerde kayaların ve taşların üzerine yapılmış şekiller olsalar, birer yazıt gibi ele alınacaklardı. Okunmaları için çaba sarf edecekti. Daha önce de ileri sürüldüğü gibi, büyük ilgi çekeceklerdi.

Ne anlatılmak isteniyor?

Amerika'daki bu tepeciklerin verdikleri mesajı şimdiye kadar hiç kimse çözemedi. Ancak, onların ister Tanrılar, ister insanlar tarafından yalnızca havadan okunabilmeleri ilginçtir. Wisconsin'deki figürlerin içinde insan başlı büyük kuşlar vardır. Kızılderili efsanelerinde sözü edilen fırtına kartallarına ya da Doğu'nun efsanevi Garuda kuşuna benzerler. Kuşların yanı sıra, yılanlar da vardır.

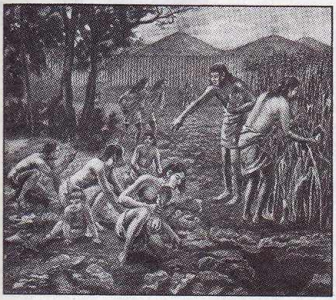

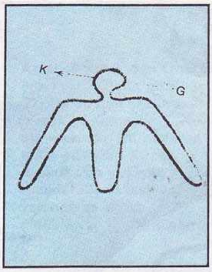

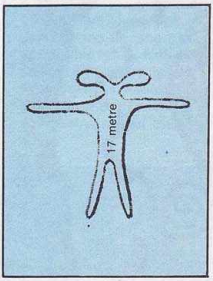

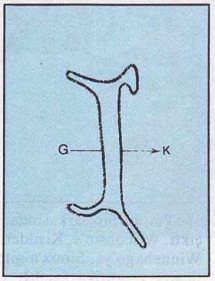

Arkeolog E.G. Squier ile arkeolog E.H. Davis'in 1848' de yayımladıkları Mississippi Vadisi'nin Eski Anıtları adlı kitapta Winsconsin'deki Kızılderililerce yapılmış topraktan hayvan tasvirleri. Tepeciklerin yükseklikleri 50 cm ile 2 m arasında değişiyor. Bunlardan günümüze çok az tepe kaldı. Birçoğu Avrupalı göçmenlerce tahrip edildi (üstte).

Tepeleri yapanlar, buğday topluyorlar. Bu tepelerin Kızılderili çiftçiler için gökbilimsel bir takvim görevi yaptığı ileri sürülüyor (solda).

Bazı araştırmacılara göre bu eski simgeler, evrendeki yaşam enerjisini gösterirler. Güneş'in gücünü ve yeryüzünün ruhunu belirtirler.

DARKMALT

Gizemli yılan figürü

Yılan tepeciklerinin en ünlüsü Ohio'da Adams County'dedir. İki eğimin arasındaki şekillerin uzunluğu 382 metredir. Bir gözlem kulesi, artık burayı gezenlerin bu büyük toprak sürüngeni görmelerine olanak sağlar. Squier ile Davis bu tepeyi araştırdılar. De-coo-dah'ın talimatı üzerine William Pidgeon da buraya geldi. Yalnızca, kıvrılmış kuyruğundan başlayarak çenesine kadar olan yedi omuru üzerinde yürüdüler. Yılan, bir yumurta tutuyormuş gibi çenesini açmıştı.

Kutsallığı sürdürmek için

Pidgeon daha batıda birçok yılan tepecikleri görmüştü. De-coo-dah ona şunları anlatmıştı:

"Sürüngenlere tapanlar, savaşın onlara çizdiği kaderle,sayıca azaldılar.Güneş'e, Ay'a ve başka göksel cisimlere tapınmaya zorlandılar. Tapınmaya değer şeyler olarak kendilerine bunlar gösterildi. Onlar da Tanrılarını gizlice gömdüler. Topraktan birer simge haline getirdiler. Böylelikle, kutsallığını gene sürdürdüler."

Gökbilimle ilgili, deniyor

De-coo-dah, Ohio'daki yılan ve yumurta şek-

lini gökbilimle ilişkili bir simge olarak yorumladı. Bilim adamları da günümüzde onunla aynı görüşü paylaşıyorlar.

1975'te Kansas Üniversitesi'nden **T. M. Cowan, A. F. Aveni**'nin **"Archaeoastronomy in pre-Columbian America"** adlı kitabına bir ek yazdı: Şekilli tepeler ve yıldızların yansıması. Şekilli tepelerin ve diğer eski toprak eserlerin yıldızlarla burçların biçimleri örnek alınarak yapıldığını ileri sürdü.

Asya'da Ay tutulmasını gösteren geleneksel şekillerde bir yılanın Ay'ı yuttuğu gösterilir. Ohio'daki tepenin anlamı bir ölçüde bu görüş olabilir. Ama Cowan'ın gördüğü yedi omurla kıvrılmış kuyruk, Küçükayı takımyıldızındaki yedi yıldız ve bunların Kutupyıldızının çevresinde yıllık dönmelerinin simgesidir. Kendi deyimiyle, aralarındaki bağlantı rahat verdirmeyecek kadar yakındır.

Yeryüzü ruhunun simgesi

Yılan ve benzeri toprak eserler, astronomik gözlemler için kullanılmış olabilir. Ya da astronomik bilgilerin kaydına yaramıştır. Ancak, bulundukları yerler konusunda kolayca açıklanamayan başka bir şey vardır. İlk bakışta, Ohio'daki yılan tepeciğinin orada olmasının hiçbir nedeni yokmuş gibidir. Yakınındaki tepeler ondan daha yüksektir. Daha manzaralıdır. Ya da üstlerinde daha geniş düzlükler vardır.

Gizemli olaylar oluyor

Büyük yılan tepeciğini gezenlerin ve burada yaşayanların başından geçen ilginç öyküler vardır. Tüyleri diken diken eden bu öykülerden biri, sosyoloji profesörü **Robert W. Harner** tarafından **Fate** dergisinde (Haziran 1977) yayımlandı. Sonbaharda açık, güneşli bir günde tek başına yılanın başının üzerinde duruyordu. Birdenbire bir şey oldu.

O güne kadar hiç hissetmediği en soğuk, en yardımsız, en umutsuz korkuyu duydu. Kötü bir ruha benzeyen bir güç vardı. Harner onun kendisine doğru geldiğini hissetti. Yaprakların girdap gibi döndüğü bir şekil gördü. Yapraklar döne döne Harner'a yaklaştı. Çevresini sardı. Korkudan bayılacağını sandı.

Sonra büyü birdenbire bozuldu. Enerji kasırgası geçti. Yapraklar hareketsizleşti. Prof. Harner arabasına bindi. Kendi kendine tepeye bir daha çıkmamaya söz verdi. Olaydan şu sonucu çıkardı: Muhtemelen, tepeyi bu özel yere yapmışlardı. Çünkü burada çok kendine özgü olaylar oluyordu.

İowa, McGregor yakınında şekilli bir tepecik. Kuzey Amerika'da Columb öncesi dönemlerde hayvan figürlerinden oluşturulan bu tür gruplar çok yaygındı. Uzmanlar bunların dinsel anlamları olduğunu öne sürüyorlar (üstte).

Ohio'da Columbus yakınında Campbell tepesi. yapılan bütün tahribatlara rağmen, Amerika'nın kuzeyinde çok sayıda bu tür tepe vardır (sağda). Kuzey Amerika'da, Avrupalı göçmenlerin yaptıkları tahriplerden önce, topraktan yapılmış bir çok hayvan figürünü gören ve kaydeden ilk araştırmacılardan Walter Pidgeon (altta).

Destanlar, masallar onlarla dolu

Ejderhalar

Yüzyıllar boyunca, ateşler saçan dev ejderhalar, destanların, masalların başlıca konularından biri oldu. Hem Doğu, hem de Batı uygarlıklarında hep adı geçen bu efsanevi yaratıkların olağanüstü güçleri nereden kaynaklanıyor?

YILAN BİÇİMİNDEKİ kanatlı ejderhanın hemen hemen tüm Doğu, hatta bazı Batı efsanelerinde adı geçer. **Perseus, Marduk, Herkül, Siegfried, Aziz George, Beowulf**, dünyaca ünlü efsanevi kahramanlar olup, onunla dövüşmüş ve onu öldürmüşlerdir. Ama o hep ölüme karşı gelir. Halkın kafasında, yarasaya benzer, pullarla kaplı, tüylü kanatlı, heyula bir sürüngen canlanır. Ateş püskürtür, hazineleri korur, sık sık göllere dalar. Kanı, diğer tasarlanabilen yaratıklardan daha zehirlidir.

Bilimkurgu için iyi bir malzeme

Birçok rivayet, devamlı olarak bu eski efsanenin başlıca öğelerine etkide bulunur. İngiliz yazar **J. Ronald Tolkien**'in **The Lords of the Rings** adlı kitabında sözünü ettiği ejder **Smaug**, bir dağ hazinesini bekler. Bu hazine, yığınla kıymetli mallar, işlenmiş ve külçe altın, değerli taşlar, mücevherler, kızıl ışık saçan tunç eşyalardır. **Anne McCaffrey**'in bilimkurgu kitaplarındaki ejderhalar ise ateş-tuğlasıyla beslenir. Bunlar, sindirim sistemindeki asitle birleşince, zehirli fosfin maddesini üretirler. Canavar öne doğru soluğunu püskürtünce, havayla temas eden gaz tutuşur ve alev alır. **C. S. Lewis**'in **The Voyage of the Dawn Treader** (Şafak Gezgininin Yolculuğu) adlı kitabında **Marnian** adındaki ejder, vadideki ininden yukarı tırmanırken, uçmanın zevkine varır. Bir sıçrayışta tırmanmak ister ve sıçrar sıçramaz, uçmakta olduğunu fark eder.

İngiliz yazar Tolkien'in "The Hobbit" adlı eserinde geçen ejder Smaug. Ejderlerin geleneksel görevlerini sürdürür ve efsanevi bir hazine höyüğüne gözcülük eder (altta).

Bazı dinlerde de yeri var

Hıristiyan geleneklerinde ejderha, şeytan biçiminde tasarlanırdı. Melek **Mikâil**, ejderha, canavar şeklindeki tüm şeytanları toplayıp cennetten atmıştı. Ancak her zaman böyle olmamıştır. Gerçek ejderha, iyi ve kötü nitelikleri birleştiren karmaşık bir yaratıktı. İnsan kurban edilerek yatıştırılan bir canavar, sulak yerlerin bekçisiydi, hatta dilerse yağmur yağdırırdı. Ejderi kılıçtan geçirmek, dünyayı rahata kavuşturmaktı. Bu kurgusal gelişim halen hem Doğu, hem de Batı folklorunda işlenir. Hatta çeşitli yıldönümlerinde kutlanır.

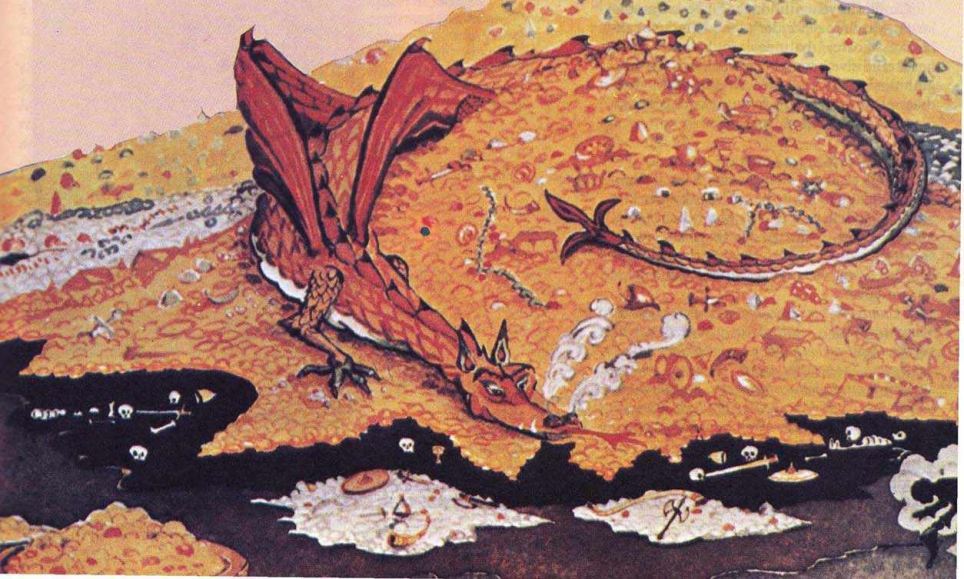

Eski Yunan kahramanı Herkül, çok başlı ejderhayı, 12 savaşçıdan ikincisi olarak parçalar (sağda).

İslam kahramanı Rüstem, kendisinden istenen yedi dilekten ikincisi olarak ejderhayı öldürüyor (üstte).

"Aziz Mikâil ve Ejder" tablosu, 1470'lerde Bartolomeo Bermejo tarafından yapılmıştır. Burada, ejder bir iblis, Aziz Mikâil ise cenneti savunan kişi olarak görülür (sağda).

Her yıl kutlanıyor

Ejderha, sessiz tiyatroda, belli başlı bir karakterdir. Aziz George tarafından öldürülür, hekim tarafından tekrar diriltilir. Sicilya'da bir ejderhanın modeli, iki devasa ekmek somunuyla birlikte Aziz George Günü kutlanırken konvoyda taşınır. Festivalin sonunda somunlar küçük parçalara bölünür. Her çiftçi, buğdaylarının verimini artırması için, kendi parçasını tarlasına gömer.

Bavyera'da ejderi kılıçtan geçirme oyunu, yaz ortasında oynanır. Bu oyunun en can alıcı bölümü, ejderha modelinin içinde taşınan bir torba kanın, Aziz George tarafından deşilmesidir.

Bu kan, seyredenler tarafından silinir ve daha sonra ekin biçmeye yardımcı olması için araziye sürülür.

Çinlilerin yeni yılında, kâğıt veya bambulardan yapılma dev ejderha modelleri, sokaklardan kortej halinde götürülür. Ejder hareketlidir ve her an her yerdedir. Bu yaratığın etkisi yaygındır. Birçok kültürdeki yaradılış efsaneleri, onu her şeyin başlangıcı olarak kabul ederler.

"Kaostan evren yaratıldı"

Bir Babil efsanesi olan **Enuma Elis,** başlangıçta, güçlü Kral Marduk'un büyük ejder **Tiamat** ile dövüşüşünü ve onu öldürüşünü anlatır. Ejder, orijinal kaos (karmaşa evren) sıvısından oluşmuştur. Bu zaferin sonunda Marduk, yeri ve göğü yaratır. Efsane şöyle devam eder:

"Canavarı bir istiridye gibi ikiye ayırdı. Yarısını yukarı kaldırdı ve gökyüzü olarak yerine tespit etti. Demir parmaklıkları indirdi ve başına nöbetçiler dikti. Onlara, ejderin suyunu kaçırmamalarını emretti. Ejderin ikinci yarısı dünya haline geldi. Böylece kargaşa düzene girdi. Kaostan evren yaratıldı."

Kötü bir ejderha

Hinduizmin kutsal kitabı olan Vedalar'ın bir bölümü olan Rig Veda'da, M.Ö. 1000 yılla-

rında derlenmiş bir Sanskrit ulusal marşı bulundu. Bu Hint efsanesinde, yiğit Tanrı **İndra**'nın **Vritra** adlı büyük bir ejderi yakalaması anlatılır. Bu ejder, dünyanın hayat veren tüm sularını kapamıştır. İndra, canavarı öldürür. Suyu salarak bir kez daha binlerce çaya, dereye, nehre su verir. Bu çatışma sadece bir kez kazanılmış, Tanrı'nın tek zaferi olarak görülmez. Aksine, yapılması gereken ve tekrar tekrar muson yağmurlarını yağdırarak kuraklığı yok eden bir savaş olarak anılır.

Yanardağları seviyor

Eski Yunan mitolojisindeki canavar **Typhon**, ilk klasik ejderhadır. Yanardağlarla ve yükseklerde esen rüzgârlarla arkadaşlık ederdi. Eski Yunanlı şair **Hesiod, Theogony** adlı eserinde, bu ejderi, şaşılacak derecede iğrenç karakteristik yönleriyle, batılıların görüşlerine sunar:

"Omuzlarının üzerinden, yüz yılan kafası çıkıyordu, bunlar korkunç birer ejderdi, ve kafalar, yalanıyorlardı kara dilleriyle, ve gözlerinden ateş pırıldıyordu insan olmayan başların, kirpikleri arasından. Tüm başlardan alevler püskürüyordu, gözlerinden ışıltılar çakarken ve bu bu korkunç başların her biri, uğulduyordu, çevreye her türlü müthiş ses yayarak."

Typhon denen bu ejder, **Zeus**'la büyük bir çatışmaya girerek onu orakla sakatlar. Tanrıların habercisi **Hermes**, Zeus'u iyileştirir. Zeus da, Typhon'u Sicilya'da tüm Thrace

Bir Asya mührü. Yiğit Marduk, Deniz Tanrıçası ve tüm Tanrıların anası Tiamat'ı öldürüyor (solda).

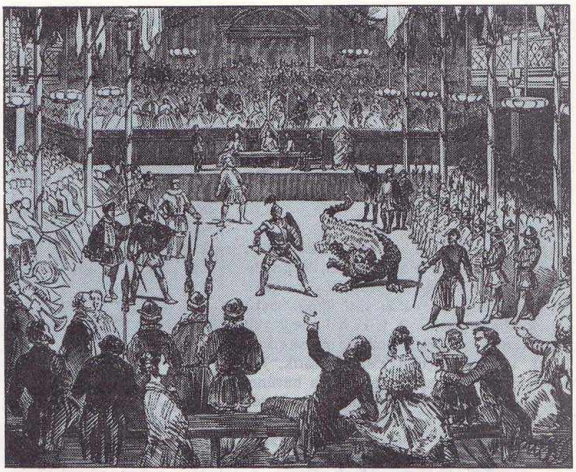

1849'da Manchester'de Free Trade Salonu'nda yılbaşı günü. Mekanik Enstitüsü'nden bir üye, İngiltere'nin en büyük azizi rolünde, uygun bir kıyafete büründü. 5000 seyircinin önünde bir ejderi kılıçtan geçirdi. Ejderhanın parçalanmasından sonra, dans başlayacaktır (üstte).

Şiir kitabı "Moore of Moore Hall"den bir resim. Wantley Ejderi'ni kılıçtan geçirmeden önce kahraman, ona meydan okurken görülüyor. Seyirciler, çarpışmayı güvenli bir uzaklıktan izliyorlar (üstte solda).

DARKMALT

boyunca izler. Sonunda onu Etna Dağı'na gömer.

Herkül onu göğe fırlatınca...

Typhon, eski Yunan mitolojisindeki birçok canavarın babasıdır. **Chimera, Nemean aslanı, Prometheus**'un hayatını kemiren kartal ve çok başlı ejder, eski Yunan'ın süper adamı kahraman Herkül tarafından öldürülür. Herkül, on iki savaşçının ikincisi olarak bilinir.

Hydra (su yılanı) denen yaratık, Argos'un yakınında Lernecan batağı çevresindeki insanlara korku salarak, bir çınar ağacının altında yaşardı. Sadece zalim ve zehirli değil, aynı zamanda kendini yenileyendi de. Herkül, savaş arabacısı **Iolaus**'u çağırdı. Kendisi, canavarın başlarını keserken, o da her boynun kökünü dağladı. Ve bu şekilde, yeniden başların çıkması önlenmiş oldu. Sonra yaratığın kanına oklarını batırdı, uçlarını öldürücü zehre buladı.

Typhon'un başka bir çocuğu olan ejder **Ladon** da Herkül'e karşı savaşta yer aldı. Herkül onu gökyüzüne fırlattı. Halen Draco (Ejder) Takımyıldızı olarak geceleri gökyüzünde parıldıyor. Ladon, orada, Zeus'un karısı Tanrıça **Hera**'ya düğün hediyesi olarak bilinen ejderlerin ilkidir.

Tanrılarla çarpışan ejderler

Bekçi ejderha motifi, eski İngiliz, Norveç ve Alman efsanelerinde sık sık ortaya çıkar. Canavara karşı duran kahraman teması devamlı işlenir. Ancak hem kahraman, hem de canavar, klasik atalarından farklıdır. Kuzey Avrupa'nın eski öykü ve destanlarındaki düşünce tarzı kasvetli ve kötümserdir. Almanların **Nibelüngen,** İzlanda'nın **Eddas,** Anglo-Saksonların **Beowulf**'unda olduğu gibi.

Kahramanlar, Tanrılardan yanadır. Ama Tanrılar, haklı oldukları halde, kazanan taraf değillerdir. Ejderhalarla yine de karşılaşır, dövüşür, öldürürler. Ancak zafer olasılığı yoktur. Kişinin kaçınılmaz ölümle yüzleşmesi gibi, cesaretle son kahramanlık sınavından geçerler. Böylece, Norveçli kahraman **Sigurd, Fafnir**'le yaptığı destansı savaşta ölür. Daha sonra Siegfried olarak **Wagner**'in **Nibelunglar'ın Loncaları** adlı eserinde yer alır.

Gece karanlığında uçuyordu

Anglo-Sakson destan kahramanı Beowulf da iğrenç bir canavar olan **Grendel** ile gençliğinde çarpışır ve onu öldürür. Böylece haklı bir şöhrete erişir. Ne var ki, yaşlılığında başka bir ejderhayla karşılaşır. Ülke halkına korku saçan canavar, sık sık karanlıkta ortaya çıkar. Pullu, solucan biçimli zalim yaratık, ölü höyüklerinden ortaya çıkar. Alaza bürünerek, gece karanlığında alev alev uçar. Yerde ve dağlarda gizli hazineleri korumak, eski altınlara gözcülük etmek alışkanlığındadır. Ancak bu yaptığından, tarih boyunca bir kazancı olmayacaktır.

Erkek akrabası **Wiglaf** dışında tüm arkadaşlarını yitiren Beowulf, höyük bekçisi ile müthiş bir çatışmaya girer. Kılıcı kırılır, ejder **Naegling** onu yener. Kalkanı, yaratığın kavurucu soluğuyla parçalanır. Ama üçüncü saldırıda Beowulf, devasa ejderin yumuşak göbeği altından bir yara açmayı başarır.

"Çöreklenmiş solucan, keskin demirin darbeleriyle dilimlendiği için, hazineyi artık koruyamayacaktı. Uzaklara uçabilen canavar, ölümcül yaralanmıştı. Hazinesini ardında bırakarak yeraltına daldı. Artık havada kıvrılarak uçamayacaktı. Ölüm, gece vakti, azametle gelip bulmuştu, onu. Kralın elinden aldığı hazineden oluşan serveti de yere saçılmıştı."

Ancak Beowulf yaralanmıştır. Canavarla birlikte ölür.

Bu öykü, 1000 yıllarında, eski bir İngiliz destanından, en ilkel şekliyle kaynaklanmıştır. Bu efsanelerden başka bir motif ortaya çıkar: Ejderhaların demirle yaralanmaları, daha sonra her türlü peri, vampir ve şeytan öyküsünde kullanılacaktır.

Gökyüzündeki ejder

Kelt mitolojisinde de ejderhalar önemli bir rol oynarlar. Romalılardaki gibi, ejderha, Keltlerde de ulusal bayrağa kadar girmişti. Doğu Roma İmparatorluğu yöneticilerinin sancaklarında da pembe bir ejder görülür. Romalı bir yazar olan **Marcellinus, Constantius**'un Roma'ya girişinde, çevresindeki askerlerin sancaktaki ejderin üç boyutlu modelini giymiş olduklarını anlatır: *"Islık çalıyorlar ve canlıymışcasına çevreyi tehdit eden sesler çıkarıyorlardı."*

Keltlerin ejderi, **Y Ddraig Coch**'tu. Kral **Arthur**'un babası **Uther Pendragon** tarafından bir sancağa uyarlanmıştı. Uther, gökyüzünde bir ejder gördüğünü anlattı. Kâhinler, bunu,

Ortaçağ görüşüyle bir ejder öyküsü. İğrenç canavarla çevrili, beyaz atına binmiş muzaffer şövalye ve hareketsiz duran soylu doğmuş hanımefendi (üstte).

Aryen kahramanı Siegfried, canavar Fafnir denen büyük bir efsanevi ejderhayı öldürür (altta).

ağabeylerinin saltanatına vâris olacağı şeklinde yorumladılar. Bu olaydan sonra, Uther, iki muhteşem ejderli sancak yapılmasını emretti. Birinin, Winchester katedralinde korunmasını buyurdu. Diğerini, uğur, güç ve kuvvet getirmesi için savaşta yanında taşırdı.

Kelt edebiyatında, ejder sözcüğü, liderliği ifade etmek için kullanılan bir simgeydi. "Pen-dragon" dendiğinde, bu kişi, tehlikelerden ve savaşlardan defalarca kurtulmuş, her şeyin üstesinden gelen bir süper-lider anlamı taşırdı. Bu edebi lakap, Galler'le birlikte İngiltere sınırları boyunca, birçok ejderha efsanesini ortaya çıkardı. Kılıçtan geçirilen bu ejderhalar, yerlerde sürünen canavarlar olmayıp, muhtemelen, Galli kahramanların liderleriydi.

Ejderle çarpışan şövalye

Yabancı bir ülkeden gelen bir gezgin şövalye, tüm ülke halkını yasta bulur. Ülkenin kral ve kraliçesi, şatonun kulelerinde ağlamaktadır. Çevresindeki topraklar çorak ve ıssızdır. Hiçbir ot yetişmez, çiçekler açmaz, sadece kırık ve kavruk ağaç gövdeleri, ölümlerini bekler gibidir. Bir ejderha, kralın ülkesini mahvetmektedir. Çok kişi, onu memnun etmek için, bir insan kurban seçimi kurasına katılmıştır. Seçim, kralın öz kızına vurmuştur. Genç kız mücevherlerini takarak süslenir ve kurban kazığına bağlanır.

Şövalye, şimdiye dek kazandığı başarılarına bir yenisini katmak için isteklidir. Prensesin salıverilmesini talep eder. Ancak kız, kendisini bırakması için ona yalvarır. Sadece kendisinin ölümü, babasının ülkesini kurtaracaktır. Şöyle ya da böyle, şövalye, ejderle savaşmayı kafaya koyar. Ejder prensese yak-

laştığında saldırır, demir mızrağını saplayarak onu öldürür. Hazine sandıkları, ejderin ininden kralın sarayına geri getirilir. Şövalye, prensesle evlenir ve mutlu bir yaşam sürerler.

Bu, ana teması bakire olan bir öyküdür. Dilden dile dolaşan motiflerin belirlediği bir temel tiptir. Ayrıntılar, yöresel durumlara uygun olarak değişir.

Aziz George efsanesi

Genel yaklaşımlar, Aziz George'un öyküsü doğrultusundadır. Diğer bakire efsaneleri, eskilere, klasik **Perseus** öykülerine kadar uzanır. Perseus, Etiyopyalı (Habeşistan) Prenses **Andromeda**'yı Deniz Tanrısı **Neptün** tarafından gönderilen bir deniz canavarından kurtarır.

Aziz George efsanesinin birçok yorumu vardır. Bu Hıristiyan menkıbesinde, putperestlerin şeytan-ejderinden kurtarılan bakire, kiliseye sunulur. Hıristiyanlığın ilk çağlarında şövalye-aziz, eşdeğerde yorumlanırdı. Ejderhanın daha uzak akrabaları, yılanlar ve sürüngenler, İngiliz folklorunda büyük bir yer tutar.

Zehirli soluğu vardı

Efsaneler, alışılagelmiş biçimde, ünlü kahraman - yiğit - canavar öykülerinin geleneğini sürdürür. Ancak birçok yöresel ayrıntıları içerirler. Loschy tepesinin ejderi, **Lambton** solucanına benzer. Kendi kendine parçalarını ekleyen bir canavardır. Efsane kahramanının köpeği yardımıyla zafer kazanır. Sahibi canavarı parçalarken köpek, parçaların birleşmesi için çaba harcar. Ne yazık ki, ejderin zehirli soluğu hem köpeğin, hem de sahibinin ölümüne neden olur.

Mızrakla öldürdü

Linton solucanı, 12. yüzyılda bir süre, Roxburgh ve İskoçya'da küçük bir bölgede korku yaratmıştı. Şatoları yıktı, insanları katletti. Laristonlu **Somervill** adlı bir şövalye tarafından da farklı bir yöntemle öldürüldü. Bu, demir mızrak saplamanın bir türüdür. Mızrağı, bir turba (yer kömürü) parçasıyla kaplıydı. Bunu, yanan zifte daldırdı. Bu ateşten top, ejderin bağırsaklarını kavurdu. Wormington tepesindeki kıvrımlı dağların, solucanın can çekişmesi sırasında oluştuğu söyleniyor.

Roxburgshire'daki Linton tepesi. Kıvrımlarını yapan, Linton solucanıdır (üstte).

Aziz George ve ejderhanın Habeşistan'daki anlayışla resmedilişi. Bazılarına göre gerçek Aziz George, Kuzey Afrika'dan geldi (solda).

Hintli süper-kahraman İndra, ejder Vritra ile savaşmaya, savaş fili ile gider (sağda).

Lambton solucanının kılıçtan geçmesi. Vücudundan ayrılan her bir parça, başlı başına güç taşır. Lambton'ın varisi, keskin bıçaklarla donatılmış bir zırh giyer. Ejderin inine yakın, nehirde bir kayalıkta pusu kurar. Ejder ona sarılınca, keskin bıçaklar tarafından parçalanır. Nehir, bu tehlikeli gövde dilimlerini sürükler ve yeniden birleşmelerini sağlar (altta).

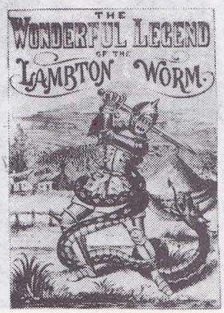

Nereden kaynaklanıyor?

İngiliz folklorunda 50 değişik ejder öyküsü vardır. Dünya üzerinde ise binden fazla. Niçin bu kadar çok? Ejderin gücü nereden kaynaklanıyor? Her şeye rağmen bu efsanelerin çekiciliğini azaltan veya kökten değişmelerini sağlayan tatmin edici, akılcı bir açıklama yoktur.

Ejderhalar günümüzde de var mı? Sayfa 1013'te.

200 yıldır yaşadığı söyleniyor

Ölümsüz Kont

18. yüzyıl Avrupa saraylarına tepeden inme, türedi bir insan girdi. Gerçekte nereli olduğu ve gerçek adı bilinmiyordu. Kendi kendine St. Germain Kontu unvanını vermişti. Simyager, sanatçı, diplomat ve serüvenci bu insanın halen yaşadığına inanılıyor. Aşağıdaki yazı, Kont St. Germain efsanesinin kökenlerini araştırıyor.

HÂLÂ BÜYÜK BİR gizem taşıyan **St. Germain** Kontu hakkında ilk tarihsel kayıt, 1740'larda Viyana sosyete haberlerinde geçiyor. Son derece şık ve zarif, 30 yaşlarındaki bu insan, oldukça yakışıklıydı da... O yıllarda gözalıcı renkli ipek ve saten giysiler modaydı. Ancak, Kont St. Germain, aksine siyah rengi seçiyordu. Çok sayıda olan değişik elbiselerinin tümü siyahtı. Yalnızca boyun bantı ve gömlek göğüslüğünün fırfırı beyazdı. Bu ona ciddi bir görünüş sağlıyordu.

Doğrusu, kimse onun giysisinin rengiyle pek ilgilenmiyordu. Çünkü tepeden tırnağa her yerinde elmas ve pırlanta takılar görkemle parlıyordu. Parmaklarında, aksesuarlarında, bastonunda, enfiye kutusunda ve ayakkabılarının üstünde ışıldayan elmaslardan başka, para kesesi de düzinelerle elmasla doluydu. Bunları para niyetine kullanıyordu. Altına tenezzül etmez bir hali vardı. Zengin olmaktan çok, bir mücevher yontucusuydu. Onun yontuları zarif, soylu gerdanları süslüyordu.

Bilim adamı

Kont St. Germain, ilk kez Fransa'nın Belle adalarında fark edilmişti. Ada valisi, bu sırada amansız bir hastalığa yakalanmıştı. Kayıtlar bu hastalığın ne olduğunu yazmıyorlar. Ama, Kont St. Germain valiyi ölümden kurtaran esrarengiz bir tedavi uygulamıştı. Ada valisi ona minnettar olarak, Fransa'ya atandığında, birlikte Paris'e götürdü. Orada malikânesinden bir bölümünü ona verdi. Ayrıca o çağın modern sayılacak bir laboratuvarını da finanse etmişti. Mücevherci olarak bilinen St. Germain Kontu'nun bir de bilim adamı olduğu böylece ortaya çıktı.

70 yılda hiç yaşlanmamış

Vali onu modacı **Lobkowitz** ve Kont **Zabor**'la tanıştırmıştı. Almanya'da başlayan arkadaşlık, daha sonra Viyana Sarayı'nda da Kont St.

Kendisine St. Germain Kontu adını ve unvanını veren esrarengiz adamın bilinen tek portresi (solda). Tablo, kontun ölümünden bir yıl önce kehdisine hayran olan Urfé Markizi'nin koleksiyonunda yer alıyordu. St. Germain Kontu, İskoçya kuvvetlerinin yenildiği 1745 Culloden savaşında, yenilen tarafın casusu olduğu iddiasıyla tutuklanmıştı (altta). Kont St. Germain'in, veliaht olduğunu söyleyen Charles Edward Stuart'a (altta solda) bağlılığını bildiren mektubu, bu tutuklanmanın gerekçesiydi. Fakat hemen serbest bırakıldı. Daha sonra yeniden Paris'e döndü ve Fransa Kralı XV. Louis ile metresi Jeanne Antoinette de Pompadour'un (sağda) hizmetine girerek onların gözdesi oldu. Kral, onu Den Haag kentine diplomat olarak gönderdiğinde, eski arkadaşı Giacomo Kazanova'nın (sağda altta) düşmanlığını kazandı. Kazanova, Kont St. Germain'in birçok sırrını biliyordu.

Germain'in tanınmasına yol açtı. Paris'teki olağanüstü durum olmasaydı, bu adam, sıradan biri sayılabilirdi. Ancak, Parisli asillerin soyağacı ile şeref konuklarının kaydedildiği "Kronik"de yer alan Madam **B.**'nin anılarında Kont, "Şeytan" olmakla suçlanıyordu.

Çok yaşlı olan bu kadın, yine kendi çağdaşı olan yaşlı Kontes **Von Gregory**'nin verdiği partiye gitmişti. Orada soylular birbirlerine tanıştırıldığı için, Madam B., Kont St. Germain'in teşrifatta takdim edilmesiyle ilgilendi. Otuz küsur yaşlarındaki bu adamı, son eşinin Venedik elçisi olduğu 1670' lerden tanıyordu. Acaba uzak anılarda kalan öteki Kont St. Germain onun babası mıydı?

Bu soruya Kont St. Germain, *"Hayır"* dedi, *"O bendim, sizi bir genç kızken hatırlıyorum."*

"Siz bir şeytansınız"

Madam B., hafızasını yokladı. 70 yıl önce lerinde 45 yaşlarındaki bir St. Germain kontunu hatırlıyordu. Şimdi o adam, 70 yıl sonra ve daha genç olarak karşısına çıkmıştı. Yaşlı kadın bir açıklama bekliyordu:

Kont gülümseyerek, *"Madam, ben oldukça yaşlıyım..."* dedi.

Madam B. ise şöyle dedi: *"Benim genç kızlığımı hatırladığınıza göre, 100 yaşını aşmış olmanız gerekiyor."*

Kont St. Germain, kendinin iki katı yaştaki kadına, döneminin ayrıntılarını ve onun özel yaşamından pasajları anlattı. Özellikle, bu soylu kadına bir kez tutuklanmasının gerekçelerini söyledi. Çünkü kadın, bunu bir utanç sayarak, sosyeteden gizliyordu. Şimdi bu sırrının ortaya çıkması karşısında, yaşlı kadın çığlık atmaktan kendini alamadı: *"Siz olağan bir insan değilsiniz, bir şeytansınız!.."*

Kont da sesini yükseltti: *"Hatırınız için sizi bağışlıyorum. Bana hak etmediğim isimler takmaktan sizi men ederim..."*

Tutanaklar, Kont'un bu itham karşısında felç ya da krampa benzer tikler içinde hışımla salonu terk ettiğini yazıyorlar.

Kralın temsilcisi

Daha sonra Kont'un **XV. Louis**'nin metresi Madam **Pompadour**'u büyülediği söyleniyor. Bütün bunlar, St. Germain'in Londra'da tutuklanması dolayısıyla, hakkında yapılan soruşturma sonucu ortaya çıkmıştı. Serbest bırakılmasının nedeni de, Fransa Kralı'nın özel bir temsilcisi olduğuna bağlandı. Buna rağmen o sırada İngiltere ve Fransa, 7 Yıl Savaşları diye bilinen savaşın içindeydiler. Kont bu olaydan sonra yeniden Fransa'ya döndü. Buradan da yine diplomatik bir görevle, 1760 yılında Hollanda'nın Den Haag kentine atandı.

Bu sırada ünlü **Kazanova** da 7 Yıl Savaşları'na finansman kaynağı bulmak üzere aynı kentte, kral tarafından görevlendirilmişti. Çapkınlıkta başarılı olan Kazanova, savaş kredisi konusunda başarısızdı. Ama Kont St. Germain, hem onunla çok iyi bir arkadaş oldu, hem de kendinde bulunan karşı konmaz güçleri kullanarak, bu krediyi kolaylıkla ve bir defada aldı.

Kont kaçıyor

Kont St. Germain'in dilediğini kolayca yapmasını çekemeyenler de vardı. Kralın dışişleri bakanı ve Choiseul dükü, onun Fransa'nın barışlarını tehlikeye sokabileceğini söyleyerek, her nasılsa Fransa Kralı'nı kandırdı. Daha sonra bir komplo oluşturarak, Kont St. Germain'in ihanet ettiğini söyledi ve kralı inandırdı.

Ancak St. Germain, kıl payı giyotinden kurtularak, önce İngiltere'ye, oradan da Hollanda'ya geçti. Hollanda'da adını Kont

Surmont olarak değiştirdi ve saklandı. Bu sırada geçimini sağlamak üzere resim yaptı ve kumaş desenleri çizdi. Enfes tabloları ve kumaş boyama tekniği sayesinde para biriktirerek, çağına göre modern sayılacak bir laboratuvar kurdu. Bu laboratuvarı "Simya" ya da "Alşimi" denen, madenleri, altına çevirebilen tekniği araştırmak gerekçesiyle kurmuştu. Başarılı olup olmadığı bilinmiyor. Ama, bir anda 100.000 Hollanda lirası tutarında bir servete sahip olduğu ileri sürülüyor. Yani simyanın imkânsızlığının ötesine geçtiği söylenebilirdi.

Hollanda'da kaldığı süre içinde, Kont'un ününü duyan Belçikalı Markiz **Monferrat**'ın çağrısı üzerine Belçika'ya gitti ve orada Tournai kentinde aynı konuda bir laboratuvar daha kurdu.

Türklere yeniliyor

Sonraki yıllar için, tarihsel kayıtlar Kont'un Avrupa'nın birçok ülkesinde bir mirasyedi gibi para tükettiğini bildiriyor. Bu arada ünü, bütün monarşi çevresinin dikkatini çekiyordu. Büyük serüvenci, bû kez 1768 yılında Rus Çariçesi'nin özel danışmanı oldu. O yıl Türkiye ile Rusya Prut Savaşı'nın içindeydiler. Kont St. Germain Çariçe'ye taktik verdiği gibi, Rusya ile birlik gibi görünen, İngiliz ve Fransız diplomasisini de yönetti. Rusya ile bu iki ülkenin ilişkilerinin iyileşmesine neden oldu. Fransa, Kont tarafından Rusya'daki Fransız kolonisinin temsil edilmesini istedi.

Kont çok iyi bir diplomattı. Rus silahlı kuvvetlerinin başında olan Kont **Alexei Orlov** başarıları karşısında onu yüksek rütbeli bir subay olarak tayin etti. Kont St. Germain, yeniden bir isim değiştirerek, bu kez İngilizce bir isim aldı ve kendine General **Welldone** ismi verildi. Rusya'ya temelli yerleşmeye karar verdi. Kendisinden büyük bir asker ve âdeta peygamber gibi söz ediliyordu. Fakat 1770 yılında Çeşme Savaşı'nda Türk ordusuna yenilince, yeniden kaçtı ve yeni bir vatan aramaya koyuldu.

Kont, Leipzig'e giderek buraya yerleşti. Orada, nedeni bilinmeyen bir entrika tezgâhladı. Brunswick Prensi **Augustus**'un sözde tavsiyesiyle, dördüncü dereceden farmason oldu. Prusya Mason Locası'nın en büyük üstadı olan Augustus'un adını kullanması ona politik bütün yolları açmıştı. Ancak, Augustus, onun bir sahtekâr olduğunu, tavsiye etmediğini ve masonluğunun kabul edilemeyeceğini belirtti. Eğer hilesi anlaşılmasıydı, mason olmanın verdiği güvenle çok yönlü oyunlar oynayabilecekti. Fakat foyası ortaya çıkmıştı. Zaten masonluğun gizli simgelerini de bilmiyordu. Nitekim, mason olduğunu iddia ederken, bu gizli işaretler ile sınandı. Sonra da *"Masonik gizli işaretleri unuttuğunu"* bahane etti. Elbette bu çok zayıf bir savunmaydı.

Gerçekten öldü mü?

27 Şubat 1784 yılında St. Germain Kontu, Prens Karl'ın Eckenförde'deki malikânesinde öldü. Onun için hamisi, malikânenin civarındaki mezarının taşına şunları yazdı: *"Burada yatan kişi, St. Germain Kontu ya da Welldone diye bilinir. Hakkında başkaca bir bilgi yoktur. Bu kilise avlusunda gömülüdür."*

Fakat kont ölmüş müydü? 1784 ila 1820 yılları arasında çok sayıda tanık onun yaşadığını gördüler. Okültistler ise onun hâlâ yaşadığından eminler.

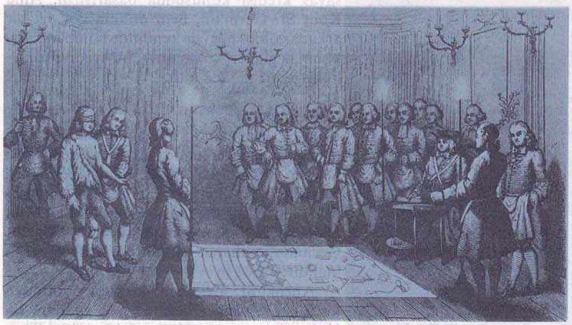

Kont St. Germain, Fransa' dan kaçmak zorunda kaldı ve Rus Çariçesi Büyük Katherine'nin hizmetine girdi (en üstte). Orada generalliğe kadar yükseldi ve "Welldone" adını aldı. Daha sonra yüksek dereceli bir mason olmak üzere başvurdu. Üstteki temsili resim, masonluğun ilk derecesi için yapılan töreni gösteriyor. Daha sonra İskoçya ve Paris localarında 1749'larda terfi etti. Resimdeki sembollerle dolu yemin tahtası üzerine uzanılıp gerçekleştirilen tören resmi, Paris locasının tablosudur.

Kont St. Germain, son himayesine girdiği Hesse-Cassel Prens'i Karl'ın (sağda) malikânesinde öldü.

Geçmişi olmayan çocuk

1828'de Nüremberg'de birdenbire ortaya çıkan genci, kim buldu? Kim onu merak ve cesaretle konuşturdu? Nereden gelmişti? Geçmişi neydi? Aşağıdaki yazıda Kaspar Hauser' in gizemli yaşamı inceleniyor.

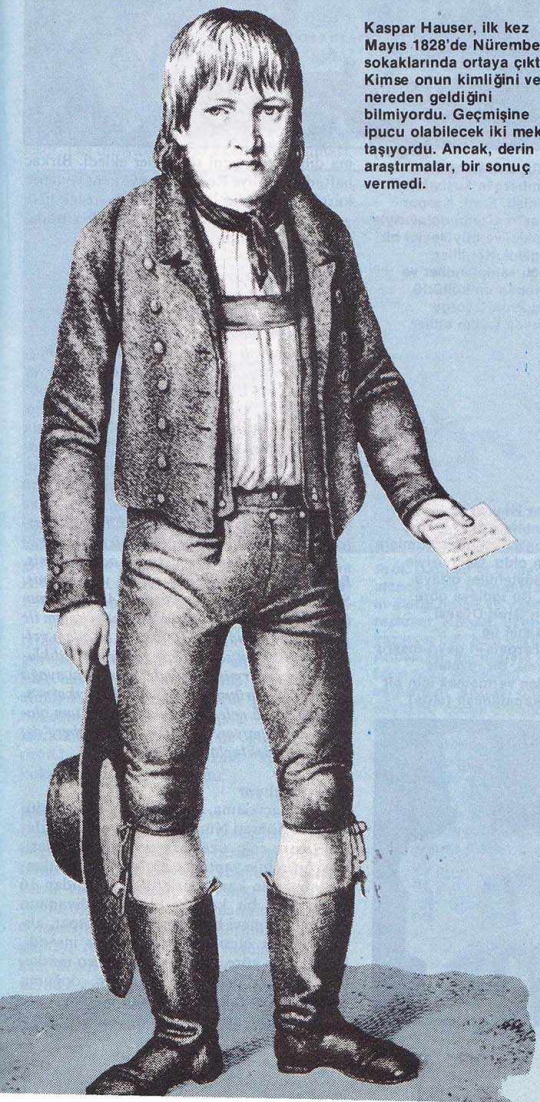

Kaspar Hauser, ilk kez Mayıs 1828'de Nüremberg sokaklarında ortaya çıktı. Kimse onun kimliğini ve nereden geldiğini bilmiyordu. Geçmişine ipucu olabilecek iki mektup taşıyordu. Ancak, derin araştırmalar, bir sonuç vermedi.

BAVYERA'NIN YÖNETİM MERKEZİ ve Almanya'nın ikinci büyük kenti olan Nüremberg, 19. yüzyıl başlarında iyice sönükleşmişti. Hohenzollenlerin görkemli ortaçağ dönemi geçmişti. Hanedan mensupları, eski kentin tepesindeki şatolarında oturuyor ve ülkeyi demir yumruk siyasetiyle yönetiyorlardı. Henüz gelişen sanayi devrimi dolayısıyla, kent yeniden canlanmaya başlamıştı. Nüremberg, beş yıl içinde tenha bir taşra kentinden, Avrupa'nın en ilgi çekici ve üzerinde en çok konuşulan merkezi haline geliverdi.

Bu heyecanın nedeni, 17 yaşlarında bir gençti. İlk kez 26 Mayıs 1828'de Unschlitt Meydanı'nda ortaya çıktı. Günlerden pazartesiydi ve bir halk bayramı olan Ausflug yıldönümüydü.

Yolda bir genç

Bir kundura tamircisi, sabah siparişlerini alırken, bir gencin, sokağın ortasında salınıp durduğunu fark etti. Çevresindekilere hayretle bakıyor, hafif hafif inliyordu. Delikanlının hasta olduğunu düşünen kunduracı, ona yaklaştı ve yardım önerdi. Bunun üzerine delikanlı birtakım bilinçsiz hareketlerde bulundu. Ancak sol elinde bir zarf tutuyordu. Kunduracı, üzerinde bir adres yazılı olduğunu gördü: "6. Süvari Alayı, 4. Süvari Bölüğü Yüzbaşısı'na". Merakı uyanan kundura tamircisi, yeni tanıştığı bu genci yüzbaşının evine götürdü.

Yüzbaşı evde değildi, ama uşağı, gelenleri içeri aldı. Onlara ikramda bulundu. Uşak ve kunduracı, aç kurt gibi sıkılmadan ekmek ve suya saldıran, fakat, et ve biradan uzak duran genci, büyük bir merakla izlediler.

"Oğluma göz kulak olun"

Yüzbaşı eve gelince, gençte bazı heyecan belirtileri oldu. Onun üniforması ve kılıcından hoşlanmış görünüyordu. Şu sözcükleri tekrarladı, durdu: *"Baba gibi asker olmak. Bilmiyor"* ve *"At, at"*. Bildiği sözcüklerin bu kadar olduğu anlaşılıyordu. Getirdiği zarf, iki mektup içeriyordu. Ancak iki mektup da fazla açıklayıcı bilgi taşımıyordu.

Biri, çocuğun annesinden olmalıydı ve şöyle diyordu: *"Oğluma göz kulak olun. Vaftiz edilmiştir. Babası, 6. Süvari Alayı'nda askerdi.'* Diğeri, muhtemelen 1812 Ekim'inde çocuğun devredildiği işçiden geliyordu. Ricada bulunan kişi, Tanrı'nın kendisine 10 çocuk verdiğini, onlar tarafından zaten bunaldığını ve buna daha fazla bakamayacağını yazıyordu. Görsel ve işitsel bağlara imkân vermeyen kapalı bir odada ailesinden ve dış dünyadan kopuk yaşamıştı. 5 yaşından itibaren böyle büyüyen çocukla ilgili can sıkıcı bazı bilgiler veriliyordu.

Karanlıkta dolaşıyor

Yüzbaşı, genci sorguya çekti, ancak bilinçli cevaplar alamadı. Sonunda, ziyaretçisinin "ya bir geri zekâlı, ya da bir budala" olabileceğine karar verdi. Kayıp biri olarak onu polise teslim etti. Polis de geleneksel sorularını sordu ve cevap olarak aynı saçma cümlelerle karşılaştı. Ne yapacaklarını şaşırmışlardı. Onu bir hücreye kapattılar ve gözaltında tuttular. Genç yeterince sağlıklı görünüyordu.

Poliste onun hakkında şöyle bir rapor hazırlandı: *"Sağlıklı bir rengi var; soluk veya narin değil. Ayak tabanları ve avuç içleri yumuşak! Ayakları kabarcık içinde ve kanamış. Bulunduğunda, ayağında bir çift bot vardı. Bunlar, önden tırnaklarına basınç yapmış, topuklarını zedelemiş görünüyordu. Pantolonunun dizleri lime limeydi. Ceketi, eski bir redingot kesilerek yapılmış gibiydi. Elinde şapka taşıyordu. Bunun dışında, geçmişiyle ilgili hiçbir ipucu yoktu."*

Gencin durumu ile ilgili de şunlar yazılıydı:

"Kılı kıpırdamadan dört saat oturabiliyor. Yere uzanmıyor, uyumaya da çalışmıyor. En ufak bir rahatsızlık belirtisi göstermeden, kalıp gibi duruyor. Hatta, ışıktan çok, karanlığı yeğliyor. Karanlıkta, bir kedi gibi rahat hareket ediyor."

Ne deli, ne de geri zekâlı

Gencin, bacaklarını öne doğru uzatarak uzun müddet oturması nedeniyle, dizlerini bükememesinden ötürü hareket yeteneğini yitirdiği düşünüldü. Bu yüzden ayağa kalktığında sarsak adımlarla yürüyordu. Bu durumu incelemek üzere bir doktor çağrıldı.Doktor şu konudan kesinlikle emindi: *"Bu genç ne deli ne de geri zekâlı. Ancak, herhangi bir kişisel veya toplumsal eğitim görmemiş, aksine bunlardan katı bir şekilde, uzak tutulmuş..."*

Sonunda birisi, gence bir kâğıt ve kalem vermeyi akıl etti. Sonuç şaşırtıcıydı. Genç, sadece üç kelimeden oluşan çocuksu harflerle, kâğıdı doldurdu. "Süvari" ve **"Kaspar Hauser"**. İlk bakışta bunun kendisi olduğunu reddetti. Ama çevresindekiler, sanki eskiden beri biliyorlarmış gibi, Kaspar Hauser'in onun adı olduğunu hemen kabullendiler.

Oyuncak atları seviyor

Kaspar Hauser, (kâgıda yazdığından beri herkes onu bu adla anıyordu) bir bayram günü, kentte en fazla konuşulan konu oluverdi ve Nüremberg'e gece boyu canlılık kazandırdı. Meraklı izleyicilerden oluşan kalabalık, hücresinin dışında toplandı. Herhangi bir zorlama olmadan yemek yiyişini, uyuyuşunu ve hareketlerini izlediler.

Polislerden biri, oynaması için ona küçük bir oyuncak at verdi. Bundan çok hoşlandığı anlaşılınca, iyi niyetli kişiler, kısa sürede yarım düzineden fazla oyuncak at getirdiler. Ziyaretçilerin sayısı arttıkça, Kaspar, konuşma diline yeni yeni sözcükler ekledi. Birkaç haftada Belediye Reisi **Binder** ve kent yönetim kurulu üyelerinin önünde ifade verecek hale geldi. Kurul, "1 no'lu Bülten" adı altında, görkemli bir bildiri yayınladı.

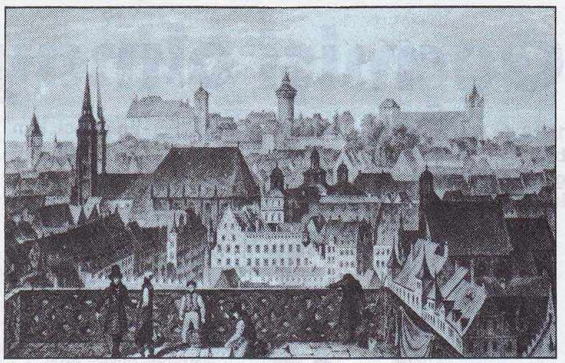

19. yüzyıl başlarında Nüremberg'in kuşbakışı görünüşü. Kent, Kaspar Hauser'in gizemi dolayısıyla ilgi çekici ve büyüleyici bir hale geldi. Kentliler, çocuğu sahiplendiler ve onu kentin en kültürlü adamı Prof. George Daumer'e teslim ettiler (üstte).

Kaspar Hauser'in birdenbire ortaya çıkışı, Avrupa'da büyük yorumlara neden oldu. Geçmişiyle ilgili söylentiler ortaya atıldı. Bir iddiaya göre, Baden Grad Düşesi Stephanie de Beauharpais'in gayri meşru oğluydu. Bir rezalete meydan vermemek için bir yere kapatılmıştı (altta).

Kaspar'ın garip yaşamı

Bültende şunlar yazılıydı:

"Sadece Nüremberg'de dünyaya geldiği dışında, kim olduğunu ve nereden geldiğini bilmiyor. Devamlı olarak bir dehlizde yaşamış. Yerde oturmuş. Ne ses duymuş, ne de bir hayat ışığı görmüş. Uyur, uyanır, tekrar uyurmuş. Uyandığında, yanında bir somun ekmek ve bir sürahi su bulurmuş. Bazen suyun tadı bozuk olurmuş. Sonra tekrar uykuya dalarmış. Uyandığında kendini temiz bir gömlek giyinmiş olarak bulurmuş. Ona yaklaşan kişinin yüzünü asla görmemiş. Oynamak için iki tahta at ve birkaç lastik topu varmış. Bu dehlizde hiç hastalanmamış ve kendini mutsuz hissetmemiş...

Bir gün, bulunduğu yere bir adam gelmiş. Bacaklarının üzerine bir sehpa yerleştirmiş. Sehpada beyaz bir şey varmış. Adam, bunun üzerine, parmakları arasında tuttuğu kalem ile siyah işaretler yazmış. Defalarca bu adam gelmiş. O gittikten sonra Kaspar, onun yazdıklarını kopya edermiş. Sonunda adam, onu ayağa kaldırmış, yürütmüş ve dehlizden çıkarmış. Bundan sonra neler olduğunu Kaspar tam olarak hatırlamıyor. Kendini Nüremberg'de, elinde bir mektupla buluvermiş."

Olay yayılıyor

Bu resmi açıklama, Kaspar'ın şansını döndürüverdi. Şöhreti Nüremberg'in kent duvarlarını aştı, çok uzaklara yayıldı. Bazıları, Kaspar'ın hile yaptığını düşünerek anlatılanları şüpheyle karşılıyorlardı. En azından 16 yaşına dek bir kerecik olsun gardiyanının yüzünü görmeyi beceremediyse, Kaspar, alışılagelmişin ötesinde meraksız bir insandı. Diğerlerine göre, adam, muhtemelen maskeliydi. Eldeki delillere dayanarak, doğumu üzerinde bazı tahminlerde bulundular.

Çocuğun aristokrat bir ailenin gayri

meşru oğlu olduğu şüpheleri yoğunlaştı. Bir rezaletten kaçınmak için, onu saklamışlardı. Çocuğun kimliğiyle ilgili herhangi bir iz bulunmaması, araştırmacıları böyle düşünmeye itiyordu. Zaten iz de yoktu.

Polis, Kaspar'ın dehlizini bulabilmek için Nüremberg çevresinde sıkı bir araştırma yaptı. Bir şey bulamadı. Onunla ilgili tek ipucu olan 6. Süvari Alayı ise, gerçekte yoktu.

İlkel bir insan mı?

Ele geçen yeni ve şaşırtıcı bilgilerden daha övgüye layık olanı şuydu: Nüremberg otoriteleri, çocuğu, tanınmış edebiyatçı ve filozof **Prof. George Friedrich Daumer**'in yanına verdiler. Daumer'e göre Kaspar, "yabani" çocuğa mükemmel bir örnekti. Böyleleri, insanlarla tamamen ilişkileri kesilerek büyürlerdi. Dış dünyaya bu tür ilkellerin katılması,

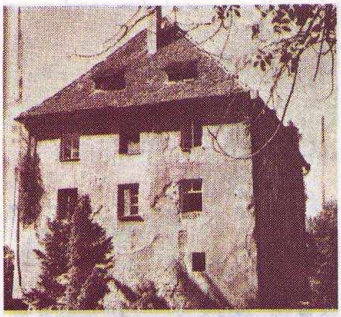

Kaspar Hauser'in çocukluğunu geçirdiği evin Pilsach Şatosu olduğu, bazı kişilerce iddia edildi. Kaspar, penceresiz ya da devamlı kepenkleri örtülü küçük bir odaya kapatılarak büyütülmüştü. Bakıcısı da Franz Richter'di. Richter'in eşi ölünce, çocuğa daha fazla bakamamış ve Nüremberg'e göndermişti (sağda).

günün bilim adamları arasında çok tartışma konusuydu. Daumer, Kaspar'ın davranışlarıyla ilgili önemli notlar aldı.

Öncelikle, çocuğun hayvani duyguları çok iyi gelişmişti. İşitmesi keskindi. Karanlıkta görebiliyordu. Parlak ışığa alışması için bir süre bekliyordu. En gelişmiş duyusu koku almaydı. Bir keresinde, belli bir hayvanın kokusunu tanımış ve merakla onu izlemişti. Karanlıkta, insanları seçme gücüne sahip değildi. Fakat ağaç türlerini, yapraklarının kokusundan ayırabiliyordu.

Prof. Daumer'in gözlemi altındayken Kaspar Hauser' in aldığı notlar ve yaptığı resimler. Kaspar, okumayazmayı çok hızlı öğrendi. Ancak bu, geçmişiyle ilgili fazla bilgi vermesini sağlamadı. Bazıları onun soylu bir çocuk olduğuna inandı. Halktan biri olsaydı, böylesine kısa bir zamanda bunu başarması olanaksızdı, diye düşünüldü. Şüpheciler ise, gelişmesinin son derece normal olduğuna dikkati çekiyorlardı (üstte).

Alevi tutmaya çalışıyor

Daumer, güncel hayatın gerektirdiği temel bilgilerle ilgili Kaspar'ın herhangi bir fikre sahip olmadığını kaydetti. Hareketli ve hareketsiz cisimler arasındaki farkı kavrayamıyordu. Çalışan bir duvar saatinin, tiktakları dolayısıyla canlı olduğunu düşünmüş, yanına gitmeyi reddetmişti. Bir aynanın önündeyken, kendisine bakan kişinin gerçek yüzünü görmek için arkasını araştırıyordu. Yanan bir yağlı kâğıdın tepesindeki alevi kapmak için hamle etmiş, canı yanınca da çığlık atmıştı. Hayvanların davranışlarını insanlarınkiyle eş düzeyde kabul ediyordu. Topların seksek oynadığını, bu yüzden sıçradıklarını sanıyordu.

Öte yandan Kaspar, öğrenmede hâlâ güçlük çekiyordu. Daumer, becerikli bir adamdı ve öğrencisinden fevkalade sonuçlar elde etti. Kaspar, şaşılacak derecede zeki ve resim belleği kuvvetli biri olarak görünüyordu. Bir gördüğü yüzü, bir daha unutmuyordu. Okumayı, yazmayı, hesap yapmayı öğrendi. Çevreyle ilgili notlarını, güzel resimlerle süslüyordu.

Halkın inancı

Görüşler, bu geçmişleri karşılaştırmakta kalıyordu. Halk, Kaspar'ın öyküsüyle, Bavyera' nın kraliyet ailesi arasında açık bir bağlantı olduğuna inanıyordu. Baden Grad Düşesi' nin gayri meşru oğlu olduğunu sanıyorlardı. İddialarını, Kaspar'ın eğitiminde Daumer'in başarısına bağlıyorlardı. Hiçbir sıradan çocuk, bu denli hızlı ve bu denli çok şeyi birden öğrenemezdi. Öte yandan, halktan bir aile, çocuğun geçmişini neden bu denli saklama ihtiyacını duyacaktı?

Çeşitli görüşler

Yine de birçok kişi, Kaspar hakkında ortaya atılan teorileri kuşkuyla karşılıyordu. Kaspar'ı takdim eden mektuplar, önemliydi. Çok çocuklu, sıradan bir ailenin, mantıklı düşünmeye gerek duymayacağı iddia ediliyordu. Kaspar, bulunduğunda giyimliydi. Sadece, ilkel anılarının ışığında, geçmiş yaşamı incelenebiliyordu. Sıradan bir çocukta bu tür beceriler, dikkate alınmazdı. Bazıları da bütün bunların bir şaka olduğuna inanıyorlardı. Kaspar'ın budalalığı abartılmıştı. İlk yabanıl tavırları, yabancı bir göçmen oluşundandı.

Durumunu daha da pekiştirmek ve izleyicilerin merakını gidermek için Kaspar, 1829 yazında, Prof. Daumer'in yardımıyla otobiyografisini yazdı.

Edinburgh'daki Greyfriars Bobby adlı köpeğin heykeli. Sahibihe olan sadakati bölgenin kahramanı olmasına neden oldu (solda).

İşçi arı, topluluğunu savunmak için sokuyor. Oysa bu, arının ölümüyle sonuçlanacak (altta).

Kendi türünden birini yiyen bir erkek Afrika kurbağası. Yamyamlık hayvanlar arasında çok yaygındır (sağda).

Kuzey Amerika'da yaşayan bir tür yağmurkuşu. Yırtıcı hayvanları yuvasındaki korunmasız yavrularından uzaklaştırmak için yaralı numarası yapıyor. Kendini yem olarak öne sürüyor (sağda ortada).

Yavrularıyla birlikte bir kaplan. Yavrularını korurken kendi hayatını tehlikeye atar ve o andaki vahşiliği masallara geçmiştir (en altta sağda).

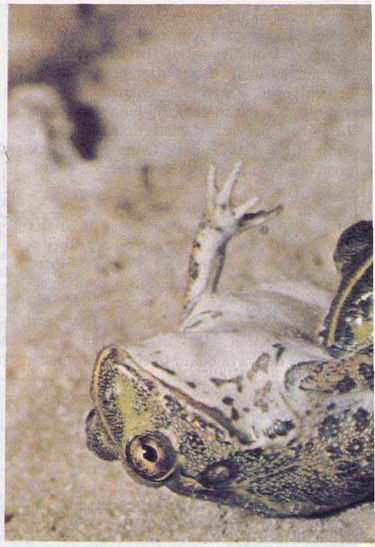

Duygular mı, içgüdüler mi?

Fedakâr hayvanlar

Hayvanlar âlemi üzerine yapılacak üstünkörü bir araştırma hayvanların yaptığı fedakârca davranışları ortaya çıkaracaktır. Bazı araştırmacılar, bu görünüşteki fedakârlıkların aslında türlerin devamını sağlayan bir genetik programa göre yapılan tavırlar olduğunu söylüyorlar.

EDINBURG'UN tam ortasında sadakat anıtı olarak bir köpeğin keykeli durur. Bu küçük Skye cinsi köpek, her türlü azarlamalara ve ricalara aldırmadan gecelerce sahibinin mezarı başında bekçilik yaptı.

Diğer bir köpek de, hayatı filmlere ve kitaplara konu olan **Greyfriars Bobby**'dir. Bobby'nin hikâyesi çok ünlüdür. Bu hikâyeye benzer başka hikâyeler de vardır. Bu tür olaylara hemen hemen dünyanın her yanında rastlanır. En iyileri de edebiyata geçmiştir.

Örneğin, Güney Afrika'da **Jock of Buslived** kitabıyla ölümsüzleştirilen cesur bir av

köpeği yaşadı. İtalya'da bir polis köpeği sahibini eşkıyalardan kurtardı. Galler'de bir bebeği vahşi kurttan kurtaran köpeğin adı (**Beddlegert**) o köye isim olarak verildi.

Bu tür hikâyeler, yalnız köpekler hakkında değildir. Özellikle Yeni Zelanda'da dalgıçları kurtaran yunusların da benzeri tavırları vardır. **Plelorus Jack,** bilhassa tehlikeli yerlerden geçerken gemilere refakat eder. Atlar, tilkiler ve hatta aslanlar, bir kahraman hayvanlar mitolojisinin doğmasına neden olmuşlardır.

Uysal ve vahşi

Fakat vahşi doğada neden hayvanlar çoğu zaman diğer hayvanların uğruna hayatlarını tehlikeye atıyor gibi görünürler. Bu bizim hayvanlar hakkındaki duygusal yaklaşımımızdır. Çok iyi biliyoruz ki, hayvanlar, nazik ve candan oldukları kadar, birçok vahşi huylara da sahiptirler. **Tennyson**'ın deyişiyle; *"Doğa dişteki ve pençedeki kırmızıdır".*

Hayvanların vahşiliğine ilişkin birçok örnek vardır. Bu örnekler, onların bağlılığından çok, vahşiliklerini akla getiriyor. Ağaç-

larda yırtıcı kuşlar, kemirgen kelebekler yaşar. Kediler farelerle köşe kapmaca oynarlar. Tilkiler yemeğe niyetleri yokken bile tavukları boğarlar.

Amansız mücadele

Hayvanlar âleminde hiçbir ahlak kuralı işlemez. Yamyamlık bile onlar için yasaldır. Geniş mavi kanatlı kelebeklerin tırtıl halindeyken yaptıkları dövüşte, kaçınılmaz sonuç birinin diğerini yok etmesidir. Son zamanlarda İngiltere'de bu kelebek türünün nesli tükendi. Temel nedenin, tırtılların yamyamlığı olduğu belirtiliyor. Bazı örümcekler ve peygamber böcekleri, çiftleşme sırasında eşini yer. Afrika'da erkek kurbağa dişisini tartaklar. Sonra vahşi bir şekilde ters çevirir. Dişi kurbağa yere düşer. O zaman erkek kurbağa dişisine tecavüz eder.

Charles Darwin, hayvanlar âleminde sessizce süren bir savaş olduğuna dikkati çeken ilk kişiydi. Onun izleyicisi **Herbert Spencer** ise bu görüşe tek bir cümle ile katıldı: "Doğal seçme". Bu güçlü ile güçsüz arasındaki amansız mücadeleyi gösteriyordu. Güçlü olan yaşıyor, güçsüz olan yok oluyordu.

DARKMALT

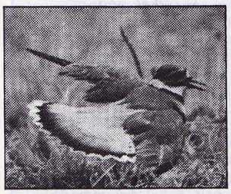

Fedakâr çıkarcılar

Darwin'in tanımladığı şekliyle savaş alanında fedakârlığa pek yer yoktur. Bir hayvan, başka bir hayvana yardım edeceği zamanda beslenebilir ve üreyebilir. Asıl şaşırtıcı olan, hayvanlar âleminde fedakârlığın nasıl ortaya çıktığıdır. Neden doğal ayıklanma tüm güçsüzleri yok etmedi? Yoksa gerçekten de hayvanlar arasında fedakârlık var mıdır? Yahut, fedakârlığı hayvanların çıkarcılığının başka bir biçimi olarak mı görmeliyiz?

Bu sorular biyologlar arasındaki hararetli tartışmaların ortak konusudur. İlgilerinin şiddeti yalnızca hayvanlar âlemini bütünüyle tanımak isteğinden kaynaklanıyor. Bu soruların cevabının insanları rahatsız edebileceği de bir gerçektir. Cevaplar insan yaşamını karıştırabilir. İnsan biyolojik geçmişinin kökeninde fedakâr bir karakter yapısının olup olmadığını bilmek ister. Çünkü, fedakârlık sonradan kazanılmış bir nitelik ise çabucak yok olabilir.

Karıncaların garipliği

İlkönce fedakâr olma fikrinin sadece antromorfik bakış açısından doğan bir hayal olup olmadığına karar vermek gerekiyor. Mesela demin anlattığımız tırtılları ele alalım. Bu iki tırtıl bir gün yaşadıkları kekik ağacının yapraklarından yere düştüler. Kolaylıkla vahşi bir hayvan ya da insan tarafından yok edilebilirlerdi. Tırtılların ölümü, bir karınca onları alıp yuvasına götürmedikçe çok çabuk olacaktır.

Tırtılların karınca ile ilişkilerinden sağladıkları çıkar çok açıktır. Öte yandan, karınca neden yabancı türden başka bir hayvanın yavrularını kurtarsın? İşte bu soru, cevaplandırılması zor bir sorudur. Çünkü tırtıllar, karıncanın yuvasına girer girmez orada buldukları karınca kurtçukları ile beslenirler. Sorunun cevabı, tırtılların süt veren ineklere benzemesindedir. Tırtılların karınlarında bir kese vardır. Karıncalar bu keseleri okşadıklarında keseden süt gelir. Karıncalar bu süte çok düşkündür. Bu yüzden de yavrularının öldürülmesine göz yumarlar.

Olaya dışarıdan bakan biri için, karıncalar, kendilerine zarardan başka bir şey getirmeyen bir oyunun kurbanı gibidirler. Oysa, kuşkusuz karıncalar bunu iyi kalpli olduklarından yapmıyorlar. Ortada bir bedel olduğu görülüyor. Karıncalar da bu bedeli ödüyorlar. Değişik türde diğer hayvanların ilişkileri de aynıdır. Bu ilişkilerde hiçbir zaman fedakârlık yoktur.

Tehlikeli oyunlar

Hiç şüphesiz, eğer hayvanlar âlemindeki fedakârlık olsaydı bu, bir türün diğer bir türe olan davranışında söz konusu olmazdı. Fedakârlığı başka yerde, kendi cinsine karşı olan davranışlarda aramak gerekiyor. Örneğin, dişi susamuru, yavrusuna yapılan herhangi bir saldırıya korkusuzca karşı koyar. Diğer türlerin anneleri de kendi güvenliklerine pek aldırmazlar. Örneğin, kuşlar, birçok tehlikeli oyunlar yaparlar. En çok bilineni de kırık kanat numarasıdır. Yavrularını sevmeye, bakmaya zaman harcarlar. Onları herhangi bir acemi durumda incinmekten korurlar. Eğer fedakârlık kendini hiç düşünmeden başkasının iyiliğine çalışmaksa, bunların yaptığı büyük fedakârlıktır.

Ama biyologlar böyle demiyorlar. Dünyadaki hayatı düşünürken, süregelen koşulları hiçbir zaman unutmamalıyız. Çünkü

Ölüm kalım savaşı

1

6

2

7

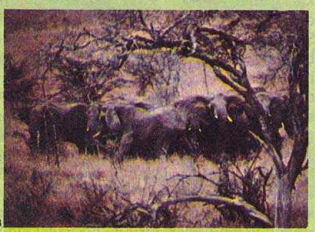
3

8

4

9

5

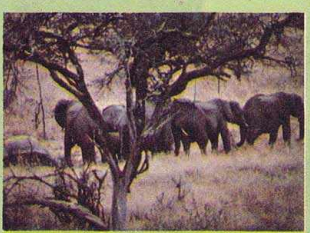
10

Bir hayvanın ölmesi yalnızca sürünün normal gündelik yaşantısında olan bir kesinti midir? Bu olağanüstü fotoğraflar, Horst Munzig tarafından 1979'da çekildi. Dr. Harvey Croze de buna şahit oldu. Fotoğraflar Tanzanya Serengati Ulusal Parkı'nda bir dişi filin ölümünü gösteriyor. Bu en azından bazı hayvanların nasıl insancıl duygulara sahip olduğunu anlatıyor. (Resim 1-3): Virüs bulaşmış can çekişen bir dişi fil. Kendisini sürüden uzak tutuyor. Birdenbire olduğu yere çöküyor. Sürü içgüdüsel olarak ona dönüyor. Her türlü ilgiyi gösteriyorlar. Erkeği ona doğru koşarken boru gibi bir ses çıkarıyor. Sürü, dişiyi koruyucu bir çember içine alıyor. Sıkıntıyla geziniyorlar. (Resim 4-6): Erkeği ileri çıkar. Dişisinin karnına dayanarak onu ayağa kaldırmaya çalışır. Fakat dişi karşılık vermez. Daha sonra, erkek onu bitki kökleriyle beslemeye uğraşır. Fakat dişi yemeğe de yüz vermez. Daha sonra, erkek sekse başvurur. On bir defa üzerine çıkmaya çalışır. Eşinde bir yaşam ışığı yakmak ister. Dokunaklı bir sahne: iki yaşında bir yavru -belki de onun yavrusu- onu yaşama döndürmek için burnunu sürter. Ama bu da boşunadır. (Resim 7-10): Dişi artık can çekişiyor. Sürü yavaş yavaş dağılıyor. Yanında sadece hüzünlü ve mutsuz olan erkeği kalıyor. Karanlık basarken dişinin ailesi cesedi koklamak için dönüyor. Dişinin cesedi dikkati çekecek kadar donuktur. Vücudu devriktir. Böğürerek selamlar ve ayrılırlar. Dişisine bekçilik etmek için yalnızca erkek fil kalır. Gece bastırırken, erkeği de uzaklaşır. Ölüyü yerdeki ve havadaki leş yiyenlere terk eder.

doğal ayıklanma en çok yavru bırakanı gözetir. Her dişi bu mücadelenin temelidir. Onun başarısı kaç tane çocuk bırakacağına bağlıdır.

Her şey soyun devamı için

Bir annenin çocuğuna duyduğu sevginin yürekten olmaması gerçekten üzücüdür. Kendi soyunun devamı için tasarlanmış bir plan olması da ayrıca üzücüdür. Biyologların eğildiği nokta böyle. Charles Darwin, **Türlerin Kökeni** adlı ünlü kitabında şöyle diyor: *"Diğer hayvanların yararına yapılmış hiçbir içgüdüsel hareket yoktur"*. Anne sevgisi de bu kuralın dışında değildir. Önemli olan tek şey soyun devamıdır.

Eğer, bu kural doğruysa, şu örnek nasıl açıklanabilir? Bazı dişiler öteki dişilerin yavrularına bakarlar. Örneğin tilkiler grup halinde yaşarlar. Bir köpek, dişi tilkilerle arkadaşlık eder. Dişilerin biri doğum yaptığında diğer kısır dişi tilkiler doğuma yardım ederler. Bu onlar için bir nevi psikolojik doğumdur. Böylece sinirlenmezler.

İntihar uçakları gibi

Çok iyi bilindiği gibi, işçi arıların iğnesi zehirlidir. Bu iğne onun etkili silahıdır. Fakat iğnesini çıkarmasının faturası çok büyüktür. İğneyi çıkardığı anda arının karnı bu iğneyle yarılır. Bağırsakları dışarı çıkar. Sonunda arı ölür. Bu alışılmadık savunma tekniği, Japonların intihar uçakları pilotları gibi her anlamda bir fedakârlıktır. Böylece bir soru akla geliyor. Böyle bir davranış, böyle acımasız bir çevrede nasıl yer alabiliyor?

Bu soruyla ilgilenen iki görüş vardır. Bunlardan biri Aberdeen Üniversitesi profesörü **V.C. Wynne Edwardes** tarafından ileri sürüldü ve gazeteci **Robert Ardery** tarafından da tanıtıldı. Bu görüş *"Grubun çıkarı her zaman bireyden önce gelir. Evrim, grupların ya da türlerin yararı doğrultusunda sürmelidir"* demektedir.

Biyolojik toplum

Bununla birlikte bir gerçek değişmiyor. Arı kendini zehirler. Kısır tilkiler yavrulara bakarlar. Bu takdirde eğer Prof. Edwardes'ın "biyolojik toplumu" geçerli değilse, bu davranışlar nasıl açıklanabilir? İkinci grup düşünürler Darwinizme bağlı kalıyorlar. Bu grubun en radikal taraftarlarından biri, doğal seçmenin genleri etkilediğini, bireyleri etkilemediğini ileri sürüyor.

The Selfish Gene adlı kitabın yazarı **Richard Dawkins**'e göre insan bedeninin varlığını sürdürmesi genetik şifreye göredir. Dawkins' e göre her birey mümkün olduğunca çok geni gelecek kuşağa aktarmak ister. Her gen, mümkün olduğu kadar kendine benzer bir kopya vermek ister.

Akrabalıklar

İnsanların ortak oldukları genlerin oranı hesaplanmıştır. Normal koşullarda bir insanın kuzeni ya da yeğeni onun % 25 oranında genini taşıyacaktır. Buna karşılık kızı ya da oğlu % 50'sini taşıyacaktır. % 50 iki kuzen ya da yeğenle garanti altına alınır. O zaman çocuk sahibi olmaya gerek yoktur.

Aynı son değişik anlamları da içerecektir. Zar kanatlılarda (karıncalar, arılar, yabanarıları) ikiye bölünmeyen bir yöntem ile cinsiyet tayin edeceklerdir. Erkek, dişinin yarısı kadar gene sahiptir. Bu yöntem daha elverişlidir. Bunun için uzmanlar, bu tür gruplarda sosyal organizasyonun ve fedakârlığın olduğunu öne sürüyorlar.

Görüşler

Böyle görünmesine rağmen arılar ve tilkiler, kendi yararlarını düşünürler. Doğum tehlikesi olmadan soylarının devamını sağlayacak bir yol bulmuşlardır. Bu romantikleri hayal kırıklığına uğratıyor. Yine de bu bencil gen teorisi ne kadar doğrudur? Bu teori Greyfriars Bobby gibi köpeğin sadakatini ve fedakârlığını açıklamada yetersiz kalıyor. Bu cevap, kesin olmayan varsayımlara bağlıdır.

Hayvanlar karmaşık makinelerden başka bir şey değillerdir. Birtakım davranışları ise genler tarafından belirlenir. Fakat ilk defa nasıl programlandılar? Geleneksel görüşlerin iddia ettiği gibi, bu bir şans işi midir?

17. yüzyıl düşünürü **Descartes**, hayvanların ruhları olmayan makineler olduklarına inanıyordu. Günümüz biyoloji düşünürlerinin, *"Doğa gerekliliğe karşı oynanan bir bilardo oyunudur"* açıklaması da aynı derecede yanlış olamaz mı?

Gergedanın boynuzuna tünemiş bir danaburnu kuşu. Koskocaman hayvanın derisini istila etmiş keneleri yiyerek beslenir. Bu, türler arasındaki ortaklaşa yaşamın en mükemmel örneklerinden biridir. Kuş parazitleri yiyerek hayvanı bir beladan kurtarır (altta).

Aslan ya da başka bir yırtıcı hayvan tarafından öldürülen bir hayvanın leşini çakallar, akbabalar ve sırtlanlar paylaşıyorlar. Bu ortaklaşa bir yaşam mı, yoksa sadece bir fırsatçılık mı ? (en altta)

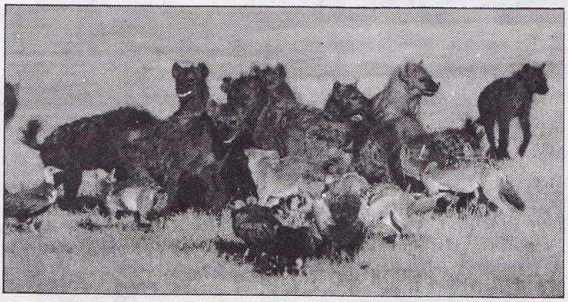

Galler'deki "dehşet" üçgeni

Batı Galler'de yapılan gözlemler uçandaire olayları hakkında kaydedilmiş en zengin ve karmaşık belgeleri oluşturuyor. Fakat gerçeklerin rapor edilenlerden oldukça farklı olduğu öne sürülüyor.

1977'DE DYFED'DE ÇIKAN uçandaire söylentileri, şaşırtıcı bir sürü olaya neden oldu. Küçük bir tanıklar ordusu vardı. Kimisi uzaktan, kimisi de çok yakından uçandaire ile karşılaşmışlardı. Bunlar çeşit çeşit olaylar anlatıyorlardı. Radyo ve televizyon yapımcıları bölgeye gittiler. Sayısız dergi, gazete yazıları ve televizyon programları İngiltere'nin bu küçük köşesinde olan şaşırtıcı olaylara yer verdiler.

Araştırmalar yetersiz

Bu olaya müthiş ilgi gösterildi. Eğer tek bir yorum olsaydı, gerçek tam olarak kabul edilebilirdi. Fakat ortada bir sürü açıklama vardı. Ayrıca bunların hepsi birbirlerinden çok farklıydı. Yorumlar birbirlerini yalanlıyorlardı. Olayları araştıranlar, kesinlikle bu ayrılıklara dikkat edecektir.

Farklılıkları görür görmez de diğer noksanlıklar göze çarpıyor. Kolayca yapılan tahminler, sorulmayan sorular, ciddiye alınmayan gerçekler dikkati çekiyor. Sonunda araştırmanın çok yetersiz olduğu görülüyor. Gerçeklerin çarpıtıldığı veya olayların abartıldığı düşünülebilir.

Batı Galler'deki gözlemler üzerine yapılacak daha nesnel bir araştırma, anlatılan hikâyelerin ne kadar gerçek olduğunu ortaya çıkaracaktır. Ayrıca böyle bir araştırma, anlatılan olaylara yeni bir bakış açısı getirecektir.

Tanımlamalar yeterli değil

Pembrokeshire'daki uçandaire olayı Broad Haven İlkokulu'nda başladı denebilir. Araştırmaya gözlemin yapıldığı yerden başlanılması yerinde olurdu. Araştırma başlangıçta şaşırtıcı oldu. Çünkü sözü edilen yer çok sık ağaç ve çalılarla kaplıydı. Bunlardan raporda pek söz edilmiyordu. Yani geniş bir gözlem yapma imkânı yoktu. Bu yüzden çocukların uçandaireyi tamamen görebilmelerine de olanak yoktu. Nitekim çizdikleri resimler de hayal ürünleri olarak düşünülebilir. Ayrıca yerin dar bir vadide olduğu ve birçok evin de vadiye baktığı anlaşıldı. Zaten bir uçandairenin 3-4 saat güpegündüz bir yerde kalmasının olanaksız olduğu biliniyordu. En azından daha önce yapılmış böyle bir gözlem örneği yoktu. Hem iddia edilen yer, yarım ay şeklinde dizilmiş evlerin görüş alanı içindedir.

Buna ek olarak bütün olayların kış döneminde, bir öğle sonrasında cereyan ettiği hatırlanmalıdır. Bir tanık: *"Bulutlu bir gündü, fakat bir şey gördüm"* diyordu. Anlattığı gözlem belirsiz ve şüphelidir. Zaten yerin de böyle bir uçandairenin inmesi için oldukça elverişsiz olduğu söyleniyor. Bununla beraber, çocukları, insanları yanıltmakla suçlamak da doğru değildir. Çocuklara önce öğretmenleri inanmadı. Bu defa cesaretli bir adım atarak polise haber verdiler. Bu gerçek, çocukların düşüncelerinde oldukça samimi olduklarını gösteriyor. Kuşkusuz tanımlayamadıkları bir şey gördüler. O gördükleri neydi? Bu kesinlikle bilinmiyor. Aynı yerde iki kantin işçisi bir cisim gördüklerini söylemişlerdi.

Toplumsal etkilenme

Çocuklar neden bir uçandaire gördüklerini sansınlar? Şimdi fizikten sosyolojiye doğru kayalım. Bu olaydan iki gün önce Cardiff'de Penarth'da birçok çocuğun 10-15 dakika süresince sigara biçiminde bir cisim gördükleri duyuldu. Cisimdekiler tarafından yok edileceğinden korkan bir çocuk -cismin yanındaki "tepkime füzelerini" tanıyabileceğini bile iddia eden çocuk gibi- kafasında hayali bir uçandaire oluşturacak hammaddeye sahipti.

Broad Haven hikâyesi derhal halkın hayal

1977'de Dyfed'de yapılan uçandaire gözlemlerinden biri. Gözlem, 13 yaşındaki Deborah Swan tarafından yapıldı. O ve arkadaşları uçandaire avına çıktıklarında "gözalıcı, parlak gümüşi" bir cisim gördüklerini ileri sürdüler. Bir futbol topu büyüklüğünde olan cisim yakındaki bir tarla üzerinde uçuyordu. Fakat çocuklar gerçekten bir uçandaire gördüler mi? Yoksa bir şey gördüklerine mi inanmak istiyorlardı? (altta).

gücünü uyardı. Bir hafta sonra **Western Telegraph** şöyle yazdı: *"Muhabirler, fotoğrafçılar ve kameramanlar fantastik hikâyelerini yeniden anlatmak için can atan çocukları görmeye geldiler"*. Bu hikâyeye inanmayanlar bile acayip bir şeylerin döndüğüne inandırıldı.

Diğer yandan böyle bir hikâyeye inanmaya hazır olanlar da birdenbire patlak veren bu ilgiden cesaret aldılar. Kısa bir zaman sonra bölgeyi inceleyen **Jones Pugh** muhabirlere *"Broad Haven'deki gözlemlerden sonra telefon susmak bilmedi. Kimsenin alay etmeyeceğini bildiklerinden, insanlar böyle raporlar vermekten çekinmiyor."*

Dehşet üçgeni

Pugh'a ve başkalarına rapor edilen gözlemlerin kaç tanesi gerçekti? Şimdi bundan emin olmak olanaksızdır. Fakat halkın büyük çoğunluğu tarafından okunan bölge gazetesinin sayfalarını karıştıran biri, olayın 1977 ilkbaharı ve yazı boyunca nasıl canlı tutulduğunu görünce şaşıracaktır. Haftalarca okuyucu köşesi lehte ve aleyhte mektuplarla doldu. Raporlar ciddi ve nesneldi. Asla duygusal ve alaycı değillerdi. Böylece sahte ile gerçeğin birlikte beslendiği bir ortam yaratıldı.

Diğer yandan ulusal radyo ve televizyon da ayrı bir sorun oldu. Gazeteciler abartmalarla dolu saçma sapan masallar uydurdular. Bu gazeteciler bir iki günlüğüne bölgeye uğrayıp tekrar Londra'ya dönüyorlardı. Bunlar "dehşet üçgeninde" (bu adı Sun gazetesi takmıştı) yaşayan korkmuş insanlar hakkında, hikâyeler yazdılar. Onun için, aşağıdakine benzer olayları bu duygusal atmosfer ışığında değerlendirmek gerekiyor.

Arayan buluyor

Herbrandsten'da oturan 13 yaşındaki **Deborah Swan**, akşam saat 18.30'da arkadaşlarıyla parkta oynuyordu. Çocuklar uzaydan gelen cismi aramaya başladılar. Fakat parktan biraz uzaklaştıklarında çocuklardan ikisi geri döndü. Çünkü korkmuşlardı. Diğerleri çitlerden atladılar, patates tarlasını geçerek yollarına devam ettiler. Deborah, daha sonra şöyle dedi: *"Karşıdaki çayırda olağandışı bir şey vardı. Hayatımda daha önce hiç böyle bir şey görmedim... İlk önce gözlerim beni yanıltıyor zannettim. Ama hayır. Rengi çok şaşırtıcıydı. Gözalıcı parlak gümüş rengindeydi. Yuvarlak bir topa benziyordu. Her yöne hareket ediyordu: İleri, geri, soldan sağa. Biz ilerlerken o da hareket ediyordu. Sonra gerisin geriye koşmaya başladık. Dönüp arkamıza bakmadan koştuk."*

St. Bride körfezindeki Stack kayalıkları (altta), 1977 Eylül'ünde gümüşi insanımsıların görüldüğü yerdi. Kayalıklara tırmanan bu yaratıkları Bayan Rose Granville gördü (üstte). Bayan Rose Granville, onları Haven Fort otelinden dürbünle izlediğini söyledi. Otel, kayalıklardan 5 kilometre uzaklıkta bulunuyordu. Bu yüzden bu uzaklıktan çok ayrıntılı olarak fark etmesi olanaksızdı.

Deborah ve arkadaşları ne gördüler? Bu gerçekten bir uçandaire miydi, yoksa bir halüsinasyon muydu? Veya bir yanlış algılama mıydı? Yoksa saf bir hayal ürünü, yahut uydurma bir hikâye miydi? Kesin olan tek bir şey var: Daha önce kimse uçandaire aramaya çıkıp birkaç dakika içinde de bir tane bulamamıştı. Buna rağmen o günlerde Deborah'ın hikâyesi gerçeklere nesnel yaklaşması beklenen kişiler tarafından kabul edildi.

Karşıt açıklamalar

Ripperston'da daha birçok olay oldu. Bunlara nesnel olarak bakıldığında açıklanamayan birçok nokta görülür. Güya mekanik cisimleri etkileyen gizemli bir güç vardı. Bir yılda beş arabayı hurdahaş etmişti. Bay Coombs'u tanıyanlar bu kadar çok yeni araba alabilecek olanağa sahip olmadığını söylediler. Coombs, hurdacılardan kullanılmış arabalar satın alırdı. Bunları elden geçirirdi. Sonra da artık paramparça olana kadar bu arabaları kullanırdı.

Böyle bir açıklama ailenin durmadan bozulan televizyonları için de geçerli olabilir.

Elektrik faturasının çok yüksek oluşuna gelince, bir komşusu Coombs ailesinin, kapı pencere açıkken bile ısınma tertibatını açık bıraktıklarını söyledi.

En çok sansasyon yaratan olaylardan biri de 22 Nisan gecesi Coombs'ların oturma odasının penceresinden görünen varlıktı. Bu, kesin bir olayın olduğuna şüphe bırakmıyor. Çünkü çiftlik yöneticisi, gecenin köründe telefon eden Coombs'un gerçekten korktuğuna inandığını söylüyordu. Fakat Coombs'u korkutan neydi?

Şakacılar

Yine o sıralarda iki adam Haven Fort Oteli'nden geçiyorlardı. Mülk sahibi son günlerde otelinin arsası içinde uçandaire ve bir çift varlık gördüğünü bildirmişti. Bu iki kafadar kadına bir oyun oynamaya karar verdiler. Binanın etrafında acayip acayip dolaşmaya başladılar. Daha etkileyici olması için de bir fener kullandılar. Daha sonra Coombs'ların penceresinde görünen "varlık" bu şakacılardan biri olabilir. Buna rağmen, şakacıların kimlikleri kesinlikle şüpheli. Bunlar suç ortaklığını kabul etmiyorlar. Bu yüzden açıklama bir tahmin olarak kalıyor. DARKMALT

Aynı yanlışları ve abartmaları ayrı ayrı açıklamak olanaksız. Fakat sansasyonel Stock Rocks gözleminden söz etmek gerekir. Öte yandan bu olayın çeşitli hikâyeleri arasında her zamankinden daha çok farklılıklar vardır. Bu yüzden ne olduğunu, nasıl olduğunu söylemek oldukça zor. Kaba hatlarıyla olay, aşağı yukarı şöyle gelişti:

Bayan Granville, Stack kayalıklarını gözlerken, Coombs ailesinin üyeleri arabayla Ripperston Çiftliği'ne gidiyorlardı. Kayalıkların tepesinde dönen gümüşi, disk şeklinde bir uçandaire gördüler. Uçandaire açılır kapanır bir kapı gibi bir yerden daldı ve gözden kayboldu. Bayan Granville, Pauline Coombs'a telefon etti. Bayan Coombs ve çocuklardan birkaçı, Stack kayalıklarına bakmak için uçurumun tepesine çıktılar. Onlar da orada tırmanan yaratıklar gördüklerini ileri sürdüler. Bununla birlikte, daha sonra yapılan incelemeler kayalıklarda uçandairelerin ya da insan benzeri yaratıkların olmadığını gösterdi (altta).

Kayalara giren uçandaire

Bir ekim akşamı, **Pauline Coombs**, annesi ve çocuklarıyla Ripperston'a doğru arabayla yol alıyordu. Birden annesi, Stack kayalıkları yönünde seyreden bir uçandaire gördü. Stack kayalıkları, karadan biraz uzakta, denizde yer alıyordu. Uçandaire, kayalıkların etrafında döndü. Sonra kayalıkların arasına daldı. Açılır kapanır bir kapıyı andıran bir yere girdi.

Çok heyecanlandılar ve yollarına devam ettiler. Eve vardıklarında telefon çaldı. Haven Fort Oteli'nin sahibi Bayan **Granville**, gökyüzünde bir parlama gördüğünü söyledi. Dürbününü aldığını ve Stack kayalıklarını gözlediğini ekledi. Tesadüfen Stack kayalıkları da Granville'in malıydı. Kayalıklara tırmanan bir şeyler gördüğünü söyledi. Bayan Coombs'a böyle bir şey görüp görmediğini sordu. Bayan Coombs, hemen çiftlikten ayrılıp çocuklardan birkaçı ile uçuruma gitti. Olayı yakından görmek istiyordu.

Kayalıklara tırmananlar

Raporlara göre, Bayan Coombs, Bayan Granville'in gözlemini tasdik ederek geri döndü. Oysa daha titiz bir araştırma, çocuklardan bazılarının dönerken annelerinden daha önce geldiklerini gösteriyor. Komşuları **Caroline Klass, Keiron** adlı çocuğa bir şey görüp görmediklerini sordu. Çocuk *"Hayır, tabii ki görmedik"* dedi. Fakat Bayan Coombs döndüğünde kayalıklara merdivene tırmanır gibi tırmanan varlıklar gördüğünde ısrar etti.

Buna ne anlam verilebilir? Tekrar bu bölgeye yapılacak bir ziyaret yardımcı olacaktır. Haven Fort Oteli, Stack kayalıklarına 5 kilometre uzaklıktadır. Bu da herhangi bir hareketin ayrıntılı olarak görülebilmesini engeller. Özellikle de akşam vakti olursa. Üstelik kayalıkların anakaraya bakan yüzü karanlıktır. Ayrıca kayalıkların otele bakan yüzü Bayan Coombs'a göre 90 derecelik bir açıdadır. Bunun için Coombs'un aynı şeyi görebilmesine pek imkân yoktu.

Araştırmalar gelişiyor

Bayan Granville'nin parlamalar üzerine açıklamaları ve sonradan kayalıkları incelemesi pek inandırıcı değil. Çünkü St. Bride körfezi, yakındaki Braudy Kraliyet Hava Kuvvetleri üssüne ait jetlerin geçiş yeridir. Stack kayalıkları, havaalanına giden hava yolu üzerindedir. Bu yüzden Stack kayalıkları göklerinde her gün birçok parlama olması doğaldır.

Ama, diğer bir tanık, Coombs'un ilk gözleminin, tümsekli, yamru yumru bir yolda giden bir arabadan yapıldığını böyledi. Bu yoldan kayalıklar arada sırada görülebiliyordu. O nokta ise, kayalıklardan 3 kilometre uzaklıktaydı. Bir BBC müfettişi, kayalıklara gitti. Orada böyle bir gözleme neden olabilecek bir şeyin olup olamayacağına bakacaktı. Nitekim hiçbir şey bulamadı. Önemli bir şey daha var. Hemen hemen Coombs'un uçandairenin kayalıklara dalışını gördüğü açıdan, iki

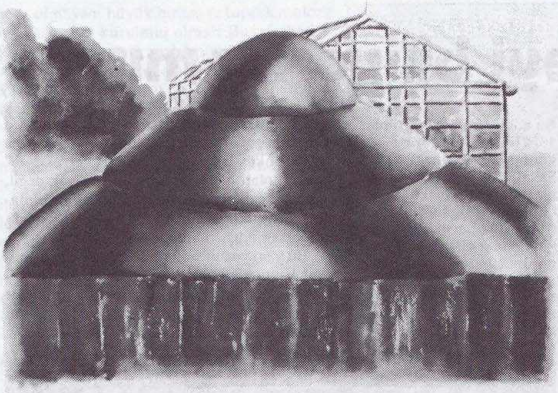

tane iri kaya parçası görülüyor. Bunlar karanlık bir alanda birbirlerinden ayrılmıştır. Bu yüzden açılır kapanır bir kapıya kolaylıkla benzetilebilirler.

Bn. Coombs uçandaire ile uçuyor

Öyleyse Pauline Coombs'a bir tanık olarak nasıl değer verilebilir? Bazıları Coombs'un bir fizik medyum olabileceğini ileri sürdüler. Diğer yandan kolaylıkla etki altında kalıyor da olabilir. Ya da oldukça güçlü bir hayal gücüne sahiptir. 1977 olaylarından ve uçandairelerle ilgili bir televizyon programından kısa bir süre sonra, Bayan Coombs, Caroline Klass'a kendisinin de yabancı bir uzaygemisiyle bir yolculuğa götürüldüğünü açıkladı.

Buradaki açıklamalara yol açan araştırmalar, uzmanlar tarafından yürütüldü. Fakat bu araştırma, raporlardaki kirli çamaşırları ortaya çıkarmak için yapılmadı. Birtakım gerçekleri ortaya çıkarmak için yapıldı. Böyle abartmalar, gözden kaçırmalar, tahrifler, düpedüz yalanlar şaşırtıcı olduğu kadar da umut kırıcıydı. Kaçınılmaz olarak 1977'de Batı Galler'de yaratılan bu heyecanlı ortamın ardında bir gerçeğin yatıp yatmadığı merak ediliyor.

Dev uçandaire

Fakat bütün bulgular hayal kırıklığı yaratmadı. Hiç şüphesiz basına ve İngiliz Uçandaire Araştırma Birliği'nin temsilcisi **Jones Pugh**'a uçandaire gördüklerini rapor eden birçok tanık düşüncelerinde samimiydiler. Rapor ettikleri olaylar gerçek uçandaireler de olabilirdi.

26 Mart Cumartesi sabahı saat 08.00'den az önce Lower Broadmoor Çiftliği'nde **Josephine Hewison**, yatak odasının penceresinde duruyordu. Hewison'ın kocası bu çiftliğin ve Ripperston Çiftliği'nin yöneticisiydi. Araba yolunun hemen ötesinde koskocaman bir cisim gördü. 15 metre genişliğindeydi. O kadar genişti ki, arkasında yer alan limonluğu hemen hemen tamamen gizliyordu. Yuvarlak ve üç katlıydı. Geniş bir alt katı ve bir kubbesi vardı. Bayan Hewison'ın bütün söylediği onun "bir pasta kalıbına" benzediği idi. Pürüzsüz, soğan şeklinde, oksit rengindeydi. Hiçbir ses duyulmuyordu. Herhangi bir hareket de görülmüyordu. Sabah olmuştu. Fakat hava bulutluydu. Bu yüzden Bayan Hewison'ın gözünün limonluktan yansıyan güneş ışığı ile kamaştığı şeklindeki görüş hükümsüz kalıyor.

Hewison, aşağı yukarı iki dakika cisme baktı. Sonra bunu başkasına söylemesi gerektiğini düşündü. Çocukları uyandırmaya gitti. Fakat tekrar pencereden dışarı baktığında cisim yok olmuştu.

Josephine Hewison (üstte), koskocaman bir cisim gördüğünü söyledi. Cismi Lower Broadmoor Çiftliği'ndeki bir tarlada gördü. Bayan Hewison, cismi "pasta kalıbına" benzetti (en üstte). Araştırmacılar Josephine Hewison'ın bu açık ve nesnel gözlemini inandırıcı buldular. Hewison'ın gerçekten normalüstü bir şey gördüğünden kuşkulanılmasını gerektirecek bir neden yok gibi gözüküyor.

Garip ve unutulamayan

Josephine Hewison'ın şahitliğini yalanlamanın ya da kabul etmenin bir yolu yok. Olay yerine yapılacak bir ziyaret bayan Hewison'ın yanlış yorumlamasına yol açacak hiçbir şeyin var olmadığını gösteriyor. Bayan Hewison ya gerçek bir şey gördü, ya da halüsinasyon görüyordu. Ama halüsinasyon görmesi için bir neden yoktu. Hewison'ınki ölçülü ve nesnel bir olaydı. O sabah bir şey gördüğünü biliyordu. Halen de, gördüğünün gerçek bir cisim olduğunu düşünüyor. Bazı muhabirler, onun korkmuş olduğunu söylüyorlar. Oysa gördüğü şey onu hiç korkutmadı. Bu sadece garip ve unutulmayacak bir deneyimdi.

Bazı araştırmacılara göre, Batı Galler curcunası, insan doğasının açığa vuruluşunun acıklı bir hikâyesidir. Bunlardan bazıları her söylenene inanan cahil insanlardı. Ötekiler de kendilerini nesnel zanneden yetersiz ve önyargılı araştırmacılardı. Tanıkların bazıları da güvenilmez ve hilebaz insanlardı. Sadece Josephine Hewison gibi çok insan gerçek normalüstü deneyimler geçirmişe benziyorlar. Fakat olayın ele alınış biçimi yüzünden gerçek, her türlü yanlışın, bahanenin, uydurmanın ve hilenin altında gömülü kaldı.

Daha fazla bilgi için:
The uninvited, Clive Harold, Star 1979.
The Welsh triangle, Peter Paget, Panther 1979.
The Dyfed enigma, Randall Jones Pugh and F.W. Holiday, Faber 1979.

Eskiler her şeyi biliyorlar mıydı?

Güney Amerikalı Kızılderililer büyük kentlerini inşa ederlerken buldozer mi kullandılar? Televizyonu eski Mısırlılar mı icat etti? Binlerce yıl öncesinin insanı modern teknolojiyi zorluyor. Aşağıdaki yazıda bu tür ilginç örneklere yer veriliyor.

TARİH KİTAPLARINDA bir anlam verilmekten kaçınılan, eski uygarlıkların, öyle kalıntıları vardır ki, henüz onların iyice anlaşılamayan işlevleri birçok çevrede merak uyandırıyor. Bunlar bir sır gibi müze ve sergilerde yeniden keşfedilmeyi bekliyorlar. Böylesi bir keşif için, sadece hayal gücü denen harika silahı kullanmak yeterli.

Söz konusu eserlerden biri 1920'li yıllarda Panama'da bulunan bir jaguar biblosudur. Ancak çok yıprandığı için, ilk bakışta jaguar sanılıyor. Yeniden yorumlandığında ise, buldozer benzeri bir iş makinesinin maketi ortaya çıkıyor: Baş bölümünde kazıcı üçgen bir kepçe, gövdenin üyeleri olan kazma-kürek benzeri ayakları var. Boyun bölgesi bir vinç görümününde. Kuyruk bölümü ise yuvarlak dişli çarklar ve levyelere sahip. Sanki bu düzeneğin sadece zincir ve kayış aksamı eksikmiş gibi...

Ağır endüstri gerekli...

Bu görüşe kuşkucu yaklaşanlar da var. Her şeyiyle mükemmel bir düzeneğin tasarımının o çağlara göre imkânsız olduğunu savunuyorlar. Çünkü bu, ağır endüstri gerektiyor. Önemli olan bir iş makinesini yapmak değil, onu yapacak olan fabrikayı imal etmek olmalıdır. Kaldı ki, geçmiş çağlarda böyle bir teknoloji olmadığı biliniyor.

Bu yeni yorumun ışığında, bazı araştırmacılar kayıp kent olan Machu Pichu'nun kuruluşunda bu tür iş makinelerinin kullanıldığını ileri sürmekte gecikmediler. And dağlarının 2100 metre yüksekliğinde yer alan esrarengiz kent Machu Pichu, kurulması sırasında, çev-

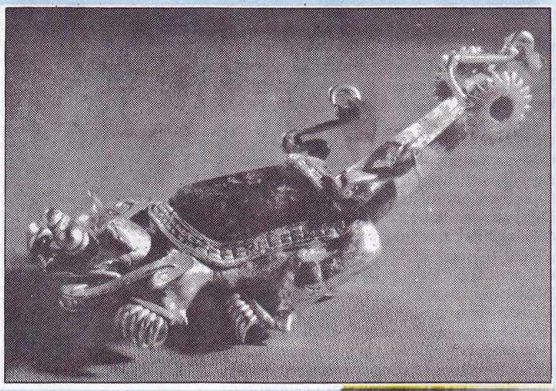

Bu altından yapılmış biblo, 1920'lerdeki bir görüşe göre jaguara benzetildi. Fakat, uzmanlar, bunun dev bir buldozerin maketi olduğunu ileri sürdüler. Kürek gibi bacaklar, kuyruktaki dişli çark görünüşündeki tekerleklere bir zincirle pekâlâ bağlanabilir (altta). Belki de bu tür iş makineleri kayıp kent Machu Pichu'nun inşasında kullanıldı (en altta).

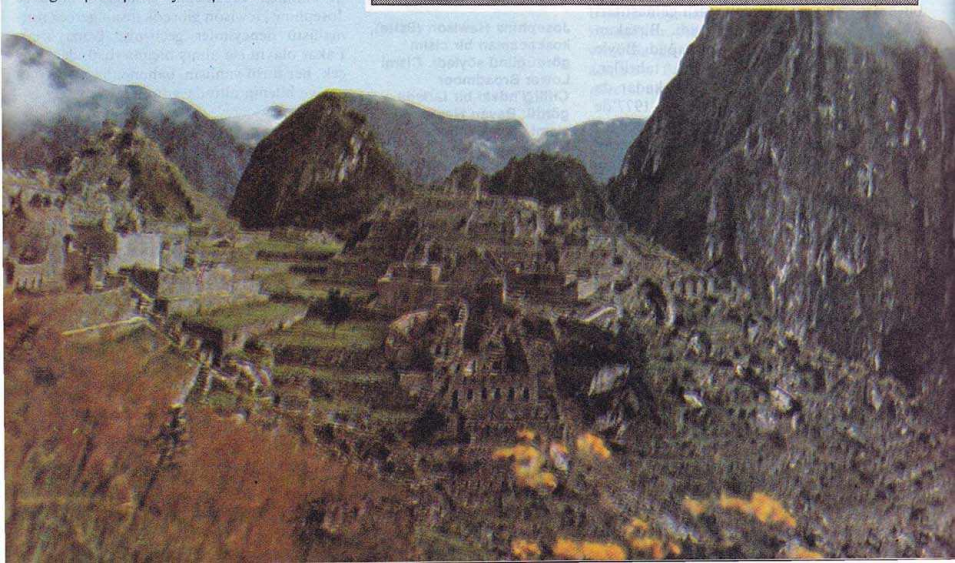

rede olmayan, büyük bir taş ve toprak molozları taşınarak kurulmuş olmalı. Bu seferberlik ise iş makinelerinin varlığını zorunlu kılıyor. Ancak bu ihtimalin olabileceği tartışılıyor. Çünkü, pekâlâ, sabırlı bir kol kuvvetiyle yine bir kent kurulabilir.

Ünlü Amerikalı gökbilimci ve egzobiyolog **Carl Sagan**, bu tür bir teknolojiyi başaran mühendislerin niçin sanatsal ve dinsel projeler çizdiklerini soruyor. Bir mühendis,teknik ile birlikte sanat eseri çizmeye ve dinsel simgelerle bütünleştirmeye özen göstermez. Sanatçının ve teknik adamın yerleri ayrıdır. Eğer bir kabartma ya da heykelde sanat-din ağır basıyorsa, onun teknikle ilgisi olmamalıdır. Çünkü her biri kendi türünde bağımsız yapıtlardır.

Azteklerde Hoovercraft!

Sagan kendi mantığının bir örneğini Meksika'da San Juan yöresinde bulunan Aztek kalıntılarından Teotihuacan piramidinde oyma eserlerde buldu. Bu, hem suda, hem de karada bir hava yastığı üzerinde gidebilen tekerleksiz bir araca benziyordu. Önce bunun Aztek duvar oymalarındaki Yağmur Tanrısı olduğunu sandı.

Önemli olan, düşünce şeklidir

Zaten arkeologların da düşüncesi böyledir. Asıl ilginç olan, kara ve denizde gidebilen bu iki işlevli aracın biçiminin şimdiki Hoovercraft'lardaki aerodinamik yapıya çok benzediğidir. Onların böyle bir alet kullanıp kullanmamaları önemli değildir. Şaşkınlık uyandıran şey, şimdiki günlük yaşamımızın bir parçası olan bu aracın resmedilebilmesidir.

Bir kısım araştırmacılar, böyle bir yorumdan kuşku duyuyorlar. Geçmişin insanını, günümüzün insanı ile aynı düzeyde, eşdeğer görmek, insan psikolojisinden kopup gitmektir.

Bu tür sanat eserleri, onu izleyenin yorumuna, zihninin çağrışımına bağımlıdır. Tıpkı, psikolojik testler yapılırken, günümüzün insanlarının, umut, beklenti ve ideallerini test eşyaları üzerinde yorumlaması gibi.

Paslanmayan sütun

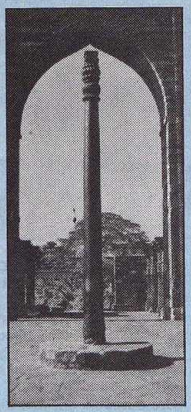

"Paslanmayan demir sütun" başta **Erich Von Däniken** olmak üzere, her göreni şaşkına çeviriyor. Hindistan'daki Meahuli bölgesindeki bu 40 yüzyıllık sütun, demirden olmasına rağmen, hiç paslanmadan duruyor. Bu garip cisim için Erich Von Däniken şöyle diyor:

"Hindistan'daki Delhi tapınağının avlusunda, akıl erdirilemeyen dev bir sütun var. Pas tutmaya yatkın olan ve hava şartlarından kolayca etkilenen demirden yapılmış olmasına rağmen, bu sütun, yaklaşık 4000 yıldır paslanmak bir yana, ilk günkü tazeliğini korumayı sürdürüyor. Sadece kaynak yapılarak dikilmiş bu sütunun yapısında oksit (pas), fosfor ve kükürtten eser yok. Eski çağlardan bize kalan bu değişik alaşımlı anıtı yapan mühendisler, gelecek kuşakların teknolojisiyle mi yarışıyorlardı?"

Däniken'i belki de büyülediği için birtakım küçük hatalar yapmasına neden olan sütun, bir alaşım değil, saf demirdir. Kaynaklanmamış ve yekpare bir kütleden oluşmaktadır. Ancak yazarı etkileyenlerden, etkilenmemek elde değil. Gerçekten sütun, içinde belirli sayıda yabancı element barındırıyor. 6 ton ağırlığındaki bu saf demir sütunun rekorunu kırmak için 1944 yılını beklemek gerekti. Bu boyutlarda bir demir sütun yapmak ancak 1944 sonlarında başarılabildi.

Bolivya Andları'nın yüksekliklerinde kurulmuş olan Tiahuanaco tapınağının ünlü "Güneş Kapısı"nın üzerindeki oymalar. Yazar Charles Berlitz'in benzetmelerine göre, bu tapınağı yapan mimari ve teknoloji çok gelişkindir. Soldaki şekildeki göz motifi jet gibi bir araca benzetiliyor. Sağdaki ise derin deniz dalgıcı ya da bir astronota atfedilmiştir. Benzetmeler ilginç olmakla birlikte, ciddi bir kanıt olmaktan çok uzaktır (altta).

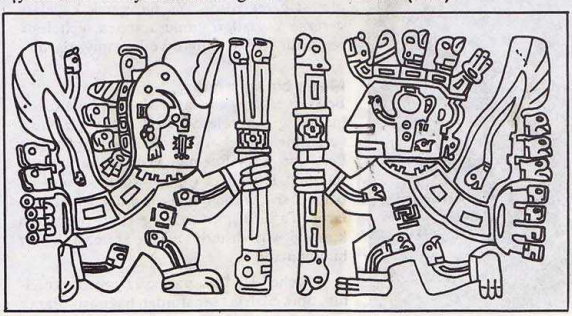

Garip taşlar

Çağımızdan kopmuş eski kültürlerin yöntemleri, hizmet ettiği amaca bağlı olarak bize değişik ve bir o kadar da esrarengiz geliyor. Burada açıklanamayan en önemli nokta, evrenin ve hareketinin itici gücü olan enerjinin sağlanmasıdır. Geçmişte inşa edilmiş o kadar devasa büyüklükte eserler vardır ki, bunların nasıl taşındığı, erişilmez yüksekliklere nasıl kaldırıldığı çok şaşırtıcıdır. Kas kuvvetinin ötesinde, bilinmeyen birtakım enerjilerin de kullanılmış olması çok muhtemel.

1930'lu yıllarda Kosta Rika'daki Diquis ırmağı ağzındaki fidanlığın ıslahı sırasında, zeminde yüzlerce yuvarlak taşa rastlanması buradaki çalışmaları oldukça aksattı. En irilerinin çapı 2,5 metre olan bu taşlar, o kadar mükemmel yontulmuşlardı ki, kusursuz denebilecek bir perdah ile birbirlerine uyumluydular.

Taşların amacı ne?

Taşlara en yakın taşocağı, Diquis ırmağına 48 metre uzaklıktadır. En kötü ihtimalle taşların buradan kıyıya nakledildikleri sanılıyor. Genellikle kavisli ve bir kısmı da çok düzgün ve doğrusal hat üzerinde bulunan bu taşların altlarında insan mezarları da bulundu. Fakat bu bölgenin bir mezarlık olduğunu düşünmek de son derece yanlış olacaktır.

Tüm bunlarla birlikte taşların buraya

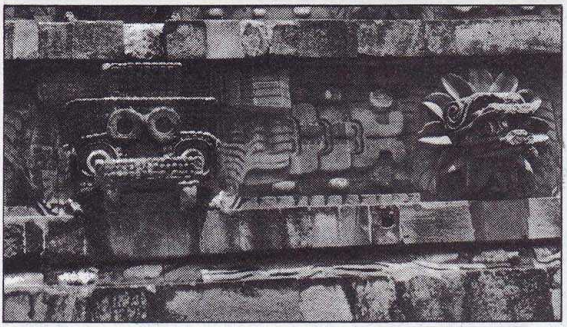

getirilmesindeki asıl amacın ne olduğu tam olarak bilinemiyor. Bazı araştırmacılar da bunların Güneş'i, Ay'ı ve diğer gökcisimlerini simgelediğini öne sürüyorlar.Eski Yunanlı düşünürlerin de bu tür taş yapılarla ilgili benzer görüşleri olduğu biliniyor.

Şimdi başkent Meksiko City yöresindeki Teotihuacon mabedindeki, Tanrı Quetzalcoatl adına yapılmış bu kutsal duvarda Yağmur Tanrısı Tlaloc'a ait olduğu bildirilen şekil için, yeni bir yorum getirildi: İddiaya göre buradaki çizimler bir hava yastığı üzerinde giden bir aracın projesidir (üstte).

Kristal kafatası

Belize'de bulunan ilginç bir kafatası da, bu taşlar gibi gizemini koruyor. İngiliz kâşif **F. A. Mitchell-Hedges**'in bir kazı sırasında bulduğu bu kafatasını yapabilmek için, Hedges'e göre inanılmaz bir sabır, ileri düzeyde bir sanatkârlık ve perdahlama tekniğini bilmek gerekiyor. Hedges şöyle diyor:

"Ölünün kafatası saf kaya kristalinden yapılmış. Kendileriyle görüştüğüm uzmanlar, böyle bir eserin ortaya çıkması için 150 yıl boyunca hiç aralıksız, kaya kristalini kum ile törpülemek gerektiğini belirttiler. Mayaların kuşaktan kuşağa geçen inançlarına göre, Güneş Rahibi, ölümü çağırmak için bu kafatasını kullanıyordu. Kafatası da kendisine verilen bu uğursuz görevi yerine getiriyordu."

Dr. Samuel Lothrop ve eşi, 1940'larda Costa Rica'daki orman zemini içinde bulduklari tek parçadan düzgün bir küre biçiminde yontulmuş yüzlerce taştan birinin önünde görülüyorlar. Buradaki taş 240 cm çapındadır, fakat, niçin kullanıldığı, hangi amaçla yapıldığı, hangi uygarlığa ait olduğu bir sırdır (altta).

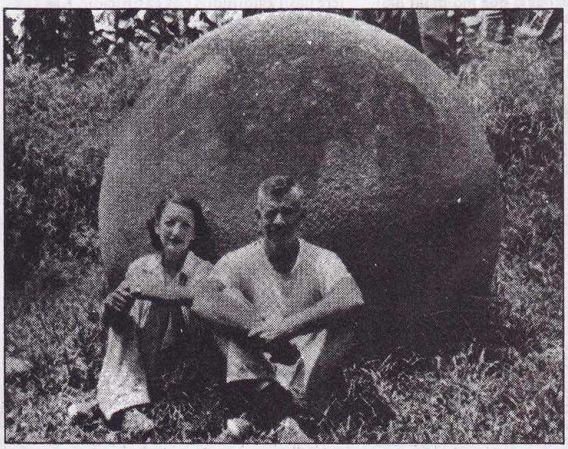

Katot tüpü

Antik Mısır tapınaklarından Dandera' daki duvar kabartmaları akıllara durgunluk verecek bir teknolojiyi yansıtıyor. Söz konusu tapınak M.Ö. 300-30 yıllarında yapılmış olmalıdır. Mısır Tanrıçası Hathor'un onuruna yapılan tapınak, bir kazı sonucu bulunduğunda, duvar kabartmalarında, kimsenin söylemeye cesaret edemediğini, Amerikalı gazeteci **Rene Noorbergen** söylemekten kaçınmadı. Kabartma panoda, bir "blok" içinde Mısır'ın kutsal şahini Horus'un başı kazılmıştır. Aynı zamanda Güneş Tanrısı ve kutsal nur (enerji) olarak belgelenen bu baştan, iki teknik aygıta elektrik kablosu uzanıyor. Noorbergen bunların katot ışını üreten vakum tüpleri olduğunu ileri sürdü. Bunlar daha çok ampule benzetiliyordu, fakat hiç kimse bunları 19. yüzyılda bulunan ve şimdiki televizyon tekniğinin candamarı olan katot ışını tüpü olarak düşünmemişti.

Bilindiği gibi, katot ışınlı tüpler vakumludur, havası alınmıştır. Katot ya da negatif kutuptan anot ya da pozitif kutba bir elektron bombardımanı oluşur.

Kayaları yumuşatan sıvılar

Kristal kafatasını, Hedges'in kızı bulmuştu. Kız, o sırada Maya harabelerinin kazısında, 17. yaşgününü kutluyordu. Bu olay, çeşitli söylentilere neden oldu. Denildiğine göre, Hedges, kristal kafatasını kızına doğum günü hediyesi olarak yaptırmıştı.

Kafatasının tüm ayrıntıları, günümüzdeki örneklerin aynıdır. Fakat, bu derece ustaca bir yontu nasıl yapıldı? Kaya kristali olarak bilinen kuvarsın sertlik derecesi çok yüksektir. Üstelik bir model olarak, kafatası zor bir modeldir. Sanki yontucu, tüm hünerini dökmüş. Halbuki, uzmanlar böyle bir eserin yapımı için bir ömrün harcanması gerektiğini ileri sürüyorlar. Ayrıca, yontunun kuvarsı yontabilecek kesici modern aletlere sahip olması gerekiyordu. Ya da, gerek kayaları, gerekse kristalleri yumuşatabilen, pelteleştiren asitli sıvıları biliyor ve kullanıyorlardı.

Mistik bir araç mı?

Belki de eski taş ustaları ve kristal sanatçıları, bu tekniği biliyorlardı. Nitekim, aynı izlenimi veren bir diğer bulgu, İnkaların yurdu olan Peru'nun Sacsahuaman kenti kalıntılarında bulundu. Düzgün satıhlı taş yapılar, yumuşatıcı bir sıvı tekniğiyle ilgili ipuçları veriyorlardı. Taşların pürüzsüz ve cilalı olmasının kimyevi yol dışında bir açıklaması henüz bulunamadı.

Mitchell-Hedges, pürüzsüz yontu tekniğinin, tipik cilalı taş sanatından bağımsız olarak

Bu sırada pozitif kutup ya da anot, doğrudan bir floresans ekranı olarak ışımaktadır. İşte bu, çalışma teorisi neyse, Noorbergen'in ileri sürdüğü de odur. Kabartmalarda, her tüpten çıkan ve bir yılana benzetilmiş elektron akımının kaynağı bir kablo ve tüp ile oluşturulmuşutr.

Söz konusu tüpler tıpatıp vakum tüplerine benziyor. Ancak içindeki elektron demetinin akımı bir yılan sembolünde gösteriliyor. İkinci bir yılan da başı diğer yana kıvrılmış olarak durmaktadır. Bir de bunun az ilerisinde elinde bıçak olan bir Babun maymunu vardır. Noorbergen, bu bıçağın elektrik yüklenmiş bir ark ucu olduğunu ileri sürüyor. Yani bu bir elektrot olup, anot ucuna elektron demeti üretmektedir. Böyle olunca da elektronu Mısırlıların bildiğini ve ürettiğini söylemek istiyor.

Noorbergen'e göre, yılanlar elektron demetini anlatıyor. Bunun gibi güneş diski de elektrik üretecinin simgesi olabilir. Kabartmada bir Babun maymununun ne olduğunu anlatmak için de, onun bir deney hayvanı olduğu, maymunun elindeki bıçağın da elektrik kıvılcımını üzerine çeken bir elektron namlusu olabileceği üzerinde duruluyor. Bu deneyi daha sonra Mısırlılar kabartmalara resmetmiş olabilirler. Çok muhtemeldir ki, eski Mısırlı deneyciler, kullandıkları elektrik enerjisinin ne denli güçlü olduğunun farkındaydılar. Bir insanın canını yakmaktansa, bir maymunu gözden çıkarmışlardı.

Bu akıl almaz düzlükteki kuvars kafatası, 1927 yılında Belize'de (İngiliz Hondurası'nda) bulundu (solda). Yeryüzünde benzersiz olan bu kafatası göreni şaşkına çeviriyor. diğer kafatası ise bir Kolombiya kazısında bulundu. Şimdi, Londra'da İnsanlık Tarihi Müzesi'nde bulunmaktadır (üstte).

geliştiğini ileri sürüyor. Kristal kafatasının özelliği ve işlevi bilinmiyor. Belki de, tapınaklarda mistik saygıyı sağlamak için kullanılmıştı. Kristalden yansıyan renkli ışıltılar, büyüleyici etkiler sağlıyorlardı.

Fakat, tüm bu açıklamalar, ancak birer varsayımdır. Çünkü, eski insanların bugünkü insanlardan daha fazla şeyler bildiğini, günümüz insanı kolay kabullenemiyor. Üstelik, insanlık, atalarını kendisinden çok daha bilgisiz görme alışkanlığı ve inancında.

Malta Tapınağı/Malta

"Marie-Antoinette ile karşılaştık"

1901 yılında Versay Sarayı'nı gezen iki kadın, farkında olmadan 18. yüzyılda Fransa kraliçesi olan Marie-Antoinette'in yaşadığı çağa gittiler ve bir süre orada yaşadılar. Aşağıdaki yazı, "Trianon serüveni" diye bilinen bu karmaşık olayı inceliyor.

Moberley ve Jourdain isimli iki bayan öğretmen, 10 Ağustos 1901 tarihinde Versay Sarayı'nı gezdiler. Gezi akışı içinde her şey olağandı. Fakat sırça galeriye geldiklerinden itibaren (sağda) olağanüstü bir geziye başladılar. Bu galeriden, Marie-Antoinette' in yaşadığı Küçük Trianon Şatosu'na gitmeye hazırlandıklarında (altta) kendilerini o çağın zaman dilimi içinde buldular.

Yüzyıl öncesine dönüş

1901 YILININ sıcak bir ağustos günü ikindi zamanıydı. Orta yaşlı iki bayan öğretmen, **Anne Moberley** ve **Eleanor Jourdain**, yıllık izinlerini geçirmek için Paris'e gelmişlerdi. Bu arada ünlü Versay Sarayı'nı da ilk defa gezeceklerdi. Her iki öğretmen de, tarih ile ilgiliydiler ve her ikisinin de akademik kariyerleri vardı. Moberley, Oxford'daki St. Hugh Koleji'nin müdiresi, arkadaşı ise, Watford' daki bir kız okulunun başöğretmeniydi. Son derece bilinçli ve aklı başında olan öğretmenlerin başlarına gelen inanılmaz olayı uydurmaları ya da hayale kapılmaları söz konusu bile olamazdı.

O gün bütün sarayı gezdiler ve dinlenmek üzere Galeri des Glaces'de (Camlı Köşk) bir süre oturdular. Pencere açıktı ve dışarıdaki görkemli bahçeden çiçeklerin enfes kokusu içeri doluyordu. Bu temiz, kır havası içlerinde yeniden gezintiye çıkmak isteği uyandırdı. Bu kez, Küçük Trianon denen şatoyu da görmek istediler. Versay Sarayı'nın geniş bahçesindeki bu şatoyu, Fransa Kralı **15. Louis** yaptırmış ve yerine tahta geçen **16. Louis**'ye, dolayısıyla onun eşi olan **Marie-Antoinette**' e armağan etmişti.

Beyaz elbiseli kadın

Küçük Trianon'a giden yol üzerinde olup olmadıklarından emin değillerdi. Şatoyu hedef almışlardı Ancak yollar oldukça karışık olduğundan, gidecekleri yeri tahminen kestirmeye çalışıyorlardı. Bu sırada, Moberley, gittikleri yolun köşesindeki küçük bir yapının penceresinde dalgalanır gibi, beyaz elbiseli bir kadını fark etti. Böylece, şaşırdıkları yolu sorabilecekleri biri karşılarına çıkmıştı. Fakat arkadaşı Jourdain, sanki ona aldırmadan yürüdü. Ancak sonradan öğrenecekti ki, Jourdain ne bu yapıyı, ne de beyaz elbiseli kadını görmemişti.

Garip bahçıvanlar

İki kadın, kendilerini kuşatan esrarengiz

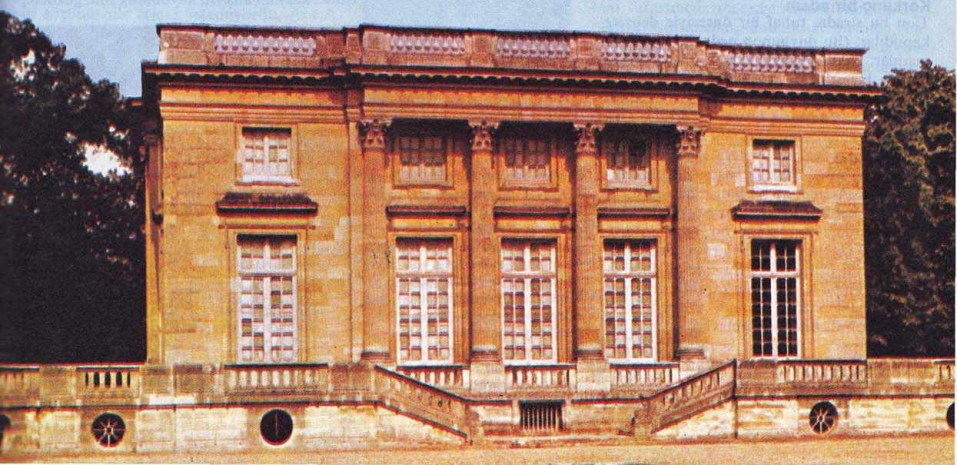

İki İngiliz kadınının birlikte tur attıkları güzergâhın krokisinin orijinali Kraliçe Marie-Antoinette'in mimarı ve bahçesinin dekoratörü olan Richard Mique tarafından çizilmişti (sağda). İngiliz kadınların gezdikleri güzergâh, bunun üzerinde gösterilmiştir.

ortamın farkında olmaksızın, İngiltere'deki dostlarından söz ediyorlardı. Sonra karşılarına çıkan dönemeçten sağa döndüler, birkaç küçük yapıyı daha geçtiler. Bir an karşılarına mermerden oyulmuş birkaç basamak çıktı. Burası bir tak görünümündeydi ve açık bir kapıdan arkadaki bahçeye çıkılabiliyordu. Duraksamadan takı geçtiler. Şimdi önlerinde iki yanı ağaçlı bir patika belirmişti. Bir an durdular. Ama, orada iki bahçıvanın çalıştığını görünce yürümeye başladılar. Bahçıvanların işgüzar insanlar oldukları belliydi. Hem çalışıyorlar, hem de koyu bir sohbetle aralarında konuşuyorlardı. Birinin elinde el arabası, diğerinde de bahçe teli vardı. Buraya kadar her şey normaldi. Fakat normal olmayan, onların gereksiz, hatta gülünç giyimleriydi. Üstlerinde kirlenmiş, yeşil birer ceket ve başlarında da üç köşeli şapkalar vardır. Uzun giysileri, yüzyıl öncesinden kalmış gibiydi.

Anne Moberley (solda üstte) ve Eleanor Jourdain (sağda üstte) Küçük Trianon Şatosu çevresinde gördüklerini sonraki gelişlerinde göremediler. Her şey ilkinden farklıydı ve eskiydi. Buradaki düzenleme sonradan değiştirildiğine göre, geçmişteki orijinal konumunu gözleriyle gördüler,

Korkunç bir adam

Tam bu sırada, tuhaf bir önseziyle dehşete kapıldılar. (Bu duygunun nedenini açıklayamadılar. Fakat her ikisi de birden kulak kesilmiş ve birbirleriyle konuşmadıklarını daha sonra açıklamışlardı.) Çevrede garip bir şey vardı. Alışılmadık ve tatsız bir ortam oluşmuştu. O anda, çevredeki manzaranın derinliği kayboldu ve iki boyutlu resim gibi bir manzara oluştu. Büyülenmişçesine yürüyorlardı. Birden önlerine bir bahçe çardağı çıktı. Yuvarlak kubbeli, alçak çitlerle çevrili bir dinlenme çardağıydı. İçinde bir adam oturuyordu. O zaman heyecanlarının doruğuna ulaştıklarını fark ettiler. Bu öyle adamdı ki, dünyada hiçbir kadın onun karanlık ve iğrenç yüzüne bakamazdı. Adamın üzerinde korkunç görüntüsünü tamamlayan uzunca bir palto, başında ise geniş kenarlı bir şapka vardı. Belki de başından beri aradıkları yol orasıydı. Fakat geri dönüp çardaktaki korkunç adamdan kaçmayı tercih ettiler.

Tuhaf bir dünya

Yaşlarından beklenmeyen bir hızla bir süre koştular. Bu tuhaf ortamda sadece ayak sesleri kendilerine aitti. Kalan her şey birden yabancılaşmıştı. Koşmaları, önlerine boş bir patika çıkana kadar sürdü. Moberley, birden orada bir adamın daha dikildiğini gördü. Oysa biraz önce kimse yoktu. Adam ansızın belirivermişti. Kendi ifadesiyle, *"Bu kez nazik bir adama rastlamıştı. Uzun boylu, iri siyah gözlü ve siyah hafif dalgalı saçlıydı."*

Bu adamın da başında garip bir şapka ve üzerinde uzun, koyu renkli bir palto vardı. Sanki onların hiç farkında değilmiş gibi bir eve doğru yürüyordu.

Sonra, onları fark etmişçesine irkildi, ardından da iki kadının kıyafetlerini süzerek gülümsedi. Belli ki, kadınların giyim tarzını yadırgamıştı. Buna rağmen iki kadını da, nazikçe eğilerek selamladı. Hızla koşan kadınlar, teşekkür etmek üzere geri baktıklarında, adamın ansızın kaybolduğunu, gözden

Kraliçe Marie-Antoinette'in (1755-1793) hayaleti iki İngiliz kadını tarafından görüldü. Kraliçe, Küçük Trianon terasına yaslanmış ve çimenler üzerinde oturmaktaydı. Daha önce Kraliçe'nin resmini görmedikleri için, önce tanıyamamışlardı. Fakat, sonra resimlerinden gördüklerinin Kraliçe Marie-Antoinette olduğunu anladılar (sağda).

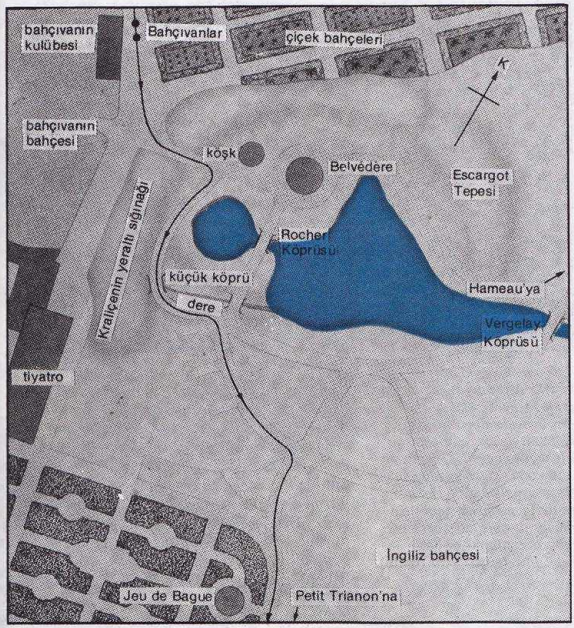

silindiğini sezdiler. Bir hayaletle karşılaşmış gibi yeniden tabana kuvvet koşmaya başladılar. Ta ki, çevrede hiçbir insan gözükmeyene kadar... Bu koşuları sırasında sanki biri onların ardından koşuyor gibiydi. Fakat görünürde kimse yoktu.

Kendilerine inanamıyorlar

Ertesi hafta boyunca, aralarında, bu olayı tartıştılar. Jourdain, kendilerine inanılmayacağı ya da işlerinden olacakları korkusuyla bu olayın sözünü bile etmek istemiyordu. Ancak, Moberley, gördüklerini ayrıntılarıyla yazmıştı. Bu olay onda büyük bir sıkıntı duygusu yaratmış ve huzuru kaçmıştı. Olayı tekrar yerinde keşfetmek için dayanılmaz bir içgüdüyle zorlanıyordu. Arkadaşına, *"Küçük Trianon'un perili ya da tekinsiz olduğuna inanıyor musun?"* diye sorduğunda, onun kuşku duymadığını gördü. Sadece aralarında küçük gözlem farkları vardı. Her ikisi de ayrı ayrı notlar almışlardı,fakat olay temelde aynıydı.

İngiltere'ye döndükten sonra, iki kadın, birbirlerinden ayrı kaldıkları üç ay boyunca, izlenimlerini yazdılar. Yeniden buluştuklarında bu notları karşılaştırdılar ve olayı yeniden yorumladılar. Olan bitenin gerçek değil, bir hayal ya da vizyon olduğu ihtimali üzerinde duruyorlardı. Bu olayı birlikte yaşamalarını ise, kolektif bir yanılgı olarak açıklamaya çalışıyorlardı.

İki kadının nazikâne selamlaştıkları ve iyice tanımladıkları kişinin Vaudreuil Kontu olduğu daha sonra ortaya çıktı. Kont, Kraliçe'nin gizli âşıklarından biri olarak tanınıyor (üstte). Ayrıca bir de çardakta bu kıyafette, çok "iğrenç" yüzlü bir adam görmüşlerdi.

Kraliçe'nin hayali dolaşıyor

İki öğretmen bir süre sonra, Trianon vizyonunun çok eski belgelere dayandığını öğrendiler. Jourdain'ın Parisli bir arkadaşı, Versay Sarayı'yla aynı ismi paylaşan Versay köyü halkının bir ağustos günü Marie-Antoinette'i Küçük Trianon Şatosu'nun bahçesinde gördüklerini anlattı. Kraliçe'nin üzerinde pembe, şık bir elbise ve başında da kolalı dantelden yapılmış bir şapkası vardı.

Şimdi bile aynı köy halkı Kraliçe'yi gördüklerini anlatıyorlar. Arkadaşı 1792 yılının 10 Ağustos'unda, yani idamından 3 yıl sonra bütün köy halkının onu gördüğünü anlatmıştı. Louis ve karısı Antoinette, sarayın mabedine hapsedilmişlerdi ve ölümlerinden sonra da Kraliçe zaman zaman oralarda tek başına görülüyordu.

Uzmanlar kuşku duyuyorlar

İki kadının yankı uyandıran iddiaları uzmanlarca araştırıldı. Enine boyuna her ayrıntı, yerinde incelendi. Sonuçta Moberley ve Jourdain'ın serüvenleri uzmanlara kuşkulu ve çok karmaşık geldi. İlk bakışta akla gelen şey, onların hayal gördükleriydi. Belki de dikkat çekmeyi, ya da böyle kitap yayınlayarak, şöhrete ulaşmayı düşündükleri ileri sürüldü.

Hatta onların romantizmleri nedeniyle, gerçek ile hayalin hassas çizgisini birbirlerine karıştırdıkları söylendi. Ancak ikisinin de aynı tutkuyla, sürekli Versay'a gitmelerinin ve saygın müdireliklerini kaybetmeyi göze almalarının ne anlamı olabilirdi? Üstelik, Trianon olayını çevrenin yerli halkı da öteden beri biliyordu.

Araştırma sürüyor

Buna rağmen iki kadının serüvenlerinde, ayrıntı olarak, birçok zaman bir arada yaşanıyormuş havası vardı. İki tanık da bunun farkındaydılar. Moda tarihiyle ilgili sayısız doküman karıştırdılar. Sarayın mimari tarihini, tasarımcılarını araştırdılar. Onlara karşı olan araştırmacılar, anlatıldığı biçimde, bu giysilerin Kraliçe'ye ait olduğunu kabul ediyorlardı. Fakat diğer personelin giyim tarzlarında aykırılıklar vardı.

Bütün bu sonuçların ışığında, küçük ayrıntılarda olmayacak şeyler çıkıyordu. Örneğin saray işçileri asla yeşil renkli üniforma giyemezlerdi. Zira, yeşil renk giymek yalnızca soyluların hakkıydı. 1901 yılında bile saray bahçıvanları dahil, hiçbir görevli yeşil giymiyordu.

Trianon serüvenini yaşayan iki kadın için bütün bunların cevabı, "belki"den öteye geçemiyordu. Var olmayan koruluklarda, ya da tarihin gerisindeki düzenleniş biçimiyle, var olmayan saray patikalarında gezinen o insanlar kimdi?

İki kadın yine de her veriyi didik didik araştırıyorlar ve kendilerini destekleyecek bilgileri inceliyorlardı.

Sonradan akla gelenler

İki kadının iddialarında görülen en büyük kuşku, orada bir çardak köşkün hiçbir zaman olmayışıydı. Versay Sarayı'nda, söyledikleri yerde, söyledikleri biçimde bir çardak hiç olmamıştı. Trianon'un orijinal planları ise hiçbir şey okunamayacak biçimde yıpranmış kararmıştı. Temel güçlük, kadınların anlattığı konumun şimdi ya da eskiden olup olmadığını bir bilen olmayışından kaynaklanıyordu. Bu noktadan hareketle iki kadın da, böyle bir köşkün varlığını kanıtlayabilirlerse, iddialarını kazanacaklardı. İş başa düşmüştü.

Baş başa verip, bütün ayrıntıları hatırladılar, arşivleri karıştırdılar ve sonunda köşkün "Çin tarzından şiddetle etkilendiği" kararına vardılar. Daha önce okudukları **Revue de Paris** dergisinin bir sayısında eleştirmen **Léon Rey**, "Jeu de Bauge" denen yapıların "Çin tarzında" bir bahçe dekorundan etkilendiğini belirtiyordu.

Destekleyici kanıtlar bulunuyor

"Çin tarzı" sözünden yola çıktılar. Düşüncelerine göre, ikisini de aynı mimarın yapabileceği ihtimali kuvvetlenmişti. 1909 yılında yeniden bir araştırmaya giriştiler. Jeu de Bauge planlarını 1774. yılında Marie-Antoinette'in bahçıvanı **Antoine Richard**'ın çizdiği bilindiğine göre, 1901 yılındaki aynı mimari üsluba uyan çardağın planlarını da onun çizmesi gerekiyordu. DARKMALT

Bu orijinal planlar, ilgili arşiv kurulusunda bulununca her şey ortaya çıktı. Mimar Richard, sözü edilen yerde gerçekten böyle bir çardağın resmini çizmiş ve tıpatıp kadınların çizdiği, anlattığı biçimde patikaları, koruluğu ve teraslı evleri planına kaydetmişti. Bu buluş onların zaferi oldu. Onlardan kuşkulananlar, derin bir suskunluğa gömüldüler.

Moberley ve Jourdain, 1950'li yıllarda, bir tesadüf sonucu, 1901 vizyonunda gördükleri tarihsel kişinin kimliğini de saptadılar. Onlara selam vermiş olan bu esmer ve nazik adam, Vaudreuil Kontu idi. Marie-Antoinette'in yakını olduğundan, o da giyotine gönderilmişti. Kont'u, okul sınavlarıyla ilgili bir tarihi kitabını karıştırırken buldukları bir fotoğraftan tanıdılar.

Marie-Antoinette olduğu anlaşılıyor

Moberley ve Jourdain'in araştırmaları ömürlerinin sonuna kadar sürdü. Çeşitli yıllarda, defalarca Versay Sarayı'nı gezdiler. Anılarını bu kitapta topladılar. Haklarında lehte ve aleyhte çok şey söylendi. Onları romantik hayalleriyle, kamuoyunu meşgul etmekle suçladılar. Bazıları da Versay Sarayı'nda bir uzay-zaman karışması (zaman dalgalanması) sonucunda, gerçek bir olayın yaşandığına inanıyorlardı. 1950'li yıllarda kısa bir arayla öldüklerinde oldukça yaşlıydılar. Bunadıklarını ileri sürenler bile oldu.

Oysa, 1901 yılında, bu esrarengiz zaman kayması olayı sırasında 35 yaşlarındaydılar.

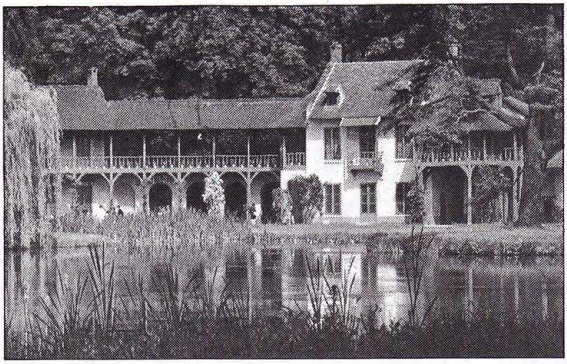

Trianon külliyesinin topraklarında yer alan Hameau villası, Kraliçe Marie-Antoinette'in özel dostlarıyla birlikte olduğu bir malikâneydi. Öğretmen Jourdain, 1902 yılında tek başına geldiğinde, kısa bir süreyle yeniden geçmişin vizyonu içine düştü ve bu villa o zamanki orijinal konumuyla gözüktü (üstte).

Her ikisinin de gördükleri olaydan etkilenmeleri için nedenler vardı. Onlar, olayın zaman trafiğinin karışmasından çok, duygusal nedenlerle Fransa Kraliçesi'nin trajik yaşantısıyla ilgilenmişlerdi. Çünkü Kraliçe'yi bir dost, bir arkadaş gibi görmüşlerdi. Gerçi onunla hiçbir şey konuşmamışlardı ama, onu görmek, acıklı sonuna üzülmek için yeterliydi. Eğer o dönemde, terasa yaslanmış, düşünceli kadının Marie-Antoinette olduğunu bilselerdi, kendisini bekleyen acı sondan haberdar etmeyi bile deneyebilirledi. Ne var ki, bunu vizyon bittikten sonra anladılar. Kraliçe'nin resmiyle karşılaştıklarında her şeyi anladılar. Gördükleri kadın Marie-Antoinette idi.

Çeşitli yaklaşımlar

Birçok uzmana göre, 10 Ağustos 1901'de Trianon serüveninde çok boyutlu bir halüsinasyon yaşanmıştı. Ayrıca olay, gezici durugörünün, zamanla sınırlanmadan geçmişi yaşamak, geçmişte rol almak, geçmişi gözlemlemek ve geçmişte gezinmek şeklinde yorumlanabilen bir zaman kayması da olabilirdi. Böylece Versay Sarayı'nın bahçe ve koruluğunda, zamanla yapılmış değişiklikler ve yok olmuş yapılar ortaya çıktı. Belki bir şeytan çemberi, belki yoğun bir istek, belki de nedensel olmayan bir rastlantı sonucu, iki kadın, tarihin bir parçası oldular. Mekânın aynı, zamanın ayrı olduğu zaman kaymaları, geçmiş, şimdi ve gelecek arasındaki mesafeleri bile aşacak zikzaklar çizebilmektedir.

Dieppe'e yapılan 1942 saldırısı 10 yıl sonra yeniden yaşanıyor. Sayfa 1020'de.

Kuranı Kerim gökbilimcileri şaşırtıyor

Kuranı Kerim'deki bilimsel mucizeyi daha önce işledik (Bkz. sayfa 520). Birçok ayet, bilim adamlarını şaşırtmaya devam ediyor. Çünkü onlar, örneğin gökbilim alanında, uzun çalışma ve araştırmalardan sonra bir keşfe bulunuyorlar. Fakat bir de bakıyorlar ki, bu bilgi Kuranı Kerim'de de var. Arkadaşımız Cem Çobanlı, bu kez Kuranı Kerim ayetlerini inceledi.

Hz. Ömer zamanında kitap haline getirilen Kuranı Kerim'in 7 kopyası çoğaltılarak dünyanın 7 bölgesine gönderildi. Bunlardan birinin Taşkent'te olduğu söyleniyor. 5 tanesi kayıptır. Biri de halen Topkapı Müzesi'nde bulunuyor (üstte).

HER NE KADAR günümüzde **Kuranı Kerim** dışındaki kutsal kitapların insan eliyle yazıldığı öne sürülüyorsa da, yine Kuranı Kerim'in kendisi bunu doğrulamıyor: *"Bundan önce de insanlara doğru yolu göstermek için Tevrat'ı ve İncil'i indirmişti"* (Âli İmran suresi-3, ayet: 4).

Fakat Kuranı Kerim'in içerdiği ve 1500 yıl önceki insanlar tarafından anlaşılamayan birtakım ayetler, gerçekten ona mucizevi bir nitelik kazandırıyor. Öteki kutsal kitaplarda bu mucizeviliğe rastlamak pek mümkün değil. Nitekim batılı bilim adamları, bu tür, ancak çağımızda bir anlam ifade eden bilimsel içerikli Kuranı Kerim ayetlerini gördükçe kelimenin tam anlamıyla şaşkınlık içerisinde kalıyorlar.

Çoğu kez bu şaşkınlığın duygusal bir coşkuya dönüştüğü gözlemleniyor. Bu coşku da genellikle dinlerini değiştirmeleri, yani İslamiyeti seçmeleri ile sonuçlanıyor. Bu durumda, Kuranı Kerim'in **Hz. Muhammed** gibi okuması yazması olmayan biri tarafından yazıldığı şeklindeki asılsız iddialar da çürütülmüş oluyor.

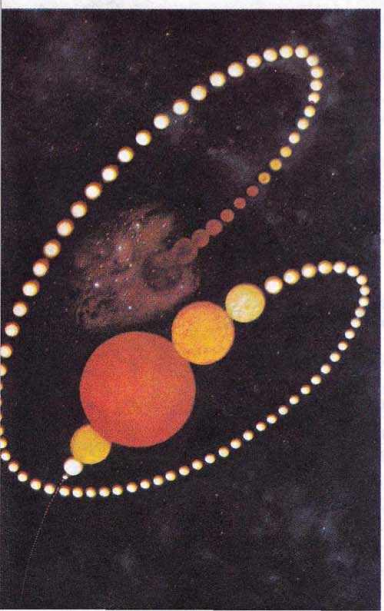

Güneş'in doğumu ve ölümü. Kuranı Kerim'de Güneş'in belirli bir ömrü olduğu bildiriliyor. Bilimin bulgularına göre ise, Güneş 50 milyon yıl sonra daha da büyüyerek en sonunda "beyaz cüce"ye dönüşecek (solda).

Kuranı Kerim'deki bilimsel bilgiler

Kuranı Kerim'in ahlaki ve felsefi bir öğreti olmasının dışında, gökbilimsel, biyolojik, jeolojik, fiziksel, tıbbi ve daha birçok bilim dalı ile ilgili ayetleri içermesi, hiç kuşkusuz onu olağanüstü bir hale getiriyor. Bırakınız yüzlerce yıl öncesini, daha beş-on yıl önce keşfedilen birtakım bilimsel gerçeklerin Kuranı Kerim'de yer alması karşısında insan ne diyeceğini şaşırıyor.

Evrenin hareketi

Sözgelimi, evrenin hareket halinde olduğuna ya da döndüğüne ilişkin bilgiler çok yeni. Fakat Kuranı Kerim'de bu bilgiye de yer verilmiş: *"Dönüp dolaşan göğe andolsun."* (Tarık suresi-86, ayet: 11).

1982 yılında Manchester Üniversitesi gökbilimcilerinden **Paul Birch** evrenin bir bütün olarak (ya da en azından içinde bulunduğumuz evrenin), oldukça ağır bir şekilde döndüğünü açıkladı. Birch bu bilgiye, yıldızların yaydıkları ışınımların görünür biçimlerinden yola çıkarak vardı. Çünkü göğün bir yarısındaki yıldızların ışınımları "S", diğer yarısındakiler ise "Z" biçimindeydi. Bu da ancak, evrenin bir eksen çevresinde dönmesiyle açıklanabilirdi. Yapılan hesaplamalara göre, bu dönüş, 60 trilyon yılda tamamlanıyor.

İnsanların Güneş'e taptıkları bir çağda, Kuranı Kerim'de Güneş'le ilgili o çağı çok aşan bilgiler verilmesi çok ilginç.

"Güneş de kendisi için belirlenmiş bir yere doğru seyretmektedir." (Yasin suresi-36, ayet: 38).

Bilim adamları Güneş'in üç ayrı hareketi olduğunu belirtiyorlar. Kendi çevresinde dönme hareketi, uzaydaki kendine özgü hareketi ve yakınındaki diğer yıldızlarla beraber ortak hareketi. Güneş'in, yakın yıldızlara göre, saniyede 19 kilometrelik bir hızla Herkül Takımyıldızı yönünde kaydığı söyleniyor. Fakat bu, izafi bir hız. Çünkü Güneş'in hareketi Samanyolu galaksisinin dış yüzeyindeki cisimlere göre ölçülürse başka bir sonuç alınıyor.

Bu durumda Güneş, merkezi Samanyolu'nun merkezinde bulunan, yaklaşık olarak çember biçiminde bir yörünge üzerinde saniyede 250 kilometre hızla hareket ediyor. Samanyolu'nun merkezinden 30.000 ışık yılı uzaklıktaki Güneş, bu yörünge çevresindeki bir turunu 250 milyon yılda tamamlıyor. Bir diğer deyişle Dünya'nın oluşumundan bu yana 19 tur yaptı.

Güneş'in ölümü

"Belirlenmiş bin zamana kadar seyredecek olan Güneş'i ve Ay'ı emri altına almıştır." (Ra'd suresi-13, ayet: 2).

Gökbilimin son tahminlerine göre Güneş 50 milyon yıl sonra merkezindeki hidrojenin hemen hemen tükenmesiyle genişlemeye ve kızıllaşmaya başlayacak. Çapı 100 misli büyüyecek ve parlaklığı da 1000 kat artacaktır. Nükleer yakıtını tümüyle yitirince, yani 300 milyon yıl sonra da dış örtüsü kaybolacak ve bir "beyaz cüceye" dönüşecektir (Bkz. sayfa 93). Bu tür büzülmüş yıldızlar milyarlarca yıl boyunca daha da soğuyarak sonunda "siyah cüce" haline gelirler. Bilim adamlarının evrende bu tür çok sayıda yıldız saptadıkları biliniyor.

Yanlış çeviriler

Kuranı Kerim dili olan Arapça, son derece zengin bir dil. Fakat bu zenginlik, özellikle Kuranı Kerim'in başka dillere çevrilmesi sırasında bazı sorunlara neden oluyor. Bu durum, amaç-dil'in bu zenginlik karşısında yetersiz kalmasından kaynaklanıyor. Kuşkusuz buna ilaveten bir de yetersiz ve bilgisizce yapılan çeviriler söz konusu. Böylece ortaya yanlış ve amacından uzak ayetler çıkıyor.

Sözgelimi Türkçe meal Kuranlarda "yıldız" sözcüğü (Arapçası necm) çok sık olarak geçiyor. Fakat "gezegen" sözcüğüne (Arapçası kevkeb) hiç rastlanmıyor. Evrenin genişlemesinden, Güneş'in hareketlerine kadar birçok gökbilimsel olaya Kuranı Kerim'de yer verilmesine rağmen, gezegenlerle ilgili bilgilere hiç rastlanmaması insanın dikkatini çekiyor ve düşündürüyor. Fakat, kuşkusuz Arapça Kuranı Kerim'lerde durum hiç de böyle değil. Gereken yerde yıldız, gereken yerde gezegen sözcükleri kullanılmış:

"Ona gece karanlığı basınca, o bir gezegen gördü" (felemma cenne aleyhilleyhü reâ **kevkebâ**). (Enam suresi-6, ayet: 76).

"Gerçekten biz en yakın göğü bir süsle, gezegenlerle donattık." (inna zeyyennesemâeddünya biziynetinil **kevâkib**). (Saffat suresi-37, ayet: 6).

"Gezegenler dağıldığı zaman" (ve izel **kevâkibün** teseret). (İnfitar suresi-82, ayet: 2).

Şimdi de necm (çoğulu nücûm) sözcüğünün geçtiği ayetleri inceleyelim: *"O parlak bir yıldızdır"* (en**necm**üssâkıbü). (Tarık suresi-86, ayet: 3).

"Yıldızlar parlaklıklarını kaybettikleri zaman" (ve izen**nücûm**ünkederet). (Tekvir suresi-81, ayet: 2).

"Gurup vaktindeki yıldız hakkı için" (ven**necm**î izâ hevâ). (Necm suresi-53, ayet: 1).

Güneş sisteminde 12 gezegen

Kuranı Kerim'in bir ayeti, bu anlamda doğru olarak Türkçeye çevrildiğinde oldukça yeni ve ilginç bir bilgi ortaya çıkıyor. 12. sure olan Yusuf suresinde, **Hz. Yusuf** babası **Hz. Yakup**'a şöyle diyor: *"Babacığım, rüyada 11 gezegeni (kevkeben), Güneş'i ve Ay'ı bana secde eder gördüm."* (Yusuf suresi-12, ayet: 4).

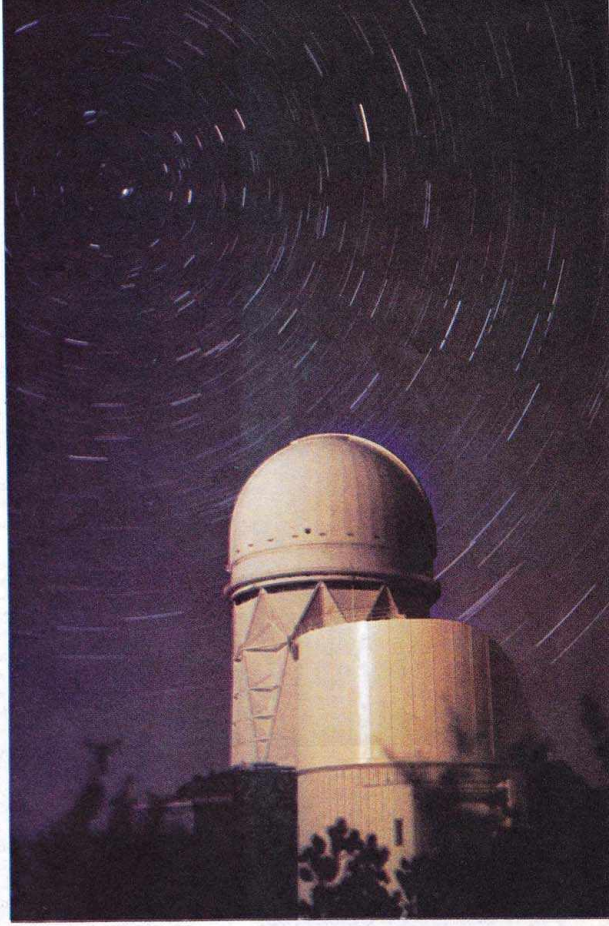

Kuran: "Dönüp dolaşan göğe andolsun". 1982'de bir İngiliz bilim adamı evrenin bir bütün olarak döndüğünü açıkladı (üstte).

Bu rüyanın Dünya üzerinde görüldüğü göz önüne alınırsa, insanın aklına Güneş sisteminde Dünya ile birlikte toplam 12 gezegenin olduğu akla geliyor. Her ne kadar okullarda okutulan kitaplarda Güneş sisteminde 9 gezegen olduğu belirtiliyorsa da, bazı gelişmeler Güneş sisteminde 12 gezegen olduğunu doğruluyor.

Yeni anlaşıldı

1976'da Meksikalı matematikçi **Jacinto Pena**, matematik hesaplar yoluyla, Güneş'ten yaklaşık 8.700 milyon kilometre uzaklıktayeni bir gezegen bulduğunu açıkladı. Adını da "Jano" koydu. Pena, Neptün ve Plüton'un da tıpkı Jano gibi teleskoplarla incelenmeden önce matematik hesaplama ile bulunduğuna da

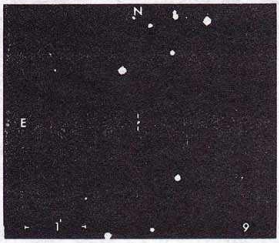

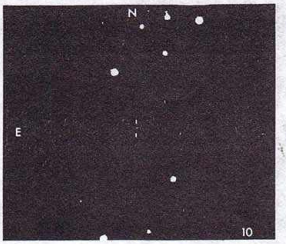

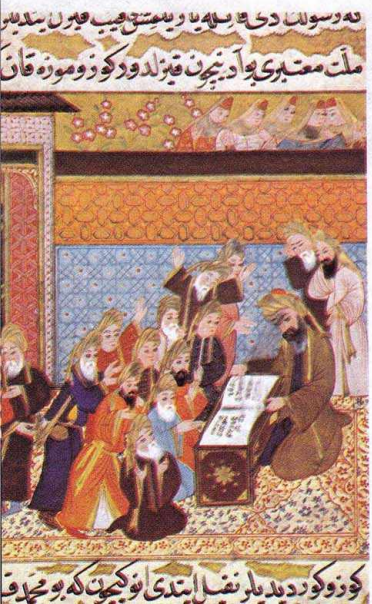

1978 yılında Avrupa Güney Rasathanesi'nden çekilen fotoğraflar, Güneş sisteminde yeni bir gezegenin bulunduğunu açıklıyordu. Gezegene "Chiron" adı verildi. Bir saat arayla çekilen bu fotoğrafların tam ortasında küçük bir nokta halinde görülen Chiron, dünyadan 2.623 milyon kilometre uzaklıktaydı (en üstte).

Hira Dağı. Kuranı Kerim'in ilk ayetleri (Alak suresi-96, ayet: 1-5), Hz. Muhammed'e burada vahyedildi (üstte).

14. yüzyıl İslam sanatının en ünlü eserlerinden biri olan Siyer-i Nebi'den bir minyatür. Hz. Muhammed'e Cebrail aracılığıyla Kuranı Kerim indiriliyor (solda).

dikkat çekti.

1977 Ekim'inde de Amerikalı gökbilimci **Charles T. Kowal,** yeni bir gezegen daha buldu. Hatta fotoğrafı bile çekildi. O sırada Dünya'dan 2.623 milyon kilometre uzaklıkta bulunan gezegene "Chiron" adı verildi.

1982 yılında ise Sovyet gökbilimcileri, "Kiev" adını verdikleri yeni bir gezegen daha bulduklarını açıkladılar. Kiev'in Dünya'dan 140 milyon kilometre uzaklıkta olduğu da saptandı.

Kuşkusuz bu bilim adamları, Kuranı Kerim'deki 12 gezegen ifadesinden habersizdiler. Ama Kuranı Kerim 1500 yıl önce Güneş sisteminde 12 gezegen olduğunu bildiriyordu.

Bir bilim adamı açıklıyor

Kuranı Kerim araştırmalarıyla tanınan ve sonradan Müslüman olan Fransız bilim adamı Prof. Dr. **Maurice Bucaille, Kitabı Mukaddes, Kuran ve Bilim** adlı kitabında, "kevkeb" sözcüğünün Kuranı Kerim'deki bir ayetle açıklandığını belirtiyor. Prof. Bucaille'e göre söz konusu ayet, derin bir ruhani anlam taşıyor:

"Allah, göklerin ve yerin nurudur. O'nun nuru, içinde lamba bulunan bir kandil yuvasına benzer. Lamba, cam içerisindedir. Cam, sanki inci gibi parlayan bir gezegendir." (Nur suresi-24, ayet: 35).

Prof. Bucaille şöyle diyor: *"Burada bir inci parlaklığı vererek kendisini yansıtacak bir cisim üzerine ışığın düşürülmesi söz konusudur. Nitekim Güneş'in aydınlattığı bir gezegenin durumu böyledir. Bu kevkeb kelimesi hakkında, Kuranı Kerim'de rastlanabilecek tek açıklayıcı taraf yalnız bu ayettedir."*

Tüm bunlardan sonra önemli bir noktayı göz önüne almak gerekiyor. O da Hz. Muhammed'in şu hadisi: *"Kuranı Kerim iç içe 7 mana üzerinedir. Bana bu manaların toplamı verildi."* Dolayısıyla yukarıda ele aldığımız Kuranı Kerim ayetlerinin bu bilgiye göre, derece derece 7 ayrı manayı içermesi çok mümkündür.

Bu durumda "göğün dönüp dolaşması" ya da Hz. Yusuf'un rüyasında gördüğü "11 gezegen" bu 7'li sisteme göre yorumlandığında çok daha değişik ve ruhsal anlamlar ortaya çıkabilir. Eğer bu tür ayetlerin 1. ya da 2. düzeydeki manaları yukarıda ele alındığı gibiyse, en üst düzeyde yani 7. derecede yorumlamaları kim bilir hangi anlamları içerecektir!

Frances ve Elsie'ye inananlar az

Peri fotoğrafları gerçek miydi?

Cottingley'de çekilen perili fotoğraflar, bu konudaki tartışmaları alevlendirdi. Sir Arthur Conan Doyle'a göre bunlar, ruhların varlığını kanıtlamak için uzun süreden beri özlemle beklenen kanıtlardı. Bazılarına göre ise, akıllıca hazırlanmış fotoğraf hileleriydi.

1920 AĞUSTOS'UNUN okul tatilinde, **Frances Griffths,** Scarborough'dan Cottingley'e trenle gelmek istedi. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra anne ve babasıyla orada oturuyordu. **Polly Teyze,** yeni fotoğraf makineleriyle Londra'dan **Edward Ga·dner**'in geleceğini yazmıştı. Böylece iki yeğen, 1917'de çektikleri fotoğraflara yenilerini ekleme fırsatı bulacaklardı.

Bir ay önce Frances'in yaş günüydü. Hem endüstri hem de mantık eğitimi veren bir ortaokulun sınavını kazanmıştı. Elsie ise aksine, 13 yaşında okulu bıraktığına şükrediyordu.

1920'de bir peri, Elsie'ye çiçek sunuyor. Elsie Wright, bu çiçeklerin mavi, küçük çan çiçekleri olduğunu söyledi. Perinin elbiselerinin renkleri, leylak ve sarının pastel tonlarıydı. Bu özellikli Cottingley fotoğrafı, geniş eleştirilere hedef oldu. Lüleli saçları ve modern giysileriyle perinin, şaşılacak derecede güncel bir görünümü vardı (üstte).

Edward Gardner, Londra'dan Bradford' a trenle geldi ve 5 kilometre uzaktaki Cottingley Hanı'na gitmek için araba kiraladı. Birlikte iki fotoğraf makinesi ve iki düzine özel olarak işaretlenmiş fotoğraf plakası getirmişti. Kızları, 1945'te yayımladığı **Fairies: a book of real fairies (Periler: Gerçek Periler Kitabı)** adlı eserinde kısaca şöyle tanımlıyor:

Hazırlık yapılıyor

"Cottingley'e Londra'dan iki fotoğraf makinesi ve plakalar alarak tekrar gittim. Aileyle buluştum ve iki kıza makineleri vererek, nasıl kullanacaklarını tarif ettim. Makineler ağırdı ve onlara son tavsiyem, fotoğraf çekecekleri dar vadiye sadece güzel günlerde tırmanmaları gerektiğiydi. Bunu yapmaya daha önceden de alışkındılar. Perilerle buluşma yöntemini kendilerine göre biliyorlar ve bu şekilde, perileri bularak neler getirdiklerini görüyorlardı.

Açıkça ve kolayca kavranabilen tek şeyin ışık ve mesafeyle ilgili olduğunu sanıyorum. Bildiğim kadarıyla, kızlar kendilerini bağımlı, hatta kafese kapatılmış hissetmiyorlardı. Üstelik sorumluluktan kaçınmıyorlardı. Dönüşlerinde, beraberlerinde bir şey getirmezlerse, hiç aldırış etmemelerini söyledim."

Sadece iki farklı peri

Wright ailesinin oturma odasındaki sahne, göz önüne getirilebilir. 19 yaşındaki doğuştan altın saçlı, açık mavi gözlü Elsie, enerjisine hâkim olamayan, akıllı Frances ve güzel Polly, merakla ve hevesle beni dinliyorlardı. (*"Frances heyecanlandığında ne yazık ki çevresindeki kimseye aldırmaz"* diye bir defasında Polly, Annie'ye yazmıştı.) Ve ağırbaşlı, sakallı, muhtemelen her zamanki gibi kravat takan Edward Gardner, bir tür bilimsel atmosfer yaratmak istiyordu. Ancak, yeni fotoğraf makinelerine ve dikkatle işaretlenmiş plakalara rağmen, fazla bir şey ummuyordu. En azından havanın iyi olmasını dileyerek Londra'ya döndü.

Havanın azizliği ve iki peri

Maalesef, iki hafta yağmur yağdı. Peri masalına herhangi bir şey ilave etmek için en küçük bir fırsat olmadı. Polly'den Gardner'a gelen bir mektupta, kayda değer herhangi bir şey olmadığı, şaşılacak bir saflıkla ele alınıyordu. Kadın, 19 Ağustos 1920 Perşembe gününün olaylarını şöyle yazıyordu:

"Sabah hava kasvetli ve sisliydi, bu yüzden öğle yemeğinden sonra kızlar hiç fotoğraf çekemediler. Sonra sis dağıldı ve Güneş çıktı.

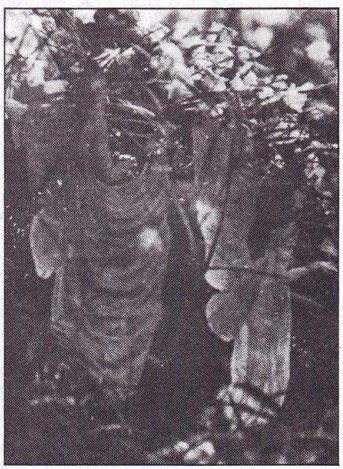

Elsie tarafından, bir metre mesafeden fotoğrafı çekilen Frances ve sıçrayan peri. Göründüğü gibi peri uçmuyor, sıçrıyor. Elsie fotoğrafı çekmeden önce, havada dört kez sıçramıştı. Beşincisi, Frances'in yüzüne doğru olduğundan, kızın başını geriye doğru çektiği, açıkça görülüyor (üstte).

Bazı araştırmacıların, varlığına inandığı uzun perili çardak. Ancak Conan Doyle'un iddialarına göre, "Daha önce ve başka bir ortamda, böyle bir perili çardak fotoğrafı çekilmemiştir". İpek kozasına benzeyen şeyler, uzun, sıkıntılı ve sisli havalardan sonra perilerin banyo yaptıkları yerlerdir (solda).

Yeğenlerimin çayını götürdüm, döndüm. tekrar gittiğimde, sadece iki peri fotoğrafı çekebilmişlerdi. Hayal kırıklığına uğradım."

Şunlar da iki gün sonraya aittir:

"Cumartesi öğleden sonra tekrar vadiye gittiler ve bir yığın fotoğraf çektiler. Ama sadece bir tanesinde bir şey vardı, üstelik farklı bir şeydi. Bunu dikkate almadık. Elsie fotoğraf plakalarını bu kez hazırladı ve Arthur, ertesi gün banyo etti."

Notların en çarpıcısı da şuydu: *"Not: Hiç uçan peri fotoğrafı çekilmedi."*

Fotoğraf Londra'da

Böylece plakalar Londra'ya döndü. Elsie, plakaları pamukla takviye ederek paketleyen babasından gözlerini ayırmıyordu. Babası, tüm bu olanlardan şüphe duyuyordu. 1926' daki ölümüne kadar da işin aslını kavrayamadı. Conan Doyle, tahminlerine son verdi.

Ünlü yazar, perilere ilgi göstermeden önce, Arthur, ona büyük bir saygıyla bağlıydı. Daha sonra, Doyle gibi çok zeki bir adamın bile, "Elsie'miz vasıtasıyla veya kendi türünün sonuncusu tarafından" gibi abuk sabuk laflar söyleyebileceği kanaatine vardı. Karısı Polly ise, mektuplardaki tahminleri doğrultusunda, kızına güvendi ve doğa perilerinin varlığına inandı.

"Tanrıların armağanı"

Gardner, bir kısmı perili fotoğraflar içeren gizli işaretli plakaları alınca sevindi. Bunları, devamlı Melbourne'da oturan, ancak Avustralya turuna çıkan Conan Doyle'a telgraflarla birlikte gönderdi.

Conan Doyle, şöyle cevapladı:

"Oradan böylesine uzakta, Avustralya'nın uzak köşelerindeyken bile yüreğim rahat. Notunu ve üç harikulade resmi aldım. Bunlar, basılı olanların en mükemmelleri. Periler diğer fiziksel olgulara da izin verdiklerinde, daha belirgin görüleceklerdir... Belirli bir görüntünün elde edildiği seanslarda, temas kurulabiliyor."

Gerek Edward Gardner, gerekse Conan Doyle, bilinmeyenle ilgili kendi fikirlerini yayma konusunda istekliydiler. Bu fikirler, toplumun kabulleneceğinin çok ötesindeydi. Conan Doyle, Cottingley perilerini maddeci bir dünyaya kabul ettirebilmek için, çok daha derin konuların sunuluş yolunu izledi. Onların, Tanrıların bir armağanı olduklarını savundu. Son üç fotoğraf, 1921'de **Strand** dergisindeki ikinci bir makalede yer aldı. Bu makale, diğer peri iddialarına kısmen açıklık getiriyordu ve 1922'de yayınlanan **"The coming of the fairies"**(Perilerin Gelişi) adlı son kitabına da kaynak oluşmuştu.

Tepkiler ve övgüler

Önceden olduğu gibi, yeni peri fotoğraflarına da çeşitli tepkiler oldu. En geçerli eleştiri, perilerin, geleneksel masallarda anlatılan perilere çok benzemeleriydi. Ancak son

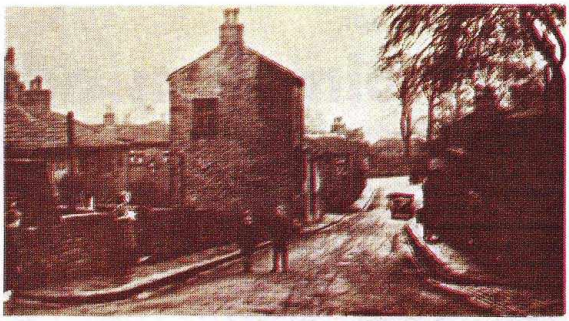

1920'lerde Cottingley (üstte).

model saç kesimine sahiptiler. Üstelik resimler yer yer keskin hatlıydı. Sanki, uzman fotoğrafçılar tarafından üzerlerinde bazı işlemler yapılmıştı.

Ancak bazı görüşler duygusal ve utanılacak gibiydi. **Margaret McMillan,** eğitimci ve sosyal alanda reformcuydu. Hatta diğer reformcular arasında, Bradford'daki kimsesiz çocuklar için halk hamamlarının yararlarını savunan biriydi. Cottingley olaylarını, mide bulandıracak derecede sulandırdı: *"Bu sevimli çocuklara böylesine güzel bir hediyenin nasip olması ne harikulade bir şey"* diyordu.

Dönemin diğer bir tanınmış kişisi **Henry de Vere Stacpoole**, perili fotoğrafların ve kızların yüzlerini değerlendirmeye soktu. Hem kızların, hem de fotoğrafların gerçekliğini kabul etti. Gardner'a mektubunda şöyle yazıyordu:

"Alice'in 'yüzüne bakın, İris'in yüzüne bakın. On milyon yüz ve bedende var olan, gerçek dediğimiz olağanüstü bir şey var, onlarda. Bu, Tanrı'nın verdiği ve en usta kalpazanın ya da dökümcünün bile taklit edemeyeceği bir şeydir."

(Alice ve İris takma adları, ilk kez Conan Doyle tarafından, çocukları, meraklılardan ve özellikle de Stacpoole'dan korumak için kullanıldı.)

Geoffrey Hudson, Sir Arthun Conan Doyle tarafından tanıştırılan bir dürugörü medyumuydu. 1921'de Elsie 20, Frances 14 yaşındaydı (solda). Hudson'un periler ve cücelerle ilgili kişisel deneyimleri vardı. 1922'de "Fairies at Work and Play" (Periler İşbaşında ve Eğlencede) adıyla bir kitap yayımladı.

Periler inceleniyor

Beşinci ve sonuncu perili fotoğrafın, diğerlerine göre en çarpıcısı olduğuna inanılıyor. Fotoğrafın çekildiği anda neler olup bittiğini mantıklı bir şekilde açıklayacak tatmin edici bir cevabı kimse veremiyordu. Yine de, Conan Doyle, "The coming of the fairies" (Perilerin Gelişi) adlı kitabında, fotoğrafı ayrıntılı olarak anlattı. Aşırı bir özenle, görüntüyü didik didik etti:

"Katlanmadığı açıkça görülen kanadıyla sol kolunun kenarı üzerine yaslanan peri, uykudan henüz uyanmış gibi. Çok küçük gövdesi, peri giysileri içinden seçilebiliyor."

Bu sözler, İngiliz edebiyatının duygularını hiç belli etmeyen, soğukkanlı ve mantıklı karakteri olan **Sherlock Holmes**'un yaratıcısından geliyordu. Bu tür bir duygusal tanım, Conan Doyle'un ağırbaşlılığında yumuşama olduğunu kanıtlıyordu.

Yöre, perilere uygun

Cottingley, haritada da görüleceği üzere, bir çok kişinin düşündüğü gibi değildir. Kendi halinde bir köylüdür. Dağdan inen dere üzerindeki eski su köprüsü ve bir su deposu, peri fotoğraflarının ipuçlarıdır. Geleneksel inanca göre, doğa perileri, sulak ve ağaçlık yerlerde yaşarlar. Bu tür belirgin noktaları içeren birçok doğa perisiyle ilgili öyküler vardır. Hatta, meşe, dişbudak ve diken, geleneksel olarak periler tarafından toplanırlar. Bu üç ağaç türü de derenin çevresinde vardır.

Son gezi

1921 Ağustos'unda, Cottingley'e son bir gezi yapıldı. Bu kez durugörü medyumu Geoffrey Hudson, ekiple birlikte perili geziye katıldı. Hudson'un gördüğü gibi, herhangi birinin, kızlardan ayrı olsalar da perileri görebilecekleri sanılıyordu. Oysa periler, Hudson ve Elsie tarafından görüldükleri halde, fotoğrafları çekilemedi.

Periler kayboluyor

Ancak, bu konuyla ilgili çalışmalar hem Elsie, hem de Frances'a bağlıydı. Uzun yıllan sonra Elsie, Hudson'un çektiği, Frances ile kendine ait fotoğraflara bakarken *"Bak, periler kaybolmuş"* diye bağırdı. Hem Elsie hem de Frances, bunun, Hudson'un yaptığı gülünç hilelerden biri olduğu kanısındaydılar. Kendi eleştirilerindeki, bu saf itiraf, bu tür bir düşünceyi yansıtıyordu. Bay Hudson'un oyunundan bu yana, ilk aşamada, peri uğraşının hâlâ uydurma olduğunu söyleyenler de vardır. Daha başka perili fotoğraflar ortaya çıkmadığından, Cottingley olayı, "ünlü hileler" başlığı altında, tozlu raflara kaldırılmış görünüyor. Oysa bu konu henüz kapanmadı...

Elsie ve Frances, günümüzde, perileriyle ilgili ne söylediler? Sayfa 1016'da.

Adı var, kendi yok

Yüzü olmayan ada

Simya... Bu eski ve esrarlı bilimin yeni ustasının Fulcanelli adında olağanüstü bir Fransız olduğu söyleniyor. Aşağıdaki yazıda, yaşamını bir sır bulutu kaplayan Fulcanelli'nin garip öyküsünü okuyacaksınız.

YARIM YÜZYILDIR, gerek gizemciler, gerekse tarafsız çevrelerde **Fulcanelli** isminden hâlâ söz ediliyor. Son derece esrarengiz bir kişiliği olan bu insanın, en başta isminin takma olduğu ve çağlar boyunca başka isimler altında yaşadığı ileri sürülüyor.

Günümüzde, Fulcanelli bütün çağların, gelmiş geçmiş en iyi simyageri sayılıyor. Bir benzeri olan Kont **St. Germain** ile kıyaslanıyor. Hatta bazı iddialara göre, Fulcanelli ve Kont St. Germain aynı kişilerdir (Kont St. Germain Bkz. Sayfa 942).Hatırlanacağı gibi, St. Germain Kontu da, simya dahil birçok olağanüstü yetenekleri olan esrarlı bir insandır. "Ölümsüzlük şerbeti" simyacıların başlıca amaçlarından birisidir. Buna dayanarak simya ile uğraşanların "ölümsüz" oldukları ileri sürülüyor.

Simyacılar bölgesi

DARKMALT

1920'li yıllarda "Fulcanelli" olayı yeniden gündeme geldi. Parisli gizemciler, Fulcanelli' nin ölümsüz bir hoca olduğunu ve birtakım insanları eğittiğini, hatta kişiliklerine sızdığını söylüyorlardı. Bunların en başında **Eugéne Canseliet** geliyor. Henüz yirmi yaşına gelmeden, hayali kimya diye bilinen simya ile ilgili araştırmalarına başladı. Onun tek sırdaşı ve arkadaşı ise, 22 yıl boyunca onun yanından hiç ayrılmayan sanatçı ve rassam **Jean-Julien Champagne** idi.

Bu ikili, Paris'te Butte-Montmartre semtindeki Rochechouart Bulvarı boyunca yer alan 4 daire ve 6 dükkândan oluşan tek bir yapıda birlikte yaşıyorlardı. Bu yörede, eskiden beri gizemciler oturmaktaydı. Arada bir Arsenal, Saint Geneviéve, Mazarin ve Milli Kütüphane gibi büyük kitaplıklara giderler, bunun dışında çevreden soyutlanmış olarak çalışmalar yaparlardı. Özellikle ve çok ender bulunan şifreli kitapları ellerinden düşürmezlerdi.

Ölümsüz hoca

Söz konusu topluluk, genelde birbirinden bağımsız çalışmakla birlikte ortak tek yanları vardı: Üstatlarının Fulcanelli olduğunu söylüyorlardı. Gizemciler, yaşlı, deneyimli, ketum ve çok zengin insanlardı. Aristokrasinin kurallarını iyi biliyorlardı. Din konusunda da uzmandılar. İçlerinde en saygını ise Canseliet'ti. Çünkü simyacıların "Büyük Görev"dedikleri filozof taşını ve ölümsüzlük iksirini bulduğu ileri sürülüyordu. Filozof taşı herhangi bir metali altına çeviren, evrenin ana unsur maddesiydi. Doğada bulunmayan bu taşın bir de "Ebedi ölümsüzlük iksiri" diye bilinen "ruhu" vardı. Bu iksiri içenler bir daha ölmüyor, çağlar boyunca ölümsüzlük kazanıyor, zamanın efendileri oluyorlardı.

A. E. S. Fulcanelli

Ölümsüzlük iksirini hazırlamış bir simyageri gösteren bu kabartma Bourges yakınlarındaki Lallemant'ta bulunuyor. Simyager, bu gizli tekniğin en zor ve en büyük amacı olan ölümsüzlük iksirini elinde tutmaktadır (üstte).

Fulcanelli'nin sırlarını aktardığı söylenen Marguerite de France (1553-1615) (altta). Simyacıların "Büyük Görev" dedikleri ölümsüzlük iksirinin sırrını bildiği ileri sürülüyor.

Öğrenciler, Fulcanelli'nin ölümsüzlüğünü bir arada yaşayan iki esrarlı arkadaş olan **Champagne** ve **Canseliet**'in kimliklerinde ortaya sürüyorlardı. Bütün bu söylentiler sonunda, Fulcanelli ve ruhsal varlığının çağdaş uzantısı olan öğrencileri üzerine yoğun bir merak uyandı.

Katedrallerin Esrarı

Daha sonra 1926 yılının sonbaharında Fulcanelli ismi yeniden duyuldu. Çünkü **Katedrallerin Esrarı** isimli kitabını yayıncı **Jean Schemit,** çok lüks bir şekilde, ama sadee 300 nüsha olarak yayımladı.

Kitap, önce simyanın kendine özgü ezoterik (batını) gizli bilgilerini şifreler halinde sunuyor, daha sonra "Büyük Görev"in nasıl başarılacağını runik (tılsımlı işaretler, hermetik yazı) ile formüle ediyordu. Kitabın önsözünü, henüz 26 yaşında olan Eugéne Canseliet kaleme aldı. Lüks kitapta iki renk baskı tekniğiyle ressam Champagne'nın çizdiği 36 el yapımı resim de yer alıyordu.

Gizemli mimari tarzı

Kitaptaki asıl metinde, başta Fransa olmak üzere, Avrupa'nın diğer kentlerinde bulunan gotik tarzdaki katedrallerin, kabartmaların, heykellerin, vitrayların bir şifre dilini sakla-

ı: Fulcanelli

dığı belirtiliyordu. Buna göre, desenler, göründüğü mistik anlamın ötesinde, gizli simya bilgileri içeren bir mesaj taşıyordu. Sözde, gotik üslubun, sırf bu dili saklamak üzere geliştirilmiş özel bir mimari tarzı olduğu ileri sürülüyordu. Bu mimari yazıyı da simya bilgisine sahip gizemciler okuyabiliyordu. Bu nedenle, kitaptan yalnızca 300 kopya basılmıştı.

Kitabın önsözünün yazarı genç Canseliet, Fulcanelli ismini Roma Ateş Tanrısı "Vulcan" ile Yunan Güneş Tanrısı "Helios" un bir birleşimi olarak sunuyor. Vulcan, ateş ve demirin Tanrısıdır. Tanrısal arabasıyla "Helios", ışık ve altının Tanrısıdır. Böylece Fulcanelli ismi, ima yoluyla "Demirin altına çevrilmesi" kavramını kastediyordu. Aynı önsözde şöyle bir pasaj bulunuyor:

Kimse onu tanımıyor

"Mukadder olan son saat gelip, dünyadaki vademiz bitince kayboluruz... Fulcanelli ise hiçbir zaman kaybolmayacak. Bizler eninde sonunda öleceğiz. Fulcanelli ise bu sayfalarda canlı ve sıcak yaşantısını sürdürecek."

Bu önsözde, kitabın layık olmayanlarca kullanılmaması için, gizli bir lanetin ve uğursuz bir tılsımın kullanıldığına inanılıyor. Fulcanelli'nin gerçekten kim olduğu bilinmiyor. Açıkçası, "şu adamdır" diye bir tanım da yok. Çizilmiş resmi ve somut bir kimliği belirtilmeksizin sadece anılmaktadır. Bütün gizemcilerin hocası ve üstadıdır. Bir hayalet değildir ama, gerçek kimliği de yoktur.

Eski Yunan Güneş Tanrısı Helios ile eski Roma Ateş Tanrısı Vulcan Helios'u arabasında gösteren bu ayrıntı, antik bir vazodan alınmıştır (sağda üstte). Vulcan'ın büstü ise Northumbria'daki bir Roma kampında bulunmuştur (üstte). Fulcanelli'nin isim olarak başlı başına bir anlamı yoktur. Fakat Ateş Tanrısı Vulcan ile Güneş Tanrısı Helios'un isimlerinden türetilmiş yakıştırma bir isim de olabilir. Burada ima edilmek istenen, ateşin ustasının kimyasal ve nükleer yöntemlerle ölümsüzlük iksirini bulmuş olabileceğidir.

Paris'in Rochechouart bulvarındaki 59 numaralı ev, Fulcanelli'nin öğrencileri olduğunu ileri süren Eugène Canseliet ve Jean-Julien Champagne'ya ait (solda üstte). Fulcanelli'nin ölümsüzlük iksiri sayesinde hâlâ yaşadığını ve kendilerine öğretmenlik yaptığını ileri sürüyorlar.

Fulcanelli aranıyor

Bir kesim ise, Fulcanelli'nin kitapçı ve gizemci **Pierre Dujols** olduğunu ileri sürüyor. Paris'in Luxembourg Mahallesi'nde, Rennse Caddesi'nde karı-koca kitapçı dükkânı çalıştıran Dujols'ların, sadece teorik simyager oldukları biliniyor. Yani bir laboratuvarları yoktur.

Buna karşılık simya konusunda, **Magophon** adıyla yazdığı birçok anlaşılmaz eseri vardır. Dujols'un niçin iki isimle çalıştığı da bilinmiyor. Bir başka "Fulcanelli" zanlısı ise, "İhtiyar" lakabıyla tanınan yazar **J. H. Rosny**'dir. Ancak, 1940 yılında ölen Rosny'nin resmi nüfus kayıtları iyice bilindiği için, bu iddia kabul görmedi.

Adaylar

Bunlardan başka, çağdaş üç simyagerin de Fulcanelli oldukları söyleniyor. Bunlardan biri, **Auriger**, diğeri **Faugerons** ve bir doktor olan **Jaubert**'ti. Hepsi birbirlerine yakın yerlerde, aynı dönemlerde çalışan simya pratisyenleriydi. Yine hiçbiri kendi gerçek adıyla ortaya çıkmadılar. Simyagerlerin niçin lakaplar arkasına sığındıkları anlaşılamıyor.

Sonuç olarak, Fulcanelli iddiaları içinde en güçlü ihtimal Eugène Canseliet ile Jean-Julien Champagne'dır. Her ikisi de Fulcanelli'nin kitabını bastırmışlardır. Biri önsöz ve dipnotların yazarı, diğeri 36 resmin ressamıdır. İkisinden birinin Fulcanelli olabileceği ileri sürülüyor.

Önsözü kim yazdı?

Ancak, Canseliet bu konuda daha avantajlıdır. Çünkü beyni bilinmezlerin sırrıyla dolu 20 yaşını biraz aşmış bir gencin, yaşından büyük bilgisi, hem de simya konusunda bilgisi ister istemez bazı kimselerde "Fulcanelli" olduğu izlenimini yaratıyor.

Örneğin Katedrallerin Esrarı isimli kitabı, Fulcanelli'nin yazmadığını varsaysak bile, Canseliet'i çok aşan ezoterik bilgilerle dolu olması bu kuşkuları artırıyor. Ancak, önsöz daha değişik, fakat mükemmel olduğu kabul

edilen bir anlatımla yazılmıştır. Öyle ki, değme yazarlara gıpta ettirtecek kadar başarılıdır. Asıl metin ise bundan, sadece "Eski Fransızca" ile yazıldığı için farklıdır.

Diğer aday da şüpheli

İkinci ihtimal, ressam Champagne üzerinde toplanıyor. Genç Canseliet ile birlikte kalan Champagne, ondan on - on beş yaş kadar daha büyüktür. Tiyatrocu olduğu için, bazı konularda renk vermemektedir. Öte yandan ciddiymiş gibi şakalar yaptığı için ona duyulan güven de zayıftır. Rol yapma yeteneği yüksek olduğu içindir ki, sahtekâr ve yalancı, diyenler de var. Muzip şakalardan, insanları işletmekten çok zevk aldığı belirtiliyor.

Bu kötü propagandaya rağmen, katedrallerin resimlerini çok iyi çizen ve onlardaki gizemi çok iyi bilen bir insan olduğu da biliniyor. En önemlisi de onun "Büyük Görev"i başarmış bir simyacı olduğuna kesin inanılıyor. Fulcanelli'nin bu kişinin ardında, 22 yıl birlikte yaşadıkları genç Canseliet'e kendi bilgisini aktardığı ve kuşkuları onun üzerinde yoğunlaştırarak kendini gizlediği ileri sürülüyor.

Nafile ve tehlikeli bir arayış

Champagne'nın espri anlayışını iki örnek çok iyi gösteriyor. Çok ciddi bir konunun yer aldığı, Katedrallerin Esrarı kitabının çizeri ve saklı yazarına zıt davranışları vardı. Genç bir hamalı, laboratuvarda gerekli ezca malzemesini ve oradaki ısıtma düzeneği için gerekli olan kömürü taşıtmak üzere tutmuştu. Toy hamal, önce ağaç kömürü dolu torbaları katlara taşıdı. Daha sonra yer kalmayınca çatı katına taşımasını sürdürdü. Sırada mazot bidonları vardı. Bunları da tıka basa çatıya dolduran hamal, o kadar bitkindi ki, ancak

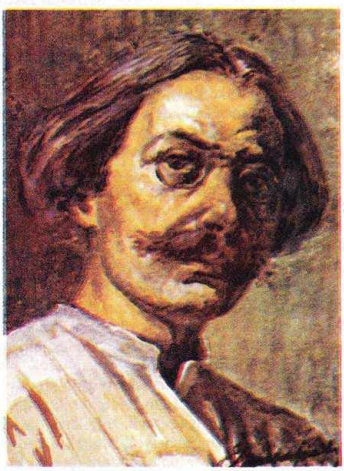

Sanatçı, ressam ve gizemci Jean-Julien Champagne, aynı zamanda Fulcanelli'nin öğrencisi ve saklı kimliği olduğunu ileri süren Eugène Canseliet'in en yakın arkadışı. Ne var ki, onun yalan söylediği, garip şakalar yaptığı biliniyor. Bu bakımdan, onun büyük usta Fulcanelli'nin kimliğini taşıdığına ilişkin iddialarına ilgi gösterilmiyor (solda).

Fulcanelli'nin öğrencisi olduğunu ileri süren Eugene Canseliet (üstte), aynı zamanda bu büyük simya ustasının kimliğini taşıdığını sürdürdüğünü söylüyor.

"İhtiyar" lakaplı yazar, J.H. Rosny (1856-1940) için kuşkular var. Birçok kimse onun Fulcanelli takma isminin ardındaki gerçek bir kişi olduğunu ileri sürüyor.

kendinin düşüp yığılacağı kadar bir boşluk kaldığını gördü.

Bu süre içinde Champagne de yattığı yerden ona komutlar veriyordu. Genç hamal başlangıçta bir küfe ezca malzemesi taşıma bedeli olarak yaptığı pazarlığın bütün gün yorucu bir çalışma sonucu, astronomik bir karşılığını beklerken, ilk konuştukları fiyatı almak zorunda kaldı.

Bir gizem kitabı daha

Aşırı esprileri ve onun apsent (pelin otu ve anasonla yapılmış bir içki) düşkünü olması, ölümünün nedeni oldu. 1932 yılında altıncı kattaki tavan arasında kangrenden öldü. Dizkapağı bir darbe sonucu iltihaplanmıştı. Bu süre içinde arkadaşı Canseliet ona bir hastabakıcı gibi hizmet etti. Sonunda kangren olan mafsalları onun ölümüne yol açtı. Zavallı sanatçı, acılar içinde kıvranarak öldü.

1929 yılında, "Fulcanelli'nin ikinci kitabı, yayıncı **Jean Schemit** tarafından yayınlandı. **Les demeures philosophales** (Filozoflar Üzerine) isimli bu kitap, ilk kitabından boyutça da büyüktü ve iki cilt halindeydi. Kitapta, 12. ila 15. yüzyıllar arasındaki her türlü pano, mozaik, resimler ve şatoların kabartmaları üzerindeki gizli simyasal formüllerin nasıl gizlendiği açıklanıyordu.

Yeni bir Fulcanelli adayı

Bu ikinci kitabın içinde başka teoriler de yer alıyordu. Birinci kitapla çelişmeden, Fulcanelli bilgisini yansıtıyordu. İkinci cildin arka kapağının iç sayfasında yer alan demir heykel ve kabartma resimleri çok ilginçti. Bunlar, **Robert Jolivet**'in döktüğü Mont-St. Michel kilisesinin zırhlı kabartmalarıydı. Bu, 13. yüzyıl ustası, sanatçı olduğu kadar, aynı zamanda usta bir simyager ve gizemci olarak da kayıtlara geçmiştir. Öyle ki, onun, "Fulcanelli"nin önceki bir yaşamı olduğu ileri sürüldü. Onunla aynı soyadını taşıyan **F. Jolivet Castelot** da bu nedenle "Fulcanelli" olduğu kuşkusuna üzerine topladı.

Öncelikle, ilk ismi, F. diye belirtiliyordu. Sonra da gizemcilik ve simyagerlik konu-

sunda kendi zaman diliminin en ileri ismi kabul ediliyordu. Jolivet Castelot, Simyagerler Derneği'nin Paris şubesi başkanıydı. 1914 yılında da "Kabalacı Rose Croix" gizli derneğinin üyeliğine girdi. (Ek: Kabala, Tevrat'ın gizli yorumu ve büyü kitabı, Rose Croix da pembe haç örgütüdür).

Simya'dan sonra himya

1896 ile 1935 yılları arasında pek çok sayısız eser yayınlayan Jolivet Castelot, gizli bilimler, büyü, simya ve şifacılık - eczacılık konulu kitaplarıyla kuşkuları üzerine çekti. Simya bilgisine son derece hâkimdi. Simyanın tıp konusunda da yeterli bir bilim olduğunu savunuyordu. DARKMALT

Öte yandan, simya formüllerini eczacılık dalında ilaç olarak ele alıyordu. Fakat kendisini Alşimist simyager değil de, Archimist (çağımızdan önceki ilk kimyagerlik) olarak

F. Jolivet Castelot, günümüzün simyagerlerinden olup, çalışmalarını temel madenleri altına çevirmek üzere kişiye özel ve gizli olarak sürdürdüğü için "Fulcanelli" olduğundan kuşkulanılıyor. Bir söylentiye göre, herhangi bir madeni altına dönüştürebiliyor (altta).

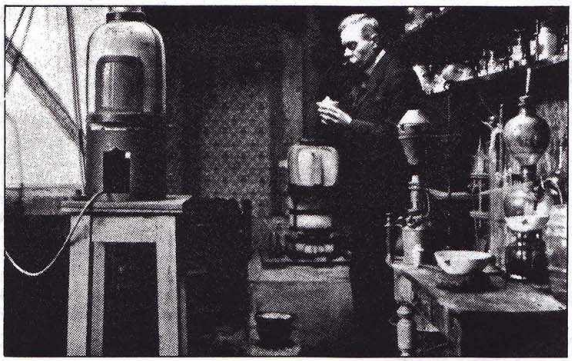

takdim ediyordu. Archimist (Himya) bilimi simya kadar esrarlı olmamakla birlikte, kimya kadar da metodik değildir.

Fulcanelli, Hubert mi?

Katedrallerin Esrarı isimli kitapta son sayfada yer alan kilise kabartmaları resminin altında 20. yüzyıl Castelot'u ile çelişen bilgiler yer alıyordu. Skolastik gizemci **Robert Ambelain,** 1930'lu yıllarda, Fulcanelli'nin temel anahtarının bu resimde gizlendiğini ileri sürdü. Kabartmalarda Latin Motto'su (Romus ve Romulus'u emziren kurt köpeği cinsi) yer alıyordu. Bunun yanında da Latince "Uber campa agna" ibaresi vardı. Hubert, Jean-Julien Champagne'nın orta ismiydi. Campa agna, da Champagne soyadına karşılık geliyordu. Ambelain **Arka Kapağa Dikkat** isimli kitabında bu iç kapak resminin Fulcanelli'ye ait olduğunu ileri sürüyor. Ona göre Fulcanelli doğrudan Jean-Julien Champange'dır.

Eugéne Canseliet ile Champagne'nın hangisinin Fulcanelli olduğu 1926 yılından beri tartışılıyor. Ancak Hubert isminin,

Jean-Julien Champagne'nın olduğu ileri sürülen mezar. Champagne'nın doğrudan Fulcanelli olduğuna ilişkin ipuçları var. Öte yandan halkı kandırmak için düzmece bir mezar olduğu da ileri sürülüyor (altta).

Champagne'nın göbek adı olduğuna ilişkin resmi bir kayıt yok. Sadece Canseliet, büyükbabası Hubert'in adını, nüfus kimliğine işlemeden, bir vasiyet üzerine kullandığını belirtiyor.

Kitapta imzası var

Canseliet, bugün Fulcanelli'nin en büyük adayıdır. Ama o Fulcanelli'nin ölümsüzlük iksirini bulduğu için yaşadığını ve kendisine ders verdiğini, öğrencisi olduğunu belirterek, kendini gizlemeye çalışıyordu. Canseliet, kangrenden ölen arkadaşı ressam Champagne için görülmemiş bir yas tuttu. Mezarına özen gösterdi. Arkadaşının ve kendisinin imzasını attığı mezar taşında şöyle bir yazı okunuyordu:

"Burası Jean-Julien Champagne'nın istirahatgâhıdır. Simya biliminin havarisi. 1877-1932."

Champagne, havari olduğuna göre, aynı mantıkla da peygamber Fulcanelli'dir öyleyse. Champagne'nın Fulcanelli olmadığı akla geliyor. O zaman da kuşkular, Canseliet üzerine toplanıyor. Önsözünde ve sonraki konuşmalarında ima ettiğine göre, Fulcanelli gerçek bir kişidir. Bunu teyit etmek için de, kitabın birinci baskısında A.H.S. Fulcanelli imzasına yer verilmiştir. Bir iddiaya göre ise, A.H.S. Fulcanelli imzası, gizemci ve simyacı **Jules Boucher**'e aittir. Ancak Boucher, Büyünün Rehberi isimli kitabında, önsöz öncesi ithafı *"Hocam Fulcanelli'ye ithaf ediyorum"* biçiminde yazmıştır. O zaman da Fulcanelli olduğu ihtimali yeniden kuşku kazanıyor.

Gizem sürüyor

Fulcanelli bilmecesi, sürekli ortaya atılan yeni fikirlerle iyice karışıyor. Ambelain, ressam Champagne'nın bizzat filozof taşını yaptığını ve ölümsüzlük iksirini bulduğunu belirtiyordu. Ancak söylendiği gibi olmadı. Üç yıl sonra "Hayat iksirini bulduğunu" söyleyen Champagne öldü. Champagne, yalnızca "pelin otu rakısı" içiyordu. Kangrenden öldü. Ambelain'e göre, Champagne'nın mezarı boştur, taklit bir mezardır. Ölüm süsü verilerek, başka yerlerde hocalık yapması için bir oyun düzenlenmiştir.

Çağımızda da Fulcanelli olayı sürüyor. Onun, adi madenleren altın yaptığı kabul ediliyor. Fulcanelli'nin güncelliği 130 yıldan beri hâlâ yaşadığına inanılmasıdır. 1980'li yıllarda bile onun görüldüğü belirtiliyor. Kuşkusuz, bunların hepsine inanmak gerekmiyor. Fakat bir 1954 olayı vardır ki, Fulcanelli efsanesini yeniden tazelemiştir.

Eğlenceden bilime doğru

Hipnozun garip tarihi

Hipnozun bilinen tarihçesi kısadır. Fakat asıl şaşırtıcı olan bu kısa dönemde bilim dünyasının hizmetine girebilmesidir. Buna rağmen, bazı bilimciler hâlâ hipnozun varlığını reddediyorlar.

İLK HİPNOZ DENEYİMİ, 1784 yılında Fransa'daki Lyon Tıp Birliği'nin eski başkanı **Chastenet de Puysegur** tarafından yapıldı. Puysegur, modern fiziğe, özellikle manyetizma ve elektriğe ilgi duyuyordu. Bu ilgi, onu **Mesmer**'in hayvani manyetizmasını incelemeye yöneltti. Deneyleri için bir denek buldu. Adı **Victor**'du. Victor kolaylıkla transa girebiliyordu. Mesmer'in diğer hastaları genellikle titremeye tutulurlar ya da acayip bir sesle konuşurlardı. Fakat Victor yalnızca bir uyurgezer gibi yarı uyanık haldeydi. Hareketlerini kontrol edebiliyordu. Puysegur ne derse onu yapıyordu. Daha da önemlisi Puysegur neyi hayal etmişse, onu yerine getiriyordu.

19. yüzyılın öncü hipnotizörlerinden J.M. Charcot'u kötü bir "düşünce-yönlendiricisi" olarak gösteren bir karikatür. Hipnotizörün bıraktığı kötü imaj yıllarca devam etti (altta).

Bu tür bir trans halindeki denek üzerinde, telkinde bulunmak kanıtlanması kolay bir şey olmalıydı. Gerçekten de sonraki 200 yıl süresince bu durum sayısız kez ortaya kondu. Fakat bir engel vardı. Hipnotize edilen deneğin davranışlarının gerçekliğini kanıtlamak zordu. İzleyenleri kandırmak için numara yapıyor olabilirlerdi.

Hayvani manyetizma

Puysegur, Victor'la deneylerini yürütürken Fransız Bilim ve Tıp Akademileri de **16. Louis**'nin isteği üzerine hayvani manyetizma ile ilgili araştırma yapıyorlardı. Araştırmacılar mesmerizmin geçerli olduğu sonucuna vardılar. Hastalar gerçekten transa giriyorlardı. Daha sonra bunu kendi çıkarları için de kullandılar. İlgililere göre hastalar hayal güçlerinin kuvvetli olarak uyarılmasıyla transa giriyorlardı. **Jean-Sylvain Bailly** ve **Antoine Laurent Lavosier** oldukça titiz denemeler yaptılar. Onlara göre bunun ne elektrikle ne de manyetizma ile ilişkisi vardı. Dolayısıyla Mesmer'in ileri sürdüğü "manyetik akışkanın" var olmadığını kanıtladıklarını iddia ettiler.

Gizli emirler

Eğer Victor daha az yetenekli bir denek olsaydı, Puysegur'un Akademi'nin açıklamasını kabul etmesi işten bile değildi. Bunun bilinmeyen bir akışkanın değil de, bir hayal gücünün eseri olduğunu kabul edebilirdi. Victor'u nasıl trans hale getirdiği ve uyurgezer yaptığını gösterebilirdi. Fakat Victor, Puysegur'un "açığa vurulmamış" emirlerini de yerine getiriyordu. Bu da Puysegur'u araştırmacıların yanıldığı sonucuna götürdü. Zaten bundan araştırmacılardan biri de kuşkulanıyordu.

Ünlü botanikçi **Laurent de Jussieu,** hipnotizma ile ilgili deneyleri izlerken meslektaşlarının görmediği ya da görmezlikten geldiği bir şeye dikkat etti. Hipnotizör (ya da o dönemdeki adıyla mesmerist), parmağını trans hale girmiş hastaya yönelttiğinde, bazen hasta arkası dönükken bile tepki gösteriyordu. Buna rağmen Jussieu bunun, hayvani manyetizmayı kanıtlayabileceğini kabul edemiyordu. Bir insanın diğer bir insana aktarabileceği bu tür bir gücün olabileceği ihtimalini göz önüne alıyordu. Bununla birlikte Jussieu

daha sonraları bu düşüncesinden vazgeçti. Daha sonra "uyarılmış uyurgezerlik" ayrı bir konu olarak mesmerizme girdi.

Bilimin önyargıları

Dr. **E. J. Dingwall,** 1967 yılında **"Abnormal Hypnotic Phenomena: A Survey of 19th - Century Cases"** adlı dört ciltlik bir kitap yayımladı. Dingwall kitapta o yüzyılda hayvani manyetizmada olan gelişmeleri ele aldı. Bu kitap kendilerini akıllı bir rasyonel sanan, sözde bilim adamlarının nasıl çocukça önyargılarla dolu olduklarını ortaya seren çok iyi bir örnekti. İhanetle karşılaşan engizisyon mahkemesi üyeleri bile, uyarılmış trans durumu ile karşı karşıya gelen bilim adamları kadar şiddetli tepki göstermemişlerdi. Hipnoz tekrar tekrar sergilendi. Fakat her seferinde de gösteriler "palavra" olarak nitelendirildi.

Parlak bir cisim kullanarak...

1840'larda **James Braid Scot** adında iyi niyetli İskoçyalı bir göz doktoru, kuşkucuları ikna etmek için mesmerizme yeni bir açıklama getirdi. "Hipnotizma" sözcüğünü bilimsel düzeyde ilk kullanan kişi Dr. Braid oldu. Braid, hayvani manyetizmaya ya da herhangi bir psikolojik güce başvurmadan trans durumunu oluşturabileceğini öne sürdü. Bunu hastanın göz hizasında parlak bir cisim tutarak yapacaktı. Braid şöyle diyordu: *"Bu bize transın fiziksel bir tepki olduğunu gösterir."*

Fakat bu da ardından cevaplandırılması gereken birçok soru getirdi. Braid tartışmalarda sıkıştıkça müthiş bahanelere başvuruyordu. Bu da onun gizli güçlere inandığı suçlamasıyla karşılaşmasına neden oldu. Örneğin, arkalarında tutulan cisimleri tarif edebilen denekler buldu. Trans durumundaki aşırı duyarlılığın, cisimleri hissetmelerine yol açtığını söyledi. Bu, radikal bilim adamları için biraz fanteziydi. Sonraları hipnotizma çok az sayıda araştırmacı tarafından ele alındı. Bu kişiler, hipnotizmayla ilgilenenlerin itirazlarını ortadan kaldırmak için yeni bir yol arıyorlardı.

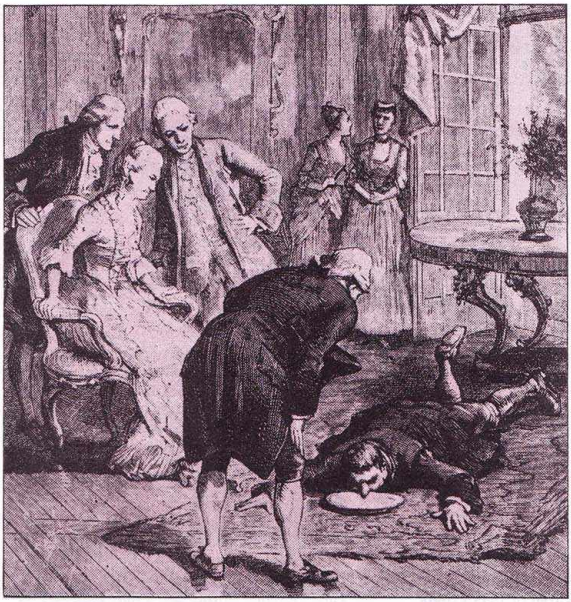

19. yüzyılın başlarında Fransa'da "le batoniste" olarak bilinen bir sokak oyuncusu. Le batoniste kendisinde büyüleme yeteneği olduğunu söylüyordu (altta). Hipnotizör Chastenet de Puysegur deneği Victor'u izliyor. Victor yerdeki tabaktan bir kedi gibi süt içiyor (üstte).

Manyetizörler

Ama, ara sıra bazı ünlü kişiler ikna edilebiliyordu. Bunun en çarpıcı örneğini 1870'lerin sonunda meşhur Alman fizyoloğu ve cerrahı **Rudolf Heidenhain** verdi. Avrupa'da genellikle hipnotizörlere "manyetizör" deniyordu. Halkın huzuruna çıkıp onları eğlendirirlerdi. Bunlar aynen bugünkü sahne hipnotizörleri gibiydiler. İnsanları uyutur ve onlara komik şeyler yaptırırlardı. Bazı şüpheci doktorlar, manyetizörlerin birer sahtekâr olduklarını kanıtlamak için kendilerini onların ellerine güvenle bırakırlardı. Bazen bunlar da manyetizörün etkisi altına girerlerdi.

Mürekkebi içti

Heidenhain, saygın, ciddi meslektaşlarının derin hipnotik trans altında köpek gibi havlayışlarını, hatta hayali bir tabaktan kedi gibi süt içişlerini gördü. Ona göre onların, kendilerini manyetize eden kişi ile işbirliği yapmaları olanaksızdı. Fakat bundan kesinlikle emin olmak için bir manyetizörü genç kardeşini hipnotizma etmesi için evine davet etti. Heidenhain, kardeşinin biradan çok hoşlandığını ve favorileriyle müthiş övündüğünü biliyordu. Kardeşi favorilerinin kesilmesine

Sürekli bir etki

1904'te Fransa'da Reims'te bir pandomim gösterisi sırasında garip bir sahne hipnotizması örneği oldu. Oyunculardan biri, hiçbir iddiası olmadan oyun içinde hipnotizör rolü yaptı. Sahnedeki arkadaşlarından biri sahte manyetik paslar uyguladı. Oyuncular ve seyirciler eğlenirlerken genç oyuncu **Marie Chatel** öğleden sonra 3'te herkesin gözünün önünde kendiliğinden uyandı. Böyle kolaylıkla tesir altına girme olayının oldukça nadir olduğu belirtiliyor.

kesinlikle razı olmazdı. Buna rağmen hipnoz altındayken bira olduğu söylenen mürekkebi büyük bir keyifle içti. Daha sonra da makasla bütün bir yıl özenle uzattığı favorilerini merhametsizce kesti. Kardeşi uyandığında küplere bindi. Heidenhain, trans durumuna ve manyetizörün denek üzerindeki gücüne inanmak zorunda kaldı.

Bir nöroloğun başarısı

Heidenhain'ın başkalarını ikna edip edemeyeceği kuşkulu olabilir. Ama bu iş **Jean Martin Charcot** tarafından mükemmel bir şekilde başarılacaktı. Charcot, Paris'teki Salpetrière Hastanesi'nde nörologtu. Trans halinin gerçekliğine de inanıyordu. Çünkü isteri nöbetine tutulan hastalarını kolaylıkla transa sokabiliyordu. Sonuçta bu ona bir fikir verdi.

Tıp tarihinde önemli bir an. Charcot 1855 yılında Salpêtrière Hastanesi'nde isterik bir hastasını hipnotize ediyor (altta).

Tıp Akademisi üyelerine neler yapabileceğini gösterecekti.

İsteri olabilir mi?

Hemen hemen 50 yıl önce Fransız Tıp Akademisi bu konuyla daha fazla ilgilenmek üzere karar almıştı. Charcot, bu kararın değiştirilmesini önermekle bir riski göz önüne alıyordu. Yapacağı şeyin hayvani manyetizmanın gerçekliğini göstereceğini öne sürdü. Bunun yalnızca sinirsel bir düzensizlik - uyarılmış isteri - olduğunu ve ancak isteriklerin buna maruz kalabileceğini belirtti.

Bu basit açıklama, uzun süre geçerli olmadı. Nancy'de Profesör **Bernheim,** bölge hastanesinde hastaları tedavi için hipnozla ilgili deneyler yapıyordu. Trans durumuna yalnızca isteriklerin gelmediğini gösterdi. Bunlar hipnozun tedavi edebileceği sıradan rahatsızlıkları olan insanlardı.

Charcot'un La Havre'daki genç öğrencilerinden birinin araştırması, gizli güçlerle ilgili söylentileri yeniden canlandırdı. Madam B., isterikti. Deneyler için çok uygundu... Fakat deneylerde Puysegur'un Victor'u ve daha önce rapor edilen birçok denek gibi Madam B. de bir fizik medyumdu. Hipnotizör aynı odada olmadığı zaman bile onu kolaylıkla hipnotize edebiliyordu. Hatta hipnotizör bazen kilometrelerce uzakta bir evde bile olabiliyordu.

Araştırmacılar, bu fiziksel yeteneğe yalnızca Madam B.'nin sahip olmadığını buldular. Başkaları da trans durumundayken durugörü ve telepatik tezahürler ortaya koyabiliyorlardı. 1880 ve 1890'lı yıllarda Avrupa'da yapılan birçok deney aynı sonucu verdi. Bu yalnızca radikal bilim adamlarını uzaklaştırdı. Meydan bir kere daha profesyonel manyetizörlere ve onların haleflerine kaldı.

Bilim kayıtsız kalıyor

Bilim çevresi hipnozun varlığını kabul ettiği için ne yeniden onu inkâr edebiliyor, ne de Charcot'un havada kalan açıklamalarını kabul edebiliyordu. Yaptıkları alışılagelmiş bir şeydi. hipnozu bilmezlikten geldiler. Olayın gerçekliğini kabul ettiler, fakat değerini

dikkate almadılar. Hipnotizma uzun bir dönem uğursuzluk getirici bir şey olarak görüldü. Buna aklı kontrol etme yöntemi denildi. Yavaş yavaş bu düşünce değişti. Hipnotizmanın asıl yerine oturtulabilmesi ancak 20. yüzyılın ikinci yarısında gerçekleşebildi.

Geçmiş yaşamlara dönmek

1976 yılında BBC Televizyonu'nda **Magnus Magnusson**'un sunduğu bir program büyük ilgi topladı. Programda gene doğmak konusuyla ilgili araştırmalarıyla tanınan **Arnall Bloxham**'ın görüşlerine yer verildi. Hipnotize edilenlerin beşinci yaş günlerini bile hatırlayabilecekleri uzun zamandan beri biliniyordu. Trans durumunda akıllarından silinen, yaşamlarının en küçük ayrıntılarını dahi hatırlayabilecekleri de biliniyordu. Ancak, Arnall Bloxham bazı denekleri bir önceki yaşamlarına döndürebileceğini söyledi. Bu deneklerin geçmiş yaşamlarıyla ilgili olarak anlattıkları, tarihsel açıdan araştırıldığında doğru oldukları ortaya çıktı.

12. yüzyılda yaşamış

Böyle bir hafızanın doğruluğu ile ilgili bilinen en önemli delil **Jane Evans Vakası**'nda görülür. Evans geçmiş yaşamlarından birinde, 12. yüzyılda İngiltere'nin York kentinde bir Yahudi kadını olarak yaşamıştı. Anlattığı Yahudi katliamı gerçeklere tamamen uyuyordu. Evans ayrıca yeraltı kemeri bulunan bir kiliseden de söz etti. Tanıma uyularak kilise bulundu. Kilise ne yazık ki, kemersizdi. Ancak bir kaç ay sonra kilisenin onarımı sırasında bir işçi, Evans'ın tanımına tıpatıp uyan bir kemer buldu.

Çok sayıda kanıt var

Araştırmacı **Jeffrey Iverson, More Lives Than**

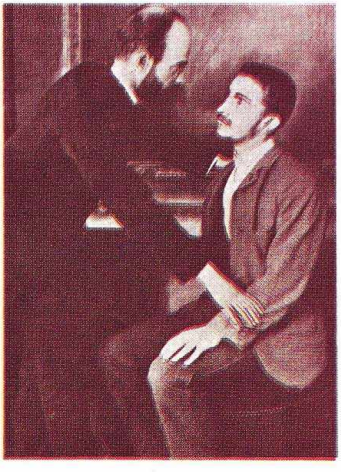

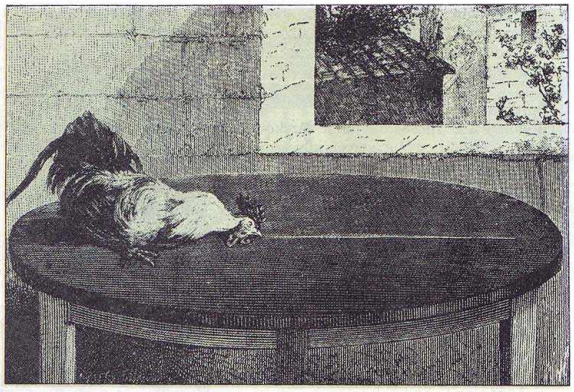

Bir tavuğun nasıl hipnotize edilebileceğini gösteren klasik bir deney. Tavuğun ibiği tebeşir çizgisine bastırılıyor. Tavuk çizgiden dışarı çıkamayacağını zannediyor (en üstte).

Fransa'nın Nancy kentinde deneyler yapan Profesör Bernheim, yalnızca isteriklerin değil, normal kişilerin de hipnotize olabileceğini gösterdi (üstte).

19. yüzyılda Fransız hipnotizör Dr. Berillon, gönüllü bir hastasını ünlü hipnotik bakışıyla "sabitleştiriyor" (solda).

One (Birden Fazla Yaşam) adlı kitabını 1976'da yayımladı. Iverson, Bloxham'ın çalışmalarından çok etkilenmişti. Hipnoz altında geçmişe dönüş olaylarına yer verilen diğer bir kitap da **Peter Moss**'un **Encounters with the Past** adlı kitabıdır. Bu kitapta hipnoterapist **Joe Keeton**'ın konuyla ilgili çalışmalarından söz ediliyor. Fakat kuşkucular, geçmişe dönen deneklerin daha önceden birtakım kitapları okuyarak bu bilgileri edindiklerini iddia ediyorlar. Fakat bugün bir sürü inandırıcı kanıt vardır. Bunlar böyle bir kuşkuyu ısrarla sürdürmenin anlamsız olduğunu gösteriyor.

Polisin hizmetinde

Diğer bir şaşırtıcı gelişme de, geriye dönüşün polisin yararına kullanılmasıdır. Bu ilk kez California'da denendi. Bu yolla kazalara ya da suçlara tanık olanlardan daha fazla ya da daha kesin bilgi edinilmesi öngörülüyor. Nitekim, bir keresinde, bir kaza yaparak kaçan bir otomobilin plakasını hatırlayamayan bir tanık, o yer ve zamana dönüş yaptığında otomobilin plaka numarasını tam olarak hatırladı.

Fakat polis böyle çok "şüpheli" bir yöntemin kullanılmasına pek ilgi göstermiyor. Bu da hipnotizmadan tam olarak yararlanılmasını engelliyor. Bu başarılı sonuçlardan biri, soyulan ve tecavüze uğrayan bir İsrailli kız olayında alındı. Kız, saldırganı hatırlayamıyordu. Ama hipnoz altında polisin saldırganı teşhis etmesine yetecek kadar ayrıntıları hatırlamayı başardı.

Daha fazla açıklama gerekiyor

Psikolog Dr. **Keith Hearne**, denekleri hipnotize etmeden "uyutma" olayını meydana getirebileceğini ileri sürüyor. Deneklere sadece telkin yoluyla istediklerini yaptırabiliyor. Bunu başarırsa ne olur? Uyurken rüya gördüğümüzü inkâr edemeyiz. Çünkü bazen insan güpegündüz hayaller görebilir. Hipnotize

etme yöntemi üzerine daha fazla açıklama yapılmalıdır. Çünkü bütün bildiğimiz emirlerin beş duyunun ötesinde bir duyu aracılığıyla başkasına aktarılabileceğidir.

Hipnozun işlevi ne?

Hipnotizmada ruhsal bir halin söz konusu olduğu su götürmez bir gerçek gibi görünüyor. Bu belirli tekniklerle uyarılabilinir. Bazıları bu uyarılma halinde birtakım yetenekler ve hünerler gösterirler. Bazı deneklerin oldukça kolay etki altında kalarak normalde istemedikleri şeyleri yaptıkları bir gerçektir. Ancak, bu hipnozun sadece bir yönüdür ve en önemlisi de değildir.

Hipnotizmanın diğer bir yararı da yeteneği artırmasıdır. Laboratuvarda hipnotize edilmiş deneklerle çalışmalar yapıldı. Hipnotize altındaki kişinin fiziksel ve zihinsel faaliyetlerde normal zamankinden daha becerikli olduğu saptandı. Sporcular da bundan yararlanabileceklerini anladılar. İngiliz profesyonel golf oyuncusu ve ünlü golf öğretmeni **S. L. King, Golfte Başarının Sırrı** adında bir kitap yazdı. Bu kitapta King, başından geçen bir deneyi anlatıyordu.

Bir gazeteci hipnotize edilmişti. Bu seansta King gazeteciye golf dersi verdi. Dersten sonra dışarı çıkması ve King'in gösterdiği gibi golf oynaması telkin edildi. Gazeteci hipnozdan sonra mükemmel golf oynadı. Yalnız gazeteciden habersiz, derin trans halindeyken son dokuz delikten dördünde her zamanki gibi oynaması söylenmişti. Tabii o da öyle yaptı. Her şeyi karıştırdı.

Sporcular uyguluyor

Ondan sonra birçok sporcu hipnoz seanslarına katıldı. Bu seanslarda hipnoz-sonrası telkin veriliyordu. Şimdi hipnozdan çıkacakları,

Amerikalı tenis şampiyonu Arthur Ashe, 1978 Wimbledon turnuvasında. Ashe de hipnoz sonrası telkinden yararlanan birçok sporcudan biridir. Sporcuların önemli karşılaşmalarda başarılı olmak için hipnoza başvurdukları biliniyor (solda).

Araştırmacı Arnall Bloxham, deneği Jane Evans'ı geçmiş yaşamına döndürdü. Jeffrey Iverson, bu olayı izliyor. Iverson BBC'de Bloxham'ın kayıtları üzerine program yaptı ve "More lives than one" adlı bir kitap yazdı. Bayan Evans, 12. yüzyılda York'ta bir Yahudi kadın olarak yaşadığı dönemi ayrıntılı bir şekilde anlattı. Sanki Evans olayların görgü şahididir (üstte).

fakat oyuna başladıklarında tekrar hipnoza girecekleri telkin ediliyordu. İngiliz bovlingci **Bob Willis,** bu yöntemden yararlanan biriydi. Hoş, son yıllardaki kariyeri hipnozdan fazla uzun süre yararlanılamayacağını gösterdi. 1970'li yılların yüksek atlama şampiyonu **Roslaine Few** ve ABD Tenis Şampiyonu **Arthur Ashe**'in de hipnozdan yararlandıkları biliniyor.

Hâlâ karşı çıkanlar var

Bununla beraber, psikologlar hâlâ hipnoz üzerine sistematik ve geniş kapsamlı bir araştırma yapmaktan kaçınıyorlar.. Çok azı bu konuda araştırma yapıyor. Büyük çoğunluğu araştırma yapmaktan çekiniyor. Hatta kimisi de onun varlığını inkâr ediyor.

Amerika'nın hayalet ışıkları

Amerika'da bazı bölgelerde, donuk kırmızı,sessiz ışıklar birdenbire ortaya çıkıyor. Bu ışıkları genellikle denizciler görüyorlar. Fakat, birçok tanık olmasına rağmen, ışıklar her zaman görülmüyorlar. Hayalet ışıkları görenler, kolay unutamıyorlar.

BATAKLIKLARIN ÇEVRESİNDE görülen birtakım ışıklar, nedenleri anlaşılana kadar, çeşitli söylenti ve inanışların gelişmesine yol açtılar. Bataklık yakamozu da denilen bu ışıklar, aslında bataklıkların içerdiği doğal gazlardan kaynaklanıyordu. Ancak kimi Avrupalıların inancına göre bu, ıssız bataklık çevrelerinden, bozkırlardan geçen yolculara kötülük yapmayı amaçlayan kaybolmuş bir ruhun ışığıydı. Kimilerine göre ise ışık, iyiliksever bir ruha aitti. Hatta halk arasında şöyle bir inanış da vardı: Nisanı mayısa bağlayan gece, büyücüler şeytanla buluşup dans ederler. Bu geceye Walpurgis Gecesi denir. İşte bu gecede bataklık ışığının gösterdiği yeri kazan, orada gömülü bir hazine bulur...

Bataklık ışığı, bazı hayalet söylentileri gibi baştan savma bir hayal ürünü değildi. Karanlık bastırdığında, cesaretlerini toplayıp da böyle yerlere gidenler bu ürkütücü ışığı görebiliyorlardı. Zaten ışıkları da bulununca bataklıkların doğal yapısı ortaya çıktı. Kırsal kesim insanı bile bu konudaki batıl inanışların yerine bu gerçek yapıyı koydu. Çünkü bir zamanların korkutan ışığı, bugün ev ve sokak lambalarında kullanılan renkli metan gazından başka bir şey değildi.

Bataklık yakamozu (ışığı) durgun suların üzerinde bir metan gazı gibi parlar. 19. yüzyılda yazılmış bir hikâyenin deyişiyle bu ışık, kulübenin penceresinden yayılan bir mum ışığına benzer. Bataklık yakamozu, tehlikeli yerlerde dolaşan çaresiz yolculara yol gösterir (üstte).

Doğa ve doğaüstü karışıyor

Romantikler hayal kırıklığına uğrasalar da bilim, sonunda bu esrarlı ışıkları açıkladı. Bunlar uçaklar, otomobil farları, tanımlanamayan uçan cisimler, kayan yıldızlar ya da göktaşlarından kaynaklanıyordu. Işıklar havada ya da deniz yüzeyinde yansıma ve kırılma yoluyla ortaya çıkıyordu. Ancak bu açıklama ışık olaylarının tümü için yeterli değildi. Bazıları bu olayları belli kalıplara sığdırmayı reddettiler. Amerikalı psişik araştırmacılarsa, ışıkların tümünü hayalet ışıklar olarak açıkladılar.

Hayalet ışıklar üzerine birçok Amerikan hikâyesi söylenir. Bunların kökeni doğaüstü olaylara dayanıyor. Ancak bir tanesi gerçek bir olaydan kaynaklanıyor. Olay, 1752 sonba-

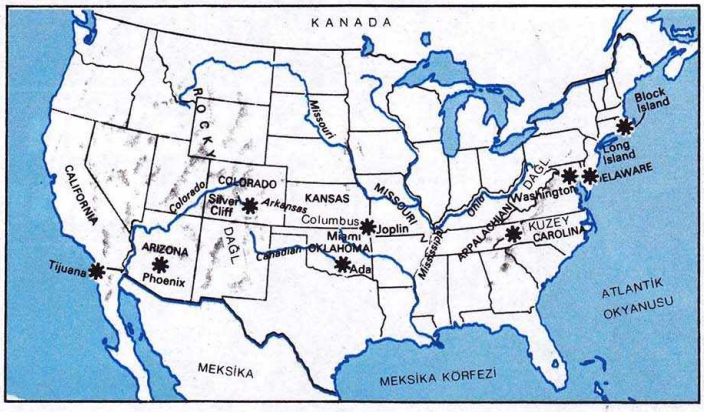

Amerika'da tekrar tekrar görülen ışıkların bulundukları yerler. Buradaki ışıkların birçoğunun ırmaklar ve su kollarıyla ilişkisi vardır. Fakat bu ışıklardan yalnızca biri, Arizona çölündedir (üstte).

harında Hollanda'dan Amerika'ya gitmek üzere demir alan **Palatine** adlı gemiyle ilgiliydi. Yenidünya'da yeni bir yaşam kurmayı amaçlayan Hollandalı aileleri taşıyordu.

Talihsiz bir gemi

Geminin hedefi Philadelphia idi. Fakat birçok olay geminin limana ulaşmasını önleyecekti. Kaptanın sarhoş olması, kaba tayfalar ve düzelmek bilmeyen kötü hava koşulları, yolculuğu engelledi. Bütün bunlar Palatine'nin aylarca denizde kalmasına neden oldu. Sonunda gemi New England sahiline ulaştı. Geminin kesin rotası için gemidekiler arasında tartışma çıktı. Bu tartışmanın ardından kaptan bir kaza sonucu öldü. Tayfalar kendi canlarını kurtarmak istediler. Yolcuları soydular ve onları yalnızca iki küçük filikası olan gemiyle kaderlerine terk ettiler.

Yılbaşına doğru bir sabah, Palatine, Block Adası kıyılarına oturdu. Bu ada, Long Adası'na 18 kilometre uzaklıkta ve Montauk-Gay Head bölgeleri arasında yer alıyordu. Bölgenin balıkçılık yapan yoksul halkı için bir geminin karaya oturması, alışık oldukları bir şeydi ve gelirlerine katkı demekti. Yolcuları indirdikten sonra gemiyi yağma ettiler. İşleri bitince de ateşe verdiler. Gemi batmaya başladı. Bu arada akıntı da gemiyi almış, karadan uzaklaştırmıştı. Derken yanan gemi gözden kaybolup gitti... Olay burada bitiyor. Fakat söylentiye göre, gemi gözden kaybolmadan biraz önce, güvertede gizlenmiş bir kadın ortaya çıktı ve imdat istemeye başladı. Ancak karadakilerin, geminin küpeştesinde çırpınan kadın için yapabilecekleri bir şey yoktu.

Kırmızı ateş topu DARKMALT

Sonra garip bir haber duyuldu. Block Adası'nın karşısındaki Rhode Adası'nda yaşayanlar yılbaşına kadar bir hafta boyunca geminin ara sıra yeniden alevlendiğini bildirdiler. Gemi alevleniyor, bazen de parlak-beyaz bir ışık görünüyordu. Olay, Westerly Sun bölge gazetesine bildirildi. Gemi, âdeta okyanusta kocaman, kırmızı bir ateş topuna benziyordu.

Hayalet gemilerle ilgili önemli bir olay, 1882'de **Scientific American** dergisinde yayımlandı. Olay Long Islandlı bir balıkçı teknesi sahibi ile arkadaşlarının başından geçti. Tekne sahibi, oldukça inandırıcı bir ifadeyi ısrarla sundu. Öyle ilgi çekti ki, tekne sahibi olayı kendine çıkar kaynağı edebilirdi.

Tekne sahibi ve arkadaşları ringa balığı avlamaya çıktılar. Montauk bölgesine yaklaşınca, arkadaşlarından biri o bölgeden geçmek istemediğini söyledi. Önce nedenini açıklamak istemedi. Ama sonunda o bölgede gece bastırınca ölüm sessizliğiyle seyreden gemiler görüldüğünü belirtti. Diğerleri buna gülüp geçtiler. Tekne Gardiner Körfezi'ne demirledi. Bu bölge, Block Adası'nın batısına düşüyordu. Bir süre sonra arkadaşı, tekne sahibini sarsarak uyandırdı. Korku içinde, denizi gösteriyordu. Tekne sahibi şöyle anlatıyordu:

"Gerçekten de iki yüz metre ötemizde bir gemi vardı, bizi sıkıştırıyordu. Körfez sütlimandı. Fakat gemi saatte on mil hızla ilerliyordu. Sonra, bize doğru yöneldi... Bayrağı salladım ve gemi geliyor, diye bağırdım. Artık yanı başımızda idi. Denize atlamaya hazırlandım. Tam o anda, gemi sanki bir ışık beneği halinde ufaldı ve yok oldu. O sırada, kaptan güverteye çıktı ve akli dengemizin yerinde olup olmadığını sordu." Teknenin sahibi neredeyse ünlü hayalet gemi 'Uçan Hollandalı'yı gördüğüne yemin edecekti.

Bir hafta sonra aynı şeyi tekrar gördüğünü ve geminin, âdeta kılavuzluk ettiğini anlatıyordu. (Uçan Hollandalı, fırtınalı havalarda Ümit Burnu civarında görülen ve gemicilere uğursuzluk getirdiği söylenen efsanevi gemidir.) Tekne sahibi, kaptana hayalet

gemiyi izlemesini söyledi. Aynı zamanda bir serpme ağ da denize atıldı. Ama sonuç sıfırdı.

Tekne sahibi olayın sonrasını şöyle anlatıyor: *"Şimdiye kadar bilinen en ağır ringa balığı dolu ağı çektik. Bana kalırsa bu ışık sığ kumsalda gezinen balıkların fosforudur. Hareket halinde milyonlarca balığın sırtı böyle bir ışık üretebilir. Fakat Long Adası'ndaki birçok insan düzenli olarak gidip gelen bir hayalet geminin var olduğuna inanıyor. Bu sanki ruhsal bir ticaret gemisidir."*

Bilimsel bir yaklaşım

Konu ilk olarak Profesör **W.F. Ganong** tarafından ayrıntılı olarak incelendi. Ganong'un bulguları, bu yüzyılın başında New Brunswick Ulusal Tarih Birliği Bülteni'nde yayımlandı. Birçok tanıkla görüşüldü. Tüm kanıtlar incelendi. Dört pozitif yön ele alınıyordu: 1) Ruhsal ışık sık sık sularda görülüyor. 2) Olay, bütün mevsimlerde görülse de en çok kış ve yaz aylarında görülüyor. 3) Olay, genellikle bir fırtına öncesinde görülüyor. 4) Işık, suyun üzerinde yarı küresel bir biçimde, biçimini değiştirmeden parlıyor.

Doğadaki ışıklar

Hemen hemen on yıl sonra hayalet ışıklar konusu bir hükümet soruşturmasına konu oldu. 1850'den beri Kuzey Carolina'nın Rattle Skane Knob kasabasındaki insanlar, bu ışıkları gözlüyorlardı. Bunlar bazen kırmızı, bazen de açık sarı oluyorlardı. 750 metre uzaklıktan, Brown Mountain platosundan ve Appalachians'ın kör uçurumundan görülüyordu. Birçok meraklı, bu bölgede boşu boşuna araştırma yaptılar. Bununla birlikte dağlardaki ruhların hikâyeleri gitgide arttı.

Brown Mountain'in ışıkları sonraki altmış yıl boyunca görülmeye devam etti. Sonunda Kuzey Carolina Kongresi üyelerinden biri, bu ilginç konuyu Washington'a iletti. 1913'te bir jeolog bunları incelemek için bu bölgeye gönderildi. Araştırmacı, dağı inceledi. Dağ, geniş bir alanı kapsıyordu. Adi Cranberry graniti içeriyordu ve yüzeyinde bataklık yoktu.

Böylece bataklık ışığı teorisi geçersiz oldu. Tanıklar, ışıkların genellikle akşam 19.00 civarında görüldüğünü ve yarım saat parladığını söylüyorlardı. Işıklar dört-beş kez parladıktan sonra yok oluyorlardı. Başka birileri de dağın yüzeyinden tek bir ışığın parladığını söylediler. Işık havai fişek gibi dolanıp sonra yok oluyordu.

Çeşitli yaklaşımlar

Jeolog, baştan savma bir raporla bütün ışıkları lokomotif farlarına bağladı. Soruşturma yapılmasına sebep olan kongre, bu defa ikinci bir araştırmacı gönderilmesine karar aldı. Yeni araştırmacı daha titizdi. Yerin jeolojik özelliklerini ve haritaları inceledi. Bu olayların yüzde 47'sinin lokomotif ışıklarından, yüzde 33'ünün araba farlarından, yüzde 20'

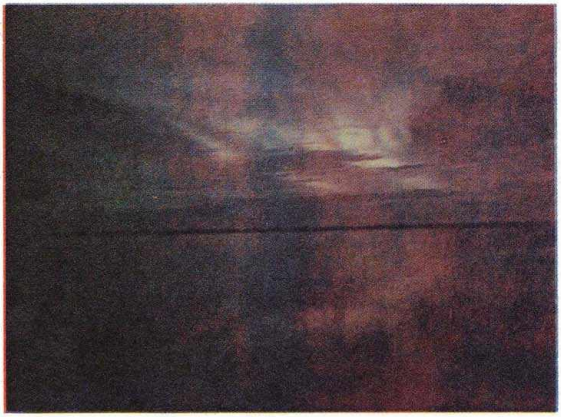

Kuzey ışıkları ya da (aurora borealis) Kanada'da Manitoba Gölü'nün üzerinde parlar. Uzaydan gelen elektrik yüklü taneciklerin yeryüzünden uzakta, atmosferde atomlarla çarpışması sonucunda bu parlama oluşur. Bu görüntü kuzey enlemlerinden düzenli olarak gözükür. Fakat daha güney bölgelerden bu görüntüler sık sık yanlış olarak yorumlanıyordu. Böylece bu görüntüler, havada görülen hayalet ve melek ordularının hikâyeleri üstüne bir açıklama olabiliyordu. Aurora, ufuk çizgisinin üstünde alçak olarak görüldüğünden yeryüzünde herhangi bir uzaklıktan parlayan ışıklara benzer. Bu yüzden de bu görüntü, birçok hayalet hikâyelerinin çıkmasına neden olmuştur (üstte).

sinin ise çeşitli biçimlerde çalılara vuran ışıklardan oluştuğunu belirtti. Ayrıca bu şartların, ışığı kıracak bir ortam oluşturduğunu söyledi.

Gelgelelim, 1925'te hazırlanan rapor, kırılma teorisindeki yanlışlıkları gösterdi. En azından, yetmiş yıldır gözlenen ve kaydedilen ışıklar vardı. Bu gözlemler tren yolunun yapımından yıllarca önce kaydedilmişti. İlk araba da 50 yıl sonra bulunmuştu. Ayrıca 1916'daki sel, tren ve araba yolunu işlemez hale getirmişti. Buna rağmen hayalet ışıklar devam ediyordu. Dikkat çekici bir nokta olarak belki şu söylenebilirdi: Işıklar uzun dalgalar halindeydi.

Özellikle uzun sürmüş kuraklıklardan sonra yok oluyorlardı. Hayalet ışığının görünmesine yardım eden su ise ırmak ya da okyanus olabilirdi (John ırmağı Brown Mountain'dan akıyordu). 1925'ten beri hiç kimse daha ileri bir açıklama getirmedi. Bununla birlikte ışıklar parlamaya devam ediyorlardı.

Araba ışıkları

Teksas, Missouri ve Oklahoma'nın birleştiği bölgede hayalet ışıklar düzenli bir şekilde parlamaya devam etti. Bu ışıklar, ayrıca turizme de yarar sağlıyorlardı. Bu alan üçgen biçimindedir. Bu üçgenin ana noktalarını Miami, Joplin ve Colombus kasabaları oluşturur. Bu kasabalar birbirlerinden yaklaşık 30 kilometre uzaklıktadır. Spring ırmağı bu üçgeni keserek 66. Amerikan anayoluna ulaşır.

Teoriye göre, arabaların farları ırmağın suyu ile kırılma yaparak bu ışıkları oluştur... yorlar. Bu görüşe destek olarak da dürbü gözlediklerini, bazı ışıkların paralel ola uzandıklarını söylediler. Paralel ışıkların h bir çifti, kırmızı ya da beyaz renklerden oluş yordu. Bunlar oto yoldan geçen arabalar. arka ve ön farlarıydı.

Brown Mountain'dakiler bu teoriye itiraz ettiler. Bu ışıkların tarihçesi, otomobilin tarihinden çok daha eskiydi. Bir çiftçi lamba ışığında çift sürerken önüne aniden dikiliveren kırmızı bir ışık kümesi görünce traktörünü bırakarak kaçtı. Şimdiye kadar bu ışıklar korkutmaktan ya da büyülemekten başka bir işe yaramadılar. Bundan sonraki on yıl içinde ise bu üç kasabanın otel ve bar sahipleri bu olayı bir reklam aracı olarak kullandılar. Köyü "hayaletler köyü" diye adlandırdılar. Olay, turizm broşürleriyle ülkenin dört bir yanına yayıldı.

Missouri ile Joplin yakınlarında hayalet kulübenin sahibi, bu bölgedeki mucize ışıkları kendi yararına kullandı. Çalıların ötesinden ışıklar görülebiliyordu. Hayalet ışıklar görülmediği zamanlar ay ve gezegenler dikkat çeken bir seçenek olarak kullanılıyordu (altta).

Uzaktan çekilmiş bir grup Joplin hayalet ışığı fotoğrafı ödül kazandı. Öteki bölgelerdeki hayalet ışıkları da aynı koşullarda gözükür. Üç şeritli ana yol ve uzun tren yolu (en altta).

Mezarlık ışıkları

ABD'nin başka yerlerinde, değişik hayalet ışıkları vardır. Bunlardan biri Wet Mountain vadisindeki tepededir. Tepe hakkında oldukça karmaşık hikâyeler anlatılıyor. Ayrıca birtakım belgeler de bulunuyor. Bölge Colorado'dadır. Işıklar burada hemen hemen 100 yıldır her gece görülüyor. Ayrıca ışıklar geleneksel, olağanüstü olayların bir

sonucu olarak, terk edilmiş mezarlık üzerinde odaklanıyorlar.

1880'de Silver Cliff ilçe merkezinde gümüşe hücum oldu. Bu hücum sonunda kasabanın nüfusu birdenbire 5 bine fırladı. Normal ölümler ve maden kazaları Boot Hill mezarlığını tıka basa doldurdu. Mezarlık, Wet Mountain'ın eteğindeydi. Hücum, başladığı gibi, çabucak bitti. Bugün yüz civarında madenci terk edilmiş binalarda yaşamaya devam ediyor.

Bir gün tuhaf bir olay oldu. Bir grup sarhoş madenci kazılardan dönerken mezarlıkta garip bir şey gördüler. Madenciler her bir mezarın başında dolanan mavi ışıklar gördüklerini söylüyorlardı. Bunlar sarhoşluğun yarattığı saçmalıklar değildi. Çünkü bu ışıkları, ertesi akşam normal insanlar da gördüler. 1956'da **Wet Mountain Tribune** gazetesinde ışıklarla ilgili bir yazı çıktı. Bu makale, Amerika'nın batısını karıştırdı. 1967' ye kadar bir şey olmadı. 1967'de **New York Times** gazetesi, araştırma için Silver Cliff'e bir görevli gönderdi.

Işıkları kovalıyorlar

İki yıl sonra **National Geographic** dergisinde bir yazı çıktı. Bu yazıda derginin yazı işleri müdürü **Edward J. Linehan, Bill Klein** ile birlikte ışıkları nasıl gözlediğini anlatıyordu. Bill Klein, oranın yerlisiydi. Karanlık bastırınca ikisi mezarlığa gittiler. Linehan arabanın farlarını söndürdü. Arabadan indiler. Klein işaret ediyordu: *"Oradalar, görüyorum; dolaşıyorlar..."*

Linehan da onları gördü... Belli belirsiz, uçuk mavi, yuvarlak ışık benekleri halindeydiler. Daha iyi görmek için bir adım attı. Fakat birdenbire yok oldular. Sonra yeniden göründüler. Linehan fenerini yaktı. Işıklardan birine doğru çevirdi. Fener ışığı, yalnızca mezar taşına yansıdı. Linehan on beş dakika kadar garip hayalet ışığı mezarlar arasında kovaladı.

Birçok insan Klein'a bu ışıkların, kasabanın lambalarından yansıyan ışıklar olduğunu söyledi. Linehan ufak tefek birçok ayrıntıyı hatırladı. O da Klein gibi bu teoriye inanmadı. Ama, Klein anlatmaya devam etti: *"Ben ve karım sis çok koyu iken de onları gördük. Halbuki o zaman kasabayı görmek imkânsızdı."*

Linehan, diğer teorileri de hesap etti. Bu ışıklar radyoaktif maden cevheri olabilirdi. Geiger testiyle bütün alanı taradı. Fakat radyoaktiviteden hiçbir iz yoktu. Hayalet ışıklar, bazı şakacılar tarafından mezarların üzerine sürülmüş boyalar da olabilirdi. Fakat bunu doğrulayan hiçbir kanıt bulunamadı. Çürümüş vücutların çıkardığı gaz fikri ise çok saçmaydı. Çünkü son gömme olayı bu yüzyılın

başındaydı.

Sonuçta, Linehan yalnız bir tek açıklama olabileceğini söyledi. Bu da Silver Cliff'in eski oturanlarıyla ilgiliydi. Mavi-beyaz ışıklar, şimdi ölmüş olan madencilerin şapkalarının ışıkları idi. Onlar hâlâ bu terk edilmiş yerde gümüş aramaya devam ediyorlardı.

Ağızlarındaki otları bile yutamadılar

Mamutlar nasıl kayboldu?

1799 yılında araştırmacılar, ilk olarak eksiksiz bir mamut buldular. Mamutlar, 12.000 yıl önce aniden yeryüzünden yok olmuşlardı. Hangi akıl almaz güç, bu dev yaratıkları birdenbire avladı?

ARKTİK BÖLGE, yeryüzünün en esrarlı bölgelerinden biridir. Okyanusbilimciler ve jeologlar kutbun esrarlı derinliklerini uzun süredir araştırıyorlar. Deniz ve onu sınırlayan kıyılar hâlâ birçok tartışmanın başlıca konusu.

En ilgi çeken özelliklere "permafrost" denen ve sürekli don altında kalan toprak parçalarında rastlanıyor. Bu toprak parçaları Kuzey Sibirya'da Lapte Denizi'nden Alaska'ya, daha sonra da Kanada'da Hudson Körfezi'nin kıyılarına uzanır. Don altında kalmış toprak parçaları, bir tür donmuş buzlu çamur olarak tanımlanabilir.

Tipik bir tundra görünümü. Birçok mamut artıklarının bulunduğu donmuş tabaka veya donmuş bataklık. Birçoğu 1860'da bulunan mamut gibi iyi korunmuştur (altta).

Bölgede çamur, kum, çakıl, deniz kabukları, bitki kalıntıları ve milyonlarca yarı yarıya çürümüş hayvan artıkları doludur. Yine buralarda, küçük kemiricilerin, uzun azıdişli kaplanların, misk öküzlerinin ve dev mamutların iskeletlerinden oluşan geniş bir koleksiyon bulunmuştur.

Geçmişleri bilinmiyor

Tüm bu kalıntılar zoologların dikkatlerini çekti. Ancak "Mammuthus primogenius" adıyla bilinen tüylü mamut, hemen her branştan bilim adamının ilgisini çekiyor. Yaklaşık 12.000 yıl önce nesli tükenmiş bir türün kalıntıları, buzlu bataklıklar tarafından korunmuştur. Bu tür kalıntılara 200 yıldan beri kazılarda sık rastlanıyor. Ancak, bu hayvanlar zorlu doğa koşullarında nasıl var oldular? Niçin ve nasıl öldüler? Geçen yüzyılın sonla-

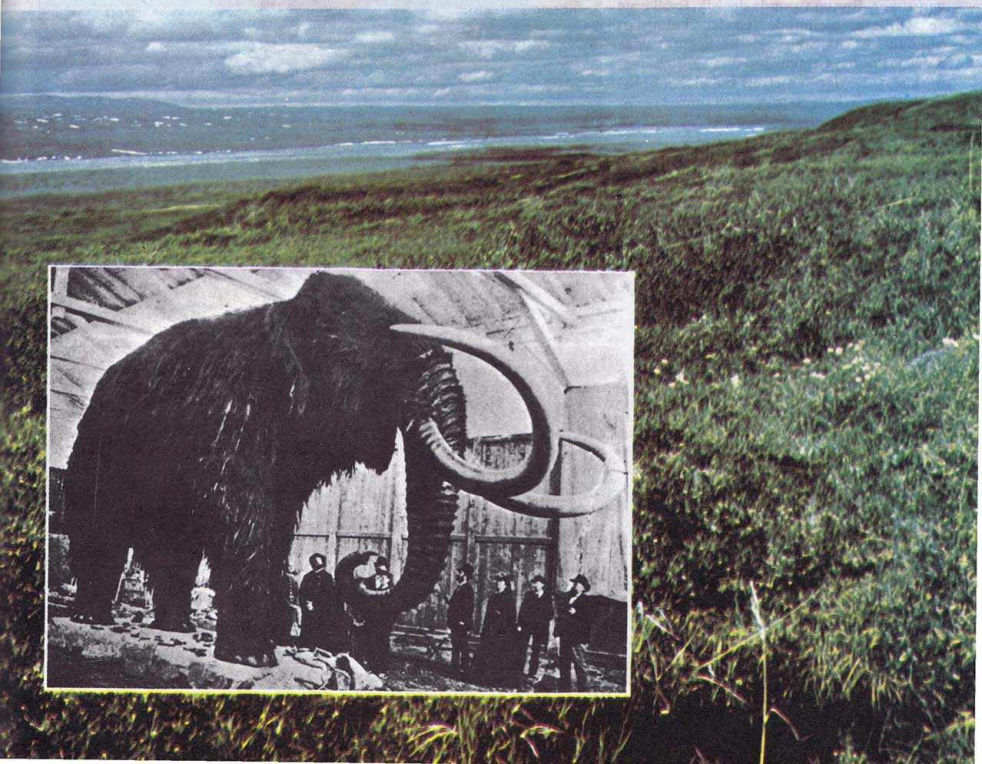

rından bu yana, bilimsel dergilerin sayfalarında birbiriyle çatışan çeşitli teoriler ortaya atıldı.

Bu dev hayvanların nasıl oluştukları da diğer türlerdeki gibi belirgin değildir. Ancak Pleistosen çağda güçlendikleri biliniyor. Bu çağ, yaklaşık yarım milyon yıl kadar önce başladı ve M.Ö. 10.000 yılında bitti. Elephantidae soyunda en az üç altsınıf oluşturdular. Günümüzde Afrika ve Asya filleri bu türün diğer üyeleridir. Onlar da aynı zamanda ve aynı biçimde gelişmişlerdir.

Dev mamut sürüleri

Mammuthus meridionalis'un anayurdu Avrasya'dır. Zamanla bugünkü fillere dönüştüler. Mammuthus imperator ise Kanada ve Alaska'da soyu tükenmeden önce binlerce yıl dolaşmıştı. En uzun ömürlü olan tüylü mamut kemiklerine, doğal yaşam alanlarından hayli uzakta olan Wyoming ve Michigan gölü yöresinde rastlandı. Bu tür ancak Kuzey Rusya'da, kısmen de Sibirya'da bulunuyordu. Arktik bölge boyunca, bir zamanlar 50.000 mamuttan oluşan sürülerin, ağır ağır dolaşarak günlük yiyeceklerini aradıkları düşünülüyor.

Kuzey Amerika'da bulunan az sayıda mamut kalıntısı, tarih öncesinin normal tipini yansıtıyor. Bunun yanında değişik, fosilleşme ve çürüme biçiminde iskelet kalıntıları bulundu. Ancak Sibirya'da bulunan artıklar daha farklıdır. Çünkü donmuş ve bozulmamışlardır. Boyları 5 metreyi bulan dev fildişleri, işlemeli kılıç sapı ve birtakım eşyalar yapmak için çok uygundular. Ancak bunlara insan eli değmemiştir.

Toprağın altındaki devler mi?

Bilindiğine göre Çinlilerin ve Moğolların bu fildişi hazinelerinden yaklaşık 2000 yıl öncesinden beri haberleri vardı. 13. ve 14. yüzyıllarda Arap tacirler bu dev fildişlerini almak için Rusya'ya seferler düzenliyorlardı. Rusya'nın sürekli gelişen ticari ortamı bu işe elverişliydi. 16. yüzyılda bilardo oyununun geniş biçimde yaygınlaşması da etkin oldu. Rusların (mamontova-kosty) veya mamut fildişi adını verdikleri hammadde, İngiltere Fransa ve St. Petersburg (şimdiki Leningrad) yoluyla getiriliyordu. Bunlardan St. Petersburg, mamut dişi ticaretinin ihraç limanıydı.

İlginç olan şudur ki "mamut" sözcüğünün kökenini kimse bilmiyor. Hatta ilk kullanan Sibiryalılar da bilmiyorlar. Bu bilinmezliğe karşı getirilen çeşitli açıklamalardan biri, sözcüğün **Tevrat**'ın "Eyüp Kitabi"

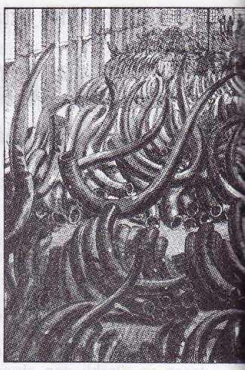

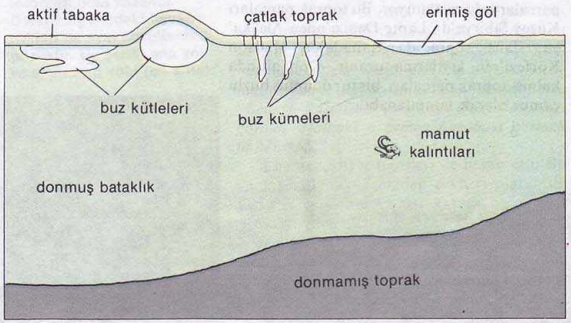

Ortaçağdan beri mamut dişi ticareti büyük bir iştir (solda). Sibiryalı kabileler, yaşamlarını mamut dişlerini çıkararak kazanıyorlardı (altta).

Sibirya tundralarının basit bir çizimi. "Aktif tabaka" olarak adlandırılan bölüm 300 metre derinliktedir. Deniz kabukları, çakıl ve kum içerir. Aynı zamanda içlerinde mamutların da bulunduğu milyonlarca hayvan artığı da vardır (solda).

Bir ressamın Sibirya veya tüylü mamut konusundaki çizimi. Bilim adamları mamutların uzun kıvrık dişlerinin kar küreyici olarak kullanıldığını ve aşağıdaki bitkilerin ortaya çıkarılmasına yaradığını iddia ediyorlar (solda altta).

bölümünde sözü edilen "Behemot" sözcüğünden türetildiği şeklinde. Donmuş mamutları ilk keşfedenler, ilk defa gördükleri bu devleri donmuş bataklıktan kazarak çıkarıyorlardı. Yine de genel inanç, fildişlerinin toprağın derinlerinde yaşayan bir devin dişleri olduğu yolundaydı. Bu devler öleceklerini anladıklarında toprağın üstüne tırmanıyorlardı.

Tufandan önce yaşadılar

Hurafeler mamutların çevresini sarmıştı. Bu hayvan her neyse, Rus tüccarlar canlı bir mamutla karşılaşmaktan korkuyorlardı. Büyük iskeletler ve uzun kemiklere bakılırsa bu konuda haksız da değillerdi. Ortaçağdaki Hıristiyan Avrasya düşüncesinin hüküm sürdüğü her yerde, mamutların tufandan önceki dünyada dolaşan devler olduğu sanıldı. Bunlar kötü huylu yarı insanlardı ve Nuh tarafından ölüme terk edilmişlerdi.

Sibirya mamutunu bilinen anlamdaki fillerle karşılaştıran ilk Batılı, Hollanda diplomatı **Evert Ysbrant Ides**'ti. Rus Çarı **Büyük Petro**'yu ve Çin'i 1962 yılında ziyaret etmişti. Oradayken Çin ve Moğol öykülerinde geçen mamutları duydu. Oldukça ilgi gören bir kitap yayımladı. Kitabında bu iskeletlerin "Nuh tufanından önce" yaşamış fillerin kalıntıları olduğunu ileri sürdü.

Dev mamut ölüleri

Büyük Petro, egemenliği altındaki topraklarda hâlâ dev "fillerin" yaşadığını duyunca âdeta büyülenmişçesine ilgilendi. Bu ihtimal, Sibiryalı kâşif **Michael Wolochowicz**'in anlat-

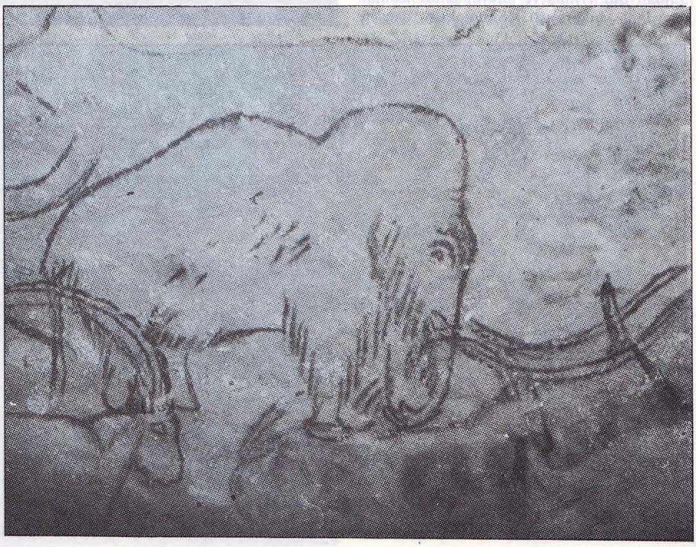

Fransa'da Dordogne Roufignac mağarasında bir mamutun Cro-Mangon dönemi çizimi. Ön ayakları ve uzun tüyleri, Sibirya'da bulunanlara benzediğini ortaya koyuyor (sağda).

tığı bir öykü üzerine ortaya çıkmıştı. Öyküde, Doğu Sibirya'nın arktik kıyılarına dökülen Indigirka ırmağı kıyıları boyunca sürüklenen dev bir gövde görüldüğü anlatılıyordu. Ancak, kurtlar bu gövdeyi yemeye başlamışlar ve iskelet dışında geriye pek bir şey kalmamıştı.

Wolochowicz şunu iddia ediyordu: *"Bir parça çürümüş deri parçası gördüm. Kum tepesinin üzerindeydi ve çok büyüktü; kalın, sert ve kahverengiydi, keçinin tüylerine benziyordu, ancak bir keçi olamazdı, muhtemelen Kitab-ı Mukaddes'te sözü geçen suaygırı olabilirdi (Behemoth). Bildiğim hiçbir hayvanın ölçülerine uymuyordu."* DARKMALT

1743'te seyyah **Khariton Laptev** ise bunların antik hayvanlar olduğunu ve çok soğuk bir ortamda bozulmaktan korunmuş olduklarını söylüyordu: *"Tundra bölgesindeki birçok ırmağın kenarında, bütün mamutlar üzerlerindeki postlarla birlikte yatıyorlar. Gövdeleri, tüyleri ve kemikleri de çürüyor. Sadece dişleri kalıyor."*

Buzun içindeki mamut

18. yüzyıl zoologları, Sibirya mamutları üzerinde çeşitli teoriler ve düşüncelere sahiptiler. Daha sonra 1799 yılı ağustosunda Lena ırmağı deltasında, neredeyse eksiksiz bir örnek bulundu, üzerinde bilimsel inceleme yapılabilirdi. Bir fildişi avcısı olan, Tungus kabilesinin şefi **Shumakov,** bir buz kitlesinin içinde koyu renkli gövdeyi gördü. Ertesi yıl oradan tekrar geçti. Buz bloğu, içinde dev bir hayvan olduğunu belli edecek kadar erimişti. Aynı noktaya 1801 yılında tekrar döndüğü zaman buz erimiş ve hayvanın bir kısmını meydana çıkarmıştı. Shumakov dehşete kapıldı: Mamuta baktı, korkudan ölebilirdi!

Berezovka mamutu, 1900 yılında bulundu. Ağzında otlar vardı, ani bir ölümden dolayı otları yutamamıştı. Acaba nasıl ölmüştü (altta)?

Bu harita 18. yüzyıldan bugüne kadar bulunan, mamut kalıntılarının yerlerini gösteriyor. İyi korunmuş tüm mamut örnekleri Sibirya'nın donmuş bataklıklarından çıkarılmıştır (en altta).

Bilim, konuyu ele alıyor

Buluntunun önemini kavrayan Profesör Adams gövdenin geri kalan kısmını çıkarmak için bir keşif seferi düzenledi. Ortaya çıkan bölümün büyük bir kısmı kurtlar tarafından yenmişti. Göğüs ve ön ayaklardan biri yok olmuştu. Ancak kafatası hâlâ yerinde ve deri kaplıydı. Kulaklarından biri, sol gözü ve beynin büyük bir kısmı duruyordu. Ortaya çıkmamış olan bölüm neredeyse tamdı,

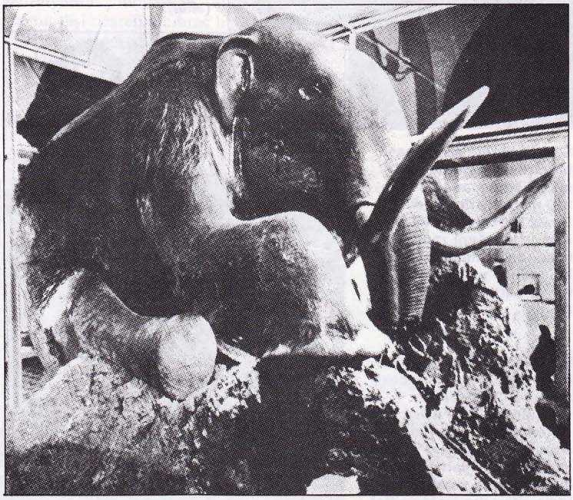

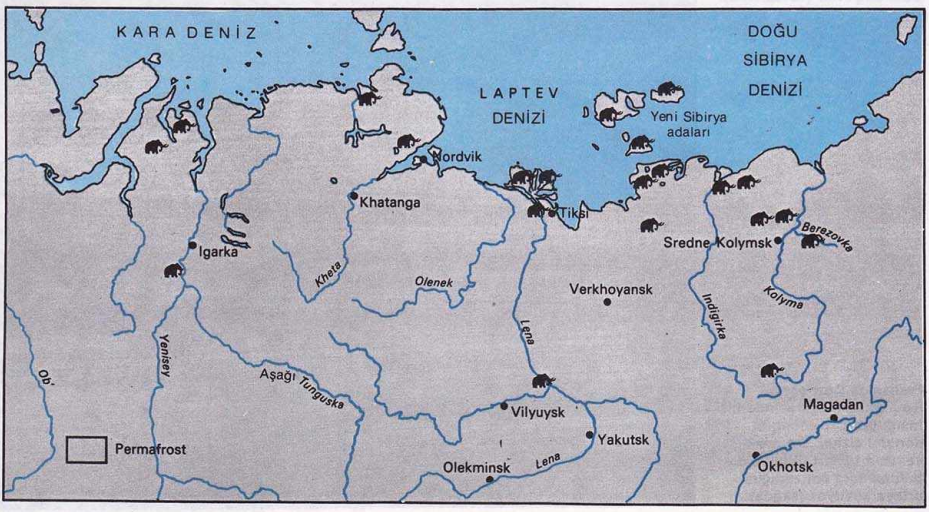

gövdenin altında tüylü kısmı duruyordu.

Adams, ölüyü St. Petersburg'a göndermek için dikkatle buzdan ayırdı. Yalnızca postun kaldırılması için en az 10 kişiye ihtiyaç vardı. Dökülmüş olan kırmızımsı tüyler ayrıca sandıklandı. Bu tüyler, yaklaşık olarak 17 kilo ağırlığındaydı. Adams, sonunda Boltunov'dan dişleri de aldı ve artıklar tekrar bir araya getirilmek için St. Petersburg'a gönderildi.

Neden öldüler?

Adams'ın uzun süren çalışmaları sonunda buzun içindeki hayvanın ne tür bir yaratık olduğu açıklığa kavuştu. Ancak ortaya başka bir soru çıktı. Bu yaratıklar niçin ölmüşlerdi? Gerçekte soyları mı tükenmişti?

Eğer gerçekten bu hayvanlar "Tufandan önce" ölmüşlerse, gövdelerinin bu denli taze görünümde olmaları olanaksızdı. Bu en iyi örneğin bulunmasından bugüne, neredeyse yüzyıl geçti. Dev yaratıkların ölümlerinin nedeni hâlâ bulunamadı.

Bir donmuş mamut daha...

1900 yılının ağustos ayında avcılar Berezovka ırmağı kıyılarında bir toprak kayması olduğunu haber verdiler. Burası Kuzey Sibirya'da Yakutlar'a ait Kolyma bölgesiydi. Donmuş kumdan, bir mamutun başı ve omuzları çıkmıştı. Avcılar, Yakut yetkililerine haber vermeden önce ölü hayvanın başına bekçi koydular. Profesör **Otto Hertz** başkanlığındaki bir araştırma ekibi yola çıktı. Otto Hertz, Sovyet Bilimler Akademisi, Zooloji Bölümü başkanıydı.

Hertz beraberinde bir jeolog ve usta bir hayvan doldurucusu getirdi. At sırtında ve yürüyerek aylar süren bir yolculuktan sonra ekip donmuş mamutu buldu. Başının derisinde ve ön ayağındaki vahşi hayvanlar tarafından yapılan hasarlar dışında, hayvan eksiksiz sayılabilirdi. Derin bir derede donmuş, batak altında kalmıştı... Bu iş için tasarımlanmış özel çelik aletlerle donmuş çamur kazındıktan sonra, uzmanlar cesedi binlerce yıllık mezarından çıkardılar.

Temel sorunları, dayanılmaz leş kokusuydu. Hayvan doldurucu, mamutu dikkatle

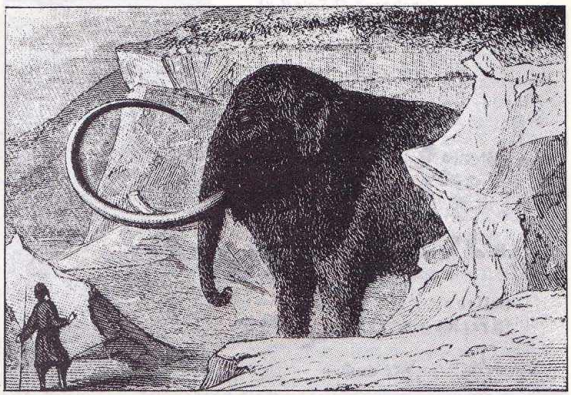

Bir ressamın 1799 yılındaki izlenimleri. Sibiryalı bir fildişi avcısı tarafından bulunan donmuş, tüylü mamut. Kalıntılar daha sonra mamutlar üzerindeki ilk bilimsel araştırmalarda kullanıldı (üstte).

parçalara ayırdı ve derisini bir bütün olarak korudu, yumuşak organlarını da çıkararak daha sonra incelenmek üzere özel kaplara koydu. Hayvanın koyu kırmızı renkte, kurutulmuş sığır eti gibi bir eti vardı. Hertz, raporunda adamlarının ondan parçalar alarak pişirmeye çalıştıklarından söz ediyordu. Dönüşte yanlarına hiç örnek almadılar. Bunun yerine, etleri, kızak köpeklerini beslemek için kullandılar.

30.000 yıl önce ölmüşler

Bulunan, genç bir erkek mamutun gövdesiydi. Omzuna kadar yüksekliği 2.7 metreydi. Adams'ın örneği ise 3.2 metreydi. Arka ayakları gövdenin altında ikiye kıvrılmıştı. Sağ ön ayakla birlikte, leğen kemiği de kırılmıştı. Derisi 1-2 cm kalınlığındaydı ve iki kat tüyle kaplıydı. Alt-kat tüyleri sarımsı gri renkte 2.5 cm uzunluğundaydı. Üst kat tüyleri kırmızıydı ve 10-15 cm uzunluğundaydılar. Deri altında ise ortalama 10 cm kalınlığında bir yağ tabakası vardı. Kalın yağ tabakaları hayvana Cro-mangon çizimlerindeki karakteristik hörgüçlerin görünümünü veriyordu. Yıllar sonra yapılan Karbon-14 analizleri, gerek Berezovka mamutunun, gerek Adams'ın bulduklarının 30.000 yıl önce öldüklerini gösteriyordu.

Bugün de yaşıyorlar mı?

Berezovka mamutundaki en ilgi çeken yön, ağzında hâlâ ot ve düğünçiçeği artıklarının bulunmasıydı. Bir nedenden dolayı onları yutamamıştı. Bu da, yaratığın ani bir ölümle karşılaştığını gösteriyordu. Midesindeki artıklarda yapılan analizler ise mamutun yiyeceklerinin hâlâ bu bölgede yetişen bitkilerden oluştuğunu ortaya koydu. Bu da son derece çarpıcı bir soruyu düşündürüyor: Sibirya'da mamutlar hâlâ yaşıyorlar mı?

Canlı gibi görünen diğer mamut kalıntıları. Sayfa 1048'de.

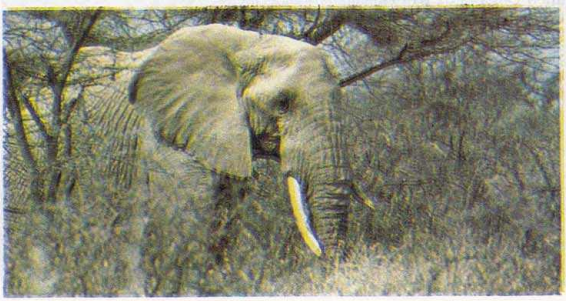

Çağdaş bir Afrika fili. Mamutların uzun tüylerinin ve kısa kulaklarının yerine, Afrika filinin ince derisi ve büyük kulakları vardır. Deri ısıyı azaltmaya, kulaklar ise vücut sıcaklığını yaymaya yarar (altta).

Harold Wilkins'in, 1669 tarihli Kidd-Palmer haritalarından biri (solda). Adı konmamış, çarpıcı bir biçimde Oak Adası'na benzeyen bir adayı gösteriyor. Kaptan Kidd 1701'de asıldı (sağda). Sonradan halkın gözünde başkorsan haline geldi. Alttaki resim bir mağara hazinesinin gömülüşünü denetlerken gösteriyor. Birçok kişi para çukurunda saklanan hazinenin Kidd'in rivayet edilen gömütü olduğuna inandı.

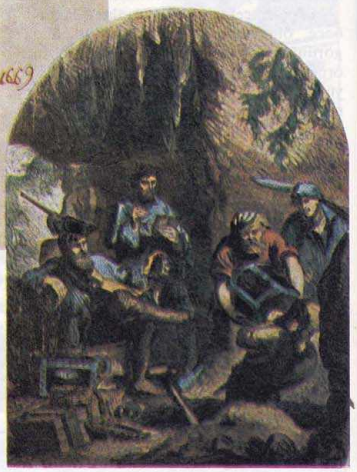

Çok yakın ama, henüz çok uzak

Oak bilmecesinde kördüğüm...

Oak Adası'ndaki para çukurunun ardındaki dâhi mühendis kimdi? Oraya neyi, niçin gömdü? Yıllarca süren araştırmalarda, hep gizemin çözüleceği sanıldı. Ama, gözden kaçan çok önemli bir nokta vardı...

DANIEL MC GINNIS'İN 1795'te tesadüfen para çukurunu bulmasından başlayarak, gömülü hazineyi bulma çabaları sürdürüldü. Hazineyi kimin gömdüğü ile ilgili birçok düşünce öne sürüldü. Bir İnka kabilesinden tutun da, İskandinav göçmenlerine kadar birçok varsayım ortaya atıldı. En garip teori ise, para çukurunda **Francis Bacon**'ın el yazmalarını gizlediğiydi. Öyle ki, bu el yazmaları **Shakespeare**'in oyunlarına kaynak oluşturmuştu.

Yine de, gömü işi için en gözde adaylar, korsanlardı. Söz konusu korsan, adı hiç duyulmamış biri olabileceği gibi,ünlü korsan kaptan **William Kidd** de olabilirdi.

Korsanlardan kuşkulanılıyor

Bu düşünce hiç de şaşırtıcı değildi. Korsanlarla defineler arasında zaten alışılmış bir ilişki vardır. Bu arada, ilk bakışta olayın korsanlarla olan ilintisi belliydi. Nitekim, durumla ilgili küçük bir belirti bu yöndeki kuşkuyu kuvvetlendirdi. Sık sık adı geçen (eğer doğru tanımlanmışsa) hindistancevizi lifleri Doğu ya da Batı Hint adalarından elde edilirdi.

Buraları, korsanların o dillere destan akınlarını yaptıkları yerlerdi. Nova Scotia ise, korsan yollarından çok uzaktaydı. Ama İngiliz yağmacılarının Atlantik kıyılarında dolanmamaları için bir neden de yoktu. Korsanlar İspanyol gemilerini avlamışlar ve Karayipler'deki kentleri ele geçirmişlerdi.

Kaptan Kidd ve para çukuru

Zorluk yaratan bir başka sorun da bu korsanın kim olduğuydu. Kaptan Kidd, 1701'de, Wapping'de asılmıştı. O günden sonra adı bütün define öykülerine girdi. Aynı zamanda, Kidd adı ve esrarengiz Oak Adası garip bir

Para çukurunun kazıları sırasında kayıtlarda kullanılan ölçüler kraliyet ölçüleriydi. Bu yazıda orijinal ölçümlerin metrik karşılıkları verilmemiştir. Aşağıdaki tablo yardımcı olabilir:

1 inç: 2,5 cm.
10 inç: 25 cm.
1 ayak: 30 cm
10 ayak: 3 metre
100 ayak: 30 metre
1 mil: 1,6 km.

şekilde birlikte düşünüldüler.

Garip haritalar

1935'te, İngiltere'de **Kaptan Kidd ve İskelet Adası** adında bir kitap yayımlandı. Kitabın içinde adanın bir haritası ve haritada bazı ok işaretleri vardı. Kitabın yazarı **Harold T. Wilkins**'e göre, haritayı yaparken ünlü Kidd' in planlarından yararlanmıştı. Bu planlar bir süre öncesinde **Hubert Palmer** adında bir korsan kalıntıları koleksiyoncusunun eline geçmişti. Üçü, sandıklarda gizlenmiş olmak üzere dört plan bulundu. Biri ise meşe ağacından yapılma bir yazı masasında ele geçti. Bir yazı masası belli ki gerçekten Kidd'den kalmaydı.

Planlar, kimi ayrıntılı, kimi kabaca olmak üzere hepsi adsız bir adadan söz ediyordu. Üzerlerinde birtakım işaret ve yazılar vardı. (Ada hep aynı ada olduğu halde, bunlar tam bir tutarlılık içinde değildi). Bunların arasında "W.K." harfleri, "Çin Denizi" ve "1669" tarihi vardı. Bu Kidd-Palmer planları, uzmanlar tarafından 17. yüzyıl belgeleri olarak kabul edildi.

İki meraklı daha

Planlarda resmedilen ada ile Oak Adası arasında çarpıcı benzerlikler görüldü. Yalnızca "Çin Denizi" olmaması gereken bir yerdi. Fakat bunun hem kırmızı bir ringa balığı türü anlamına geldiği, hem de Fransızcada "meşe"nin karşılığı olan "la chêne" ile ilgili bir kelime oyunu olduğu ileri sürüldü. Bu benzerlikler sonucunda **Gilbert Hedden** adında biri ortaya çıktı. Gilbert Hedden, Wilkins'in kitabını okumuştu. 1937'lerde Oak Adası üzerine bir araştırmaya girişti. Hedden'le birlikte Wilkins'in orijinal planlara dayanan taslağı, şu yönlendirmeleri içeriyordu:

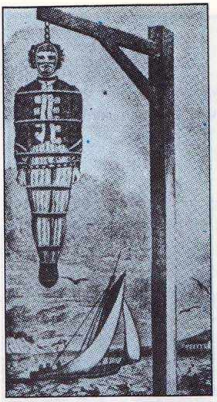

Bu harita, Wilkins'in "Kaptan Kidd ve İskelet Adası" kitabından alınmadır. Bu harita bir maden arayıcısı olan Gilbert Hedden'i İskelet Adası'nın Oak Adası olduğuna ve bu adada muazzam büyüklükte bir hazine gömülü olduğuna inandırmıştı. Fakat harita, Wilkins'in hayal gücüne dayanmaktadır ve hakiki Kidd-Palmer planlarına çok az benzemektedir (altta).

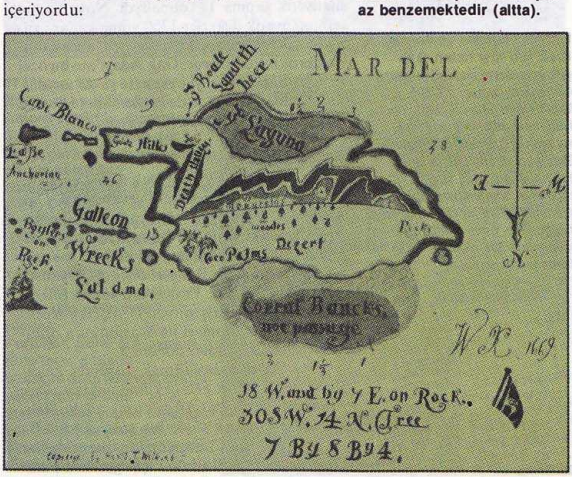

18 B ve 7 D Kayadan
30 GB 14 K Ağaç
7'ye, 8'e, 4

Hedden, Wilkins'in kitabını alarak para çukuru çevresindeki alanın keşfine çıktı. 50 ayak kuzeyde bir granit parçasına ulaştı. **Frederick Blair**'e bundan söz ettiğinde, yaşlı Oak Adası meraklısı, benzer bir taşa 40 yıl önce Smith's Koyu'nda rastladığını hatırladı. İki adam bu taşı buldular. İkisi de benzer bir şekilde delinmişti. Taşlar arasındaki mesafeyi adımladılar. Yaklaşık 140 yarda idi. Wilkins' in kitabı ile bu bilgi arasında bir ilişki kurmak istediler (Wilkins'in kitabında 18 B ve 7 D). Yirmi beş rod adımladıklarını hesapladılar (1 rod: 16,5 ayak).

Haritadaki ada, Oak Adası

İki araştırmacı daha sonra para çukurundan başlayarak 18 rod ve Smith's Koyu'ndan itibaren 7 rod adımladılar. Plandaki yönlendirmeye uyarak, bu noktadan güneybatıya 30 rod ölçtüler. Orada, sık çalılıkların altında, üçgen biçiminde dizilmiş kum taşları gördüler. Üçgenin bir kenarı 10 ayak uzunluğundaydı. Tabanındaki taşlar bir ark şeklinde dizilmişti. Kabaca bir "sextantı" andırıyordu. Kavis çizen arktan bir ok biçiminde bir dizi taş çıkıyordu.

Üçgenin tabanından çıkan bu taş dizisi 14 ayak boyunda uzanarak üçgenin zirvesine varıyordu. Ok kuzeyi gösteriyordu. Yani para çukurunun bulunduğu yeri. Bununla birlikte Hedden ve Blair üçüncü satırda yazılanlara bir anlam veremediler. Fakat emindiler. Kaptan Kidd'in adası ile Oak Adası kuşkusuz aynı adaydı.

Efsanevi ada

Bu keşif Hedden'i iyiden iyiye inandırdı. Hatta bunu Wilkins'le konuşmak üzere İngiltere'ye gitti. Wilkins, keşfi duyunca çok şaşırdı. Çünkü, haritayı kafadan çizmişti. Harita gerçi Kidd-Palmer planları üzerine kuruluydu ama, Wilkins, Palmer'e planları bir an için göstermişti. Böylece Wilkins, planlardan ikisinin ayrıntılarına bakma fırsatını bulamadı. Öyleyse Wilkins, Hedden'in Oak Adası'nı bulmasını sağlayan bilgileri nereden bulup çizimlerine ekledi? Daha sonraları Hedden haritayı bastırdığında, onun doğrudan kendi hayal ürünü olduğunu kabul etti. Palmer'ın orijinal planlara bakma isteğini reddettiğini belirtti. Oak Adası'na gelince onu hiç duymamıştı. Krokisini dahi görmemişti.

Aslına bakılırsa, Atlantik'i bile henüz görmemişti. Ama diğer yandan yine de hayalinden yarattığı adanın Oak Adası'na çok benzediğini kabul ediyordu. Hayal ürünü ipuçlarının gerçeklerle bazen uyuştuğunu ve bunun Hedden tarafından kanıtlandığını da kabul etmek zorunda kaldı. Hedden, Oak Adası'na dönmek üzere artık İngiltere'yi terk etmeye hazırlanıyordu. Wilkins ise, Kaptan

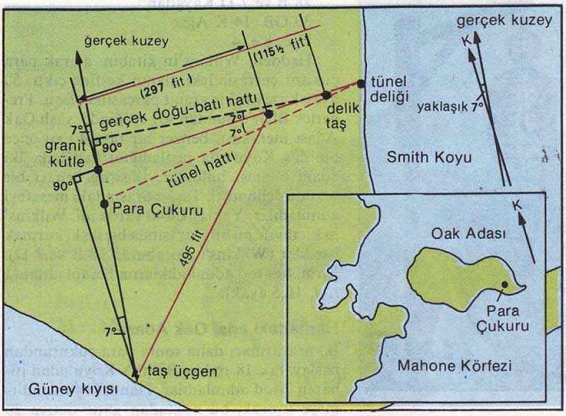

Kidd'in ruhunun kendisine geçtiğine iyiden iyiye inanıyor gibiydi.

Definenin planları mı

Olayın karmaşıklığı, **Rupert Furneaux**, Wilkins bilmecesine yanıt buluncaya kadar sürdü. Kitabının adı **Para Çukuru ve Oak Adası'nın Gizemi** idi (1972). Furneaux, Wilkins'in Hedden'e yalan söylediğini yazıyordu. Wilkins aslında Nova Scotia'lı biri ile mektuplaşıyordu. Bu kişi 1912'de Mahone Koyu'nun 24 km kuzeyindeki bir adada, tesadüfen taşlar arasında planları içeren bir kutu buldu.

Planlar şu anda kaybolmuş ya da saklanmış olabilirdi. Fakat bunları gören bir kişi, ezberinden, planlarda görünen adayı Furneaux'a çizebilmişti. Furneaux, bu adın Oak Adası için kullanıldığını biliyordu. Bu ad, bir zamanlar İngiliz Deniz Kuvvetleri hidrografi **Joseph Frederick Wallet Des Barres**'in 1773'de Mahone Koyu'nun planını çıkarıp Oak Adası'na verdiği addı.

Korsanlar hazine saklamazlar

Para çukurunun ve onun özenle korunmasının, korsan işi olduğuna dair var olan iddialar, Furneaux için alay konusu oldu. Her şeyden önce korsanların define sandıklarını gömmek için yer aramaları kurgudan başka bir şey olamazdı. Bu düşünce, genel olarak korsanların günü gününe yaşam anlayışlarına tümüyle aykırı düşüyordu.

Korsan tayfalarına pay hesabına göre, kesin ödeme yapılırdı. Bütün denizciler gibi onlar da çeşitli zorluklarla elde ettikleri paraları seferden sonra, dilediklerince harcamak isterlerdi. O halde bir daha yakından bile geçemeyecekleri uzak bir adaya hazine saklamak için kaptanlarına niçin yardım etsinlerdi? Bu yaklaşım Furneaux'a ait bir varsayımdı, ama anlamlı bir yaklaşım oldu.

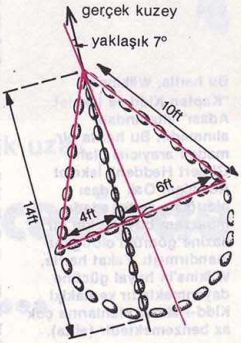

Gilbert Hedden ve Frederick Blair (bu kişi halen Oak Adası çalışmalarında resmi olmayan danışmandır) tarafından Harold Wilkins'in haritasındaki direktiflere uyarak çizdikleri yoldur. Bu, sık çalılıkların altında kuma döşenmiş taşlar, üçgenin keşfedilmesine yol açmıştır. Taş üçgenin içinde doğrudan para çukuruna yönelmiş bir ok vardı (en üstte).

Ancak bir mühendis yapabilir

Bunun da ötesinde, planlanması bu kadar parlak, gerçekleştirilmesi bu kadar usta işi olan bir projenin, korsanlar gibi ayaktakımı insanlara yakıştırılması Furneaux'a göre gülünçtü. Furneaux'un danıştığı bir uzmana göre, açılan tünel, disiplinli 100 adamla üç vardiya halinde ancak 6 ayda tamamlanabilirdi. Onları böylesi yıpratıcı bir çalışmada yöneten ise, çok iyi eğitim görmüş, deneyimli bir mühendis olmalıydı.

Son olarak meşe ağaçlarıyla ilintili olarak, daha önce sözü edilen yapılış tarihi gündeme geldi. Eğer Furneaux haklı idiyse korsanların bu konuda lafı bile edilemezdi. Çünkü bu işi kim yaptıysa Des Barres'in planını görmüş olmalıydı (Öyleyse para çukurunun yapılışı 1770'lerin ortasından sonra başladı). Oysa, bu sıralarda korsanların Karayipler ve Atlantik kıyıları boyunca kurdukları egemenlik günleri geride kalmıştı.

En önemli ipucu

Bu nedenlerle, eğer korsanların para çukuru ile ilgileri yoksa, çukuru kim, nasıl, niçin yaptı? Furneaux'a göre yapılış tarihi, en önemli ipucuydu. Sözkonusu tarihi kesin olarak ortaya çıkarmak için de dâhice bir yöntem geliştirdi. Şöyle düşündü: Esrarengiz plancının karşılaştığı sorunlardan biri, adanın iç kısmında Smith's Koyu'ndan, para çukuruna doğrudan ulaşabilmek için, tünel kazıcılarının düz bir çizgide ilerleyebilmeleri olmalıydı. Bu çizgi gerçek doğu-batı çizgisinin 14° güneyinde idi. Tabii ki, Furneaux'ya göre muhtemelen loş bir ışık altında yeraltının derinliklerinde çalışan adamlara pusulanın kesin bir yönü (batı) verilmiş olmalıydı.

Eğer böyleyse, o tarihte kuzeyden batıya manyetik sapma 14° olmalıydı. Nova Scotia için manyetik değerler 1750 yılına kadar uzanıyor. Daha önceki dönemler için ancak tahminlerde bulunuluyor. Oak Adası'nın bu özel manyetik sapmayı yaklaşık 1611'de kaydettiği sanılıyor. 1780'de de böyle olduğu hemen hemen kesin olarak düşünülüyor.

Savaş paraları

1780'de bir hazineyi kim Oak Adası'na gizlemiş olabilirdi? Bu sorunun cevabı o yıl, Oak Adası'nı çevreleyen dünyada yatıyordu. Amerika'daki Britanya kuvvetlerinin başkomutanı General Sir **Henry Clinton**, New York'taki karargâhına iki yıl önce yerleşmişti. Atandığı 1778 yılı, Fransa'nın sömürgelerin yanında savaşa giriş yılıydı. O yıl, New York'un Fransız donanması ile Washington ordularınca tehdit edildiği dönemdi.

New York'u boşaltmak zorunda kaldığında, Clinton'un geri çekilme noktası, Oak Adası'nın yaklaşık 64 km kuzeyindeki Halifax idi. Furneaux şöyle bir soru sordu: Bu korkulu yıllarda Clinton'un büyük meblağlar tutan savaşın yürütülmesi için gereken para-

ların bir kısmını emin bir yere saklama düşüncesinde olabileceği mantiki değil miydi? Eğer böyleyse Halifax'a geri çekilme sırasında, Mahone Körfezi'nde yol üstündeki bir ada bu iş için uygundu. Üstelik Clinton'un dostu ve meslektaşı **John Montresor,** birkaç yıl önce Mahone Körfezi'nde incelemelerde bulundu. Belki de söz konusu yeri Montresor önerdi.

Daha fazla bilgi için:
Money Pit: the mystery of Oak Island, Rupert Furneaux, Fontana 1976.
Mysterious happenings, Jeremy Mingston, Aldus 1978.

Hazine çıkarılmış olabilir

Dolayısıyla bu teoriye göre, 1780 civarında bir tarihte, ender rastlanan bir dehaya sahip meçhul bir mühendis yönetimindeki Britanyalı bir istihkâm bölüğü, Oak Adası'na indi ve büyük bir iş başardı. Nesiller boyunca define avcıları için buradan çıkan anlamşudur: Eğer hazine oraya yerleştirildiyse, saklayanlar tarafından yeniden çıkarılmış olabilir. Çünkü Clinton'un İngiltere'ye döndüğünde kaybolan birkaç milyon hakkında açıklama yaptığına dair bir kayda rastlanmıyor. DARKMALT

Eğer para çukurunun kusursuz bir akış düzeni varsa, hazine saklandığı yerden nasıl geri çıkarıldı? Yıllar boyu araştırmacılar boşuna suyun çıkış noktalarını aradılar. Su çıkış noktalarını, planlayıcının, geri döndüğü zaman suyu kapayabilmesini sağlamak amacıyla yerleştirdiği düşünüldü. İşte kör geçit, Furneaux'ya göre, para çukurunun ta kendisiydi. Ona göre para çukuru ve tüneller kazıldıktan sonra (fakat birleştirilmeksizin), tünelin bir ya da daha fazla kolu çukurdan dışarı ve yukarı doğru çıkıyordu.

Yukarıya çıkan bu tünellerin ucunda, toprak yüzeyinin biraz altında hazine gizliydi. Sonra para çukuru doldurulmuş, su tünelleri bağlanmış, hazine de orada tümüyle güvenceye alınmıştı. Hazinenin yerini ancak, tam olarak bilen kişi bulabilirdi. Başka herkes çukurun bataklığı içinde debelenip duracaktı.

Çözümlenecek mi?

Bilmeceye bulunan bu çözümün, belli bir ağırlığı olduğu kabul edilebilir. Fakat aceleye gelip onaylanmadan önce, bütün belirtilerin göz önüne alınıp alınmadığı sorusunun yanıtıdır. Örneğin 1849 ve 1897'de yapılan delik açma işlemleri sırasında bulunan metal parçaları nasıl açıklanabilir? Üzerinde "V.I." yazan, cesaret kırıcı parşömen parçasının anlamı nedir?

Sonuçta, para çukuru ve Oak Adası, gizemini hâlâ koruyor. Çağdaş defineciler, burayla ilgilenmiyorlar, belki de gereksiz buluyorlar. Ama geçmişten kalmış bir meraklının her an ortaya çıkıp yeni kazılara başlaması da mümkündür. O zaman, Oak Adası'nın ve para çukurunun adını yeniden duyacağız.

1778'den 1782'ye kadar Britanya kuvvetlerinin Amerika'daki başkomutanı Sir Henry Clinton'un (en üstte) para çukuru konusunda muhtemelen bir sorumluluğu var. Bir teoriye göre, Clinton mühendislerine ve istihkâmcılarına savaş fonlarının bir kısmını kendi koruması altında tutmak amacıyla gizli bir yerin inşası için emir verdi (üstte).
Turistler, para çukurunun, tünellerin dibinde bulunduğuna inandıkları bir servet için nesiller boyu araştırmalar yapan umutlu kazıcıların ve paranın etrafındaki sırrın öyküsünü dinliyorlar (sağda).

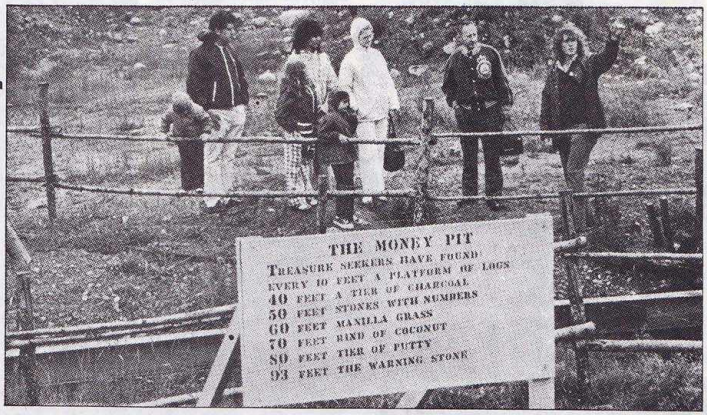

Ruhların yardımıyla yapılan kazılar

Bedensiz arkeologlar

İngiltere'de Glastonbury harabelerinde 1909 yılında kazılar yapıldı. Ortaya çok ilginç buluntular çıktı. Fakat bu kazıları yapanlar canlı değildiler. Bu yazıda, ruhsal arkeologların öyküsü anlatılıyor.

GLASTONBURY, ŞÜPHESİZ İngiltere'nin en eski kutsal yerlerinden birisidir. Arkeolojik bulgular, Glastonbury'nin, M.Ö.600 yıllarından beri önemli bir dini merkez olduğunu ortaya koyuyor. Bir kısım bulgulara göre ise, burası Keltlerin M.Ö. 7. veya 6. yüzyılda İngiltere'ye gelişlerinden çok önce de kutsal bir yerdi.

Tibet'te Budizm üzerinde incelemeler yapan çağdaş araştırmacı **Stephen Jenkins** bir defasında 'gru'suna (öğretmenine), eski Hinduların kutsal merkezi Shambala hakkında bir soru sormuştu: Jenkins, Shambala'nın İngiltere'de, bugünkü Glastonbury'de olduğu cevabını alınca hayretler içinde kaldı.

Glastonbury Kilisesi, İngiltere Kilisesi tarafından 1907 yılında satın alındı. 400 yıldır harabe halindeydi (altta). Birçok eski yapı genellikle yok olmuştur. Burada çok uzun zamandan beri hiçbir rahip yaşamıyordu. Kazıları yönetmek için mimar Frederick Bligh Bond atandı (üstte).Bond, otomatik ruhsal yazışma aracılığı ile ruhlardan ayrıntılı arkeolojik bilgiler aldı. Bu bilgiyi kendilerine "Avalon Grubu" diyen bir bedensiz varlıklar grubu veriyordu.

Kral Arthur'un mezarı mı?

Tor vadisinin ortasındaki Glastonbury manastırı, 5. yüzyılda, **Aziz Patrick** tarafından İrlanda'ya gidişinden önce kuruldu. **Giraldu Cambrenses**'e göre, manastırda **Kral Arthur**'un mezarı bulunuyordu. 1191'de üzerindeki hitabede *"Ölümsüz Kral Arthur burada yatıyor"* yazan bir mezarda bulunan bir erkek ve kadına ait iki iskelet de bu tezi kuvvetlendiriyor. Manastır, Arthur'la olan bağlantısı nedeniyle İngiltere'deki manastırların en zengini ve en güçlüsü oldu. **VIII. Henry**'nin adamları, 1539'da manastırın son başrahibini astılar ve yapıya büyük zarar verdiler. Manastır, bunu izleyen 400 yıl boyunca, harabe halinde kaldı.

1907'de, İngiliz Kilisesi manastır harabelerini satın aldı. Ancak çok gariptir, kilise satın aldığı yerin değerinin farkında değildi. Zaman ve yağmacılık, manastırı o kadar tahrip etmişti ki, rahiplerin yaşadığı bölüm hak-

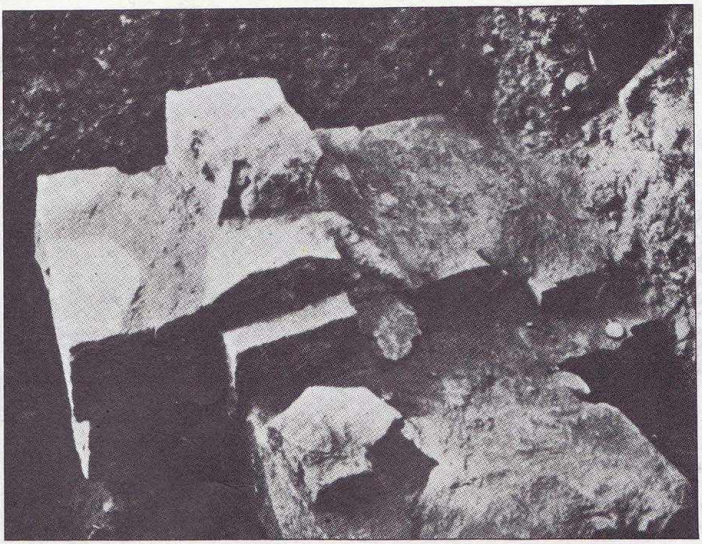

Bond ve Bartlett bazı ruhsal haberleşme deneylerini bitmemiş Loretto Kilisesi' nin altında gerçekleştirdiler. Burası 1920'de kazıldı. Fotoğrafta kalıntıların çimle örtülmüş olduğu görülüyor (solda).

Lady Kilisesi, harabelerin en iyi korunmuş yeriydi. 1189'da onarıldı. Hz. İsa'nın amcası Arimathealı Joseph'in buraya geldiğine inanılıyordu. Efsaneye göre yanında küçük İsa'yı da getirdi (altta).

kında bile bilgi edinilemedi. Harabelerin çok özenli bir kazıya tabi tutulması gerekiyordu. Bunun için de **Frederick Bligh Bond** adında, 43 yaşındaki bir mimar seçildi.

Bond'un seçimi, isabetli bir karardı. Kendisi gotik mimari ve eski kiliselerin restorasyonu konularında, İngiltere'nin önde gelen uzmanlarındandı. Ancak, kilise eğer geçmişini biliyor olsaydı, Bond'u seçmezdi.

Hz. İsa buraya geldi

Bond, doğaüstüne ve ruhçuluğa ilgi duyuyordu. Daha küçük bir çocukken hayale dalmayı çok severdi. Üstelik tam bir kitap kurduydu. Gerçekler dünyasına dönünce, çoğu zaman nefret ve hayal kırıklığı şeklinde bir tepki gösterirdi. Viktorya döneminin en çok satan kitaplarından olan **Katherine Crowe**'un yazdığı **Doğa'nın Karanlık Yüzü**'nü okuduktan sonra, doğaüstü çalışmaların devamlı izleyicisi oldu. Ancak, gotik mimarinin uzmanlarından **Charles Hansen**'in çırağı olduktan sonra ortaçağın romantizminden sıyrılarak gerçekçi bir yaşamı seçti. 1907'de, İngiltere'nin en başarılı ve en saygın mimarı olmuştu. Fakat Glastonbury'deki çalışmalarıyla geçmişine bir sünger çekecekti.

15. yüzyılın sonlarında, Glastonbury'nin sondan bir önceki başrahibi **Richard Bere, Hz. İsa**'nın amcası **Arimathealı Joseph** adına bir tarikat kurdu. Tarikatın inanema göre, Arimathealı Joseph küçük İsa ile Glastonbury'i ziyaret etmiş, bir süre sonra da aynı manastıra "Son Akşam Yemeği" için geri dönmüştü. Rahip Bere'nin manastırda Loretto ve Edgar adlı iki kilise inşa ettirdiği söyleniyor. Ancak

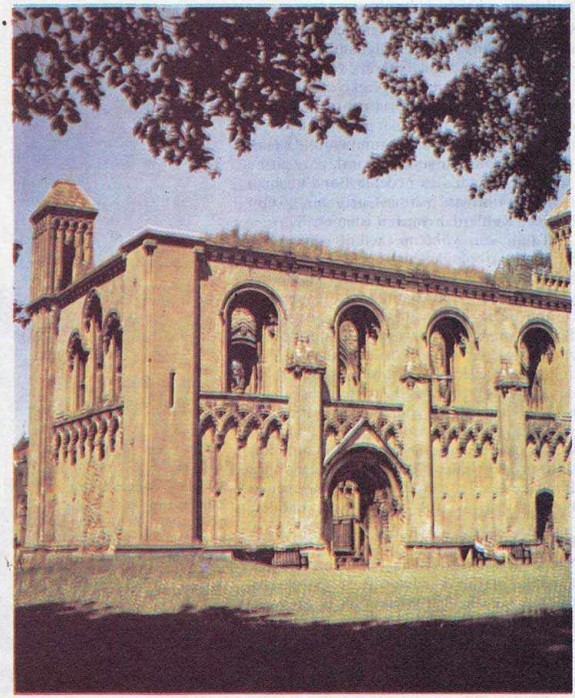

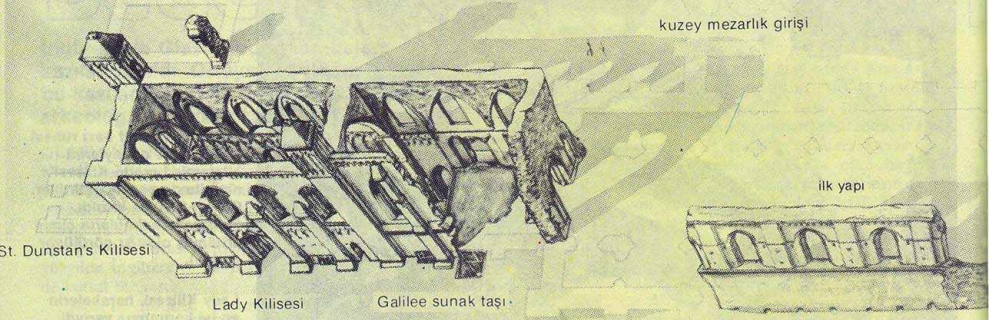

bunlar, olasılıkla VIII. Henry'nin askerleri tarafından imha edildi. 19. yüzyılda artık bunların yerini bilen kalmamıştı. Bu kiliseleri bulmak, Bond'un görevleri arasındaydı.

Ruhlardan yardım isteniyor

Ortada bir sorun vardı. Geniş çaplı bir kazı için gereken para sağlanamamıştı. Bu nedenle, Bond'un şansa ve "bilinçli tahminlere" dayanması gerekiyordu. Daha kötüsü, rakip bir mimarla çalışmak zorundaydı. **Caroe** adlı bir mimar bulunacak parçaların saklanmasından sorumluydu. Üstelik Bond'dan önce bir şeyler bularak göze girme çabası içindeydi. Bu nedenle Bond'un hızlı kararlara ihtiyacı vardı. Garip bir çözüm buldu: "Ruhlardan yardım istemek."

Tabii, bu yöntemi açıkça söylemedi. Sadece, psikolojik bir deney yapacağını belirtti. O tarihte ruhçulukla uğraşan herkes yazıcı medyumluğun çapraz yazışma denilen türünden (Bkz. sayfa 801 ve 802) haberdardı. Bu yöntem birden fazla medyumun, değişik zamanlarda bir araya getirilerek karmaşık bir anlam ifade eden otomatik yazılar üretmesinden ibaretti. Bond da, Glastonbury harabelerindeki kazılarda bu yöntemden yararlanmaya karar verdi. Bu tür otomatik yazı tekniğine sahip olan **John Alleyne Bartlett** adlı bir arkadaşı vardı. 7 Aralık 1907 günü, öğleden sonra Bond ve Bartlett, ünlü mimarın bürosunda bir araya gelerek "ruh" çağırmaya başladılar.

Bilgiler ölümsüzdür

Yöntemleri basitti. Düz, tahta bir masaya karşılıklı olarak oturdular. Bond, parmaklarını yavaşça Bartlett'in elinin üstüne koydu. Bartlett'in elinde bir kalem ve kâğıt bulunuyordu. Bond, sesinin tonunu ayarladıktan sonra, *"Glastonbury ile ilgili bir şey söyleyebilir misin?"* diye sordu. Bunun üzerine Bartlett kağıda bir şeyler yazmaya başladı.

İki arkadaş, Bartlett'in yazılarını çözmeye çalıştılar. Şifre çözüldüğünde, kâğıtta, *"Bütün bilgiler ölümsüzdür ve ruhsal sempati ile temin edilebilir. Benim, rahiplerle aramda sempati olmadığından, henüz bir rahibe rastlayamadım"* ifadesi yazıyordu.

Bu plan, Glastonbury Kilisesi'nin harabelerini gösteriyor. Yapıların konumları kazılarak anlaşıldı. Bu bilgi geçmişten geliyordu. Bond' un bulduğu Edgar kilisesi' nin tüm kayıtlarının yok olduğu söyleniyordu. Sağdaki boş alan, kazıların başladığı yeri gösteriyor (üstte).

Ruh plan çiziyor

Durum, ümit vericiydi. Bond bir iki rahip tanıdığını ve onların sempati bağı kurulmasında yardımcı olabileceklerini düşündü. Bunun üzerine Bartlett'in elindeki kalem yeniden kâğıt üzerinde hareket etmeye başladı. Çizilenleri incelediklerinde şeklin bir manastır olduğunu anladılar. Çizgi, Gulielmus Monachus, diye imzalanmıştı ve doğu köşesinde bir dörtgen haline geliyordu. Ancak dikdörtgen şekil çok büyüktü. Bu

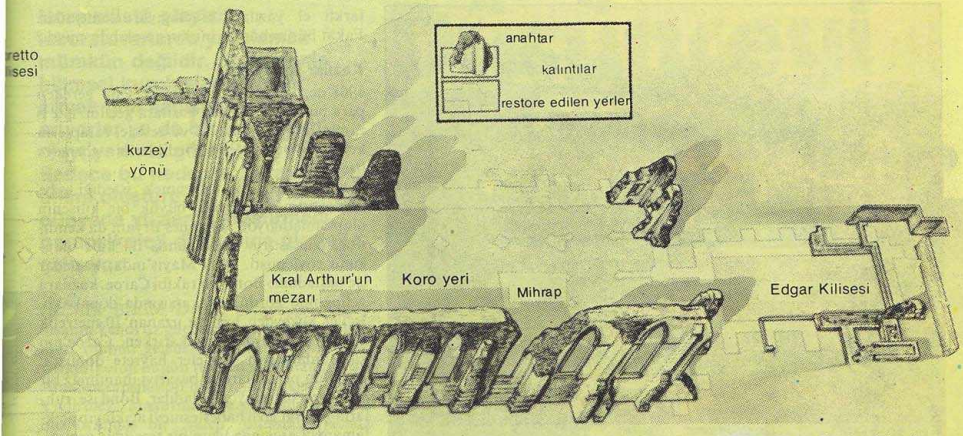

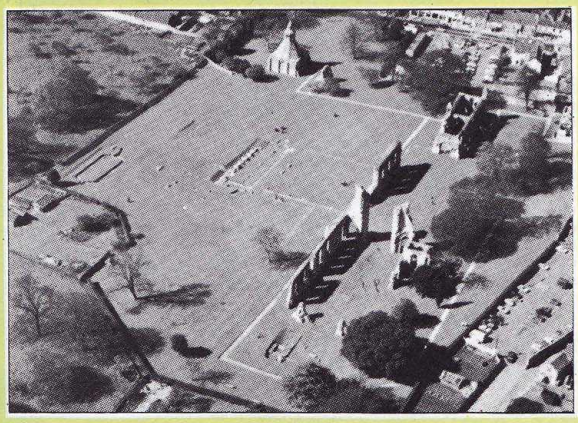

, nedenle Bond, daha dikkatli bir çizim isteğinde bulundu.

Kalem bu emre de uydu ve kilise ile kuzeyindeki daha küçük iki kilisenin şeklini titiz bir biçimde çizdi. Bond, kiliseyi kimin yaptırdığını sordu ve Latin harfleriyle *"Başrahip Berre"* cevabını aldı. Kâğıtta ayrıca bunun Edgar Kilisesi olduğu yazılıydı. Yazıyı yazdıran ruh, kilisenin rahip **Whyting** döneminde yıkıldığını da ekledi. Bu bilgileri kimin verdiği sorulduğunda da kâğıt üzerinde *"Ego Johannes Bryant, rahip ve duvarcı"* yazısı belirdi.

Lanet kalkıyor

Gerek Bond, gerekse Bartlett çok heyecanlanmışlar aynı zamanda da hayal kırıklığına uğramışlardı. Konuyu bilen birisi kendileriyle konuşuyordu ama, cevaplar şüphe uyandıracak biçimdeydi. Edgar Kilisesi ile ilgili bu bilgiler acaba kendi kafalarından mı çıkıyordu?

Dört gün sonra aynı deneyimi yeniden yaşadılar. Yazıyı yazdıran ruh, geçen defaki konuşmasının sonunda yorgun düştüğünü ancak diğer rahiplerin ilişki kurmaya son derece hevesli olduklarını söyledi. Ruh, *"Rahipler lanetin ortadan kalktığını ve zamanın geldiğini söylüyorlar"* dedi.

Daha sonra bir başka ruh kâğıda, 15. yüzyıl İngilizcesi ile şunları yazdı: *"Benedicite. Yakında Glaston'a gitti... Evet, yapıların Latince isimleri çok zor... Evladım beni anlayamazsın. İngilizce konuşalım..."* Kim olduğu sorulduğunda da, *"1533'te öldüm. VII. Henry zamanında kilisenin sorumlusuydum"* cevabını yazdı.

Ruh doğru söyledi

Bu iki seansın ardından, Bond ve Bartlett düzenli olarak ruh çağırmaya başladılar ve bu toplantılarda Glastonbury rahipleri kendilerine epeyce bilgi verdiler. Değişik rahiplerle,

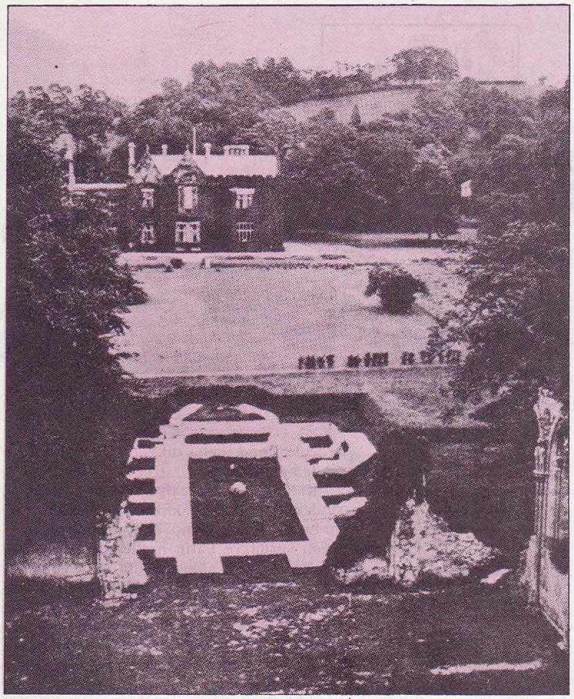

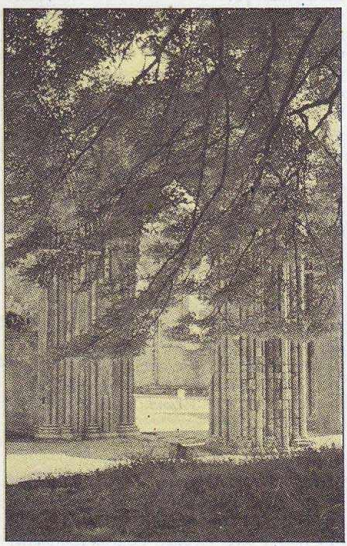

Edgar Kilisesi Vakfı. Bu fotoğraf Bond'un restorasyonundan kısa bir süre sonra çekildi. Burasını Bond'un haberleştiği ruhlar tanımladılar. Verilen ölçüler hatalı gibiydi. Çünkü duvarların sonuna bakılırsa, uzunluk yanlıştı. Ama uzmanlar şimdi orada bir su kanalının bulunduğunu söylüyorlar. Bu kanal şimdi yenileniyor (üstte).

Kral Arthur'un mezarı, Efsanevi kral buradaki ilk yapının içinde yatıyor (solda).

farklı el yazıları aracılığıyla konuştular. Fakat bütün bunlar bir kurgu olabilir miydi?

Kazılar başlıyor

1908'de, kazıların başlaması için gereken para bulundu. 1909'da kazılara geçildi. İşte o zaman Bond, şaşkınlık ve zevkle, rahiplerin kendisine gerçeği söylediklerini görmeye başladı.

Kuşkusuz, ilk öğrenmek istediği şey, manastırın doğusunda büyük bir kilisenin olup olmadığıydı. Johannes Bryant da kendisine, manastırın batı ucunda iki kule olduğunu söylemişti. 1909 Mayıs'ında, kazıcılar işe başladılar. Bond'un rakibi Caroe, kazılara geldiğinde gördükleri karşısında donakaldı. İşçiler kuzeyden güneye uzanan 10 metrelik duvarı süratle ortaya çıkarırken, Caroe'nin kafasındaki son şüpheler hayrete dönüştü. Bond'un patronları bu başarıyı inanılmaz bir şans eseri olarak yorumladılar. Bond ise, ruhlarla yaptığı gizli haberleşmeyi açıklayıp açıklamamak arasında uzun bir tereddüt geçirdi.

Ruhlar hep haklı çıktı

Bu arada kazılar ilerledikçe yeni bulgular birbirini izledi Bond'un ünü de giderek yayıldı. Haberci ruhlar inanılmaz derecede kesin bilgiler vermişlerdi. Ruhlar, doğu duvarında caddeye açılan bir kapıdan bahsetmişlerdi. Bunun doğru çıkması ise hemen hemen imkânsızdı. Çünkü kiliselerin doğu taraflarına genellikle duvar yapılmazdı. Ancak kazı sonunda, ruhların bu konuda da yanılmadıkları anlaşıldı. Yine ruhlar Bond'a kilisenin uzunluğunun 28 metre olduğunu söylemişlerdi ki, buna da inanmak zordu. Bu kadar uzun bir yapı beklenemezdi.

Ama kazı, kilisenin uzunluğunun 27 metre olduğunu ve duvar kalınlıklarıyla birlikte 28 metreye ulaştığını ortaya çıkardı. Ruhlar bununla da kalmamışlar, kilisenin camlarının mavi olduğunu söylemişlerdi. Bu da inanılmazdı. Çünkü o dönem cam boyacılığında genellikle beyaz ve altın sarısı kullanılıyordu. Ancak ruhlar bunda da yanılmadılar. Tıpkı, Başrahip Berre'nin kubbenin rengi ile ilgili verdiği bilginin doğru çıkışı gibi.

Başarılı kazının başlamasından 10 yıl sonra, 1918'de Bond, elde edilen zaferin arkasında yatan öyküyü yayımlamaya karar verdi. Kuşkusuz kazıdaki başarısının anlattıklarının kanıtı olarak kabul edileceğini umuyordu. Ancak bu varsayımında acıklı bir biçimde yanıldı.

Düşünceyi okuyorlar...

Normalüstü olayları laboratuvarlarda yakalamak mümkün değildir. Bu nedenle bilimsel kuruluşlar ya inkâr etmek gibi kaçamak yollar arıyorlar ya da bir olağanüstü olayı yerinde görmek istiyorlar. Sadece bu nedenle, parapsikoloji bilimi oluşturuldu. Şimdi dünyada yüzlerce araştırmacı, parapsikoloji dünyasına girmeye çalışıyor.

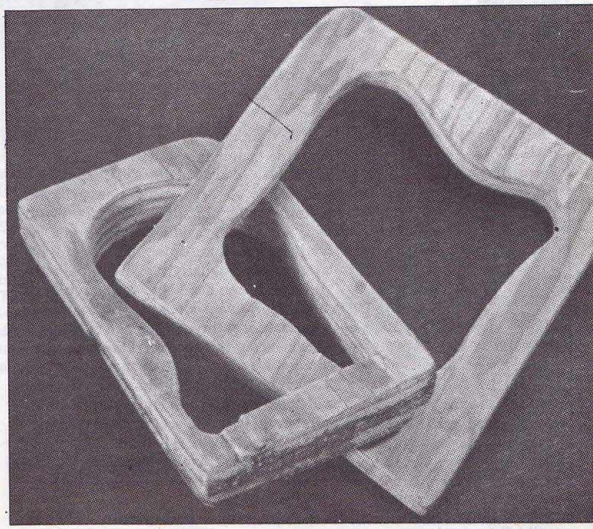

HİÇBİR BİLİM DALI, parapsikoloji gibi insanın kendi öz güçlerini araştırmaya yönelmez. Bilimin gelenekselliği bozulmasın diye parapsikoloji bugün resmen kabullenilmiyor. Ama, parapsikoloji bu tür yetenekleri değerlendirmek, araştırmak ve çözümlemek için oluşturulmuş bir "talep" bilimidir. Henüz 1930'lu yıllarda başlatıldığı içindir ki, en genç bilim dalı olmak hakkını elinde tutuyor. Yasal bilim dünyası içinde, kendine bir kürsü edinmesi, "rasyonel ve maddi" bilim adamlarının düşmanca tutumları yüzünden oldukça geciktirildi.

Sonunda normalötesi olayların yığılması nedeniyle ve bunları savunan bilim adamlarının ısrarı ile parapsikoloji 35 yıl gibi kısa bir dönemde gelişti. Çünkü parapsikoloji, basit düşlerden başlayarak soyut ve hayali olayları, insanları etkileyen hipnozu, her tür tekinsizlik olayını, biyolojik "iç radyolarımızı", etkin doğaüstü güçleri, ruhsal ışınlanmaları, kehanetleri ve benzeri "insanda var olan, ama ortaya çıkmamış ruhsal kuvvetleri" inceliyor.

Parapsikoloji, ruhsal olayların karmaşık bir hale gelmesinden ötürü bir yöntem kargaşası içermekle birlikte, akademik yöntem ve temellere oturtulabildi. Olaylar, bir sınıflama ile tasnif edilebilmiştir. Bu da cesur pozitif bilimcilerin çabalarıyla oluşturuldu. Böylece psişik olaylar ile bilim arasında bir köprü kurulabildi. Öte yandan bilime yanaşmak için de, İngiltere'de SPR (Psişik Araştırmalar Kurumu) kuruldu ve birçok bilim adamı orada bir araya geldi.

Din ile bilim birleşiyor mu?

Parapsikoloji, terim olarak, psikoloji ötesi anlamına geliyor. Psikoloji, bir davranış bilimidir ve parapsikolojik olayların gerisinde yer alır. Yani psikoloji keşfedilmiştir. Fakat parapsikoloji, henüz açıklanamayanları ve dört boyutlu uzay-zaman evrenimizin (buna madde de deniyor) ardında kalan, henüz bilinemeyen soyut enerjilerin, maddi insan bedenini aşarak olağanüstü birtakım olaylar yaratmasına bir anlam ve açıklama bulmak için çabalıyor. Bu anlayışa ve yola yeni girildi. Üstelik bu yol çok da uzun görünüyor.

Gerçek ve yanlış

1973'te Uri Geller'in normalüstü metal bükmesi olayının bir tanığı olan Londra Kraliyet Koleji profesörü, ünlü matematikçi **John Taylor** şöyle yazıyordu:

"Bir insanın okşayan parmakları arasında mum gibi eriyen bir metali gördüğümde, dünyanın başıma yıkıldığını sandım. Fiziğin dünyamızla ilgili sağlam çatıları böyle eriyip gidemez. O zaman beynimdeki fizik dünyaya ilişkin bilgileri yetersiz buldum. Kendimi hem yalnız hem de çırılçıplak hissettim. Sanki evren uzlaşılmaz, pazarlık edilemez bir düşman gücü gizliyordu."

Taylor başına gelen bu olaydan o kadar etkilendi ki, sonraki çalışmalarını normalüstü alana kaydırdı. Bunların en başında metal bükülmeleri geliyordu. Katı bir pozitif bilimci olan John Taylor'un bu aniden dönüşü çevresinde kınanmasına rağmen, o kendisini şöyle savundu: *"Doğada bir şey gözlenmişse o vardır, var ise teorileştirilecek yeni bir keşif demektir. Olanları gördükten sonra başını devekuşu gibi kuma gömeceğine, parapsikolojiye gömülürüm daha iyi."*

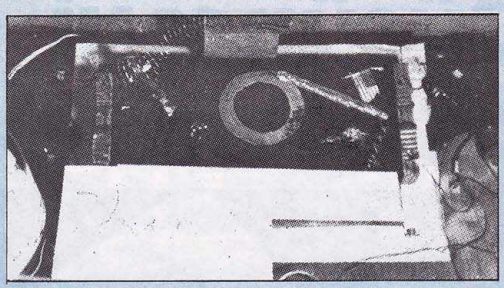

Telekinetik mesaj kaydı

Amerika'nın Missouri eyaletinin Rolla kentinde bulunan SORRAT (Apor ve Telekinezik Araştırmalar Cemiyeti) adına geliştirilen bu araç, psikokinezi olayını bilimin aradığı olumlu bir sonuca oturttu. Olay son derece şaşkınlık uyandırdı: Deri bilezikler, düşünce duyarlılığı olan insanların uzaktan etkileriyle, yani psikokinetik güçle, birbirine değmekte ya da ayrılarak mini laboratuvarı içten dışa doğru mekanik harekete zorluyor. O zaman telekinetik mesajı veren kişinin direktifi doğrultusunda kalem boş kağıt üzerine yazıyor. Bütün bu beklenmedik hareket oluşumu sırasında da bir tetikleme sistemi, film kamerasını harekete geçirerek olayı kaydediyor. Bu teknik 1981 yılından beri parapsikolojinin uygulama alanındadır.

Parapsikolojiyi akademik temellere oturtmak için pozitif bilim adamlarının laboratuvar çalışmalarında ilginç sonuçlar ortaya çıkarıldı. Metal bükülmeleri yanında iki tahtadan kesilmiş dikdörtgen bileziğin telekinetik güç ile birbirine kesilmeden ve kırılmadan geçirilmesi bunların başında geliyor. Sanki iki tahta birbirine karşı saydamlaşmış ve ayrık iken iç içe geçmişlerdir. El değmeden ve herhangi bir zorlama olmadan başarılan bu olay, maddenin direncini de yumuşatıyor. Olağanüstü gelen taraf, bu olayın nasıl olduğu ve nasıl bir teknik ile başarıldığıdır **(999. sayfada).**

Öncüler işbaşında

DARKMALT

İlk parapsikoloji laboratuvarını 1930'larda Dr. **Joseph Bank Rhine** kurdu. Amacı ruhsal olayların ardındaki açıklanamayan güçleri ortaya çıkarmaktı. O dönemde parapsikoloji terimi yerine "psişik araştırma" terimi kullanılıyordu. Ruhçulardan bir kısmı, örneğin başta fizikçi Sir **William Crookes** ve Sir **Arthur Conan Doyle** olmak üzere, medyumik yetenekli bazı insanlar bu ilk araştırma laboratuvarının ilk çalışanları oldular. İlk ele alınan konu ise "yaşamdan sonraki bir yaşamın" araştırılmasıydı.

Dr. Rhine, biyoloji dışında kalan ve beyni aracı olarak kullanan bir zihin gücünün başardığı DDA'nın (duyular dışı algılama) yanı sıra, astral çıkış yeteneğini kullanmak gibi yeteneklerin insan düşüncesinde saklı bulunduğunu varsayıyordu. Laboratuvarına konsantre olabilme yeteneği yüksek insanları aldı ve onları izledi. Özellikle hiçbir ek yeri olmayan madeni ve tahta bileziklerin bu tür yetenekli kişiler tarafından iç içe takıldığı olayları kaydetti. Bütün bunlar, yararlı bulunduğu için, beklenen parasal destek de sonunda kendisine sağlandı.

Telepati kanıtlanıyor

Parapsikolojinin yaklaşık yarım yüzyıllık araştırmalarının bilime olan katkısı 1981'de, Bristol'deki 5. Parapsikoloji Konferansı'nda, özellikle California Üniversitesi araştırmacılarından Dr. **Charles Tart** tarafından vurgulandı. Öte yandan fizik yasalarına göre olanaksız gibi görünen bu tür deneyler için aleyhte ve kuşkucu bir yaklaşım gösteren bilim adamlarının, özellikle yönlendirildiği ve görevlendirildiği öne sürülüyor. İşte bu yaklaşım, parapsikolojinin çabuk gelişmesine ve kendisine bilimsel destekler bulmasına yol açtı.

Düşünce fotoğrafçılığı, laboratuvar çalışmaları sonucunda ortaya çıktı. Telepatinin sistemleştirildiği bir tür alfabe olan Zener kartları da bir laboratuvar ürünüdür. Zihni berrak ve sağlıklı olan hemen hemen her insan, kendinde saklı bir yetenek olan telepatiyi, bu yöntem ile ortaya koyabilir. Aslında telepatinin tek başına her insanda var olduğu, asıl zorluğun ise alıcı verici ikilisinin karşılıklı tesir alışverişinin sağlıklı olup olmamasından kaynaklandığı belirtiliyor.

Alışılmadığın korkusu

Akılcılık sözünün geçersiz kaldığı tek bilim dalı olan parapsikoloji, "akılötesi bir akılcılık" yöntemini doğurdu. Örneğin biyolojik radyo denilen telepati, denizaltılarda, uzay araçlarında çeşitli amaçlarla deneniyor. Bugün az sayıda olan üst düzeyde telepatları politik ve ticari alanlarda, insan ilişkileri ile ilgili her dalda kullanmak üzere kiralayan kuruluşlar var. Parapsikoloji enstitülerinde önceleri yetenekleri olmadığı halde daha sonra eğitilerek bu tür beceriler kazandırılmış öğrenciler bulunuyor.

Ancak bilim adamları, parapsikolojik yeteneği olan amatör ve profesyonel kişiler ile konuya yatkın amatör bilim adamlarını bir çatı altında toplamak amacındalar. Herkes kendi uzmanlık alanında yönlendiriliyor ve ekip çalışmasından yaklaşık sonuçlar alınıyor. Dr. Tart'ın bulduğu bu yöntem, eskiden olduğu gibi çok yetenekli dehaları aramak yerine, konuyla ilgili olan ve birbirlerini eğiterek belirli bir sonuca ulaşan bir ekip fikridir. Dr. Tart'a göre, parapsikolojiye inanmayanlar, alışılmadık olayların paniğine kapılan çevrelerin sosyal korkularından etkileniyorlar.

Değişken yasalar

Bilimsel kuruluşlara ek olarak, amatör kuruluşlar ve bilimsel kuruluşların kendi içlerinde yöntemlerini bölmeleriyle, değişik sonuçlar bulunuyor. Birinin bulduğu sonucu diğeri bulamıyor ya da farklı sonuçlar elde ediliyor. Böylece fizikötesi bir deneyin her yerde aynı olan geçerliliği, parapsikolojide değişkenlik gösteriyor. Çünkü tek bir yasa, her yerde aynı sonucu vermiyor. O zaman da duruma, şartlara göre ortaya çıkan geçici ilkelerin söz konusu olduğu görülüyor.

Örneğin, fizikte, ışık hızı değişmez. Fakat

parapsikolojide bir yasa oluşturulduğunda, o yasa belirli kişilerle ya da belirli ortamlarla ilgilidir. Fizikte enerji, itici güçtür. Ama parapsikolojinin DDA enerjisi, kendiliğinden ortaya çıkan ve bilinmedik bir yerde saklı duran bir enerjidir.

Tesadüf makinesi

Amerikalı parapsikologlar, **Harold Puthoff** ve **Russel Trag** ise kendi araştırmalarının sonuçlarını "görüntünün nakledilmesi" adlı bir broşürde yayımladılar. Yalnız görüntü değil, acı, tat, koku ve benzeri duyuları da bu görüntüye efekt olarak ekleyebiliyorlardı. Alıcı ve verici telepat gruplar, ayrı odalarda birbirlerine görüntüleri yansıtabiliyorlardı. Örneğin bir fırtına manzarası oluşturuluyor ve bu, alıcı kişiye iletiliyordu. Öyle ki, her ayrıntı belirleniyordu. Bu "ısmarlama manzaranın" yani düşüncenin nakledilmesi demekti.

Almanya'da Freiburg Üniversitesinde görevli Dr. **Helmut Schmidt** ise renkli ışıkların yardımıyla, sayıların telepati aracılığı ile iletilebileceğini kanıtlayan "tesadüf makinesi"ni yaptı. Bu makinenin ışıklı panosu çark biçimindedir ve üzerinde her biri ayrı bir sayı ve renge eşdeğer olan kutular vardır. Örneğin kırmızı altılı, yeşil üçlü, sarı sekizli gibi... Bu makine rasgele durdurulduğunda ortaya çıkan sayılar, Zener kartlarından farklı olarak, alıcıdan vericiye daha başarılı bir şekilde nakledliyor. Sayılar renkli olarak düşünce ile daha kolay gönderiliyor. Işık ise beyindeki imajı daha güçlendiriyor. On yıllık araştırması boyunca Schmidt, Zener kartlarından daha başarılı ve beşte dört oranında isabet şansı olan telepatları ortaya çıkardı. Sonuçta tesadüf makinesi parapsikolojinin pozitif sonuçlarından biri olarak kabul edildi.

Üçlü telepati

Ancak gerek tesadüf makinesi, gerekse Zener kartları, henüz yolun başındadırlar. Denekleri, sabırla belirli bir program altında saatlerce, bazen de süresiz olarak eğitmek gerekiyor. Parapsikolojinin pozitif sonuçlarından birisi de "Ganzfeld" tekniğidir. Bu üç kişi arasında deneniyor. Aranan ortam, kişilerin rahat, evindeymiş gibi olmalarıdır. Deneye giren kimseler ise ruhsal bir gerginlikleri olmaksızın, ferah kişilerden seçiliyor. Birinci kişi telepatik anlamı olan bir mesajı iletmeye çalışırken, ikinci kişi son derece gevşek, içine dönük yani "Ganzfeld" alanı içinde dünya ile ilişkisini kesmeye çalışıyor. Çevre gürültüleri ve dikkati dağıtacak sert ışıklar olmaması gerekiyor.

Öyle ki, bu alan içinde tek gürültü telepatik mesajın ta kendisi olacaktır. İşte bu durumda derin gevşeme etkisindeki alıcı, birincinin mesajını alıp yükseltir ve zihinsel parazitlerden süzer. O zaman "beyaz gürültü" içinden, 7 renk dalgaboyu gibi istenen mesaj seçilir. Üçüncü kişi ise net biçimde bu mesajı alır. Bu yöntem sesli biçimde de geliştirildi. Bir odadaki kişinin konuşması, ikincisinde telepatik mesaj durumuna getirilmekte ve üçüncü kişi ne kadar uzakta olursa olsun bu berraklaştırılmış mesajı düşünce olarak alıp daha sonra sözcüklere çevirebilmektedir.

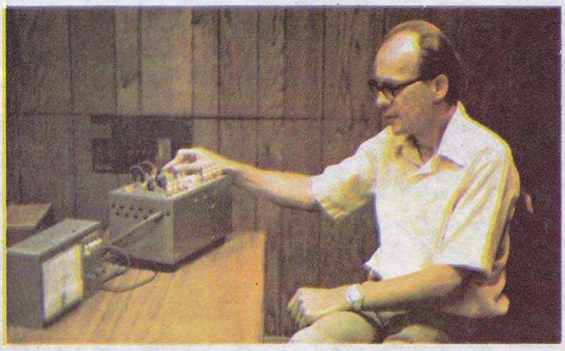

Batı Almanya'daki Freiburg Üniversitesi profesörlerinden Helmut Schmidt, "tesadüf makinesinin" başında görülüyor. Bu makine, ışıklı bir Zener kartı gibidir. Telepati ve DDA gücüyle istenilen numarada, makine durdurulabilir. Üstelik istenilen numara vericiden alıcıya iletilebiliyor (üste).

Stephen North, Profesör John Hasted'in en güvendiği genç yeteneklerden biri. North, Geller'in yaptığı gibi "metal bükülmelerini" başarıyla gerçekleştirebiliyor (altta).

Başarılı bir deney

Ganzfeld yani içedönük alan tekniği Cambridge Üniversitesi görevlilerinden Dr. **Carl Sargent** tarafından ele alındı. Deney, ünlü İngiliz ressam **William Blake**'in **Tarih Öncesinin İlk Günleri** adlı tablosunun aktarılması üzerine planlandı. Bu tabloda, Tanrı, elinde pergeli andıran bir kumpas ile yaradılışı planlayıp ölçüp biçmektedir. Gönderici telepat bu tabloyu bir kağıda notlar alarak tanımlamaya çalıştı. Notlarda yazılanı telepatik yöntemiyle alıcı telepata iletirken, mühürlü zarf içinde yazılanı alan telepat da zarfı açmadan içindeki konuyu anladı ve deney başarıldı. Böylece pozitif bilimin istediği olumlu sonuçlardan biri daha elde edilmiş oldu.

Düşünce özgürlüğü tehlikede!

Parapsikolojinin olumlu sonuçlarının parlak başarısı yanında, ekolleri, farklı çalışma biçimleri ve kişilik gösterisine dayanan art niyetli yaklaşımlar da var. Kötü bir yöntem ve çıkar çatışması sonucu, herkes kendi başına bir tarz yaratmış gibidir.

Az sayıda kişide görülen parapsikolojik yeteneklerin, bütün insanlığın malı olabilecek biçimde nasıl geliştirileceği araştırılıyor. Parapsikolojinin olumlu sonuçları ile bu yeni bilimin belirli bir süre sonra, ruhsal doğaüstü güçlere ve bunların ileri teknolojisine ulaşabileceği umuluyor.

Vezüv'ün ölüm saçtığı gün

Vezüv yanardağının eteğindeki, Pompei ve Herkülanyum kentleri birden gelen lav ve kül akını altında, tüm insanlarıyla beraber taşlaştılar. İnsanlar bu ani felaket karşısında, hiçbir şey yapamadılar. Kimi sokakta, kimi yatakta, kimi de güllerken yakalandı. Vezüv tüm gücüyle saldırırken halkın neden kaçmayı düşünmediği ve paniğe kapılmadığı araştırmacıları şaşırtıyor. Arkadaşımız Ata Nirun, bu akıl almaz faciayı inceliyor.

1900 yıl önce patlayan Vezüv, Herkülanyum'lu insanların bir mezar sahibi olmalarına bile izin vermedi. Bir Roma hamamında, 150 iskelet ve taşlaşmış insan bir arada bulundu. Üst üste yığılmışlar ve ne olduğunu anlayamadan ölmüşlerdi (üstte).

Yüzlerce yıldır öldüğü andaki gibi duran bir Pompeili. Kim bilir ölüm anında ne yapıyordu? Pompei ve Herkülanyum'daki insan kalıntıları görenleri dehşet içinde bırakıyor (solda).

M.S.79 YILININ, 25 Ağustos günü, saat sabah 8.30. Genç bir Romalı asil, Vezüv yanardağının alev alev yanan lavları arasında, Pompei kentinin haritadan silinişini dehşetle izliyordu. Aynı anda, amcası Romalı kumandan **Plinny**'yi kendisiyle beraber kaçmaya ikna edemediği için üzülüyordu. Kumandan Plinny, ölüme gitmişti. Açık denizde, bir gece öncesinden başlayan felaketi görünce, gemisinin dümenini Pompei'ye kırmış ve ölümle buluşmuştu. Yeğen Plinny, amcasının peşinden gitmedi ve kuzeydeki Misenium burnuna giderek, faciayı belgeleyen ve saat saat kaydeden tek bilinçli tanık oldu.

Plinny'nin tanıklığını belgeleyen kanıtlar sonradan bir kitapta toplandı. Bu kitap yüzyıllar sonra Fransa'da bir manastırda bulunacak ve bir kütüphane müdiresi sayesinde ortaya konacaktı.

Kıyamet kopuyordu

Genç Plinny gördüklerini şöyle anlatıyor: *"Amcam korkmadan son hızla yanardağa doğru gitti. Belki birilerine yardımcı olmak istiyordu, belki de kaderine yol alıyordu. Görüş uzaklığını sıfıra indiren bir kül yağmuru içindeydik. Kıyamet kopuyordu, toprak ve deniz yanıyordu.*

Tayfalar, ailelerinin ve evlerinin başına

gelenlerden dolayı kahroluyorlardı. Ama beklemekten başka yapacak bir şey yoktu. 25 Ağustos sabahı şafağın söktüğü bile anlaşılamadı. Kıyıya yaklaşmak istedim ama deprem dalgaları gemiyi itiyordu. Sonra güneşi göremediğimizi fark ettik. Hâlâ geceydi, bize bu izlenimi veren kalın, zifiri siyah bir kül tabakasıydı. Korkunç bir kükürt kokusu vardı ve zor nefes alıyorduk.

Son hızla, bu karanlık geceden uzaklaştık. Kalın bulut tabakasından ancak 32 km sonra çıkabildik. Gündüzü o zaman fark ettik. O zaman Vezüv'ün son patlamasından sonra, Pompei'nin yerinde yeller estiğini ve felaketin büyüklüğünü anlayabildim."

Tanrı'nın gazap çeşmesi Vezüv

Vezüv yanardağı, İtalya'nın,özellikle Napoli kentinin sembolüdür. Yaklaşık, 2000 yıldan beri suskun olan bu yanardağ, hâlâ arada bir homurdanıyor. Kötü ününden dolayı, birçok Papa, Vezüv'ü *"Tanrı'nın gazap çeşmesi"* ya da, *"İbret Dağı"* şeklinde adlandırdı. Vezüv'ün bu tür uğursuz tanımlanması boşuna değildir. Kutsal kitaplarda yer alan ünlü Sodom ve Gomorra kentlerinin başına gelen felaketle, Pompei ve Herkülanyum faciası özleşleştiriliyor.

Vezüv'ün batı yamacında Napoli, doğu yamacında ise Pompei yer alıyor. Herkülanyum, Vezüv'ün batı eteğindedir. 2000 yıl önceki lav ve kül felaketi, bu iki kentin insanlarını o kadar ani yakaladı ki, sonuçta ortaya akıl almaz bir mumyalama tekniği çıktı. Felaket öylesine ani olmuştu ki, her şey 2000 yıl öncesinde olduğu gibi kaldı. Sanki zaman dondurulmuştu.

Geçen yüzyıllar içinde bölge uğursuz olarak kabul edildi. Pek araştırma yapılamadı. Fakat çağdaş arkeologlar daha cesurdular. Bitmez, tükenmez bir sabırla, taşlaşmış lav örtüsünü ve altında yatan esrarı aralamaya çalıştılar.

Sapıklıklar kenti

Pompei ve Herkülanyum'un halkı doğudan gelen göçmenlerdir. M.S. 79 yılına kadar, bölgede birkaç ufak depremin dışında doğal bir afet kaydedilmedi. Pompei doğal konumu ve mükemmel limanı nedeniyle kurulduktan kısa bir zaman sonra gelişmeye başladı. Çağının önde gelen ticaret kentlerinden biri oldu. Kısacası, Pompei Akdeniz koloni ticaretinin en önemli merkezlerindendi.

Bu hızlı gelişim, Pompei'ye zenginlik ve bolluk getirdi. Kent, mimari ve sosyal refah bakımından, çağdaş kentlerin çok üzerinde yer aldı. Sonuçta, Pompeililer bolluğa ve kolay yaşama ulaşınca yeni heyecanlar aramaya başladılar. Bu arayış, birçok toplumda olduğu gibi, Pompei'de de bedeni zevkler üzerinde yoğunlaştı. Roma dönemi İtalya'sında cinsel yaşam bozukluğu yaygın ve geleneksel-dir. Fakat, Pompei, bu yönden lider olabilecek kadar ileri gitmiş olan bir kentti. İşte,

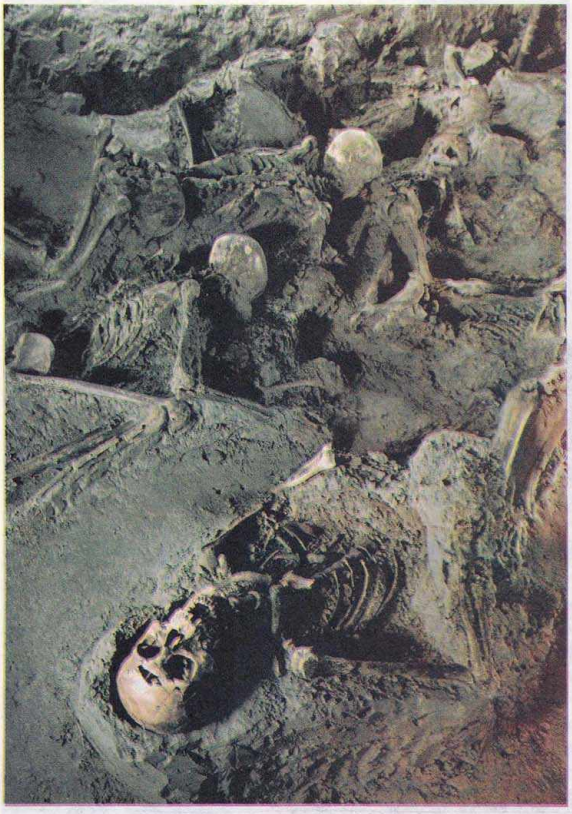

Cinsel sapıklığın doruğuna varmış olan Pompeililer, toplu seks ayinleri yaparlarken, kıpırdamaya fırsat dahi bulamadan öldüler. Bilim, böyle bir doğal afet karşısında umursamadan işlerine devam eden bu insanların davranışlarını çözümleyemiyor (üstte).

papaların uğursuz ve lanetli tanımının arkasındaki gerçek herhalde buydu.

Sanki kör ve sağırdılar

Pompei'nin bir sefahat ve eğlence merkezi olduğunu tarihi kayıtlar ortaya koyuyor. Öyle ki, kentin genelevlerinin sayısı bilinmiyor. Genelevlerin kapılarına, doğal büyüklüklerde erkek uzuvları takılıyordu. Kökeni Mitraik inancına dayanan bu geleneğe göre, cinsel organlar ve cinsel birleşme insanın doğal yapısında bulunan ve gizlenmemesi gereken özelliklerdi. Çağın bu anlayışını sadece tarihsel kayıtlar belirtmiyor. Ortada son derece etkin örnekler var:

Bu örnekler, Vezüv'ün aniden yakaladığı lavların ve küllerin taşlaştırdığı Pompeililer-dir. Kentin günlük yaşantısı içinde, Vezüv'ün korkunç patlamasına rağmen, kimse kaçamamış ve büyülenmiş gibi felaketin farkına bile varamamışlardı. Yemek yiyen bir aile, o andaki gibi aynen taşlaşmıştır. Cinsel bir-

leşme halinde, sayısız taşlaşmış çift bulunmuştur. Daha da ilginci, bu çiftler arasında, aynı cinsten olanlar, küçük erkek ve kız çocuklar da vardır. İşte, facianın en akıl almaz yönü burada. Nasıl oluyor da binlerce insan hiçbir şey görmeden ve duymadan, ölümün gelip kendilerini yakalamasını bekliyorlar.

Tanrı'nın öfkesi

Muhtemelen felaket gününde Vezüv, saatler öncesinden gerekli uyarıları yapmaya başladı. Fakat bu durum kimsenin umurunda değildi. Halk hiçbir şey olmuyormuş gibi, sefahat ve zevk dolu yaşamlarını sürdürdü. Ancak kent dışındakiler, olacakları sezdiler ve kaçmaya başladılar. Oysa lavların kent

Herkülanyum tiyatro tavanından bakan Romalı. Geçmişin derinliklerinden bakan, adı bilinmeyen bu insan belki de şöyle diyordu: "İşte olacağı buydu, sonunda Tanrının gazabına uğradık" (altta).

Vezüv faciasının en olağanüstü sonuçlarından birine korkuyla bakan, araştırmacı Vittorio De Girolamo (sağda altta).

yönüne doğru akması birkaç saat sürmüştü. Bu süre, bir kısım insanın daha uzağa kaçabilmesi için yeterli olabilirdi. Kaldı ki, kül yağmuru çok daha önceden başlamıştı.

Aslında, tüm felaketin başlayıp sonuçlanması çok kısa bir sürede oldu. Toplam sekiz saat içersinde, önce Herkülanyum, sonra da Pompei yok olup gittiler. Ama Vezüv günlerdir içten içe homurdanıyordu. Kayıtlara göre bu homurdanmalara kâhinlerin kayıtsız kalmadıkları ve çevreyi uyarmaya çalıştıkları görülüyor. Ama, onlar da etkili olamadılar ve Tanrı'nın öfkeli homurtusu, gazabıyla sonuçlandı.

Hâlâ şaşkınlıkla gülüyorlar

Deprem ve toprak kayması dışında, hiçbir toplu doğal felaket bu kadar ani olarak ortaya çıkamayacağına göre, Pompeililer tüm belirtileri görmezlikten geldiler. Liman gemi doluydu, birkaç kişi dışında, kimse gemilere koşmadı. Ne düşünüyorlardı? Bunu asla bilemeyeceğiz; ama onların ölüm anlarındaki yüz ifadelerini biliyoruz. Çünkü, Pompei kalıntılarından hâlâ çıkarılan taşlaşmış insan cesetlerinin, bazılarının yüzleri hiç bozulmadan kalmış.

Genel yüz ifadesi şaşkınlıktır. Hatta, bazı yüzlerde gülme ifadelerine rastlanıyor. Cinsel birleşme mimikleri bile aynen kalmış. Tüm bunlar din adamlarının ifadesiyle, *"Tanrısal öfkenin aniden yakaladığı ibret heykelleridir."* Dinsel çevreler, Pompei ve Herkülanyum'un uğradığı acı sonu, ayrıca, Sodom ve Gomorra'nın sonuna benzetiyorlar. Sodom ve Gomorra, eşcinsel yaşam alışkanlığı olan, Tanrı'ya karşı çıkan bir halkın yaşadığı lanetlenmiş kentler olarak biliniyor. Bu öyküye üç ana din kitabında da yer verilir.

Lût'un öyküsü

Hz.Lût, Sodom ve Gomorra'nın peygamberiydi. Tüm çabalarına rağmen bu iki komşu kentteki, eşcinsel zina ve benzeri sapıklıkları önleyemedi. Sonunda iki melek, birer genç delikanlı biçiminde Sodom'a geldiler. Hz. Lût'a kentin lanetlendiğini ve Tanrısal gazabın sabaha karşı Sodom ve Gomorra'yı yok edeceğini bildirdiler. Hz. Lût, süre istedi. Ardından melekler beş inançlı insan bulmasını söylediler. Fakat Hz. Lût kendisi, eşi ve iki kızı dışında beşinci bir kişiyi bulamadı.

Artık yapacak bir şey kalmamıştı. Hz. Lût ve ailesi kenti terk ettiler. Meleklerin tembihine göre, kimse geriye dönüp bakmayacaktı. Sodom ve Gomorra Tanrısal gazabın sonucunda, yerin dibine batarak yok oldular. Bu arada Hz. Lût'un karısının gözü arkada kaldı ve geriye dönüp baktı. Kadın o anda, donarak bir kaya haline geldi. Uyarıyı dinlememiş ve taşlaşmıştı.

Benzersiz bir olay

İşte, bu taşlaşma ve tüm öykü, Pompei ve Herkülanyum'un öyküsüne benziyor. Ama,

Pompei'de binlerce insan taşlaşmış durumda. Acaba, felakete sebep olan güç, gerçekten birdenbire patlayan Vezüv mü? Görünüşte öyle, ama insanları yemek yerken, sevişirken, gülerken ve eğlenirken yakalayan lav ve kül yağmuru her eve aynı anda nasıl yetişebildi?

Dünyanın başka hiçbir yerinde, hiçbir yanardağ patlaması insanları bu kadar ani yakalayıp, taşlaştırmamıştır. Felaket bir çığ gibi gelmiş ve kimseye ne olup bittiğini anlama fırsatını vermeden, herkesi heykelleştirip geçip gitmiştir. Garip olan da budur. Yoksa, rasgele bir yanardağ patlamasının ilahi anlamlar taşıması veya Tanrısal gazap olarak yorumlanması pek düşünülemez. Ama ibret yaklaşımı insanı ister istemez düşündürüyor.

Bugün ise, olaylar pek fazla değişmiş değil. Napoli'nin sefahat mahalleleri, Pompei'den hiç aşağı kalmıyor. İschia ve Kapri Adaları eşcinsellerin ve çıplakların kamp yaptıkları serbest bir üstür. Özellikle Kapri Adası turizm reklamlarında, "Eşcinseller Cenneti" olarak tanımlanıyor. Sonuçta, yine bölge halkının aynı tür bir yaşamı seçtikleri görülüyor. Yine dinsel yaklaşımlara göre, böyle devam ederlerse Tanrısal gazap yine Vezüv aracılığı ile kendini gösterecektir.

Bilim ne diyor?

Pompei'nin ve Herkülanyum'un uğradığı bu ani felaketin açıklaması için çeşitli bilimsel yaklaşımlar öne sürüldü. Bir görüşe göre, Vezüv'ün lav havuzu, Pompei'yi dipten kuşatmıştır. Kent, aniden bu havuza çökmüş ve her şey öylece donup kalmıştır. Ancak, hiçbir jeolojik bulgu bu iddiayı desteklemiyor.

Bir diğer görüş, yanardağın ikinci ve yatay bir ağzının birdenbire açılarak içindekileri kentin içine boşaltmasıdır. Ne var ki, bu konuya ilişkin bir topoğrafik ve jeolojik bulgu elde edilemiyor. Kısacası, bilim dünyası Pompei'nin bu garip yok oluşunu açıklıkla bir türlü ortaya koyamıyor.

Benzer bir olay, binlerce yıl önce Sibirya bölgesinde yaşayan mamutların başına geldi (Bkz. sayfa 985). Onlar da ani bir felakete yakalanmış ve midelerindeki henüz sindirilmemiş taze otlarla birlikte donup kalmışlardır. Ama, bu kez, dondurma işlevini yapan ateş değil, aksine buzdur.

Esrarlı bir sözcük: Pompei

Pompei adının, yaşam biçimine ve kaderine son derece uygun bir anlamı var. Sözcük Latince "Pomp" kelimesinden geliyor. Anlamı, bombalamak ya da pompalamaktır. Latin dilbilimciler bu sözcüğün, kentin seks yaşamına uygun olarak, müstehcen bir anlam taşıdığını belirtiyorlar. İnsanların cinsel ilişki anında yakalanıp, taşlaşmaları ise bunun bir simgesi olarak düşünülüyor.

Diğer bir yönden ise, sanki Pompei alttan pompalanan dev bir ocağın üzerine oturtulmuş ve pişerek yanmıştır.

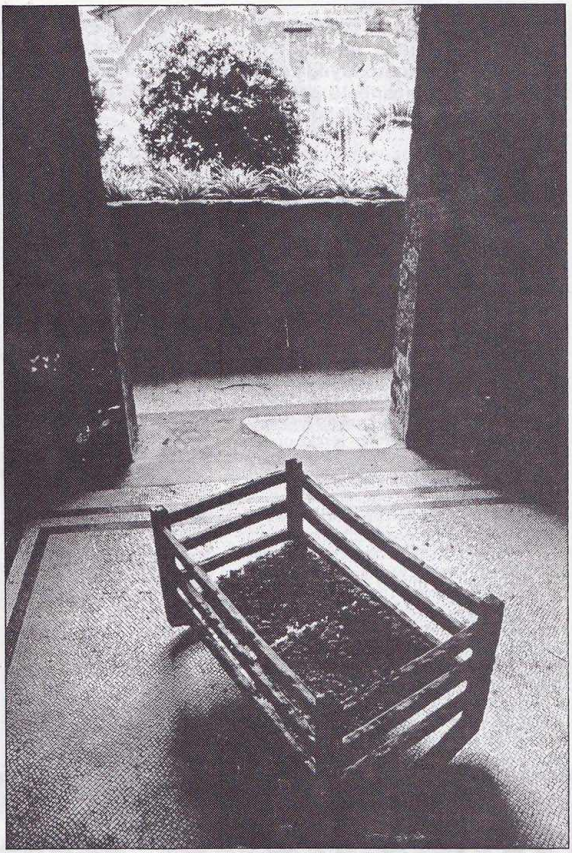

Pompei'den bir ev kalıntısı. Beşik, son kullanıldığı andan beri, aynen duruyor (üstte).

Arkeolojik kazılar sürdürülürken, ortaya paha biçilmez değerli eşyalar ve diğer buluntular da çıkarıldı. Bu eşyalar sayesinde, Pompei halkının bir diğer tutkusunun ise, büyü olduğu anlaşıldı. Bir diğer ilginç buluntu, bir mühendislik harikası olan, bir Roma gemisiydi. Bu gemi, Amerika'yı görmüştü...

Toprak altındaki taşlaşmış gizem ve teknoloji. Sayfa 1038' de.

Tunguska'nın gizemli bilmecesi

Tunguska patlaması (Bkz. sayfa 42) uzaydan gelen bir ziyaretçinin talihsiz sonu mu? Patlayan bir uzay aracı mı, yoksa bir kuyrukluyıldızdan kaynaklanan kozmik bir olay mı? Bu olağanüstü patlamayla ilgili yeni bilimsel çalışmalar ve araştırmalar yapıldı.

30 HAZİRAN 1908 SİBİRYA. Gözleri kamaştıran bir ateş topu atmosfere girdi ve 8 km kadar yukarıda patladı. Yaptığı yıkım 12,5 megatonluk bir nükleer bombanınkine eşitti. Halkın çok benimsediği bir teoriye göre, Tunguska nükleer bir saldırıya uğramıştı. Belki de bu bir saldırı değil, esrarengiz bir uzay aracının kaza eseri bıraktığı bir infilak maddesinin ya da aracın kendisinin patlayarak yok olmasıydı.

Olayı daha doğal gerçeklere bağlamak isteyenler ise, akla ilk geleni söylüyorlar. Bir kuyrukluyıldız, taşlı Tunguska vadisinde bu inanılmaz felakete neden oldu. Ama, her şeyden önce ortada bir krater yoktu. Bir göktaşı da olamazdı yine... Krater gerekiyordu ve patlama olağanüstüydü. Patlamanın şiddeti on binlerce km²'lik ormanı yanmış kibrit çöplerine çevirmişti. Bu ormanlarda yaşayan, başta ren geyikleri sürüleri olmak üzere birçok hayvan da bu esrarengiz felaketin kurbanı oldular. 1908'lerde henüz atom bombası bilinemediği için, ilk yoruma göre, nedeni bir göktaşına bağlanan Tunguska olayı daha sonra çeşitli çevrelerce ele alındı ve farklı görüşler öne sürüldü.

Yeni araştırmalar

Tunguska'nın ev sahibi olan Sovyetler, bu konuyu üç kez yerinde keşfetmek üzere 1958, 1961 ve 1962 yıllarında Jeokimyacı **Kirill Florensky**'yi görevlendirdiler. Son keşif helikopterle yapıldı ve ayrıntılı bir harita çıkarıldı. Ne yapılırsa yapılsın bir göktaşı kraterine rastlanmadı. Zaten hiçbir veri de göktaşı iddiasını desteklemedi. 1920'li yıllarda **Leonid Kulik**'in hazırladığı geniş ölçekli harita, araştırmacılara rehber oldu. Bu yeni girişim, son bilimsel ve teknik gelişmelerin de eşliğinde inceden inceye sürdürüldü. Tahrip görmüş yerlerdeki mikroskopik parçacıklardan ipuçları arandı. 250 km'lik bir kuzeybatı hattı boyunca uzanan bir alanda sadece belirsiz bir kozmik kül yığını ve geride kalan bol miktarda, mıknatıslı demiroksidi ve tektit denen camlaşmış kayalar bulundu. Bunlardan demiroksit, "göktaşı" olayını doğrular gibiydi.

Bilimadamı Willard F. Libby, Tunguska patlamasının sonucu biriken radyasyonun Karbon-14 miktarını artırdığını ileri sürenlerden biri. Atmosferdeki radyoaktivite, canlılara katılan bir katman oluşturmaktadır (altta).

İnfilak öncesi Tunguska'da taze bir yeşilin donattığı yaşam, kâbus gibi bir siyaha dönüştü ve hiçbir yaşam izi kalmadı. Bir daha da hırpalanmış alan yeşermedi (en altta).

Göktaşı değil

Taşlı Tunguska ırmağının kolu boyunca kuzeybatı yönünde bu materyalin bulunması, bir görüşe göre, o meteor benzeri nesnenin alçaktan sıyırarak,âdeta yalayarak ve bir güdümlü araç gibi geçtiğini düşündürüyor. Hiçbir meteor gezinmez, sadece düşeceği yere mümkün olan en kısa yoldan ve dik olarak düşer.

Florensky, gözlemlerini ve düşüncelerini **Gökyüzü ve Teleskop** adlı bir dergide yazdı. 1963 yılındaki bu yazı, dönüp dolaşıp aynı yere geliyordu: *"Acaba Tunguska'ya bir meteor mu düştü?"* Her nedense konuyu ele alan her gökbilimci aynı şeyleri düşünüyordu. Tek bir seçenekmiş gibi *"Olsa olsa göktaşıdır"* demekten kendilerini alıkoyamıyorlardı. Ancak Florensky bu sınırın dışına çıkarak ikinci makalesinde başka bir yaklaşım sağladı. *"Göktaşı bana asla güvenilir bir fikir ola-*

rak gözükmedi" diye başlayan makalesinde "Radyasyon" bulgusunu ele alıyordu.

Radyasyon kontrol ediliyor

Florensky'nin görüşlerinin ağırlık merkezi, olayın gerçekleştiği yerde aşırı dozda bir radyasyonun varlığıydı. Bütün yanık ağaçlardan alınan örneklerde radyoaktif yanık, açıkça görülüyordu. Hasara uğramış hemen her ağaç bu radyasyonu emmişti (absorbe etmişti). Bununla da kalmayarak ,zararlı ışınlar daha geniş bir alan içindeki, pek etkilenmemiş diğer bitkisel yapıların da genlerine sızmıştı. Bazılarının üreme yeteneği zarar görmüştü.

Oysa normal bir orman yangınından sonra böyle bir şeyin söz konusu olamayacağını bütün biyologlar belirtiyorlar. Bir başka biyolojik gözlem de, her orman yangınından sonra mutlaka o bölgenin yeşermesi gereğidir. Ne var ki, taşlı Tunguska'da yeniden bir yeşerme olmadı. Öte yandan veteriner raporları da garip yaklaşımlarda bulundular. Fakat çevrede yaşayan yerlilerden hiçbiri bu kazadan zarar görmediler. Görgü tanıkları üzerinde bir radyasyon izi bulunamadı. Yaklaşık 12 yıl sonra Kulik, bu insanları yeniden radyasyon testinden geçirdiğinde, tümünün sağlıklı olduğunu belirledi.

Yalnız Tunguska mı?

Tunguska'da nükleer bir patlama olduğuna inananlardan Amerikalı üç ünlü fizikçi; **Clyde Cowan, C.R. Atluri** ve **Willard Libby,** 1965 yılında yöreyi incelediler. Ağaçların yaş halkaları üzerinde, her dilimde yüksek oranda radyoaktif nötron buldular. Bunun anlamı, atmosferdeki azotun etkisiyle ağaçlardaki karbonun 14 numaralı izotop haline gelmesidir. Karbon-14 yöntemiyle bu radyoaktif karbon fotosentezi saptanır. Tunguska'da olanlar, bir nükleer tepkime sonucu oluşan karbon yanıklarının, radyoaktif izotop içerdiğini ortaya koyuyor.

Bu işleme tabi tutulan Tunguska ağaç gövdelerinin yaş halkaları Amerika'daki benzerleriyle kıyaslandı. Sonuçta, aynı radyoaktif yüklenmenin Amerika'daki ağaçlarda da var olduğu görüldü. 300 yıllık bu ağaçlar Douglas, Tucson yakınındaki Catalina dağları (Arizona) bayırlarında yer almaktadır. Bunun gibi Los Angeles yakınındaki yaşlı meşe ağaçları da böylesine bir nükleer felaketi yaşamışcasına Karbon-14 izotopu içeriyorlar. Üstelik Amerika kıtasındaki bu ağaçların başına gelen felaket 1908-1909 yıllarını göstermiyor. Yıllar boyunca aynı ağaçların yaş halkalarında yapılan testler, radyasyonun birim doz olarak % 2 şiddetinde azaldığını ortaya koydu.

Aynı sonuca üç Hollandalı bilim adamı Norveç'in Trondheim yöresindeki ağaç halkalarında da ulaştılar. Yine radyokarbon testi uygulandığında, ağaçların yaş halkalarının 1909 yılındaki nükleer bir olayı özümledikleri

1908 yılındaki meçhul patlamadan sonra Sibirya' nın bu bölgesini yeniden onarmak mümkün olmadı. Kasvetli bir yanık görüntüsü uzun yıllar boyunca sürdü (en üstte). Botanikçilerin çalışmaları sonucu, ancak ilkel yaşam birimleri yeşerebildi. Bunlar da ağaç yosunları ve ilkel eğreltiotlarından oluşuyor. Buna rağmen ağaçlar kömür yanığı görüntülerini koruyorlar (üstte).

görüldü. Böylece üç Amerikalı Tunguska ile özdeş bir olayın, Amerika ağaçlarında da yaşandığını gösterdiler. Bu bir sıçrama olabilirdi ya da Amerika'dan doğu yönünde, Sibirya'ya hareket eden bir "aracın" rotası boyunca bıraktığı radyasyon kalıntısıydı.

Bir patlama daha oluyor

1965 yılının 31 Mart'ında Tunguska olayının küçük çapta bir benzeri yaşandı: Kanada ve Amerika'nın kuzeyindeki 1 milyon km²'lik alan, bir gece yarısı duyulan kulakları sağır edici bir gürlemeyle irkildi. Kanada'nın Alberta eyaletinin Edmonton kentinin 400 km güneybatısına düşen Revelstoke ve Golden kasabalarının bütün camları sesin şiddetinden kırıldı. Bunu ancak birkaç bin ton TNT başarabilirdi.

Olayın üzerine anında eğilen bilim adamları, beklediklerinin tersine bir göktaşı krateri bulamadılar. Leonid Kulik'in söylediği gibi küçük bir Tunguska olayını yaşamışlardı. Karlarla örtülü bölge ve hava, dedektörlerle tarandı. Ancak en ufak bir iz bulunamadı. Daha yakından incelemek üzere yürüyerek dolaşan bazı araştırmacılar, ayaklarına siyah, yabancı bir tozun bulaştığını gördüler. Zemini kaplayan bu toz, sonradan yağan karın altında kalmıştı ve 1,5 km²'lik bir alana yayılmıştı.

Garip siyah tozdan alınan örnekler bunun kırılgan, un ufak olabilen bir tür taş meteor yapısında olduğunu ortaya koydu. Bu tür göktaşlarına karbonlaşmış ya da kömürleşmiş kaya göktaşları deniyor. Oysa asıl göktaşları sadece demir çekirdeğinden oluşur. Revelstoke kasabasına ise hava berrak olduğu halde kömür tozuna bulanmış gibi siyah bir kar yağdı. İşte aynı ifadeyi o zaman Tunguska'nın görgü tanıkları da kullanmışlar ve kara bir toz halinde ince bir kar yağdığını belirtmişlerdi.

Aşırı sıkışmış bir kütle: Encke

Gökbilimciler, şimdi geliştirdikleri bir teoriyle Tunguska ve benzeri göksel afetleri binlerce yıldır Güneş sistemini yoklayan Encke kuyrukluyıldızına bağlıyorlar. Encke kuyrukluyıldızının dünyaya yakın geçişi sırasında kozmik sürtüşmelere teğet olan Sibirya'yı etkilemesine muhakkak gözüyle bakılıyor. 1976 yılında Çekoslovak gökbilimci **Lubor Kresak** Encke'nin yörüngesini hesapladı. Onun bazı parçacıklarının Tunguska üzerine düşmesi akla yakındı.

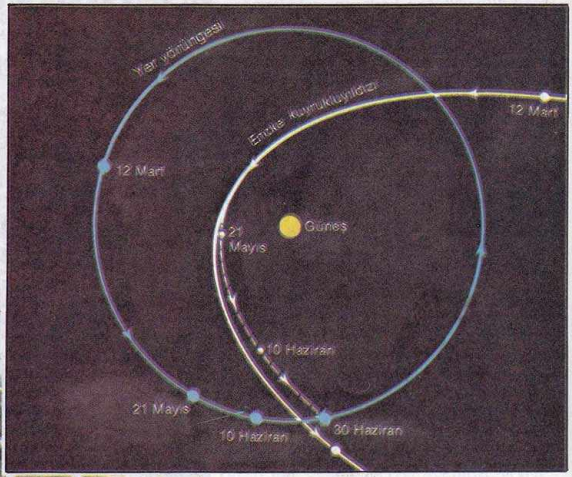

2000 yılda bir

Encke'nin son geçişinin 1908 yılında olması büyük bir rastlantı olmayabilir. Bu kuyrukluyıldız belki de doğrudan Tunguska olayının sorumlusudur. Dr. Kresak bu konuda fikrini şöyle belirtiyor:

"Tunguska olayını yaratan nesnenin kaynağı, doğrudan parçalanmaya yüz tutmuş bir kuyrukluyıldız artığı olmalıdır. Bu kuyrukluyıldız da çok muhtemeldir ki, o sırada geçmekte olan Encke'dir.

Tunguska olayı yeryüzünde birkaç kez daha tekrarlanabilir. Çünkü dünyamızda hiçbir olay tek değildir, yinelenmiştir. Böyle muhtemel bir olaya karşı, bilim adamları geçmişi araştırmaktan çok, geleceğe karşı uyanık olmak için çalışmalarını sürdürüyorlar. Örneğin, 1976 yılında kuyrukluyıldız kalıntısı olduğundan kuşku duyulmayan binlerce küçük asteroid yeryüzüne yağmur gibi yağdı.

Bağımsız göktaşları da atmosferimizi bombardıman ediyor. Ufalanan bu göktaşlarının parçacıkları, hızları ve dirençleri oranında yeryüzüne ulaşabiliyorlar. Bunların dağılımı bazen 1,2 milyon km²'lik bir alanı kapsayabiliyor. Tunguska felaketi, ortalama olarak 2000 yılda bir tekrarlanacaktır. Eğer bu tür olaylar kuyrukluyıldızlara bağlı olarak gelişiyorsa, bir dahaki sefere hazırlıklı olmak gerekir. Tehlikeyi en aza indirgemek bakımından Tunguska olayının üzerine gidilmelidir."

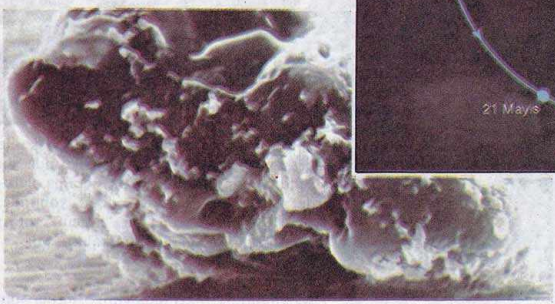

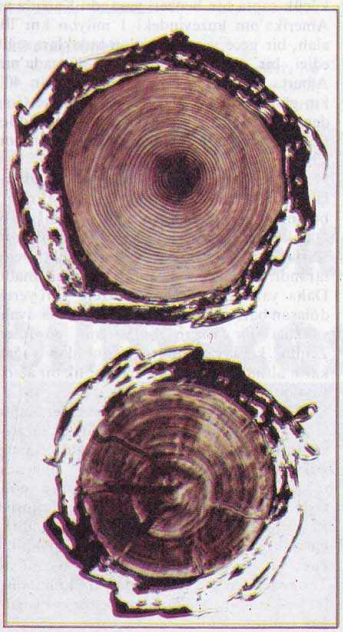

Tunguska patlamasının bir nedeni de Encke kuyrukluyıldızına bağlanıyor (en üstte).

Dünya atmosferini, göktaşları günde 10.000 kez dövüyorlar. Stratosfer katmanına çarpan bu konuklardan birisi bir toz bulutu halinde parçalanıyor (üstte).

Tunguska'nın kurbanı olan ağaçlardan birinin kesitindeki yaş halkalarını (solda) kıyaslamak için canlı bir ağaç (üstte) ve Tunguska'da güdükleşmiş ölü bir ağaç gövdesi (altta). Güdükleşmeye neden olan son katmanda, Karbon-14 yöntemiyle yüksek dozda radyasyona rastlandı.

Daha fazla bilgi için:
The fire came by, John Baxter ve Thomas Atkins, Macdonald ve Jane, 1976.
Tunguska, Cauldron of hell, Jack Stoneley, Star, 1977
The encyclopedia of UFO's, Ronald D. Story, New English Library, 1980.

Avcunda ampul yakan dahi: Tesla

Dünyayı değiştirebilirdi

Elektrik enerjisini dize getiren mucit diye bilinen Nikola Tesla, bugün bile bulguları anlaşılmayan bir mucit. Kablo kullanmadan, uzaktan kumandayla yaptığı gösterilerine bilimsel bir açıklama bulunmadığı için, gezegenlerin bilinmeyen güçlerinden yararlandığı ileri sürüldü. Hiçbir mucit onun kadar ihmal edilmedi. Eğer sırlarıyla birlikte ölmeseydi, modern dünyanın şimdiki görünüşü çok daha değişik olabilirdi. Aşağıdaki yazıda, bu sessiz darbeyi gerçekleştiren gizemli mucit inceleniyor.

7 OCAK 1943 AKŞAMI Manhattan'daki "New Yorker" otelinin bir odasında 86 yaşında kimsesiz birinin öldüğü bildirildiğinde FBI ajanları, odada bulunan yazılı herşeyi toplamak üzere içeri doluştular. Küçük bir kasada bulunan bütün kâğıtlara hükümet adına el koyarak ,bunların çok gizli bir silahın ayrıntısı olabileceğini söylediler.

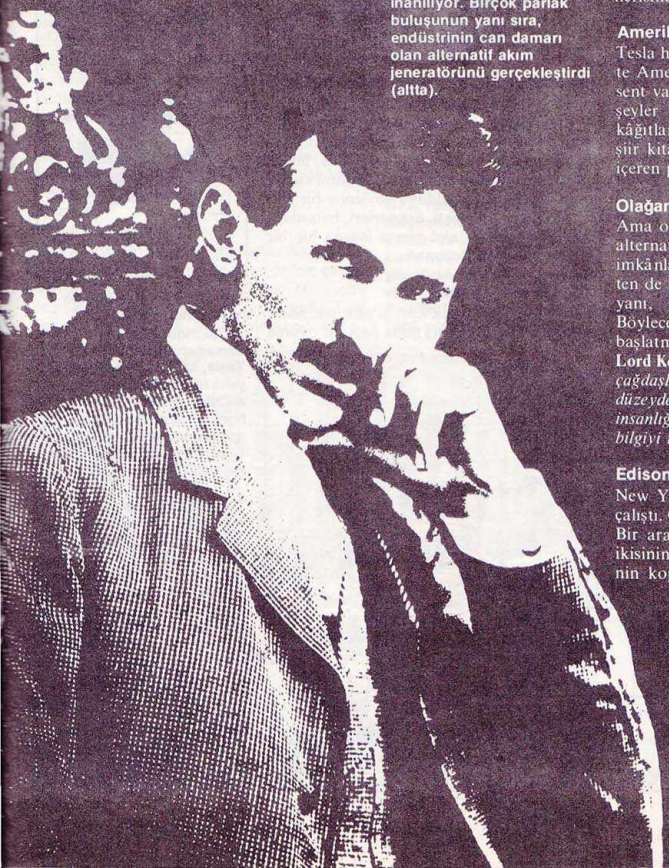

Nikola Tesla, başarılı bir mucit ve eşsiz bir bilim adamıydı. Nobel ödülünde hakkının yendiğine inanılıyor. Birçok parlak buluşunun yanı sıra, endüstrinin can damarı olan alternatif akım jeneratörünü gerçekleştirdi (altta).

Bu kimsesiz adamın adı **Nikola Tesla** idi. **Edison** ile çağdaştı. Hatta bir süre ortaklık bile yapmışlardı, her ikisi de elektrik mühendisiydi. Buna rağmen, Amerikalı olan **Edison**'un ünü onunkini örtmüştü. Oysa Tesla, çoğu Amerikalı gibi göçmendi ve kendi yurdundan kopmuştu. Tesla'nın sayısız buluşlarından sadece birine onun adı verildi: Tesla Bobini... Oysa, şimdi şehir cereyanı dediğimiz alternatif akımdan başlayarak, sayısız elektronik malzemenin bulucusu olan Tesla,çağının çok ilerisinde bir elektrik mucidiydi.

Amerika'ya göç ediyor

Tesla hakkında söylenecek çok şey var. 1884'te Amerika'ya göçtüğünde cebinde sadece 4 sent vardı. Valizinde ise elbise gibi alışılmış şeyler yoktu. Belgrad ve Paris'te yazdığı kâğıtlar vardı. Ayrıca kendisinin yazdığı bir şiir kitabı ve uçan bir makinenin planlarını içeren projeler, onun kişisel eşyasıydı.

Olağanüstü bir elektrik mühendisi

Ama onun aklındaki ayrıntılı plan,çok-fazlı alternatif akım jeneratörünün bu ülkenin imkânlarıyla gerçekleştirilmesiydi. Gerçekten de bu proje, 1895 yılında Niagara çağlayanı, hidroelektrik projesine uyarlandı. Böylece endüstriyel iş makinelerinin çığırını başlatmış oluyordu. Ünlü İngiliz fizikçisi **Lord Kelvin**, onun için şöyle diyordu: *"Tesla, çağdaşlarına tepeden bakacak kadar ileri düzeyde bir elektrik mühendisi. Bu konuda insanlığın tarih boyunca verdiğinden daha çok bilgiyi tek başına bir çırpıda yazdı."*

Edison ile çalışıyor

New York'a yeniden döndü ve Edison için çalıştı. O sıralarda 24 değişik dinamo keşfetti. Bir ara Edison'un ortağı bile oldu. Fakat, ikisinin zirve savaşı 1887 Nisan'ında ilişkilerinin kopmasıyla son buldu. Aynı yıl Tesla,

kendi adına laboratuvarını kurdu.

İlk olarak, Edison'un bulduğu DC (doğru akım) yöntemini rafa kaldıracak olan AC (alternatif akım) yöntemini dünyaya tanıttı. Bu çok ucuz, çok kullanışlı ve halen dünya şebekeleri için geçerli tek sistemdir. Bir yandan da çok kısa bir zamanda 30'dan fazla yeni buluşun patentini aldı.

Haksızlığa uğruyor

Fakat şanssızlık ve haksızlık yakasını bırakmayacaktı. Başarısının bedeli olarak kıskanılıyordu. Bir kaza süsü verilerek bütün yazdığı notlar ve projeler çalındı ya da imha edildi.

Bütün bunların bir de politik yanı vardı: Onun başarısından hiç söz edilmek istenmiyordu, isminin çok az geçmesine çaba gösteriliyordu. Edison ve Marconi gibi Amerikalılara jest olsun diye, Tesla'nın sayısız buluşu reklam edilmiyordu. O hale sokulmuştu ki kendi buluşlarına bile sahip çıkamıyordu. Birileri onun bulduklarını kullanıyor ve kendileri bulmuş gibi davranıyorlardı. Üstelik çalışmaları için çok seyrek kredi bulabiliyordu. Kuşkusuz o Marconi'den bağımsız olarak, radyo devrelerini ve dolayısıyla radyoyu bulmuştu. Fakat ikisinin aynı anda konuyla ilgilenmeleri işleri karıştırdı. Sonunda mahkemelik oldular ve Amerikan Yüksek Mahkemesi, radyoyu bulanın Marconi olduğuna karar verdi. Çünkü bu ünlü adam, o yıl ölüm döşeğindeydi.

Sayısız buluşları var

Radyo bir yana, o güne kadar sadece teorik olmaktan ileri gitmeyen katot ışınlarını uygulamaya koymuştu. **Röntgen**'in bulduğu X ışınlarını tıp için kullanılır bir aygıta dönüştürdü. Morötesi dalga boylarından türlü aygıtlar yaptı. Bunlara uzaktan kumanda etmek için türlü teknikler buldu. Daha sonra

DARKMALT

tıpta kullanılan elektromanyetik dalgalarla işleyen türlü aygıtlar geliştirdi.

İlk floresan lambayı o keşfetti. Üstelik sadece elleriyle tutarak yakmayı başardı. Teoride kalmış, henüz tekniğe geçmemiş, bütün bulguları kullanım alanına sokan türlü aletler yaptı. Hatta lazer olduğu söylenen bir ışın demetini de denemişti. Starterleri, balastları, bujileri bulan bu akıl almaz insana hiç bir zaman hakkı verilmiyordu.

Nobel'e adaydı ama...

1912 yılı Nobel Fizik Ödülü'nün tek adayı olduğu kesindi. Fakat, masa başı bir oyunla

Nikola Tesla, 1879 yılında 23 yaşında üniversite öğrencisi iken... Elektrik alanında başlı başına bir çığır açan Tesla'nın buluşlarının pek azı biliniyor. Diğer arşivleri yok oldu, bir kısmı da henüz anlaşılamadı (solda).

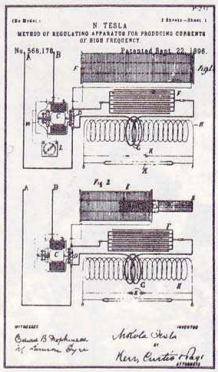

Tesla Bobini diye bilinen harika alet, bugünkü endüstrinin can damarlarından biridir. Tesla, sayısız buluşu içinde yalnızca bunun patentini alabildi. Alternatif akımın, floresan ampullerin ve X ışınlarının filmini çeken aygıtları da ilk olarak Tesla keşfetti (üstte).

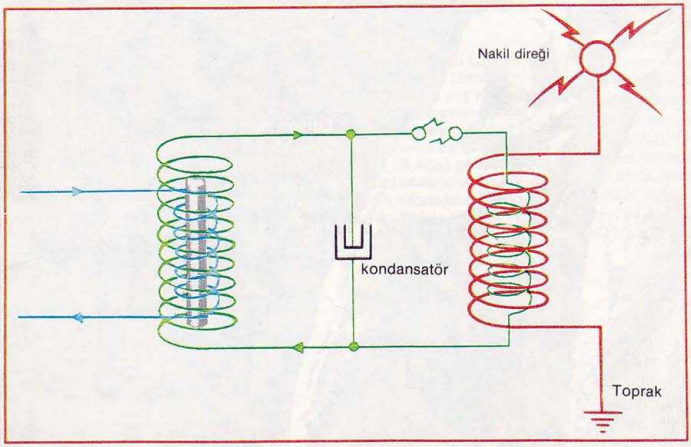

Colorado Springs'de kullanılan bir trafonun basit devre şeması. Düşük alternatif akım (AC) sisteme giriyor (mavi renkli). Sistem Tesla bobinidir: Akım burada dev boyutlarda yükseltiliyor (yeşil renkli). İkinci bobin ise çıkış trafosu olup, bu yükseltilmiş akımı nakil direğine bağlıyor. Sekonder bobin ise topraklandığından, nakil armatürüne giden akım, görülmemiş şiddette büyütülüyor (solda).

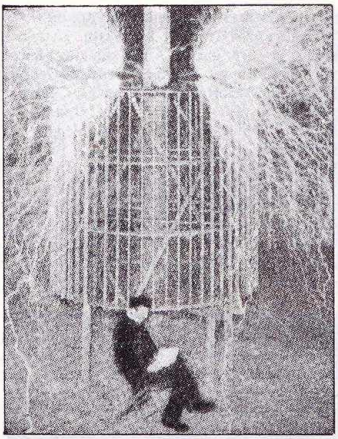

Colorado Springs'deki Tesla trafosunun milyonlarca voltluk deşarjından bir görüntü. Önde Tesla oturuyor. Tesla bizzat kendi yaptığı bu trafo ile sayısız deney uyguladı. Bunlardan biri de 40 km ötede 200 ampulü arada bir telli hat olmaksızın yakmasıydı. Trafo, bir binayı elektrik akımıyla kuşatarak günlerce kendi kendine ışımasını sağlayan deneye dayanamayarak arızalandı. Tesla, yukarıdaki fotoğraf alınırken, kendini güvenceye almak üzere yalıtkan giysiler giymişti (solda).

onu saf dışı bıraktılar. Oysa bu ödülü alması için yığınla neden vardı. 1909'da telsizi bulmuştu. Çok iyi bilinir ki, telsiz ve radyo aynı sistemle çalışır. Daha 1898'de uzaktan kumandalı telsiz ile çalışan bir kayığı Madison Parkı'nın havuzunda yüzdürmüştü. 1899' da ise, elektrik nakli için ara istasyonlar olan güç trafolarının (transformatör) ilkini Colarado Springs'in Kayalık dağları üstündeki Foothill yaylasına kurdu.

İlginç bir deney

Dev trafo fikrinin planlarını ilk kez 30 metre boyunda bir ahırı andıran derme çatma bir barakada denedi. Çatı ise 60 metre boyunda bir kule iskeletine benziyordu. Tam tepesinde bakırdan bir elektroskop küresi bulunuyordu. 90 cm. çapındaki bu küre, armatür görevini görüyordu. Binanın içini ise 23 metre çapında bir çit üzerine sarılmış bakır sargılarla donattı.

Böylece dev bir primer sargı bobini oluşturmuştu. Buraya gelen elektri akımı, bu primer bobinde güçleniyor, yükseliyordu. Daha sonra 3 metre çapında ve bir mil çevresine sarılmış olan sekonder sargı bobinine bağlanıyordu. Dolayısıyla küçük bir değerde giren elektrik akımı, primer sargıda değerinin üstünde katlı olarak büyüyordu, daha sonra sekonder sargıdan bu yükseltilmiş akım,yeni bir santraldan çıkıyormuş gibi şebekelere iletiliyordu.

Yardımcısına cereyan verdi

Tesla'nın esrarengiz deneylerini izleyerek Tesla hakkında **Hiçbir Zaman Erişilemeyecek Deha** adında bir kitap yazan **John J.O'Neil** onu dramatik bir dille, *"Her gösterisinde tek tip giyinir mutlaka kendine yakışan bir paltosu ve başında da uğuru olan siyah meşin kasketi vardır"* diye tanımlıyor. Böyle deneylerden birinde, Tesla yine bir mil direk olan sekonder bobinini kullanmak üzere monte etti. Asistanı **Czito**'yu yalıtkan bir giysi içinde gösterisine uyarladı. Daha sonra ona bobinden akım verdi.

O'Neil olayı şöyle yazıyor: *"Önce hiçbir şey olmadı. Fakat akım veren şalteri kapayınca, Czito'nun bütün çevresini inanılmaz bir hale kuşattı ve saatler boyu öyle kaldı. Czito eline hangi ampülü alsa kendiliğinden yanıyordu. Asistan bir ışık yumağından çok, azizlerin nuru içindeydi sanki."*

Koca bina ışıl ışıl oldu

"Tesla bir başka kez, bütün bir binayı bu yüksek elektromanyetik alan altında bırakmak üzere, görülmemiş bir deneye kalkıştı. Herkes

New York'ta Madison meydanındaki parkta tarihin ilk uzaktan kumandalı kayığını yüzdüren Tesla'nın kayık ve verici ile ilgili devre şeması. Fotoğraf, deneyin yapıldığı 1898 yılında çekildi (altta).

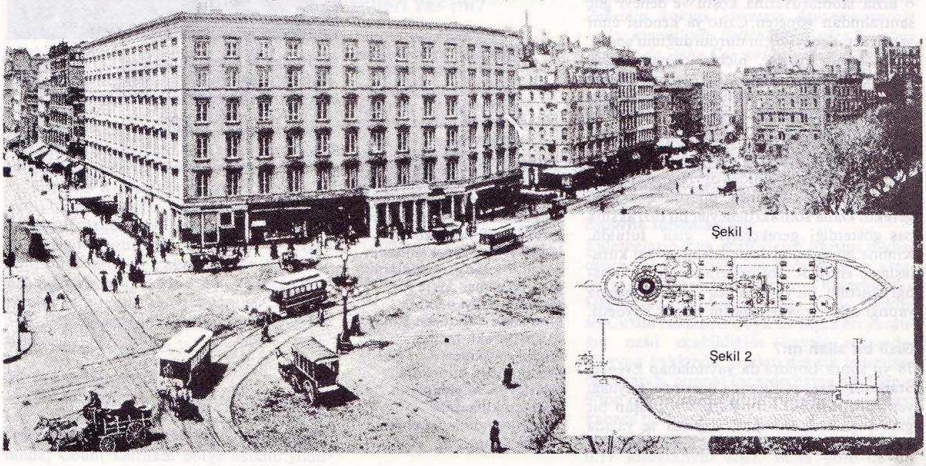

binanın dışındaydı. Bobinler ise binanın içine yerleştirilmişti. Bu cehennemi akım binaya verildi. Önce saçaklar biçiminde dallı-budaklı sayısız elektrik arkı ve yıldırımdan farksız kıvılcım sıçramaları görüldü. Her biri pencerelerden dışarı taşıyor ve ortalığı güneşle yarışırcasına aydınlatıyorlardı.

O sırada kulakları sağır edercesine tiz bir uğultu duyuldu. Bobine verilen akım yükseldikçe, bu tiz siren sesi beyni delecek kadar yükseldi. Sekonder bobinin kolon dışındaki elektroskop topuzundan önce bir yıldırım fışkırdı. Diğer elektroskop topuzundan da bir başka yıldırım fırladı. Sonra ikisi sanki birbirlerine kavuşmak istercesine yönlendiler. Yaklaştıkça da makineli tüfeğin atışına benzer bir şarj oluşuyordu."

Tüm binayı kuşattı

"Olay, o hale geldi ki, arada kalan hava da tümüyle elektrik yüklendi ve infilak çatırtılarına benzer seslerle patlamaya başladı. Sonunda top gürlemesine dönüştü ve iki yıldırım birleştiler, hızla bütün binayı kuşattılar. Bu işlem bitince bütün bina parlak mavi bir ışıkla, parlamaya başladı.

Bu, o güne kadar görülmeyen, çok değişik bir ışıktı. Bina içinde ne varsa, tümü o esrarengiz ışıkla kuşatılmış olarak aydınlandı durdu. Sanki sayısız gümüş iğne demeti, nerede bir eşya varsa onu kuşatmak üzere çepeçevre diziliyorlardı. Bu bir elektrik sihirbazlığıydı."

Bütün bunlar olup biterken Tesla korkmadan binanın girişinde duruyordu. Bobinin armatür direğinin tepesindeki bakır küre, her bir vida, somun dahil her şeyden, boyu 40 metreye yaklaşan yıldırım kolları fırlıyordu.

Aygıtlar yetersiz kaldı

Ansızın bu insan yapısı yıldırım söndü. Tesla o hızla laboratuvarına koştu ve deneyi güç santralından yöneten Czito'ya kendisi emir vermeden deneyi niçin durdurduğunu sordu. Czito cevap olarak, hiçbiri çalışmaz hale gelen kontrol panosundaki göstergeleri işaret etti. Deneyin şiddeti güç jeneratörünü aşmış ve kısa devre yaparak durmuştu.

Colorado Spring Elektrik Şirketi'ne ait olan bu jeneratörün planlarını yine Tesla çizmişti. Jeneratörün yeniden devreye sokulması için bir hafta boyunca onarım çalışması gerekti. Daha sonraki deneyler bir dizi aksilik baş gösterdiği gerekçesiyle gizli tutuldu. Kimine göre, bu gizleme işlemi askeri kuruluşların emriydi. Sonuçların birbirine karıştığı belirtildi. Bir yıl boyunca Tesla, tek başına yaptığı diğer araştırmalarını tek tek kaydetti.

Gizli bir silah mı?

78 yıl sonra Londra'da yayımlanan **Evening Standard** gazetesi Kanada üzerinde, kaynağı yer olan elektrik fırtınalarından oluşan bir gizli silahın denendiğini açıkladı ve yazıda Tesla ima edildi. Çünkü Tesla'nın son asistanı **Arthur Matthews**, adı açıklanmayan bir Sovyet mühendisiyle ilişki kurmuştu. Kısa bir süre sonra aynı gazete, Amerikan Hava Kuvvetleri İstihbarat Başkanı **General George Keegan**'ın röportajına yer verdi. General, yazıda Sovyetler'in bir tür "parçacık bombardımanı" denilen bir yöntemle gizli bir silah üzerinde çalıştıklarını açıkladı. Bu silah herhangi bir balistik füzeye yerleştirilebilir, ya da tersine bir balistik füzeyi düşürebilirdi.

Bütün bunlar, Tesla'nın yöntemleriydi. Enerjiyi dünyanın herhangi bir yerine vurucu bir silah olarak da gönderebileceğini notlarına yazmıştı. Böylece her zaman olduğu gibi, olağanüstü teknik buluşlar eninde sonunda

Tesla, kendi icadı olan floresan lambayı elleriyle tutarak yakıyor. Bu tür deneyler onun elektronik sihirbazı diye tanınmasına yol açtı. Oysa Tesla, önceleri kendisine elektrik yüklüyor, daha sonra "uğuru" olduğunu söylediği özel giysileriyle bu depo edilmiş akımı floresan lambaya iletiyor. Elbisenin astarı arasına gizlenmiş telleri kolunun içinden geçirerek fotoğrafta görüldüğü gibi ampulü yakıyor. Tesla, böylece ekonomik olan floresan lambayı da keşfetmiş oluyordu. İlk floresan, morötesi ışınları toplamaya elverişli düşük basınçlı bir gaz ile doldurulmuştu (üstte).

Tesla'nın teorileri yeniden deneniyor. Yukarıdaki deney, radyo dalgaları kullanılarak, tel olmaksızın fotoğraftaki floresan lambayı yakıyor. Lambanın katoduna radyo dalgalarını alan bir almaç konuyor. Gelen enerjiyi elektrik enerjisine döndüren almaç, kablo gerektirmeden lambayı yakıyor. Günümüzde bu teknik, televizyon ve videoların uzaktan kumanda sistemlerinde kullanılıyor (sağda üstte).

silah olarak askeri amaçlara kaydırılıyordu. Tesla'nın Amerika için önemi, sivil amaçlardan çok askeri bir amaca dönüşmüştü.

Tesla'nın son derece gizli silahlarının denemesi yapıldı mı? Sayfa: 1057'de.

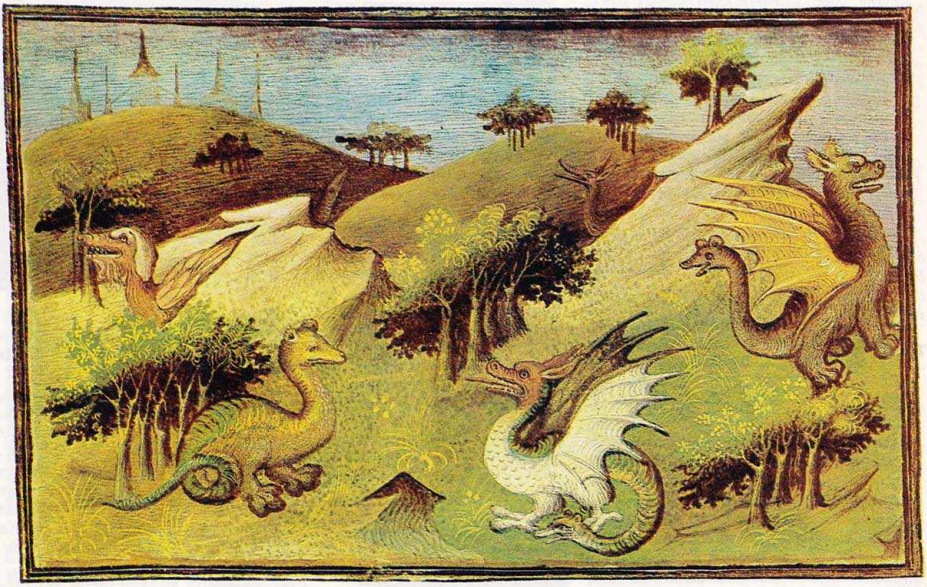

Eriyen canavarlar

Dünyanın her yerinde anlatılan çok sayıda ejderha öyküsünün kaynağı nedir? Bunlar, insanların anlayamadıkları olayları açıklamak için uydurdukları masallar mı? Yoksa, gerçekle bir ilişkileri var mı?

1776'DA İNGİLTERE'DE basılan bir tabiat bilgisi kitabında, ejderhalar için bir madde vardır. Bu maddede, *"Ejderha, çok korkunç bir hayvandır. Fakat, büyük bir ihtimalle tabiatta bulunmaz"* deniyor. Belki de bunları yazarken, yazarın aklında Essex yılanının hikâyesi vardı. Bu yılan, yaklaşık yüzyıl önce, 1668'de Henham'da öldürülmüştü.

Henham Kilisesi'nde bu yılanı konu alan oyma bir resim vardır. Ayrıca çağdaş bir kitap da ondan sözediyor. Tüm bu kaynaklar şimdi British Museum'da bulunuyor. Aynı dönemde yapılmış bir ağaç baskıda, bacakları olmayan, derisi pullarla kaplı, kurbağa benzeri bir yaratık olarak tanımlanıyor. Yaratık, 3 m uzunluğundaydı ve bir grup köylü onu tırmıklarla öldürdüler.

Marko Polo'nun macaralarını anlatan bir kitaptan alınmış bir illüstrasyon. Ortadaki ejderha, Çin timsahının doğru tarifine dayanıyor. Kanatları ve kuyruğun ucuna minik bir kertenkele başını ressamın kendisi taktı (üstte).

İki ayaklı ve zehirli

British Museum'da bulunen el yazması bir kitapta, Sockburn ejderhasıyla karşılaşan biri anlatılıyor. Bu canavar, Saksonlar zamanında, Count Durham bölge halkını yıldırmış. El yazmasında şöyle diyor: *"Şövalye John Conyers koskocaman ve zehirli olan bu iğrenç yaratığı öldürdü. İki ayaklı ve kuyruğu dikenli olan bu ejderha, mücadele ettiği çok sayıda insanı yenmiş ve midesine indirmişti. Zehrinin kokusu kimsenin dayanamayacağı kadar kuvvetliydi. Belirtildiğine göre,Tanrı'nın yardımıyla, John Conyers bu canavarı yendi ve öldürdü."*

Elbette sağduyulu insanlar, Sockburn ejderhası öyküsünü örtbas ettiler. Bazıları "ejderha" sözcüğünün Tees Nehri'nin taşkınlarına verilen bir ad olduğunu söylüyorlar. Kimisi de, Danimarkalı istilacıları anlatan bir masal olarak yorumluyor.

Ejderha tanımlanıyor

Ejderhaların fizik görünüşleri üzerine dikkat çeken, fakat yanıltabilecek bir tartışma, araştırmacı **Peter Dickinson**'ın **Ejderhaların Doğüşü** adlı kitabında ortaya atıldı. Dickinson, uzun zamandır böyle iri yapılı bir yaratığın nasıl uçabildiğine hayret ediyordu. Hayvan hakkında yapılan değişik tanımlara dayanarak, normal bir ejderhanın ağırlığının 9 ton olması gerektiğini hesapladı. Ejderhayı kabaca bir arı ile karşılaştırdı. Arı, kanadının her santimetrekaresinde, vücut ağırlığının 0,17 kilogramını taşır. Buna göre de bir

ejderha, vücut ağırlığını taşıyabilmek için en az 180 m uzunluğunda kanatlara sahip olmalıdır. Tabii bu da fiziksel olarak olanaksızdır.

Bir zeplin gibi

Dickinson, bir gün tedadüfen televizyonda Hindenburg havagemisinin enkazını izliyordu. Bu onun ejderha sorununa bir yaklaşım getirmesine neden oldu. Böylece Dickinson, ejderhaların uçabileceği düşüncesini ortaya attı. Çünkü vücutlarının büyük bölümü delikliydi. Ona göre çukurlar havadan daha hafif bir gazla doluydular. Hayvan bütün ağırlığını kaldırabilecek yeterli gazı sağlamak için çok büyük olmalıydı. Dev kanatlara ihtiyacı yoktu. Çünkü onları sadece manevra yapmak için kullanıyordu. Nefes alıp verirken de ateş püskürüyordu. Bu, onların uçuş sistemlerinin önemli bir parçası olmalıydı.

Dickinson, ejderhanın iç yapısının, hidroklorik asit içeren geniş bir kimyasal reaktöre benzediğini ileri sürdü. Hidroklorik asit, bütün omurgalıların sindirim sistemlerinde bulunduğu biliniyor. Bu asit, kemikten elde edilen kalsiyum ile reaksiyona girince havadan daha hafif bir gaz olan hidrojen oluşur. Ejderhanın kemikleri böylece kendi kendini yeniler. Bu da belli miktarda kireçtaşının girişiyle olur.

Ejderha dinlenirken bu metabolik süreç tamamen durmaz. Bu yüzden zaman zaman fazla hidrojeni dışarı atması gerekecektir. Bunu yapmanın en sağlıklı yolu ise onu yakmaktır. Bu da kimyasal yoldan bir yakma mekanizmasıyla sağlanır.

Eriyen ejderhalar

Dickinson'ın teorisi, ayrıca ejderhaların temel özelliklerine de titiz açıklamalar getiriyor. Bu özellikler, zehirli bir kan taşımaları, prenseslere ve hazinelere bekçilik etmeleridir. Bunun yanında teori, tartışmalara yol açan bir soruna da çekici bir cevap getiriyor. Bu sorun gerçek bir ejderha fosilinin bulunamayışıdır. Dickinson şöyle diyordu: *"Uçuş, hayvanın kemik yapısının bazı parçalarının kontrollü olarak sindirilmesiyle meydana geliyor. Ejderha öldüğünde bunu düzenleyen kontrol mekanizması durur. Bu yüzden bütün kemikler erir."*

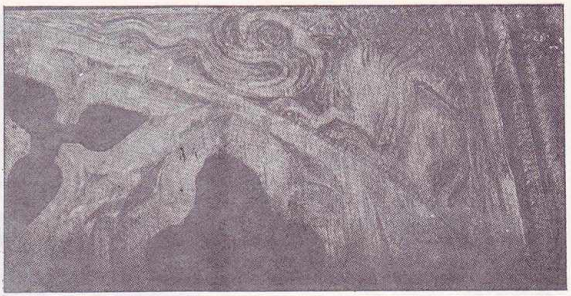

Henham'da Bakire Meryem Kilisesi'nin sundurmasındaki "Essex yılanının" 1668'de öldürülüşünü gösteren oyma resim (üstte).

Bu kendiliğinden sıvı hale gelme kavramı, Dickinson teorisini yazmadan daha önce, yani Haziran 1968'de İrlanda'da yapılan bir röportaj ile ortaya çıktı. Araştırmacı **F. W. Holiday**, bir bölge sakinine ejderha hakkında sorular soruyordu. Bu deniz canavarı veya ejderha, bir kuşak önce Count Clare'de Cross yakınlarında bir suyolunda bulundu. Olayın tanığı şöyle demişti: *"Canavar sürünemiyordu. Yanına gitmediler. Orada öyle eridi gitti."*

Eğer masalların ve fantezilerin gerçeğin özünü örttüğüne inanılırsa, kuşkusuz masallardaki esrarlı ejderhalar, gerçek birer hayvandırlar.

Atalarımızın anıları

Amerikalı Profesör **Carl Sagan, Cennetin Ejderleri** adlı kitabında ejderhalar ile ilgili masalların yaygınlığına ve yoğunluğuna dikkat çekiyor. Prof. Sagan'a göre ejderhalar, bize, dev yırtıcı hayvanlarla mücadele eden atalarımızdan kalan yadigârlardır. Prof. Sagan, söz konusu kitabında şu ilginç soruları ortaya atıyor:

"Bulunan en genç fosil 60 milyon yaşındadır. İnsan ailesi de milyonlarca yıl yaşındadır. Acaba Tyrannosaurus Rex ile gerçekten karşılaşmış insanlar olabilir mi? Ayrıca geç Cretaceous çağından kalan ve soyu tükenmemiş dinozorlar var mıdır?"

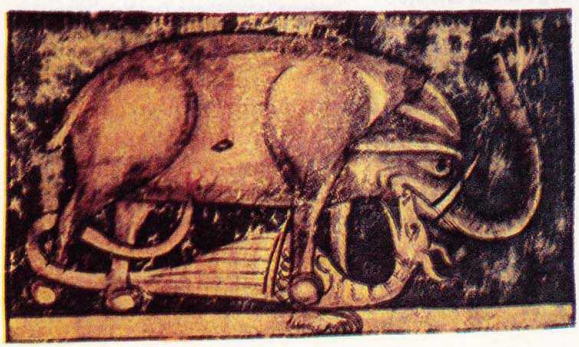

Ortaçağda keşişlerin yazdığı bir kitaptan alınma bir çizim. Âdem'i simgeleyen fil, Deccal'ı simgeleyen ejderha ile döğüşüyor (altta).

Ejderha sembolleri

Ortaçağ keşişlerinin hayvanlara ait öyküleri yazıp resmettikleri kitaplar olduğu biliniyor. Bu kitaplarda keşişler, ejderhayı oldukça farklı yorumluyorlar. Onlara göre her yaratık bir semboldü. Anka kuşu ölümsüzlüğü, panter **Hz. İsa**'yı, ejderha ise Deccal'ı simgeliyordu. Örneğin, bir öyküde panter, akşam yemeği yer ve yatar. Üç gün uyur. Uykudan uyandığında geğirir. Bütün hayvanlar onun hoş nefesini izlerler. Fakat panterin tek düşmanı olan ejderha, korkusundan gizlenir. Çünkü panterin nefesi, ejderha için öldürücüdür.

'Plesiosaur'un çenesi. 150 milyon yıl önce yaşamış bir deniz canavarı. Bu örnek 1980 yazında Wiltshire'de Westbury'deki bir çamur havuzundan çıkarıldı. Dev plesiosaur, ejderhaya çok benziyor. Prof. Carl Sagan, ejderha mitlerini Jura jeolojik dönemindeki insanlar ve canavarlar arasındaki çatışmaların bir anısı olarak görüyor (solda).

Romalı tarihçi **Pliny**, ejderha ve fil arasında olan düşmanlığa I. yüzyılda yazdığı **Histories** adlı kitabında değindi.

"Hindistan, dünyanın en büyük fillerine ve ejderhalarına sahiptir. Bunlar birbirleriyle devamlı döğüşürler. Ejderhalar o kadar büyüktür ki, kolaylıkla filleri kavrayıp sarabilirler. Ayrıca, kuyruklarıyla çabucak bir düğüm atıp bağlarlar."

Pliny, ejderhanın zoolojik olarak varlığına inanan uzun yazarlar çizgisinin ilk başlarında yer almaktadır.

İlaç da yapılabiliyor

1658'de yayımlanan **Historie of Serpents** adlı kitabın yazarı olan **Edward Topsell,** ejderhanın bir hayvan olarak gerçekliğine inananlardandı. Onun ejderha tarifleri kesin ve ayrıntılıdır. Anlattığı değişik tipteki ejderhaları baskı resimlerle de canlandırdı. Örneğin yılan-ejderhayı en yakın akrabasının yanında çizdi. Sürüngen ejderhayı bir bukalemun ile beraber görüntüledi. Topsell, şöyle diyordu:, *"Hindistan ve Frigya ejderhalarının geniş ağızları vardır. Bu yüzden sık sık kümes hayvanlarını ve diğer hayvanları kolaylıkla yutabilir."* Topsell, Hindistan ejderhalarını ise iki gruba ayırdı: Bataklık ejderhası ve dağ ejderhası. Bunların tanımlanmasını ise şöyle yapıyordu:

"Burunları çok kuvvetlidir. Bazı yırtıcı balıkların burunlarını andırır. Altın sarısı renginde kalın ve sert kıllı bir sakalı vardır. Dağ ejderhalarının gözkapakları, bataklık ejderhalarınınkinden daha ağırdır. Görünüşleri çok korkunç ve çirkindir. Hareket ettiklerinde gözleri gözkapaklarıyla çınlamaya benzer bir ses çıkarır. Bataklık ejderhaları bazen cesaretle denize girer ve balık avlarlar."

Topsell, aynı zamanda ejderhanın tedavi edici özelliklerine de önem veriyordu. *"Ejderha yağı ülser ağrıları için ilaçtır. Başı, şaşılığa iyi gelir. Şaraba yatırılmış dili ise, karabasana, şeytana ve kâbuslara karşı koruyucudur."*

Yılanlarla karışıyorlar

Bazı zoologlar, ejderhaların,varlığı kesinlikle kanıtlanmış diğer hayvanların arasında yer almasının, yapılan bir yanlışlık sonucu olduğunu ileri sürüyorlar. İşte yanlışlık sonucunda **Marko Polo**'nun tarif ettiği "Çin Timsahı", çağdaş bir sanatçı tarafından ejderhaya benzeyen bir hayvana dönüştürüldü. Marko Polo, timsahı başına yakın iki ayağı olan, geniş ağızlı ve büyük, keskin dişli olarak tanımladı. Sanatçı, bu tanıma kanatlar ve ucunda korkutucu bir yılan başı bulunan bir kuyruk ekledi.

Özellikle boa yılanı ve piton gibi büyük yılanlar, ejderha özelliklerini taşıyorlar. 7,5 metreye kadar büyüyebilirler. Ejderhanın yılana benzer vücuduna sahiptirler. Fakat ejderhadaki hiçbir uzantı bunlarda yoktur. 1978'de **The Times**, Hindistan'daki bir piton hakkında bir haber yayımladı. Piton bir adamın yarısını yutmuştu. Köylüler yılanla savaştılar. Bu mücadele sonunda hem piton, hem de kurbanı öldü. Köylüler daha sonra bu olayı anlatırlarken yılan yerine "ejderha" kelimesini kullandılar.

Uçan kertenkele Draca volans. Hint-malaya bölgesinde yaşar. Ağ gibi kanatları sayesinde bu yaratık gerçekten uçabilir ve süzülebilir. Fakat ejderha masallarının onun etrafında dönmesini anlamak gerçekten çok zor. Çünkü bu yaratığın uzunluğu sadece 15 cm'dir (altta).

15 cm'lik canavar

Hint-Malaya bölgesindeki uçan kertenkelelere Draca adı veriliyor. Bunlar uçabilir, hatta ağ gibi kanatlarıyla süzülebilirler. Fakat boyları sadece 15 cm'dir. Bu nedenle, bu kadar küçük bir yaratığın ejderha masallarına neden olacak kadar korku yaratmasını anlamak oldukça zor.

Daha büyük bir kertenkele (Varanus komodoensis), halk tarafından "Komodo ejderhası" diye anlandırılıyor. Uzunluğu 3,5 metreye ulaşan bu yaratık, ejderhaya çok benzer. Yassı, çirkin bir kafası, kısa ön bacakları, uzun ve pullarla kaplı bir gövdesi vardır. Bununla birlikte uçamaz. Ayrıca Endonezya'nın birkaç adasında yaşar.

Krokodil, timsah, yılan ve kertenkele gibi sürüngenlerin hepsinin ejderha ile ortak özellikleri var. Fakat, bunların hiçbiri ejderha ile ilgili öykülerin kaynağını oluşturmuyor.

Eğer ejderha, dünya yüzünde yaşamışsa büyük olasılıkla kendine özgü tek bir tür olarak yaşadı. Eğer yaşamamışsa, o zaman da insanlar bunu anlayamadıkları ve kontrol edemedikleri kozmik olayları ve dünyasal güçleri bir mantığa göre açıklamak için yarattılar.

Periler televizyonda!

"Perili fotoğraflar" çekerek 1920' lerde tartışmalara yol açan iki genç kız, anlattıklarını ve fotoğrafları doğrulamak için, o dönemde büyük çaba içindeydiler. Aradan 50 yıl geçtikten sonra, neler söylüyorlar? Dizinin bu son yazısında onların sorulan sorulara gösterdikleri tepkiler anlatılıyor.

İLK PERİLİ FOTOĞRAF, 1917'de Bradford yakınında, Cottingleyli **Elsie Wright** tarafından çekildi. Bu fotoğraflardaki gizemin açığa çıkarılma tehditleri 20. yüzyıl sonlarında baş gösterdi. Güler yüzlü **Frances**'in önünde duran perilerin defalarca basılan fotoğrafı için, sık sık bir tür görüntü hilesi olabileceği söyleniyordu. Perilerle uğraşıyı gereksiz, hatta bir aldatmaca olarak tanımlayan kişiler, özellikle onları tedirgin ediyorlardı.

Sonradan çekilen diğer dört fotoğrafla, kuşkucuların tepkisi azaldı ama, bu resimlerdeki perilerin garip yapay görünüşlerine, zaman zaman yine karşı koyuyorlardı. Her zamanki gibi, inananlar inanıyor, dünya ve cennetle ilgili konuları konuşmayı sürdürüyorlardı.

Tartışmalar büyüyor

Bir tarafta eleştirmenlerin tutumu, diğer yanda bu işe gönül verenlerin görüşleri şöyle özetlenebilir:

"Aleyhteki" görüşlerden biri, Elsie'nin iyi çizdiği ve boyadığı resimlerdi. Kız, peri resimleri yaparak, hayallere dalıyordu. Fotoğraf sanatına da meraklıydı ve bir fotoğrafçının yanında bir süre çalışmıştı. 1971'de BBC'nin Nationwide programındaki röportajlarında, şüphe çeken yanıtlar verdi. Hem Elsie, hem de yeğeni Frances, bu işten zevk aldıklarını açıkladılar. Her ikisi de 1921 yılı boyunca, medyum **Geoffrey Hodson**'ın araştırmalarında, onu kandırdıklarını itiraf ettiler. Örneğin, deredeki ve çevresindeki perilerin yaşamıyla ilgili Hodson'ın tanımlarını desteklemeleri doğru değildi. Beş fotoğrafın da çekilişi sırasında kızların ikisi birden perilerle beraber göründüler.

Kızlar dere kenarında birlikte oynayarak vakit geçiriyorlardı. Burası evlerden, dere kıyısından ve halkın gözünden iyice uzakta, kuytu bir yerdi.

1978'de **Amazing Randi** (Müthiş Randi)

Genç Elsie Wright'ın suluboya ile yapılmış "Samanlık üzerinde uçuşan periler" adlı resmi (üstte).

1914'te çok ünlü olan "Princess Mary's Gift Book" dan (Prenses Mary'nin Becerileri) bir desen. Bu periler, Cottingley'de görülen ve fotoğrafları çekilen perilere benzer hareketler yapıyorlar (solda).

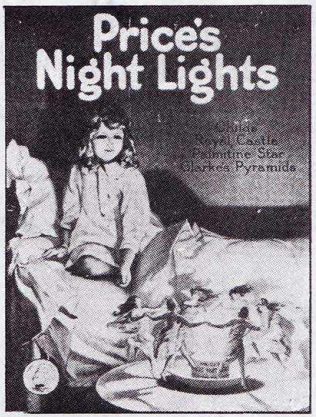

Çoğu kimse perilere inanmaz, bu yüzden, sunulacak herhangi bir fotoğraf, onlara göre hileli sayılacaktır. Kuşkucuların bu konuda tereddütleri yok... "Cottingley perileri, bir çocuk kitabından kesilip çıkarılmış, ustalıkla, Elsie ve Frances'in fotoğraflarına monte edilmişti. Bu yüzden de kimse hileyi fark edemedi. Peri modelleri bulmak istediklerinde, herhangi bir zorluk yoktu. Çünkü bu yüzyılın başlangıcında, periler, çocuk kitaplarında yeterince yer alıyorlardı. Onların yaşlarındaki pek çok çocuk, birçok benzeri çizgi resimden ilham alarak geleneksel peri görüntüsünü tarif edebilirdi."

Birçok eleştirmen, "Price's Night Lights" (Price'ın Gece Işıkları) için tavsiye edilen bu figürlere Cottingley perilerinin şaşılacak benzerlikte olduğunu işaret ediyorlar (üstte, sağda). Şüpheci biri olan William Marriat, hileli peri desenleri yaparak Conan Doyle'ın fotoğraflarına monte etti ve üzerine "Periler moda oldu" diye başlık koydu (üstte, solda).

Benzerlikler araştırılıyor

Gerçekte, Elsie ve Frances'in perileri, 1914'te basılan ünlü Prenses Mary'nin Becerileri kitabındaki resimlerden daha farklı, daha modaya uygun giyiniyorlardı. Elsie'nin çizdiği cüce, geleneksel gülünç kıyafetlere büründüğü halde, Cottingley perilerinin ince ince lüleli saçları ve çarliston giysileri vardı.

Psişik araştırmacı E. L. Gardner, 1920' lerde Cottingley'i ziyaret ettiğinde, her iki kızda medyumsal güçler bulunduğundan söz etti. Özellikle de Frances'ten... Doğa ruhlarının (perilerin) sadece kızların ve kamera objektifinin görebileceği gövde biçimini alabilmeleri için, kızların ektoplazmalarından yararlandıklarına inanıyordu. Giyim tarzlarını ise, kızların bilinçaltlarından "seçtiklerini" iddia ediyordu.

William Allingham'ın "The Fairies" (Periler) adlı eseri. E. Gertrude Thomson tarafından çizilen, dans eden periler (solda). Florence Harrison'ın 1910' da yayımlanan "In the Fairy Ring" (Peri Halkası İçinde) adlı eserinden, halka olmuş periler (üstte). "Prenses Mary'nin Becerileri" adlı eserden perilerle birlikte bir kız (üstte, sağda).

Bu yüzden, geleneksel ve güncel olmak üzere garip bir karışım ortaya çıkıyordu. Ancak, her ne sebeptense, her iki kız da, 1921'den sonra perileri göremediler.

olaya el attı. Randi, profesyonel bir Amerikalı sahne illüzyonisti ve tüm normalötesi olguları çürütmeye kendini adamış biriydi (Bkz. sayfa 721-773). **New Scientist** dergisinden bir ekip de, (Ay fotoğraflarından daha ayrıntılı resimler elde etmek için yapılan bir işleme benzer şekilde) perili fotoğrafları "didiklemek" kararını aldılar. Sonunda Randi, ilk fotoğraflardaki figürlerin, 1914'te basılan **Princess Mary's Gift Book** (Prenses Mary'nin Becerileri) adlı masaldaki desenlere çok benzediğini iddia etti.

Gerçek bir "yüzük ve fincan" taşı, Cottingley Glen'de, derenin yakınında bulundu. Bu tür garip işaretli taşlar, geleneksel olarak doğaüstü olaylarla ilişkilidir ve çoğunlukla peri görüntülerine bağlanıyor (üstte).

Düşünce fotoğrafları mı?

Daily Express'ten **Peter Chambers,** 1966'da Elsie'nin yaşadığı yeri buldu. Ondan sonra gazeteler, dergiler ve TV şirketleri, Elsie ve Frances üzerinde ilgilerini yoğunlaştırdılar. Elsie'nin periler hakkında *"Hayal gücümün ürünleriydi"* sözünü, Chambers mimledi. Belki de Elsie, hoşlanmadığı bu topluluğu başından savmak için bu şekilde konuştu. Öte yandan, üstü kapalı olarak "hayal gücünün" bu "ürünlerini" başarıyla fotoğrafladığını da ima ediyordu. İşin ilginci; Cottingley perilerinin fotoğraflarının çekildiği yıllardan bu yana, "düşünce fotoğraflarının" araştırma ve denemeleri Japonya'da yapılıyordu (Özellikle ABD'de Dr. **Jule Eisenbud**'ın **Ted Serious** ile yaptığı çalışmalar). Elsie soru yağmuruna tutuldu. Konuşmaların bazı kısımları şöyleydi:

(Röportajcının görüşüne göre, özgün peri araştırmacısı **E. L. Gardner**'ın bir yıl önceki ölümünden sonra, Elsie, daha açık-seçik konuşuyordu.)

Elsie: *"Bay Gardner'ı rahatsız etmek istemedim... Şimdi konuşmamızda bir sakınca yok..."* (Elsie'nin babasının olaylarda parmağı olduğu sanılıyor).

Elsie: *"İncil üzerine yemin ederim ki, babam, neler olduğunu bilmiyordu."*

Röportajcı: Herhangi bir hile yapmadığınıza dair, İncil üzerine, aynı şekilde yemin edebilir misiniz?

Elsie: (Bir anlık suskunluktan sonra), *"Fotoğrafları çektim... İkisini çektim... Hayır... Üç... Frances, ikisini çekti."*

Röportajcı: Fotoğraflar hileli miydi? Bu konuda İncil üzerine aynı şekilde yemin eder misiniz?

Elsie: (Bir anlık suskunluktan sonra) *"Eğer sizce sakıncası yoksa, bu soruyu açık bırakmayı tercih ederim... Ancak, sizi temin ederim ki, babamın bununla bir ilgisi yoktu..."*

Röportajcı: Elli yıldan beri dünyayla eğleniyor musunuz? 10 günden beri, bizimle dalga mı geçiyorsunuz?

(Elsie güler ve hafif bir sesle konuşur)

Elsie: *"Sizce sakıncası yoksa, bu konuyu kapatmayı düşünüyorum."*

Elsie ve Frances, televizyonda

1976 Eylül'ünde Yorkshire Televizyonu için **Austin Mitchell**'in röportajı, daha tarafsız oldu.

Mitchell: Mantıklı bir insan, perileri göremez. Eğer insanlar, perileri gördüklerini söylerlerse, eleştirilere hedef olurlar.

Frances: *"Evet."*

Mitchell: Şimdi, onları gördüğünüzü söylüyorsanız, üstelik fotoğraf da çekilmiş. Eğer bir hile varsa, ikiniz de suç ortağısınız demektir.

Frances: *"Evet, yeterince açık, evet."*

Mitchell: Öyle misiniz?

Frances: *"Hayır."*

Elsie: *"Hayır."*

Frances: *"Elbette hayır."*

Mitchell: Bu fotoğraflara herhangi bir şekilde montaj yaptınız mı? DARKMALT

Frances: *"Elbette yapmadık. Elsie'nin bunu nasıl çekebileceğini bize anlatıyorsunuz. Hatırlarsanız, o sırada o 16, ben 10 yaşındaydım. Böyle olunca, 10 yaşında bir çocuk olarak, hayatınız boyunca bir sırrı saklayabilir misiniz?"*

Oyuk karton kuramı

Yine de Yorkshire Televizyon ekibi, "oyun karton" teorisi üzerinde durdu. Austin Mitchell, beyazcamda hayal meyal belirdi. Önünde, yeşil yapraklardan bir fona yaslanmış peri figürleri vardı. Leeds'deki Kirkstall Caddesi'nin çevresinde bulunan alelade şeylerin girmemesi ve bakanları inandırması için Mitchell, perilerin etrafını biraz titretiyordu.

İşin aslı böyle miydi?

Ancak eleştirmenlerin, kayıtların, mektupların ve gazete kupürlerinin söylediklerinden farklı şekilde, peri fotoğraflarını derinlemesine incelemek herkes için hâlâ mümkündür. Anlaşılacağı üzere, Elsie ve Frances bundan böyle de insanlardan uzak duracaklar ve üzerlerinden birçok yıl geçen sırlara saygı duyacaklardı.

Eleştirmenler -Nationwide'dan **Lewis,** Yorkshire televizyonundan Austin Mitchel, illüzyonist Randi, Folklore Society'den **Steward Sanderson** ve **Katherine Briggs,** tümü, belki de olabilecek olaylar üzerinde kişisel yaklaşımlarının dengesini kuruyorlar. Bu oldukça hassas denge, 1970'lerde bu hanımların samimi oldukları tarafına kaydı. Ancak birçok noktanın daha sonraki tarihlerde hâlâ incelemeye açık olduğu da belliydi.

Mantık ve periler

Austin Mitchell, *"Mantıklı bir insan perileri göremez"* diyordu. Bazı sosyologlar, mantığın bir sosyal olgu olduğunu söylüyorlar. Birinin "mantıklı oluşu", o kişinin kişisel deneyimlerine ve eğitimine bağlı. İster inanılsın, ister inanılmasın, yüzlerce insan, ısrarla gördüğünü iddia ediyor. **Conan Doyle'un The Coming of the Fairies** (Perilerin Gelişi), veya **Lady Gregory** ile şair **W. B. Yeats'in Visions or Beliefs** (Görüntüler veya İnançlar) adlı eserleri, bu tür görüşleri çözmeye çalışıyor. Bu arada doğa perilerini gördüğünü iddia eden yedi kişiyle görüşüldü. Bunlardan, pehlivan yapılı, perilerle düşüp kalkmak için görünüşte uygun olmayan biri, iddialarında inatçıydı. İşin ilginç yanı, alışılmamış bir hoşgörüyle, ne kadar çok insanın onu dinlemeye hazır olduğudur.

Kişisel açıklamaları çürütmek çoğunlukla mümkündür. Ama topluca ele alınan bazı durumlar acil olmaya başlıyor. **F. W. Holiday, The Dragon and the Disk** (Ejderha ve Disk) adlı kitabında, Cottingley'deki cücelerin görünüşünde, İzlanda Bronz Çağı havası olduğunu yazıyor. Yine Yorkshire'lı yazar **William Riley,** beş peri resmiyle ilgili belki de en uygun açıklamayı yaptı: *"Çoğu zaman Yukarı Airedale ve Wharfedale'in belirli bölgelerinde, peri-cin gördüklerini söyleyen bir yığın insanla karşılaşıyorum."*

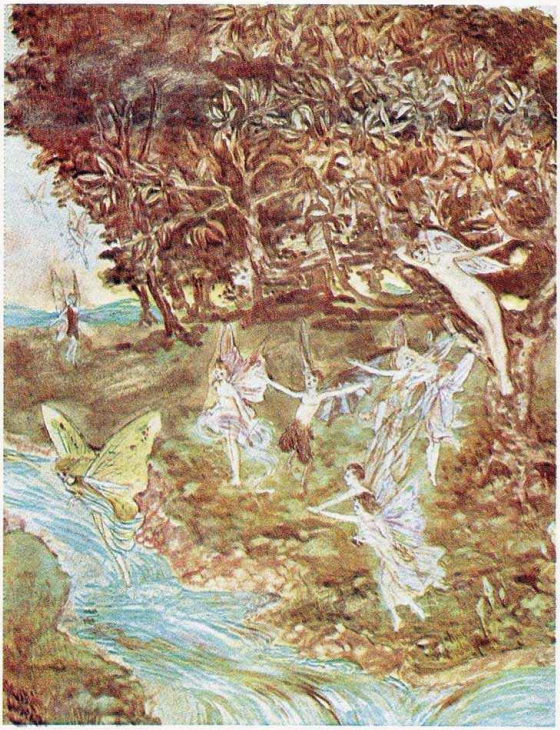

Elsie Wright tarafından yapılan bir suluboya; (ırmak kıyısında periler). O ve yeğeni için periler, çocukluklarında sabit fikir halindeydi. Bu saplantı, fotoğrafları açıklamaları için sorguya çekilirlerken ve kendilerini savunurlarken açıkça görüldü. Kuşkucular, "hile"nin ardındaki gerçeği açıklamak için bunu kullandılar. İnananlar ise, bu saplantının son derece doğal olduğunu, çünkü kızların perileri her zaman gördüklerini iddia ettiler (üstte).

Daha fazla bilgi için:
An Encyclopedie of Fairies, Katherine Briggs, Pantheon Books (New York), 1976.
The Coming of the Fairies, Sir Arthur Conan Doyle, Hodder and Stoughton, 1922.
Fairies, E. L. Gardner, The Theosophical Publishing House, 1945.

10 yıl önceki savaşı yeniden yaşadılar

"Bombardıman uçaklarının seslerini duyuyordum"

1951'de Fransa'nın Puys yöresinde iki İngiliz kadın garip olaylar yaşadılar. Ortada herhangi bir savaş belirtisi olmadığı halde, silah, top ve bombardıman uçaklarının seslerini duyuyorlardı. Kendi ifadelerine göre, 1942'de müttefiklerin o bölgeye yaptıkları çıkarmayı yaşadılar. Yani, bir zaman kaymasının içindeydiler!

BU YÜZYILIN BAŞINDA, iki İngiliz kadın Bayan **Moberley** ve Bayan **Jourdain,** Versay Petit Trianon'da karmaşık bir serüven yaşadılar. Kadınlar, köşkün neşeli günlerinden bugüne kadar uzanan bir halüsinasyon gördüklerini düşündüler. Bu alışılmadık bir olaydı. Bu olaydan yaklaşık 50 yıl kadar sonra, başka iki İngiliz kadın **Agnes** ve **Dorothy Norton** (ikisi de takma isimlerdir), benzer bir deneyim geçirdiler.

Garip bir ses

Kadınlar Fransa'da Dieppe yakınlarında bir köy olan Puys'ta tatil yapıyorlardı. Agnes Norton, Dorothy Norton'un görümcesi idi. Fakat daha önce hiç birlikte tatil geçirmemişlerdi. İki kadın aynı odayı paylaşıyorlardı. Odaları denizden biraz uzakta idi. 4 Ağustos 1951 sabahı saat 4 civarında Agnes yatağından kalktı. Karanlıkta el yordamıyla odada yürümeye başladı. Kapıya gitti. Bu arada Dorothy, ışığı yakmasını isteyip istemediğini sordu. Agnes istemedi. Biraz sonra döndüğünde Dorothy'e, *"Şu sesi duyuyor musun?"* diye sordu. Dorothy ise yaklaşık 20 dakikadır bu sesi dinliyordu.

Daha sonra yazdığı hikâyede de aynen böyle anlatılıyordu. Agnes de sesi hemen hemen aynı zamandır dinlediğini söyledi. İkisi de uyumadılar. Plajdan onlara ulaşan bu garip sesi dinlediler. Daha sonra Dorothy bu sesi şöyle tarif etti. *"Sürekli olarak alçalan ve yükselen garip gürültülerdi."* İki kadın balkona, bu kargaşalığı keşfetmeye çıktılar. Plaja doğru bakmalarına rağmen, plajı göremiyorlardı. Bu yüzden sesin kaynağını da bulamadılar.

Bir savaş oluyor

Bu seslerin plaj yönünden geldiğine hiç şüphe yoktu. Sesler gitgide yükseliyordu. Dorothy şöyle diyordu: *"Çığlıklar, silah sesleri, ara sıra meydana gelen mermi ateşi ve bombardıman uçaklarının seslerini duyuyordum."* Agnes'e göre ise bu sesler, top, silah, bombardıman uçakları, çıkarma gemilerinin sesleriyle, insan çığlıklarından oluşan seslerin bir karışımıydı. Ayrıca Agnes şunu da belirtti: *"Tüm bu sesler sanki çok uzak bir mesafeden geliyormuş izlenimi veriyordu."*

Bu kulakları sağır edici sesleri dinleyen iki kadın şu sonuca vardılar: Bu seslerin kaynağı normalötesi bir olay olmalıydı. Dorothy, psişik deneyimlerin yabancısı değildi. Daha önce birtakım psişik olaylar yaşamıştı. Bu olaylardan bir tanesi tıpkı bu olay gibi yalnızca işitseldi. Bu olay beş gün önce gerçekleşmişti. Aynı şekilde Dorothy buna benzer bir sesle uyandırılmıştı. Fakat Dorothy bu sesin daha

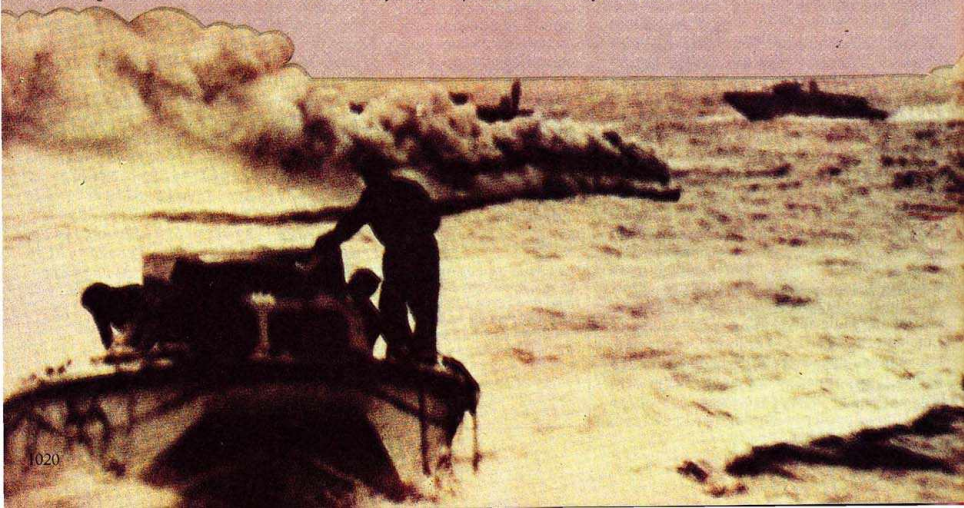

zayıf olduğunu söylüyor ve şöyle tanımlıyordu: *"Sanki birçok insanın şarkı söylediğini duyuyordum."* Sesler sabahın erken saatlerinde kesilmişti. Dorothy de uyumaya gitti. Bununla birlikte görümcesi bir şey duymadı ve bir daha uyanmadı.

Araştırma başlıyor

Daha sonra eleştirmenler kadınların bu ifadelerine karşı çıktılar. Onlara göre bu olayın normalötesi bir niteliği yoktu. Ayrıca eleştirmenler, kadınların İngiliz ve Kanada kuvvetlerinin 19 Ağustos 1942'de Dieppe'ye yaptıkları çıkarmanın öyküsünü bir kitaptan okuduklarını da biliyorlardı.

1952 Mayıs'ında ruhsal araştırmacılar için SPR'nin yayın organı **Journal of the Society**' de bir rapor yayımlandı. Kadınlar söz konusu kitaptaki anlatımı bildiklerini söylediler. Fakat o geceden önce bu yazıyı hiç okumadıklarını da belirttiler.

19 Ağustos 1942'de Müttefiklerin Dieppe'de yaptığı baskından görüntüler. Bu baskının sesleri, dokuz yıl sonra iki İngiliz kadın tarafından duyuldu. Müttefik hava, kara ve deniz kuvvetlerinin, Fransa'yı işgal etmiş olan Alman ordularına karşı ilk kez düzenledikleri hücümlardan biriydi bu. Fakat, bu oldukça ağır bir yenilgiye mal oldu. Hemen hemen, 6100 kişilik İngiliz ve Kanada birliğinden 3648'i öldürüldü, yaralandı. Kalanlar esir alındı ya da kayıp olarak rapor edildi (üstte solda). Olayın geçtiği yer ve haritası (altta).

Saatler tutmuyor

Kaçınılmaz olarak Agnes ve Dorothy'nin geçirdikleri deneyimin niteliği, araştırmacılara 1942'deki çıkarmayı hatırlattı. Balkonda üç saat boyunca durmuşlardı. Bu süre içinde duydukları her tür sesi ayrıntılı bir biçimde not aldılar. Ertesi gün birbirinden ayrı tuttukları notlarını bir araya getirdiler. İki kayıt arasında küçük değişiklikler vardı. Örneğin her ikisi de ilk şiddetli patlamanın öğleden sonra saat 16.50'de bittiği konusunda aynı düşüncedeydiler. Fakat Agnes, ikinci patlamanın saat 17.07'de başladığını iddia ediyordu. Oysa Dorothy'e göre saat 17.05'ti. Her birinin ayrı saatleri vardı.

Fakat Agnes'inki genelde daha güvenilirdi. Çünkü Dorothy'nin saati biraz geri kalıyordu. Bununla birlikte eğer iki saat, 16.20'de aynı zamanı gösteriyorsa, gürültü başladıktan sonra, saat 16.50'de ve bittiği zaman Dorothy'nin saati 5.07'den daha fazla geri kalmalıydı. Fakat başka bir gerçek bu gibi farklılıkları açıklamaya yardım etti. Agnes, İkinci Dünya Savaşı sırasında Deniz Kuvvetleri'nde bir büro görevindeydi. Buradaki çalışmasının bir sonucu olarak da, herhangi bir gözlemlemeye ve kayıt etmeye Dorothy'den daha yatkındı.

Sesler karşılaştırılıyor

Lambert ve Gay adlı araştırmacılar, kadınların duyduğu sesler ve de savaş zamanındaki sesler arasındaki farklılıkları gösteren bir ayrıntı tablosu düzenlediler. 19 Ağustos 1942'nin olayları öğleden sonra saat 15.47'de Berneval'den gelen çıkarma gemilerinin bir Alman konvoyuna saldırması ile başladı. Alman savunma güçleri karşı koydu. Mütte-

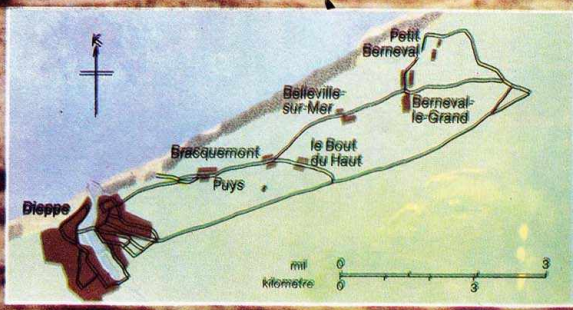

fiklerin çıkarma gemileri kıyıya yanaştı. Fakat ağır bir ateş hattı ile karşılaştılar. Büyük kayıplar verdiler. Lambert ve Gay kadınların duydukları çığlıkların Alman savunma kuvvetlerinden gelmiş olabileceğinde birleştiler.

Puys'daki ve Berneval'deki tankların saldırı saati öğleden sonra 16.50'de olmalıydı. Çıkarma gemisinin ilk saldırısı, saat 13.07'de bertaraf edildi. Saat 17.12'de Dieppe bombalanmaya başladı. Esas kuvvetler saat 17.20'de Dieppe'ye çıkmaya başladılar. Deniz önündeki binalar, 17.15'te gelen İngiliz uçaklarının saldırısına uğramışlardı. Saat 17.40'ta, denizden bombardıman bitti. Yaklaşık 10 dakika sonra 48 İngiliz uçağı buraya ulaştı ve savaşa katıldı.

Bu kronolojik ayrıntılar Lambert ve Gay tarafından, **Christopher Buckley**'in **The Commandos, Dieppe** hikâyesinden alındı. Kadınların ikisi de bu tarifleri, deneyimlerinden önce görmediler. Daha da şaşırtıcı bir şey ise, ikisinin de bu ayrıntıların varlığından haberleri olmamasıydı.

Gerçek araştırılıyor

Agnes ve Dorothy'nin duyduğu sesler, savaş zamanında kayıtlara geçen seslerle uyum sağlıyordu. Bu seslerin tanımlama ve yorumlanması eleştirmenler tarafından yapıldı. İki kadının bekleme koşulları için bir muhabir şu gerçeği araştırdı: Neden Agnes ve Dorothy, bu sesleri birbirlerine söylemediler? Aslında bu çok önemli bir nokta değildi. Çünkü Agnes kapıya ulaşmadan önce Dorothy'nin uyanık olduğunu açıklamıştı.

Fakat, kadınların ifadelerindeki zamanlama hakkında kılı kırk yaran araştırmacılar vardı. Bununla birlikte iki kadının duyduğu sesler için doğal bir açıklama getirmek isteyen başka bir muhabirin sağladığı bilgi, "olağanüstü olay" görüşünü yok etmek için yeterliydi.

Dieppe'den iki görünüm. Müttefik saldırısının ana hedefi deniz kıyısına idi (19 Ağustos 1942). Savaş zamanındaki görünüm (üstte, sağda) ve barış dönemi (altta).

Seslerin kökeni tartışılıyor

1968 Eylül'ünde Bay **R. A. Eades,** Psişik Araştırmalar Kurumu'na (SPR) tatil sırasında başından geçen bir olayı bildirdi. 1951 Ağustos'unun sonlarında Fransa'da ailesi ile tatildeydiler. Bir gece Dieppe'nin doğusunda bir yere çadır kurdular. O gece tarifi mümkün olmayan bir sesle uyandılar. Bu ses birkaç saat devam etti. Eades ailesi duydukları sesi bir şeylere benzetmek için tartıştılar. Bazıları havyanat bahcesinden gelen sesler, dedi.

Tanklar ve çıkarma gemileri, savaş sonrasında dakikalarca yanmaya devam ettiler. Dorothy ve Agnes, duydukları gürültülerin kesinlikle plaj yönünden geldiğini iddia ettiler. Ayrıca, bu gürültüleri mermi ateşi, bombalama, top ateşi, silah, çıkarma gemilerinin sesleri ve insan çığlıkları olarak ayırabildiklerini de iddia ettiler (üstte).

Diğerleri ise bir pazar, panayır ya da uzak bir mesafeden bir okulun dağılışı, dediler. Ama sonuçta, bu seslerden hiçbiri olmadığı konusunda birleştiler. Ertesi gün kasabanın limanında bir tarama makinesinin olduğunu öğrendiler. Makine hâlâ oradaydı ama artık çalışmıyordu.

Makine gürültüsü değil!

Araştırma, Dieppe liman amiri ile Bay G. W. Lambert tarafından yapıldı. G. W. Lambert, 4 Ağustos 1951 gecesinde, tarama makinesinin çalışıp çalışmadığından emin olmak istedi. Liman amiri makinenin çalışmasının gece saat 00.15'ten ertesi sabah saat 8.15'e kadar sürdüğünü doğruladı. Makinenin çalışması garip gürültülerin başlamasından yaklaşık 3 saat 45 dakika önce başlamış, gürültülerin bitiminden bir saat on beş dakika sonra da son bulmuştu. Demek ki, Dorothy ve Agnes'in uykusuzluğunun nedeni sadece makinenin gürültüsü olamazdı.

SPR'nin yayın organı olayla ilgilendi. Eades, olayın bağımsız araştırmalar yapılarak yeniden incelenmesi fikrini önerdi. İnceleme, **Robert J. Hastings** tarafından başlatıldı. Robert J. Hastings ayrıntılı olarak kanıtları inceledi ve şu sonuçları ortaya çıkardı: Kadınlar, saatlerindeki iki dakikalık geri kalmayı kabul ediyorlardı. Fakat güvenli olan saate göre, hangi saat bozuksa onu ayarlamak için bir çaba harcamadılar.

Kadınlar, baskını anlatan rehber kitaplarının olduğunu da söylediler. Ayrıca kitabı balkonda deneyimleri sırasında bulduklarını da kabul ettiler. Bu ara, 17.07 ile 17.40 arasında idi. Fakat bunu, kitaptan daha önce okumadıklarını söylediler. Bu bilgiyi gizlemek için de hiçbir çaba harcamadılar. SPR araştırmacılarına serbestçe bu bilgiyi sundular.

Psişik bir deneyim mi?

Bununla birlikte olayın en çarpıcı yönü, Hastings'e göre şuydu: İki kadın da deneyimlerini geçirdikleri anda, bunun normalüstü bir olay olabileceğini önemsemediler. Onların alışılmadık sesler duymalarından emin olmaları şaşırtıcı idi. Ayrıca, savaş sırasındaki bu sesleri duyduklarından şüphelenmeleri de şaşırtıcı idi. Bu çeşit bir uyanma oldukça garipti. Bu ancak birtakım hayallerle ve açık rüyalarla mümkün olurdu. Bu tür açık rüyalarda rüyayı gören kimse, rüyayı gördüğünün bilincindedir. Psişik deneyim sırasında beyin genelde uyanık değildir. Denek, bu olağanüstü olayla mücadele etmekle meşguldür.

Hastings, kadınların saat 17.05'te, uçağın inmesi sırasında meydana gelen hareketlenmeden bahsetmemeleri gerçeğine karşı çıktı. 1942'de, hava saldırısına tanık olmuş biriyle konuştu. Çünkü, Agnes ve Dorothy, uçakların seslerini duyduklarını iddia ettiler. Fakat Hastings, bu seslerin sivil uçakların sesleri olduğundan şüphelendi. Etrafı araştırdı. Puys'un Londra-Paris-Turin'e uzanan düzenli bir hava hattı bulunduğunu keşfetti. Norton'ların duydukları ses bu olabilir miydi?

Dieppe baskınının öyküsünde bazı hatalar vardı. Fakat aynısı Moberley ve Jourdain' de de olmamış mıydı? Bu tür normalüstü deneyimler, az bilinen gerçeklere uyuyor. Çünkü bir normalüstü unsur varsa, bilgiler bilinmeyen bir kaynak tarafından verilir. Oysa, duyumsal bilgiler normal kaynaklardan sağlanır. Fakat, burada bir soru cevaplanmış olarak kalıyor. Hem Moberley ve Jourdain'in, hem de Norton'ların deneyimleri gerçekten normalüstü bir olay mıydı?

Guy W. Lambert, Katleheen Gay ile birlikte Dieppe baskın olayını Psişik Araştırmalar Kurumu (SPR) için araştırdı (altta).

İnsana sonsuz güçler sağlıyordu

Mısır'ın kayıp kitabı: Toth

Gizemli kitaplar insanın her zaman ilgisini çekmiştir. Bu ele geçmez kitaplarda bulunan bilgilerin sağlayacağı normalüstü güçlere sahip olmak birçok insanın amacı. Ya bilinemeyen olayların çözümlerini ve açıklamalarını yapan kitaplar? Ama nedense, bu kitaplar sanki kendilerini koruyor gibiler. Bir türlü sahip olunamıyorlar ve çoğu zaman da sahiplerinin başlarını derde sokuyorlar. Bunların en önemlilerinden biri Mısır'ın ünlü Toth Kitabı. Aşağıda, arkadaşımız Ata Nirun'un bu kitapla ilgili bir araştırmasına yer veriyoruz.

MISIR UYGARLIĞI, insanlık tarihinin en gizemli dönemlerinden biri. Piramitlerin akıl almaz özellikleri, mumyaların sırrı, Mısır rahiplerinin ve firavunların gizemli yaşamları, Sfenks'in sakladığı sırlar ve daha birçokları... Tüm bunlar, gizemcilerin, arkeo-astronomların, arkeologların ve her tür araştırmacının yüzyılı aşkın bir süredir uğraştığı dev problemler.

Mitolojik Firavun-Tanrı Narmer-Menes. Taş devrini yaşayan Mısırlılara Narmer ani bir gelişim ve bilgi getirdi. Menes'in M.Ö. 3500' lerde yaşadığı sanılıyor (üstte).

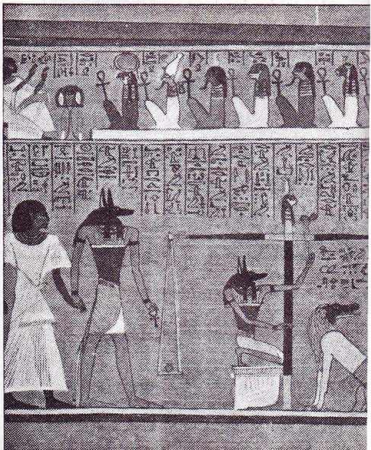

Firavun-Tanrı Narmer, insanoğlunun başına kutsal asasıyla vuruyor. Bu şekilde, insana akıl ve bilginin verildiği sembolleştirilmiştir. Kabartmanın sağ tarafında Şahin Tanrı Horus görülüyor (solda).

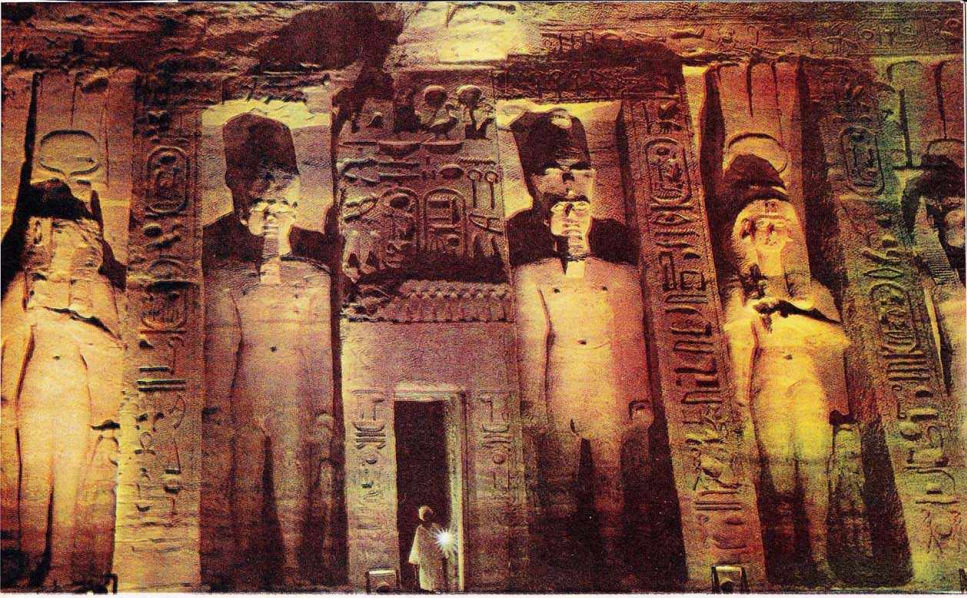

"Onlara edebi yaşam verildi." Abu-Simbel tapınağının üzerinde böyle yazıyor. Firavun II. Ramses ve kraliçesi Nefertari, binlerce yıl öncesinden günümüze, hâlâ aynı etkinlik ve görkemle bakıyorlar. En soldaki kraliçe, ortadaki II. Ramses (üstte).

Mısır'ın gizemi nereden geliyor? Bu mükemmel uygarlığın ardında ne var? Bu soruların cevabını aramak için Mısır tarihine biraz yaklaşmak gerekiyor. Mısır'ı birleştirip, ilk sülaleyi kuran, mitolojik bir isim olan **Narmer**'dir. Narmer ya da Menes'in döneminin M. Ö. 3500'lere rastladığını, arkeoloji ve tarih iddia ediyor.

Birden patlayan uygarlık DARKMALT

Narmer, Mısır mitlerinde "Suların Efendisi" dir. Dev boyutlarda resmedilir. Birçok kabartmada, Narmer insanların başına vururken ya da başa yönelik eylemlerde bulunurken gösteriliyor. Bir diğer kaynak olan **Heredot**'a göre ise, Narmer, Mısır'ın ilk efendisidir. İşte bu efendi, tüm Mısır'ı birdenbire taş devri kültüründen, parlak bir uygarlığa geçirdi.

Bir iki yüzyıl içerisinde, araçlar, mimari, tıp ve bilim, akıl almaz bir hızla gelişti ve sanki bir başka yerden gelmiş gibi, ortaya dev kentler çıktı. Bu kadar hızlı bir gelişim nasıl oldu? Mısır'daki mimari bilgi ve yöntemlerin son derece geliştiği biliniyor. Piramitlerin gizemli yanları bir yana, Karnak mabedi, ünlü Zoser Sarayı, en mükemmel yapıtlardır. Üstelik, bu yapıtların bazı bölümlerinin ne işe yaradığı da hâlâ bilinmiyor.

Toth, ölülerin iyilik ve kötülüklerinin kayıtlarını yapıyor. Terazinin başındaki yargılayıcı Tanrı Anubis'tir. Kefelerde kalp ve gerçeği simgeleyen tüy var. Toth terazinin sağ kefesinin hemen yanında, ibis kuşu başlı olarak gösterilmiş (solda).

Parlak giysili adam

Eski Mısır tıbbı, bir diğer gelişmişlik örneği. En önemli kentlerden olan Memfis'te tapınak-sanatoryum karışımı bir yer vardı. Burada, her tür hasta, hatta sakat ve kısırlar bile tedavi edilirlerdi. Kafatası çatlaklarından, omurilik incinmelerine kadar çeşitli operasyonlar yapılırdı. Yılan sokmasından tutun da, doğum sancısına kadar birçok rahatsızlığa gelen 700 tür ilaç kullanılıyordu.

Ünlü Asklepion tapınak-hastanesinde Mısırlılardan başka, yabancı hastalar da iyileştiriliyordu. Bir papirüste adı bilinmeyen bir Yunanlı hasta, başından geçeni şöyle anlatıyor:

"Ateşim ve sancım vardı. Öksürüyordum da. Annem yanımda bekliyordu. Birden odada garip birini gördüm. Annem çok korktu. Gördüğüm, normalden çok uzun boylu, parlak giysiler içinde, sol elinde bir kitap tutan biriydi. Birkaç kez bana yukarıdan aşağı baktı ve sonra kayboldu. O anda ateşim ve sancım yok oldu."

Toth, Atlantis'ten geldi

Bu kimdir? Nasıl biriydi? En önemlisi tedavi yöntemi neydi? Elindeki kitabın bilgiyi ifade ettiği düşünülebilir. Bilgi ise Mısırlılara göre, 3000 yıldır dünyayı yöneten Akıl Tanrısı Toth'dan gelir. Tanrı Toth, gizemcilere göre büyük piramiti yaptı, içine yazılı tabletler ve büyü ile ilgili araç-gereçler koydu. O bir Atlantisliydi ve tüm mesleklerin Tanrı'sıydı. Mısır'ın en eski kitaplarının yazarıydı.

Toth'un yazıyı da icat ettiğine inanılıyor. Efsaneye göre Toth, yazıyı bulup, krala gösterdi. Kral ise, yazı yüzünden insanların hafızalarını kullanmaktan vazgeçeceklerini söyledi. İnanışa göre Toth'un yazdığı kitaplar, Tanrı'nın kendi el yazısı ile doludur.

Bugün, bilinen bir gerçek var. Dünya üzerinde ilk kez yazı yazanlar Mısırlı rahiplerdir. Papirüs bitkisinin yapraklarını düzleştirip kâğıt yapan ilk insanlar da yine onlardır. Fakat tüm bu bilgileri nereden öğrendiler? İşte bu hâlâ bilinmiyor. Ama bu konuya ilişkin bir kitabın adı geçiyor: Toth kitabı. Araştırmacılara göre her şey burada yazılıdır, tüm insanlık bilgisi bu kitaptan okunabilir.

Gizemli ibis kuşu

Toth, Mısır kayıtlarında, Mısır öncesi döneminden gelen kutsal biridir. O, rahiplere, firavunlara başka dünyaların sırrını anlatan ve onlara olağanüstü bir güç veren bilgileri içeren Toth kitabını bıraktı. Mısır'a ilişkin en eski dokümanlar, M.Ö. 2500'e kadar uzandığına göre, Toth kitabı daha da eski olmalı. İnsanın aklına kopya edilerek yılları aşmış olduğu geliyor.

Toth, sembolik olarak Mısırlılarca başı ibis kuşu olan bir insan olarak tanımlanmış. Elinde bir mürekkep hokkası ile bir kamış kalem tutuyor. Diğer simgeleri Ay ve şebek maymunu. İbis kuşu, son derece önemli bir sembol. Yunanlı Bilgin **Aelian, De Natura Animalium** adlı kitabında ibis kuşunun başını kanatlarının altına soktuğunu yazar. Aelian'a göre ibis kuşu böyle uyurmuş. İbis o anda tam bir kalp şeklini alıyor ve böylece bilginin insanın yaşamı için en önemli etkin kavram olduğu sembolize ediliyor.

Yakılan kitap

İbis kuşunun, daha doğrusu Toth'un kitabı ile ilgili ilk bilgi 1868'de Paris'te çözümlenip yayımlanan Turis papirüsünde ortaya çıktı. Toth kitabı, insana sonsuz güçler sağlamaktadır. Papirüse göre, firavunu ve danışmanlarını büyü yoluyla ya da balmumu heykeller aracılığı ile yok etme bilgisini Toth kitabından öğrenen asiler, az daha başarılı oluyorlardı. Firavun bunun üzerine kitabı yaktırmış.

Daha sonra, **II. Ramses**'in oğlu **Khau-nas**'ın, kitabın bir eşini veya kopyasını ele geçirdiği biliniyor. Bilindiği kadarıyla firavun, Toth'un bizzat yazdığı nüshaya sahipti. Belgeler, kitaptaki bilgiler sayesinde Güneş'in gücünün kullanılacağını, yeryüzü, deniz ve gökcisimlerinin kontrol edilebileceğini anlatıyordu. Ayrıca hayvanların birbirleriyle anlaştıkları sezgisel dil de öğretiliyordu. Toth kitabının bilgileriyle ölüleri diriltmek mümkün olabiliyordu. Bu tür bilgiler içeren bir kitap gerçekten tehlikeliydi, üstelik kötü amaçlı birinin eline geçmişse...

Toth, peygamber mi?

Bir diğer bilgiye göre Toth, kitabını kendi eliyle yakmış. Böylece kötülüğü uzaklaştırdığına inanıyordu. Bu bilgiye, 1828'de bulunan ünlü Metternich Dikilitaşı'nda rastlandı. Aynı dönemde Mısır Valisi olan **Kavalalı Mehmet Ali Paşa,** Dikilitaş'ı Avusturyalı politikacı **Metternich**'e hediye etmiştir. M.Ö. 360'ta kitabın yine törenle yakıldığını bir başka kaynak bildiriyor. Ama Toth bilgisi, M.Ö. 300'den sonra, Ay Tanrısı olarak kabul edilen Toth'un, Yunanlılarca "üç kez büyük Hermes" olarak kabullenilmesiyle yine ortaya çıktı.

Bilgi yok olmuyor

Yunan döneminden kalan Asklepius metni, Toth kitabından, daha doğrusu içerdiği bilgiden şöyle söz ediyor:

"Geçmişte atalarımız olan Tanrılar, yaratma sanatını biliyorlardı. Heykeller yaptılar ama onlara can veremediler. Kitaptaki bilgilerle, şeytanlar ve meleklerin ruhlarını

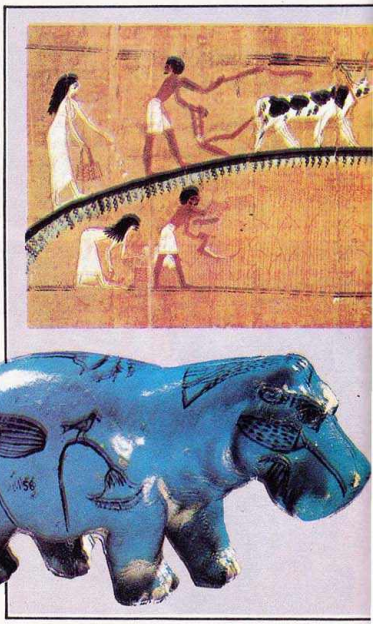

çağırıp, bu heykellere yerleştirdiler. Böylece bu heykeller canlanıp, iyilik ve kötülük güçlerini kazandılar. Bu bilginin kökeni, Mısır'dan önceki büyük bir uygarlığa kadar uzanır. Onlar Libya'nın ötesindeki bir yerde yaşıyorlardı."

Asklepius'a göre bu uygarlık, olsa olsa Atlantis'tir. Yani Toth bilgilerinin kaynağı, Atlantislilerdir.

Toth metinleri 5. yüzyıldan bu yana birçok kez çeşitli eserlerde vurgulandı. Engizisyon otuz kez Toth kitabını yaktığını belirtti ve kitap sahiplerinin başlarına çok kötü olaylar geldi. Fakat, hiçbir zaman kitabın tamamı ya da aslını elinde bulunduran kimse bulunamadı. Öyleyse, bu gizli metinler nasıl yayılıyordu?

Tehlikeli bilgiler

Aslında Toth kitabı, insana kişisel gayretlerle üstün bilinç kazandırıyor ama okuyucu yalnız başına böyle bir işe kalkışmamalıdır. Çünkü çok tehlikeli sonuçlar görülebilir. Öyle ki, bu iddialara göre, yöntemi ancak özellikli ve etkileyici kişiler öğretebilir.

Öyleyse, bu garip kitap, eğer bir yerlerde hâlâ duruyorsa, onu bilinçsizce ve bilgisizce eline alacaklar için tehlikeli olacaktır. Ama temelde yatan bilgi nedir? Araştırmacı **C. D. King,** bunu şöyle anlatıyor:

Gerçeğin aynası

"Asıl özellik gerçek evren üstüne kurulu olan nesnel bilgidir. Herkes, alt düzey varlığı olmaktan kurtulup, gerçek varlık olmalıdır. Ama bunu yapmak için insan kendi öz bedeninin doğal, içsel görevlerini yapmalıdır. Bu bilimsel bir yoldur. Böyle bir yolla insan, yalnız kötüyü gösteren bir aynaya bakar. Bu, gerçeğin aynasıdır.

Eski Mısır'ın kutsal kitapları

Nil bölgesinde yaşayan kuşlar ve hayvanlar, Mısır Tanrılarıyla özdeşleştirilmişlerdir. Toth'un ibis kuşuyla simgelenmesi gibi, Gök Tanrısı Horus da şahinle tanımlanıyordu. Horus, evrendeki her şeyin yaratıcısıydı. Kobra yılanı ebediyetin sembolüydü. Horus, Ra ile birleştiği zaman, Güneş Tanrısı olarak kabul ediliyordu. Bir

diğer gizemli hayvan timsahtır. Timsah, Yer Tanrısı Geb'i temsil eder. Ölümden sonraki yolculukta ölülere eşlik eder (üstte). Papirüste ölü kadının yere diz çökerek, cennetin suyunu içtiği anlatılıyor. Hiyerogliflerde kadının, Horus'un önüne kutsal yiyecekler koyduğu anlatılıyor. Mısırlılar Kötülük Tanrısı Seth'e karşıt olan gücü, hipopotamla simgeliyorlar. Kirpi ise mezardaki sihirli güçleri kontrol eden diğer bir sembolik hayvandır. Mısır'ın ölüm ötesi âlemle olan derin ilgisi, birçok uygarlığa göre çok daha fazladır.

Öğretiye kabul edilen kişi, bu aynaya içindeki her tür kötülüğü yok edinceye kadar bakar ve sonunda aynada hiçbir şey göremez. O zaman saf ayna ustası olmuştur."

King'in yazdıklarına göre, ortada pek kötü bilgiler görülmüyor. Eğer gizemli Toth kitabı insanı iyiye yöneltecek bilgiler taşıyorsa, ortadan kaybolmasına üzülmek gerek. Fakat, şunu da unutmamak gerekiyor; Toth aynı zamanda Mısır'ın günahları tartma Tanrısı idi. Mısır inancına göre, ölüler günahlarını ve iyiliklerini Toth'un terazisi önünde sayıp dökerler, o da tartardı. Terazinin bir kefesinde ahlaki vicdanın yeri olan kalp, diğerinde gerçeğin sembolü olan bir tüy bulunurdu. Kalbi doğru bir insanın kalbi, tüyden hafif olurdu.

Tamamı 42 ciltlik

Birçok gizemci ve araştırmacıya göre, Toth, Mısır'a bir başka yerden gelen, gerçekten yaşamış biridir. Bazılarına göre bir Atlantisli, bazılarına göre ise bir uzaylıdır. O bir yazıcıdır. Tanrıların haberlerinin taşıyıcısıdır. Zamanı ölçer, hesaplar. Tüm yazıcılar, gökbilimciler, matematikçiler, astrologlar, Toth'un kurallarına bağlı kalırlar. Toth, hiyeroglifin (Mısır resim yazısı) ve kelimelerin de Tanrısıdır. O, her şeyin sonuçlarını tartıcı ve değerlendiricidir.

Toth kitabının 42 cilt olduğu ve bunlarda tüm gizemli bilgilerin bulunduğu ileri sürülüyor. Bazı ciltlerde Mısır'ın yasaları yazılı. Bunlarda yargı yöntemleri anlatılıyor. Ama yargılamada, efsanelere göre yine Toth kitabı etkin. Kararı yargıç yerine o veriyor. İncelenecek konuda bir doğru ya da yanlış varsa muhakkak Toht kitabında olması gerekiyor. Çünkü kitabın büyülü bir kitap olduğu inancı oldukça yaygın.

Sonuçta, hem Toth, hem onun kitabı Mısır gizemciliğinin en önemli yanlarından biridir. Yaratıcı olan Tanrı Ptah, en yüce akıldır, sonsuzdur, yaradılışın kökenidir ve Toth onun dilidir. Ptah'ın var olduğunu ve var ettiğini Toth şöyle dile getirir: *"Her şey onun tarafından yaratıldı ve yapıldı."*

Kitap nerede?

Gizemli kitaplar içerisinde Toth kitabının önemi büyük. Ama, bir farkı var. Kitabın sadece adı ve ünü var. Birçok eski kaynakta ise birkaç satırlık metinler görülüyor. Bunların Toth kitabından alındıkları söyleniyor.

Eğer, bu gizemli kitap ortada olsaydı ne olurdu? Üzerine efsaneler kurulan birçok benzeri kitap gibi özel bir koleksiyonun ya da bir müze-kitaplığın bir parçası mı olurdu? Yoksa, akıl almaz gücünü kullanıp, insanlığı mı etkilerdi?

Tarih, bu kitapların varlığını destekliyor. Ama, onların nasıl ve niçin kullanıldıklarını belirtmiyor. Bir diğer bilinmeyen önemli nokta, Toth kitabının iyiye mi, yoksa kötüye mi yönelik yazıldığıdır. Bu sorunun cevabını vermek pek güç değil.

Kitap ne içerirse içersin, kişinin ahlaki yapısının ve arzularının etkisi, böyle bir kitabı yönlendirebilir. Kim bilir, belki de Toth kitabının bir kopyası bir sahafta yıllardır bekleyip duruyordur. Ta ki, bilen ve anlayan bir alıcı çıkıncaya kadar...

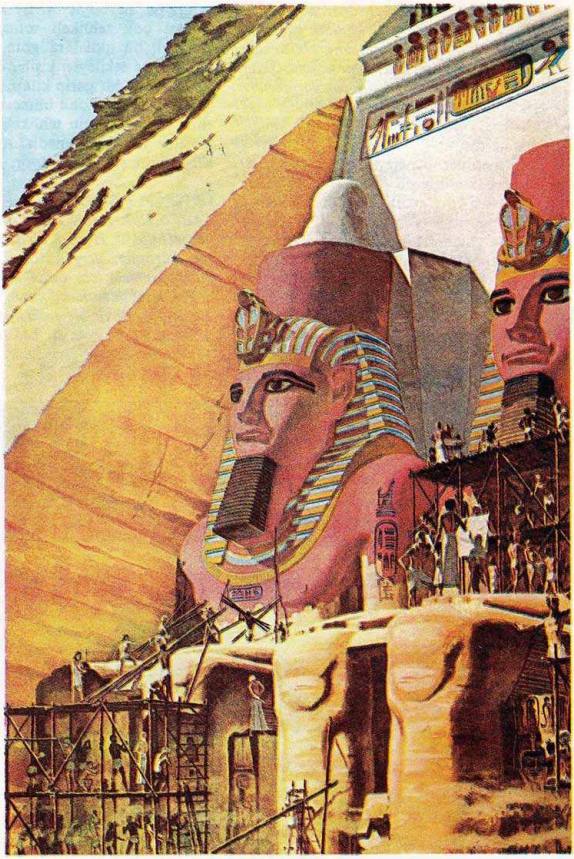

M.Ö. 3000'lerde akıl almaz bir gelişim gösteren Mısır mimarisi. Çizimde, Abu-Simbel'deki kutsal tapınağın yapımı canlandırılıyor (üstte).

Daha fazla bilgi için:
Mısır'ın Ölüler Kitabı, Albert Champoor, Ruh ve Madde Yayınları, 1984.
Egyptian Magic, E. A. Wallis Budge, RKP, 1981.
The Splendour Egypt, Margret Murray, 1973.

Yüzlerce yıldır varlığını gizliyor

Dev yeraltı ülkesi: Agarta

Yüzyıllardır, Himalaya Dağları'nın altında çok geniş bir bölgeye yayılan, bir yeraltı ülkesinden söz ediliyor. Agarta adı verilen bu yeraltı uygarlığına ilişkin bilgilerin, özellikle Tibet'teki manastırların kütüphanelerinde özenle saklandığı belirtiliyor. Yeryüzünün dört bir yanına dağılmış mağaraların ve tünellerin Agarta'ya kadar uzandığı ileri sürülüyor. Aşağıdaki yazıda arkadaşımız Cem Çobanlı'nın konu ile ilgili incelemesini sunuyoruz.

21 TEMMUZ 1969 TARİHİNDE, **Juan Moricz** adında bir Arjantinliye Ekvador devleti tarafından, belki de dünyanın en ilginç tapusu verildi. Belgeye göre Moricz, Ekvador Cumhuriyeti sınırları içerisindeyer alan yüzlerce kilometre uzunluğundaki esrarengiz mağaraların sahibi oldu. Belgede şöyle diyordu:

"Juan Moricz, Macaristan doğumlu, Arjantin uyruklu... Ekvador Cumhuriyeti sınırları içinde, Morona-Santiago kentinin doğu kesiminde insanlık için kültürel ve tarihsel açıdan büyük değer taşıyan yapıtlar buldum. Bu yapıtlar özellikle metal levhalardan oluşmakta, insanlığın şimdiye dek bilmediği ve kanıtlarına rastlamadığı, kaybolan bir uygarlığın tarihsel özetini vermektedirler.

Bulduğum yapıtlar şu özelliklere sahiptirler: Çeşitli büyüklükte ve renklerde taş ya da metal cisimler. Üzerlerine yazı ve şekillerin işlendiği metal levhalar. Bu levhalar yok olan bir uygarlık hakkındaki bilgileri içermekle beraber, insanın kökeni ve insanlık tarihinin bir özetini veren düzenli bir metal kütüphaneyi oluşturmaktadır."

Ünlü araştırmacı-yazar **Erich von Däniken**'e göre bu küçük bir başlangıçtı. Nitekim, İngiliz arkeolog **Harold Wilkins** de **Güney Amerika'nın Gizemleri** adlı kitabında, Güney Amerika'nın esrarlı tünellerine değiniyordu:

Tüm kıtayı kuşatıyorlar

"Büyük tünellere yaklaşım yollarından biri de Eski Cuzco'nun yakınlarındaydı. Fakat keşfedilmeyecek bir şekilde kamufle edilmişti. Bu gizli yol doğrudan doğruya 600 km'lik bir mesafe boyunda Cuzco'dan Lima'ya uzanan muazzam bir 'yeraltı dünyasına' ulaşıyor. Bu büyük tünel daha sonra güneye dönüyor ve 1450 km'lik bir mesafeyi aşarak Bolivya topraklarına giriyor."

Söylentilere göre, bu dev tüneller ve yeraltı galerileri ağının içerisinde, eski Güney ve Orta Amerika uygarlıklarına ait paha biçilmez hazineler var. Fakat bunca yıl sonra uygarlığımızın ulaştığı bu ileri teknolojik düzeye rağmen bu tünellerin derinliklerine girmek olanaksız. Çünkü hem bu galerilerin birkaç yüz metre derinliğindeki molozları, hem de yüzlerce yıldır içeride oluşan zehirli havayı temizlemek, çok büyük harcamaları ve çabaları gerektiriyor.

Kimlerin yaptığı bilinmiyor

Kuşkusuz, asıl gizem, bu ele geçmez hazineler değil. Birçok arkeoloğun ve araştırmacıların birleştiği ortak nokta, bu tünellerin İnkalar ya

da bilinen herhangi bir uygarlık tarafından yapılmadığıdır. Yakın zamanlara kadar bu tünellerin İnkalar tarafından, o dillere destan hazinelerini İspanyol işgalcilerden korumak için inşa ettikleri sanılıyordu.

İnkaların bu tünellerin varlığını bildikleri ve onlardan yararlandıkları doğru. Fakat kimler tarafından ve ne amaçla yapıldığını onlar da bilmiyordu. Gerçekten de bu akıl almaz boyutlardaki dev tüneller ve galeriler şebekesi binlerce km²'lik bir alana yayıldığı için, tek bir uygarlığa mal edilmesi oldukça uzak bir ihtimal gibi gözüküyor.

Birbirleriyle irtibatlı

Yeryüzünün hemen hemen her yanında bu tür "sonsuz" tünel sistemlerine rastlanması oldukça ilginç. Güney Amerika'dan başka, Kuzey Amerika'da, Atlantik Okyanusu'ndaki birçok adada, İskandinavya'da, Orta Avrupa'da, Malta'da, Orta Anadolu'da ve Asya'nın çeşitli yörelerindeki esrarengiz mağaraların ve tünellerin varlığı yüzlerce yıldır biliniyordu.

Hatta söz konusu yörelerdeki folklorik inançlarda, tünellerle ve mağaralarla ilgili öykülerin, efsanelerin sayısı sayılamayacak kadar çoktur. Fakat yüzyılımızın başlarında, bu tünellerin birbirleriyle irtibatlı olabilecekleri ve tüm dünyayı yeraltından kuşattıkları şeklinde iddialar ortaya atılmaya başlayınca, iş artık masallıktan ve efsanelikten çıkmaya başladı.

Anadolu'nun tünelleri

Varlığı ilk kez 1960'larda anlaşılan Orta Anadolu'daki yeraltı kentlerinin ardında yatan gizem ise hâlâ anlaşılabilmiş değil. Geçen yıllarda araştırmacılarca 11 katı saptanan tüneller ve yeraltı galerileri ağının, tamamının kaç kat olduğu bilinmiyor. Bazı araştırmacılar ise bu tünellerin, Batı ve Doğu Anadolu'daki eski yerleşim merkezleriyle bağlantılı olduklarını belirtiyorlar.

Erich Von Däniken, dev tüneller sistemini keşfeden Juan Moricz ile gizemli girişlerden birinin önünde görülüyor (üstte).

Asya kıtasının en esrarengiz yörelerinden biri olan Gobi Çölü. Çok eski zamanlarda kapalı bir deniz olan Gobi'deki bir adaya, "yıldızlardan gelen varlıklar" yerleştiler. Anakaraya ulaşan çok sayıda tüneller kazdılar (sağda üstte).

Arjantinli Juan Moricz'e Ekvador Cumhuriyeti tarafından verilen belge. Moricz bu belgeyle esrarengiz mağaraların sahibi oldu (altta).

ESCRITURA

de

Otorgada por

a favor de

y autorizado por el

NOTARIO

Dr. GUSTAVO FALCONI L.

Copia

Registro de

Guayaquil

40.000 mağara var

Araştırmacı-yazar **Halûk Egemen Sarıkaya, Türkiye Gizemleri** adlı kitabında, Anadolu'daki mağaraların toplam adedinin 40.000 civarında olduğunu vurgulayarak şöyle diyor:

"Anadolu halkı arasında bu mağaralarla ilgili birçok ilginç tradisyon (gelenek) dolaşmaktadır. Bu tradisyonları üç ana grupta toplayabiliriz:

a) Bir grup tradisyon, mağaralardan çıkan tuhaf kişilerden, yaratıklardan bahseder.

b) Bir diğeri, mağara girişlerinin, herhangi bir davetsiz misafirin girişini kesinlikle engelleyen gizemli, belki de manyetik mahiyetteki güçler tarafından korunduğunu anlatır.

c) Üçüncü grup ise, Anadolu evliyalarıyla, ermişleriyle ilgilidir. Bu tradisyonlara göre, ermişler günün birinde bu dünyayı terk etmek istediklerinde, mağaralardan birinin içine girip sır olurlar."

And Dağları'nda bir Tibetli!

1944'te Amerikalı gazeteci **John Sheppard,** Kolombiya sınırında, And Dağları'nda bir Tibetliye rastladı! Adam, elinde Tibetlilere özgü bir "dua çarkıyla" meditasyon yapıyordu. Sheppard'a açıkladığına göre, binlerce yıldır atalarının yaptığı gibi, Tibet'teki bir gizli mağaraya girerek, yeraltında uzun bir yolculuk yaptıktan sonra, And Dağları'nda yeryüzüne çıkmıştı.

Budizmi benimsemeden önce, atalarının And Dağları'nda yaşadığına inanan Tibetli Lamalar ise şöyle diyorlar: *"Evet, galeriler vardır. Bunlar dünyanın çok genç olduğu zamanlarda bilgilerini bize nakleden 'Kozmik Efendiler' tarafından yapılmıştır."*

Gobi'ye inen uzaylılar

Çok eski bir Hint efsanesine göre, günümüzden yaklaşık 18 milyon yıl önce, "büyük beyaz yıldızdan gelen insanlar" (muhtemelen Venüs ya da Sirius), o zamanlar bir iç deniz olan Gobi Çölü'ndeki bir adaya yerleştiler. Önce bir kale, ardından da kent kurdular. Adayı yeraltı tünelleriyle karaya bağladılar.

İlk bakışta masalımsı gibi görünen bu öykünün güçlü kaynaklara dayandığı ve gerçek olduğu öne sürülüyor. Bu kaynakların, Tibet'in kutsal manastırlarında binlerce yıldır özenle saklanan "Brahman Levhaları" olduğu belirtiliyor.

Bir yeraltı ülkesi: Vara

İran edebiyatının ünlü adamlarından **Firdevsi,** 974-999 yıllarında yazdığı **Şehname** adlı klasik eserinde, esrarengiz bir yeraltı ülkesinden söz eder. Tanrı Ahura, "Dünyanın Efendisi" olan **Tahmurs**'un oğlu **Yima**'ya, Vara'nın inşa edilmesi ile ilgili şu talimatı verir:

"Vara'yı bir koşu pisti kadar uzun ve genişliğini uzunluğuna eşit olarak yap. Oraya insanların, köpeklerin, kuşların ve sığırların, büyük

ya da küçük tüm hayvan türlerinin temsilcilerini götür. Ayrıca yanına en güzelinden ve en tatlı kokulusundan her çeşit bitkinin örneklerini, bütün meyvelerin en lezzetlilerini al. Bunlar Vara'da kaldıkları sürece hiç ölmeyeceklerdir.

Bozuk biçimli ya da kuvvetsiz, kirli ya da kötü hiçbir şey olmasın. Yalancı ya da kinci veya kıskanç hiç kimse olmasın. Çürük dişli ya da cüzamlı hiç kimseyi kabul etme. En üst kısımda dokuz, merkezde altı, en alt kısımda da üç cadde tanzim edilsin. Erkek ve kadın, bin çift en üst kısımda; altı yüz, merkezde; üç yüz, en altta yaşasın. Işığın gelmesi için Vara'da bir pencere yapılsın."

Yeraltı dünyası: Agarta

Arkeolog Harold Wilkins de Hindistan'ın kuzeyindeki gizli bir ülkeden söz ediyor. Wilkins'e göre İç Moğolistan'daki Moğol kabileleri arasında bugün bile, tüneller ve yeraltı dünyaları hakkında çok ilginç inançlar var. Wilkins şöyle diyor: DARKMALT

"Moğol efsanelerinden birisine göre bu tüneller, Afganistan içlerinde bir yerde, ya da Hindu Kuş yöresinde bulunan ve tufan öncesi nesilden gelen 'yeraltı dünyasına' uzanırlar. Burasının bir adı da vardır: Agarta. Efsanenin devamında, Agarta'yı, benzeri diğer tüm yeraltı dünyaları ile bağlayan bir tüneller ve yeraltı geçitleri sisteminden söz edilir. İnanışa göre bu yeraltı dünyası, tahılların büyümesini ve yaşamın uzun olmasını sağlayan garip bir yeşil ışıkla aydınlatılmaktadır."

"Yüce varlıklar" kurdu

Birçok Batılı ve Doğulu kaynağın bildirdiğine göre Agarta, merkezi Himalaya Dağları'nın altında bulunan esrarengiz bir yeraltı krallığıdır. Ünlü araştırmacı-yazar **Raymond Drake,** Agarta'nın binlerce yıl önce uzaydan gelen "yüce varlıklar" tarafından kurulduğunu öne sürüyor:

"Tibet:azametli Himalayalar'daki bu mistik ülke, dünyanın psişik merkezi olarak saygı görür. Üstatlar, gözden uzak manastırlarda, diğer gezegenlerdeki kozmik efendiler ile telepatik görüşmeler yaparlar. Hint-Tibet gelenekleri, yerin çok aşağılarında saklı olan bu tüm kıtalarda bulunan gizli girişlerden tünellerle yaklaşılan Agarta'dan söz ederler. Yıldızlardan gelen uzaylı varlıklar tarafından kurulan bu yeraltı uygarlığının tarihi, anlaşıldığına göre dünyamızın ilk günlerine kadar uzanır."

Sırları ifşa etti, ama...

Batı'da Agarta adından ilk kez söz eden kişi, **Marki Saint - Yves d'Alveydre** oldu. D' Alveydre, Tibet manastırlarından elde ettiği Agarta ile ilgili bilgileri, **Hint Misyonu** adlı bir kitapta yayımladı. Fakat bir zaman sonra, kendisine ait olmayan bu binlerce yıllık sırları ifşa etmiş olmaktan pişmanlık duydu ve kitabının baskısını imha etti. Ne var ki, kitabın bir kopyası, asıl adı **Gerard Encausse** olan **Papus** adında bir Fransız gizemcinin eline geçti.

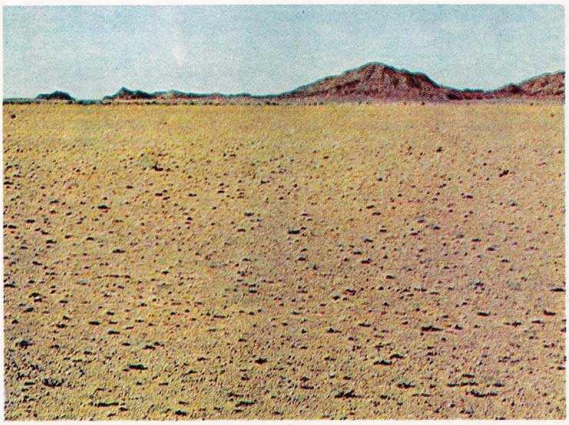

"Dünyanın psişik merkezi" olan Tibet'teki manastırların çoğunda, insanlığın gerçek tarihine ışık tutabilecek binlerce yıllık belgeler bulunuyor. Bunların arasında "Brahman Levhaları" da var. Atlantis ve Mu araştırmacılarının yanı sıra, Agarta araştırmacıları da, bir numaralı kaynak olarak bu dev kütüphaneleri gösteriyorlar (altta).

Art arda kitaplar yayımlanıyor

Böylece, 1910'da kitabın ikinci baskısı yapıldı. Ardından, eski Fransa Konsolosu **Louis Jacolliot, Hint'te Kitabı Mukaddes** adlı kitabında Agarta'dan söz etti. Daha sonra bu gizemli yeraltı ülkesinden söz etme sırası teozofinin kurucusu **Helena Petrovna Blavatsky'** ye geldi. Madam Blavatsky, **Gizli Öğreti** ve **Açıklanmamış İsis** adlı kitaplarında, Agarta konusuna ilginç ve değişik yaklaşımlarda bulundu.

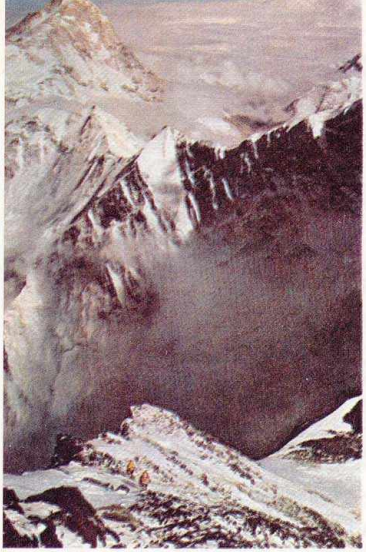

Sayısız Doğu efsanesine kaynak olan görkemli Himalaya Dağları. Hemen hemen tüm Agarta araştırmacılarının birleştiği nokta, bu esrarengiz yeraltı uygarlığının merkezinin Himalayaların altında olduğudur (solda).

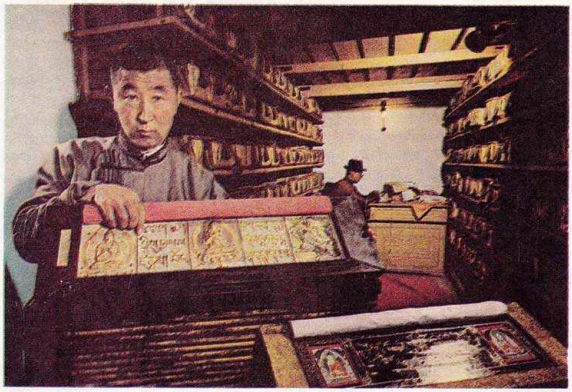

Teozofi Cemiyeti'nin kurucusu H. P. Blavatsky, "Gizli Öğreti" adlı kitabında Orta Asya'nın kimi yerlerindeki yeraltı galerilerinde kilometrelerce uzunluğundaki kütüphanelerden söz ediyordu. Blavatsky'e göre bunların sayısı British Museum'daki kitapların sayısından çok daha fazladır (üstte).

1927'de ise, sonradan Müslüman olarak **Abdülvahid Yahya** adını alan Fransız **Rene Guenon, Dünyanın Kralı** adlı kitabında Agarta'ya ilişkin geniş bilgiler verdi. En güvenilir kaynaklardan birinin de Polonyalı bilim adamı **Ferdinand Ossendowski** olduğu söyleniyor.

1917'de Rusya'da gerçekleşen rejim değişikliğinden kaçan Ossendowski, Moğolistan'a ve Çin'e kadar uzanan serüvenli bir yolculuk yaptı. Bu yolculuk sırasında edindiği dolaylı ve dolaysız bilgileri, 1924'te yayımladığı, **Hayvanlar, İnsanlar ve Tanrılar** adlı kitabında topladı.

"Dünyanın kralı"

Ferdinand Ossendowski'ye anlatıldığına göre, binlerce yıl önce, kutsal bir kişi tüm kabileyle birlikte, uçsuz bucaksız bir mağarada kayboldu ve orada bir yeraltı krallığı kurdu: Eski kayıp bilime sahip olan Agarta.

"Bu krallığın başında tüm doğa güçlerini bilen, tüm insanların ruhlarını ve mukadderatın büyük kitabını okuyan Dünyanın Kralı bulunur. Görünmez olan Dünyanın Kralı, emirlerini uygulamaya hazır 800 milyon kişiye hükmeder."

Lama'nın söyledikleri

Ossendowski'ye yolculuğunun bir bölümünde eşlik eden bir bilgin-Lama olan **Turgut** ise ona şunları söylemişti: *"Agarta'nın merkezi büyük rahip ve bilginlerin kaldığı şehirlerle çevrilidir. Agarta'nın merkezi, manastır ve mabetlerle kaplı bir dağın tepesinde olan Dalay Lama'nın (Tibet'in ruhani lideri) sarayı Potala'nın bulunduğu Lhassa'yı hatırlatır. Dünyanın Kralı'nın tahtı insan bedenine enkarne olmuş 2 milyon üstün ruh ile çevrilidir. Bunlar 'ermiş panditalar'dır."*

Onlarla savaşacak olsaydık...

"Dünyanın Kralı'nın sarayı ise yerin, cehennemin ve göğün görünür ve görünmez tüm kudretlerine sahip olan, insanların ölüm ve dirimleri için her şeyi yapabilmeye muktedir olan 'gorolar'ın sarayları ile çevrilidir. Eğer bizim çılgın beşeriyetimiz onlara karşı savaşacak olsaydı, onlar gezegenimizin yüzeyini hallaç pamuğu gibi atıp çöle çevirebilirlerdi."

Agarta'nın yeryüzündeki girişleri, "Dünya Kralı"nın kehanetleri. Sayfa 1072'de.

Maddeyi altına dönüştürenler

Herhangi bir maddeyi altına çevirmek, simyagerlerin başlıca rüyasıydı. Önceleri mistik güçlere dayandırılan bu teknik sayesinde bugünkü kimyanın temelleri atıldı. Fakat öte yandan bu gizemli yöntemin başarılı olduğuna ilişkin güvenilir tanıklar da var. Aşağıdaki yazıda simyanın tarihçesi ve bir metalin altına dönüştüğüne tanıklık eden kişilere yer veriliyor.

1666 NOEL'İNDEN iki gün sonraydı. Güvenilir bir bilim adamı olan ünlü fizikçi **John Friedrich Schweitzer**'in kapısını esrarengiz bir yabancı çaldı. Schweitzer daha sonra onu tutanaklarında şöyle tanımlıyor:

"Küçük, fakat uzun bir yüzü vardı. Burun delikleri oldukça küçük, saçları kuzguniydi. Çene kemiği âdeta yoktu. Buna rağmen son derece zeki biri olduğu anlaşılıyordu. Onun aşağı yukarı 43-44 yaşlarında olduğunu tahmin ediyorum. Kendisi adını söylemedi, sadece Kuzey Hollanda'da doğduğunu söylemekle yetindi."

Schweitzer tutanaklarında, bu esrarengiz yabancının kendisine "filozof taşından" ve "ölümsüzlük iksirinden" söz ettiğini belirtiyor. Bilindiği gibi doğadaki herhangi bir madde içinde bir cismin dört hali birden eşit olarak bulunmaktadır. Örneğin buz katıdır, eridiğinde sıvılaşır, daha sonra buharlaşır ve son işlemde de enerji plazması haline geçer.

Garip yabancının Schweitzer'e anlattığına göre filozof taşı ise doğanın bu birleşik dört halinin her birini başlı başına temsil ediyordu. Bu özelliği nedeniyle, herhangi bir metalle işleme sokulduğunda, o metal altına dönüşebilir deniyor. İddiaya göre metalin "kalıp" diye adlandırılan bu yapısına "Ruh" denen ölümsüzlük iksiri eklendiğinde, madde birinden diğerine dönebiliyor ve akıl almaz güçler ortaya çıkıyor.

Şimdiki bilgi ve donanımdan yoksun bu ilkel kimyagerlerin amacı araştırma yapmak değil, altın elde etmek. Gravürdeki çağ, bir laboratuvardan çok, maden atölyesini andırıyor. İnsanlık, kör dövüşü, gibi başlayan bu araştırmalar sayesinde bugünkü bilgi düzeyine ulaştı (üstte).

M.Ö. 1300 yıllarına ait bir Mısır duvar panosunda altın işlemeciliği ve kuyumculuğu anlatılıyor. Panonun en solunda ise bunların sunuluşu canlandırılıyor. Bir iddiaya göre, Mısırlılar elektroliz yoluyla altın kaplamacılığı yapabiliyorlardı (altta).

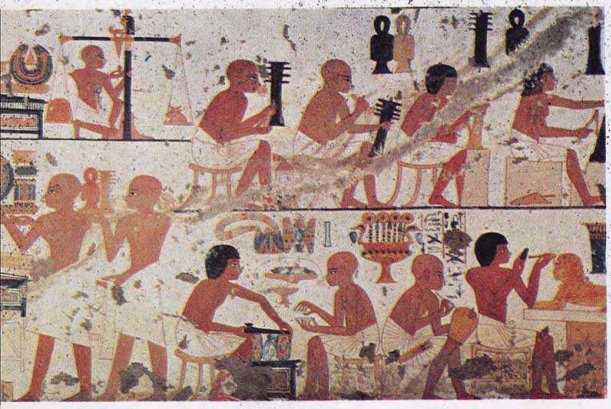

"Yanında filozof taşı vardı."

Schweitzer esrarengiz yabancıdan bu ön bilgileri aldıktan sonra, olayın gelişimini şöyle anlatıyor:

"Esrarengiz konuğumun yanında, maddenin üç halini kendi başına temsil eden üç filozof taşı vardı. Bir fildişi kutu içindeki bu taşlar, küçük bir ceviz kadardı. Taşlar, opal taşının rengindeydi. Bunlardan birini seçmemi istedi. Seçimimi yaptıktan sonra o taştan bir tırnak ucu kadar kırdı ve bana verdi. Bu taşı kurşun ile tepkimeye sokarsam kurşunun altına dönüşeceğini söyledi..."

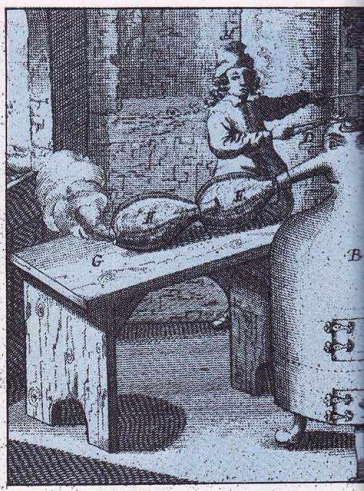

Esrarengiz yabancı, üç hafta sonra yeniden geleceğini vaat ederek gitti. Schweitzer o kadar sabırsızdı ki, bu işlemden önce taşın nasıl bir şey olduğunu anlamak üzere, laboratuvara kapandı. Buna rağmen taşın neyin nesi olduğunu anlayamadı. Çaresiz, yabancının söylediklerini yaptı. Önce kurşun filizi aldı, Sonra bunu filozof taşıyla birlikte ısıttı. Bu sırada taş buharlaşmaya başladı ve yok oldu. Ancak Schweitzer hayretle kurşun kütlesinin cam külçesine dönüştüğünü gördü.

Herkesin bilmemesi gerekiyor

Schweitzer altını yakalayamamıştı ama, yine de kurşun, cama dönüşmüştü. Bunların birbirine dönüşmesi, olanaksız olanın ötesine geçmek gibiydi. Çaresiz esrarengiz yabancının dönüşünü bekledi. Üç hafta geçince, neredeyse ümidini kestiğinde, onun kapısını çaldı-

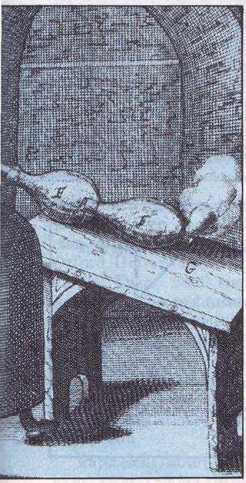

17. yüzyılda Rudolf Glauber'e ait bir kimya laboratuvarını yansıtan bir çizim. Önde "pelikan" adı verilen pota (B) ve buna bağlı "damıtma" ünitesi denilen boğumlu düzenek. Sıvılaştırma ve buharlaştırma işlemleri böyle yapılırdı (üstte).

En solda: Latince lakabı Helvetius olan Johann Friedrich Schweitzer, tarafsız ve güvenilir bir bilim adamıdır. O da bir kurşunun altına dönüştüğüne tanık oldu. (en üstte).

ğını gördü. Olanın bitenin tartışmasını yaptılar. Yabancı, simya ya da alşimi diye bilinen bu gizli bilimin "gizliliğini koruması" gerektiğini savunuyordu. Çünkü taşı-toprağı altın yapmak uğruna nice krallarını ve prenslerin çılgın savaşlar çıkarabileceğini söyledi. Bu, dünyanın en büyük serüveni sayılacaktı.

Saf altın elde etti

Schweitzer, kendisine verilen taşın, kurşunu cama çevirdiğini, ama altına dönüştüremediğini anlattı. Yabancı aynı taştan küçük bir örnek aldı ve kurşun filiziyle birlikte iç içe koydu. Daha sonra bunların üzerini balmumuyla kapladı. Hassas bir ısı ayarı yaparak, ısıttı. İşlem bitince, balmumu açıldı ve içinde normal bir altından daha göz kamaştırıcı olağanüstü saf bir altın kütlesi çıktı.

Yabancı, Schweitzer'e balmumu izolasyonunun, taşın buharlaşıp gitmesini engellediğini anlattı. Böylece aynı taş sonsuza kadar kurşunu altına çevirmek üzere tekrar tekrar kullanılabiliyordu. Schweitzer burada balmumunu unutmasının kurbanı olmuştu.

Esrarengiz yabancıyı hiç de bırakmak niyetinde değildi. Bu yüzden ondan ertesi gün için söz aldı. Schweitzer tutanaklarında olayın gelişimini şöyle anlatıyor: DARKMALT

"Ertesi gün sözleştiğimiz saat olan dokuzda gelmedi. Ancak öğle vakti gelerek, çok önemli bir işinin çıktığını, öğleden sonra saat üçte gelebileceğini söyledi. Ancak ne saat üçte, ne de gece gelmedi. Nerede olduğuna ilişkin bir bilgim de yoktu. Gece yarısı eşim, benim ümidimi kesmemi ve taşı bir daha sınamamızı önerdi. Eşimin tanıklığı bakımından kendisinden söz ediyorum. Üstelik eşim, çalışmalarımda asistanlığımı yapıyordu.

Yabancının tarif ettiği oranlarda ve gereken ısıda deneyimi yapmaya başladım. 170 gram kurşun filizine, küçük bir hap kadar filozof taşı karıntısı yeterliydi. Hassas ısı ayarını da yaptım. Daha sonra balmumuna sardığım bu iki maddeyi deneye soktum. Sonuç göz kamaştırıcıydı. Eşimin ve benim gözlerimin önünde, kurşun filizi, saf altına dönüşmüştü."

Tanıklar var

Schweitzer, çağdaşı, arkadaşı ve aynı semtte oturduğu komşusu, ünlü düşünür **Spinoza**'ya da bu işlemi tekrarladı. Kurşun filizi altına dönüşmüştü. Daha sonraki gün bu deney yeniden yapılacaktı. Vali **Porelius,** kuyumcu **Buectel** ve diğer davetliler önünde deney bir kez daha yapıldı. Altın sarrafı olan Buectel, bizzat kendisinin balmumu içine koyduğu kurşun filizinin, gerçek ve saf bir altına dönüştüğüne ilişkin raporunu verdi ve imzaladı.

Ancak söz konusu filozof taşı parçası, her işlemde kendi ağırlığından 16 miligram kaybettiği için, sonunda tükenmişti. Artık Schweitzer o adını bile bilmediği garip yabancıyla bir daha görüşemeyecekti.

"Filozof taşını inceledim."

Yine Hollandalı bir bilim adamı olan **Jan Baptista van Helmont** da filozof taşından söz eder. Ünlü bir kimyager olan Helmont, kimyaya yaptığı önemli katkılarıyla tanınıyor. Hatta maddenin buhar hali için "Gaz" terimini kullanan ilk kişi de olur. Schweitzer'in bu garip yabancıyla karşılaşmasından yaklaşık 20 yıl önce van Helmont kendi gözlemlerini şöyle yazmıştı:

"Onu (filozof taşını), parmaklarımın arasına aldım ve inceledim. Kendi parlak olmasına rağmen, üzerinde safran tozunu andıran bir tabaka vardı. Hassas bir ısı ayarıyla ısıtıldığında 16 miligram filozof taşı, 227 gram cıvayı, altın haline getirebiliyor. Ancak patlatılmadan akkor hale getirilip soğutulması gerekiyor. Bu karışımı elimde olmadan patlattığım için, bir daha cıvayı altına dönüştüremedim..."

Ünlü bilim adamları inanıyor

Van Helmont oğlunun vaftiz gününde bu satırları günlüğüne yazmıştı. Kimya ile simyanın hassas sınırından söz eden yalnızca Helmont değildir. 17. yüzyılın en büyük kimyacısı diye bilinen Alman **Rudolf Glauber** de simya üzerine yazılmış çok sayıda kitaptan yola çıkarak yaptığı deneyleri anlatmaktadır. Glauber'e göre altına geçişi sağlayan eşik ya da ramak "sodyum sülfat"tır. Gerçekten bugün de altın işçiliğinde sodyum sülfat ana kataliz maddesidir.

Bu inanç zincirine bir çok ünlü bilim adamını daha katabiliriz. **Isaac Newton,** kesin bir şekilde simyanın varlığına inanıyordu. Çünkü ona göre madde temelinde, tek bir cevherden oluşmalıydı. Hem matematikçi hem de düşünür olan Fransız **Descartes** ile Alman **Leibniz** de eserlerinde yarı resmi olarak bu inancı paylaşmışlardı. Fiziko-kimyanın ilk yasalarını belirleyen **Robert Boyle** ise, **Kuşku Duyulan Kimya** adlı eserinde simyanın bir gün anlaşılacağını ve resmen kabul edileceğini belirtiyordu.

Tarihi çok eski

Günümüzün fizik-kimya biliminin temellerini atan bu üstatların hepsi niçin simyanın varlığını kabul etmektedirler? Maddenin kendi bünyesinde tek bir altyapıdan, yani atomdan oluştuğu biliniyor. Aslında bu düşünce zinciri çok daha eski çağlara ve kaynaklara dayanmaktadır.

Avrupa'ya simya bilimi Arap bilginlerinden aktarılmıştır. Araplar ise 7. yüzyılda Mısır'ı fethettiklerinde, zengin ve ünlü İskenderiye Kütüphanesi ile karşılaşmışlardı. Bu kütüphanede antik Mısır uygarlığının "Khem" denilen altın elde etme tekniklerini anlatan kitaplar vardı. Eski Mısırlıların altın kuyumculuğunda çok usta olduklarını da duvarlara işledikleri panolar kanıtlamaktadır.

Geleceğin bilimi olabilir mi?

Mısır duvar panolarındaki ileri altın bilgisi, Aristo gibi eski Yunanlıların gayretleriyle bu

ülkeye götürülmüş olabilir. Öte yandan maddenin dört hali ya da unsuru olduğu, tüm dinlerde yer alıyor. İslamiyette ise doğrudan bildirilmiştir. Aristo ve Mısır belgelerinin bu inanışa uygun düşmesi sayesinde İslam bilginleri dört elle bu konuya sarıldılar. Böylece altın elde etme serüveni uğrunda, bugünkü kimyanın temelleri atılmış, pek çok bileşik ve araç keşfedilmişti. Keşfedilemeyen tek şey, bir baz elementin nasıl altına dönüştürülebildiği idi.

Bir İslam bilginin çalışmaları

Bu tek başına çalışmaları ve simya konusunda sayısız eseri toplayarak ilk kez kaleme alan Arap bilim adamı **El Cabir İbni Hayyan** oldu. Kimyanın yaratıcısı El Cabir'in adı Avrupa'da, "cebir" gibi hem matematik hem de kimya bilimine verilmişti. El Cabir ise eski Mısır tekniğini kastederek eserine **"El Khemiya"** demişti. Bugün kullanılan alşimi ya da simya terimi işte bu eserden kaynaklanır. Anlaşılmaz tılsımlarla dolu olmasına rağmen, bu eser Avrupa üniversitelerinde tek kimya ders kitabıydı.

El Cabir, Aristo şemasının bir benzerini daha yaptı ve bu şemaya dört tanım daha ekledi. Ona göre maddenin içinde katı, sıvı, gaz ve enerji fazları bir arada bulunuyordu. El Cabir bunları birbirinden ayırmak ve her birini tek başına bağımsız bir ana madde haline getirebileceğini varsayıyordu. Bu dört unsur aralarında birer geçiş fazı barındırıyordu.

Örneğin saf toprak; balçık toprağı, su tabakası, buhar tabakası, zemheriye tabakası, duman tabakası ve ateş tabakası olarak iç içe dizilebiliyordu. Ateş ile toprak arasında bir tütsü tabakası vardı. İşte bu tabakanın yeryüzündeki temsilcisi kükürt idi. Hava ile su arasında da bir ara tabaka vardı. Zemheriye denilen bu tabakada ise cıva elementi ortaya çıkıyordu.

El Cabir, aynı zamanda kimyanın organik olabileceğini sezmişti. Bu yüzden kimyasal tepkimelerine kemik, tüy, kıl, doku, yumurta, gübre gibi organik maddeleri de kattı. Nitrik asidi ve tepkimeler sonucu bir maddenin renk değiştirdiğini de ilk kez o buldu.

Filozof taşını o buldu

El Cabir'in asıl başarısı ise gizemli kalacaktı: Maddenin dört unsurunu birbirinden kesin bir biçimde ayırt etmek için filozof taşının ilk yapımcısı olmak hakkını elinde tutuyordu. Uzun ve yorucu işlemler sonucunda, hazırladığı bileşikleri, bir çözgende 700 kez damıtarak, bunun kaya kristaline benzer tortusunu elde ediyordu. Böyle bir kristale "saf soğukluğu" hapsediyordu.

Zemheriye denen bu saf, soğuk madde, bir sıvı ya da katıyı birbirine dönüştürüyordu. Bunun gibi saf bir kuruluğun, saf bir nemliliğin ve saf bir sıcaklığın da ana maddelerini elde ettiğini belirtiyordu. İşte bunların her biri Avrupa'da "filozof taşı" olarak bilinecek olan o gizli ana maddeydi.

18. yüzyıl ressamı Derby'li Joseph Wright'ın fırçasından, kimyagerlerin "Ruh" dediği iksirin, bir metali altına dönüştüğü an görülüyor (sy. 1033'te).

Kimyanın temelini kurdu

El Cabir'in öğretisini Avrupa'dan gelerek öğrenen düşünür ve öğrenciler İslamiyet'in bilim merkezi olan İspanya'daki Toledo'da okuyorlardı. Ancak 11. yüzyılda İberik yarımadasında İslamiyetin egemenliğine son verilince, çaresiz ülkelerine geri dönen bu düşünür ve öğrenciler, kendi başlarına kaldılar. Bu arada İspanyolların yakıp yıktığı Endülüs kütüphanesindeki simya bilgilerinin bir kısmını da zihinlerinde taşıdıklarından oldukça şanslıydılar. Çünkü Avrupa'da kimya bilimi, bu öğrenciler sayesinde doğdu.

Ülkelerine dönen her bir öğrenci, bugünkü kimyanın babası olan simyanın temelini atmış oluyorlardı. Bu kuruculların en tanınmışı **Büyük Albert** (Albertus Magnus)

Niçin altın?

İnsanoğlunun altınla tanışması çok eskilere dayanır. Altının paslanmaz, soy bir element olması, kolay işlenmesi, renginin çekiciliği ve ticari takaslarda bir değer birimi olması, onun önemini artırıyordu. Bugünkü dünya ekonomisi de altın stokları karşılığında basılan para ilkesiyle yürümektedir. Her ne kadar altını kütle halinde tanıyorsak da, gerek toz gerekse bileşikler halinde doğada yer alır. Altın genelde nehir yataklarında milyonlarca yıl örselenen kayaların bıraktığı su ya da çamurlarda bulunur. Bu arada Pyrit ya da "Ahmak altını" diye bilinen altın benzeri bir madde de insanoğlunu çok sık yanıltmıştır.

Saf altının kolay aşınıp eğrilmesi yüzünden, onun sertliğini artıran veya değerini artırmak için katılan "Ayar" derecesine başta bakır olmak üzere türlü alaşımlar katılabilir. Altının yoğunluğunu yükseltmek için de kuvars türlerinden biri olan "siyah zebercet" de altın hamuruna katılmaktadır. Altının renginin tonlarını ve

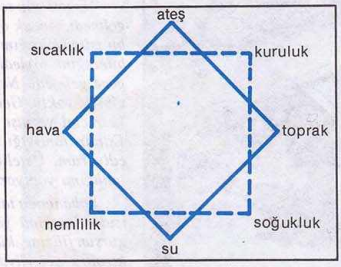

Aristo'nun dört unsuru anlatan şeması. Unsurlar toprak, hava, su ve ateş dörtgeninden oluşmaktadır. Bu dört unsur, birer çift sıfat ile komşudur. Örneğin ateş unsuru kuru ve sıcak; su unsuru da nemli ve soğuktur (sağda).

Bilim adamı Jan Baptista von Helmont. Maddenin temelinde birbirine dönüşebileceğine ilişkin ilk yaklaşım ondan gelmişti (altta).

nüanslarını ise başta bakır olmak üzere bir çok metal alaşım sağlar.

Doğada diğer elementlerle karışım halinde bulunan altın önce bir çamur içindedir. İçindeki soy metal olmayan diğer elementlerin türlü işlemlerle süzülmesinden sonra geriye kalan soy elementler, yani altın, gümüş ve beyaz altın da denen platin kütlesi kalır. Bu üçünün ergime noktaları değişik olduğu için sonuncu işlemde yabancı maddeler ayıklanır. Geriye karışım halinde kalan altın ve gümüşün ayrışması için de El Cabir'in bulduğu nitrik asiti içinde çözülmesi gerekir.

Simyacıların tek başına çözgen olmayan, nitrik asit, sülfürik asit (kezzap) ve hidroklorik asit (tuzruhu) ayrı ayrı keşfedip, her üçünün uygun bir oranda karıştırılmasının ideal bir çözgen olduğunu bulmaları bugün inanılmaz bir başarıdır. Kaya kristalinde saklanan bu çözme işleminin sonucunda, simyagerin "ruh" dediği bir tür esans olan bir madde elde edilir. Böylece bilim adamları, doğada bilinmeyen yeni elementlerin niteliğine sahip yeni maddelere ulaşıyorlar.

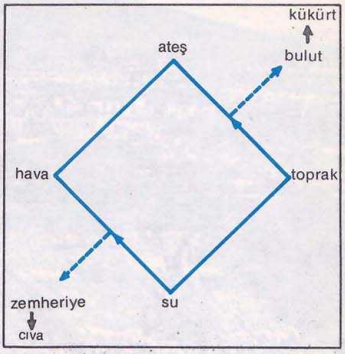

diye bilinen **Albrecht** adında bir din adamıydı. 13. yüzyılın en önemli bilim adamlarından olan İngiliz **Roger Bacon** ise, bu bilgileri Oxford Üniversitesi'ne götürerek bir kürsü kurdu. Diğer ünlü simyagerler **Philippus Aureolus, Theoraphrastus Bombastus von Hohenheim** gibi kişilerdir.

Avrupa'nın en ünlü ve gizemci simyageri bu sonuncusudur. Kendisinin yöntemine "Bombastik" denmekle birlikte, von Hohenheim kendisine "Paracelsus" lakabını seçmiştir. O çağda Latince ad almak, dini bir vecibe sayılıyordu.

Paracelcus, bütün Arapça eserleri özgünlerine sadık kalarak titizlikle ele aldı. Kimya ile simya Paracelsus'un çalışmalarıyla birbirlerinden yöntemleşmeye başladılar. Olabilir olaylara "kimya" adını verdi. Arapça eserlerin özüne sadık kalarak bunların Latince, Almanca karşılıklarını da buldu. Arapların göz sürmesine kattıkları "Al Kohl" adlı maddeyi Latinceye "alcohol" ve Almanca'ya "allgeist" olarak çevirdi. Bugün "alkahest" dediğimiz bütün alkol serisine bu ad veriliyor. İspirto yani spirit denen (tuzruhu gibi) maddeler de adlarını Arapça kökenlerinden alırlar. Bugün alkole önemli bir kullanım alanı yaratılmasının Paracelsus sayesinde olduğu belirtiliyor.

El Cabir'in bu sadık izleyicisi, El Cabir'in bulduğu civa ve kükürt bileşiklerini tanımladı. Onun bilgileri 20. yüzyılın sonunda bile aynı güncellikle okutuluyor.

Edebi yaşam ve filozof taşı

El Cabir'in bildirdiği bu alana özgü birçok kehanetin de gerçekleşmesi için iki önemli madde kaldığı öne sürülüyor: "filozof taşı" ve "Ebedi yaşam iksiri". Söylendiğine göre ebedi yaşam iksirinde ölümsüzlüğün ve her türlü hastalığın şifası vardır. (10'14'üncü sayfaya bakınız.)

Cabir ibn Hayyan da Aristo'nun şemasındaki gibi dört unsuru tarif etmişti. Bu şemada maddenin birbirine dönüşken olmasını sağlayan katalizantlar, civa ve kükürt olarak gösterilmiştir (sağda üstte). Avrupa'da kimya biliminin doğmasına neden olan İslam bilgini, simyager El Cabir (üstte).

1603 basımı bir kitabın özgün kapağı. "Ruhani Kimya" konulu bu kitabın üstünde yazarının portresi görülüyor. En sağda görülen kişi ise El Cabir'in bilgilerinin Avrupa'ya aktarılmasını sağlayan Hermes Trismegistos'a aittir (sağda).

Vezüv'ün ayakları dibinde, eski ve ölü Pompei yatıyor. Bu harabelerde, hareketli bir yaşam vardı (üstte).

Tanrı'nın gazabı mı, doğal afet mi?

Vezüv neden patladı?

Pompei ve Herkülanyum, 4 saat içerisinde, Vezüv'ün gazabına uğrayıp yok oldular. Yanardağlar bu kadar acımasız olabiliyorlar mı? Bilim adamları, ortam uygun olduğu takdirde, benzer felaketlerin tekrar edebileceğini söylüyorlar. Arkadaşımız Ata Nirun, olayın ayrıntılarını ve bu konuya ilişkin bilimsel yaklaşımları inceledi.

POMPEI VE HERKÜLANYUM'U birkaç saat içerisinde yok eden Vezüv'ün patlaması acaba nasıl başladı? Acımasız Vezüv, önceden ne gibi belirtiler göstermişti? İsveçli araştırmacı ve volkanolojist **Haraldur Sigurdsson**'a göre ön belirtiler şöyleydi:

"Büyük bir olasılıkla önce deprem başladı. Sürekli ama çok hafif titreşimler ve daha sonra biraz daha şiddetli sarsıntılar... Bu sırada Vezüv'ü hayal edebiliyorum. Benim gibi bir doğabilimciye göre harikulade bir manzara olsa gerek! Çünkü sarsıntılar sürerken, Vezüv'ün zirvesinde oluşan krater yavaş yavaş açılmaya başlamıştı. Vezüv'ün gönderdiği ilk tehlike sinyalleri bunlardı.

Her şey 4 saatte oldu

24 Ağustos sabahı ya da öğleye doğru, kent yakınlarına iri kayalar düşmeye başladı. İşte 'Pliny patlaması' başlamıştı (Bkz. Sayfa 1002). Çünkü patlama sonucunda, şemsiye biçiminde bir bulut, Vezüv'ün tepesini sarmıştı. Bu patlamanın sonucunda, volkandan fırlayan süngertaşları ve küller 20 km yüksekliğe kadar ulaşıyordu.

Sadece 30 dakika sonra, süngertaşları kentin üzerine düşmeye başladılar. Bu patlamada henüz lav çıkışı yoktu. Mağma tabakası son derece patlayıcı bir enerjiyle doluydu ve yavaş yavaş kratere doğru yükseliyordu. Mağmanın itici enerjisinden etkilenen süngertaşları, o anda, kızgın ve parlak ateştopları halinde volkanın ağzından fırlıyorlardı.

Süngertaşı yağmuru saatte 15 cm'lik bir hızla birikerek evlerin çatılarına yığılmaya başladı. Öğleden sonra, yani ilk belirtiden 4 saat sonra bu ağırlığa dayanamayan çatı ve damlar yıkılmaya başlamış olmalı."

Akıl almaz bombardıman

Pompei'e ilk düşen bu süngertaşları hâlâ duruyorlar. Bunların 17 saat sonra, 2,7 metre yüksekliğe ulaştığı görülüyor. Taş yağmuru, normal bir yağmurun değil, sağanaktan daha şiddetli bir yağmurun birikebileceği yüksekli-

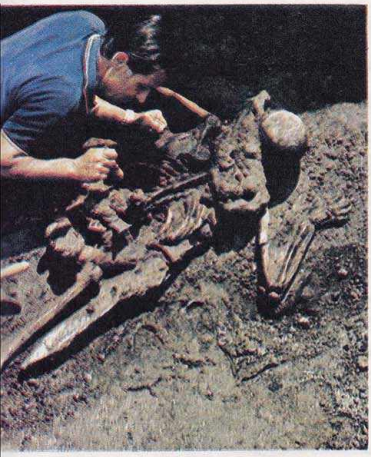

Araştırmacı Vittorio De Girolamo, volkanik bir mezardaki bir asker kalıntısının üzerinde çalışıyor (solda).
1. Saat 10.30 - 24 Ağustos: Pompei'ye taş yağmuru başlıyor.
2. Saat 11.30 - 24 Ağustos: İlk kızgın kül yağmuru Herkülanyum'u yok ediyor.
3. Saat 00.30 - 25 Ağustos: İkinci kül yağmuru ve lav akıntısı.
4. Saat 05.30 - 25 Ağustos: Üçüncü lav akıntısı, Pompei'in kuzey duvarlarına ulaşıyor. Aynı anda lavlar, Herkülanyum'u kavuruyorlar.
5. Saat 18.30: Dördüncü kül yağmuru, Pompeililer havasız kalıyor.
6. Saat: 19.00: Beşinci kül ve lav yağmuru.
7. Saat: 20.30: Altıncı ve son patlama. Genç Plinius bu sırada, Misenum'a doğru yola çıkmıştı.

Vezüv'ün altındaki mağma havuzunun boşalmasıyla, krater genişledi ve patladı. Silikat özü zengin mağma (turuncu katman) kendine çıkış yolu buldu. Silikat özü az olan mağma ise (kırmızı katman), aşağı çöktü ve hafif püskürmeler, volkan ağzını çökertti.

ğin çok üzerindedir. Üstelik, bu dev taş yığınının üzerine tonlarca kül yağdı. Böylece, her iki kenti de yüzyıllarca olduğu gibi koruyan, doğal bir izolasyon oluşmuştu.

Sigurdsson, Pompei'in sonunun, Herkülanyum'dan daha çabuk geldiğini belirtiyor ve ekliyor: *"Pompeililer, Herkülanyum' dakilere göre çok daha çabuk öldüler. Çünkü, Pompei'e art arda üç kez ölüm yağdı. Yani, Vezüv gücünü her defasında daha çok artırarak üç kez Pompei'i bombardıman etti. Her defasında çok daha fazla kaya, kül ve lav yağdırarak..."*

Vezüv'ün bu amansız saldırısı ve verdiği zarar, İkinci Dünya Savaşı'nda en ağır şekilde bombalanan kentlerin gördüğü zararın çok üzerindedir. Bugün, Pompei sokaklarında yürürken, birden bir duvarın dibinde bir insan kalıntısı görürsünüz ve elinde bir zincir tutmaktadır. Zincirin ucunda ise tıpkı efendisi gibi, taşlaşmış ve fosilleşmiş bir köpek, son koşma çabasının verdiği hareket şekliyle donakalmıştır.

Boğularak öldüler

Pompei'de "Kaçaklar Bahçesi" adı altında bir yer var. Burası, 1961'de yapılan kazıda ortaya çıkarıldı. Ortaya, yedi büyük insan ve altı çocuk ölüsü çıktı. Görünüşlerine bakılırsa, tümü havasızlıktan ve solunum yetersizliğinden ölmüşlerdi. Arkeolog ve kazı yönetmeni **De Caro** şöyle diyordu: *"Bu insanlar son anlarında, normal bir şekilde yürüyor gibiydiler. Herkülanyum'da da böyle olmuş. Ölüm anlarına kadar, kesinlikle ölebileceklerini düşünmemişler ve koşarak kaçmaya kalkışmışlardır. Böylece, ortaya son derece ani bir ölüme neden olan bir etkenin varlığı çıkıyor. Bunun ne olduğunu bilemiyoruz. En yakın olasılık, volkanik zehirli gazlar olabilir."*

Pompei'de, binlerce insan aynen bu şekilde evlerine kapanmış bir şekilde ölü olarak bulundu. Hepsi, evlerinde emniyette olacaklarını sanmışlardı. Bir kısmı, çatıların ve damların üzerlerine çökmesiyle öldüler. Diğerleri ise, aynı bahçedekiler gibi havasızlıktan boğularak ölmüşlerdi. Bu şekilde ölmüş, yaklaşık 2000 taşlaşmış ceset bulundu.

Vezüv neden kızdı?

Pompei ve Herkülanyum felaketinin sonuçlarını bilim adamları hâlâ araştırıyorlar. Hâlâ, bilinmeyen bir yığın olay ve açıklanamayan sayısız soru var. "Tanrı'nın gazap çeşmesi" olarak nitelendirilen Vezüv'ün, bu insanlara saçtığı ölümün nedeni, din adamlarına ve mistiklere göre ortadadır. Tüm insani değerlerden ve ahlaki kavramlardan uzaklaşan bu sapık halk, Tanrı tarafından en acımasız bir biçimde cezalandırılmışlardır. Peki ama, acaba ölenlerin tümü de bu cezayı hak etmişler miydi?

Bilim çevreleri ise felaketi yorumlarken çok daha ihtiyatlı davranıyor. Onlara göre, tüm doğal afetlerin belli bir yapısı, niteliği ve

zamanlamaları vardır. Bilimin görevi ise, bunları anlamak ve çözümlemektir. Böylece, insan bilgisiyle, doğanın verebileceği tüm zararlar önlenebilir. Bir diğer din-bilim sentezinde ise, insanın zekâsıyla her şeyin üstesinden gelebileceği öne sürülüyor. Tanrısal İrade, zekâyı ve düşünme yetisini insana bu nedenle vermiştir. Bu yaklaşıma göre, insan bu Tanrı vergisi yeteneğini kötüye kullanırsa, zaten kendi sonunu hazırlayacaktır.

Doğal nükleer bombalar

İnsanlığın, bilgisiyle geliştirdiği teknolojinin, gelecekte iyi veya kötü neler getireceği henüz belli değil ama bu konu gittikçe güncelleşiyor. Önemli olan, gelişen teknolojinin doğal afetlerle başa çıkıp, çıkamayacağıdır. Vezüv bir kez daha kükreyebilir mi ve çok daha büyük bir yıkıma sebep olur mu? Yoksa, yeni Vezüvler ortaya çıkabilir mi? Son yıllarda gittikçe sıklaşan depremler, yeni oluşumların habercileri olabilirler mi?

Volkanların ne yapacakları, hâlâ açıklanmamış bir soru. Uzun bir süredir sönmüş olarak bilinen bir volkan, uzmanlara göre çok daha tehlikelidir. Bu tür volkanların merkezi, katılaşmış lavlarla tıkanmıştır. Her şey bu merkezin altına bağlıdır. Bazen, bu alt katmanlarda aşırı bir ısı oluşur. Böylece lavlar yine birikir ama üstteki katılaşmış lavların altında sıkışıp kalırlar. Basınç giderek artar ve sonunda volkanın tepesi parçalanır.

Bu olay, hiç beklenmedik bir anda olacaktır. Eğer volkanın altında bir su kütlesi varsa, sonuç çok daha kötü olacaktır. Bu defa su sıkışacak ve oluşan buhar, çıkış yolu bulamayacaktır. İşte o zaman, volkan tümüyle havaya uçar. Bu öyle bir patlamadır ki atom bombasının patlamasını bile aşabilir.

Pelèe ve Krakatoa dehşeti

Yakın yılların en önemli volkanik patlamaları Martinik ve Krakatoa adalarında meydana geldi. Karaibler'deki Martinik Adası'nın kuzeybatısında bulunan, Pelèe Dağı, 8 Mayıs 1902'de patladı. Fışkıran lav ırmağı ve kaynar gaz bulutları hızla yayılarak, yakındaki St. Pierre kentini tüm halkıyla beraber yok etti. Pelèe'nin hışmından sadece bir kişi kurtuldu. O da kentin yeraltı hapishanesinde bulunan bir suçluydu.

Fakat, 20 Mayıs 1883'te indifa eden Krakatoa volkanı, yakın tarihin en büyük patlamasıdır. Krakatoa, Sumatra ve Java adaları arasında, Sunda boğazında yer alan, 45 km² genişliğinde bir adadır. Krakatoa volkanı daha önce, birkaç kez daha homurdanmıştı ama bu kadarı beklenmiyordu.

Volkan sabah saat 10'da indifa ettiğinde, hemen tüm adayı yok etti. Küller Büyük Okyanus ve çevresinde 800.000 km²'lik bir alana yayıldılar. Tüm bölge, iki buçuk gün süre ile kararardı. Tozlar ve küller, Stratosfere kadar yükseldi ve oradan tüm dünyaya yayıldı. Patlamanın sesi, yaklaşık olarak dünyanın on üçte birinde duyuldu. Bu patlamanın şiddeti, bugüne değin patlatılan en büyük hidrojen bombasından 26 kez daha fazlaydı. Patlama sonucunda oluşan, Tsunami adı verilen dev dalgalar, kıyı sularını 36 metre yükselerek, 40.000 kişinin ölümüne neden oldu.

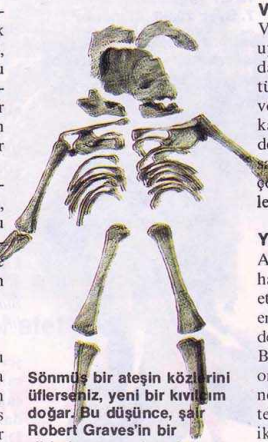

Sönmüş bir ateşin közlerini üflerseniz, yeni bir kıvılcım doğar. Bu düşünce, şair Robert Graves'in bir şiirinde geçer. Ama bu tanımlama, Herkülanyum için çok geçerli. Çünkü orada sönmüş bir yaşamın kalıntıları olan çıplak kemiklerden, bilgi kıvılcımları doğdu. Arkeolog ve antropolog Dr. Sara Bisel, yandaki kemikler için şöyle diyor: "Son derece cazibeli bir kadın. 25 yaşlarındaymış. Sarı saçlarını, tepesinde toplamış ve en önemlisi ilk çocuğuna hamileymiş. İskeletin alt tarafında, yedi aylık bir cenin kalıntısı görülüyordu. Son derece kırılgan, bir yumurta kabuğu gibiydi ve öylece kalmıştı" (üstte).

Ege Denizi'ndeki patlama

Krakatoa, tarihin en büyük patlaması olarak anılıyor ama daha beteri de var. Ege Denizi'nin güneyinde, Atina'nın yaklaşık 230 km güneydoğusunda Thera Adası bulunur. Bu ada volkaniktir. Thera, M.Ö. 1470'te merkezi Girit olan Minos uygarlığının bir yerleşim merkeziydi. O yıl, Thera, Krakatoa'nın 6 katı şiddetinde bir patlamayla havaya uçtu. Her şey yok oldu ve oluşan Tsunami dalgaları, Girit'teki tüm Minos uygarlığını yok etti. Thera patlaması, sonradan Atlantis efsanesiyle karışacak ve araştırmacılar Atlantis'in Atlas Okyanusu'nda mı, yoksa Ege'de mi olduğunu tartışıp duracaklardı.

Volkanların uyarısı

Volkanlar genellikle patlamadan önce, bazı uyarılarda bulunurlar. Çok ani patlamalardan önce bile, bazı maddeler ve kül püskürtürler. Krakatoa'da bile, patlamadan önce volkan bazı sinyaller vermişti. Kısacası, volkanların patlamaları bölgesel olaylardır. Bir depremde olduğu gibi, insanların kaçma fırsatı bulamamaları pek düşünülemez. Üstelik, çok büyük volkanik patlamalar çok sık görülen olaylar da değildir.

Yaşam kaygısı ve ölüm

Ama insanlar hâlâ volkanik bölgelerde ve hatta sönmüş ya da sönmemiş volkanların eteklerinde yaşamayı sürdürüyorlar. Bunun en önemli nedeni volkanik arazilerin, son derece verimli topraklara sahip olmalarıdır. Beslenme ve yaşamın sürdürülmesi kaygısı, onların bu tehlikeleri umursamamalarına neden oluyor. Pompei ve Herkülanyum da temelde bu amaçla kurulmuş kentlerdi. Her iki kentin çevresinde de son derece verimli tarım alanları vardı. Üstelik mükemmel birer doğal limandılar.

Her iki kentin kalıntıları, yüz yıldan beri İtalya'yı gezen turistler için dehşet verici bir yer. Her yanı ölüm kokan bu kalıntıların arasında dolaşanlar, Vezüv'ün dehşet ve ölüm saçtığı o günü yaşıyor gibiler. Vezüv ise, arada bir hafif dumanını tüttürerek, belki de bir gün yeniden patlamaya hazırlanıyor.

Kurtadamlar efsanesi

Vahşi kurtlara dönüşen insanlara ilişkin söylentiler, yüzyıllardır ağızdan ağza dolaşıyor. Kurtadam efsanelerini bilmeyen yoktur. Acaba tüm bunlar bir batıl inançtan mı ibaret? Kurtadam söylencelerinin ardında yatan ne?

19. YÜZYILIN ORTALARINA doğru, Polonya'da, Cracow ve Varşova'dan akıp geçen Vistula ırmağının yeşerttiği tablo güzeliğinde bir tepede, mutlu bir kalabalık eğleniyordu. Genç insanlardan oluşan bu topluluk müzik, dans ve şarkılarla hasat festivalini kutluyorlardı. Bol miktarda yemek ve içki vardı. Herkes özgürce içinden geleni yapıyordu.

Kız kaçıran kurt

Eğlencenin en hareketli anında, insanın kanını donduran korkunç bir çığlık duyuldu. Gençler danslarını yarıda keserek sesin geldiği yöne koştular. Onları dehşet verici bir manzara bekliyordu. Çok iri bir kurt, köyün en güzel kızını yakalamış, sürüklüyordu. Kızcağız, kısa bir süre önce nişanlanmıştı. Nişanlısı ise görünürde yoktu. Gençlerden en cesuru, kurdu takip etti ve sonunda karşı karşıya geldiler. Fakat öfkeli canavar, köpükler saçan ağzından avını yere bırakıp üzerine çıktı ve delikanlıyla dövüşmeye hazırlandı. Âdeta bir kuduz öfkesi taşıyordu. Bu arada birkaç köylü de evlerine koşmuş, tüfek ve baltalarını almışlardı. Ancak bir şey yapamadılar. Kurt, onları korkuttuğunu anlayıp kızı yeniden yakaladı ve yakındaki ormanın içinde kayboldu.

Garip bir konuk

Aradan yıllar geçti. Yine aynı tepede kutlanan bir hasat festivalinde insanlar eğleniyorlardı. Yaşlı bir adam eğlenenlere yaklaştı. Köylüler onu da eğlenceye katılmak üzere davet ettiler. Fakat yaşlı adam karanlık ve çekingen haliyle sessiz bir köşede oturup içmeyi tercih etti. Aşağı yukarı bu garip konuğun yaşlarındaki bir köylü de ona katıldı. Köylü, yaşlı adamın yüzüne bir-iki dakika dikkatle bakıp heyecanla sordu: *"John... Sen misin?"*

Yaşlı adam başıyla evetledi. Köylü, yıllar önce ortadan kaybolan ağabeyini birdenbire tanımıştı. Üstelik ağabeyi, kurdun kaçırdığı kızın da nişanlısıydı. Eğlenenler yaşlı konuğun etrafını sardılar ve garip öyküsüne kulak verdiler...

Ulumasıyla insanın kanını donduran, yalnız bir kurt. Ayıadam ve sırtlanadamlarla ilgili öyküler vardır ama bunlar kurtadam öyküleri kadar yaygın değildir. Bu da, insanların, kurdu çok güçlü ve yırtıcı bir hayvan olarak kabul etmelerinden kaynaklansa gerek (üstte).

Nişanlısını kaçırmış...

Adam, bir büyücünün hışmına uğrayarak kurda dönüşmüştü. O hasat festivalinde de nişanlısını kaçırmış, ormanda bir yıl yaşamışlardı. Sonra kız ölmüştü. Adam, anlatıyordu:

"O andan sonra, vahşi ve öfkeli duygularla kadın, erkek, çocuk; tüm insanlara saldırdım. Her hayvana zarar verdim. Tam bir kurt gibi... Kanlı ayak izlerimi hiçbir zaman tümüyle temizleyemem." Sözünün burasında kan lekeleriyle dolu ellerini gösterdi ve anlatmaya devam etti: *"Hemen hemen 4 yıldan beri ilk kez insan biçimine girdim. Oradan oraya dolaştım. Sizleri bir kez daha görmeyi diledim. Kulübemi ve insan olarak doğup büyüdüğüm köyümü... Artık, gene kurt oluyorum..."* Bu sözleri söyler söylemez kurt biçimine girdi. Hayretler içindeki köylülerin önünden hızla fırlayıp ormana daldı. Bir daha da asla görünmedi.

İnanmak güç

Bu öykünün masalları andıran bir çok yanı olması, onu ciddiye almayı zorlaştırıyor. Acaba aşırı içki, köy folklorunun her zamanki zenginliğiyle birleşip renkli hayal güçlerini harekete geçirmiş olabilir mi? Öykü dilden dile dolaşırken ayrıntı üstüne ayrıntı eklenerek bugünkü haline böylece mi geldi?

"Kırmızı Başlıklı Kız" adlı ünlü klasikten bir sahne. Kurtadam söylencelerine ilişkin öğelerden bir bölümüne bu masalda da rastlanır. Bilindiği gibi Kırmızı Başlıklı Kız'ın büyükannesi, masalda bir kurda dönüşüyordu (üstte).

Bu kuvvetli bir ihtimal. Bir çok mitolog, tarihçi, folklorcu ve psikolog, bundan salt gerçek olarak söz ediyorlar. Bu fikrin öne sürüldüğü kitaplardan bazıları şunlardır:

1883'te yayımlanan, **James Stallybrass**'ın kitabı, **"Teutonic Mythology"**, Elbe yakınlarında yerleşmiş eski bir Alman soyunun mitolojisini anlatır. 1892'de yayımlanan **John Fiske**'nin kitabı, **"Myths and miyth-makers"** (Mitler ve mit yaratanlar). 1863'te yayımlanan, **Walter E. Kelly**'nin kitabı, **"Curiosities of Indo-European tradition and folk-lore"** (Hint-Avrupa geleneği ve folklorunun ilginç yanları).

Bu konuda ciddi bir çalışma yapılmak istendiğinde karşılaşılan en büyük problem, gerçeği laf kalabalığından ayıklayabilmektir. Yukarıdaki hikâyede de yapılması gereken budur.

Kurtadam nasıl doğdu?

Bir insanın bir hayvan, özellikle de kurt biçimine girebilmeye yetenekli olması, kurtadam söylencesinin çıkış kaynağı hakkında yeterli bir açıklama değildir. Çok eskiden beri çeşitli kaynaklarda kurtadam öykülerine rastlanıyor.

M.Ö. 5. yüzyılda yaşamış olan eski Yunanlı tarihçi Heredot, bu konudan söz eder. Eski Yunanlılar ve Karadeniz'in kuzey kıyılarına yerleşmiş Scythia soyu, bölge yerlileri Neurianları sihirbaz olarak kabul ediyorlardı. Bu olağanüstü büyücülerin her yıl birkaç gün için kurda dönüştüklerine inanıyorlardı. Tarihin babası olarak nitelendirilen Heredot ise, dilediklerinde kurda, dilediklerinde insana kolayca dönüşebilen bir insan türünden söz ediyordu.

İnsan etine duyulan açlık

Bir görüşe göre yüzyıllar önce, insanlığın erken tarihlerinde, kurtadam, doğal olmayan bir istekle insan etine açlık duyan bir canlı türü olarak kabul edilirdi. Bu insan, çeşitli büyülerin yardımıyla, dilediğinde yırtıcı bir kurda dönüşmenin bir yolunu bulmuştu.

Eskilerin söylediğine göre, kurda dönüşen kişi, insan sesini ve insan gözlerini muhafaza eder. Ancak, vahşi, dört ayaklı kurdun kuvvet ve kurnazlığını taşır. Kurtadamın kim olduğunu ses ve gözlerinden tanımak mümkündür.

Antik edebiyatta kurtadam

Biçim değiştirerek kurda dönüşmek olayından, Roma edebiyatında bir büyü işi olarak söz edilir. M.S. I. yüzyılda eser vermiş **Vergilius**, bu söylenceden söz eden ilk Latin ozanı oldu. Bunu **Propertius, Servius,** ve **Petronius** izledi. Petronius, M.S. 54-68 yılları arasında Nero dönemi Roma'sının saray eğlence müdürüydü. **Satyricos** adlı kitabında hiciv, macera ve fantezi dolu bir kurtadam öyküsü de vardır.

Eski Yunan ve Roma geleneğinde bir insanın kurda dönüşmesi, bir ceza olarak simgeleniyor. Böyle bir olayı M.S. 64-113 yıllarında yaşamış olan **Plinius** şöyle anlatıyor:

"Tanrılara insan kurban etme törenlerinden birinde kurban, gölün kıyısından alınır. Ancak kurban, kaçarak karşı kıyıya yüzdü. Karaya çıktığında kurda dönüşmüştü. Bundan sonraki 9 yıl boyunca yanında bir grup insanla kırlarda dolaştı. Eğer bu süre içinde insan etine yaklaşmazsa yeniden insan olacaktı. Nitekim kurtuldu ama hayatının 9 yılını kurt olarak yaşadı."

Mitsel Tanrı'nın gazabı

Günahı yüzünden ceza olarak kurtadama dönüşen birinin öyküsünü de M.Ö. 43-M.S. 18 tarihleri arasında yaşamış **Ovidius** anlatır. **Metamorphoses** (Değişimler) adlı uzun şiirinde, yaradılıştan Sezar'a dek olan dönemdeki mucizevi değişimlerden söz eder.

Romalı ozan Ovidius, Arkadya'nın mitsel kralı **Lycaon**'un öyküsünü anlatır: *"Tanrılar tanrısı Olimposlu Jupiter, Lycaon'u denemek için kılık değiştirip onun sarayına yemeğe gider. Lycaon da onun Tanrı olup olmadığını anlamak için insan etinden yemek ikram eder. Jupiter bunu anlayınca ceza olarak Lycaon'u kurda çevirir. O da bu kimlikle sonsuza dek kalır ve çevreye korku salar."*

M.Ö. 4. yüzyıl civarında **Eflatun** ve M.S. 2. yüzyılda **Pausanias** da hemen hemen aynı türden değişim öyküleri anlatarak aynı noktada buluşuyorlardı.

Cadılar ve kurtadamlar

15. ve 16. yüzyıllarda kurtadama dönüşme inancı, tüm Avrupa'da büyücülük ve cadılıkla aynı kefeye konurdu. Özellikle Fransa ve Almanya'da kurtadam olduğundan şüphe edilen biri, acımadan yakılır ya da asılırdı.

Nitekim kurtadam avı dinsel duygular adına yapılırdı. Büyücü ve "kurtadam mahkemeleri" bugün bile anlatılıyor. Sözgelimi 100 yıldan daha fazla bir süre, 1520-1630 yıllarında Fransa'nın yaklaşık 30.000 kurtadam olayıyla sarsıldığı biliniyor.

Çeşitli örnekler

1573'te Fransa'da Dijon yakınlarındaki Dôle'de, Gilles Garnier adında bir "kurtadam",

köye zarar vermek ve küçük çocukları "yemekle" suçlandı. Suçunu itiraf edince de kazığa geçirilerek yakıldı.

Birkaç yıl sonra, 1598'de yine Fransa'da Caude yakınlarındaki ıssız ve vahşi bir yörede birkaç Fransız köylüsü, 15 yaşındaki bir erkek çocuğunun cesedini buldu. Çocuk korkunç bir şekilde parçalanmıştı ve her yerinden kanlar fışkırıyordu. Bir çift kurt da cesedi yiyordu. Uzaktan köylüler görününce kaçıp, ağaçlıkların arasında kayboldular. Köylüler "kurtları" izlediler ve bir çalılığın içinde sinmiş, yarı çıplak bir adam buldular. Uzun saçlıydı. Bakımsız, uzun bir sakalı, sanki pençe görünümünde uzun ve kirli tırnakları vardı. Aralarında pıhtılaşmış kanlar ve insan eti parçaları görülüyordu.

Bir ruh hastası

Adam, **Jacques Rollet** adında bir ruh hastasıydı. Köylüler gelip de kaçmadan önce cesedi parçalıyordu. Aslında ortada kurt filan yoktu. Adamlar o andaki heyecanlı halleriyle bu ruh hastası adamı bir kurtadam olarak algılamış olabilirler. Fakat bunu anlayabilmek olanaksızdı. Ama şurası kesindi ki, Rollet kendini bir kurt gibi hissediyordu.

Bu kuruntunun etkisi altındayken birçok insanı parçalayıp yemişti. Sonuçta ölüme mahkûm edildi. Fakat Paris Mahkemesi kararı bozdu. Onu bir akıl hastanesine gönderdi. Burası idam edilmeyen kurtadamların kapatıldığı bir yerdi!

Çağdaş örnekler

Kurtadamlara ilişkin olaylar eskisi kadar yoğun olmamakla birlikte zaman zaman bu tür olaylardan söz ediliyor. Örneğin Birinci Dünya Savaşı'ndan kısa bir süre önceüç kurtadamın ele geçirildiği öne sürülüyor. 1925'te ise Fransa'nın Strasbourg kenti yakınlarındaki bir köyün halkı, köyden bir çocuğun kurtadam olduğuna ilişkin tanıklık ettiler. 5 yıl sonra Bourg-la-Reine'de de bir kurtadam korku saldı. **Pierre van Peasen,** 1939'da yayımladığı, **Bizim Çağımızın Günleri** adlı kitabında bu olaya değiniyordu.

Dolunayın kurtları

1946'de Kuzey Amerika'nın en eski Kızılderili kabilelerinden biri olan Navajo'lara "dört ayaklı bir katil" musallat oldu. Bu garip yaratık hep dolunay zamanı ortaya çıkıyordu.

Güney Afrika'da yayımlanan Die Brandwag adlı dergide yer alan çağdaş bir çizim: Kurtadam, kurbanını yiyor (üstte).

1949'da Roma'da bir polis ekibi, garip davranışlı bir adamı izlemekle görevlendirildi. Adam, kurtadam psikozu içindeydi. Düzenli olarak her dolunay döneminde kontrolünü kaybediyor ve ürkünç bir şekilde uluyordu.

1957'de Singapur'da polisler, benzeri bir olayı izlemek için görevlendirildiler. Çünkü, bir yatılı kız okuluna sürekli olarak bir kurtadamın saldırdığı iddia ediliyordu. Kızlardan biri bir gece, baş ucunda duran birisinin varlığını hissederek gözlerini açtı. Karşısında saçları burnuna kadar düşen, uzun ve sivri dişli, korkunç görünüşlü bir adam duruyordu. Fakat olayın ardındaki gizem çözülemedi.

1975'te İngiliz gazeteleri, Staffordshire'in Eccleshall köyünde yaşayan 17 yaşındaki bir gencin olağanüstü haberleriyle dolup taşıyordu. Delikanlı, kurtadama dönüştüğü inancı içindeydi. Bu zihinsel acılarına kalbine sapladığı bir bıçakla son verdi. Delikanlının yakınlarından biri şöyle diyordu:

"Ölmeden çok kısa bir süre önce bana telefon etti. Yüzünün ve ellerinin renk değiştirdiğini ve giderek kurtadama dönüştüğünü söyledi. Az sonra sesi giderek homurtuya dönüştü."

Halihazırdaki bilimsel bilgiler, kurtadam olayında olduğu gibi bir insan formunun bu kadar kısa zamanda bir başka biçime dönüşmesinin kesinlikle olanaksız olduğunu ortaya koyuyor. Dolayısıyla kurtadam efsaneleri tümüyle cehalet ve kuruntu üzerine kurulmuş olabilir. Fakat yine de yüzlerce yıldır bildirilen bu tür olayların gözardı edilemeyeceği belirtiliyor.

18. yüzyılda yapılmış bir resim: Bir adam kurda dönüşüyor. O dönemlerde halk, bir kurtadamın giysileri saklanırsa artık onun insan biçimine giremeyeceğine inanırdı (altta).

"Ölüm mutlu bir başlangıçtır"

Gerek bazı bilimsel araştırmalar, gerekse öbür dünyadan alındığı belirtilen mesajlar, ölümün bir son olmadığını gösteriyor. Konuyla ilgili araştırmacılardan biri olan Dr. Raymond Moody, yüzlerce kişi üzerinde yaptığı inceleme sonunda, ölümün mutlu bir başlangıç olduğunu öne sürüyor.

BİLİM ADAMLARI ölüm konusuyla ilgilenip, bu yönde araştırmalar yapmaya başlayıncaya kadar, ölüm olayı hep dinsel bir çerçeve içerisinde kaldı. Ölümü ve ölüm ötesi ortamı araştıran en tanınmış araştırmacılardan biri, Amerikalı psikiyatrist **Elisabeth Kubler-Ross** şöyle diyor: *"Ölüm diye bir şey gerçekte yoktur. Ölüm sadece fiziksel bedenin terk edilmesidir. Ben buna inanmakla kalmayıp, böyle olduğunu biliyorum. Bu, benim için büyük bir farktır."*

Öbür dünyadan izlenimler

Dr. Kubler-Ross, böyle bir sonuca, "diğer bir gerçeğe" girmek üzere sınırı geçmelerinden önce kendileriyle konuştuğu,ölmekte olan birçok hasta üzerinde yaptığı gözlemlerle ulaştığını söylüyor. Bu kişiler son sözlerinde, öbür dünyanın sınırlı görüntülerini iletmektedirler.

Dr. Kubler-Ross'un değişik kişilerle görüştüğü biliniyor. Bu kişiler, "öte tarafın" ne kadar güzel, huzurlu olduğunu, tüm ağrılarının nasıl dindiğini ve orada, daha önce ölmüş olan yakınlarıyla karşılaşmalarını anlatırken kullandıkları ifadeler ilginç bir şekilde birbirine benzemektedir.

Ölümü yaşayanlar

Bunlardan başka bir de "geriye dönenlerin" olduğu bildiriliyor. Bu kişiler genellikle ağır bir hastalık, sözgelimi bir kalp krizi geçiren ve tıbben öldüğü kabul edilen hastalardır. Bu tür kişiler üzerinde yapılan araştırmalar, bunların "geçici olarak" öbür dünyaya gidip geldiklerini ortaya koyuyor. Psikiyatrist **Dr. Raymond A.Moddy**'nin, 1975'de yayımlanan, **Ölümden Sonra Hayat** adlı kitabında bu tür çok sayıda olaya yer veriliyor. Dr. Moody ile görüşen hastalardan biri başından geçen "ölüm deneyimini" şöyle anlatıyor:

Parlak bir ışık

"Bedenimin dışındaydım. Bu, kuşkusuz böyleydi. Kendi bedenimi, oradaki ameliyat masasının üzerinde görüyordum. Başlangıçta kendimi pek huzur içinde hissetmiyordum. İşte o zaman o parlak ışık geldi. İnanılmayacak netlikteki çok açık sarı, hemen hemen beyaza çalar ışığı tarif etmek olanaksızdı. Bütün oda onunla aydınlanmış bulunuyordu. Bu esnada ben, açık bir şekilde, doktoru ve hastabakıcı kadını görmeye devam ediyordum.".

Zamanı gelmemiş

"Kendi kendime ne olup bittiğini soruyordum. Sonra sanki o ışığın içindeki bir varlık bana şu soruyu sordu: 'Ölmeye hazır mısın?' Birisi bana soru sordu, fakat ortada kimse yoktu. Oysa benim saatimin gelmediğini, onun anladığı kuşkusuzdu. Bu bir çeşit sınavdı ve ben reddedildim. Kendimi tahayyül edilemeyecek bir sevgiden çıkan huzurla kuşatılmış olarak, güvencede hissediyordum. Bence ölüm bir son değil, mutlu bir başlangıçtır."

İkinci bir beden

Dr. Moody ile görüşen kişiler, çoğu kez son derece aciz ve güçsüz kaldıkları bir noktayı vurguluyorlar. Bedenlerinin üzerinde, maddesel olmayan bir şekilde uçarlarken, kendilerini duyurmayı bir türlü başaramıyorlardı. Doktorların ve hastabakıcıların gözlerine görünmüyorlar, birçok engeli geçebiliyorlar ama onları tutmayı başaramıyorlardı. Bununla beraber, bu maddesel olmayan şeklin de bir tür beden olduğuna ilişkin ifadeler vardı. Hastalardan biri şöyle diyordu:

Tanımlamak zor

"Bu, öteki bedendir. Fakat tamamıyla bir insan bedeni değildir. Onun bir şekli vardır. Fakat hiçbir rengi bulunmamaktadır. Bununla beraber, 'el' olarak nitelendirilebilecek bir şeyler hissettiğimi biliyorum. Fakat bunu tarif etmek çok zor."

Deneyimlerin ortak noktaları

Dr. Elisabeth Kubler-Ross topladığı yüzlerce vakayı değerlendirerek bunlar arasındaki ortak noktaları da belirledi. Bunları şöylece sıralamak mümkün:

1- Klinik ölümden önceki son anlarda hasta, hiçbir acı ve rahatsızlığın olmadığı, muazzam bir huzur ve sükûnet duygusunu dile getirmektedir. Dr. Kubler-Ross, ölürken

DARKMALT

Hieronymus Bosch tarafından yapılan, "Dünyevi Zevklerin Bahçesi" adlı tablo. Bosch insanın düşünsel dünyasını tamamen maddi ve alt düzeyde olarak kabul ediyordu (solda).

1935'te ölen Arap Lawrence lakabıyla tanınan T.E. Lawrence, yaşadığı zamanda zeki ve güçlü bir adamdı. Öldükten sonra verdiği ruhsal mesajlarda, "öbür dünyanın daha üst kademelerine çıkabilmek için, bazı arzu ve isteklerini bastırmak zorunda kaldığını" belirtiyordu (en altta).

Geleneksel Batı inancına göre, Fra Ancelico'nun fırçasından "Muhakeme Günü" (altta).

hastalarının yüzünde inanılmayacak derecede huzurlu bir ifade bulunduğunu belirtiyor. Hatta çoğu vakalarda ölüm deneyimi o kadar güzel oluyordu ki, Dr. Kubler-Ross bunun bir intihar furyasını başlatacağından bile korkmuştu.

Her şeyi izleyebiliyorlar

2- Sonradan yaşama dönenlerin anlattıklarından anlaşıldığı kadarıyla ölmekte olan hastalar, ne olup bittiğinin tamamıyla farkındadırlar: *"İnsanlar ameliyat sırasında kendilerini ameliyat masasının üzerinde yüzerken bulabiliyorlar. Olanı biteni izleyip tüm konuşulanları dinleyebiliyorlar. Böylece ortada dolaşan herhangi bir sır varsa, artık bu, bir sır olmaktan çıkmaktadır."*

Artık korkmuyorlar

3- Geriye dönenler artık hiçbir zaman ölmekten korkmuyorlar. Hatta bunların bir çoğu geri dönmeyi bile istemiyorlar. Birçok vakada, "öbür taraftan birisi" kendilerine henüz ölüm anının gelmediğini söylüyor.

Bazıları ise karşı konulmaz bir şekilde her şeyi oluruna bırakmak dürtüsü altında kalıyor, ancak ailelerinden ya da tamamlanmamış bir işlerinden ötürü geri dönmeye mecbur oluyorlar.

4- Öte tarafta genellikle ölmekte olan kişiyi karşılamak üzere "biri" bulunmaktadır.

Hayal görmüyorlar

Dr. Kubler-Ross ölmekte olan veya geriye dönen hastaların yaptıkları açıklamalarda şaşılacak derecede bir zihin açıklığı görüldüğünü de belirtiyor: *"Bu hastalar hayal etmiyorlar. Ne psikozludurlar, ne ilaç etkisi altındadırlar ne de birtakım hayallere neden olacak derecede yüksek ateşleri vardır. Yüksek düzeyde bir algılama yeteneğine sahiptirler ve geriye döndükleri takdirde, doktorların kendilerini kurtarma çabalarını inanılmayacak şekilde ayrıntılı olarak anlatabiliyorlar."*

Öbür dünyanın mesajları

Ölümden sonra bir yaşam olabileceğine iliş-

kin mesajlar, ya da daha yaygın adıyla "tebliğler" de var. Fakat bu bilgiler zaman zaman kuşkuyla karşılanıyor. Bunların, tebliği alan medyumun bilinçaltından kaynaklanabileceği öne sürülüyor. Fakat bu ve benzeri iddialara rağmen, konuyla ilgili araştırmacılar, ortada sayısız tebliğin olduğunu ve bunların tümünün de görmezlikten gelinemeyeceğini vurguluyorlar.

Önyargılı davranmak yanlış

Aynı kişiler, ölüm sonrası ortamın nasıl bir yer olduğunun ancak bu bilgiler sayesinde anlaşılabileceğini belirtiyorlar. Gerçekten de kuşkuyla karşılanabilecek birtakım tebliğlerin dışında, oldukça tutarlı ve düşündürücü tebliğler de var. Açıkçası öbür dünyadan alındığı öne sürülen tüm bilgilerin, bir önyargıyla hemencecik değerlendirilmelerinin yanlış bir yol olduğu anlaşılıyor.

Sağduyu ile değerlendirmek

Aralarında Türkiye'nin de bulunduğu, dünyanın çeşitli ülkelerindeki yüzlerce psişik araştırma kurumunda, çok sayıda bu tür doküman olduğu biliniyor. Bu kurumlarda yüzyıllık hatta daha da eski dönemlere ait tebliğler kayıtlıdır. En ideal yaklaşım, bunları eline alan kişinin tamamen sağduyuyla, bu "haberleşmelerin" değerini ve uyandırdığı etkileri sağlıklı bir şekilde gerçek yerine koyabilmesidir.

Öte yandan öldükten sonra dünya yaşamına ait birtakım özelliklerin de kaybolmayıp, ölenle birlikte öbür dünyaya gitmesi gerektiği de öne sürülüyor. Bazı tebliğlerde verilen bilgilere göre, ölmeden önce insanda var olan bazı heyecanlar, ahlâki kavramlar ve bazı bellek kayıtlarının bunu doğruladığı anlaşılıyor.

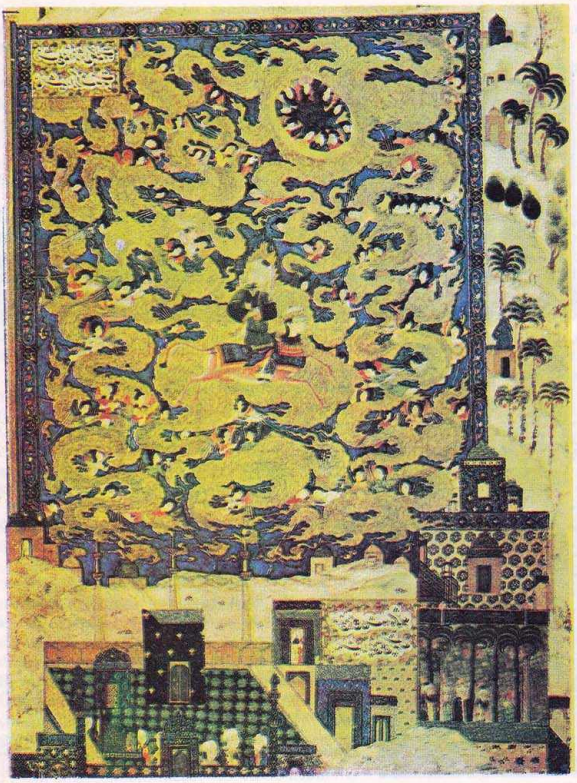

16. yüzyıl başlarında çizilen bir İran minyatürü: Hz. Muhammed'in "Miraç" yolculuğu. İslami kaynaklar, Hz. Muhammed'in Miraç sırasında göğün 7 katını dolaştığı ve her katta kendisinden önceki peygamberlerle görüştüğünü bildiriyor (altta).

"7 kat gök"

Genellikle, çeşitli tebliğlerde ölümden sonraki yaşam, varlığın giderek saflaşmasını ve kendi kendini sürekli yenileyerek olgunlaşmasını sağlayan bir ortam olarak nitelendiriliyor. Yine bazı tebliğlerde öbür dünyanın yapısıyla ilgili, "yedili bir sistemden" söz ediliyor. Bu yedi kademenin, ya da yedi tekâmül düzeyinin aslında, varlığın ruhsal olgunluk düzeylerini belirleyen sembolik anlatımlar olduğu ifade ediliyor. Bazı araştırmacılar ise bu yedili sistem ile İslâmiyetteki yedi kat gök olgusu ile benzerlikler bulduklarını öne sürüyorlar.

Olgunlaşma orada da sürüyor

Bunlardan herhangi bir kademeye sadece ruhsal yapının olgunlaşmasıyla ve derinleşmesiyle ulaşılabileceği belirtiliyor. En son kademeden sonra ise, deyim yerindeyse "ruhsal görevler alabilen" daha üst kademelerdeki bedensiz varlıklardan çeşitli yardımlar alınabileceği söyleniyor. Dolayısıyla varlığın kendini geliştirmesi, olgunlaştırması işlemi sadece bu dünyada değil, öbür dünyada da sürüyor.

Ölüm bir mutluluktur

Çoğul kişi, ruhsal varlığın fizik bedeni ile ilişkisini kesmesinin, yani ölüm olayının, görünüşte ıstırap verici olduğunu düşünür. Oysa, ölümün huzura ve mutluluğa kavuşmak için, bir tür kurtuluş yolu olduğu bir çok tebliğde vurgulanır.

Türkiye'nin önde gelen ruhçu araştırmacılarından Dr. **Bedri Ruhselman**'ın 1952 yılında, "Kemal Yolcusu" takma adıyla tebliğler veren bir bedensiz varlıktan bir medyum aracılığıyla aldığı bir tebliğde bu konuya ilişkin olarak şöyle deniyor:

"Ölümsüzlükten korkunuz"

"Bedene bürünmüş ve madde kâinatının ağır icapları içinde tekâmülünü tamamlamak için çırpınan beşeriyet, yeni ufukların kapılarını açacak olan ölüm olayını ne yazık ki bencilliklerinin bir belirtisi olarak yanlış yorumlamaktadır. Böylece ölümü, kendisi için bir ıstırap

Öbür dünyada yaşam

Türkiye Metapşisik Tetkikler ve İlmi Araştırmalar Cemiyeti'nin kurucusu, spiritualist deneyci ve araştırmacı Dr. Bedri Ruhselman, 1946'da yayınladığı "Ruh ve Kâinat" adlı kitabında, ölüm sonrası ortamı ve özelliklerini şöyle anlatıyor:

"Dünya dışında kalan ve ölüm sonrası dünya varlıklarına kapılarını açan âlem, daha yüksek ve daha az yoğun bir madde âlemidir. Ruh, dünyaya olduğu gibi, oraya da ancak maddi imkânlarla geçiş yapar. Biz o âlemi, dünyadan ayırabilmek için "Spatyom" kelimesiyle tanımlayabiliriz.

Spatyom'un ilk kademesi dünyadaki görgü ve deneyler oranında kazanılan duygu ve düşünce kavramlarının tezahür yeridir. Burada ruhsal eylemler ve etkinlikler bilinçli veya bilinçsiz maddesel gerçekleşme imkânlarını bulurlar. Yani bu kademe bir hazırlanma yeridir.

Spatyom'un bu aşamadaki özelliği bir tür şuursuzluk ve alışmaya yönelik bir şokun yaşanması şeklindedir. Burada ruhsal varlıklar, kendi algılamalarına uygun olmayan, yabancı bir ortamın tatsız olayları ve sürprizleri karşısında şaşkın ve bulanık bir haldedirler. Etraflarında olanları yalan yanlış yorumlamaya çalışırken olayların nasıl oluştuğunu bilemezler ve olaylarla kendileri arasında bir ilişki kuramazlar. Bu aşama bir geçiş dönemidir.

Buradaki varlıklar birçok şeyi meydana getirirler. Ama oluşturdukları bu objelerin kendi hayallerinin ürünü olduğunu düşünemezler. Ruhlar bilmeden oluşturdukları hayallerin, mizansenlerin içinde yaşarlar. Bu yaşam onlar için yerine göre ıstıraplı, yerine göre ıstırapsız olur.

İkinci aşama kesin bir sınırla ayrılmış değildir. Bu devreler binlerce değişik nüans içerirler. İmajinasyon ve oluşturma devam eder ama ilk aşamadan biraz daha farklıdır. Bu arada, ruh biraz daha iradesine sahiptir. Tekâmül derecesi oranında, olayların ve ortamın nedenlerini ayırt edebilirler.

Üçüncü aşamaya ulaşabilen ruhlar, olayların özelliklerini araştırmaya ve bu yoldan, evreni yöneten "Büyük İlk Neden"e karşı olan idraklerini geliştirmeye aday olurlar. Burada sürekli bir gözlem ve eylem vardır. Ruh milyarlarca yıllık yaşamını gözler, yorumlar ve edindiği sonuçların bilgilerini ilahi yasaların hikmetiyle karşılaştırmaya çalışır. Artık, üç boyutlu âlemin kavramlarından uzaklaşmaktadır.

Bundan sonraki aşamaların ve ebedi yükselmenin yasalarını, realitesini anlamak mümkün değildir. Orası bizim yeteneğimizin son bulduğu yerdir. Ama bu yer, bize göre öyle bir sondur ki, yaradılışın ebedi ve ezeli varlığı içinde belki henüz bir başlangıç bile olamaz..."

kaynağı haline getirmektedir.

Ölüm bir köprüdür. Yeni bir hayata sizi ancak o bağlayabilir. Ölümün beşeriyete getirdiği mutluluğu ve tekâmülü düşünerek, bunun varlığı karşısında minnet duyunuz. Ölümsüzlükten korkunuz. Ölüm, tekâmülün anahtarıdır. Anahtarsız hiçbir kapıyı açamazsınız. Ölüm bir hakikattir. Ondan kaçamazsınız."

Cennete ulaşan insanın cinsel arzularını simgelediğine inanılan bir Hindu heykeli: "Apsaras". Çoğu eski din, izleyicilerine "cennetin bahçelerinde", eğlence, zevk ve seks olduğunu vaat eder. Ölümden sonraki yaşamın ilk kademeleri, insanın hayallerin gerçekleştiği bir yer olarak bilinir (altta). Robert Blair'in, "Mezar" adlı eseri için William Blake tarafından 1813'te yapılan resim. Kutsanmış bir geleceğe doğru yol açmak için, elinde anahtarlarla kefenli cesetten çıkan, özgürlüğüne yeni kavuşmuş bir ruh görülüyor (solda).

Altı aylık,tam olarak korunmuş bir yavru mamut gövdesi. 1977 yazında Sibirya'da Yakutak yöresindeki bataklıklarda bulundu. Araştırmacılar ona "Dima" adını verdiler (solda).

Yapılan deneyler Dima'nın bir olasılıkla ince bir buz tabakasına basarak bataklıkta öldüğünü ortaya koydu. Ayakların ucunda iki tane çok belirgin parmak vardı. Bunlar küçük cisimlerin toplanmasına ve burun deliklerini soğuklardan korumaya yarıyordu (en altta ve altta).

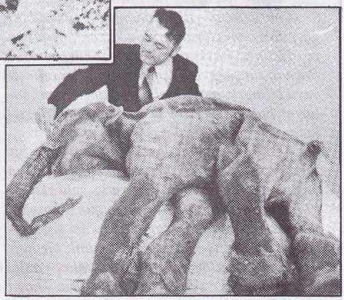

Mamutların izinde...

Zaman zaman Sibirya'nın meskün olmayan ormanlık yörelerinde mamutların görüldüğü öne sürülüyor. Bazı bilim adamları, bu tarih öncesi hayvanların günümüzde de yaşıyor olabilecekleri varsayımı üzerinde duruyorlar.

BEREZOVKA'da bulunan mamut kalıntıları bilim adamlarına üzerinde çalışılacak yeni malzemeler verdi. Bunlardan biri hayvanların ağızlarında bulunan yutulmamış ot parçaları idi. Bu onların ani bir ölümle karşılaştıklarını ortaya koyuyordu. Fakat bu nasıl olmuştu?

Bu kalıntılar üzerinde yapılan otopsi, sonucu açığa çıkardı. Araştırmaları yöneten **Dr. Hertz** diğer mamut ölümlerinin de aynı biçimde olduğuna inanıyor. Hayvanların midelerinde yapılan araştırmalarda, çeşitli türlerde otlar, yosunlar, buna ek olarak da tundra bitkilerinin yeşil dalları ve çam gibi ağaçların bulunduğu ortaya kondu. Belirli tohumların varlığı, ölümlerin sonbaharda meydana geldiğini ortaya koyuyordu. Henüz çiğnenmemiş düğüncíçeği artıkları da mamutların ani bir felaketle karşı karşıya kaldıklarını gösteriyordu. · DARKMALT

Jeologların buluntularına göre olay, mamutlarının otlarlarken ince buz üzerinde durdukları, sığ koyaklara gömüldükleri yolündaydı. Onlara göre, göçmeyle birlikte tonlarca kar ve buzu birlikte sürüklemişler, böylece onların arasında boğulmuşlardı. İşin ilginç yanı, gövdenin belirli kısımları değişimlere uğramıştı. Yarı sıvı halinde bulunan gövde yağı ise bir tür içyağı gibi donmuştu. Bu durum ister hayvan olsun, ister insan

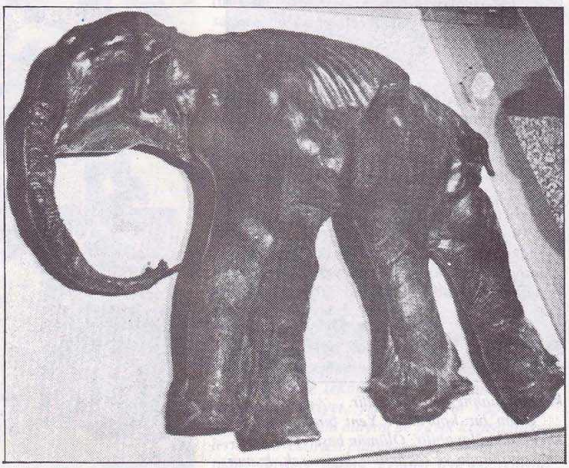

olsun, gövdenin suya veya nemli bir ortama girdiği zaman ortaya çıkan bir haldi.

En iyi örneklerden biri

Bundan sonra donmuş bataklıklarda iyi korunmuş diğer gövdeler de bulundu. Örneğin, 1948 yılında yüksek basınçlı suyla yapılan kazılar, yavru bir mamutun başını ve gövdesinin ön kısmını ortaya çıkardı. Aynı biçimde, en iyi örneklerden biri olan Berezovka mamutu da 1977'de yol yapımları sırasında ortaya çıkarıldı. Ceset altı aylık bir yavruya aitti ve bozulmamıştı.

Uzmanlar ilk kez olarak gövdenin sonlarında iki ayrı "parmağa" rastladılar. Bunlar görünüşe göre küçük cisimlerin toplanmasında işe yarıyordu. Aynı zamanda mamutların alttaki "parmakları" soğuğu burun deliklerinden uzaklaştırmak üzere bir koruyucu olarak kullanılıyordu.

Açlıktan mı öldüler?

Yaklaşık 1900 mamut aynı şekilde ölmüşlerdi ve Hertz'in belirttiğine göre, ölüm bu iri cüsselerin tümüne aynı biçimde gelmişti. Ancak şüpheciler tüm mamutların aynı biçimde öldükleri kanısında değillerdi. Bir diğer görüşe göre ise, ısıdaki ani bir değişikliğin Sibirya'nın kaynaklarını kuruttuğunu ve mamutların yiyeceksiz kaldıklarını düşünüyordu. Bu teori ilk kez 19. yüzyılın başlarında Georges Cuvier tarafından ortaya atıldı. Cuvier çağdaş paleontolojinin babası olarak nitelendiriliyor ve fosiller ile ilgili çalışmalarıyla tanınıyor. Bilimin ana kanadı, bir felaket varsayımı üzerinde duruyor. Curvier bu hipotezini milyonlarca yıldan beri fosillerin içlerinde bulunduğu "yarıklar"ın yanlış yorumlanmasına bağlıyordu. Bu fosiller bir kaya katmanında birleşmiş durumda olanların arasında bulunmuştu.

Bitki örtüsünün değişmesiyle

O zamanki jeolojik bilgilerle bilim adamları dünyanın yüzeyinde oluşan volkanik veya diğer hareketlerin, yer katmanlarının sıralanmasında birtakım karışıklıklar yarattığını bilmiyorlardı. Yine de hiçbir yerde mamutların azalmalarından bu zamana dek, yarıklarda oluşan fosillerle ilgili bir kaydın olmadığı belirtiliyor. Ne de Hertz'in belirttiği gibi bitki örtüsündeki değişiklikler buna neden olmuştur.

Bunun, Berezovka mamutunun düğünçiçeklerini sindirirken ölmesiyle kanıtlandığı ileri sürülüyor.

Şiddetli soğuğa dayanıklıydılar

Bu büyük sürülerin birdenbire ortadan kalkmalarındaki en akla yakın açıklama bir dizi kış sonunda ısının aniden düşmesine bağlanabilir. Mamutlar bilindiği gibi göç eden hay-

Bir ressamın gözünden tüylü mamut. Kuzey Sibirya'da bulunan kalıntılara göre çizilmiştir. Bu hayvanlar, kuzey kutbu ile dev ormanlar arasında yaşıyorlardı. Dev ormanlar onlara yiyecek sağlardı. Mamutlar hâlâ Sibirya'da yaşıyor olabilirler mi? (altta).

vanlardı. Kışın yavaş yavaş güneye göçerler, baharda ise kuzeye çıkarlardı. Onların çok ilgi çeken eğri dişleriyse, kar kümelerini küreyerek altındaki bitkileri ve otları ortaya çıkarmada işe yarardı. Bu dev yaratıklar kuşkusuz çok soğuklarda yaşayabiliyorlardı.

Uzun tüyleri, günümüz Afrika'sında yaşayan akrabalarına hiç benzemeyen küçük kulakları ve develerinki gibi enerji depolamaya yarayan hörgüçleri, soğukta yaşamalarını sağlardı. Ancak çok çetin kış koşullarında bu hayvanlar yiyecek için yeterince derinlere inemeyebilirlerdi. Eğer bu koşullar yüzyıllarca sürmüş ise, bu hayvanların yok olmaları için gerekli nedenler hazırlanmış olurdu.

Tüylü mamutun dev gövdesi. Bu maket, Sibirya'da bulunan örneklere göre yapıldı. Bu hayvan niçin binlerce yıl sonra çevreye uyum sağlayarak yaşıyor olmasın? Yoksa gerçekten yok mu oldu (üstte)?

İklim değişiminden etkilendiler

Gerçekler de bu iddiayı desteklemektedir. 1898'de Amerikan Jeoloji Kurumu'nun bülteninde yayımlanan bir yazıda **Robert Bell** benzer bir yaklaşımda bulundu. Bell Kanada'nın Ungava Körfezi'nde Akpatok adasında meydana gelen bir olayı ele aldı. Bu büyük adada çok sayıda rengeyiği sürüleri vardı.

Fakat bir kış, karın her zamankinden derin olduğu bir zamanda, yağmur yağdı. Bu görülmemiş bir olaydı. Hem çıplak toprağın, hem de karın üzerinde sabit bir kabuk oluştu. Bu da geyiklerin yiyecek elde etmelerini engelledi. Sonuç olarak yüzlerce geyik mahvoldu. Bundan sonra ada hiçbir zaman yeniden düzene giremedi. Eğer bu sürüde tüm geyikler olsaydı rengeyiği türü herhalde tükenecekti.

Belli aynı zamanda Sibirya'nın deniz kenarlarında dev yığınlar halinde mamut kemiklerinin bulunduğundan da söz ediyordu. Bunlar özellikle Lena gibi ırmakların kenarlarındadır. O kendi zamanında bufaloların büyük sürüler halinde donmuş nehirlerin üzerlerine sürüldüğünden söz eder ve buz onların ağırlıklarını çekemeyecek kadar güçsüzdür. Mamutlar ise bufalolardan ağırdırlar.

Bazı ipuçları var

Tüm bu teorilere ek olarak tarih öncesi insanının, hayvanları nesillerinin tükenmesine yakın bir zamanda avlamaları, tüylü mamutların niçin ortadan yok oldukları konusunda bazı ipuçları verebilir. Yalnızca ümit verici, ancak ihtimal dahilinde olmayan bir nokta kalır: Tüm hayvanlar gerçekten yok olmuşlar mıdır?

Uzun tüylü filler!

Sibirya'nın büyük ormanları 7.770.000 km²'lik bir alana yayılır. İlkel avcılar ve kabileler dışında buralarda yaşayan yoktur. 1581'de bir araştırma grubunun başkanı olan Ermak Timofeyevich Sibirya'nın içlerine gitti. Raporlarında belirttiğine göre kendisinin ve adamlarının Ural bölgesinin batı kıyısında ilk gördükleri şey, "uzun tüylü filler"di. Yerliler için bu hiç de şaşırtıcı değildi. Bu kuşkusuz Hollandalı diplomat ve kâşif **Evert Ysbrandt Ides**'ten tam yüzyıl önceydi ve Mamontovakosty'nin file benzer bir hayvandan geldiğini

Ani bir afet

Mamutlar nasıl yok oldu? Dr. Immanuel Velikovsky bu tüylü mamutların kaderleri ile ilgili düşüncelerinde şöyle diyor:

Dr. Velikovsky dünyanın her tarafındaki efsanelerde doğaüstü olayların tanımlandığına inanmaktadır: İncil'de adı geçen Eriha kentinin yıkılan duvarları veya Yunan mitolojisindeki Phaeton gibi. Bunlar kuyrukluyıldızların dünyaya çok yaklaştıklarında meydana gelen afetler olarak biliniyor.

Dr. Velikovsy mamutların yok oluşlarına **ÇarpışanDünyalar** adlı kitabında açıklık getirmeye çalışıyor. Bunlar kıyametin sonuçları olabilir. İddiasına göre mamutlar, evrime ayak uyduramadığı için yok olan canlılar değillerdir. En iyi örnekler donmuş bataklıkların derinliklerinde gömülüdür. Bu onların aniden öldüklerini göstermektedir. Velikovsky'ye göre önemli olan diğer bir nokta da mamutların midelerinde bulunan bitkilerin çok uzun bir süre Sibirya'da yetişmediğidir. Velikovsky bu felaketin iklimdeki ani değişiklikten kaynaklandığını öne sürüyor.

İngiltere'deki mamutlar

Mamut artıklarının kutup dairesinde de bulunmasının önemli bir keşif olduğu belirtiliyor. İngiltere'de bulunan mamutlarla ilgili, en az bir kayıt vardır. Bu mamut kalıntısı 1964 yılında Essex yakınlarında Avely'de bulunmuştu.

Buluntu, iki iskeletten oluşuyordu ve bir kil ocağından çıkarılmıştı. Bunlar birbirlerinden 30 cm kadar uzaktaydılar. Altta yatan yaratık, düz dişli bir fildi. Bunlar buzulçağının nispeten ılık zamanlarında İngiltere'de yaşıyorlardı. Diğer iskelet ise daha alt tabakalara gömülüydü ve mamutların ilk türlerinden biri olarak biliniyor. Sibirya ve Alaska'da artıkları bulunan tüylü mamutların atasıdır. Kemikleri olduğu kadar, dişleri de bulunmuştur.

Bir diş tamamdır, ancak kırılmıştır. Diğeri ise 15 cm uzunluğundadır. Mamutun yaşadığı zamanlarda kırıldığı izlenimini veriyor. Buluntuların 100.000 ve 200.000 yaşlarında oldukları tahmin ediliyor. Bunlar bir zamanlar Londra'nın Trafalgar meydanında dolaşıyorlardı!

belirtmişti.

"Mamutları gördüm"

Ancak çok etkileyici bir öykü de 1920'de bir Fransız diplomatı olan Bay **Gallon** tarafından açıklandı. Gallon 1920'de Sibirya'ya gitti ve dört yılını Sibirya ormanlarında avcılıkla geçirmiş bir Rus köylüsüyle konuştu. Köylü Gallon'a şunları anlattı:

"Çamura basılmış dev bir ayak iziydi. Uzun tarafı 60 cm. kadardı ve diğer tarafı da 45 cm. idi. Yuvarlak değildi, oval gibiydi. Dört tane iz vardı, dört ayağın dört izi. İlk ikisi biraz daha büyük olan diğer çiftten büyüktü ve 5 metre kadardı. İzler birden doğuya, ormanın içine doğru dönüyordu. Burada orta boy karaağaçlar vardı. Oraya doğru gittiğimde dev bir gübre yığını gördüm. Dikkatlice baktığımda bitki artıklarından oluştuğunu anladım. Hayvanın ormana gittiği yönde bulunan, 3 metreden daha uzun, kırılmış dallar gördüm."

İkinci bir mamut

Avcı bu izleri takip etti ve birkaç gün sonra, bu hayvana katılan bir ikincisini buldu. O da ilki gibiydi. *"Rüzgâr bana doğru esiyordu, bu onların benim burada olduğumu anlamamaları bakımından iyiydi. Birden hayvanlardan birini çok açık olarak gördüm, gerçeği söylemek gerekirse çok korktum. Yeni fidanların yanında duruyordu. Dev dişleri olan kocaman bir fildi.*

Görebildiğim kadarıyla kahverengi kestane rengindeydi. Butları üzerinde çok uzun tüyleri vardı, fakat ön taraflarda kısa görünüyordu. Şunu söylemeliyim ki, böylesi büyük filler konusunda hiç bilgim yoktu. İkinci hayvan da, eminim ki o civardaydı. Ağaçların arasından yalnızca birkaç kez gördüm. İlkiyle aynı büyüklükte gibiydi."

Avcının gördüğü neydi?

Avcının silahı bir ayıyı vurmak için yeterliydi, ancak böylesi bir devi vurmaya gücü yetmezdi. Uzaklaşarak kaldığı kışlık yere döndü. Gördüklerinden korkmuştu. Gallon raporunda şöyle diyordu: *"Öyleyse bu adamın öyküsündeki hayvanların mamutlar olduğunu öğrenmek konusunda çok bilgisiz olduğunu görüyoruz. Ona adını söylediğimde, anlattıklarımdan hiçbir şey anlamadığını belli etti."*

Açıklama yapılamıyor

Bu açıdan, konuya bakacak olursak hiçbir bilim adamı mamutların soylarının niçin tükendiği konusunda ayrıntılı bir açıklama yapamamaktadır. Midesinde kalan son yiyeceklere bakacak olursak Berezovka mamutunun hâlâ Sibirya'da dolaştığı varsayılabilir. Gallon'un da belirttiği gibi, çok az sayıda, hantal hantal yürüyen uzun tüylü varlıklar Sibirya'nın uçsuz bucaksız ormanlarında yaşamlarını sürdürüyor olabilirler.

Daha fazla bilgi için:
Elephants and Mammoths, H. Gwynne Vevers, Bodley Head, 1968.
Monters and Mythic Beasts, Angus Hall, Aldus, 1976.
The World Atlas of Mysteris, Francis Hitching, Pan, 1979.

Mary Celeste'de son durum

Bilinmeyene yolculuk

Mary Celeste'in mutfağındaki masada duran bardaklardaki çaylar hâlâ ılık, cankurtaran sandalları yerlerinde duruyor. Ama mürettebatı ve yolcuları ortada yok. Mary Celeste efsanesi buradan başlıyor. Sonra olaylar garip bir şekilde gelişiyor. Öyleyse, gerçekte neler oldu?

MARY CELESTE'İN mürettebatının yok oluşundan sonra oluşan efsanenin yayılması uzun sürmedi. Bu efsane aslında 1872 yılında Cebelitarık'ta, **Solly Flood**'un, Kaptan **Morehouse** ile Dei Gratia'nın mürettebatını boşuna suçlamaya çalışınca başladı. Yazarlarla gazeteciler hemen olayı ele alarak, kısa sürede toplumun hayal gücünü harekete geçirdiler.

Dei Gratia'nın mürettebatı esrarlı gemi Mary Celeste'i görüyor. Gordon A. Johnson imzalı bu resim, 1965 yılında Mary Celeste' in sigortalandığı Atlantic Mutual şirketi tarafından yaptırılmıştı (üstte).

Efsane gerçekleştiriliyor!

Gemiye ilişkin ilk önemli öykü, 1884 yılı Ocak ayında, **Cornhill** adlı bir dergide çıktı. **Gilman C. Parker** ise bundan tam 11 ay sonra, bile bile gemiyi yakıp kül etti. (Bk. sayfa 1055. Kutu içi). Bu heyecan verici öykünün adı, J. Habakuk Jephson raporuydu. Aslında olaylarla pek ortak yanı da yoktu. Ama Amerikan gazeteleri öyküyü gerçek bir olay gibi yayımladılar. Büyük öfkeye kapılan Solly Flood ile Cebelitarık Konsolosu **Horatio Sprague** ise, olayı yalanlayan yazılar yazdılar.

Edebi değeri bir yana, J. Habakuk Jephson raporunun iki nedenden ötürü ilginç olduğu belirtiliyor. Bu öykü, **Arthur Conan Doyle** (Şerlok Holmes'in yaratıcısı) adında genç bir İngiliz doktorun ilk edebi deneylerinden biriydi. Ayrıca, bu öyküde Mary Celeste'e, Marie Celeste deniyordu. Zaten gemi artık, en çok bu adla biliniyordu. Ne var ki bu hatayı ilk işleyen Conan Doyle değildi. Geminin adı ilk kez bu şekilde 25 Mart 1873 tarihli Lloyd gemi listesinde de geçiyor.

Kazadan sağ kurtulan biri

Conan Doyle'un öyküsü, yıllar boyunca bu konuda yazılıp yayımlanan birçok öykü ya da romanın ilkidir. Örneğin, çok yakınlarda, daha 1980'de, bu olay üzerine bir roman yayımlandı. Bu tür eserlerin bazıları olayın gerçeklere dayalı olduğu iddiasını taşımıyorlar. Bazılarıı ise, olgulara dayanır ama, roman ya da öykü haline getirilmiştir. Yine de ciddi açıklamalar önerirler. Birkaç tanesi de olgulara dayalı olma iddiası ile ortaya çıkar.

1920'li yılların sonlarında **Chamber's Journal**'da **Lee Kaye** imzalı bir yazı çıktı. Bu yazı, Mary Celeste'e neler olduğunu ilk elden anlatma iddiasındaydı. Sözde olayı, kazadan kurtulduğunu öne süren **John Pemberton** adlı biri anlatıyordu. (Pemberton, yıllar boyunca ortaya çıkan sayısız ve "kazadan sağ olarak kurtulduğunu" iddia eden birçok kişiden biri. Ne var ki, nedense bunların hiç birinin adı mürettebat listesinde bulunmuyordu.

Dev ahtapot teorisi

Mary Celeste'in terk edilmesini açıklayan teorilerinin çoğu, bir cinayet temasına dayanı-

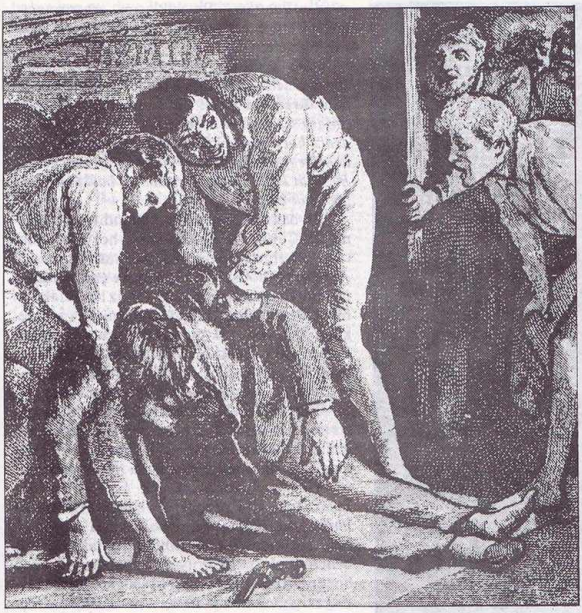

yor. Bu teorilere göre, cinayeti ya Mary Celeste'in mürettebatı ya da Dei Gratia'dakiler işlemişti. Ancak bazı garip çözümlere de rastlanıyor. 1900'lü yıllarda pek tutulan, denizin derinliklerinden gelen canavarlar, öykülerine uygun bir biçimde, Mary Celeste'in tüm mürettebatını güvertede yakalayan ve emen dev ve aç bir ahtapottan söz edildi. Aslında olayları resimlemek isteyenlerin açısından bakılınca çekici bir açıklamaydı bu. Ama, ortada epey zayıf nokta da var. Böyle dev bir yaratık var olsa bile, Mary Celeste'deki herkesin aynı anda güvertede bulunması pek akla yakın gelmiyor. Hele, canavar hepsini tek tek yakalarken kaderlerine razı olarak orada durmaları daha da garip. Üstelik, canavarın aynı zamanda Mary Celeste filikasını, kronometresini, sekstantını ve gemi evrakını da iştahla yuttuğuna inanmak daha da güç!

DARKMALT

Marie Celeste'in kaptanı Briggs'in sözde intihar ediş sahnesi. Resim, Conan Doyle'un, "J. Habakuk Jephson's Raporu" adlı öyküsünden esinlenerek yapıldı. Bu soluk kesici öyküyü çoğu kişi gerçek olarak kabul etti. Teknenin adının 'Marie Celeste' diye yanlış bellenmesine de yine bu öykü yol açtı (üstte).

Trajedinin nedeni deniz canavarlarına da bağlandı (altta).

Bermuda Üçgeni ile ilgili mi?

"Philadelphia Deneyi" adı verilen ünlü ışınlama olayını gerçekleştiren **Morris K. Jessup**'un da bu konuya ilişkin bir açıklaması var. Jessup, ölmeden önce, Mary Celeste'in mürettebatının bir uçan daire tarafından kaçırıldığını öne sürdü. Bermuda Üçgeni ile ilgilenen yazarlar da, bu bölgede var olduğunu öne sürdükleri açıklanamayan güç her neyse, mürettebatın onun kurbanı olduğunu söylüyorlardı. Üstelik de bu açıklamayı önemsemek gerekirse, Üçgen'in sınırı Azor adalarına kadar ulaşıyor.

Mürettebat çıldırdı!

Aklı başında birtakım kişilerin ortaya attığı ve oldukça benimsenen teorilerden biri de, kirlenmeyle ilgili. Bu teoriye göre ya gemideki yiyecekler, ya da içme suyu zehirlenmişti. Bunları yiyip içen mürettebat, hayaller görmeye başladı. Sonunda da çıldırıp kendilerini küpeşteden denize attılar. Ancak, bu yaklaşımın da yanlış olduğunu gösteren bir kanıt var. **Oliver Devau** ile Dei Gratia mürettebatı, Mary Celeste'de buldukları yiyeceklerle suyu kullanmışlar, ama rahatsızlanmamışlardı.

Cebelitarık'taki Amerikan Konsolosu Horatio Sprague, 1887 yılı Temmuz'unda şöyle diyordu:

"Mary Celeste olayı şaşırtıcıdır. Çünkü bu olay, insan zekâsının nüfuz edemediği esrarlardan biri. Mürettebatın gemiyi terk etmesi konusunda yeterli hiçbir açıklama yok..."

Mary Celeste terk edildi

Şimdilik, her şeyi açıklayan bir çözüm yok. Yalnız, birkaç ipucu sağlayabilecek dikkati çeken bazı olguları sıralamak mümkün: Marie Celeste, kaptanı ve mürettebatı tarafından terk edildi. Bunlar gemiyi filika ile terk ettiler. Bu küçük tekneye fazla yük bindiği için devrilmiş olması akla geliyor. Demek ki, mürettebatın başlarına gelen tam anlamıyla açıklanamaz değil. Gemi büyük bir telaşla terk edilmiş, yedek giyim eşyası alınmamış. Bilindiği kadarıyla yiyecek ve içme suyu da alınmamış.

Fakat mürettebat, gemiyi tamamıyla bir panik içinde terk etmedi. Sekstantı, kronometreyi ve geminin birtakım belgelerini almak için zaman harcadılar. Mary Celeste'in herhangi bir hasara uğradığına ilişkin hiç bir kanıt da yoktu. Aslında mürettebat gemiyi terk ederken ne yapmışsa korkuyla yapmıştı ya da korkuyla yapacaktı. Oysa ortada açıkça görülen hiçbir iz yoktu.

Yangın ihtimali

Geminin ortaklarından **James Winchester**, Mary Celeste'in ambarında bulunan mavi

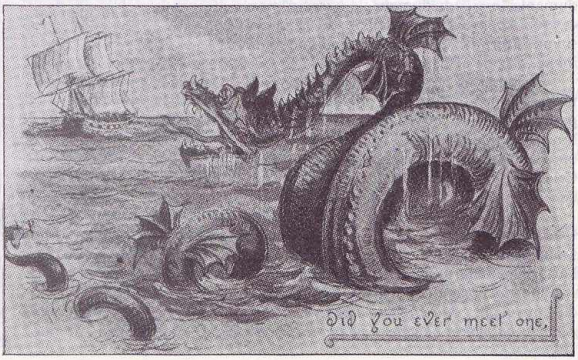

ispirtonun duman sızdırdığını söyledi. Bu iddiaya göre, ispirto varillerinin etrafındaki metal şeritlerin birbirine sürtünmesinden meydana gelen bir kıvılcımın oluşturduğu bir duman oluşmuştu. Belki de yük teftişi sırasında kullanılan açık bir fenerin kıvılcımının sebep olduğu bir olay da olabilirdi. Bu dumanların sigara dumanı ile karıştırılması da söz konusuydu. Böylelikle de, geminin suyun üzerinde patlaması ihtimaline olan inanç, gitgide artacaktı.

Uzmanların görüşüne göre görünürde hiçbir görülebilir duman izi olmayabilirdi. Bu patlayıcı karışım böyle bir sonuç yaratabilirdi. Bununla birlikte, böyle bir olay küçük bir patlamayla sonuçlanmazdı. Tersine Mary Celeste'in bir kibrit çöpü gibi yanmasına neden olurdu.

Çözüm aranıyor

En uygun çözüm Oliver Deveau tarafından, kurtarılan malların sigorta ücretleri duyurusu sırasında ortaya atıldı. Oliver Devau şöyle düşünüyordu: *"Mürettebat panik içinde idi ve geminin batmakta olduğuna inanıyorlardı. Bu yüzden kaçtılar."* Bu yaklaşım, araştırmacıları öyle pek etkilemedi, hatta anlamsız olarak nitelendirildi.

New York'taki Birleşik Devletler Hava Bürosu şefi **Dr. James Kimble** ve yazar **Gershom Bradford** şöyle bir fikir ortaya attılar: *"Mary Celeste'ye bir deniz hortumu çarptı. Bu deniz hortumu, güçlü kasırga sonucunda, birdenbire hiç belirti göstermeden meydana geldi. Bir saat kadar sürdükten sonra, başladığı gibi çabucak bitti."*

İlk bakışta bu teori pek inandırıcı gözükmedi. Çünkü özellikle deniz hortumlarına tropik bölgelerin dışında pek rastlanmazdı. Ayrıca, bir hortumun bir gemiye çarpması da pek düşünülemezdi. Fakat, deniz hortumlarının yalnız tropik bölgelerin sınırları içinde kalmadığı da bir gerçektir. Mesela 1920 Kasım'ında, British Marquis adlı buharlı gemi, English Kanalı'nda yirmiden fazla deniz hortumu olduğunu rapor etti.

Bradford ve Dr. Kimble, küçük ve zararsız bir hortumun dar bir açıdan geçerken gemiye çarpabileceğine inanıyorlar. Bu çarpışmanın da gemiye pek fazla hasar veremeyeceğini söylüyorlar. Gemi bir fırtına ile karşılaşmış gibi, derhal terk edilecekti. Bütün bunlar, Mary Celeste'in Dai Gratia mürettebatı tarafından ilk görüldüğü sıradaki zaman belirtileriyle oldukça uyumludur. Gelgelelim, bir deniz hortumu içindeki basınç düşüktür. Fakat geminin dışı ile içi arasındaki basınç farkı, kapakların alevlenmesine neden olabilirdi. Aynı şekilde, bir hortum vurduğu zaman duvarların dış yüzeylerinin patladığı da biliniyor.

Batıyor sanıp denize atladılar

Deniz hortumunun hareketi tayfaları sarsıntıya ve karmakarışıklığa uğratmıştı. İçlerinden biri, geminin alt tarafında herhangi bir

Mary Celeste'in mürettebatının yok olması, onların tümünün denize düştüğü şeklinde de açıklandı. Fakat bunun nasıl olabileceği belirsiz kaldı. Mürettebat bir şeyden mi kaçıyordu, yoksa çıldırıp denize mi atladılar (üstte)?

1936'da çevrilen, "Mary Celeste'in Esrarı" adlı bir filmde ise, lostromo çıldırıyor ve mürettebatı teker teker ortadan kaldırıyordu. Sonra da intihar ediyordu (sağda).

hasar var mı diye kontrol etmeye gitti. Böylece, Mary Celeste'in yaklaşık olarak dakikada 2 - 2.5 m^3 su aldığını gördü. Denizci, Mary Celeste'in batmakta olduğunu düşünecekti. Bu durumda, geminin hızla batıyor olduğuna inanıldı. Böylece Kaptan Briggs de karısı ve kızı için endişelenerek geminin boşaltılması için emir verdi.

Bu da belki Oliver Devau'nun ifade etmek istediği gibi kaptanın gizli durumu, demek oluyordu. Bu hiçbir zaman bilinemeyecek. Fakat deniz hortumu teorisi raporlarda belirtilen koşulların bir çoğuna uyuyor. Ayrıca, olayın en şaşırtıcı özelliklerini de açıklıyor. Mary Celeste'in acele tahliye edilmesine neden olan canavarlar hangi tür canavarlardı? Fakat bu acele tahliye sırasında gemicilerin, sekstantı, kronometreyi ve geminin belgelerini almaya nasıl vakitleri oldu?

Bir yorumcu, Mary Celeste olayına şöyle bir ad taktı: *"Yazarının kâbusu olan bir dedektif öyküsü."* Hiçbir mantıksal çözüme dayanmayan müthiş şaşırtıcı bir durum. Esasında olay hiçbir zaman inandırıcı bir şekilde çözümlenemiyor.

Cesetler kime ait?

16 Mayıs 1873'te bir İngiliz gazetesi İspanya'da Madrid yakınlarındaki bir köyde bir balıkçı tarafından bulunmuş iki saldan söz etti. Sallardan birinde sala bağlı bir ceset vardı. Ayrıca salda Amerikan bayrağı dalgalanıyordu. İkinci sandal ise beş tane çürümüş ceset taşıyordu. Gariptir ama olay hiç araştırılmadı. Böylelikle de hiç kimse, bu cesetlerin hangi gemiye ait olduğunu bilemeyecek. Acaba bunlar Mary Celeste'in mi mürettebatıydı?

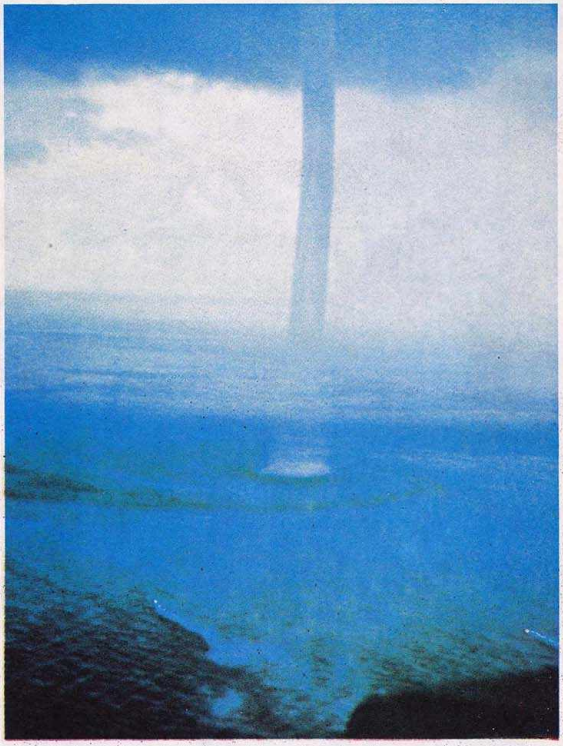

Bir deniz hortumu. Çok süratli, belirli bir açıyla gelen böyle bir hortum Mary Celeste'e çarpmış olabilir. Hortum gerçi yalnızca suni bir hasar yaratmıştır ama, geçici olarak mürettebatın iskandilini (Derinlik ölçmesini) bozmuş olabilir. Geminin batmak üzere olduğunu sanan mürettebat da paniğe kapılıp tekneyi terk etmiş olabilir. Gerçi bu en akla yakın teorilerden biri ama, gerçeğin tam olarak keşfedileceği de şüpheli (üstte).

Uğursuz gemi: Mary Celeste

1884 yılı sonlarında Gilman C. Parker, ömrünün baharını gerilerde bırakmış ve bakımsız bir durumda olan Mary Celeste'i satın aldı. Parker, tekneyi yükle doldurarak 30.000 dolara sigorta ettirdi. Gemi, Haiti'deki Port-au-Prince'e doğru yola çıktı. Ne var ki, oraya asla varamadı. Mary Celeste, 3 Ocak 1885'te, Tahiti açıklarındaki Gonave Körfezi'nin Rochaelais kıyısındaki jiletten farksız bir mercan kayalığında karaya vurdu.

Parker, hemen tazminat için sigortaya başvurdu. Ama nedense, sigorta şirketleri bu talebi büyük bir şüpheyle karşıladılar ve durumu soruşturmak üzere müfettişlerini gönderdiler. Sonunda Parker'ın gemiye sigorta ettirdiği değerdeki kargonun yerine, hiçbir değer taşımayan saçma sapan yüklerle doldurduğu anlaşıldı. Adam, daha sonra Mary Celeste'i bile bile karaya oturtmuş, kargonun satabileceği kısmını tahliye etmiş ve gemiyi ateşe vermişti.

Parker, sigortacılara karşı kasten yapılan zarar ya da bağışlanmaz ihmalle suçlandı. O günlerde bu suçu işleyenler ölüm cezasına çarptırılabiliyordu. Dava Boston'daki federal bir mahkemede görüldü. Ancak yasadaki bir boşluktan ötürü dava düştü. Gerçi saçlarına ak düşmüş bir denizkurdu olan Gilman C. Parker korsanlık dışında her türlü deniz suçunu işlemiş olabilirdi ama, sonuçta o ve yardımcıları mahkemeyi özgür kişiler olarak terk ettiler. Yani, mahkemenin vereceği cezalardan kurtuldular. Mary Celeste'in uğursuzluğundan kurtulmaları ise mümkün olmadı. Parker kısa süre sonra iflas etti. Yoksul ve itibarını kaybetmiş bir adam olarak öldü. Suç ortaklarından biri çıldırarak bir tımarhaneye kapatıldı. Hayatı da orada son buldu zaten. Başka biri intihar etti. Yani sonunda Mary Celeste'in uğursuzluğu, onunla ilişkili herkesin hayatına yansıdı. Sonuçta, uğursuz gemi birçok hayatı korkunç bir şekilde mahvederek zafere erişti.

Daha fazla bilgi için:

Into thin air, Paul Begg, Sphere, 1981.
The Secret of the Mary Celeste, Gershom Bradford, W. Foulsham and Co., 1966.
Mary Celeste, Macdonald Hastings, Michael Joseph, 1972.

Um-El Cemal/Ürdün

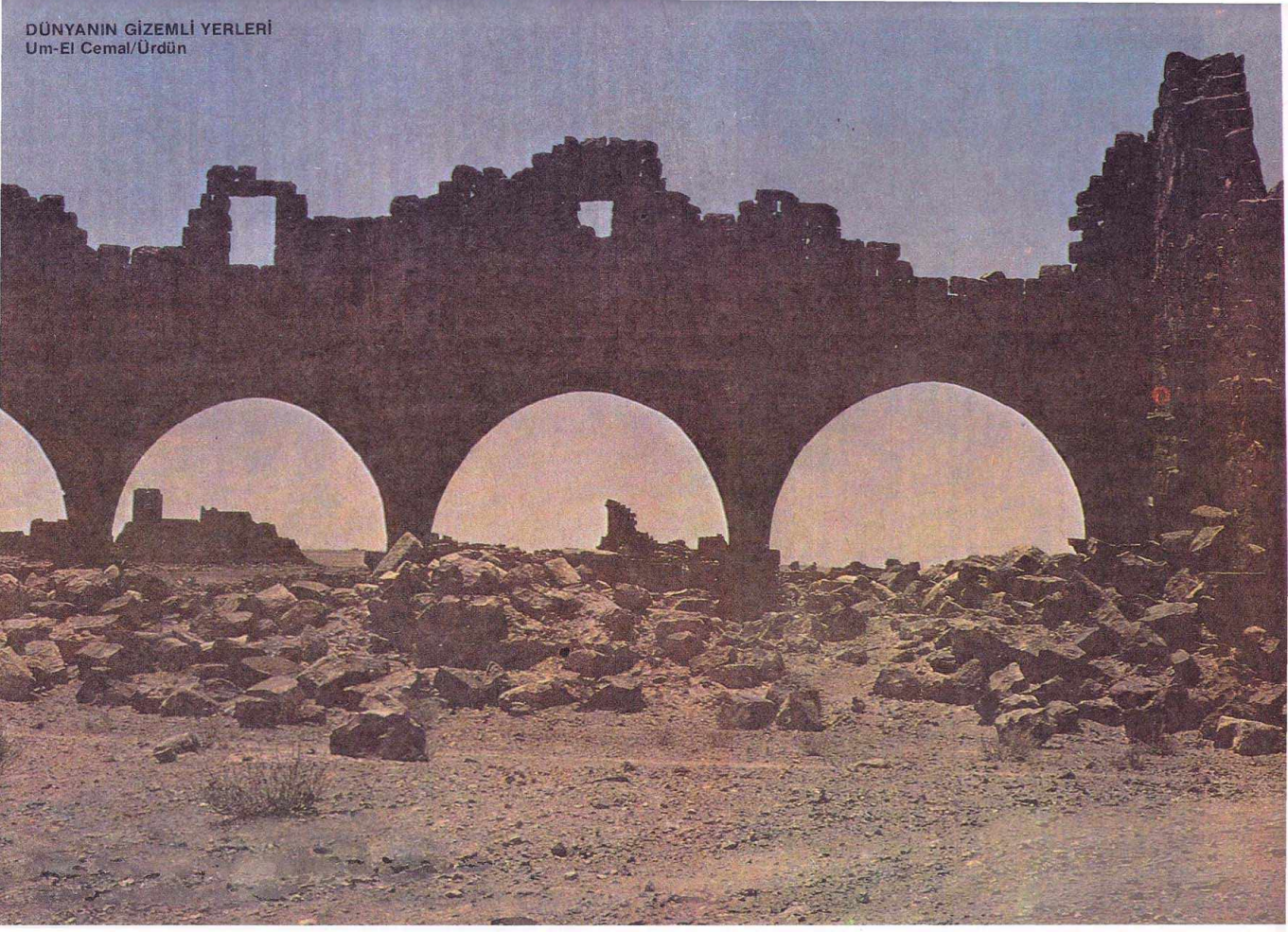

Tesla'nın "Ölüm ışını"

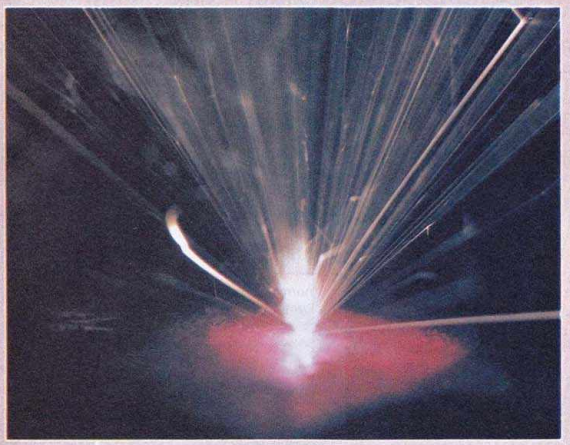

Nikola Tesla'nın yaşamının son günlerine doğru, çok güçlü ve yepyeni bir silah keşfettiği öne sürülüyor. Bazı iddialara göre, süper devletler, Tesla'nın bu esrarengiz silahının peşinde koşuyor.

NİKOLA TESLA Colorado Springs'de 1900 yılında kurduğu elektrik aktarma istasyonundan döndükten sonra çok daha ilginç bir projeye girişti. Projeye "Dünya Sistemi" adını verdi. Tesla, bu projeyle yerkürenin doğal elektrik titreşimlerinden yararlanarak evrensel ve çok ucuz bir elektrik gücü üretecekti. Bir demiryolu şirketinin yöneticisi olan **J.P. Morgan** da ona parasal destek sağladı. Böylece dev bir elektrik şebekesinin yapımına başlandı. Bu şebeke New York'tan 100 km. uzaklıkta Wardencliff adı verilen 800 hektarlık bir sahada kurulacaktı. 45 m. yüksekliğinde ahşaptan bir kule dikildi. Tesla kulenin tepesine 30 m. çapında dev bir bakır elektrot monte etmeyi düşünüyordu.

Tesla, başarılı olamıyor

Fakat nedense işler kötü gitmeye başladı. Para sıkıntısı vardı. Kule 12 sene ayakta durdu. Fakat Birinci Dünya Savaşı sırasında çevrenin savunmasını tehlikeye sokacağı düşünülerek yıkıldı. Bütün planlar suya düşmüştü. Tesla'nın mimar arkadaşı **Stanford White** ile birlikte planladıkları güzel sanayi kenti projesinden eser kalmadı.

Bundan sonra Tesla "işlenmemiş bir cevher" olarak kabul edildi. Diğer bilim adamları ve mühendisler pratik olarak düşüncelerini uygulama yolları buluyorlardı. Fakat Tesla teorilerini gerçekleştirmek için çok az fırsat ele geçirdi. Diğer yandan yaşlandıkça bilim çevreleriyle olan ilişkisini de kaybetti. Fiziğin izlediği yol ile çatışan bir sürü iddialar ileri sürdü.

Yakut lazerden fırlayan parlak zerrecikler sağanağı. Etki alanı içindeki metal bir yüzeye çarparak parlıyor. Askeri bilim adamları, yok edici güdümlü lazerler üzerinde çalışıyorlar (üstte).

Tesla, 1910'da gelişkin bir elektrik bataryası ile birlikte (altta).

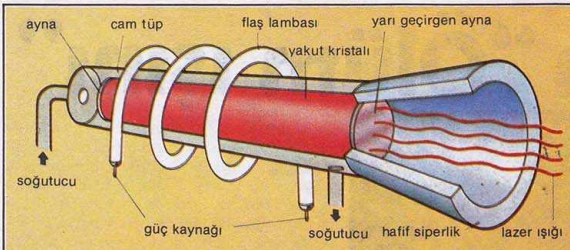

Fantastik ışık

Yakut lazeri, sentetik bir yakut silindir ve onun çevresine sarılı, bir flaş lambasından oluşur. Bu lamba yakıldığında bir ışık enerjisi oluşur. Bu enerji, yakutun içinde hazır bulunan krom atomları tarafından depo edilir. Daha sonra bu krom atomları enerjiyi saf kırmızı ışık olarak yeniden yayarlar. Bu ışık, uygun bir açı ile silindirin iki ucuna yerleştirilmiş aynaların arasında gidip gelir. Krom atomları tüm enerjilerini bitirene kadar ışığın şiddeti artar. Sonra ışık, yavaş yavaş sondaki aynaların yarı geçirgen olanından dışarı süzülür. Kısa kırmızı ışık çarpıntıları olarak ortaya çıkar.

Beyaz ışık, güneş ışığı gibi (aşağıda) bütün dalga boylarının karışımıdır. Her dalga boyu ayrı bir rengin karşılığıdır. Lazer ışığından çok farklı kaynaklardan beslenen en saf rengin ışığı bile, dağınık dalga boylarına sahiptir. Düzenlilik göstermezler ve aynı boyda değillerdir. Diğer yandan lazer ışığı aksine tek ve kesin bir dalga boyudur. Dalgaları düzenlidir. Ayrıca kısa zamanda son derece yoğunlaşabilir.

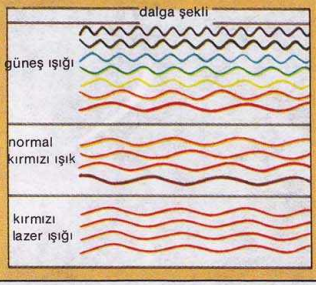

Atom parçalanamaz!

Örneğin atomun parçalanmış yapısını gösteren modellere inanmazdı. Atomun parçalanması ona olanaksız gibi geliyordu. Tesla da aynen klasik fizikçiler gibi atomların bilardo toplarına benzediğini ve bölünemez olduklarını düşünüyordu. Elektronların bağımsız olarak var olduklarını kabul ediyor, fakat birini diğeri ile bağdaştıramıyordu. Çok uzun dalgalarla, yüksek enerjili elektrik titreşimleriyle deneyler yaptı.

Böylece bu farklılığın titreşimler yüzünden meydana geldiğini anladı. Ne var ki Tesla bunu kuantum mekaniğinin kavramları olarak ele almadı. Bunları nesneler arasındaki basit fizik ilişkiler olarak kabul etti.

Lazerin peşinde

Tesla, Colorado Springs'de deneyler yaptı. Bu deneylerde, dünyanın içindeki ve dışındaki koşullarda elektronların sıçramalarını gerçekleştirmeye çalıştı. Sonunda elektrik akımlarının yankılanan bir hareket içerisinde olduklarını anladı. Tesla'nın uzun dalga elektrik aktarmalarının da böyle bir yankılanma yapması mümkündü. Fakat bunu kullanılabilir bir enerjiye dönüştürmek mümkün müydü? Bu hâlâ bir araştırma konusudur.

İlk kez kim keşfetti?

Ayrıca Tesla'nın, lazerin prensiplerini keşfettiğine ilişkin kanıtlar da var. Lazer ışını bir tür düzenlenmiş titreşimlerden meydana gelir. Tesla'nın kısa dalgalı, yüksek frekanslı ve yüksek voltajlı elektrik akımı oluşturmak için kullandığı ışık, lazerden çıkan ışık gibi

Colorado Springs'deki deney istasyonu. Yapay şimşek okları gemi direği biçimindeki kulenin tepesindeki küreden saçılıyor (sağda).

John Pierpoint Morgan, Amerika'nın en büyük finans kuruluşunun başında bulunuyordu. Tesla'nın karakterinden ve başarılarından çok etkilendi. Morgan'ın mali desteği ile Tesla "Dünya Sistemi" projesine başladı. İlginçtir, Morgan bu teşebbüsün gelecekteki kârlarından hiçbir pay talep etmedi (altta).

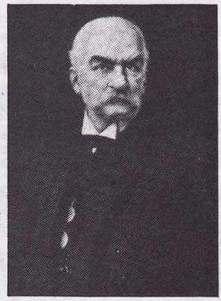

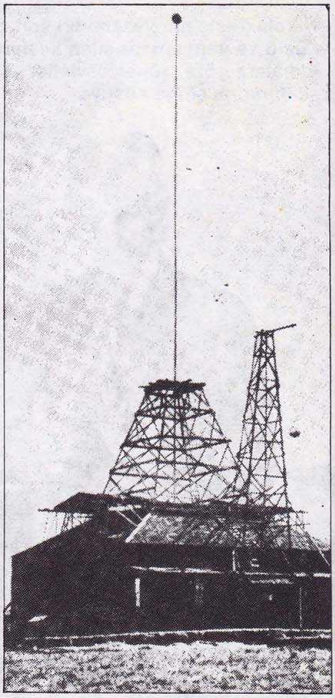

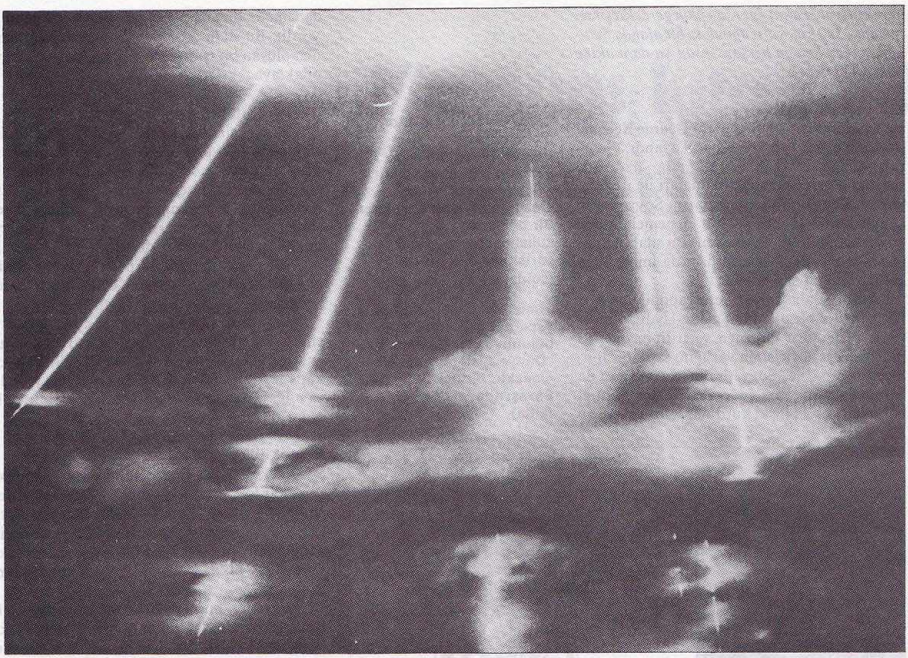

düzenli titreşimlerden oluşuyordu. İlk başarılı lazer 1960 yılında **T.H. Maiman** tarafından yapıldı. Amerikalı fizikçi Maiman, sentetik yakut bir silindir içine belirli sıklıkta enerji pompaladı. Böylece kırmızı bir ışık elde etti.

Lazerden çıkan ışığın en önemli özelliği tek bir dalga boyundan meydana gelmesidir. Normal ışık kaynakları geniş alana yayılan her yöne dağılan dalga boyları üretirler. Lazerler sadece tek dalga boylu, düzenli ışık üretirler. Ay'a ayak basan astronotlar oraya bir yansıtıcı yerleştirdiler. Bu yansıtıcı, Dünya'dan gönderilen ışık demetlerini yansıtacaktı. Nitekim gönderilen ışık demetleri güçlerinden hiçbir şey kaybetmeden geri döndüler.

DARKMALT

Ay'a lazer ışını göndermek

Tesla, 1934 yılında yazdığı bir yazıda şaşırtıcı biçimde lazere benzeyen bir aletten söz ediyordu. Bu aletin mikroskobik boyutlarda zerrecikler fırlatığını söyledi. Bu zerreciklerle, normal bir ışınla sağlanabilecek enerjinin milyonlarca kat fazlası sağlanacaktı. Ayrıca bu enerjiyi çok küçük bir alana yöneltmek de mümkündü. Böylece binlerce beygir gücündeki enerji, saçtan daha ince bir akımla aktarılabilecekti. Üstelik bu enerjiye hiçbir şey karşı koyamayacaktı.

New York'ta bir otelde 1938 yılında kutladığı 82. yaş gününde, kendisine, Ay'ın yüzeyinde Dünya'dan Ay'a teleskopla bakan bir astronotun görebileceği büyüklükte bir etki yapıp yapamayacağı soruldu. Tesla, yarım Ay'ın karanlık yüzünde akkor halinde bir nokta oluşturabileceğini söyledi. Bu nokta parlak bir yıldız gibi olacaktı. Çıplak gözle, teleskop yardımı olmadan görülebilecekti.

Güncel bir konu olan "Yıldız Savaşları" projesinin ardında, belki de Tesla'nın akıl almaz buluşlarından biri yatıyor (üstte).

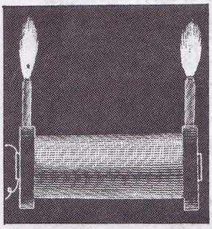

Yüksek voltajlı bobinin uçlarından çıkan parlak elektrik boşalmaları. Tesla bunları, arka arkaya meydana gelen kıvılcımlara benzetti: "Bu ateş tamamen anlaşıldığında yüksek frekanslı elektrik alanları içerdiği kanıtlanacaktır" diye düşündü (üstte).

"Ölüm ışını"

Tesla'nın bu iddiası birtakım söylentilere yol açtı. Onun bir "ölüm ışını" keşfettiği söylendi. Fakat 1935'te yazdığı bir makalede şöyle diyordu:

"Benim bu buluşum herhangi bir ölüm ışınının kullanılması için değildir. Savaşı yasak ederek ortadan kaldıramayız. Silahsızlanarak savaşı sona erdiremeyiz. Savaş ortadan kalkabilir. Fakat bu, güç zayıflatarak sağlanamaz. Savaşı ortadan kaldırmak ancak zayıf ya da güçlü her ulusun kendini savunabilmesi ile mümkün olabilir...

Yeni bir düşünce geliştirdiğim ve özellikle savunma için kullanılabilecek araçları mükemmelleştirdiğim için kendimi yeterince talihli sayıyorum. Bu silah, uluslararasındaki ilişkileri tamamen değiştirecektir. Büyük ya da küçük her ülke ordulara, uçaklara ve diğer saldırı silahlarına karşı rahatlıkla savunma yapabilecek. Buluşum geniş bir plan yapılmasını

gerektiriyor. Fakat eğer, bu plan gerçekleşirse, bununla 320 km. yarıçapındaki bir alanda bulunan hemen hemen herşey, insan ya da makine yok edilebilecek."

Sovyetlerin gizli denemeleri

Bu açıklamalarla Tuğgeneral **George Keegan'** ın düşünceleri yeni bir boyut kazandı. General Keegan, 1977'de Kanada üzerinde meydana gelen elektrik fırtınaları ile ilgileniyordu. Keegan bu patlamaların, Sovyetler'in yeni ürettikleri bir silahın denemelerinden kaynaklandığına inanıyordu. Bu silahın kıtalararası balistik füzelerin havada imhası için geliştirildiğini sanıyordu.

Atom silahı denemeleri yapıldığına dair ilk belirtiler bir uydudan geldi. Uydu, atmosferde olağandışı hidrojen ve tritium denilen hidrojen ateşleyicisinin varlığını saptadı. İlgililer bu bilgi ile, Sovyetler'in Kazakistan'da Semipalatinsk yöresinde denemeler yaptığı haberi arasında ilişki kurdular. Görünüşte bu denemeler bir silahın geliştirilmesi için yapılıyordu. Bu silah atomun içindeki zerreciklerden oluşan bir ışını, füze gibi bir hedef üzerine odaklayacaktı.

Tesla bir sürü ışıklandırma biçimleri denedi. Bunlar ile reklam yapılabilecekti. Bir telin ortak merkezli uçları arasında elektrik boşaltımı. Bir gösteride kullanılabilecek oldukça parlak bir disk oluşuyor (solda, altta).

Tamamen ahşap olan bu yapı, Long Island'da bulunuyordu. Bu yapı, "Dünya Sistemi"nin kalbi olacaktı. Birinci Dünya Savaşı'nda yıkıldı (altta).

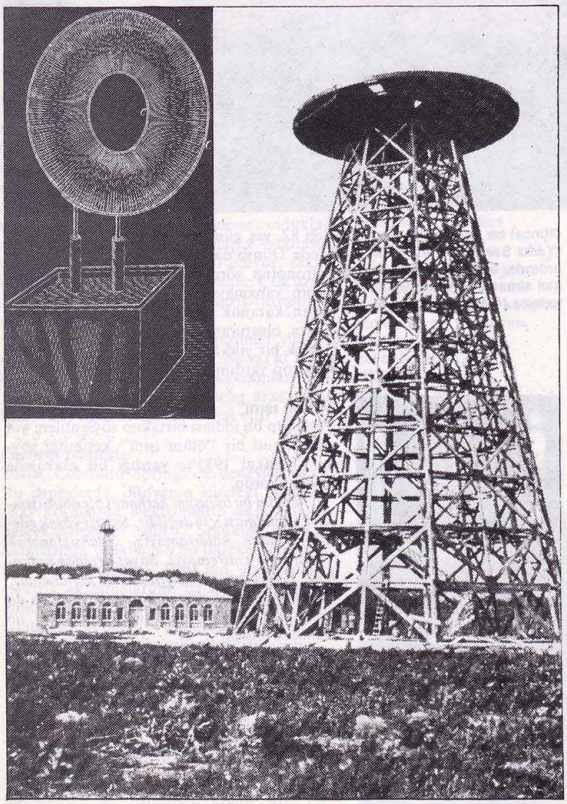

Tesla'nın tanımı doğru

Böyle bir silahın içerisindeki zerreciklerin elektron ve protonlar olduğu biliniyor. Modern fizik teorisinde bunlar küçük katı cisimler olarak geçerler. Ayrıca bunlara elektromanyetik bir alanın kontrol edilmiş titreşimleriyle hız kazandırılabilinir. Dalga, enerji paketleri halinde ileri doğru pompalanabilinir. Bu ışık dalgalarının bir lazer içinde yoğunlaşarak ışın halinde dışarı çıkışlarına benzer.

Bir atom silahında ya da lazerde, ışın, enerji paketleri halinde dışarı çıkar. Bu dalga enerji paketleri, kendi içlerinde belli bir frekans taşırlar. Böylece Tesla'nın 1900 yılında yazdığı bir yazısında tanımladığı gibi bu dalgalar düzenli bir şekilde dışarı çıkarlar.

Birçok ülke protesto etti

Sovyetler, 1979 Kasım'ından beri Semipalatinsk'den 800 km. uzaklıktaki Sary-Shagan yöresinde, kod adı "Tora" olan bir askeri üste atom denemeleri yapıyorlar. Daha uzun bir zamandan beri de, Minsk yakınlarındaki Gomel'de etkin çalışmalarda bulundukları sanılıyor.

Sovyetler bunu belirsiz olarak, "yüksek frekans bandında yapılan denemeler" şeklinde açıkladılar. Bu denemeler 1976'dan bu yana, radyo frekanslarında önemli bozukluklara yol açıyor. Birçok hükümetin bu durumu şiddetle eleştirdiği, İngiltere'nin de dört kez protesto ettiği biliniyor.

Dünyanın iklimiyle kim oynuyor?

Kanada'nın doğusunda bir güç projesi üzerinde çalışan bilim adamı **Andrew Michrowski'** ye göre Sovyetler Tesla'nın teorilerine dayanan birtakım denemeler yapıyorlar. Bu denemeler dünyanın iklimini değiştiriyor.

Ottowa'daki Kanada Haberleşme Bölümü'nün Başkanı Watson W.Scott daha da ileri gitti. Scott şöyle diyordu: *"Acaba 1976'da İngiltere'de meydana gelen kuraklık Grönland'daki sıcak hava ve Miami'deki kar yağışıyla bu denemelerin arasında bir bağlantı var mı?"*

Görülüyor ki ortada son derece önemli, yeni bir güç kaynağı var. İleri sürüldüğüne göre, çok kuvvetli ve etkin fiziksel güçler kontrol edilmek isteniyor. Bu çalışmaların kaynağının, Tesla'nın bilgilerinden doğduğunu düşünenler de çoğunlukta.

Bir kayıp kıta daha

Atlantis ve Mu aynı kıta mı?

Bazı araştırmacılar, binlerce yıl önce, Pasifik Okyanusu'nda yer alan bir uygarlıktan söz ediyorlar. Bu dev kıta, tıpkı Atlantis gibi battıktan sonra, ardında birtakım izler bıraktı. Araştırmacılara göre çeşitli Maya yazıtları, Mısır'daki Sfenks, bunlardan sadece birkaçı.

JAMES CHURCHWARD, yaşamının büyük bir bölümünü Hindistan'da geçirmiş bir İngilizdi. Uzun yıllar sürdürdüğü ilginç bir araştırmanın sonuçlarını, 1926'da bir kitap halinde yayımladı. **Kayıp Kıta Mu** adlı bu kitap şöyle başlıyordu:

"Adem'le Havva'nın yaşadığı söylenen cennet bahçeleri, sanıldığı gibi Asya'da değildi. Pasifik Okyanusu'nda, çok eskiden sulara gömülmüş olan bir kıtada yaşam vardı. Tevrat' taki yaradılış bölümünde anlatılan, yeryüzünün yedi gün ve gecede yaratıldığı efsanesi Nil havzası ya da Mezopotamya'dan kaynaklanmıyor. Bu efsanenin kaynağı batık kıta Mu'dur, yani insanlığın ilk anayurdudur."

Churchward daha sonra bu kıtayla ilgili ve oldukça karmaşık kayıtlar bulduğunu belirtiyor ve şöyle diyordu:

"Bu garip ülkede yaklaşık 50.000 yıl önce, 64.000.000 insan yaşamıştı. Çoğu bakımdan, bizimkine eşdeğerde bir uygarlık kurmuşlardı. Pek çok şeyin yanı sıra, esrarengiz Mu ülkesinde insanın nasıl yaratıldığını biliyorlardı."

Maya yazıtları yanlış anlaşıldı

Churchward, batık kıta Mu'nun öyküsünü ilk "keşfeden" kişi değildir. Fransız bilim adamı **Abbe Charles-Etienne Brasseur de Boubourg** da, 1864'te buna benzer bir fikir ortaya attı. Meksika'da Maya uygarlığı üzerine çalışırken, ender rastlanan bir Maya yazıtı buldu. Hemen, yazıtı çevirmeye başladı. Sonuç şaşırtıcıydı!.. Volkanik patlamalarla yok olarak okyanusa gömülen bir ülkeden söz ediliyordu.

Brasseur'un yaptığı çeviriler, zamanında geniş yankılar yarattı. Ancak bugün bu çevirilerin tamamıyla yanlış olduğu biliniyor. Hatta sonraları, ileri sürdüğü görüşlerin daha önce başka biri tarafından yazılmış olduğu da ortaya çıkarıldı. Bu kişi, Yucatan'da görevlendirilen İspanyol Piskoposu **Diego De Landa**'ydı. Madrid Tarih Akademisi Kütüphanesi'nde, De Landa'ya ait bir metin bulundu. Bağnazlığı ile tanınan De Landa aynı zamanda, bir kültürün insan eliyle nasıl çarpıtılıp, barbarca yok edilebileceğinin bir örneğini gözler önüne seriyordu. Çünkü üçü dışında tüm Maya yazıtlarını büyük ölçüde yok etmişti.

Garip bir rahip

İşin ilginç yanı, De Landa, bir yandan yerine konması mümkün olmayan yazıtları yok ederken, öte yandan Maya kültürüyle de ilgilendi. Yazıların anlamını çözmek için karmaşık kelime yapısı üzerine çalıştı. **Yucatan'ın Başına Gelenlerin Düşündürdükleri** adlı kita-

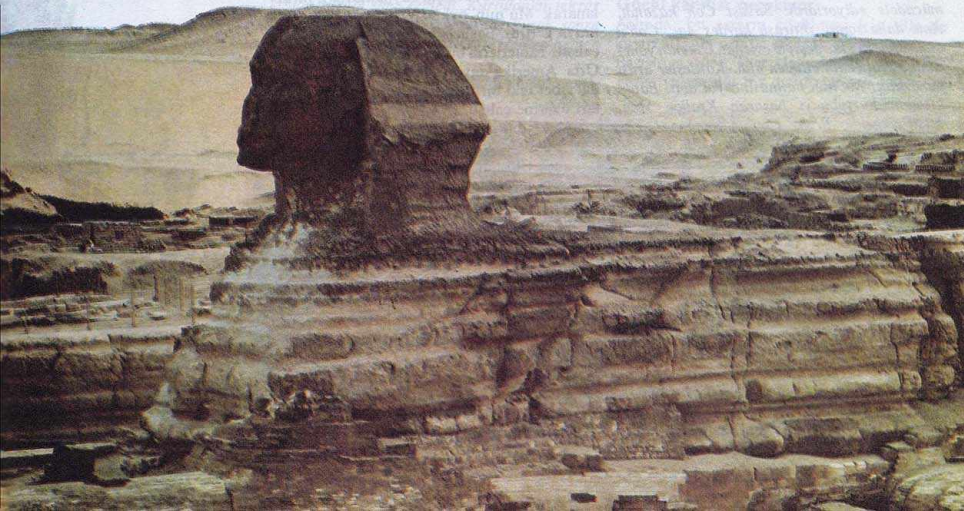

Mısır'da, Kahire yakınlarındaki Sfenks, esrarlı bakışlarıyla çölü seyrediyor. Mu araştırmacılarından Augustus Le Plongeon, 'Sfenks'in Mu kraliçesi Moo tarafından, ölen kardeşinin anısına yaptırıldığına inanıyor (altta).

bında, kendi görüşlerinin yanı sıra, derlediği bir "Maya" alfabesini de yayımladı. İşte Brasseur'un yararlandığı kitap buydu.

Mu adı bulunuyor

Diğer Maya yazıtlarının anlamını çözmek için, De Landa'nın alfabesini başka bilim adamları da kullandılar. Ama sonuç olumsuzdu. Bugün yalnızca Madrid'deki Maya yazıtı anlaşılabilmektedir. **"Troana Yazıtı"** olarak bilinen bu kitabede, volkanik patlamalardan değil, astrolojiden bahsediyor.

Brasseur, çeviriyi yaparken bir güçlükle karşılaştı. De Landa'nın hazırladığı Maya alfabesinde "M" ve "U" harflerine benzeyen iki Maya harfinin anlamını çözememişti. Sonunda bu harfleri yan yana getirerek, batık kıtaya "Mu" adını verdi.

Mu'da renkli bir yaşam vardı

Bugün Brasseur'in çalışmaları doğru olarak kabul edilmese bile kıtaya verdiği ad yaşıyor. Efsanenin geri kalan bölümü ise Brasseur'in bir yurttaşı tarafından yazıldı. Fizikçi ve arkeolog olan **Augustus Le Plongeon,** Mu hakkında yeni düşünceler ortaya atıyordu. Üstelik, yaklaşımlarının Mayalar tarafından da desteklendiğini ileri sürüyordu.

Le Plongeon, Yukatan'daki Maya harabelerinde kazı yapan ilk kişidir. Amerikalı eşi **Alice** ile birlikte uzun yıllar bu bölgede yaşadı. Brasseur'in çalışmasından ve Maya kenti Uxmal harabelerindeki duvar resimlerini yorumlayışından etkilenerek, kendisi de bir **"Troana Yazıtı"** çevirisi hazırladı. Le Plongeon'a göre, Mu'da bir zamanlar oldukça renkli bir hayat vardı. Le Plangeon bunu şöyle anlatıyor:

Sfenks'i Mulular yaptı

"İki Mu prensi Coh ve Aac, kız kardeşleri Mu kraliçesi Moo'yu elde etmek için birbirleriyle mücadele ediyorlardı. Savaşı Coh kazandı. Ama daha sonra, ihtiraslı kardeş Aac, Coh'u öldürerek kız kardeşiyle evlendi. Ülkenin yönetimini kraliçenin elinden aldı. Kardeşler arası bu evlilik, Mu'nun batmasına yol açtı. Batan kıtadan kurtulmayı başaran Kraliçe Moo, Mısır'a geldi. Prens Coh'un anısına bugün Sfenks olarak bildiğimiz dev heykeli yaptırdı. İsis adıyla Mısır uygarlığının temelini attı.

Geriye kalan pek çok Mulu Güney Amerika'ya göç ettiler. Yucatan'a yerleşerek kendi tarihlerini yazıya döktüler ve atalarının anısına tapınaklar inşa ettiler." Le Plongeon, görüşlerinin doğruluğuna kanıt olarak Mısır ve Maya hiyerogliflerinin birbirine benzediğini ileri sürdü.

Mu Prensi'nin külleri

Augustus ve Alice 1880'lerde New York'a yerleştiler. Keşifleri hakkında birkaç kitap yazdılar. Bunların en tanınmışı, 1896'da yayımlanan **Kraliçe Moo ve Mısır Sfenksi** adlı kitaptır. 1980'lerde hâlâ yeni basımları yapılıyor. Le Plongeon kitabında ilginç bir iddiada bulunuyor. Kazılar sırasında taş bir kap bulduğunu belirtiyor. Ona göre bu taş kapta, Prens Coh'un yakılan cesedinin külleri vardı.

Mu nasıl yok oldu?

Le Plongeon'un çevirdiği Troana Yazıtına göre Mu'nun yok oluşu şöyle anlatılıyor:

"Mu iki kez alt üst oldu... Sürekli volkanik patlamalarla sarsılan vadi, geceleyin aniden kayboldu. Kıta daralıp büzüldü, bu da birçok defalar suya gömülmesine ve değişik yerlerden tekrar yükselmesine yol açtı. Sonunda yer parçalandı, ayrı ayrı parçaların üzerinde kalan 10 ülke birbirinden uzaklaştı. Bu parçalar sarsıntılara karşı koyamayarak, üzerlerindeki 64.000.000 insanla birlikte battılar."

Atlantis ve Mu aynı kıtadır!

Hem Brasseur, hem de Le Plongeon ,Mu ve Atlantis'in aynı kıtalar olduğuna inanıyorlardı. Oysa, diğer bilim adamları Atlantis'in Atlas Okyanusu'nda olduğunu söylüyorlardı. Orta Amerika'nın doğusundaki Meksika Körfezi ile Karayip Denizi civarı, kayıp kıta Atlantis'in bulunduğu yer olarak düşünülüyordu. Bir diğer yaklaşıma göre ise, kıta yutan bir okyanus varsa, bunun 176 milyon km²'lik Pasifik Okyanusu olması daha akla yakındır.

İnsanoğlunun konuştuğu ilk dil

Churchward'ın **"Kayıp Kıta Mu"** adlı kitabı, iddialı bir dil taşımasına rağmen, kolayca okunabilmektedir. Basımından kısa süre sonra da, Churchward'ın adı, Mu ile birlikte anılmaya başlandı. Kitap büyük bir ilgi gördü. Hatta 1932'de Atatürk'ün de dikkatini çekince, Onun emriyle Türkçe'ye çevrildi. (Bkz. Sayfa 22). Bugün bile güncelliğini koruyan bu kitabın basımına hâlâ devam ediliyor.

Churchward, değişik kaynaklardan yararlanarak Mu'nun öyküsünü parça parça bir araya getirdi. Başlıca iki grup tablet üzerinde çalıştı. Tabletlerin bir kısmı Asya'da, diğerleri Orta Amerika'daydı. İlk önce Hindistan ya da Tibet'teki bir tapınakta, duvar kabartmaları üzerine çalıştı.

Açıkladığına göre, keşfini burada gerçekleştirmişti. Tapınağın başrahibi iki yıl boyunca Churchward'a duvardaki kabartma yazıların nasıl okunacağını öğretti. Rahip bu yazının, "insanoğlunun konuştuğu ilk dil" olduğuna inanıyordu.

Her şey tabletlerde yazılı

Rahip, bu çalışmalar sırasında tapınağın gizli arşivinde çok eski tabletler bulunduğunu söyledi. Churchward, rahibi, tabletleri incelemek için, arşivi açmaya ikna etti. Tabletler rahipten öğrendiği dille yazılmıştı. Yeryüzünün yaratılışını ve Mu kıtasında ilk insanın ortaya çıkışını anlatıyorlardı. Churchward, bunlara "Naacal Tabletleri" adını verdi.

Churchward'ın görüşüne göre, üzerinde

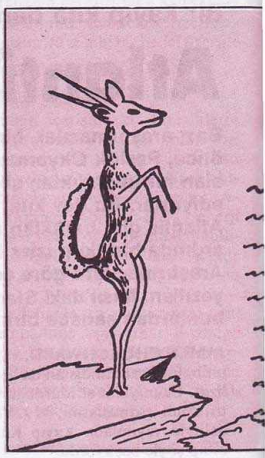

James Churchward'ın Mu'nun Kutsal Sembolleri adıyla 1933'te yayımlanan kitabından alınan bir çizim. Churchward'a göre bu işaret, Hindulara aittir, 2500 yıllık kalıntıların bulunduğu bir kazı sırasında elde edilmiştir. İşte, Mu, bu T harfine benzer sembolle temsil ediliyordu. Tau da denilen bu sembol, Churchward'ın açıklamasına göre, "suları getiren yıldız" anlamına geliyor (üstte).

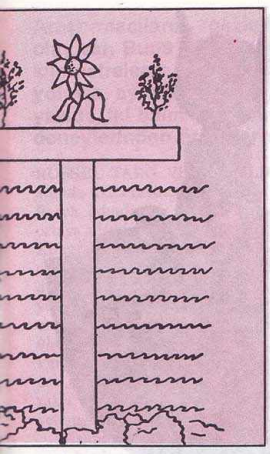

Mu uygarlığını anlatan ve "Dresden Yazıtı" olarak adlandırılan eski bir Maya metni (altta, sağda).

James Churchward'ın belirttiğine göre bu heykel dünyanın en eski bronz kalıntılarından biridir. Heykel, yarı-Tanrı Mu'nun yeni "dünyanın yöneticisini" simgeliyor (altta).

çalıştığı ikinci grup tabletler Mu'nun varlığını daha da kesinleştiriyor. **William Niven** adlı ABD'li bir mühendis tarafından Meksika'da bulunan, toplam 2600 tabletten oluşan bu dev koleksiyonun Aztekler ve eskiden Meksika' da yaşamış çeşitli halklar tarafından yapıldıkları sanılıyor. Tabletleri daha bir çok uzman inceledi ama, hiçbiri anlamlı bir sonuca varamadı. Churchward ise, taşlardaki işaretlerin Mu'dan geldiğini ileri sürdü. Ayrıca, Naacal tabletlerine benzediklerini belirtiyordu. Her iki grup tablet de "Mu'nun Kutsal Anlamlı Yazıları"ndan bölümler içeriyordu.

Mutluluk diyarı: Cennet

Churchward, kendi yaptığı araştırmalar da dahil, değişik araştırmalara dayanarak kayıp kıtanın tarihini, tüm ayrıntılarıyla şöyle anlatıyor: *"Kıtadaki insanlar 10 kabile halinde ve tek bir devlet çatısı altında yaşıyorlardı. Başta Ra Mu adında bir imparator vardı. Tüm kıta, çeşitli bitkiler zengin otlaklar, verimli topraklarla kaplıydı ve düz sayılabilecek bir arazi üzerindeydi."*

Churchward, bunun nedenini de şöyle belirtiyor: *"Yerkabuğunda henüz yüksek dağlar oluşturacak kadar değişme olmamıştı. Irmaklar ve ormanlarla kaplı tepelerde, rengârenk kelebekler ve kuşlar uçuşuyordu. Buralarda dev mamutları ve filleri görmek de mümkündü.*

Burası âdeta bir mutluluk diyarıydı. Ilık akşamlarda, kadınlar ve erkekler çeşitli mücevherler takarak güzel teknelere binerler ve geziye çıkarlardı. Herhalde hepsi de talihlerinin güzel oluşuna seviniyorlardı. Ama bir gün bütün bu güzel şeyler sona erdi."

Cehennemin kapısına doğru

"Mu'nun güney kesimi aniden depremler ve volkanik patlamalarla sarsılmaya başladı. Kentlerin çoğu yok oldu. Dev gibi okyanus dalgaları, toprağın üzerinde ne varsa silip süpürdü. Ama, kıtada yaşam sona ermedi. Kurtulanlar tekrar evlerini kurdular. Bu kez, birkaç kuşak sonra salgın hastalıklar baş gösterdi. Hemen hemen herkes öldü."

Churchward, kıtanın son günlerini ve salgın hastalığı sanki gözleriyle görmüş gibi anlatıyor. *"...yer yerinden oynadı ve kıta okyanusun dalgaları gibi altüst oldu."*

Birbirlerini yediler

Sonunda Mu,sularla örtülmüştü. Ama bütün bunlar, dev kıtayı ortadan kaldırmaya yetmedi. Volkanik patlamalar sırasında kıtada yüksek dağlar oluşmuştu. Okyanus düz araziyi yutunca, dağlar suyun üzerinde kaldı. İşte bunlar bugün Pasifik'teki yüzlerce adayı oluşturdu.

Hayatta kalanlar bu küçük adalara çıktılar. Ama ne yiyecek, ne içecek, ne de barınacak bir yer vardı. Bir zamanların barışsever insanları, hayatta kalabilmek için bir zaman sonra birbirlerini yemeye başladılar. Churchward, Mu'nun yok oluşundan yaklaşık 1000 yıl sonra, Atlantis'in de aynı akıbete uğradığını öne sürüyor.

Geride kalan izler...

Bu olağanüstü efsaneye bir çok insanın inanmasının nedeni nedir? Bilindiği gibi bölgede Paskalya Adaları dahil bir çok esrarengiz ada var. Mu ile ilgili bilgiler, adaların taşıdığı gizemleri çözer gibi görünüyor. Belki de efsanenin inanılırlığı buradan kaynaklanıyor. Churchward bu konuda şunları söylüyor: *"Güney Denizi'ndeki bazı adalarda ,özellikle, Paskalya, Mangaia, Tongatabu, Panape, Ladrone ve Marenas'ta ilginç kalıntılar vardı. Eski tapınaklar ve yazılı taşlardan oluşan bu kalıntılar, sanki bizi zamanın içinde gerilere doğru götürerek, Mu'nun olduğu devirlere ulaştırmak istiyor. Ayrıca Yukatan'da Uxmal'daki tapınağın kalıntılarında, tapınağın, 'bir zamanlar geldiğimiz batıdaki topraklar' anısına dikildiği yazılı. Yine Meksiko City'nin güneybatısındaki ilginç Meksika Piramidi'nde de benzer yazılar var. 'Batıdaki toprakların yok oluşunun' anısına kurulduğu belirtiliyor."*

Güçlü kanıtlar gerekiyor

Aslında, bu esrarın çözülmesi için, ille de kayıp kıtanın ortaya çıkarılması gerekmiyor. Bazılarına göre, **Thor Heyerdahl**'ın **"Kon Tiki"** gezisi ve yaptığı bir dizi araştırma yeterince

kanıt veriyor. Paskalya Adaları bunun en açık kanıtıdır. Buradan, Pasifik adalarında yaşayanlarla, Güney Amerikalılar arasında pek çok kültürel benzerlik olduğu sonucu çıkarılabilir. Paskalya Adaları, hiçbir kuşkuya yer bırakmadan kayıp kıtanın kalıntıları olarak kabul edilebilir.

Mu'nun bu ilginç öyküsüne rağmen yine de böyle bir kıta asla var olmadı diyenler olabilir. Ancak, efsaneye inanmaya devam eden çok sayıda kişi var. Üstelik Pasifik Okyanusu'ndaki adalarda bulunanlar bu kişileri destekliyor. Kesin bir şeyler söyleyebilmek için efsaneden çok, elle tutulur etkin kanıtların ortaya çıkarılması gerekiyor.

Mu uygarlığının bugünkü izleri ve ilk tektanrılı din. Sayfa 1120'de.

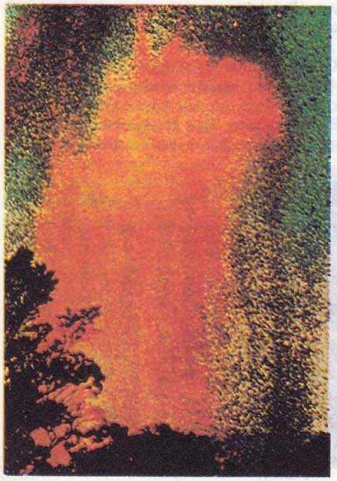

Mısır Tanrıçası İsis'in bir heykeli. Mu kraliçesi Moo ile evlenmek için, kraliçenin iki erkek kardeşi birbirleriyle savaştılar. Kardeşlerden birinin ölümü üzerine Moo anavatanı terk ederek Mısır'a geldi. Burada İsis adıyla tanındı (sağda).

Volkanik bir patlama görülüyor. Mu ile ilgilenenlerin inancına göre, kıta, buna benzer bir patlama sonucu yok oldu. Yine çoğu kişinin inancı, bizim uygarlığımızın da buna benzer bir biçimde yok olacağı doğrultusundadır (en altta, solda).

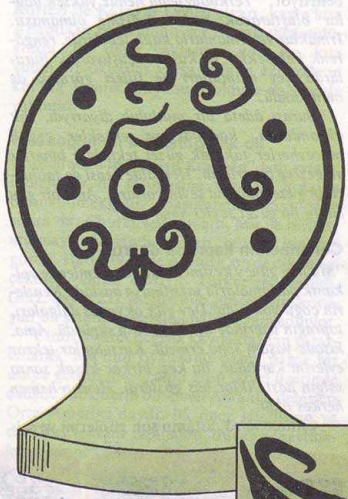

Meksika'da diğer tabletlerle birlikte, kumtaşından yapılan bir tablet de bulundu. Yalnızca, Naga halkı tarafından kullanılıyordu. Churchward, tableti Meksikalı bir Kızılderili'den satın almıştı. Kızılderili eski bir harabenin içerisinde bulduğunu söylüyordu. "Mu'nun Kutsal Sembolleri" adlı kitapta, kitabelerin çoğu tercüme edilmiştir. Bu kitapta belirtilenler, Churchward'ın, Mu'nun kayboluşuyla ilgili görüşlerini destekler niteliktedir (solda).

Kuzey Amerika'da yaşayan Nootka Kızılderili kabilesinin resimlerinden biri. Resimde, balinanın üstünde bir kuş var. James Churchward'a göre bu resim, Mu kıtasının yok olarak sulara gömülüşünü anlatıyor (sağda).

Zihin, maddeye hükmediyor

Araştırmacıların, "gezici durugörü" adını verdikleri bir olay var. Buna göre denek, bulunduğu yerden kilometrelerce uzaktaki bir bölgeyi zihinsel algılama yoluyla, ayrıntılı olarak tanımlayabilmektedir. Aşağıdaki yazıda, iki bilim adamının bu konuya ilişkin deneylerinden örnekler veriliyor.

RUSSEL TARG VE HAROLD PUTHOFF adında iki araştırmacı 1977 yılında, **Mind-Reach** adında bir kitap yayımladıklarında, ortaya attıkları görüşlerde çok iddialıydılar. Kitapta, durugörü medyumluğunun bir türü olan, "gezici durugörü" ya da "mekân içinde durugörü" diye tanımlanan DDA olaylarına yer veriliyordu. Targ ve Puthoff'un bilimsel olarak ortaya koymaya çalıştıkları bu tür olayları, önceleri bazı araştırmacılar kuşkuyla karşıladılar. Fakat Targ ve Puthoff bir yandan da gezici durugörü yeteneğinin, herkeste saklı bir güç olarak bulunan bir kavrama yeteneği olduğunu ileri sürüyorlardı.

Aslında gezici durugörü olayları, öyle çok yeni bir konu değildi. 1970'lerin başlarında, bu konuya ilişkin bazı deneyler ve sonuçları birtakım yayın organlarında yayımlanmıştı. Konu, o zamanlar da kuşkuyla karşılanmıştı ve tartışmalar olmuştu. Targ ile Puthoff'un deneylerinin ise bunlardan farklı bir yanı vardı. Çünkü bu kişiler, California'daki Stanford Araştırma Enstitüsü'nde görevli iki fizikçiydi. Dolayısıyla deneylerin bilimsel bir içeriği vardı.

Russel Targ (sağda) ve Harold Puthoff (solda), Stanford Araştırma Enstitüsü'nde görevli iki fizikçidir. Fakat gezici durugörü olayı ile ilgili öncü çalışmalarından ötürü yoğun eleştirilere hedef oldular (altta).

Nasıl çalıştılar?

Russel'ın ve Puthoff'un uyguladıkları yöntem tümüyle bilimsel olduğu için, elde ettikleri sonuçlara kulak asmamak mümkün değildi. Öte yandan yoğun bir çalışmayla sürdürdükleri araştırmaları, yine de birçok tepkilerle karşılaşmalarına neden oluyordu. Sözgelimi, Targ ve Puthoff, deneklerine bilimsel olmayan yöntemler uygulamakla ve elde ettikleri sonuçları kasıtlı olarak yanlış yorumlamakla suçlandılar. Bunun üzerine onlar da, çalışmalarını yakından izlemek üzere bu kuşkucu bilim adamlarını deneylerine davet ettiler.

Deneyler tekrarlanıyor

Yapılan ilk deneyde, New Yorklu bir sanatçı ve hassas kişi olan **Ingo Swann** ile emekli bir polis müdürü **Pat Price** denek olarak kullanıldı. Amaçlanan şuydu: Önce bir "hedef bölge" seçiliyordu. Denek de durugörü yeteneği ile bu hedef bölgenin tüm ayrıntılarını deneycilere naklediyordu. İlk sonuçlar çok başarılıydı. Böylece Targ ve Puthoff çalışmalarını genişlettiler.

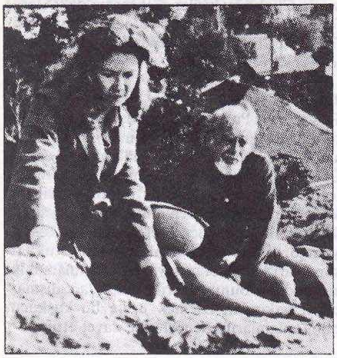

Dr. Kit Pedler ile biyolog Dr. Beverley Rubik, bir gezici durugörü deneyi için seçilen, California'nın Berkeley yöresindeki Kızılderili Kayası'nda görülüyorlar. Denek, bu hedeften birkaç kilometre uzakta olmasına rağmen, hedefin ayrıntılarını verdi (solda).

Pat Price ile toplam dokuz deney yapıldı ve bir rapor halinde 1974 Ekim'inde Nature adlı bir bilim dergisinde yayımlandı. Gerek Pat Price'ın, gerekse Ingo Swann'ın başarılı oldukları görülüyordu ama anlatımları çok bilimseldi. Bunlar kuşkucu bilim adamları için iyi bir koz olabilirdi. Belki de bu nedenden ötürü birçok tepkiye hedef oldular.

Hedefi doğru tanımlıyor

Price ile yapılan deneylerde dokuz hedef bölge saptandı. İlk hedef Stanford Enstitüsü bünyesinde yer alan ve çok iyi bilinen bir yerdi: Hoover Kulesi. Price sadece kulenin yapısını tanımlamakla kalmadı, *"Hoover Kulesi"* diyerek tam adını da verdi. Araştırmacılara göre bu, gerçekten de iyi bir başlangıçtı. Sonraları deneylerin içeriği ile ilgili bilgiler, herhangi bir yanlışlığa yol açmamak için daha sıkı bir şekilde kontrol edilmeye başlandı.

Hella Hammid'in, "Havada yükselen bir tür diyagonel şeyler" olarak tanımladığı hedefin çizimi. Bir yaya geçidi görülüyor. Çizimler karşılaştırıldı. Özellikle perspektif doğruydu (altta).

Deneklerden biri tarafından "görülen" bir hedefin taslağı ve gerçek durumunu gösteren fotoğrafı. San Andres Havaalanı, Kolombiya. "Tam isabetlerden" biri daha (altta, sağda).

Sıkı önlemler

Hedef bölgelerle ilgili bilgilerin her biri bir zarfa konarak mühürleniyor ve bir kasaya kilitleniyordu. Pat Price ve deneyi yönetenlerden biri, deneyin başlamasından yaklaşık 30 dakika önce bir odada dinleniyorlardı. Bu arada Harold Puthoff ya da Russel Targ da, hedef bölgeye gitmesi kararlaştırılan ekipten biriyle söz konusu yere gidiyorlardı. Hedef bölgenin neresi olduğunu ise, kasadan bir zarf seçilip açılıncaya kadar anlamak mümkün değildi. Ne Price ne de yanındaki ilgili, deneyin başlama anından itibaren ekibin diğer üyeleriyle hiçbir şekilde temas kurmuyorlardı.

35.000'de 1 olasılık

Price'in ortaya koyduğu sonuçlar, onunla birlikte çalışan kişileri yakından etkiliyordu. Sonuçlar başarı durumlarına göre birden dokuza kadar sıralandı. Bu arada deneylere katılmayan bağımsız bir bilim adamı da hedef bölgelerle deney sonuçlarının ayrıntılarını titizlikle inceledi. Bu bilim adamı dokuz bölgeden yedisi ile ilgili anlatımların doğru olduğunu açıkladı. Şans olasılığı 35.000'de birdi.

Herkeste olan yetenek

Price, açıkça başarılı bir durugörü medyumu olduğu halde, bu konuda özel bir çaba harcamadığını söylüyordu. Belirttiğine göre sadece bu tür bir deneye katılmak üzere bir arzu duyuyordu. Eğer bu gerçekten doğruysa, yani Price çok özel bir denek değilse, o zaman herkeste gezici durugörü yeteneğinin olması gerekiyor. Konuyla ilgili araştırmacıların da asıl öğrenmek istedikleri nokta bu.

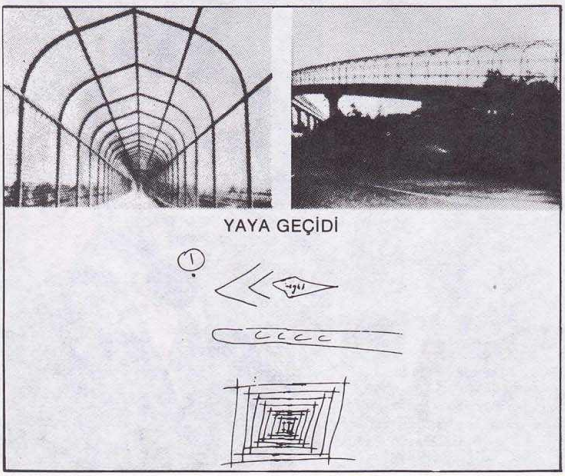

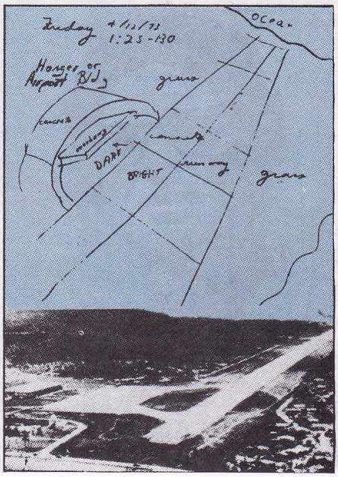

Süre kısalıyor

Çalışmaların ikinci aşamasında, profesyonel bir fotoğrafçı olan **Hella Hammid** denek olarak kullanıldı. Yine dokuz seanslık bir dizi deney yapıldı. Deneylerde Price'a uygulanan yöntemler kullanıldı. Sadece bir fark vardı. Bu da, Hammid'in uzağı görme sürecinin, Price'ta olduğu gibi 30 dakika değil, 15 dakika olmasıydı.

Çizilen görüntüler

Hammid, Price'ın yaptığı gibi, zihinsel olarak algıladığı görüntüleri anlatmakla kalmıyor, aynı zamanda bu izlenimleri bir kâğıda çiziyordu. Bunlardan bazıları gerçekten dikkat çekiciydi. Bağımsız bir tanığın belirttiğine göre şans ihtimali 500.000'de birdi.

Başarısızlık söz konusu

Gerçekte, tüm bu sonuçlar, Targ'ın ve Puthoff'un "zihinsel ulaşım" olarak adlandırdıkları gezici durugörü olayının gerçekliğini onaylıyor gibiydi. Ancak bu tür deneyleri yapmak ve başarılı sonuçlar almak her zaman mümkün değildi. En azından konuya ilişkin araştırmaları ve deneyleri daha geliştirmek ve yeni uygulamalar yapmak gerekiyordu. Kuşkusuz, birtakım sorunlar da vardı. Bu arada başarısızlığa uğramak da söz konusuydu.

TV'de canlı yayın

Birkaç yıl sonra BBC televizyonu tarafından, "Maddeye Hükmeden Zihin" adında bir dizi program hazırlandı. Programın yapımcısı olan **Dr. Kit Pedler** bu amaçla Stanford Araştırma Enstitüsü'ne gitti ve yapılan deneyleri izledi. Hatta bir deneye katıldı.

Dr. Pedler ve arkadaşı biyolog **Dr. Beverley Rubik,** rasgele seçtikleri hedef bölgelere giderlerken, denek Hammid de algıladığı görüntüleri naklediyordu. Dr. Pedler ve Dr. Rubik hedef bölge olarak saptanan kayalık bir bölgede, bir yamaca gittiler. Aynı anda Hammid de bir otel odasında kapalı bulunurken, onların neler gördüklerini zihinsel olarak algılıyor ve gördüklerini çiziyordu.

Bir zaman sonra Dr. Pedler ve Dr. Rubik otele döndüler ve aldıkları notlar ile Hammid'in çizimlerini karşılaştırdılar. Hammid hedef bölgeleri daha önceden hiç görmediğini söylüyordu. Fakat bu arada bir yanlışlık yaptı. Listedeki hedef bölgelerden birinin yerine, kendisinin daha önceden bildiği ve listede olmayan, bir parkı tanımladı.

Özenle incelenmeli

Tüm bu deneyler sırasında, Russel Targ ve Harold Puthoff yoğun bir şekilde maddeci tepkilerle karşılaştılar. Kuşkucuların karşı çıktıkları, deneğin aldığı görüntülerdeki çapraşıklıktı. Bu kişilere göre, doğru bir zihinsel haberleşme olmalıydı. Ama çoğu durumda genellemenin ötesinde bir tanım bolluğuna rastlanıyordu. Ağaçlar, çiçekler, tepeler gibi, birçok hedef bölgesinde kolaylıkla benzerleri bulunabilecek olgular sıralanıyordu. Titizlikle incelemeden, anlatımlardaki ifadelerde bir düşünce birliğine varmak, deneklerin anlattıkları kadar kolay değildi.

Tüm bunlara rağmen, Targ'ın ve Puthoff'un, gezici durugörü ile ilgili çarpıcı kanıtlar ortaya koydukları görülüyor. Onlara karşı çıkanların, böylesine yoğun tepki göstermelerinin nedeni ise belirsiz.

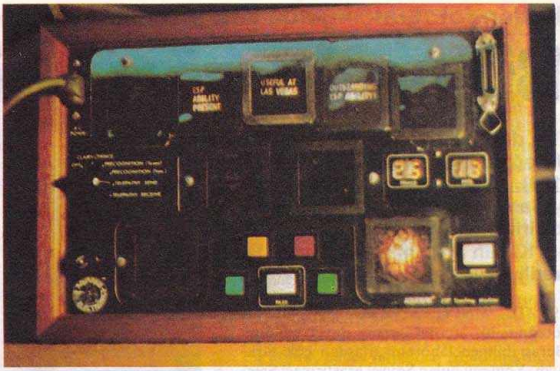

Targ ve Puthoff tarafından geliştirilen özel bir cihazı kullanarak, bir denek DDA deneyleri yapıyor. Denek, cihazın ekranında belirecek görüntüyü önceden tahmin etmeye çalışıyor. Cihaz aynı zamanda, Almanya'da Freiburg Enstitüsü'nde, Prof. Hans Bender ve Elmar Gruber tarafından psikolojik testlerde kullanılıyor (üstte).

Kirlian fotoğrafçılığında sıra insanın iç dünyasında

Bilinçaltı görüntüleniyor...

Tıp dünyası için son derece yeni bir buluş olan Kirlian fotoğrafçılığını daha önce işledik (Bkz. sayfa 149 ve 198). Konunun uzmanları, insanın duygusal ve ruhsal yaşamının bu yöntem ile görüntülenebileceğini belirtiyorlar. Aşağıdaki yazıda, Profesör Arthur J. Ellison'ın, Kirlian aygıtını ve yöntemini tanıtan açıklamalarına yer veriliyor.

1965'TE, ÜNİVERSİTEYE bağlı bir tür fotoğrafçılık laboratuvarına davet edildim. Burası bilinen laboratuvarlardan çok farklıydı. Yöntemi bulan Sovyet araştırmacı **Semyon Kirlian**'ın adına atfen yönteme, "Kirlian Fotoğrafçılığı" deniyordu. Önce biri taze, diğeri kesilmiş, ötekisi tamamen ölü gözüken üç yaprağın fotoğrafları çekildi. Her üçü de ışıklı bir ortam içinde tümüyle canlı gözüküyorlardı. Çevrelerinde parlak izler, ışıklı benekler ve yaprakları kuşatan bir hale görülüyordu. "Esiri beden" adı verilen bu halenin ışıması, taze yaprakta çok canlıydı.

Profesör Arthur J. Ellison, hem psişik olayların araştırmacısı, hem de bilim adamıdır. İngiliz Psişik Araştırmalar Kurumu'nun başkanı olan Prof. Ellison, aynı zamanda Londra Üniversitesi, elektronik ve elektrik mühendisliği bölümü öğretim üyesidir (üstte).

Yarısından biraz daha azı kesilmiş yaprakta ise, sanki hiç kesilmemiş gibi, o bölümün ışıklı bir kalıbı görünüyordu. Kesik bölümün içinde ışınımlar görülmemekle birlikte, kalıbın çevresi bu esrarengiz hale ile kuşatılmıştı. Sakat yaprağın kesik bölümü ise, hale oradaymış gibi ışıldıyordu. Tamamen ölü gibi görünen üçüncü yaprağın ise solgun, gölgeli ışıması sürüyordu.

Saklı yaşam kuvvetleri DARKMALT

Fotoğraf mühendisi olan çalışma arkadaşım, bana bunların esiri bedenin yaşam kuvvetleri olduğunu söyledi. Normal şartlarda şimdiye kadar hiç fark edilmemiş olan bu enerji bedeni, yüksek bir gerilim alanı altında görülebilir bir duruma geliyordu. Gökkuşağının bütün renklerinden oluşan desenler, saklı yaşam kuvvetlerimizin bir kanıtıydı. Mühendis rehberim yıllardır bu konu üzerinde çalışıyordu. Sonunda hiçbir olağan açıklama bulunmadığı için, bunun astral ya da esiri bedenimiz olduğuna inanmıştı. Söz konusu astral bedenimizin varlığı ise yalnızca dinsel öğretilerde yer almaktadır.

Bütün bilgimle, Kirlian fotoğraflarını inceden inceye izledim. Gerçekten bu açıklama bana makul geldi. Çünkü enerjinin kaynağı, bedenimizin deri altından gelmekteydi. Orada kaldığım süre içinde, bizzat ben de bu fotoğraflardan çektim. Organik bir madde ölü bile olsa, solgun-gölgeli olarak ışımaya devam ediyordu. Hatta bir canlıdan bir bölüm kesilse bile, kalıp ışıklar ile kendini gösteriyordu.

16. yüzyıl sanatçılarından Mathias Grüneweld'ın "Bakire Meryem" portresinden bir ayrıntı: Başındaki nurani taç "aura" diye bilinen haledir. Dinsel konu ressamları, çağlarının anlayışı ile ermişlerin resimlerine bu esiri taş ya da halkaları eklerlerdi. Bu gelenek, insanlardaki esiri beden ya de aura denen bir nurani beden bulunduğu inanışından kaynaklanıyordu. (üstte, sağda).

Bu Kirlian fotoğrafı, bir gül yaprağının görüntüsüdür. Ancak gerçek yaprağın küçük bir bölümü kesilip atılmıştır. Buna rağmen kesilen bölümün kalıbı bir hayalet gibi varlığını sürdürüyor. Ne bu olguyu, ne de bu ışımayı herhangi bir fizik boyut ile açıklamak mümkün değildir (sağda).

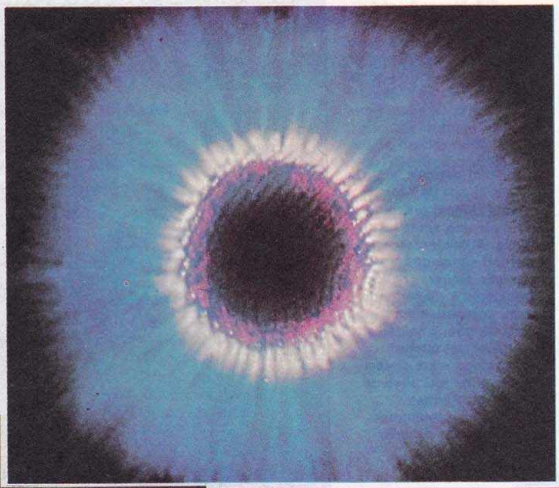

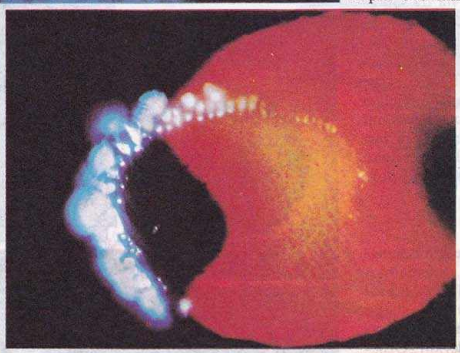

Amerikalı araştırmacı Thelma Moss'un kendi çekimlerinden bazı örnekler. Rahat ve gevşeme halindeki bir kişinin parmak izinden alınan bu fotoğrafta ışık saçaklarından oluşan korona, yüksek frekansta bir ışımayı gösteriyor (üstte, solda). Aynı kişinin, aynı parmağının görüntüsü. Ancak bu kişinin resmi çekildiğinde, ruhsal bir gerginlik içindeydi (solda). Esrar kullanan birinin parmağının fotoğrafı (altta).

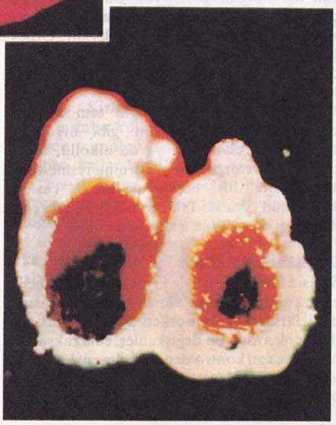

diğimiz hiçbir ışıma türüne girmiyordu. Kaldı ki, bu radyasyon her ne ise, deri altındaki gözeneklerden kendiliğinden yayılıyordu.

İkinci bir beden

Konuyla ilgilenen bilim adamları, şimdi "suptil beden" dedikleri bir terim ile yetinmektedirler. Çünkü din kitaplarında "Aura-/Nurani beden" ya da esiri beden denen şey ile paralel olmak istemiyorlar. Suptil bedenimiz, maddi olan fizik bedenimizle birlikte var. Sanki onu biçimlendiriyor. Suptil beden, fizik bedenimizin yaşam enerjisini, vital kuvvetlerini, güden bir tür biyoplazma.

Kaynağı vücuttan çıkıyormuş gibi görünmekle birlikte, vücudun herhangi bir yerinden çıkmıyor. İçten astral olarak gelip, ışıyor. Maddi beden ile enerjik beden arasında oluşan bu köprü, bence tamamen psikolojiktir. Çevrenin fizik koşullarından çok, kişinin ruhsal değişimlerinden, duygularından, zihinsel düşüncelerinden etkilenmektedir. Yani insanın ruh haleti değiştikçe, farklı renklerde ve değişik şiddette ışımalar oluşuyor.

Ara beden

Suptil bedenimiz bir ara bedendir. İnanışa

Esiri bedenin bulunuşu

Kesilmiş bir yaprağın hiç kesilmemiş gibi tümüyle görünmesi inanılır gibi değildi. Ama, orada esiri bedenin ışıması sürüyordu. Önce bunun bir çekim hatası olabileceğini düşünmüştüm. Her seferinde levha biçimindeki elektrotlar temizleniyor, sistem kontrol ediliyordu. Çünkü aygıt çok duyarlıydı. Her çekimde titiz bir bakımla temizleniyordu. Hayır, hiçbir kaçamak yolu yoktu. Fotoğraflar gerçekti. Ben kuşkucu bir gözlemciydim. İtiraf ediyorum ki, önceleri inanmayarak bu araştırmalara katılmıştım. Daha sonra inanmamak için elimden gelen bütün bilimsel açıklamaları getirmeye çalışmıştım.

Ne var ki, çok miktarda fotoğraf çektiğimiz için, hepsinde aynı sonucun gözlemlenmesi, beni olağanüstü bir buluş karşısında bırakmıştı. Yaşam enerjisinin bu ışıması, bil-

göre öteki uzay ile, fizik uzayımız arasında bir geçiş, teğet oluşturmaktadır. Fizik beden ile ruhsal yapımız arasında bir tampon oluşturmaktadır. Mental ya da zihinsel iletişimleri üstlenmiş olan esiri bedenimizin pırıltılarına ya da halesine "aura" deniliyor.

İşte bu dinsel tanım, Kirlian fotoğrafçılığıyla âdeta doğrulanmaktadır. Bu teknikle elde edilen ışıma "suptil bir maddenin" ışıması olabilir. Bu sayede de belki, bir tür açıklanamayan duyular ötesi algılama mekanizması çalışmaktadır.

Durugörü ile ilgili mi?

Örneğin durugörü denen gözsüz görüş olayının beş duyumuzla ilgisi yoktur. Gözü görmeyen ya da gözleri sımsıkı bağlanmış bazı yetenekli kişiler parmaklarının ucuyla okuyabilmektedirler. Bu okuma işlemi sakın suptil bedenimizin gözsüz görüşüyle gerçekleşiyor olmasın? Çünkü suptil eş, duble beden, asıl bedenin tıpatıp kopyasıdır. Bedenden bir parça kesilse bile, algılama yeteneğini sürdüren suptil beden kesilip, atılamıyor. Ölümden sonra bile ışımasını sürdürüyor.

İnsanda açığa çıkan tüm psişik olayların sorumlusu, Kirlian fotoğraflarıyla da saptanan bu esiri beden olabilir. Bütün bu yorumları getirmek için elimizde sağlam kanıtlar var.

20 kadar gönüllü ve psişik yetenekleri gelişmiş insanlar üzerinde Kirlian yöntemiyle yapılan deneyler, bedenin aracı olmadığını gösterdi. Esiri, saklı bir bedenin çabaları sonucu başarılan durugörü olayını bugün bilim açıklayamıyor. Belki de Kirlian fotoğrafçılığı bu kapıyı araladı.

İki önemli faktör

Çekilen binlerce resim üzerindeki incelemeler, her zaman aynı sonucun alınamaması üzerine film emisyon işleminde iki ana faktörün rol aldığını gösteriyor. Bunlardan ilki, denek olan kimsenin, fotoğrafın çekimi sırasında gösterdiği ruhsal değişimleridir. Örneğin heyecanlanmak, ürkmek gibi duygular, denek rahatlatıldıktan sonra sağlıklı resimlere dönüşebilmektedir.

İkinci faktör ise deneğin tam sağlıklı olmayan, nabız, tansiyon gibi biyolojik değerleri, açlık-tokluk ya da alkollü, ilaçlı oluşuna göre organizmal durumu resme yansımaktadır. Bir başka deyişle, "Yaşam kuvvetinin" bu iki faktöre bağlı olarak çok değişken bir şekilde ışıdığı söylenebilir.

Değişkenlerin önemi

Sayısız filmin birbiriyle kıyaslanması sonucu, aynı kişinin peş peşe alınan resimleri arasındaki farkların, filmi çeken aygıtın hatasıyla ilgisi çok azdır. Bu değişkenler, cihaz aksamının ilk ve son kontrolden geçirilmesiyle denetlenebilir. Asıl denetlenemeyen ve bilinmeyen önemli değişkenler ise, tamamen fotoğrafı alınan kişinin ruhsal durumuyla ilgilidir.

Cihazın son kontrolü yapıldıktan sonra, parmağın film plakası üzerine çok sıkı ya da çok gevşek basılmaması gerekir. Çünkü parmakla film arasında bir boşluk kalmamalıdır. Ya da tersine çok bastırarak, parmağın kan basıncının zorlanması istenmeyen sonuçlar vermektedir. Bunun gibi etkenler, yüksek gerilim deşarjının değerlerini saptırmaktadır.

Uri Geller'in parmak ucundan alınan üç Kirlian fotoğrafı. Üstteki resim, onun dinlenme anında çekilmiş. Alttakiler ise psişik gösterileri sırasında çekilmiştir. Geller, psişik yeteneklerini kullandığında, parmak koronası bilinçli biçimlerde gözükmektedir. Birtakım ruhsal güçlerin eşya üzerinde etkili olması ve yönlendirilmesi böylece kanıtlanıyor. Parmak basıncının iyi ayarlanması, parmak izlerinin de ışıklı olarak belirmesini sağlamaktadır (altta).

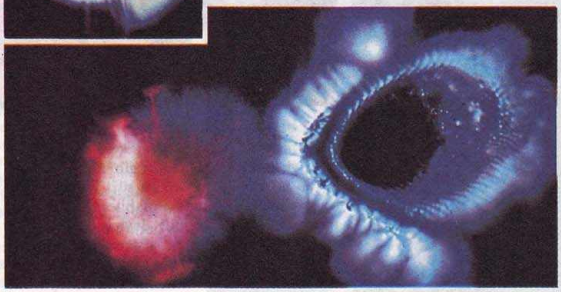

Kirlian deneycilerine 24 öneri

Dr. Yoshiaki Omura, Kirlian fotoğrafçılığı ile ilgili çalışmalar yapacaklar için şunlara uyulması gerektiğini belirtiyor:

1. Güç kaynağındaki ve filme alınan kişideki yüksek gerilim frekanslarının saptanması gerekir.
2. Ossiloskobik dalga biçimleri güç kaynağından, filme yansımamalıdır. Parazitler filtre edilmelidir.
3. Güç kaynağının çıkış empedansında hassas bant ayarı yapılmalıdır.
4. En yüksek gerilim ayarlamasında istenen menzile ayar yapılmalıdır. Teknisyen, dalga biçimlerini kutuplamayı, bunların periyodik eşzamanlı tekrarlarını, dalga indi-çıktılarının kararlılığını, titreşimlerin sabitliğini korumak zorundadır.
5. Elektrot levhaları ile filme alınan konunun arasındaki en az uzaklığın saptanması.
6. Filme alınacak konu ile elektrot levhaların geometrik ayarına ilişkin ayrıntıların mükemmelleştirilmesi.
7. Yüksek gerilim levhasının materyalinin seçilmesi: Metalin cinsi ve yüzeyinin durumları, plakanın biçimlenmesi ve kalitenin yeterli olması.
8. Filmin niteliği ve markasının titiz seçimi.
9. Film ile dolgu kalınlığının iyice belirlenmesi.
10. Film ve filme çekilen konunun poz süresinin ayarlanması.
11. Yüksek akımın, konu olan nesneyi ya da kişiyi etkilememesi için topraklamanın iyice kontrol edilmesi.

12. Konu olan nesne ya da kişinin yüzey sıcaklığının saptanması.
13. Konu olan nesne ya da kişinin deri direncinin elektriksel iletkenliği. Bunu ölçmek için seçilen yöntemin güvenilir olması.
14. Konu olan nesne ya da kişinin, filme alınacak yüzeyinin yıkanmış ve temiz olması.
15. Çevre koşulları: Atmosfer basıncının, oda sıcaklığının, rutübetin ve havanın kapalı-açık olmasının denetimi.
16. Fimi çekilecek nesne ya da kişinin, özellikle parmak basıncının en uygun olanının saptanması.
17. Fotoğrafın çekiminden önceki ve sonraki biyolojik faaliyetlerin değerleri.
18. Deneyin güvenliği ve gereken titizliğin gösterilmesi.
19. Deneyin yapıldığı setin ya da kullanılan aygıtın kullanma talimatnamesinin tam olarak anlaşılması. Aygıta hâkimiyet kurulması.
20. Fotoğrafın çekilmesi sırasında, voltaj dalgalanmalarının olup olmadığını anlamak için, çekim sırasında ossiloskop kullanılması gereği.
21. Filme alınan nesne ya da kişinin kanıyla ilgili biyokimya verileri.
22. Vücudun bir yerinde mikrobik enfeksiyon olup olmadığı.
23. Fotoğrafa girecek vücut parçasının kan dolaşımı ile ilgili durum değerlendirmesinin bulunması (Bunlar türlü kesimden insanların nasıl resim verdiğini istatistik olarak saptamak için gereklidir).
24. Filme alınacak kişinin diğer özgeçmişi.

24 ilkesi var

Çevre koşulları da önemsenmelidir. Çevre ısısı, hava basıncı ve hava durumu dalga biçimlerini değiştirmekte, deşarj sırasında başka parazit frekanslar yaratmaktadır. Elbette film tabakası da neden etkilenmişse onu kaydetmektedir. Uluslararası Kirlian Araştırma Kurumu'nda görevli Profesör **YoshiakiOmura,** 24 temel değişkenin varlığını ortaya koydu. Bunlardan birinin bile ihmali halinde, son derece anlamsız birtakım görüntüler ortaya çıkmaktadır. DARKMALT

Kirlian fotoğraf tekniğini kullanan bazı araştırmacılar ise parmağın bastırılması biçiminin, çekilen resimleri etkilemediği görüşündeler. Onlar, parmağın sadece, vücudun kan basıncının bir sözcüsü olduğunu belirtiyorlar.

Duyguları anlamak mümkün

Genellikle parmaktan alınan fotoğraflar, kişinin kendi ruh dünyasını tek başına yansıtmaktadır. Ancak toplu halde alınan parmak izlerinde, bunların birbirleriyle olan dolaylı ilişkilerinin de önemli bir etken olduğu anlaşılıyor. Birbirini hiç tanımayan iki kişi yan yana getirilip, parmak fotoğrafları alındığında birbirlerinden hoşlanıp hoşlanmadıklarına bağlı olarak, parmak ucundaki ışık saçaklarında değişmeler olmaktadır.

Eğer bu iki kişi arasında sevgi, birbirinden hoşlanma ya da aşk gibi duygular varsa, parmak ucundaki korona denen saçaklar, yumuşayıp, uzamakta ve birbirlerine karışmaktadır. Eğer söz konusu olan, nefret ya da antipatik duygular ise, bu kez parmak saçakları, dikenleşerek birbirleriyle karışmayı "reddetmektedir."

Böylece, birbirlerini tanımadığı halde, ilk bakışta kişilerin birbirinden hoşlanıp, hoşlanmadıkları bilinememektedir. Fakat öte yandan bu olgu, sempati ve antipati gibi duyguların varlığını kanıtlıyor. Aşıklar ve birbirlerine düşkün aile üyeleri arasında birbirlerine karşı eğilim, çekilen fotoğraflarda açıkça görülmektedir.

Kirlian cihazı bir tür sandviçe benzetilebilir. Örneğin bir yaprağın fotoğrafı çekilecekse yaprak iki plaka arasına konur (toprak ucun üstüne). Yaprak böylece metal plaka ile film yüzeyi arasında yer almıştır. Aynı şekilde bir parmağın ucu, ya da vücudun herhangi bir parçasının fotoğrafı çekilebilir. Normal şartlarda, üst yüzeyde elektrot yoktur. Bu yüzey elektriğe karşı topraklanmıştır. Bazı durumlarda, lastik ayakkabılar veya kauçuk yüzeyler kullanılmışsa da, o zaman Kirlian fotoğraflarının kalitelerinin düştüğü görülmüştür (altta).

Harika bir buluş

Kirlian fotoğrafçılığının kullanım alanı o kadar geniştir ki, gelecekte, gözü görmeyenlerin görmesi bile bekleniyor. Erken teşhis ile

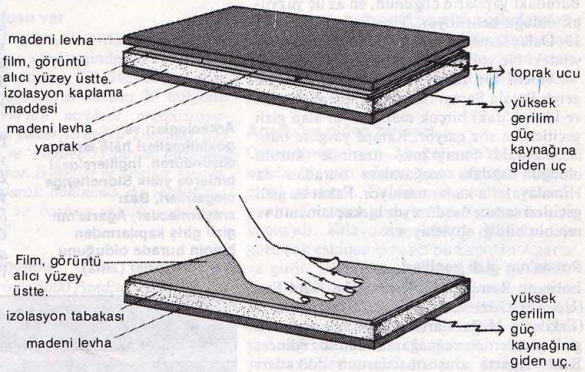

tıpta ve çeşitli ruhsal hastalıkların tedavisinde somut birşekilde yararlanılabileceği düşünülmektedir. Kirlian fotoğrafçılığı yöntemi gün geçtikçe daha kullanışlı bir duruma geliyor. İlerleyen teknoloji belki de onu bir fotoğraf makinesi kadar küçültecektir ve daha kullanışlı bir duruma getirecektir. Bir rastlantı sonucu bulunan Kirlian tekniğiyle alınan fotoğraflar, bugün yeterince anlaşılamamışsa da, insan psikolojisinin "vesikalık resmini" çeken harika bir buluştur. Yanını da çok parlaktır.

Agarta'dan mesaj:

"Dünyanın Kralı insanlığa görünecektir"

Yeryüzünü kuşatan, dev tünel-mağara sistemlerine ve bunların Agarta'ya ulaştığı şeklindeki efsanelere daha önce değindik (Bkz. sayfa 1029). Bu esrarengiz yeraltı ülkesinin lideri olduğu öne sürülen "Dünyanın Kralı"nın ise, zaman zaman yeryüzüne çıkarak çarpıcı kehanetlerde bulunduğu söyleniyor. Arkadaşımız Cem Çobanlı, bu konuya ilişkin bilgileri inceledi.

"DÜNYANIN PSİŞİK MERKEZİ" olarak adlandırılan Tibet'in dini ve politik işlerinin yürütüldüğü Potala, Lhassa kentinin yaklaşık 8 km. batısında yer alan küçük bir bölge. Buradaki yapıların çoğunun, en az üç yüzyıllık olduğu belirtiliyor. Tibet'in ruhani lideri 13. Dalay lamanın sarayı ise Potala'nın kuzeyindeki bir volkanik dağın üzerinde kurulu.

Tibetli bir rahip olan **Lobsang Rampa**, gerek Potala Sarayı'ndaki, gerekse çevredeki ve Lhassa'daki birçok mabette yer alan gizli geçitlerden söz ediyor. Rampa'ya göre bunlar, Potala Sarayı'nın, üzerinde kurulu olduğu dağdaki mağaralara buradan da Himalayalar'a kadar uzanıyor. Fakat bu gizli geçitleri sadece üst düzeyde birkaç lamanın ve rahibin bildiği söyleniyor.

Potala'nın gizli geçitleri

Lobsang Rampa, 1960'larda, **The Third Eye** (Üçüncü Göz) ve **The Cave of the Ancients** (Eskilerin Mağaraları) adlı kitaplarında bu gizli geçitlerden ve mağaralardan söz edince, Batılı Agarta araştırmacılarının dikkatleri yeniden Tibet'e çevrildi. Rampa, söz konusu kitaplarında, yüksek bir rahip olduğu için Potala Sarayı'nın içindeki gizli bir geçidi gezebildiğinden söz ediyordu.

Bu gizli geçit kilometrelerce uzunluğunda bir mağaralar sistemine bağlanıyordu. Mağaraların duvarlarında garip tablolar, yüzlerce yıllık birtakım eşyalar, paha biçilmez hazineler ve ne oldukları anlaşılmayan, işlemeye hazır durumda esrarengiz makineler vardı. Acaba Rampa Agarta'ya nasıl inmişti? Araştırmacılar bu soruyu soruyor.

"Ulaşılmaz"

Agarta sözcüğünün, Sanskritçede "ele geçirilmez", ya da "ulaşılamaz" anlamına geldiği biliniyor. Bazı gizemciler de, "argha" (uzun gemi) sözcüğünden tüketilen, "geminin yeraltı gövdesi" gibi bir anlam veriyorlar.

Agarta'nın dünya üzerinde bilinen altı giriş yeri olduğu söyleniyor. Himalaya Dağları'nda Gobi Çölü'nde, Fransa'nın kuzeyindeki Mont St. Michel'de, Fransa'nın Bretagne yöresindeki Broceliande Ormanı'nda, İngiltere'deki Stonehenge megalitlerinde ve Gize'deki Sfenks'in ayakları arasında.

TV'de Agarta

1972'de Fransız Radyo Televizyon Kurumu'nun (ORTF) bir programına katılan ve **Kont St. Germain** olduğunu öne süren **Richard Chanfrey** Agarta'ya ilişkin birtakım bilgiler de vermişti:

"Agarta'nın ilk sahanlığı, yerin 2400 metre altındadır. Bu sahanlığın girişi, insanların, hayvanların ve aynı zamanda yerüstündeki çeşitli üslerden gelen aygıtların da geçebileceği bir büyüklüktedir. Bu volkanik doğal kanallar yeryüzünün kalbine iner.

Agarta'nın giriş salonu 800 metre uzunluğunda, 420 metre genişliğinde ve 110 metre yüksekliğindedir. Bu bir tür içi oyuk piramittir. Bu salondan çıkan çeşitli kanallar yeraltı dünyasına doğru dalıp giderlerse de, Agarta sakinlerinin birçoğu oralara asla gitmezler. Oralarda yaşayamazlar. Çünkü oradaki atmosfer onlar için yapılmamıştır. Söz konusu yerde müthiş bir sıcaklık hüküm sürer."

Arkeologları ve gökbilimcileri hâlâ ısrarla düşündüren, İngiltere'deki binlerce yıllık Stonehenge megalitleri. Bazı araştırmacılar, Agarta'nın gizli giriş kapılarından birinin burada olduğunu öne sürüyorlar (altta).

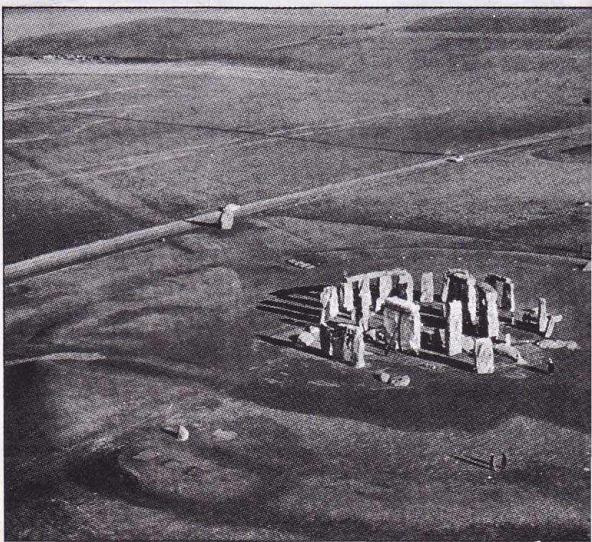

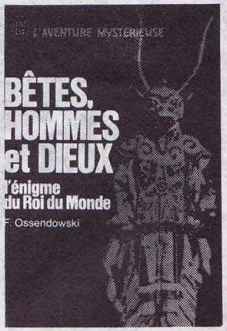

Ferdinand Ossendowski'nin 1924'te yayımlanan, "Hayvanlar, İnsanlar ve Tanrılar" adlı kitabının kapağı. Ossendowski, söz konusu kitabında Agarta ile ilgili geniş bilgiler verdi (üstte).

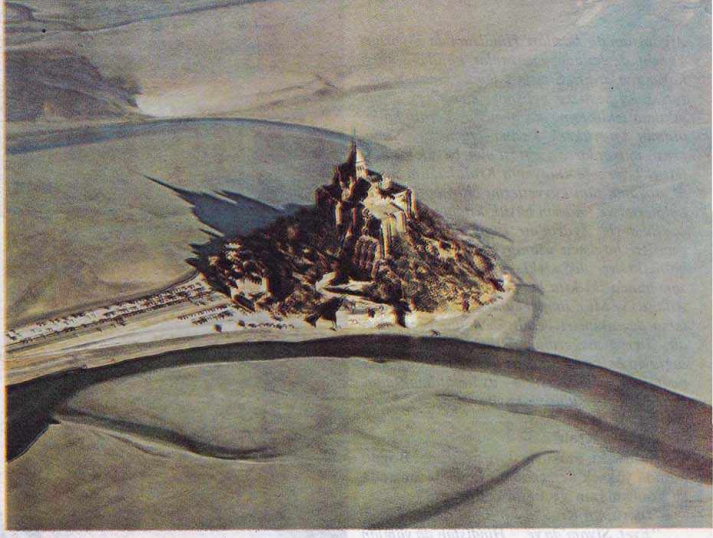

Fransa'nın kuzeyinde, Manş Denizi kıyısındaki en ilginç yerlerden biri, Mont St. Michel. Yörede yoğun gelgit olayları gerçekleşiyor. 12. yüzyılda inşa edildiği belirtilen tarihi şatonun içinde bulunan gizli geçitlerden Himalaya Dağları'na ve Agarta'ya ulaşılabileceği öne sürülüyor (sağda, üstte).

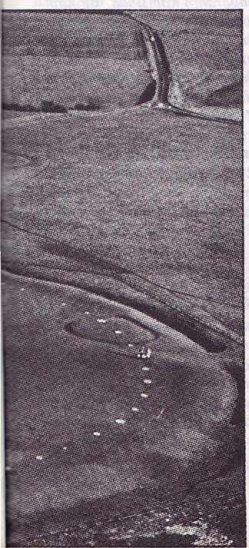

20 milyon nüfusu var

Saint-Yves d'Alveydre, Hint Misyonu adlı kitabında Agarta'nın yönetiminden ve hiyerarşik yapısından söz ediyor. D'Alveydre'ye göre Agarta'da yaşayanların nüfusu 20 milyonu aşıyor: *"Agarta'nın merkezi organizasyonunda, aşağıdan yukarıya doğru 'Dwijalar' (iki defa doğanlar) ve 'Yogiler' (Tanrı'da birleşmiş olanlar) yer alıyor. Dwijalar ve Yogiler Agarta' nın simetrik olarak bölünmüş dış mahallelerinde yaşarlar ve başlıca yeraltı yapılarına dağılmışlardır."*

Agarta'nın yönetimi

"Bunların üzerinde 5000 Pandita (bilginler) yer alır. Panditalar öğretimi sağlarlar ve iç güvenlik görevini yerine getirirler. Hiyerarşinin alttan üste doğru her dairesindeki yöneticilerin sayısı giderek azalır. Böylece, Dünya'nın Güneş çevresindeki dönüş sürecine tekabül eden, 365 Bagwanda'nın (Yüce Meclis), oluşturduğu daire gelir.

Sonraki daire Agarta'nın merkezine en yakın olanıdır. Burası, 'Yüksek İnisiyasyonu' temsil eden 12 üyeden oluşur. Bunların da üzerinde Mahanga, Mahatma ve Brahitma yer alır. Mahanga, evrenin tüm maddi organizasyonunu temsil eder. Mahatma, evrensel can temsilcisidir. Agarta'nın yüksek lideri olan Brahitma ise, Tanrı zihninde ruhların dayanağıdır."

"Sırların sırrını" öğrendi

20. yüzyıl başlarında Polonya'nın önde gelen yazarlarından ve bilim adamlarından biri olarak kabul edilen **Ferdinand Ossendowski,** İç Asya'ya yaptığı maceralı yolculukta "sırların sırrını" öğrendiğini öne sürdü. Bu uzun yolculuk sırasında, aralarında lamaların ve rahiplerin de bulunduğu çeşitli kişilerle görüşen Ossendowski, Agarta ve Dünyanın Kralı ile ilgili bilgiler topladı. Bunları daha sonra **Hayvanlar, İnsanlar ve Tanrılar** adlı kitabında yayımladı.

Agarta'ya giden bir avcı

Ossendowski'nin Moğolistan'da olduğu sırada, bir gün kılavuzu ona gizli bir mağara girişi gösterdi. Delikten dumanlar yükseliyordu. Kılavuza göre, burası Agarta'nın giriş kapısıydı. Kılavuzun anlattığı bir efsaneye göre çok eskiden bir avcı bu kapıdan Agarta'ya girdi. Döndükten sonra orada gördüklerini anlatmaya başladı. Bunun üzerine lamalar, onun "sırların sırrından" söz etmesine engel olmak için dilini kestiler. Avcı ihtiyarladığında tekrar mağaraya döndü ve yeraltı devletine gitti. Bir daha da onu gören olmadı.

Ossendowski'nin araştırmaları

Bir başka zamanda da, **Jelyp Djamarap** adında bir yüksek rahip, Agarta'dan çıkıp dünyaya gelen, Dünyanın Kralı'nın mucizelerinden ve kehanetlerinden söz etti. Ossendowski konu ile ilgili olarak şöyle diyor: *"Ancak o zaman anlamaya başladım ki, bu efsanede yalnız bir sır değil, aynı zamanda Asya'nın siyasi yaşamını etkileyebilecek gerçek ve egemen bir güç gizliydi. O andan itibaren araştırmalarıma devam ettim."*

Yerini bilen yok

Ossendowski'nin daha sonra tanıştığı **Cholton-Beyli** ve **Gelong** adında iki Moğol, ona Agarta ile ilgili şu bilgileri verdiler: *"Bu yerin nerede bulunduğunu bilen yok. Bazıları*

Afganistan'da bazıları Hindistan'da diyorlar. Yeraltı devletinde yaşayanlar kötülüğe karşı korunmuşlardır. Sınırları içinde cinayet yoktur. Bilgi sessizce gelişmiş, hiçbir şey orada yıkılma tehlikesine düşmemiştir. Yeraltı halkı, bilimin en yüksek katına erişmiştir. Şimdi orası, milyonlarca yurttaşı olan büyük bir devlettir. Üzerinde Dünyanın Kralı hüküm sürer. O, doğanın tüm kuvvetlerini bilir, bütün insan kalplerini ve kaderin büyük kitabını okur.

Bu devlet Agarta'dır. Dünyanın tüm yeraltı geçitleri boyunca uzanıp gider. Bilirsiniz ki, batıdaki ve doğudaki büyük okyanuslarda zamanında iki kıta bulunuyordu (muhtemelen Atlantis ve Mu). Bunlar sular altında kayboldularsa da sakinleri yeraltı devletine geçmişlerdir. Derin mağaralar, bitkilerin büyümesini sağlayıp halka hastalıksız uzun bir yaşam olanağı veren bir ışıkla aydınlatılmaktadır. Burada sayısız ulus ve kavim yaşar."

"Dünyanın Kralı"

Ossendowski, araştırmaları sırasında, Bogdo adında yüksek derecede bir lama ile arasında şu konuşmanın geçtiğini belirtiyor:

"Dünyanın Kralı'nı kimse gördü mü?

"Evet. Siyam'da ve Hindistan'da yapılan eski Budizm törenlerinde Dünyanın Kralı beş kez göründü. Beyaz fillerin çektiği, altın, kıymetli taş ve ince kumaşlarla süslü çok güzel bir arabada idi. Beyaz bir cübbeye sarılmıştı. Başındaki taçtan inen elmas dizileri yüzünü örtüyordu. Dünyanın Kralı gözlerini ne yana çevirdiyse o yandaki körler gördü, sağırlar işitti, kötürümler yürüdü ve ölüler mezarlarından ayağa kalktı."

Agarta'ya gidenler

"Kaç kişi Agarta'ya gitti?"

"Pek çok kişi. Fakat bütün bu adamlar gördükleri sırları gizlediler. Oletler Lhassa'yı yıktıkları zaman güneybatıdaki dağlarda bulunan müfrezelerden biri Agarta sınırına kadar gitti. Burada esrarlı bilimleri öğrenip yeryüzüne getirdi. Bunun içindir ki Oletler ve Kalmuklar usta büyücü ve kâhindirler."

Kovulanlar

"Ayrıca Doğu'nun birkaç esmer kabilesi de Agarta'ya girip birkaç yüzyıl yaşadılar. Sonraları bunlar oradan kovulup yeryüzüne dönerek iskambil ile, otlarla ve el çizgileri ile falcılığın sırlarını naklettiler. Bunlar çingenelerdir. Asya'nın kuzeyinde bir yerde, ortadan kalkmak üzere olan bir kabile vardır ki, onlar da Agarta'da bir zaman yaşamışlardır. Bu kabileden olanlar, ölülerin ruhları havada uçtukları zaman onları çağırmayı bilirler."

Agarta'ya açılan bir kapı

"Çin'de, Pekin'deki Gök Mabedi'nin yaşlı bir rahibi, Dünyanın Kralı'nın ortaya çıkışıyla ilgili olarak, Ferdinand Ossendowski'ye şunları söylemişti: "Urga ve Lhassa'daki ruhani liderler, Dünyanın Kralı'na elçiler gönderdilerse de kendisini bulamadılar. Yalnız Tibetli bir şef, Oletler ile yapılan bir savaştan sonra bir mağara buldu. Mağaranın kapısında 'Bu kapı Agarta'ya açılır' yazan bir tabela vardı. Mağaradan yakışıklı bir adam çıktı. Ona esrarlı işaretleri olan bir altın levhacık verdi ve şöyle dedi: 'Dünyanın Kralı insanlığa görünecektir. Fakat henüz o zaman olmadı. İnsanların en kötüleri henüz doğmadı.' "

7 yaşından itibaren Tibet manastırlarında özel olarak yetiştirilen, 12 yaşında lama, 18 yaşında da rahip olan Tibetli Dr. Tuesday Lobsang Rampa. Belirttiğine göre Potala Sarayı'nın altında, Himalayalar'a kadar uzanan gizli geçitler var (altta).

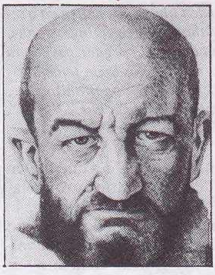

Dünyanın Kralı'nın kehanetleri

Ossendowski 1921'de Doğu Moğolistan'daki bir manastırda bir lama ile görüştü. Lama, 1890 yılında Dünyanın Kralı'nın o manastırdaki bir törene katıldığından ve dünyanın geleceğine ilişkin bazı kehanetlerde bulunduğundan söz etti:

"Uluslar toptan ölecek"

"İnsanlar ruhlarını gittikçe unutup, vücutlarıyla meşgul olacaklar. Yeryüzünde büyük bir ahlak bozukluğu egemen olacak. İnsanlar kardeş kanına susamış yırtıcı hayvanlara benzeyecek. Büyük ve küçük kralların taçları düşecek. Tüm ulusların arasında korkunç bir savaş olacak. Okyanuslar kızaracak. Toprağın üstü ile

denizlerin dibi kemik ile dolacak. Devletler parçalanacak. Uluslar toptan ölecek. Dünyanın şimdiye kadar hiç görmediği açlık, hastalık ve yasaların bilmediği cinayetler olacak.

O zaman, insanlık içindeki Tanrı'nın düşmanları ortaya çıkacaklar. Unutulmuş, zulüm görmüş olanlar ayaklanacak ve bütün dünyanın dikkatini üzerlerine çekecekler. Sisler ve fırtınalar olacak. Yer sarsılacak. Milyonlarca insan, esirlik zincirlerini açlık, hastalık ve ölümle değiştirecek. Eski yollar bir yerden başka yere göçen kalabalıklarla dolacak. En büyük, en güzel beldeler ateşle yok olacak."

DARKMALT

"Bir halk göndereceğim"

"Düşkünlük, cahillik, bedenin ve ruhun yıkılışı arkadan gelecek. On bin kişiden yalnız biri sağ kalacak. Bütün toprak boşalacak, dünyayı sadece karanlık ve ölüm kaplayacak. O zaman göndereceğim, şimdi tanınmayan bir halk kötülüğün zararlı otlarını koparıp atacak ve insanlık zihniyetine sadık kalmış olanları, kötülüğe karşı savaşa götürecek. Bunlar ulusların ölümüyle temizlenmiş olan dünyada yeni bir hayat kuracaklar.

Yüzüncü yılda yalnız üç büyük devlet ortaya çıkarak 71 yıl bahtiyar yaşayacaklar. Ondan sonra 18 yıl harp ve tahrip devam edecek. O zaman Agarta halkı yeraltı mağaralarından çıkıp dünyada görünecek."

Potala Sarayı'nın üst düzeyde lamaları ve rahipleri, bir tören sırasında görülüyorlar. Birçok araştırmacı, bu kişilerin özellikle Agarta konusunda son derece geniş bilgi sahibi olduklarını öne sürüyor. Fakat "bildiklerini" Batı'ya açıklamaya gerek görmüyorlar (üstte).

Çin'in Moğolistan sınırı yakınlarında, Yungang yöresinde bulunan ve nerelere kadar uzandığı bilinmeyen dev mağara sistemlerinden birinin girişi. Bugün "kutsal yer" olarak nitelendirilen bu mağaraların çok eskiden tapınak olarak kullanıldığı biliniyor (sağda).

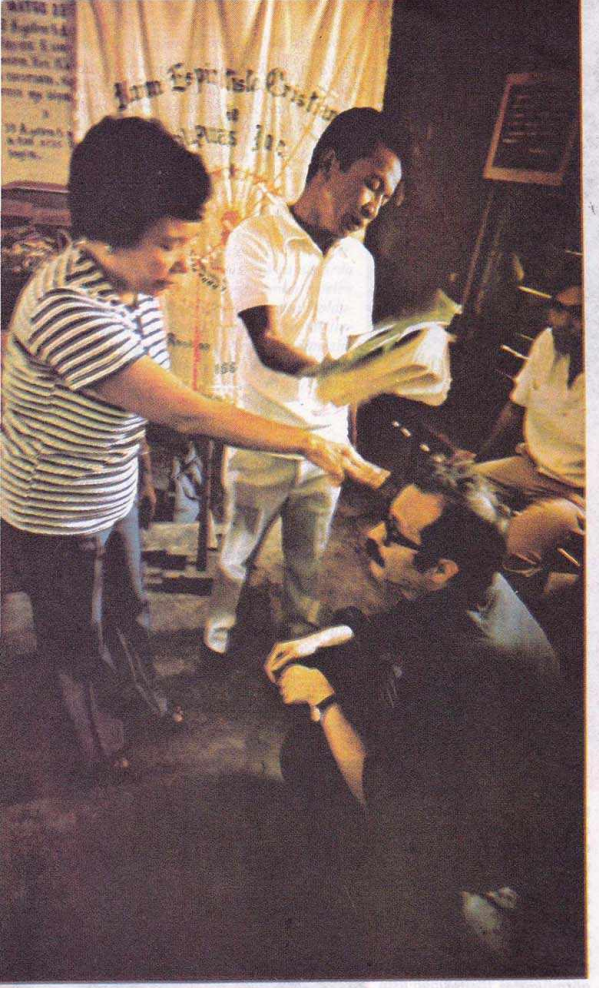

AlexisCarrel'in,"Tıp, insanoğlundan gittikçe uzaklaşıyor" sözünün en iyi örneklerinden biri Filipinler'de ortaya çıkıyor. Bu mucizevi ameliyatların ardında yatan gerçek ne? Araştırmacı yazar Gufran Erkılıç, Filipinler'de yapılan ruhsal cerrahi olaylarını bizzat yaşayan Türk araştırmacıların görüşlerini inceliyor.

YILLAR ÖNCE, ruhsal şifacılar incelenirken, birçok kişi olaylara inanamıyordu. Avrupa ve Amerika basını olaylara geniş yer verdi. Her zaman olduğu gibi, sayısız film çekildi. Filipinler'de ağrısız, sızısız ve tıbben olanaksız mucizevi ameliyatlar yapılıyordu. Olay, Türkiye'de de büyük yankılar uyandırdı. Sonunda bir günlük gazete, ameliyatları yerinde izlemeyi ve uzun bir yazı dizisi yapmaya karar verdi. Gerekli hazırlıklar tamamlandı ve gazeteci-yazar **Orhan Tahsin,** fotoğrafçı **Ara Güler** ve bilim danışmanı olarak da **Prof. Dr. Recep Doksat**'tan oluşan bir ekip Filipinler'e gitti.

"Tıpsız ameliyat"

Prof. Dr. Doksat 15 gün, ekibin diğer üyeleri ise 1 ay Filipinler'de kaldılar. Çok sayıda röportaj yapıldı, fotoğraflar, filmler çekildi. Ortaya çıkan sonuç şuydu: Yabancı yazarlar ve bilim adamları gibi, Türk araştırmacılar da ameliyatlarda en ufak bir hile unsuruna rastlayamadılar. Gazeteci Orhan Tahsin Filipinler'e nasıl bir duyguyla gittiği sorulduğunda şöyle diyordu: *"Duyduklarıma inanmamak, gözlerime inanmak için Filipinler'e gittim. Filipinler'deki olaylar ise, tıbbın çok ama çok uzağındaydı. Ağrısız, sızısız, bıçaksız, dikişsiz ameliyatlar... İki kelime ile, tıpsız ameliyat."*

Göz yanılabilir, ama...

Halk arasında sık kullanılan, "bıçak altına

Tıbbın karşı koyamadığı gerçek

Neştersiz ameliyatlar

Ruhsal şifacı Esperanza ve medyum Baz, gazeteci Orhan Tahsin'e, ruhsal etki (manyetik pas) vererek, güçlerini kanıtlamak istiyorlar (solda).

Ruhsal şifacılardan David Oligane felçli bir kadını ayağa kaldırıyor. Özellikle psikolojik nedenlerle oluştuğu kabul edilen felç olayları Filipinli ruhsal şifacılar tarafından genellikle tedavi edilebiliyorlar. Bilim adamları ise, bu tür başarılı sonuçları insanda var olan inanç gücüne ve telkine bağlıyorlar (altta, solda).

yatmak" deyimi, Filipinler'de değerini kaybediyordu. Oradaki hastalar bıçak altına yatırılmıyordu. Uyuşturucu (anestezi), temizlik (sterilizasyon), ilaç, eldiven, neşter, maske, kısacası ameliyathaneyi ameliyathane yapan araç ve gereçlerin bir tanesi bile bulunmuyordu. Nekahet dönemi bir tarafa, nekahet saniyesi bile yoktu.

Ekibin fotoğrafçısı Ara Güler izlediği ve görüntülediği olaylara daha temkinli yaklaşıyordu: *"Ben gözlerimin gördüğüne bile inanmayabilirim. Ancak hiçbir şey objektifimin tespit ettiği kadar gerçekçi olamaz. 45 dakika süren, sekiz milimetrelik bir film çektik. Ameliyatlar, filmde açık seçik gözükmektedir..."*

Ameliyatlar nasıl başlıyor?

Filipinler'deki şifacılar, ameliyatlarını Manila'daki 36 değişik şifaevinde yapıyorlar. Şifaevlerinin duvarlarında genellikle kutsal sözleri içeren afişler asılı.

Ameliyatlara başlamadan önce duaya önemli bir yer veriliyor. Hastalar gruplar halinde ameliyat odasının yanındaki dua odasına alınıyorlar. Sonra, şifacı ya da Ruhsal Cerrah giriyor ve *"Lütfen dua ediniz"* diyor.

Daha sonra ameliyatlar başlıyor. Şeker, kanser, ülser, kataraKt, sinüzit, böbrek, safrakesesi, apandisit, pankreas, fıtık, prostat gibi birçok hastalık tedavi edilebiliniyor. Mucizevi parmakların tek giremedikleri yer, kemikler ve beyin.

"Biz bir merceğiz."

Manila'nın bu 36 şifaevinde her gün yüzlerce ameliyat yapılıyor. Ancak, her ameliyatın uzmanı başka başka kişiler. Örneğin, soruldu̇ğunda, şeker hastalığı için **Tony Agpoa** öneriliyor. Menüsküsün ustası **Juan Blance...** Kanser için, **Josephine Sisen**'den söz ediliyor. Sisen için şöyle deniyor: *"İnsan vücudundaki organları, üçüncü gözü ile, bir anatomi kitabı gibi okuyor."*

Şifacı **Esperanza** ise, medyum **Maz** ve medyum **Leonara** ile beraber şifa dağıtıyor. Dileyeni parmakları ile tedavi ediyor, dileyeni ruhsal şifa yoluyla... Bir medyum "trans" haline geçiriliyor. Sonra, şifacı, manyetik etkiler (Paslar) yollamaya başlıyor. Parmaklar, dokulara "iyilik" dağıtıyor. Esperanza yaptığı işi şöyle açıklıyor: *"Işınlar bizden geçer, sizde durur. Biz bir merceğiz."*

Şifacı **Jun Baba**, Baguio'da yaşıyor. Hastaların üzerine beyaz bir çarşaf örtüyor. Sonra, bu beyaz çarşafın üzerinden, röntgen filmine bakar gibi hastalıkları okuduğunu öne sürüyor. Bir diğer şifacı **Davit Oligane** ise birkaç hastaya aynı anda bakabiliyor. **Merkado,** dudakları ile emerek böbrek taşlarını çıkarıyor. **Alex Orbito** ise, kapanan gözleri yeniden dünyaya açıyor.

Juanito Flores, ellerini vücut üzerinde hafifçe gezdiriyor ve iki parmağıyla ameliyatlarını gerçekleştiriyor. Kısacası şifacıların her birinin her parmağından bin bir türlü yetenek fışkırıyor.

Yılda 800.000 kişi

Şifacıların hemen hemen tümü ameliyatlar için belirli bir ücret almıyorlar. İyileşen her hasta kendi mali durumuna göre, gönlünden ne koparsa, yardım kutusuna atıyor. Ameliyatlar genellikle, sıra bekleyen hastaların da hazır bulunduğu ameliyat odasında ve herkesin içinde gerçekleştiriliyor. Ameliyat olacak hastalar Filipinler'de kaldıkları sürece şifacılara ait otellerde kalıyorlar. Bu oteller genellikle, herkesin kalabileceği kadar ucuz.

Ancak şifacıların en ünlüsü olan Tony Agpoa'nın durumu biraz farklı. Agpoa'nın otelinde Sheraton veya Hilton otelleri düzeyinde ücret ödeniyor. Olayın Filipinler'e göre yararlı bir yönü de var. Şifacılara hasta taşımak bir tür sağlık turizmi oluşturuyor. Avrupa'nın ve dünyanın çeşitli ülkelerinden Filipinler'e şifa turları düzenleyen acenteler var. Şifacılara rağbet oranı ise, oldukça yüksek. Yetkililerin yaptığı bir istatistiğe göre, Manila Havaalanı'na yılda 1 milyon yabancı iniyor. Bu 1 milyon kişinin 200.000'i, Filipinler'e ananas ve kivi yemeye geliyor, kalan 800.000'i ise şifa ve ruhsal ameliyat olmak amacında.

İnananlar, inanmayanlar...

Mucizevi ameliyatları inceleyip araştıranlar konuyu iki yönde ele alıyorlar: İnananlar ve inanmayanlar... Birçok araştırmacı, tıp otoritesi ve illüzyonist de bu mucize tedavilere karşı çıkıyor. Ne var ki, ameliyatlarda nasıl bir hile yöntemi olabileceği konusunda, bunların hiçbiri kesin kanıtlar ortaya koyamıyorlar.

Alman araştırmacı-parapsikolog **Hans Bender** *"olmaz"* diyemiyor. Ama, yine de kuşkucu. Bender şöyle diyor: *"Hokkabazların dünyaca ezberlenmiş bir gösterisi vardır. Sandık içindeki insanı testere ile keserler. Bunlar ise, masanın üzerinde insanları yırtıyorlar ve kesiyorlar."* Bir diğer araştırmacı **Alfred Bauhofer, Filipinler'de Mucize Tedaviler** adlı kitabında bu tür tedavilerin işlevini bilmeden, önyargıyla yargılanmaması gerektiğini söylüyor.

İsviçreli profesör **Hans Osjord Naegeli,** *"Adım gibi inanıyorum"* diyor. Hatta daha da ileri gidiyor: *"Oluru olmazı bırakalım, bu mucizeleri nasıl açıklayabiliriz? Parmak uçlarından, dilden, nefes üzerinden tedavi edici ışınlar saçmak mümkündür. Sanırım, iyileştiricinin saçtığı akım bio-elektriktir."*

Yasaklanmak isteniyor

Diğer bir araştırmacı olan **Jean Michel Weiss** ise şu kanıda: *"Filipinli şifacıların mucizelerini gördüm. Sonuç mu? İnancın zaferi. Şifacılara göre, hasta inançsız ise, yüz kez ameliyat etseniz, sonuç yine sıfır olur..."*

Ameliyatların en güncel olduğu dönemde Dünya Tıp Örgütü olaylara el koydu ve yasaklanmasını istedi. Ama bu istek sonuçsuz kaldı. Çünkü, dünyanın dört bucağından şifa bulmak amacıyla Filipinler'e milyonlarca hasta gelmeye devam ediyordu. Ünlü şifacı Tony Agpoa'nın asistanlarından Alman doktor Bayan **Gisella Huber** kendisine yöneltilen bir soruya şöyle cevap veriyordu:

Ameliyat astral bedende yapılıyor

"Bilindiği kadarıyla, ameliyatlarda kan gövdeyi götürüyor. Bunu herkes görüyor. Hatta kan, izleyicilerin üzerine bile fışkırıyor. Peki ama, Agpoa bu ameliyatları kan çıkartmadan yapamaz mı?" Dr. Huber'in verdiği cevap ilginçti: *"Bu soruyu ben de bir gün Agpoa'ya sordum. Cevabı şöyleydi: 'Siz Batılılar maddeci insanlarsınız. Gözünüzle bazı şeyleri görmeden, pek çok şeye inanmıyorsunuz. Bizler ameliyatları aslında astral beden üzerinde yaparız. Ancak olayın gerçekliğini sizlere kanıtlayabilmek için kan, cerahat gibi kavramlara olan ihtiyacınızı düşünüyor ve ameliyatları böyle gerçekleştiriyoruz."* Dr. Huber, Agpoa ile diğer bir anısını şöyle anlatıyor:

Fotoğrafı çekiliyor ama çıkmıyor

"Agpoa bir ara Almanya'da ziyaretime geldi. Küçük oğlum polaroit makinesini getirdi ve Agpoa ile beraber bir hatıra fotoğrafı çekmek istediğini söyledi. Agpoa, omzunu okşadı, ancak bu fotoğrafta kendi resminin çıkmayacağını öne sürdü. Oğlum aldırış etmedi ve fotoğrafı çekti. Film basıldığında hepimiz görüntüde olmamıza rağmen, Agpoa'nın olmadığını hayretle gördük. Agpoa bir kahkaha attı ve hadi bir kez daha dene bu sefer çıkar, dedi. Nitekim, ikinci fotoğraf her bakımdan son derece normal biçimde çıkmıştı."

Beyin dalgalarıyla oynuyor

Yine, Agpoa'nın Almanya'daki en ilginç anılarından biri saralı bir hastayla yaptığı bir deneydir. Sara krizi geçiren hasta, beyin dalgalarını kaydeden bir cihaza (EEG) bağlanmıştı. Aynı anda, Agpoa da kendini başka bir kayıt cihazına bağlattı. Agpoa'nın beyin dalgaları son derece sağlıklı alfa ritimleri veriyordu. Hastanınkiler ise sağlıksız teta ve delta dalgalarıydı. Alfa dalgaları sağlıklı bir insanın cihazda oluşturduğu dalgalar, teta ve delta dalgaları ise sağlıksız insanlardan oluşan dalgalardır. Sonra, Agpoa eliyle hastanın elini tuttu. Bir anda hastanın beyin dalgaları alfa dalgalarına dönüştü. Agpoa elini hastanın elinden çekince dalgalar yine bozuluyor, elini tutunca düzeliyordu. Ben, dört doktor arkadaşımla bu olayı hayretler içinde izledik.

"Sen anatomi bilir misin?"

Doktor ve profesörlerden oluşan bir grup karşısında yapılan bir deneyde, İsviçreli bir profesör, Agpoa'ya alaycı bir soru sordu: *"Sen, anatomi bilir misin?"* Sorunun cevabını Agpoa çok kısa verdi: *"Anatomi bilmek mi? Kuşlar coğrafya bildikleri için mi kıtadan kıtaya uçuyorlar?"*

Ruhsal şifacıların hilelerini bulabilmek için bir ömür boyu uğraşanlar var. Örneğin, **Heinz Reinhoff,** bu araştırmacılardan biri. Yıllardır Filipinler'de şifa bulan hastaları izli-

Tony Aqpoa, Manila'da Diplomat Oteli'nin duvarlarını süsleyen, Hz. İsa resimlerinin önünde görülüyor. Filipinli şifacılar, Hz. İsa'nın mucizevi yeteneklerinden biri olarak kabul edilen şifa gücünü, bu şekilde sembolleştiriyorlar (sağda).

Bir Filipinli ruhsal cerrah, bir çocuğun kalbinin üzerinden, kötü, habis bir uru çıkarıyor (altta, sağda).

Mekanik cerrahiye karşı psişik cerrahi

Uzun yıllardan beri, parapsikoloji ve normalüstü olaylar üzerinde çalışmalar yapan, Alman Fizik Profesörü Dr. **Werner Schiebeler, Filipinler'in Normalüstü Şifacılık Yöntemleri** adlı kitabında ruhsal cerrahi hakkında şunları yazıyor:

"Batı'daki cerrahi, hastalığın mekanik nedenlerini ortadan kaldırır ve böylece normal bedensel işlevleri eski haline getirir. Adına ruhsal cerrah dediğimiz kişilerin uyguladıkları, normalüstü cerrahi ise, bir hastalığın nedenini sadece mekanik olarak ortadan kaldırmak yerine, henüz tanımlayamadığımız bir şifa işlemini uygular.

Bu işlem çoğu kez, kısa bir süre içerisinde kısmi ya da tam bir iyileşmeye yol açar. Bundan dolayı, klasik tıbbın bakış açısına göre, bir çok vakada normalüstü cerrahi işlemler sadece tali faaliyetler olarak görünürler. Fakat, geçerli bilgilerin ışığında, kesin bir yargıya varmanın olanaksız olduğunu belirtmek gerekir."

Ne tuhaftır ki, ruhsal cerrahi tıp biliminin değil de, fizikötesinin araştırma alanına girmektedir. Ruhsal cerrahi olaylarını inceleyenlerin çoğu, tıp doktoru değil de, doğa bilimcileridir. Bir ruhsal ameliyata tanık olan tıp doktorlarının ilk tepkileri, çoğu kez bu oluşumların "Tıbbi cerrahi olmadığı" sonucuna varmak şeklinde tezahür etmektedir.

Böylece, bu işte bir sahtekârlık olması gerektiği şeklinde yanlış bir yargıya kapılmaları da kolaylaşır. Tıbbın yabancısı olan bir bilim adamı ise, bu olayların ayrıntılı bir etüdünü yaptığında anlar ki, ruhsal cerrahi, günümüzün klasik tıp anlayışıyla sınıflandırılamayan ve yeni boyutlara açılan gerçekleri kapsamaktadır."

yor. Ne var ki bir türlü istediği hedefe ulaşamamış.

Farklı yaklaşımlar

Tüm araştırmacılar olur-olmaz tartışmasını sürdürürken, şifacılar hâlâ,36 ayrı şifaevinde ameliyatlarını sürdürüyorlar. Olayların niteliğini hemen hemen kimse açıklayamıyor. Bu konuda, çeşitli teoriler var. Ancak, hangi teorinin ne derece gerçek payı taşıdığı halen kanıtlanmış değil.

Örneğin ruhçulara göre, şifacılar sadece medyum olarak görev yapıyorlar ve ameliyatlar bedensiz varlıklar, yani ruhlar tarafından yapılıyor. Jeofizik ve jeomanyetizmle uğraşan bilim adamlarına göre ise, Filipinler ve diğer ülkelerdeki ruhsal şifacılar hep aynı coğrafi boylam üzerinde toplanmış bulunuyorlar. Bu boylamın, ameliyatların oluşmasında bilinmeyen bir manyetik etkisi olduğu varsayılıyor. Parapsikologlar ise, olayı kabul ediyorlar ama yeterli bir açıklama getiremiyor.

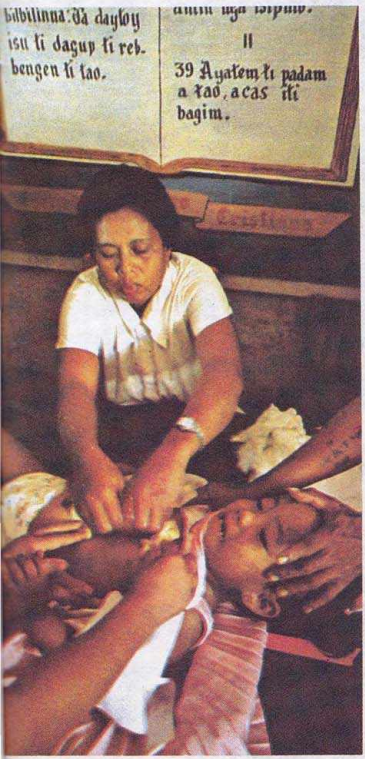

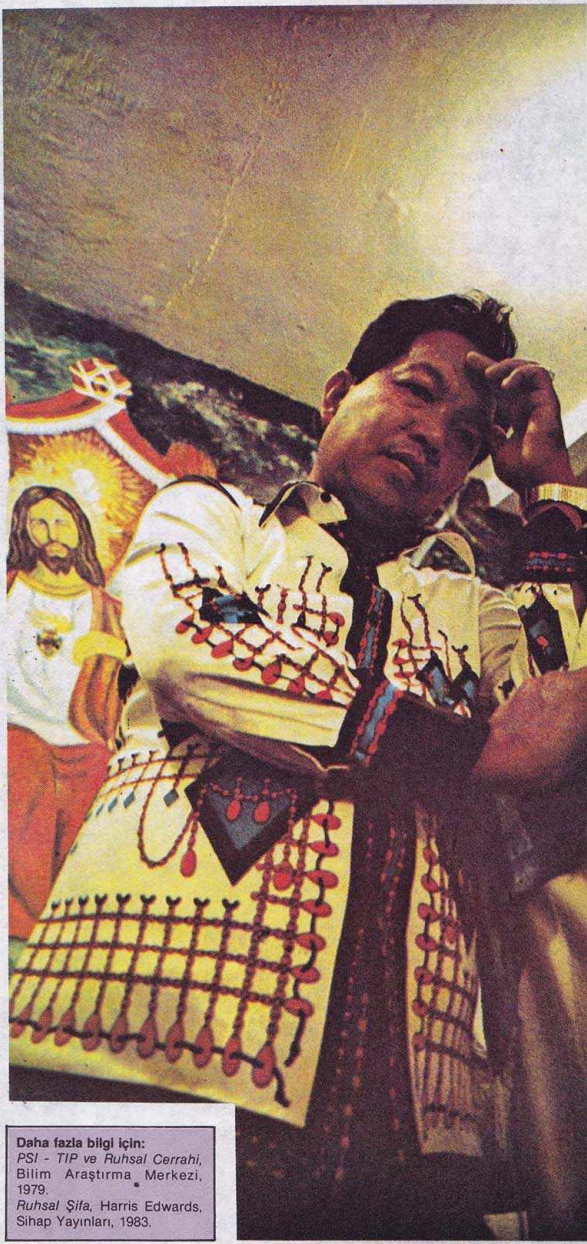

Daha fazla bilgi için:
PSI - TIP ve Ruhsal Cerrahi, Bilim Araştırma Merkezi, 1979.
Ruhsal Şifa, Harris Edwards, Sihap Yayınları, 1983.

Gedi/Kenya

Yedi yıl yandılar!

Kendiliğinden yanan insanlar olayına çok benzer bir şekilde (Bkz. sayfa 52, 104, 159). İskenderun'da kendiliğinden yanan bir ev ve bir çocuk var. Ama, bu olayda farklı bir yön var. Çünkü yangınları çıkaranın kimliği biliniyor. Dr. Can Polat, bu olağanüstü olayı inceledi.

İSKENDERUN'DAN Karaağaç yönüne sapıldığında, yolun her iki tarafında irili ufaklı köyler uzanır. Konarlı köyü de bunlardan biridir. Ama, Konarlı köyünü diğerlerinden ayıran bir özellik var. Bu özellik, basit bir köy evinden kaynaklanıyor. Evin bir de adı var. Köylüler buraya "Yanan ev" diyorlar.

Ev, Deveci ailesinden **Cemil Deveci**'ye ait ve köyün merkezi bir yerinde. İki katlı, düz damlı bir ev. Bir diğer farklı yönü, evin köydeki çatısız tek ev olması. Bitişiğinde tek katlı bir ahır var. Eve karşıdan bakıldığında, gri sıva kaplı cephede yer yer duman veya is lekeleri görülüyor.

1976-1984 döneminde tam 8 yıl süreyle bu evde garip olaylar oldu. Olaylar gerek fiziksel olarak, gerekse psikolojik olarak son derece rahatsız edici. Buna rağmen, Deveci ailesi evi terk etmedi. Aile reisi Cemil Deveci'nin 1983'te ölmesinden sonra, eşi **Fehime Deveci** çocuklarıyla aynı evde yaşamını sürdürdü.

"Yanan Ev"in köydeki diğer evlerden farklı bir yönü var. O da damsız oluşu. İlk yangında dam yandıktan sonra, aile damı onartmamış, çünkü yine yanacağını düşünmüşler (üstte).

Binanın dış cephesinde yangın izleri görülüyor (altta).

Çatı yanmaya başlıyor

Olaylar 1976'da başladı. Bir gece, tüm aile evdeyken, evin çatısı birden tutuştu ve yanmaya başladı. Yangın kısa bir süre içerisinde, tüm damı kapladı. Fakat, çok yakında bulunan komşu evin damına ve evin diğer bölümlerine geçmedi.

Yangın biraz kendiliğinden, biraz da komşuların yardımıyla söndürüldü. Sonra, araştırma yapıldı. Önce, bir elektrik kontağı sanıldı ama lambaların ve elektrik tesisatının kontrolünden sonra nedenin bu olmadığı anlaşıldı. Hiçbir arıza bulunamadı. Oysa, bir yangın olmuştu. Fakat nedeni tüm çabalara rağmen bulunamıyordu.

Rüyada gelen tehdit

Bu olayın hemen ardından, birkaç gün sonra, evin kızı **Aydın Deveci** bir rüya gördü. Sonra, bu rüyalar aynı içerikte bir dizi halinde devam etti. Birçok normalüstü rüyada olduğu gibi, bu rüyalarda da, "Şeyh" kılığında yaşlı bir adam görülüyordu. Yaşlı adam, genç kıza şöyle diyordu:

"Size bir kastımız yok ama köyün ileri gelenlerinden olduğunuz için size geldim. Tüm bu olayları, millete ve dünyaya ibret olsun diye yapıyorum."

Sonraki günlerde, rüyalar sıklaştı. Şeyh, her rüyada yer alıyordu. İsteği, hep aynıydı: *"Bazı hayır işleri yapılacaktır."* Tabii, Aydın Deveci'nin anlattıklarına önem verilmedi. İşte, yangın olaylarının artması bundan sonra söz konusu oldu. Şeyhin istedikleri yapılmadığı için ahırın bir bölümü kendiliğinden yandı.

Deveci'lerin çocuğu yanıyor

Evin çeşitli yerlerinin, ikide bir yanması sürüp durdu. Derken, Deveci ailesi acı bir olayla yüz yüze geldi. Bir öğleden sonra, Aydın Deveci, üç yaşındaki kardeşi ile beraber öğle uykusuna yatmıştı. Uykusunda bir ses duydu: *"Kalk, dışarıdaki kazanı ateşten indir."*

Aydın, uyku mahmurluğu içinde, bu sesin aileden birine ait olduğunu sandı ve kalktı. Odadan çıkar çıkmaz, oda kapısı birden kapandı. Aydın Deveci, önemsemeden mutfağa gitti, kazanı indirip geri döndü ama tüm çabasına rağmen odanın kapısını açamadı.

Sonra, aile fertlerini çağırdı. Uzun bir uğraşmayla kapı açıldı. Fakat karşılarındaki manzara dehşet vericiydi. Küçük çocuğun yattığı yatakta bir yangın çıkmış ve çocuğun kolları ileri derecede yanmıştı. Hemen hastaneye kaldırıldı ama, kurtarılamadı.

Yetkililer çaresiz kalıyor

Olaydan sonra, Cemil Deveci savcılıkta gözaltına alındı. Fakat, ortada suçlayıcı bir kanıt olmadığı için serbest bırakıldı. Bir zaman sonra büyük acı kaybolmadan, yangınlar yine başladı. Bu kez Deveci ailesi yangınlara müdahale etmedi ve hemen polis çağırdı, fakat onlar gelmeden yangın kendiliğinden söndü.

Ne var ki, evin pancurunda çıkan bir yangını, o sıra yakında bulunan polis görevlileri gördüler. Bu garip olaya tanık olan polisler,

aile bireyleri hakkında kovuşturma yapmaktan vazgeçtiler. Çünkü, ortada onların da anlayamadığı bir olay vardı ve onlara göre Deveci ailesi bu olaylarda suçlu değildi.

Bu arada, yangın olayları yapının dışına çıktı. Evdekiler bir ara, evdeki teybin çalışmadığını fark ettiler. İçini açtılar ve teybin tamamen yanmış olduğunu gördüler. Derken, arkadan evdeki elbiseler ve yorganlar da yangın kervanına katıldılar.

Yabancıları yakmayan alevler

Yangınlar nerede çıkarsa çıksın, hemen hepsinde ortak, ilginç özelliklere rastlandı. Hiçbir yangın, herhangi bir insanın önünde başlamıyordu. Yangının çıktığı, dumandan veya kokudan anlaşılıyordu. Yanan cismin yanında ya da yakınında bulunan eşyalar bir zarar görmüyordu. Örneğin, gardıropta bir gömlek yanmaya başladığında, hemen yanında asılı duran diğer giysiler yanmıyordu.

Tanıkların anlattıklarına göre yanan eşya toprağa gömüldüğünde, yine sonuç değişmiyordu. Yani gömülü olan bir cisim bile oksijen almamasına rağmen yanmasını sürdürüyordu. Yanan eşyaların tamamının yandığı görülmemişti, daima bir parça sağlam kalıyordu. Evin dışında, sınırlı bir bölgede görülen yangın, bir süre sonra kendiliğinden sönüyordu. Tüm yanan yerlerde ve cisimlerde alev görülüyordu. Bununla birlikte anlatılan çok ilginç bir iddia var: DARKMALT

"Aileden biri aleve dokununca eli yanıyor, aynı hareketi bir komşu yani bir yabancı yaparsa eli yanmıyor."

Evi terk ediyorlar

Yangınlar artık dayanılmaz bir hale gelince, tüm aile evi kapayıp İskenderun'a gitti. İskenderun'a geldikleri gece, Aydın Deveci bir rüya daha gördü. Rüyada, yine o şeyh vardı ve tehdit ediyordu: *"Eve geri dönün, yoksa hepinizi yakarım."* Korkuya kapılan Deveci ailesi, evlerine döndüklerinde ahırda yanmış bir koyun ve bir dana ile karşılaştılar.

Bu olaydan sonra, artık kimse evi terk etmeyi düşünmedi. Artık, tüm aile iyiden iyiye korkmuştu. Ne yapacaklarını bilemiyorlardı. Sonunda, rüyada, şeyh tarafından verilen tüm emirleri yerine getirmeye karar verdiler.

Fehime Deveci, bir gün yatak odasında, sandık üzerinde duran iki yorgandan duman çıktığını gördü. "Şeyh"den dolayı olduğunu düşünerek, öylece bıraktı. Sonra, yorganları açtığında, onların da diğer eşyalar gibi kısmen yanmış olduklarını gördü (altta).

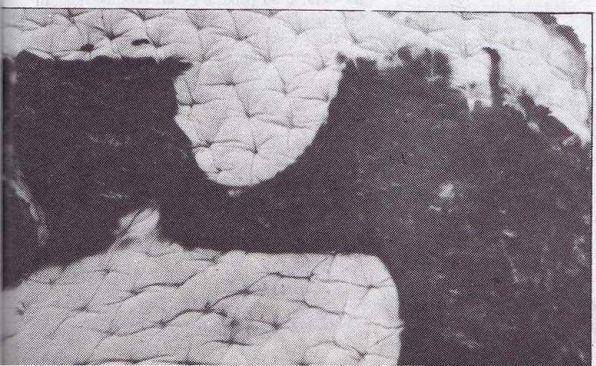

Şeyh, eğlenceyi bozuyor

Şeyhin verdiği emirlerden biri şöyleydi: *"Antakya Harabiye'de Dermaşta mahallesinde bir yatır var, oraya gidip ziyaret edeceksin. Üç gün dolduktan sonra da bir kurban keseceksin."*

Ertesi gün, ailenin gençlerini de alarak, kurbanla beraber adı geçen yere gidildi. İki gün bekleyip kurbanı kestiler. Fakat, içlerindeki korku artık bir paniğe dönüşmüştü. Çünkü, üç gün beklenmesi emrine uymamışlardı. Bunun üzerine, bir önlem olabileceğini düşünerek, Aydın Deveci'yi uyutmamaya karar verdiler. Kız, uyumasın diye de, oturup müzik çalmaya başladılar. Müzik sürerken, Aydın Deveci ayakta dolaşıyordu. Sonra birden yere kapaklandı. Enstrümanlardan biri olan cümbüş teli, sanki biri çekiyormuş gibi uzamaya başladı ve birden kopup yok oldu. Ardından darbuka patladı.

O gece, kimse uyuyamadı.

Olayların sonu

1976'da başlayan bu olağanüstü olaylar dizisi, 1983'te kesildi. Ama, bir şartı vardı. O şart, yine Aydın Deveci'ye rüyasında bildirildi.

"Her yıl Kurban Bayramı'ndan bir hafta sonra, 5 kurban kesilecek ve o zaman olaylar sona erecek."

Deveci Ailesi, o yıl, bu şartı yerine getirdi. Kurban kesiminden sonra herhangi bir olaya kimse tanık olmadı. Ama, evin içindeki ve dışındaki yanık izlerini aynen bıraktılar.

Enerji yüklenmesi

Araştırma dosyalarında bulunan, kendiliğinden yanan eşyalara ve insanlara ilişkin kayıtlar arasında, "Yanan Ev" olayı ayrı bir özellik taşıyor. Her şeyden önce, bu olaydaki yangınların ortaya çıkışı, yangınlar yoluyla bir nedene bağlanıyor. Yangınların genellikle belirli bir alanda sınırlanması, bedensiz varlıkların ve enerji transferlerinin etkisini akla getiriyor.

Bilimsel araştırmalarda, nesnelere enerji yüklenmesi olayının deneysel düzeyde kanıtlandığı biliniyor. O zaman, "Yanan Ev" olayı bu açıdan değerlendirilebilir. Bir cisim üzerinde, "eşikdeğer" adı verilen ısı dengesi aşıldığı anda, bir ateşin ya da yangının başlaması için elverişli koşullar doğabilir.

"Yanan Ev" olayında, hangi güç sayesinde bu eşikdeğerinin aşıldığı konusu, rüyada aranmalıdır.

"Yanan Ev" olayı, benzer olayların da incelenmesiyle, ortaya ilginç sonuçlar çıkaracaktır. Ama bu sonuçlar unutulmamalıdır ki, kendine özgü bilimsel yasaları da beraberinde getirecektir.

Uzaylılar aramızda...

Uçandaire olaylarının son 20-30 yıl içerisinde yoğunlaşmasıyla birlikte, uzaylılar ile ilişki kurduklarını iddia edenlerin sayısının hayli çok olduğu görülüyor. Araştırmacılar bu tür olayların bir kısmının hayal ürünü olduğunu vurguluyorlar. Fakat bazı olayların da gerçek olabileceği üzerinde duruluyor. Aşağıdaki yazıda bir çiftçi ile 400 ışık yılı uzaklıktan geldikleri öne sürülen uzaylıların ilişkilerine yer veriliyor.

1975 YILI Ocak ayı başlarında, bir öğleden sonra, İsviçreli bir çiftçi olan **Billy Meier**, Zürih Kantonu'nun Hinwel bölgesinde bulunan evinin yakınında yürüyordu. Boş yolda, karşıdan karşıya geçerken, bu kırlık arazinin ne kadar geniş olduğunu düşünüyordu. Birden yalnız olmadığını fark etti. Garip bir vızıltı sesi duyuyordu. Başını kaldırdı ve bir uçandaire (Uçan gümüşi bir disk) gördü. Cisim, Meier'in tepesinde yavaşça dönüyordu.

Buluşma

Meier'in yanında tesadüfen bir fotoğraf makinesi vardı. Uçan cismin çeşitli resimlerini çekti, yere doğru alçalmadan önce onun 100 m kadar uzakta olduğunu sanıyordu. Cismin çapı, 7 metre kadardı. Onun yere iyice yaklaştığını görünce, daha yakından görmek için yürümeye başladı ama araca 50 metre kala bilinmeyen bir güç tarafından durduruldu. Sonra şaşkınlıkla baktı, cismin arkasında bir şekil belirmiş ve ona doğru yaklaşmaya başlamıştı.

Üç Pleiades uzay aracı bir İsviçre çayırının üzerinde. Billy Meier onların sayısız resimlerini çekti. 400 ışık yılı uzaktan dünyamıza geldiler. Bu dev uzaklığı aşmak için özel bir teknolojiye sahipler, onlara göre saniyenin çok küçük dilimleri ışık yıllarının aşılmasına yeterli oluyor (üstte).

Bu karşılaşma, Pleiades takımyıldızından gelen ziyaretçilerle, sayısı yüzü aşacak olan buluşmaların ilkiydi. Buluşmalarla ilgili olarak, Meier 3.000 sayfa not tuttu ve yüzlerce fotoğraf çekti. Başından geçenlere, **Ufo, Pleiades'ten İlişki** adlı kitapta geniş bir şekilde yer verdi. Sonraları, Meier olayı, uçandaire araştırmacıları tarafından tartışılan başlıca konulardan biri olacaktı.

Jung'un yeğeni tanık oluyor

Meier'in garip öyküsü ilk kez Amerika'da Arizona eyaletinin Tucson kentinde yaşayan, emekli Hava Albayı **Wendelle Stevens** tarafından incelendi. Söylediğine göre Stevens, olayı ilk defa, ünlü psikolog **Carl Gustav Jung**'un yeğeni olan bir bayan araştırmacıdan duymuştu. Stevens'in söylediğine göre bu bayan araştırmacı, dünyanın en büyük uçandaire

fotoğrafı koleksiyonuna sahipti.

1975'te olayı duyan bu kadın, yaşadığı yere 55 km uzaklıkta bulunan Meier'in evine ziyarete gitti. İki gün orada kaldı, Meier'in uzaylılarla sekiz buluşmasına tanık oldu ve diğer fotoğraf koleksiyonunu inceledi. Bazılarını Stevens'a yolladı, daha sonra 16 fotoğrafı yanına alarak Tucson'a gitti. Bu fotoğraflar için Stevens, şöyle diyordu: *"Olağanüstü fotoğraflar, böylesini daha önce hiç görmedim."*

Çocukluğunda başladı

Stevens ve Meier arasındaki mektuplaşma devam etti, Jung'un yeğeni bu ilişkide elçilik ve çevirmenlik görevi yapıyordu. Stevens, Meier'le görüşmesinden dokuz ay önce, onu görmeye karar verdi. Çünkü, Meier, son derece güzel, yeni fotoğraflar çekmiş ve yollamıştı. Meier'in çektiği fotoğraflara bakan herkes hemen oraya koşardı ama Stevens acele etmedi, zamanı gelince önce Londra'ya oradan da trenle İsviçre'ye gitti.

Oraya varınca ilk olarak, Meier'in uçandaire karşılaşmalarının daha beş yaşındayken başladığını öğrendi. O zamanlar, büyük bir uçandaireyi yöredeki kilisenin üzerinde uçarken görmüştü. 8 yaşına gelinceye kadar, kafasının içinde sesler duyuyordu. Sonra, yeni bir ses duymaya başladı. Bu ses ona rehberlik ve öğretmenlik ediyordu. Meier, 12 yaşında okulu terk etti ve tuhaf bir yaşama başladı. Otomobil yarışlarına katıldı, hırsızlıktan hapse girdi ve Fransız Yabancı Lejyonu'nda çalıştı.

"Dal Evreni"

Bir dönem sonra Türkiye'ye geldi ve Amerika adına uyuşturucu madde kaçakçılığının önlenmesi için araştırmacılık yaptı. Bu işte de iyi bir kazanç sağlayarak, İsviçre'ye geri döndü.

Meier, Hindistan'da tekkedeyken yine sesler duymaya başlamıştı. Bu defaki bir kadın sesiydi ve kendisinin "Dal Evreni"nden olduğunu söylüyordu. Hindistan'dayken yine bir

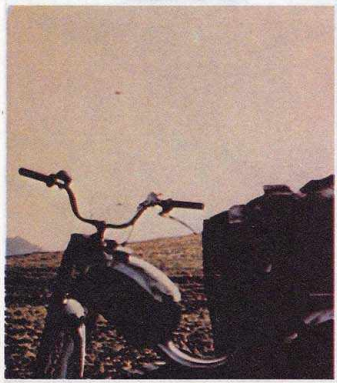

Billy Meier Pleiadesliler ile ilişkide bulunmadan önce, değişik ve garip olaylarla dolu bir geçmiş yaşadı. Yaşamının bir bölümünü hapishanede geçirdi. Yabancılar Lejyonu'nda bulundu. İddiasına göre, önceki yaşamında, o da bir Pleiadesliydi (sağda).

Pleiades uzay aracı. Meier'e göre bu araç, yıldızlararası uçuşa uygun bir yapıda. Fotoğrafta ortam, yer ve çevresel şartlar görülmüyor. Kuşkucular güvenilirliğini kanıtlamak ve olayı aydınlatmak için üzerinde çok çalıştılar (üstte).

Bir Pleiades uzay aracı, Meier'in motosikletinin ardından görülüyor. Meier zaman zaman, motosikletiyle çevrede gezinirken, tesirler aldığını söylüyor ve o zamanlarda uzaylılar ortaya çıkıyorlardı (solda).

uzay aracı gördü, resmini çekti ve ona göre bu dişi bir Dal ilişkisiydi. Dallarla olan bu ilişki, yaklaşık iki yıl sürdü ve Meier'e göre Dünya görevi tamamlandığı için sona erdi.

Uzayda kurulan koloni ve konsey

Meier'in anlattıklarına göre, Pleiadesliler üç kişiydiler, adları **Semjase, Ptaah** ve **Asket**'di. Bunlardan ikisi kadındı. Meier'e ana gezegenlerinin adının Erra olduğunu Pleiades Takımyıldızı'nda küçük bir Güneş sistemi olan Taygeta'ya dahil olduğunu bildirdiler. Aslında Erra anavatanları değildi. Milyonlarca yıl önce uygarlıkları zirveye ulaşmıştı, Lyra Takımyıldızı'ndaki bir gezegende yaşıyorlardı.

Teknolojik güçlerini denetleyemez olmuşlardı, toplum çılgınlaşmış ve termonükleer bir savaş patlamıştı. Pleine adlı Lyralı bir grup, Pleiades Takımyıldızı'nda bir gezegen bulmak amacıyla uzaya çıktılar. Hyades Yıldızkümesi'ndeki, Vega yıldızında bir gezegene indiler.

Önce, bir koloni kurarak kendilerini güvenceye aldılar. Uzay araştırmalarını bundan sonra yeniden başlatarak Pleidesliler ile beraber bizim Güneş sistemimize ulaştılar.

Bu olay binlerce yıl evvel olmuştu. O dönemde, evrenin bizim bulunduğumuz bölümü, Andromeda Konseyi tarafından yönetiliyordu. Pleiadesliler, Planetler Birliği'nin üyesiydiler ve nüfusları 127 milyardı. Üstün insan değillerdi, bizim gibiydiler; ama zamanı yararlarına kullanmışlar ve ileri bir bilimsel düzeye varmışlardı.

Uzay üstü enerji

Pleiades Takımyıldızı, Boğa burcunun bir grubudur, çıplak gözle altı veya yedi yıldız görülebilir. Teleskopla ise yüzlerce yıldız sayılabilir. Dünya'dan 430 milyon ışık yılı uzaklıktadır.

Pleiadeslilere göre Dünya'ya yolculuk, Dünya zamanıyla 7 saat sürüyor ve bir tür uzay aracıyla yapılıyor. Bu olağanüstü uzaklık ancak ışık hızıyla aşılıyor, bu hız ise "Uzay üstü Enerji Sistemi" ile sağlanıyor. Kullanılan enerji türü "Takyon Teorisi"ne uygun (ışıktan hızlı hareket eden parçacıklar teorisi.) İtici güç, ışık fışkırtma sistemi tarafından, ışık hızının altında bir sonuç meydana getiriyor.

Meier daha fazla ayrıntı isteyince, kozmonotlar Dünyalı bilim adamlarının benzer sistemler üzerinde çalıştıklarını, değişik adlar kullandıklarını; ama aynı ilkeleri benimsediklerini söylediler. Pleiadesliler beş tür uzay aracı kullanıyorlar. Bunların üçü gezegenler arası yolculuklar, biri ise zaman yolculuğu için. Beşinci tip ise atmosfer araştırmalarında kullanılıyor.

Dünyalıların akrabaları

Peki, Pleiadesliler burada ne yapıyorlar? Daha da ilginci, neden Billy Meier gibi, küçük bir çiftçiyle, eski bir hırsızla ilişkideler? Kozmonotlara göre, amaç sessiz ve basit bir biçimde, Dünya dışı bir yaşama Dünya insanının inandırılmasıdır. Pleiadesli kadın Semjase daha ilk buluşmalarda şöyle diyor: *"Biz de mükemmellikten hâlâ çok uzağız ve aynı sizler gibi hiç durmadan hızla gelişiyoruz. Ne üstün insanlarız, ne de misyonerleriz. Dünya'da yaşayanlara karşı sorumluluk duyuyoruz, çünkü bizim atalarımız sizin atalarınızdır."* Akraba sayılmamıza rağ-

Güzel Pleiadesli bayan kozmonot Semjase. Hiçbir zorlukla karşılaşmadan, Meier'le iletişim kurdu. O ve arkadaşları kendi aralarında telepatik olarak konuşuyorlar. Meier'in sorularını ise, o söylemeden anlıyorlardı. Ama, cevap verirken aksanlı bir İsviçre Almancası ile konuşuyorlardı (altta).

Pleiades uzay aracı

Billy Meier'in fotoğrafları, beş ayrı türde uzay aracı veya uçandaire gösteriyor. Samjase tarafından anlatıldığına göre tümünün özellikleri farklı. Birinci tip araçlar yıldızlar arası yolculuk için göz açıp kapayıncaya kadar kısa bir sürede, sayılamayacak ışık yılını aşabiliyor. İkinci tip, ışık hızının altında bir itici güce sahip, yakın gezegenlere yolculuk için kullanılıyor. Yapay yer çekimi oluşturulmuş. Çapı 7 metre, yedi kişi alabiliyor ama genellikle üç kişilik mürettebat oluyor. Semjase'nin açıklamaları şöyle: "Uzaygemilerimiz bir enerji perdesiyle korunmuştur. Kendiliğinden her tür etkiye ve oluşuma karşı bir direnç gösterirler, yıldızlar arası uçuşta, daha yüksek ve farklı boyutlara geçiş gereklidir. Eğer bir uzay aracı dış uzaya ulaşmaksızın, ışık hızını aşmaya kalkarsa, bunun sonucu hem araç, hem de mürettebat için felâket olur." Beşinci tür araç iki boyutta, çapları 3,5 ve 5 metre, uzaktan kontrol edilebiliyorlar, daha büyüklerine bir kozmonot binebiliyor ve sadece gezegenlerin atmosferik araştırmalarında kullanılıyorlar. Pleiades uzay araçları sürekli geliştiriliyorlar, birinci tip yüzyıllar önce değiştirilmiş, çünkü radyasyon sızıntısı yaptığı belirlenmiş.

men Semjase fazla açıklamada bulunmuyor ama Pleiades misyonunun özelliğini anlatıyor.

"Bizler bir tür görevlileriz, uzayda yaşamın gelişmesini denetliyoruz, özellikle de insan ırkının. Bu sorumluluk içerisinde buradayız ve çeşitli dünyalılar ile temasa geçerek, belirli özelliği olan insanları seçiyoruz, onlara yol gösteriyoruz. Biz bunu, yalnız daha yüksek bir evrim için çaba gösteren yerlerde yaparız. Biz, evrende düşünebilen tek varlık olmadığımızın bilincindeyiz."

Tanrı ve Yaratılış

Meier'in anlatımlarına bakılırsa, kozmonotların bir ahlaki değerler sistemine bağlı olarak mistik anlatımlar kullandıkları görülüyor:

"İnsan, her şeyi Tanrı gücünün yarattığını bilmelidir. Yaratılış onun etkisiyledir ve her şey yerli yerindedir. Dünya'daki maddeci yaşam geçici bir olaydır, bir zaman sonra da yok olması kaçınılmazdır. Geçmişte olduğu gibi şimdi de Tanrı'nın evreni yaratışı sürmektedir. Evrenin kendisi olan ruh, varlığını, insandaki sevgi, bilgelik ve aslına olan uygunlukla açıklar."

Yaratıcı düşüncenin somutlaşması

"Bir oluşturucu fonksiyon taşıyan ana ve ilk hareket, varoluşları gerçekleştirirken kendi çevresini sarar ve kendini gizleyip, örter. Bu durum, maddi dürtüleri, kin, nefret, tamah ve savaşı dışarıda bırakır. Evren'in yaratıcı varlığı, var edişi sağlamak için düşünce ve hayal gücüne sahiptir. Bu düşüncenin kaynaktan bir ekrana yansıtıldığı düşünülürse, düşüncenin bir noktaya kadar sonsuz bir hızla yayıldığı ve yoğunlaştırıcı bir nitelik aldığı görülür. Yoğunlaşan düşünce, kademeli bir biçimde, düşünülen hale dönüşerek somutlaşır. Kaynaktan belli uzaklıktaki düşünce, önce yoğunlaşır. Bu olay, maddi olmayan düşünce zerrelerinin etrafında bir kabuğun oluşmasına benzer.

Bu kendini gizleme, örtme denebilecek yoğunlaşma sonucunda, zerrenin çevresinde oluşturduğu kabuk aynen atom çekirdeğinin pozitif elektronlarının, negatif yük içermesi gibidir. Zerrenin kabuğunda kaynağına zıt davranan bir özellik oluşur. Bu da kaynakta bulunmayan maddenin, kin, hırs, nefret gibi halleridir.

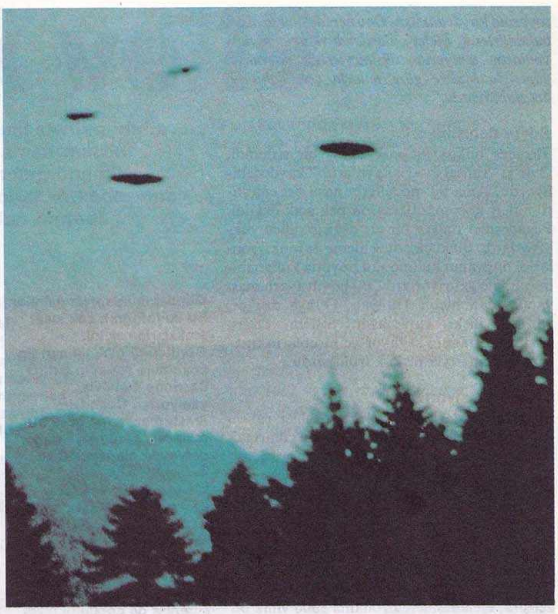

1975 Mart'ında Meier'in çektiği uçandairelerin fotoğrafı. Meier, uçandairelerin ara sıra havada ani sıçrayışlar yaptıklarını ileri sürüyor (üstte).

Girdaba tutulmuş otlar, uzaylılara göre bu girdaba uzay araçlarının iniş takımları neden oluyor (altta).

Uzayın diğer bölgelerinden Dünya'ya gelen bizim kız ve erkek kardeşlerimiz, Tanrı'nın adına uzun zamandır beklenen barışı, uygun ve içten bir bağlılıkla dünyaya getiriyorlar. Biz, yaratılıştan bu yana hiçbir olayda, hiçbir kimsenin adına hareket etmiyoruz. Vermek ve bağışlamak ancak liyakat karşılığıdır, gerekmedikçe ve liyakat görülmedikçe bağışta bulunmak zorunluluk değildir. Bu bir yasadır, var olan her şey (Yaşamın her formu), O'nunla ve O'nun bir parçası olarak Tanrı'nın kanunlarına bağlıdır ve O'na tabidir."

Meier'in önceki yaşamları

Fakat, niçin Meier seçildi? Wendelle Stevens bu cevabı bildiğine inanıyor: *"Ona söylediler, bu ilişki daha evvelki yaşamlarında başlamıştı yani Meier, çok daha önceleri başka bedenlerde yaşarken de aynı ilişki sürüyordu."* Bu tür bir düşünce, kuşkusuz Meier'den kaynaklanıyordu. Stevens bu yaklaşımı açıklamaya devam ediyor:

"Uzaylıların ataları, onunla Dünya'da daha önceki yaşamlarında ilişki halindeydiler. Meier onlardan biriydi ve kendi seçimini yaparak, evrimleşmek ya da manevi gelişimini hızlandırmak için Dünya'yı seçerek, burada doğdu. O zamandan beri Meier'in kullandığı ruhsal gelişim modelleri benzer tarzdaydı ve onların bilgi-

sayarına kaydedilmişti. Onu nerede olursa olsun bulabilirlerdi. Meier onlardandı ve onların misyonlarını tanıyordu, düşünceleriyle ve ruhsal yapısıyla bizlere göre onlarla çok daha iyi anlaşabiliyordu."

Boyut değiştiriyorlar

Pleiades bilgisayarı çok ilginç bir sistemdi. Öyle ki "ruhsal model kayıtlarını" kaydedebiliyordu. Ama bu modellerin nasıl bedenleştirildikleri kozmonotlarca da pek açık değildi. Pleiadesliler onlara bir tür değişim gücü yüklüyorlardı. Bu küçük düzenleme ile fonksiyonlarını dünyanın bulunduğu boyutta kullanabilir bir hale getiriyorlardı. Bu boyut ayarlaması yapılmadan hiçbir Dünyalı, Dünya dışı bir varlıkla ilişki kuramazdı. Sistem, doğru düşünce ortamını sağlıyor ve insanların titreşimsel alanlarıyla ilişki kuruluyordu.

1000 yıl yaşıyorlar

Yine anlattıklarına göre, Pleiadesliler ruhsal gelişim düzeylerini daha üst düzeye çıkarmak için çalışmaktadırlar. Telepatik güçlerini kullanıyorlar, düşüncelerinde uyum içindeler. Saf ve temiz düşüncenin aldanmaz gücüyle egzersizler yapıyorlar. Böylece, düşünce ayrılıklarını ve çekişmeleri kontrol edebiliyorlar. Gerilim ve tartışmalardan kurtulabilmeleri onlara, çok sıhhatli bir yaşam sağlıyor. Teknolojileri özellikle tıp alanında , çok ileri idi. Bu gelişim, Pleiadeslilere ortalama 1000 yıllık bir yaşam sağlıyordu.

Günbatımında uçandaireler. Bu iki fotoğraf, çok kısa aralıklarla çekildi. Görüldüğü gibi, iki ayrı tip uçandaire Meier'in çiftliği üzerinde manevra yapıyorlar. Uçandaire araştırmacılarına göre bu resimler, görülmeye değer derecede olağanüstü ve gerçektir. Ama Albay Wendelle Stevens, bazı uzmanların, "gerçek olmak için aşırı güzel" sözlerine karşı fotoğrafların güvenilirliğini savunuyordu. Öte yandan fotoğrafların sahte olduğunu öne sürenler de çoğunluktaydı (altta).

Amaç anlaşılacak mı?

Bu yeteneklerine rağmen, Meier'in dikkatini çeken bir şey vardı. Kozmonotlar İsviçre-Almancasını garip bir aksanla konuşuyorlardı. Bundan acaba Pleiades bilgisayarı mı sorumluydu? Semjase şöyle diyordu:

"Biz bütün dünya dillerini konuşabilecek bir haldeyiz, hatta eskiden konuşulan dilleri de konuşabiliriz. Bilgisayara bilgi veririz, o da bize dil öğretme kursu hazırlar. Bu olaylar dil uzmanlarımız tarafından denetlenir. Bilgisayar benzeri bir araçla, merkezle ilişki kurar ve gerekli dili konuşuruz." Fakat bu açıklamaya rağmen, aksan konusu pek çözülemedi.

Soru hâlâ cevaplanmış değil, Pleiadesliler Meier'e tüm bu bilgilerle ne yapacağını söylediler mi? Amaç, Albay Stevens'le ilişkinin kurulması ve olayların yayımlanması mıydı? Stevens, hiç vakit kaybetmeden tüm verileri topladı. Fotoğraflar, kozmonotların Meier'e verdikleri metal parçaları, topraktaki uçandaire izleri, filmler, bant kayıtları, resimlerin bilgisayar analizleri. Tüm bunlar için, İsviçre'de Meier'le beraber 62 gün çalıştı. Çünkü en önemli sorunun cevabı bekleniyordu.

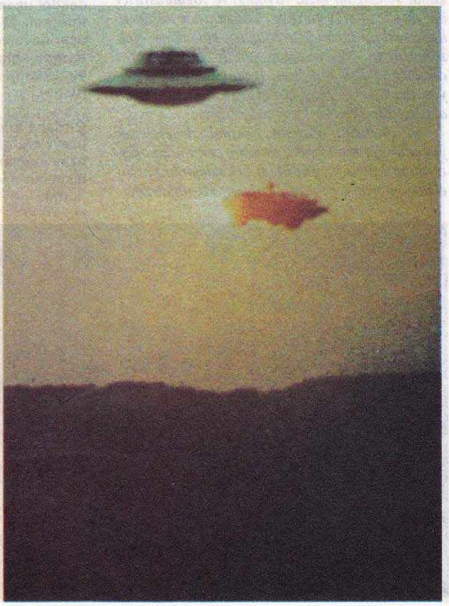

Atatürk ve 19

Atatürk'ün yaşamında etkisi olan gizemli sayılara daha önce değindik (Bkz. sayfa: 441). Bazı araştırmacılar özellikle 19 sayısının Atatürk'ün yaşamının önemli dönemlerinde belirdiğine dikkat çekiyorlar. Arkadaşımız Ata Nirun bu konuda yapılan çalışmaları derledi.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN kurucusu büyük önder **Atatürk**'ün yaşamı ve kısa bir zaman dilimi içine sığdırdığı olağanüstü başarıları, tüm araştırmacıların dikkatini çekiyor. Bu araştırmacıların içerisinde tarihçiler, toplumbilimciler, psikologlar, askerlik ve politika uzmanları olduğu görülüyor. Bunların dışında bazı araştırmacılar da, Atatürk'ün tüm yaşamının evrensel bir düzen ve matematiksel bir sistemle yönlendirildiğini savunuyorlar. Onlara göre bu normalüstü düzenlemenin anahtarı ise, ünlü '19' sayısıdır (Bkz. sayfa 345).

İçinde bulunduğumuz yıl, onun 47. ölüm yıldönümü. Yeni bir 10 Kasım daha yaşanırken, birçok araştırmacının ve meraklının, "Atatürk ve 19 sayısı" üzerine yaptığı yeni çalışmalar görülüyor. Bu çalışmalar, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk cumhurbaşkanının, ilahi bir programla desteklendiğini kanıtlayabilme yolunda...

Bu araştırmacıların başında, emekli deniz albayı **Hasan Atılay** geliyor. Kendisi, 1938'de genç bir subayken, Atatürk'le ilgilenmeye başlamış. Fakat, bu ilgi, normal bir ilginin çok ötesine gitmiş ve o yıldan bugüne dek, sayısız belge toplamış, incelemiş ve kaynak araştırmış. BİLİNMEYEN'de yayımlanan, Atatürk'le ilgili yazılar (Bkz. sayfa 392 ve 442), Hasan Atılay'ı yazmaya zorlamış. Sonuçta, ortaya geniş bir çalışma çıkmış.

"19 Mayıs İslamiyetin kurtuluşudur"

Atatürk ve 19 sayısının gizemiyle ilgilenen iki BİLİNMEYEN okuyucusu daha var. Biri İstanbul'dan **Yücel Yüksel,** diğeri ise Ankara' dan **İrfan Barın.** Her ikisi de uzun zamandır, "Atatürk ve 19 Mucizesini" araştırıyorlar. Araştırmacı Yücel Yüksel'in ilginç yaklaşımı şöyle:

"Kuranı Kerim'deki 19 mucizesi çok düşündürücüdür. Ama, bu esrarın Atatürk ve Türkiye ile de ilgisi vardır. Milli Mücadele 19 Mayıs 1919'da başladı. Bu tarih yalnız Türkiye' nin değil, tüm İslam âleminin kurtuluşudur. Çünkü, Türkiye işgal edilmiş olsaydı, sıra diğer İslam ülkelerine gelecekti. Gerçekte, Atatürk, aynen Selahaddin Eyyubi'nin yaptığı gibi bir Haçlı saldırısını durdurmuş ve İslamiyete vurulacak darbeyi engellemiştir. Onun 19 mucizesi ile olan ilişkisi bu yönde ele alınabilir."

19'un katlarında doğan kurtarıcılar

Araştırmacı Hasan Atılay, yaptığı çalışmalara şöyle başlıyor: *"Hz. İsa'nın doğumundan 570 yıl sonra, Mekke'de Hz. Muhammed Mustafa doğdu. 570 sayısı, 19'un 30 katıdır, yani 30x19= 570. Sonra, Hz. İsa'nın doğumundan 1881 yıl, Hz. Muhammed'in doğumundan ise 1311 yıl geçer ve Mustafa Kemal doğar. 1881 19'un 99 katı, Hz. Muhammed'in doğumundan 1881'e kadar geçen 1311 yıl ise, 19'un 69 katıdır. Yani, 99x19= 1881 ve 69x19= 1311. Kısacası, insanlık tarihine damgalarını vuran üç büyük insan, 19 sayısının katlarında dünyaya gelmişlerdir.*

Yıl 1881 ve 19. yüzyılın sonuna 19 yıl kalmıştır. Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküşü hızlanmaktadır. Bu ortamda Atatürk, Selanik'te

Atatürk, Tobruk Savaşı'nda. Bu savaş askeri okula girdiğinden 19 yıl sonra kazandığı ilk savaştır (altta).

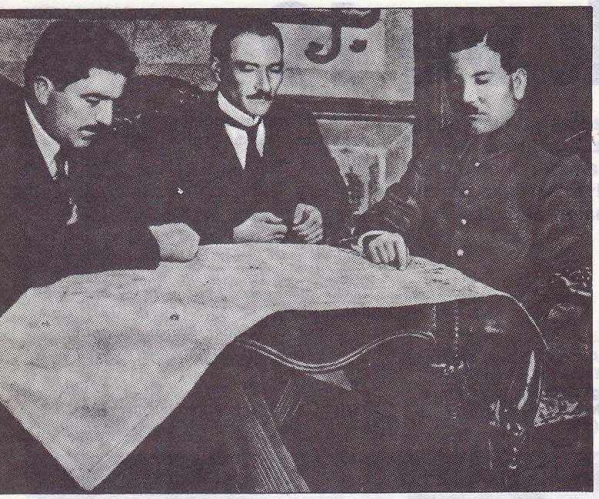

19 Kasım 1919'da Sıvas'ta yapılan gizli toplantı. Solunda Rauf Orbay, sağında General Ali Fuat Cebesoy (üstte).

doğdu. Bu isimde de 19 şifresi gizlidir. Eski Türkçe harflerle yazılan, Selanik sözcüğünde, "Ebced hesabı" ile 171 sayısı bulunur. Bu da 19'un 9 katıdır. Yani, 9x19= 171."

Atatürk'ün dört önemli dönemi

Diğer araştırmacı İrfan Barın'a göre ise, Atatürk'ün yaşamını 19'ar yıllık dört döneme ayırmak mümkün:

1881 Atatürk'ün doğumu: 19'un 99 katı ve 19'a bölünebiliyor.

1900 Atatürk 19 yaşında ve 19. yüzyıl bitiyor: 19'un 100 katı, bölünebiliyor.

1919 Samsun'a çıkış ve Kurtuluş Savaşı'nın başlaması: 19'un 101 katı ve bölünebiliyor.

1938 Atatürk'ün ölümü: 19'un 102 katı ve bölünebiliyor.

Katlara dikkat etmek gerekiyor, hepsi birbirini izlemektedir. 99-100-101 ve 102... Bir diğer tablo, daha ilginçtir:

"1900 yani 19+ 00= 19 Atatürk 1900 yılında 19 yaşında.

1919 yani 19+ 19= 38 Atatürk 1919 yılında 38 yaşında.

1938 yani 19+ 38= 57 Atatürk 1938 yılında 57 yaşında."

"Size ölmeyi emrediyorum"

Atatürk 1893 yılında, Selanik Askeri Ortaokulu'na girdi. Bu tarihin içinde de saklı olarak, 19 ve 38 sayıları vardır. Ortaokula girdiğinde yaşı 12 idi. Aradan 19 yıl geçti, tarih 9 Ocak 1912 idi. Mustafa Kemal ilk askeri başarısını sağladı, Trablus'ta Tobruk savaşını kazandı ve binbaşı oldu.

Harp Okulu'ndan 1902 yılında mezun oldu, ilk rütbesi asteğmendi. Bu tarihten tam 19 yıl sonra, 19.9.1921'de son rütbesi olan mareşallik rütbesini aldı (1921-1902= 19).

Çanakkale'de 57. Alay'a kumanda etti (3x19= 57). Bu görevi yaparken, şu ünlü emrini verdi: *"Size ben taarruzu emretmiyorum. Ölmeyi emrediyorum. Biz ölünceye kadar, geçecek zaman içinde, yerimizi başka kuvvetler ve başka kumandanlar alabilir."* Arıburnu başarısını sağlayan, Mustafa Kemal'in bu ünlü emrindeki sözcük sayısı yine 19 idi.

Atatürk ve 19 mucizesinin araştırmacılarından Yücel Yüksel (altta), İrfan Barın (en altta).

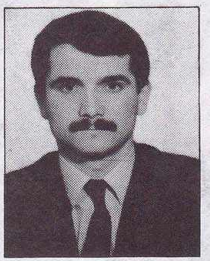

19 tane 19 Mayıs

19 Mayıs 1919'un gerek Atatürk için, gerekse Türkiye için ne kadar önemli olduğu bilinen bir gerçek. Atatürk bu tarihte, Samsun'a çıktığında 38 yaşındaydı ve 19 yıl sonra 57 yaşında öldüğünde, 19 tane 19 Mayıs görmüştü. Ondokuzun ısrarı devam ediyor. Tarih, 19.9.1921, Büyük Millet Meclisi aldığı bir kararla, Atatürk'e Gazi unvanını ve mareşallik rütbesini veriyor.

Mustafa Kemal, 16 Mayıs 1919'da Bandırma vapuru ile İstanbul'dan ayrıldı. O gün günlerden cumaydı. Bu tarihten 1197 gün geçti (63x19= 1197). 26 Ağustos 1922'de Büyük Taarruz başladı. Geçen 1197 gün içerisinde, 171 tane cuma geçmiştir. Yani, 9x19=171.

Mustafa Kemal, Samsun'a çıkışından altı ay sonra bir toplantı yaptı. Bazı ordu komutanlarıyla beraber, Sivas'ta 19 Kasım 1919'da yapılan bu toplantı, gizliydi. Kurtuluş Savaşı tarihinde bu toplantının önemi büyüktü. Çünkü, burada alınan bir kararla, halkın ülke savunması için örgütlendirilmesi ve silahlandırılması belirlendi.

İki savaş ve 19

Bir diğer 19'a, iki meydan savaşında rastlanıyor. I. İnönü Savaşı, Kurtuluş Savaşı'nın ilk çatışması ve yeni Türk Ordusu'nun ilk sınavı idi. Bu savaş, 5 gün sürdü. Kurtuluş Savaşı'nın son meydan savaşı ise, Dumlupınar Meydan Savaşı'dır. Dumlupınar Savaşı, 26 Ağustos sabahı başladı ve 9 Eylül'de İzmir'de son buldu, tam 14 gün sürdü. Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Milli Mücadele'nin kazanılmasını sağlayan bu iki önemli savaş, toplam 19 gün sürdü.

Sözcüklerde saklı

Araştırmacılar Atatürk'ün bazı önemli sözlerinde de 19 sayısına rastlandığını belirtiyorlar. Örneğin, Samsun sözcüğünün ebced hesabındaki (kutuya bakınız) sayı değeri, 247' dir (13x19= 247). Atatürk'ün tarihe geçmiş sözcüklerinden ikisi, yine 19'u getiriyor. Bunlardan biri, *"Geldikleri gibi giderler"* ifadesidir. O, bu sözü, 13 Kasım 1918'de, İstanbul Boğazı'nda demirlemiş olan düşman gemilerini gördüğünde söyledi. Bu cümlenin, daha doğrusu kehanetin, yine ebced hesabıyla sayı değeri 19'dur.

Bir diğer önemli cümle de şu: *"Ne mutlu Türk'üm diyene."* Buradaki harf toplamı yine

Ebced nedir?

Arap alfabesindeki harflerin kolaylıkla bellenmesi için, sekiz şekilde birleştirilmesinden oluşan kelimelerin ilkine Ebced denir. Bu kelimeler şöyle sıralanır: "Ebced-Hevvet-Hutti-Kelemen-Safes-Karaşet-Sehaz-Dazig." Bu kelimelerde yer alan harflerin sırası ise; a, b, c, h, v, z, b, t, y, k, l, m, o, s, a, f, s, k, r, ş, t şeklindedir. Harflerin sırası eskiden matematik ve fizikte sayı değeri olarak kullanılıyordu.

Ebced sırasına göre, alfabedeki harflerin her birinin sayısal değeri vardır (altta). Kelimeleri oluşturan harflerin bu değerleri toplanarak, o kelimelerin sayısal değerleri bulunur. Bu kurala uyularak düzenlenmiş mısralar, beyitlerle doğum, ölüm ve belirli önemli tarihlerin ifade edilmesine ise, ebcedle tarih düşürme denir. Örneğin, Şair Fuzuli'nin ölümü, Hicri 963 (Miladi 1556) yılıdır. Bu yıl için, "Göçtü Fuzuli" tarihi düşürülmüştür. Yani bu cümlecikte Arap harflerinin, Ebced hesabıyla sayısal değerleri toplanınca ortaya ölüm tarihi çıkar, (Osmanlı imlasıyla):

G- c- d- i- F - z - u - l - i

20+ 3+ 4+ 10 80+ 800+ 6+ 30+ 10= 963.

Ebced'in kaynağı olarak, Kuranı Kerim'in Fatiha Suresi kabul edilir. Sure, 7 ayettir. 7 sayısını, 1'den 7'ye kadar üst üste toplarsak: 1+ 2+ 3+ 4+ 5+ 6+ 7= 28 bulunur. 28 sayısı Fatiha Suresi'nin kelime sayısı ve ayrıca Arap harflerinin sayısıdır. Ebced'in kökeni tam olarak bilinmemektedir. İslamiyetin doğuş döneminde de vardı. **Hz. Ali**'nin şöyle dediği anlatılır:

"Değişik Ebced kurallarını öğreniniz. Çünkü, onlarda birçok acayip esrar vardır."

Arap harflerinin Ebced'e göre sayı değerleri

Elif: 1	Ye: 10	Kaf: 100
Be: 2	Kef: 20	Re: 200
Cim: 3	Lam: 30	Şın: 300
Dal: 4	Mim: 40	Te: 400
He: 5	Nun: 50	Se: 500
Vav: 6	Sin: 60	Hı: 600
Ze: 7	Ayın: 70	Zel: 700
Ha: 8	Fe: 80	Dat: 800
Tı: 9	Sat: 90	Zı: 900
		Gayın: 1000

19'dur. Bir ilginç olay daha var: Mustafa Kemal, 30 Nisan 1919'da, Osmanlı Hükümeti tarafından 9. Ordu Müfettişliği'ne atandı. Bu tarihten 19 gün sonra da, Samsun'a çıktı.

Atatürk'ün ölümü ve 19

Atatürk'ün ölümü, 1938 yılındadır ve 57 yaşında ölmüştür. Bunlar da 19 ile ilgilidir. (19x102= 1938 ve 19x3= 57). Öte yandan Atatürk'ün cenaze namazı da 19 Kasım 1938'

Atatürk'ün derin düşünceye daldığı bir an (solda). Acaba karmaşık devlet sorunlarını mı düşünüyor, yoksa bilemediğimiz bir gizemi mi ?

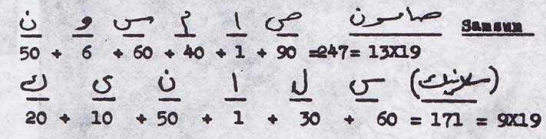

Ebced hesabıyla, Selanik adının sayısal değerinin bulunması (üstte). Aynı sistemle Samsun'un hesaplanmış hali (en üstte).

de Dolmabahçe Sarayı'nda kılındı.

Araştırmacılardan Yücel Yüksel, araştırmasını şöyle bitiriyor: *"Atatürk'ü muayene eden doktorlar karaciğerinin tükendiğini ve artık içmemesi gerektiğini söylemişlerdi. Ama, dinlemedi. Fakat, içkiyi bıraksa da, yine ölecekti. Belki, üç dört ay daha yaşardı. Fakat, o zaman 1938 yılı bitmiş olacak ve 1939 yılına girilmiş olacaktı ve böylece 19 mucizesi zedelenmiş olacaktı. Atatürk, bu mucizenin bilincinde miydi? Çünkü, son dönemlerinde sık sık öleceğini vurguluyordu. Belki de, mucizeyi bozmak istemiyordu. Hz. Muhammed Mustafa gibi, Mustafa Kemal de gizemli 19'un araştırılıp bulunmasını mı istiyordu?*

Kesin bir yorum getirmek çok güç. Atatürk nasıl bir sır taşıyordu? Kim bilir, belki de Atatürk'le, 19 gizemiyle ve Kuranı Kerim'le ilgili olağanüstü bir gerçeğin ucunu yakaladık."

Ejderha

Eski Çin imparatorlarının, saraylarını "ejderha patikaları" üzerine inşa ettirdikleri biliniyor. Öte yandan Dünya'nın bazı yerlerindeki eski yerleşim merkezlerinde de ejderha sembolüne rastlanıyor. Araştırmacılar, tüm bunların arasında bir bağlantı olabileceği varsayımı üzerinde duruyorlar.

DOĞU EFSANELERİNDEKİ ejderha Batı'dakinden oldukça farklı bir yaratıktır. Doğu ejderhası son derece uysal bir hayvandır. Yağmur bulutlarının içinde, denizde, nehirlerde göllerde, su birikintilerinde ve kaynaklarda yaşar. Ejderha katliamı Batı'da sık sık görünen bir motiftir. Fakat durum Doğu'da böyle değildir. Çünkü Çin felsefesine göre ejderha yer ile gök arasındaki temel köprüdür.

Doğu ejderhası zamanla bir güç sembolü haline geldi. Nitekim, Çin imparatoru, ejderha biçiminde bir tahtta otururdu. Ejderha kaftanı giyerdi. Ayrıca Çin ejderhaları eski zamanda falcılığın, yani 'feng-shui' nin temel öğeleriydiler. Falcı, bir tür ölçüm memuruydu. Bir çubukla toprağa sondaj yaparak ve yıldızlara bakarak tahminler yürütürdü. Topraktaki manyetik akımdan en çok nerelerde yararlanılabileceğini saptardı. Böylece şehirler, saraylar ve imparator mezarları bu yerlerde yapılırdı.

Bir 19. yüzyıl tablosundan bir Japon "tatsu"su ya da ejderhası. Tatsu genellikle Çin ejderhasından çok, bir yılana benzerdi. Deniz ya da Nehir Tanrısı sayılırdı (üstte).

Ejderha patikaları

Bu akımlar negatif (yin) ya da pozitif (yang) olarak kabul edilirdi. Pozitif akım, erkek bir ejderha ile simgelenirdi. Pozitif akım yüksek yerleri, dağları ve ejderhanın yaşadığı sarp zirveleri izlerdi. Tepelerden tepelere uzanan ejderhanın kullandığı bu yollar, "ejderha patikaları" diye adlandırılırdı. Öte yandan, yin ile yang arasındaki dengenin korunması da çok önemliydi. Bütün yeni binalar, yollar ya da doğal dengeyi bozan diğer nesneler "evrensel nefesin yöresel akımları" ile uyum sağlayacakları yerlerde yapılırlardı. Aksi takdirde, ciddi sonuçlar doğabilirdi.

Çin'de enerji kanalları

Çin'de imparatorlar güçlendikçe falcılar, yeryüzü enerjisinin doğal akımlarını kanalize edip imparatorluk merkezi olan Pekin'e yöneltmek için çalıştılar. Bu kanallar, imparatorluğa ait ejderha patikaları, özenle korunurdu. İmparator ve ailesi dışında hiç kimse bu patika boyunca bina yapamazdı. Hanedanlığın geleceğinin başarısı, falcının ,hanedanlığın kurucusunun mezarı için en elverişli ve faydalı yeri seçebilme yeteneğine bağlıydı.

patikaları

Eski yerleşim yerlerinin sırrı

İngiliz araştırmacı **John Michell** 'feng-shui' ve 'lung-mei' hakkında birçok şey yazdı. Michell cennet ile yeryüzünün uyum içinde olması düşüncesinin bir zamanlar eski dünyada çok yaygın olduğuna inanıyor. Ayrıca birçok dinin temelinde de toprağın "ana", gökyüzünün "Tanrı" olduğu temasının yattığını belirtiyor. Michell yalnız eski Çin'de değil İngiltere, Fransa ve öteki ülkelerde de insanların kutsal yerleri, o yerin yeryüzü gücüyle olan doğrudan ilişkisine göre seçtiklerini söylüyor.

Ley hatları

Bu eski yerleşim merkezleri taş anıtlar, kayalık alanlar ve çeşitli mezarların bulunduğu tepeler, gizli enerjinin kılavuzlarıdırlar. Bu tür merkezler arasındaki hatlar ley hatları olarak biliniyor (bkz. sayfa 510, 560 ve 629). Ley hatları bu gücü bir ağ şebekesiyle İngiltere üzerine taşırdı. Michell, ejderha imajının İngiltere'deki bu çizgilerle ilgili göründüğünü keşfetti. Bu Çin'in 'lung-mei'sini hatırlatıyordu.

Bu hatlardan biri İngiltere'nin güneyinde parçalanmamış en uzun kara parçasıdır. Batıda Cornwall'da St. Michael'in mezarının bulunduğu tepeden başlar. Glastonbury ve Avebury'nin eski merkezlerinden geçer. Lowestoft'un kuzeyinde, doğuda biter. Ayrıca bu hat, 1 Mayıs'taki Güneş doğuşunun açısıyla da uyuşur.

DARKMALT

Ejderha efsaneleriyle ilgili

John Michell batıdan bu hattı izledi. Büyük oranda ejderhalar ile ilgili efsaneler, St. George ve St. Michael'e adanmış kiliseler buldu. Bu adamalar, yılan ve ejderhaya tapan eski bir Pagan dininin yok edilmesi sırasında ejderha öldüren ünlü azizlere yapılmışa benziyor. Bazı eski güçlere saygı, taş anıtlarla gösterilirdi.

Bu hattın batıdaki başlama noktası St. Michael Tepesi'dir. Bu tepe yine kutsal megalitik bir yer olan Cornish kıyısından uzakta, kayalık bir yerdir. Hat Bodmin Moor üzerindeki Hurlers'dan geçer. Bunlar üç tane koskocaman taştır. En büyüğü 40 metre çapındadır. Efsanede bunlar bir Hıristiyan azizi tarafından taşlaştırılmış yılanlar olarak geçer. Brent Tor da Dortmoor'un kenarındaki St. Michael kilisesi siyah bir kayanın üzerinde kuruludur.

Devonshire'ın daha doğusunda Cadbury vadisindeki St. Michael kilisesinden 30 km. uzaklıkta Trull'da bir St. Michael kilisesi daha vardır. Trull, rivayete göre, Castleman's Hill yakınlarında öldürülen bir ejderhadır. Tapınağın güneye bakan penceresinden her birinde, ejderha öldüren üç aziz tasviri vardır: George, Michael, Margaret.

Uçandairelerle ilgisi var mı?

Bu arada, bazı uçandaire araştırmacıları, uçandaire gözlemlerinin, ejderha patikaları boyunca yoğunlaştığını öne sürüyorlar. Bu teori insanın uçan cisimleri ilk görüşlerinde onları müthiş bir servetin kaynakları olarak düşündüklerini ileri sürüyor. İnsan, kaçınılmaz bir şekilde gökteki Tanrıların mallarına imrendi. Tanrıları öldürerek ve hazinenin bekçisi ejderhayı kılıçtan geçirerek onları çalmaya çalıştı.

Uçan cisimlerin ilk görünüşünden sonra ejderha-yılan kıvrımlarında yuvarlak uçandaire meydana getirdiğinden bir mezhebin simgesi oldular. İlkel insan ancak havadan görülebilen yuvarlak tepeler ve kaya düzenlemeleri yaptılar. Bunlarla uçandaireleri cezbedip yeryüzüne çekmeye çalıştılar. Bu teoriye göre Stonehenge megalitleri "dev bir yem" olarak inşa edildi.

Teorinin bu kısmı yeni değildir. 18. yüzyılda Dr. **William Stukeley** uçan cisim ve tarih öncesi İngiltere'deki yolların yılanları simgelediklerini söylemişti. Stukeley'e göre, bu da yılana ya da ejderhaya tapan ve Tanrılarının

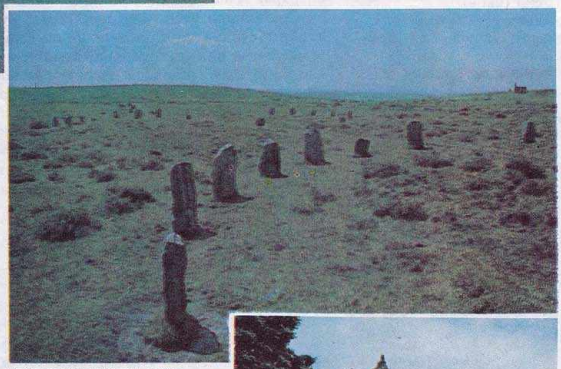

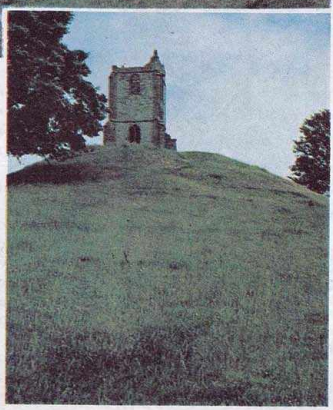

Britanya'da birçok antik, kutsal yer, ejderha-yılan görüntüsü oluşturacak biçimde düz hatlarla birbirlerine bağlanır. Bu hatlardan biri Cornwall'daki St. Michael tepesinden başlar (en üstte). Bodmin Moor'daki Harlers'tan geçer (üstte). Bir efsaneye göre bunlar bir Hıristiyan azizi tarafından taşa döndürülmüş yılanlardır. Hat, St. Michael adında üç ayrı kiliseden geçerek devam eder. St. Michael ejderha avcısıdır. Hat, Burrow Mump'da St. Michael kilisesinin harap kulesinde sona erer (sağda).

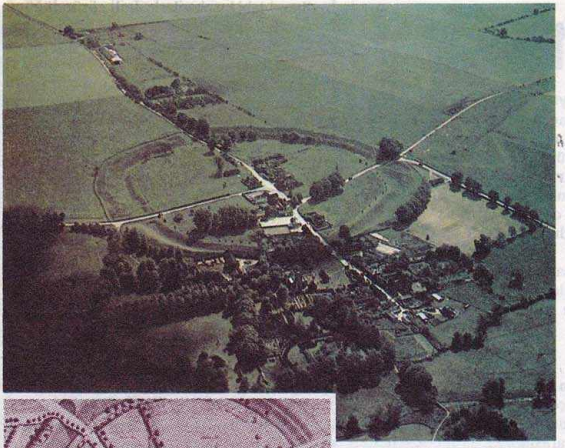

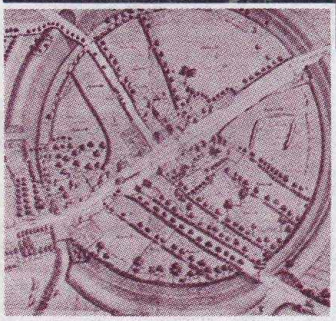

Cornwall'daki St. Michael tepesinden başlayan ley hattı, Avebury'deki megalitik daire ile son bulur (üstte). Avebury Dairesi'nin bir planı. 1724 yılında William Stukeley tarafından yayımlandı. Stukeley, taş meydanların ve antik Britanya yollarının büyük yılan görüntüleri meydana getirdiğini ileri süren ilk kişiydi (solda). Somerset'teki Crowcombe kilisesindeki oturma sırasının sonuna oyulmuş bir ejderha öldürme sahnesi (altta).

gökyüzünde olduklarına inanan bir dinin var olduğunu gösteriyordu.

Bilinçaltının ürünü

Bazı araştırmacılar ejderhalar ve uçandaireler arasındaki ilişkiyi kabul ediyorlar. Fakat diğer yandan onların mitolojilerdeki kuvvetli ve şaşırtıcı yerlerinin temelini araştırıyorlar. Uçandaireleri ve ejderhaları insandan daha gelişkin insanların ya da ortak bir bilinçaltının yarattığı ruhsal yanılsımalar ve görüntüler olarak görüyorlar. Bilim adamı **Thomas Bearden** şöyle diyor:

"Türlerin toplu bilinçaltı tek bir insanın bilinçaltından çok daha kuvvetlidir. Bu ortak bilinçaltı uygun koşullarda düşünülen bir cismi maddeleştirebilir. Bu düşünülen biçim bir cisim hatta yaşayan bir varlık olabilir."

8 km ötede Creech St. Michael kilisesi vardır. Bunu Lyng'deki kilise izler. Buradaki kilisenin oturacak sıralarının uçları ve pencereleri ejderhalarla bezelidir. St. Michael kilisesinin kalıntıları Burrowbridge Mump diye bilinen, konik biçimli yapay bir tepenin zirvesindedir. Antik site Somerset kırlarına çizilmiş koskocaman bir tazının burnuna benzer. Tazı, Yıldızların Tapınağı'na, Glastonbury zodyaka, gözcülük eder. Sedgemoor'ın kenarında Othery St. Michael kilisesi vardır. Avlu yolunda bir ejderha resmi oyuludur.

Tapınak yılana benziyor

Hat, Othery'den Glastonbury'e uzanır. Glastonbury'deki Tor, şimdi sevimsiz kırmızı tuğlalı villalar arasından yükseliyor. Fakat bu hâlâ Somerset düzlüklerinde olağanüstü bir tepedir. Doruktaki mabet St. Michael için yapılmıştır. Doruğa çıkan kıvrımlı bir patika yolu vardır. Hat, Avebury'e doğru giderken Stoke St. Michael kilisesinin güneyinden geçer. Avebury'deki devasa Neolitik tapınak bir yılana benzer. Her biri 15 metre genişliğinde ve 2 km uzunluğunda iki yol vardır.

Bu yollar bir zamanlar merkezdeki büyük meydandan başlardı. Biri güneydoğuya doğru kıvrılır, Overton Hill'in doruğunda küçük taş bir meydanda sona erer. Burası yılanın başını andırır. Diğeri şimdi tamamen harap olmuştur. Fakat 19. yüzyıl haritalarında Bechampton Yolu diye geçer. Bu yol batıya doğru uzanır. İncelerek bir yılan kuyruğuna benzer. Avebury'deki kilisenin vaftiz kurnasında elinde bir kitap, asasıyla, ayağını kapmak isteyen kuyruklu bir ejderhaya vuran bir papaz resmi vardır.

Çok anlamlı bir açı meydana getiren bu hat Britanya'nın tarih öncesine ait en geniş tapınağını ve en eski Hıristiyan sitesini içine alır. St. Michael tepesinden Avebury'e kadar olan bölümde bir düzineye yakın ejderha motifi olduğu görülür. Bu da bunun tesadüf olmadığını gösterir. İngiliz azizlerinin panteonunda popülerlik bakımından Michael dördüncü sırayı alır. Buna rağmen İngiltere'nin nispeten küçük olan güneybatı uzantısında Michael adı, dokuz yerde görülür.

Bearden, bu şekilde oluşan biçimi 'tulpa' diye adlandırdı. Ona göre uçandaireler, periler, Loch Ness canavarları ve bilimin açıklayamadığı benzeri diğer olaylar - ejderhalar da dahil- "tulpa maddeleşmeleridir."

Çok farklı bir yorum da ejderhayi kozmik bir karışıklıkla ,bir tutulma ya da bir kuyruklu yıldızla bağıntılı görür. 12. yüzyılda Geoffrey of Monmouth şöyle diyordu: *"Muazzam büyüklükte bir yıldız ejderha kılığında ileri doğru uzanıyor. Ejderhanın ağzından iki tane ışın çıkıyor. Bu ışınlardan biri o kadar uzun ki Gal topraklarının ötesine kadar uzanıyor."*

Benzer bir teori de bütün ejderha efsanelerinin Venüs gezegeninin Dünya'ya yaklaştığı ve insanların yaşamları üzerinde yıkıcı etki gösterdiği bir zamanda ortaya çıktığını öne sürüyor.Açıkça görülüyor ki ilk insanlar, gökbilim ve yıldızlarla yakından ilgileniyorlardı. Aztekler, Asurlular ve Babilliler'den kalan efsanelerde Venüs'ten, "kuyruklu yılan", "korkunç ejderha" diye söz edilir.

Ejderhanın sembolik anlamı

Ortaçağdaki simyacılar ejderhanın değişebilme kabiliyeti ile ilgilenmiyorlardı. Onların

işi, dönüştürme ile ilgiliydi. Onlar için biçimin ve fonksiyonun sabitliği araştırma konusuydu. Daha sonra simya ile uğraşmak yasaklandı. Simya ile uğraşanlar maddenin değişik biçimlerini tarif ederken belirli semboller kullandılar. Ejderha tamamlanmamış biçimdeki bir maddeydi. Ayrıca diğer metallerin değişmesine neden olan cıvaya benzetiliyordu.

Ejderha saklanmış altını korurdu. Altın bütün simyacıları kışkırtan ve esin kaynağı olan bir elementti. Altının kurtarılabilmesi için ejderhanın "kılıçtan geçirilmesi" gerekiyordu. Fakat kılıçtan geçirme bir anlamda da döllenmedir. Böylece ejderhanın ölümü aynı zamanda onun farklı bir biçimde yeniden dirilişidir.

Ejderha her şeyin başlangıcı ve karışıklığın nedeni olarak görüldü. Ateş saçan ,yağmur yağdıran, yeryüzü kuvveti ve gök tanrısı, yaşam ve ölümdür. Ejderha yüzyıllardır insanın endişelerini yansıtan binlerce farklı kavramla anıldı. Bir sonuca varılamıyor. Bütün söyleyebileceğimiz ejderhanın çok kuvvetli ve çok yaşlı olduğudur.

Bir 18. yüzyıl Çin tabağından ayrıntı, beş pençeli imparatorluk ejderhası. İmparatorluk ejderhası gücü temsil ediyordu. Halktan biri dört pençeli yerine beş pençeli ejderha motifi kullandığında ölüme mahkûm edilirdi (sağda).

18. yüzyıl sonlarına ait, Vietnam'daki bir mobilyadan bir motif. İki ejderha bir inciyi kovalıyor. İnci burada 'yin ve yang'ı birleştiren bir sembol olarak tasvir ediliyor. Ying ve yang, yaşamdaki negatif ve pozitif güçler olarak kabul ediliyor (altta).

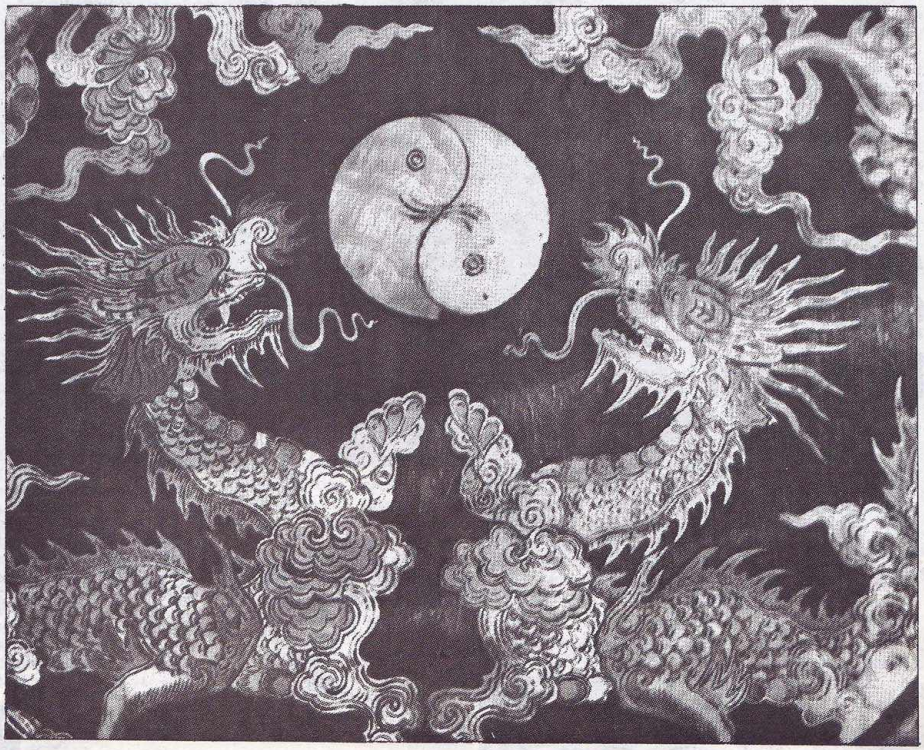

Afrika'nın gizli kentleri

Yakın zamanlara değin, eski Afrika denince akla Mısır Uygarlığı geliyordu. Fakat son araştırmalar, Kara Kıta'da en azından Mısırlılar kadar gelişmiş uygarlıkların ve kayıp kentlerin varlığını ortaya koyuyor.

AVRUPALILAR, AFRİKA İÇİN "Kara Kıta" deyimini kullanırlar. Bu, sadece onların Afrika kıtasının geçmişini bilmemeleri nedeniyle taktıkları bir ad değildir. Bu deyim ayrıca Afrika'da dikkate değer bir uygarlığın ya da tarihin yaşanmadığı inancını da dile getirir. Bu karanlık, yabancıların dikkatsiz bakışlarından kaynaklanmıyordu. İnanca göre bu kıtanın kendisi, insanlarının beyinlerini kaplayan bir karanlıktı. Afrikalılar çok uzun bir dönem barbarlığın, putperestliğin ve yoksulluğun pençesinde yaşamışlardı.

Afrikalının geçmişi üzerine olan bu görüş, büyük ölçüde yaşayacaktı. Çünkü kültür düzeyi yüksek Avrupa, olaylarla dolu bir tarihe ve önemli şahsiyetlere sahipti. Oysa, böyle olaylara ve şahsiyetlere, sonradan Müslüman olmuş bölgeler dışında, Afrika'da rastlanmıyordu. Elimizde eski Afrika toplumlarından kalmış yazıtlar yoktur. Başka yerlerde, arkeologlara değerli bilgiler sunan taş üzerine yontulmuş yazılar bulundu. Fakat, ne yazık ki, Afrika'nın Sudan'dan aşağı kesiminde böyle yazıtlara rastlanmadı. Eski Mısırlıların Nil ötesindeki Afrika hakkında çok az şey bilmeleri de, bu eksikliği artırıyor.

Afrikalıların gözüyle Avrupalı sömürgeciler. Nijerya'da bulunan 16. yüzyıldan kalma bu bronzda iki Portekizli denizci görülüyor (üstte).

Tarihsel bilgiler çok az

Ayrıca Afrika'ya ilişkin arkeolojik kayıtlar da oldukça sınırlıdır ve zarar görmüştür. Antik yerleşim merkezleriyle ilgili ne kadar kanıtın yok edildiğini söylemek, neredeyse olanaksızdır. Çünkü tarihsel bilginin doğal düşmanları olan böcekler ve aşındırıcı iklim koşulları bu mirası acımasızca yok ederler. Afrika'nın geçmişinin bulanık olmasına bir neden de, kara kıtaya özgü öldürücü hastalıklardır. Etiyopya hariç Nil'in güneyindeki Afrika'da, hastalığa dayanıklı yük hayvanlarının beslenmesi oldukça zordur.

Sadece Etiyopya'nın sağlıklı dağ iklimi atların yetişmesine elverişlidir. Geri kalan yörelerde ise yük hayvanlarının yok oluşu, eski Afrikalıların sabanı kullanmalarını engelliyordu. Dolayısıyla bu da onların düzenli ve uygun tarım yapamamalarına neden oluyordu. İnsanların çoğu devamlı göç etmek zorundaydı. Bu insanlar durmadan daha iyi ve yeni otlaklar arıyorlardı. Bunlar için yaşam, ölüm-kalım mücadelesi demekti. Bunun için, geçmişleriyle ilgili hiçbir iz bırakmamaları son derece doğaldır. Böylece yazıyı geliştirme şansına sahip olamadılar.

Afrika tarihindeki boşluklar, yanlış bir yaklaşımla, dramatik sözel geleneklerle doldurduldu. Bunlar cömertçe, canlı mitler ve efsanelerle bezenmişti. Örneğin Gana'dan bir öykü buna örnek olabilir. Bu öykü, 1680'de Ashanti kabilesinin şefi **Osei Tutu**'nun, halkını, güçlü komşuları Denkera'ya karşı birleştirmesini anlatır. Kabilenin rahibi Anokya, gökten gelen altın bir tahtın Osei'nin dizine konmasını sağlar. Bu taht sonradan Ashanti topluluğunun kutsal sembolü olacaktır.

Kushlu kralların mezarlarının çoğu Meroë' nin başkent olduğu dönemde, yakındaki bir bayırda yapıldı (en altta). Bu piramit mezar ise daha eski ve çok daha gösterişli Mısır mezarlarının etkisini gösteriyor (solda).

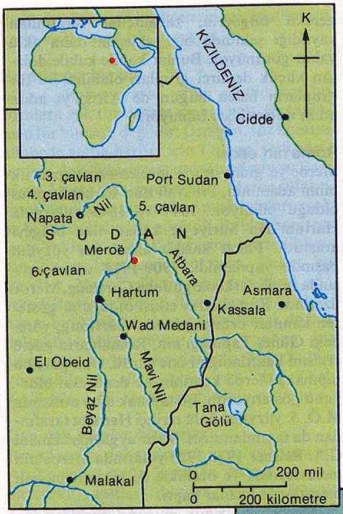

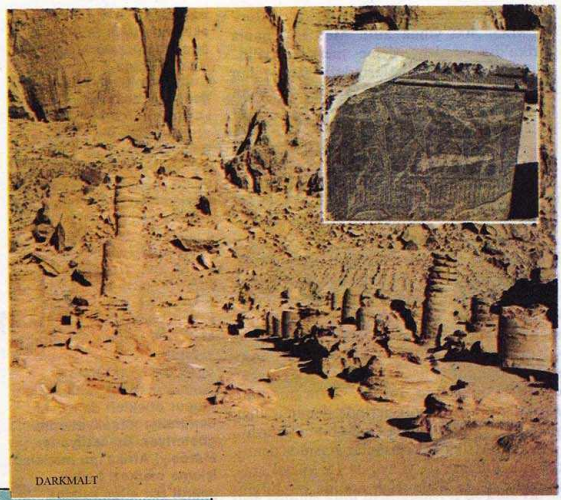

Kush Krallığı'nın parlak döneminde başkent olan Napata. Daha sonra Meroë başkent oldu. Bunların ikisi de bugün Sudan adı verilen, Nil üzerindeki bölgede kuruluydu (üstte).

Napata'daki, Barkal Tepesi' nin aşağısında yer alan, çok sayıda tapınaktan birinin kalıntıları. Bu kent, gerçekte birkaç kasabadan oluşuyordu. M.Ö. 590 yılında Mısırlılar tarafından yağmalandı. Ondan sonra, Meroë başkent oldu. Buna rağmen Napata, dinsel bir merkez olarak kalmaya devam etti. Kushlu krallar oraya gömüldüler. Bunların birkaç tanesi, bu ağaç kabuğu üzerine kazılıdır (üstte sağda).

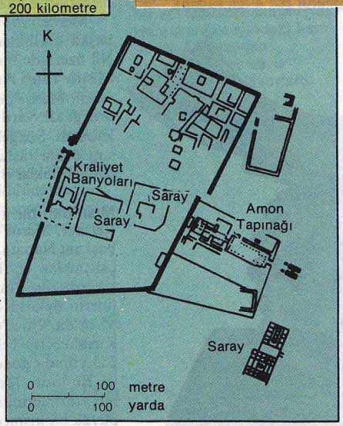

Eski Meroe'nin planı (sağda). Yapılan kazılar sonucu kusurlu olsa da bu plan ortaya çıktı. İlk zamanlarında Amon tapınağı beyaz sıvalı sütunları, duvarları ve sunakları üzerine boyanmış renkleriyle pırıl pırıldı. Hamamlar, Roma hamamlarının tıpatıp kopyasıdır. Meroë'nin biraz doğusunda, piramit şeklinde mezarlar yer alır.

Bilinmeyen bir krallık

Kush Krallığı, Avrupalı tarihçilerin önyargılarından nispeten kurtulmuş bir krallıktır. Şehirlerini kumtaşları ile inşa ettiler. Bu binalar şimdi harap durumdalar. Fakat bunlar tahta, kil ve saman kullanılarak yapılan kulübelerden çok daha fazla yaşadılar. Kullandıkları anadil, iki alfabe ile yazılıyordu. Bunlardan biri resmi ve hiyeroglifdi. Diğeri, el yazısı biçimindeydi ve resmi değildi. Kushlar bütün sırlarını dilbilimcilere bıraktılar. Geleneksel arkeolojiye göre Kush'un eski Mısır'la yakın ilişkisi vardı. Bu çok önemliydi. Mısır hakkında birçok şey biliniyordu.

Anlaşıldığı kadarıyla Kush, Afrikalı bir topluluğun güçlü etkisi altındaydı. İlk başta Mısırlıların garnizonuydu. Fakat M.Ö. 1000 yılında bağımsızlığını kazandığı sanılıyor. Krallığın o zamanki başkenti Napata idi. Napata, Nil'in dördüncü şelalesinin tam aşağısındaydı. Yaklaşık 300 yıl sonra Kush, Mısır'la ilişkisini tamamen kesecek kadar kuvvetlendi. Tarihçilere göre henüz 20-21 yaşlarında olan **Prankhi,** Kushların kralıydı. Prankhi Mısır'a saldırdı ve ülkeyi ele geçirdi. Ardından 25. hanedanlığı kurdu.

Mısır o zaman gittikçe geriliyordu. Beş Kushlu firavun da bu gerilemeyi durduramadı. Aslında hanedanlıkları sadece 74 yıl sürdü. Assurbanipal'in hükümdarlığı altındaki Asurlular, M.Ö. 656 yılında Mısır'a saldırdılar ve Kushluları Mısır'dan sürdüler. M.Ö. 590 yılında Kush saldırıya uğradı. Firavun **Psamtik II,** Napata kentini yağmaladı. Bilindiği kadarıyla Psamtik II, Saissan Hanedanlığı'nın halefiydi. Böylece Kushlular sınırlarını daha güneye kaydırmak zorunda kaldılar. Bu arada Meroë, başkent oldu. Meroë, zaten M.Ö. 756 yılından beri Kush'un güneydeki yönetim merkeziydi. Zamanla Kush'un, Mısır ve Mısır kültürü ile olan ilişkileri zayıfladı.

Çoğu araştırmacıya göre

Asurlular ile yapılan hayal kırıcı çarpışma, Meroë'de demir işçiliğinin yaygınlaşmasına neden olan faktörlerden biridir. Çünkü Asurluların demir silahları, Kushluların bronz silahlarına üstün gelmişti. Bu arada, Kushluların yerleştikleri yerde, verimli demir cevheri yatakları bulunuyordu. Demiri eritmek için de, zengin kereste kaynakları vardı. Demir eritme yöntemi, Asurlulardan öğrenilmişti.

Meroë'deki ilk demir yapısı araçlar, Kush

Kralı Harsiotef'in mezarından çıkarıldı. Bunlar M.Ö. 400 yılına aitti. Meroë zamanla Afrika'nın maden işleme merkezi haline geldi. 20. yüzyılın başlarında yaşamış olan **A.H. Sayce**'nin deyimiyle, Meroë "Afrika'nın Birmingham'ı" haline geldi. Modern demiryollarının etrafına uygun bir şekilde yığılmış demir mucuru öbekleri bu eski endüstrinin kanıtı olarak kabul edilir.

Demir Çağı'nı başlattılar

Demir işçiliği tekniklerinin Meroë'den Afrika'nın diğer bölgelerine yayıldığı ve o bölgelerdeki insanları Demir Çağı'na soktuğu öne sürülüyor. Bu doğru olabilir. Fakat demir işçiliğinin hangi yolları izleyerek diğer bölgelere yayıldığı bilinmiyor. Pek güvenilmeyecek kayıtlara göre, Demir çağı, Meroë düştükten epey sonra M.S. 320 yılları sırasında, Axumlu istilacıların Etiyopya'yı işgal etmeleri dönemine rastlar. Örneğin Batı Afrika'nın kuzey bölgelerinde demir işçiliği yaklaşık M.S. 500 yılına kadar bilinmiyordu.

Doğu Afrika'daki insanlar arasında demirin kullanılması 10. yüzyıl ile 15. yüzyıl arasındadır. **G.A. Wainwrigh** adında bir bilgin

Batı Afrika'daki Ashanti ulusunun tahtı (altta). Bu orman imparatorluğu şimdiki Gana Cumhuriyeti'nin bulunduğu geniş bir bölgeye yayılmıştı. Ashanti efsanesine göre, ilk kralın tahtı, gökten Osei Tutu adında bir şefin kucağına düştü. Ashantililer çok iyi maden işlerlerdi. Ustalıkları, tahtın üzerindeki süslemelerde ve şefin tolgasında (en altta solda) görülebilir. Demir işçiliği, tüm Afrika'ya Kushlular tarafından yayılmış olabilir. Kushlular, demir işçiliğini M.Ö. 590 yılında Asurlulara yenildikten sonra, onlardan öğrenmişlerdi. Şimdiki demiryollarının yanlarındaki mucur öbekleri de Kushlu demircilerin faaliyetlerini gösteriyor. Bu faaliyetler Meroe'yi Afrika'nın maden işleme merkezi haline getirdi (en altta, sağda).

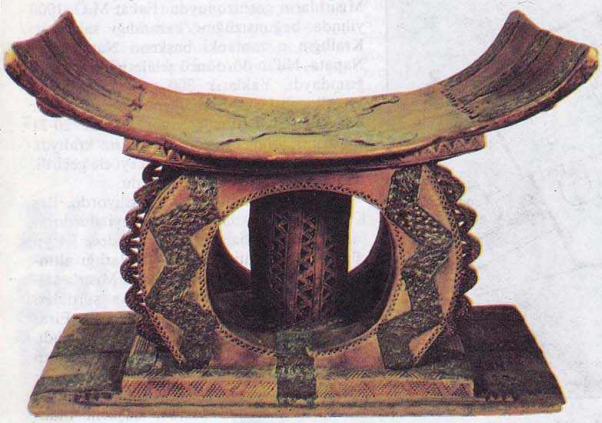

Doğu ve Orta Afrika'nın Bantu dillerinin, demir işçiliğinin, Meroë'den Bunyoro'ya; oradan da Doğu Afrika'ya yayılmasının nedenine bir açıklama getireceğini ileri sürdü. Swahili'de, demir sözcüğünün karşılığı Bantuca idi. Buna rağmen diğer tüm madenler Arapça adlarıyla biliniyorlardı. Bu da onların, çok daha sonra, Müslümanlar tarafından tanıtıldığını ortaya koyuyor.

Demir işçiliği Afrika'da nasıl yayıldı? Demir işçiliğinin büyük kitle halinde göçler yoluyla yayıldığı söylendi. Fakat buna bilim adamlarının çoğu karşı çıktı. Çünkü onlara göre Afrika'nın çetin doğa koşulları böyle büyük göçler için uygun değildi. Bunun için gerekli bilgilerin, zanaatçılar tarafından yayıldığı şeklinde bir yaklaşım daha akla yakın görünüyor. Bunlar kabile kabile dolaşan küçük demirci grupları olabilir. Bu tür grupların halen bugün de Afrika'yı adım adım dolaştıkları biliniyor.

Roma'nın etkisi

Meroë'ye gidip orada incelemeler yapan ilk bilim adamının, Prusyalı **Karl Richar Lepsius** olduğu biliniyor. 1844 ve 1845 yıllarında Hartum'dan Suriye'ye kadar olan bölgeyi araştırdı. Fakat kazılar ancak bu yüzyılın başında yapılabildi. 1909-1914 yılları arasında İngiliz arkeologu **John Garstong**, Meroë üzerinde Romalıların etkisi olduğunu gösteren kanıtlar ortaya çıkardı. Garstong, yöredeki Güneş Tapınağı'nın, Romalıların güçlü etkisini kanıtladığını öne sürdü. Ona göre bu tapınak, Meroë kentinin ne denli eski olduğunu gösteriyordu. Bu tapınak aynı zamanda M.Ö. 5. yüzyılda ünlü tarihçi **Herodot** tarafından da tanımlanmıştı. Mısır uygarlığı uzmanı **G.A. Reisner** 1921-1923 yıllarında Meroë'nin mezarlarında ve özellikle de piramit biçimli mezarlarda kazılar yaptı.

Meroë'nin demir mucuru öbeklerinden başka özellikleri de vardı. Her şeyden önce Nil üzerinde bir limandı, birçok saray vardı. Mısırlı Tanrı Amon için yapılmış bir tapınak vardı. Meroë'de ayrıca bir de Roma hamamı örneği de vardı. Fakat Meroë işçiliği biraz kabaydı. Sözgelimi bazı duvarlar, sadece iki sıra örülü taşlardan ibaretti. Bunlar arasındaki boşluklar moloz taşlarıyla doldurulmuştu.

Mısır'dan bir konut

Reisner, Meroë'deki piramit mezarlar ve eski başkent Napata üzerinde çalışmalar yaptı. Bu çalışmalar 60 Kushlu liderin adını ortaya çıkardı. Bu arada, son olarak, Meroëli bir liderin öyküsü öğrenildi. Öykünün kaynağı, Mısır'da, Phiae'de bulunan bir yazıttır. Yazıt, Kushlu Kral Tekeridaemani tarafından M.S. 253 yılında gönderilen bir elçiden söz eder.

Bu tarih, Meroë'nin kesin olarak saptanmış tarihlerinden biridir. Meroë kentinin büyük bir kısmı daha kazılmadı. Kentin tarihi gelişimi, devletin nasıl yönetildiği ve yürütül-

düğü, kralların ve kraliçelerin saltanatlarının kesin sırası henüz bilinmiyor.

Esrarengiz bir dil

Meroë alfabesi yavaş yavaş çözüldükçe bu sorulara ışık tutulacağı muhakkak. Bu tamamen bir bilmece değildir: Örneğin, söz konusu alfabede sessiz harfler için 17 tane, sesli harfler için de 4 tane işaret olduğu biliniyor. Bazı Mısır hiyeroglif işaretlerinin, Meroë alfabesinde de olduğu saptandı. Ancak bunların çok az biçim değiştirdiği görüldü. Bunlar bazı seslerin yaklaşık olarak birbirine benzediklerinin de saptanmasına yol açtı. Fakat bu işaretler Meroë dilinin çevrilebilmesi için yeterli değildir. Meroë dilini günümüzün herhangi bir Afrika dil ailesine bağlamak da pek mümkün görünmüyor. Öte yandan bir zamanlar parlak devirlerinde Mısır'ı bile yönetebilecek güçte olan yok oluş Kush Krallığı'nın dili de başka bir bilinmeyendir.

Dev, taş yapılar bıraktılar

Bin yıl sonra, daha güneyde yer alan başka bir Afrika kültürünün insanları da taştan, çok dayanıklı anıtlar diktiler. Fakat Büyük Zimbabwe'yi ilk kez inceleyen kibirli yabancılar, bu görkemli şehrin doğal bir kültürün ürünü olduğunu kabul etmediler.

Zimbabwe'yi ilk gören Batılı kişi, Amerikalı avcı ve maden arayıcısı **Adam Renders**'di. Renders, Zimbabwe'ye ilk kez 1868 yılında gitti. Sonra bir Alman öğretmen ve jeolog olan **Karl Mauch** ile 1871'de tekrar oraya gitti. Renders ve Mauch Zimbabwe'nin olağanüstü büyüklüğü karşısında donakaldılar. Zimbabwe harabeleri şimdiki Zimbabwe kentinin güneydoğusunda bulunuyordu. Daire biçiminde iç içe iki duvarla çevriliydi. Bunlardan bazısının yüksekliği 9 m; genişlikleri ise 4,5 m idi. Üstü, tavan görevi yapan taşlarla kaplanmıştı. Dairenin içinde sert granit tuğlalardan inşa edilmiş koni biçiminde bir de kule vardı. Bu kule bir tapınağın avlusunda yer alıyordu. Tapınak ise oval biçimdeydi ve duvarları gözalıcı zikzak çatı frizleriyle süslüydü.

Zimbabwe'deki bir vadide yer alan Büyük Duvar (üstte).

Zimbabwe, ticaret için iyi bir yol üzerinde kuruluydu. Hem sınırları içindeki hem de Hint Okyanusu ötesindeki insanlarla alışveriş yapabiliyorlardı (solda altta).

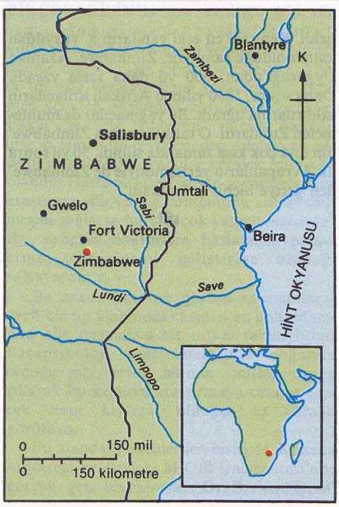

Kimler inşa etti?

İçinde merdivenli labirentler, saraylar ve taş abideler bulunan bu son derece etkileyici sitenin en önemli özelliği, duvar işçiliği idi. Duvarlar kuru taşlardan yapılıyor, bunlara kireçli harç katılmıyordu. Bu taşlara biçim veriliyor ve birbirine uydurularak duvar örülüyordu. Bu yöntem Peru'yu inşa eden İnkalı inşaatçıların kullandıkları yöntemin aynısıydı!

Karl Mauch, Büyük Zimbabwe'nin ilk arkeolojik tarifini yaptı. Mauch, Adam Renders gibi hiçbir Afrikalının böyle görkemli bir site inşa edebileceğine inanmıyordu. Ona göre bu, daha uygar insanların işiydi. Herhalde beyaz derili mimarların bir çalışması olmalıydı.

Bu mimarlar uzun bir süre öne yok olmuş beyaz ırktan Afrikalılar ya da **Kral Süleyman'**ın kalesini inşa eden yapı ustaları olabilirdi. Karl Mauch bu mimarların Fenikeliler olabileceğini savundu. Yahut, bunlar **Saba Melikesi Belkıs'**ın mimarları olabilirdi. Mauch, Büyük Zimbabwe'deki tapınağın, Kral Süleyman'ın sarayının bir kopyası olabileceğini düşündü. Süleyman, sarayında Belkıs'ı konuk etmişti. Mauch'a göre, bu site Ophir'in başkenti idi. Ophir ise Kutsal Kitap'ta adı geçen ve sonradan "altın cenneti" diye adlandırılan ünlü altın kenti Eldorado benzeri bir yerdi. Tevrat'ın Yaradılış bölümünde Ophir'in Arabistan'da olduğu yazılıdır.

Renders ve Mauch bu teorileri formüle ederlerken, bölgedeki Makalanga halkının

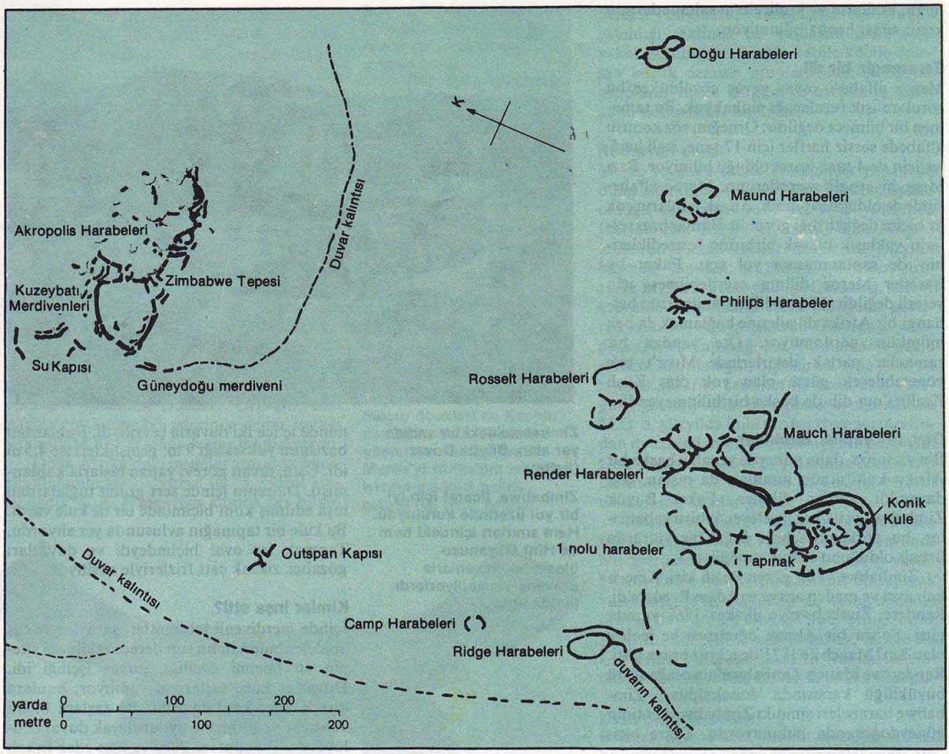

Zimbabwe harabelerinin planı. Yöredeki taş yapıların II. yüzyıldan kalma olduğu söyleniyor (üstte).

koşullarını da araştırdılar. Bu teoriler, şimdi saçma olarak nitelendiriliyor. Makalangalılar Taş Devri insanları gibiydiler. Renders ve Mauch, bu insanların her zaman böyle yaşadıklarına inandılar. Böyle bir muhakeme yaparlarken, ikisinin de gözden kaçırdıkları şey, uygarlıkların herkesçe bilinen doğuş ve yok oluş biçimleriydi. Makalalgalılar, Zimbabwe'yi kuran gelişkin toplumun 19. yüzyılda yaşayan torunlarıydılar. Bu insanlar tekrar ilkel bir kültür seviyesine dönmüşlerdi.

Zamanla adı unutuldu

Daha başka arkeologlar ise Zimbabwe'yi inşa edenlerin "uzun zaman önce yok olmuş bir ırk" olduğunu öne sürdüler. Gerçekte Zimbabwe, Azanian adındaki daha geniş bir kültürün sadece bir parçasıydı. Bu kültür kanallar kazdı, kuyular inşa etti ve altın madenleri işletti. Azanian Uygarlığı, arkasında Güney Afrika'nın en geniş taş yapılarını bıraktı. Bol miktarda altına sahip olmaları, M.S. 1500 yılına kadar, 300 yıl boyunca refah içinde yaşamalarına neden oldu. Zimbabwe, zamanla ibadet için bir ayin merkezi haline geldi. Kentteki en eski yapıların 8. yüzyıldan kalma olduğu sanılıyor. Zimbabwe, Azanian Uygarlığı'ndan, 300 yıl daha fazla yaşadı. Daha sonra, 1830 yılında Afrikalı istilacıların saldırılarına uğradı. Bu yağmacılar da muhtemelen Zululardı. O tarihten sonra Zimbabwe'nin ünü çok kısa zamanda silindi. 50 yıl sonra ilk Avrupalıların yerleşmesiyle de Zimbabwe'den geriye hiçbir iz kalmadı.

Bilim, şifacıları gözlüyor

Şifacılık sadece inanca dayalı bir olay mı? Bazı araştırmacılar, inancın ötesinde, şifacının hastalıklı bölgeyi tedavi edecek bir güce sahip olduğunu belirtiyorlar. Aşağıdaki yazıda bir kimya uzmanı Dr. Bernard Grad'ın konuya ilişkin çalışmalarına yer veriliyor.

BİRÇOK KİŞİNİN öne sürdüğü gibi şifa verme teknikleri insanları hastalıktan kurtarıyorsa,o zaman söz konusu yöntem büyük bir öneme sahip olmalı. Eğer böyleyse gerçekten de tıp, şifa vermeye karşı yaklaşımını tamamen yeniden düşünmek zorunda kalacaktır. Fakat "inançla tedavinin" niteliği keşfedilirse, o zaman tıp çevrelerinden gelebilecek saldırılara kolaylıkla karşılık vermek mümkün olabilir. Hatta bu konu üzerinde yapılacak bir araştırma şifa verme yönteminin anlaşılabilmesini sağlarsa bu bile çok yararlı olacaktır. Bu, örneğin doktorlara hastalarını tedavi etme tekniklerini geliştirme olanağı sağlayacaktır.

Bu arada bilimsel görüşü savunanlar - özellikle tıp alanındaki kişiler- en ünlü şifacılara bile düşmanca bir tutum takınıyorlar. Parapsikoloji araştırmalarının çoğunda olduğu gibi, resmi bilimin sınırları dışına çıkarak bu konuyu araştırmaya cesaret edecek cesur kişilerin oldukça az olduğu görülüyor.

Bu alandaki öncülerden birisi de, Kanada Montreal kentindeki M.Gill Üniversitesi'nde görevli genç biyokimyacı **Dr. Bernard Grad'** dır. Dr. Grad 1950'lerin sonuna doğru elle dokunma etkileri üzerine yapılan iddiaların küçümsenmeyecek bir olay olduğuna karar verdi. Grad bu olayın bir araştırmayı gerektirdiğine inanıyordu.

İngiliz şifacı Harry Edwards. O dönem İngiltere'sinin önde gelen spiritual şifacılarından. Sakat bir çocuğu tedavi ediyor. Tedavi, 1954 Eylül' ünde Londra'daki Royal Albert Hall'de yapıldı. Olayı 6.000 kişi izledi. Edwards, çocuğun hastalığının dışarıdaki uzantılarını - çirkin ve kısıtlayıcı ayak demirlerini- çıkardı. Bir anlamda çocuğu şoke ederek tedavi ettiği söylenebilir. Bu, İsa'nın "Yataktan kalk ve yürü" diyerek bir felçliyi tedavi etmesine benzetiliyor (üstte).

Oskar Estebany'nin elle dokunarak iyileştirme gücünü kontrol etmek için yaptığı deneyin birinci günü (sağda).

Bilime hakaret!

Dr. Grad'a göre bu konu üzerinde daha önce deneyler yapılmaması gerçeği, hemen hemen şifa verme yönteminin kendisi kadar şaşırtıcıydı. Çünkü Dr. Grad'ın belirttiği gibi şifa verme yöntemine uygun biyotip işlemlerinin uygulanmasında herhangi bir zorluk yoktu. O halde bu kayıtsızca davranışların açıklamasını başka yerde aramak gerekiyordu. Belki de şifa verme yönteminin çok basit oluşu ve görünürdeki sadeliği, bilim çağına yapılmış bir hakaret olarak görüldü. Çünkü söz konusu bilim çağı, kendini tıbbi sorunlara

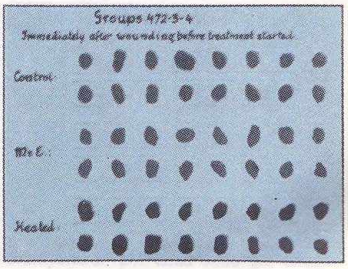

ustaca ve teknik çözümler getirmeye adamıştı.

Zor sorular

Dr. Grad önündeki heyecan verici fırsatların farkındaydı. Bu gibi çalışmaların yetenekli kişileri yeteneksizlerden ayırt etmek için yapılacak testleri geliştirebileceğini de söylüyordu. Ayrıca daha da önemli olarak bunun psikoterapi ve "placebo etkisi" gibi şifa-verme sanatının bazı görünüşleri hakkında temel bilgiler sağlayabileceğini söylüyordu.

Gerçekten ilaç denemelerinde placebo etkisinin keşfedilmesi, tıp adamlarına cevaplandırmaları gereken bir sürü zor soru ortaya çıkardı. İnsanoğlu sanıldığı gibi biyokimyasal bir makine değildi.

Placebo etkisi

Yeni ilaçların kullanım değerlerini saptamak için yapılan testlerde, her zaman bir denetleme ekibi vardı. Bu ekibin bazı üyelerine bilinen şeker hapları verildi. Şaşırtıcı olarak görüldü ki, bu kişiler gerçek hap alan kişilerin gösterdiği psikolojik tepkilerin aynısını gösterdiler. Bu olay "placebo etkisi" diye biliniyor.

Denemeler yapıla yapıla öğrenildi ki, umut, can alıcı bir faktördü. Çünkü üzerlerinde deney yapılan insanların hiçbiri (ve ilaçları veren personelin hiçbiri) kendilerine şeker mi yoksa gerçek ilaç mı verildiğini bilmiyorlardı. Bu tür deneylere "çift kör" adı verilir. Araştırmacılar şu sonuca vardılar: Telkin edilmiş beyin, belli bir dereceye kadar vücudun hareketini etkileyebiliyor.

20. yüzyılın ilk yıllarında böyle bir etkilemenin olabileceği kavramı sadece bir düş ürünü olarak görüldü. Buna rağmen birçok kişi de beynin vücut üzerindeki etkisinin gerçek olduğunu ileri sürdü. Placebo etkisi deneylerinin ilgi çekici olmasına rağmen Dr. Grad bunların fazla aşama gösteremediklerini düşünüyordu. Dr. Grad'ın araştırması şifacılığın olumlu etkisinin, telkinin gizemli gücüne dayandığını gösterebilecek miydi? Yoksa Dr. Grad bu gizli ve tam anlaşılamayan yöntemin bilinmeyen yeni bir yönünü daha mı ortaya çıkaracaktı?

Dr. Grad elle dokunma ile tedavi üzerine

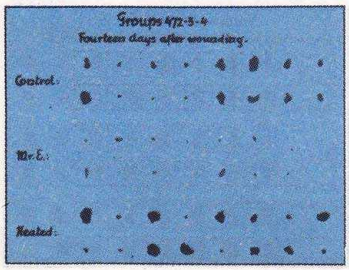

14. gün. Estebany tarafından şifa gören fareler hissedilir derecede diğer farelerden hızlı iyileştiler (solda).

Dr. Bernard Grad, spiritual iyileştirmenin niteliği üzerine öncü çalışmalar yaptı. Bu deneyler ayrıca insan potansiyelinin diğer görünüşlerine yeni bir bakış açısı getirmeye çalıştı (sağda).

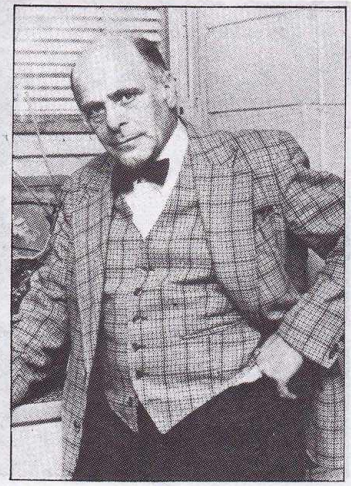

bir makale okuyunca çok etkilendi. Dr. Grad bu tür bir tedavi türünün başka bir güçle ilişkili olup olmadığını ya da şifacı ile hasta arasındaki daha önce fark edilmemiş bir etkileşim olup olmadığını araştırmaya karar verdi.

Hayvanlarla yapılan deneyler

Dr. Grad bir zaman sonra deneylerde insan kullanmanın, işi hemen hemen olanaksız hale getireceğini anladı. Çünkü her zaman hangi faktörlerin -telkin ya da inanç- değişimlere ya da gelişmelere neden oldukları belirsiz kalacaktı. Bu yüzden Dr. Grad, projesi için hayvanlardan ve bitkilerden yararlanmayı tercih etti. Herkesin bildiği gibi hayvanlar ve bitkiler telkin gücüne karşı pek duyarlı değiller. Ayrıca bunlar herhangi bir deneyin amacı hakkında bir umut da taşımıyorlar. Bu görüş açısından bakarak Dr. Grad'ın sağlıklı bir başlangıç yaptığını düşündü.

Dr. Grad araştırma vekili olarak seçtiği şifa veren kişi, Albay **Oskar Estebany** idi. Estebany Macar ordusundan emekli bir albaydı. Kendisindeki şifa verme yeteneğini süvari sınıfının atlarıyla çalıştığı zaman keşfetti. Sonra bu yeteneklerini insanlar üzerinde geliştirdi. Daha sonraki yıllarda şifacılık onun esas işi oldu. Hizmetleri karşılığında hiçbir şey talep etmiyordu. 1957 yılında Macaristan'ı terk etti. Kanada'da yaşamaya başladı. Estebany 1960 yılına kadar Grad'ın laboratuvarında ücretli olarak çalıştı.

Fareler kullanılıyor

İlk deneyde 48 fare kullanıldı. Anestezi altında bu farelerin sırtından aynı büyüklükte deri parçaları alındı. Sonra fareler tartıldı. Yaralarının boyutları ölçüldü ve kaydedildi.

Deneyden önceki iki hafta boyunca fareler uysallaştırıldılar. Çünkü bir araştırma çalışması için sinirli hayvanların güvenilir kobaylar olamayacakları anlaşılmıştı. Bu aşamada hiç kimse hangi farelerin tedaviyi kabul edeceklerini, hangilerinin etkilenmeyeceklerini bilmiyordu.

Ameliyattan sonra fareler üç gruba ayrıldılar. Ayrı ayrı kafeslere konuldular. Estebany, ilk grubu, sol elini kafesin altına; sağ elini de üstüne koyarak tedavi etti. Farelerle herhangi bir fiziksel bağlantı yoktu.

İkinci grup da ısı ve beslenme koşulları açısından eşit bakım gördü. Fakat bu grup yalnız bırakıldı. Bu kontrol grubuydu. Üçüncü grup da aynı bakımı gördü. Ama bu gruptaki fareler Estebany tarafından tedavi edilmediler. Bunun yerine bu farelerin kafesi Estebany'nin elinin sıcaklığı oranında ısıtıldı. Bunu sadece sıcaklığın yara tedavisini hızlandırıp hızlandıramayacağını anlamak için yaptılar.

Yaralar 20 gün boyunca düzenli olarak ölçüldü. Böylece iyileşme oranı incelenip, karşılaştırılacaktı. Kafesi ısıtılan farelerin iyileşme hızı ile kontrol grubunun iyileşme hızı arasında önemli bir farklılık yoktu. Estebany'nin tedavi ettiği gruptaki fareler öteki iki gruptaki farelerden daha hızlı bir iyileşme gösterdiler.

Estebany'nin tedavi ettiği farelerin yara izleri hemen hemen bir kalem ucu büyüklüğündeydi. Diğer gruplardaki farelerin yaraları değişik derecelerde iyileşme gösterdiler. Bazı yaralar Estebany'nin grubundakiler kadar küçüktü. Fakat yaraların hemen hemen yarısı daha büyüktü.

Buna benzer bir deney yine Kanada'da Manitoba Üniversitesi'nde yapıldı. Bu kez 300 fare kullanıldı. Projeye çift-kör yöntemi de dahil edildi. Buna deneycilerin yapabilecekleri bilinçaltı hilelerini önlemek için başvuruldu. İkinci bir kontrol olarak da farelerin bir grubu tedavi edildi. Bu tedavide Estebany'nin yöntemi kullanıldı. Bu tedaviyi yapan insanların özel bir şifa verme yetenekleri olduğuna ilişkin iddiaları yoktu. Bu kez de Estebany tarafından tedavi edilenler hızlı bir gelişme gösterdiler.

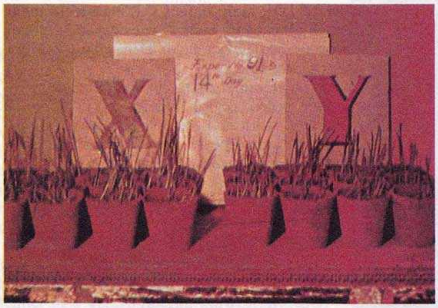

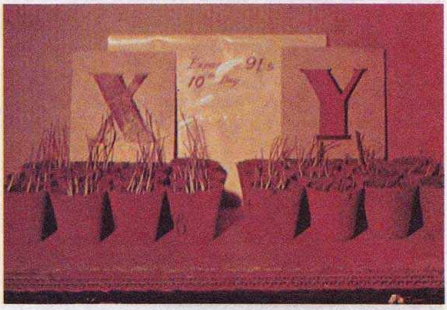

Oskar Estebany'nin iyileştirme gücü acaba bitkilerin büyümesini hızlandırabilir mi? Dr. Grad bu olasılığı çözümlemek için basit bir deney düzenledi. Arpa tohumları iki grup saksıya ekildi. Bu gruplar X ve Y diye adlandırıldılar. İki grup da maden tuzu eriyiği ile sulandırıldılar. Fakat X grubu Estebany'nin elle tuttuğu eriyik ile sulandı. Estebany cam bir kavanoz içindeki bu eriyiği 30 dakika kadar tuttu. Y grubu normal olarak diğer personel tarafından sulandı. 10. güne gelindiğinde (altta, solda) X grubu hissedilir derecede kontrol grubundan daha uzun ve kuvvetliydi. 14. güne gelindiğinde (altta, sağda) bu fark daha da belli oldu.

Şifacılık, bitkilerde deneniyor

Bu sonuçlardan sonra Grad önemli bir buluşun eşiğinde olduğunu hissetti Fakat sorunun cevabı neredeydi? Acaba etkin olan belirli bir iyileştirme gücü mü vardı? Gerçi bu, hayvanlarla yapılan deneylerde kanıtlanmışa benziyordu. Eğer böyle bir güç varsa onun sadece hayvanlar âlemi üzerinde etkili olması için bir neden yoktu.

Dr. Grad ilk önce tohumları az miktarda bir maden tuzu eriyiği ile suladı. İçinde tohum bulunan saksıları saydı. Daha sonra bunlar kurutuldu. Sıraya dizildi ve sulandı.

Daha hızlı filizlendiler

Tohumların tedavisinde diğer deneyden farklı tek faktör bazı saksıların Estebany'nin elle tuttuğu maden tuzu eriyiği ile sulanmalarıydı. Estebany'nin deneydeki tek rolü bu oldu. Şifa veren ile saksılar ya da tohumlar arasında doğrudan doğruya bir temas yoktu. Estebany'nin tuttuğu tuz eriyiği ile sulanarak "tedavi edilenler", kontrol grubuna oranla daha çabuk filizlendiler ve daha hızlı büyüdüler.

Şifa verenin el ısısı, suyun içinde bulunan bakterilerin büyümesine yol açıyordu. Dr. Grad sonuçların buna bağlanıp bağlanamayacağını merak ediyordu. Fakat bu olanaksızdı. Çünkü sadece sterilize edilmiş tuz eriyikleri kullanılmıştı. Dr. Grad olasılıkla bağımsız bir gücün söz konusu olduğu sonucuna vardı. Öyle ki, bu güç cam bir engeli aşıp içindeki eriyiği etkileyebiliyordu.

Özel bir etki

Göz önünde tutulacak başka değişkenler de vardı. Dr. Grad şifacının neden olduğu özel bir etkiyi ayırt etmişti. Buna rağmen kesin olarak ne olduğunu gösteremiyordu. Böyle bile olsa, yöntemin araştırılmaya değer başka bir yönü daha vardı: Bu, şifacının psikolojik durumuydu. Bu durumda, "güç" ya da "enerji" en iyi şekilde aktarılabiliyordu.

Estebany ve diğer şifacılar, sakin ve durgun bir düşünüş tarzının şifa vermenin meydana gelebilmesi için gerekli olduğunu da belirtiyorlardı. Dr. Grad bunu göz önünde

tutarak psikolojik durumları farklı üç kişi seçti. Bu üç kişi arpa tohumu testi yapılmadan önce tuz eriyiğine dokunacaklardı. Dr. Grad şu hipotezi kurdu: "Eğer şifacı eriyik üzerinde, dolayısıyla tohumlarda olumlu bir etki yaparsa o zaman kişinin ruh durumuna göre değişik sonuçlar ortaya çıkmalı."

Şifacıların ruhsal durumu

Seçtiği üç insandan biri olan J.B, psikiyatrik açıdan normal bir insandı. J.B. çiçekleri ustaca yetiştirebilen bir bahçıvan olarak tanınıyordu. Diğer ikisi, R.H. ve H.R. dengesizdiler ve psikiyatrik bakım altındaydılar. Grad'ın asıl aradığı, değişik filizlenme ve büyüme hızının olup olmayacağını görmekti. Kendine güvenli ve olumlu kişinin ürünü diğer iki kişininki ile karşılaştırılacaktı.

Her biri, içinde sterilize edilmiş eriyik bulunan damgalı kapları yarım saat ellerinde tuttular. Daha sonra deney önceden olduğu gibi devam etti. Kontrol grubuna ait kaplara kimse elini sürmedi. Yetenekli bahçıvan fark edilir bir başarı sağladı. Onun dokunduğu eriyikle sulanan bitkiler diğerlerine göre daha çabuk filizlendiler ve büyüdüler.

Dr. Grad tohum deneylerinin sonuçlarına dayanarak daha önceki, "dengesiz insanlar tohumlar üzerinde olumsuz etki yapacaklardır" önermesine döndü. Dr. Grad bu uygulamadan daha başka dersler alınacağına inanıyordu. Neden R.H ve H.R'nin tohumları göreceli olarak, kontrol grubunun tedavi görmemiş tohumlarına nazaran daha iyi geliştiler? Bunun bir açıklaması var mıydı?..

Dr. Grad suyu tedavi amacıyla kullanırlarken nasıl bir yaklaşımda ve ruh durumunda bulunduklarını öğrenmek için, bu üç kişiyi sorguya çekti. Dr. Grad, R.H'nin deneyin amacını öğrendiği zaman birdenbire neşelendiğini ve canlı bir ilgi gösterdiğini öğrendi. R.H. kabı kucağında ihtimamla tutmuştu. Tam tersine

Oskar Estebany tarafından tedavi edilen fidelerdeki büyüme hızıyla diğer sıradan laboratuvar elemanları tarafından tedavi edilenler arasındaki önemli gelişme farkı bu kartta görülebilir (altta). Fakat zihnen zayıf insanlar bitkilerin büyümesi üzerinde farklı bir etki yaratabilirler mi? Dr. Grad bunun için bir deney yaptı. Grad bu deneyde bir normal kişi, bir psikozlu hasta ve bir de sinir hastası kullandı. Her biri aynı sayıda içinde fide bulunan saksıyı tuttular, suladılar ve baktılar. Bu testlerin sonuçları (sağda) kesin gibi görünüyor. Bu deneyde bir şekilde normal kişinin olumlu ruh durumu, organik maddenin büyümesini sağladı. Daha da önemlisi bazı şifacılar bitkilerin sağlıklı bir şekilde büyümelerini hızlandırıyorlar.

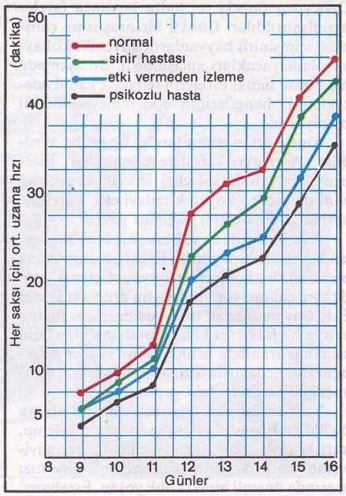

H.R'nin sıkkın ve üzüntülü bir ruh durumu vardı. Dr. Grad bunun H.R'nin her zamanki hali olmadığını, bunun deney yapıldığı zaman ortaya çıktığını kanıtladı. Deney, bir etken gibi görünüyordu.

Dr. Grad sonuçta elle dokunma ile meydana gelen değişikliklerden neyin sorumlu olduğu sorusunu cevaplandıramadı. Fakat fare ve arpa deneylerinden bazı sonuçlar çıkarabileceğine inandı. Elle dokunmanın hücre büyümesini teşvik ettiğine ilişkin ipuçları vardı. Bu da belli bir enerjiyi gerektiriyordu. Bu enerji sadece ısı değildi. İkinci sonuca da biri normal, ikisi psikiyatrik olarak olumsuz üç denekle yaptığı deneyden vardı. Bu, kişinin deney zamanındaki ruh durumunun tedavide etkin bir rol oynadığını gösteriyordu.

Dr. Grad daha da ileri gitti. Bu deneylerin tedavi eden ve hasta arasındaki ilişkinin önemini belirtip belirtemeyeceğini merak etti. Bu ilişki kuvvetli ve olumlu olduğu zaman, şifa verme yöntemine yardım edecek bir enerji doğurabilir ya da aktarabilirdi.

Destekleyici bulgular var

Birçok öncü araştırma gibi Dr. Grad'ın çalışması da ortaya bir sürü soru attı. Bu soruların cevaplanması tıbba ve insanlığa büyük yarar sağlayacaktır. Onun deneyleri diğer bilim adamlarının da bu yolda araştırma yapmalarını teşvik etti. Birçok bilim adamı Dr. Grad'ın bağımsız bir şifa verme enerjisinin var olduğuna ilişkin açıklamalarını destekleyen bulgular elde ettiklerini belirttiler. Bu konuda araştırmalar sürüyor. Böyle bir enerjinin olup olmadığını, bekleyip göreceğiz.

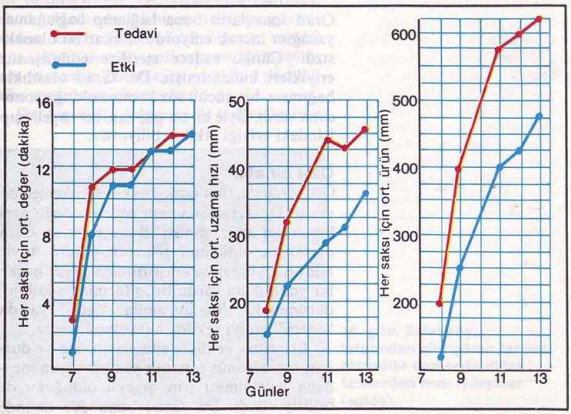

İnsan, evrende kendini arıyor

İslam ve kozmoloji

İnsanoğlunun gözü dalma göklerde. İnsanlık yüzyıllardır göklere bakarak neyi arıyor? Bu arayış, sadece bir merak için mi? Yoksa, tanımlayamadığımız bir özlem mi, bizi etkiliyor? Bu soruların cevaplarını 4. yüzyıldan itibaren, İslam bilim adamları aramaya başladılar ve sonuçta ortaya İslam kozmolojisi çıktı. İnsan ve evren ilişkisini yorumlayan bu çalışmaları, arkadaşımız Ata Nirun, çağdaş bir yaklaşımla derledi.

İNSANOĞLU YERYÜZÜNDE var olduğundan beri, gece olduktan sonra tepesinde yer alan gökyüzüne hayret ve hayranlıkla baktı. Işıldayan binlerce yıldız, gümüş renkli Ay, esrarlı burçlar kuşağı, insanlar için bir merak konusu oldu. Ama, sadece seyretmek yetmiyordu. Çünkü merak bir noktadan sonra gözlemi, ondan sonra da araştırmayı getiriyordu. Kısacası insan, anlamak ve öğrenmek gerektiğini anladı.

İlkçağ insanlarının, gökyüzü ve astronomi alanlarında neleri bildiklerini ve neyi ne kadar anladıklarını, bilim henüz tam olarak çözmüş değil. Bu konuda, araştırmalara daha yeni başlandı. Mısır piramitleri, İngiltere'deki ünlü Stonehenge, Babil'in zigguratları Aztek ve Maya uygarlıklarının olağanüstü taş yapıları büyük bir olasılıkla, bizlere kalan dev astronomi yapıtlarıdır. Çağdaş bilim, ilkçağ insanının Stonehenge'i yapmasının, bugünkü insanın Ay'a gitmesiyle eşdeğerde bir çalışma olduğunu belirtiyor.

4000 yıl önce, insanlar Güneş'in, Ay'ın ve gezegenlerin hareketlerini anlayabilmek için bazı sistemler geliştirmişlerdi. Bu çok eski sistemler hâlâ geçerliliklerini koruyorlar. M.Ö. 2159 yılında, iki Çinli gökbilimcinin bir Güneş tutulmasını önceden bilemedikleri için idam edildiklerini, tarih yazıyor. Görülüyor ki, tüm eski uygarlıklarda gökbilim son derece önemliydi. Gökbilim veya astronomi deyimleri, gerçekte pek yeterli değildir. Çünkü, eski uygarlıklarda yerbilim, insanla ilgili tüm bilimler, Güneş sistemi ve evren araştırmaları bir bütündüler. Bu bütünün içine bir de, "Yaratılış ve varoluş" kavramlarının incelenmesi giriyordu. Öyleyse, mikrokozmostan makrokozmosa uzanan tüm bu zincire, "kozmoloji" (evrenbilim) demek doğru olacaktır.

Her şey bir bütündür ve O'dur

Eskiçağda ve ortaçağda, tüm kozmolojik bilimlerin paylaştıkları ortak bir nokta vardır. Bu da, doğanın birliği yani bütünlüğü ilkesidir. Bu bütünlük, bazen mitolojik bir efsane olarak, bazen metafizik bir gerçek olarak hemen tüm uygarlıklarda görülür. Aslında, bu fikir "İlahi Kuralın Birliği" sonucundan doğmuştur. Eskiçağ kozmolojisi, eğitilmemiş bir gözlemcinin sandığı gibi, doğal görüntülerin nedenlerini araştıran çocukça çabalar olarak tanımlanamaz. Aksine, bu yaklaşımda, tüm var olanların birliğini ve bütünlüğünü kanıtlama çabası görülür.

İşte, "İlahi Kuralın Birliği" ilkesinin sonucunda ortaya çıkan, doğanın bütünlüğü ve birliği düşüncesi, özellikle İslamiyette çok önemlidir. Çünkü, İslami düşüncede, birlik

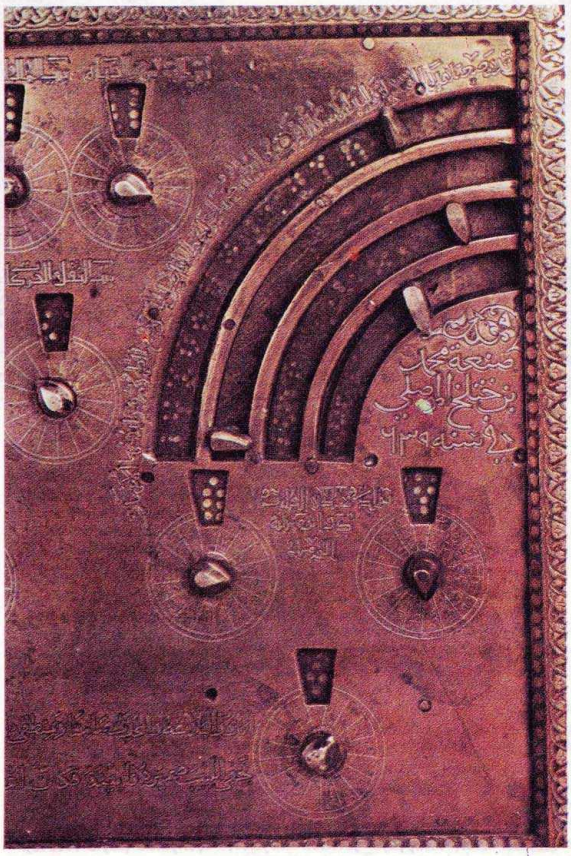

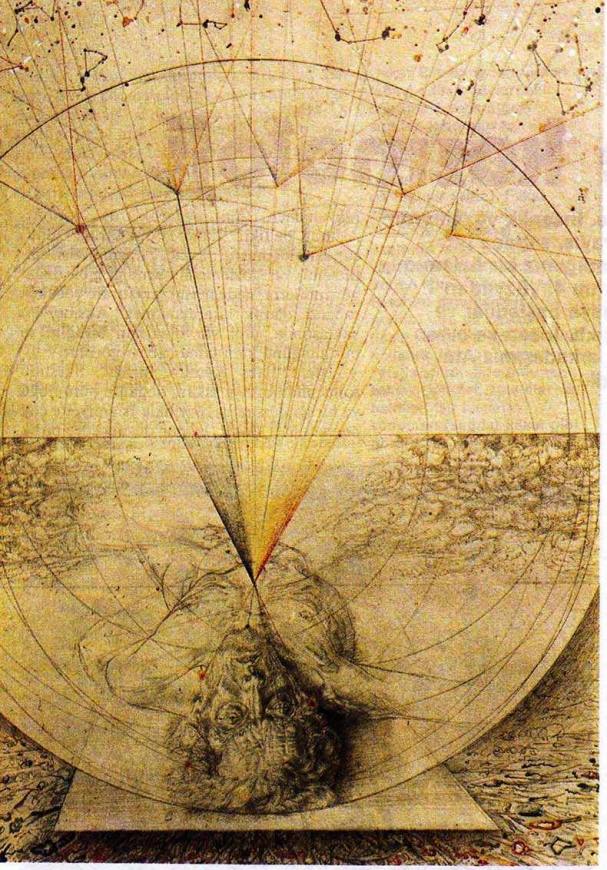

yani "Tevhid" inancı, her şeyin üzerinde yer alır. Bir başka deyişle, her şey Allah'tır, her şey O'na dayanır veya her şey O'nun bir zerresidir. Daha derin anlamda, bu kozmolojik inanç bir tek ayetle ifade edilir. O da, "Kelimei Şahadet"tir. Genellikle, Allah'tan başka Tanrı yoktur" şeklinde tercüme edilen şahadet, aslında Allah'ın mutlak gerçek (Hak) olduğunu vurgular ve O'ndan başka her şeyi reddeder.

Kozmolojik yolculuk

İslamiyetin çok büyük bir avantajı vardı. Bu avantaj, jeopolitik açıdan önemlidir. Yani İslamiyet, İskenderiye, Harran, Antakya, Urfa, Nisibih ve Cundişapur gibi Kuzey Afrika ve Batı Asya'nın tüm bilim merkezlerinin miraslarını devralmıştır. İslamiyetin ilk 400 yılında gramer ve hadis gibi edebi bilimlere önem verildi. Abbasilerle beraber, Yunanca, Sanskritçe ve Süryanice birçok bilimsel eser, Arapçaya çevrildi. Böylece, İslami yorum ve bilgiye, dış kaynaklı ekoller eklendi.

4. yüzyıl, İslamiyette doğa felsefesinin ve kozmolojik bilimlerin doruğa ulaştığı dönemdir. **El Biruni, Ebu Bağdadi, İbni Sina** ve **Ebul Hasan Amiri** gibi ünlü düşünür ve bilginler, bu yüzyılda yaşadılar. Bu dönemin hemen ardından, **Ömer Hayyam, İmam Gazali, Nasır Hüsrev** geldiler. Tüm bu araştırmacılar ve benzerleri, İslamiyete entelektüel boyutlar getirecekler ve sonuçta ortaya, eski Yunan kültüründen doğan bilginin, İslami düşünceyle yoğrulmasından oluşan mistik ve modern bir sentezi çıkacaktı. Bu sentezin temeli, doğanın ve insanın bir aydınlanma yani bilgilenme yolculuğunda olduğu düşüncesiydi. Bu yolculuğun yapılabilmesi için kozmolojinin önemi büyüktü, tüm öğreti ve bilgilerde görülür ki, sürekli olarak uyumlu bir kozmos (evren) tanımı yapılmaktadır.

"Vücut bir şehir gibidir"

İnsan vücudunun hayvanlardan tek farkı, dik durabilmesidir. Bu da onun ruhsal dünyaya yönelişini simgeler. İnsanın başının bedeninden ayrı olması ise, insanın göklere olan arzusundan ötürüdür. İnsan, ayakları yerde başı yukarıda durur, bitkiler ise aksine, ayakları havada, başları toprağa gömülü dururlar. Hayvanlar ise, bitkilerle insanlar arasında bir niteliğe sahip olmadıklarından, yatay konumdadırlar. İslam kozmolojisinde, insan bedeninin "mikrokozmos" olarak tanımlanması çok önemlidir. Bir diğer kaynakta, İslamiyetin ilk gizli örgütlerinden olan İhvan bilgilerinde, bu yaklaşım çok daha belirgindir:

"Bilin ki, insan vücudu Yaratıcı tarafından aynen bir şehir gibi kurulmuştur. Onun anatomik parçaları, şehrin yapısında kullanılan taşlar, briketler, tahtalar ve metallere benzer. Bir şehrin bölgeleri ve binaları gibi, vücut çeşitli bölümlerden ve biyolojik sistemlerden oluşur. Bulvarların semtleri birbirlerine bağlaması gibi, uzuvlar da birbirlerine eklemlerle bağlıdırlar."

Evren canlıdır

Diğer bir yaklaşımda, sayısal sembolizmin kullanıldığı ama bilimsel gerçeklere de sadık kalındığı görülür:

"Vücut 9 anatomik elementten oluşmuştur: Kemik, beyin, sinirler, damarlar, kan, kaslar, deri, tırnaklar, saç... Vücut 10 devreden oluşur: Baş, boyun, göğüs, karın, batın, göğüs boşluğu, leğen kuşağı kemikleri, iki uyluk, iki bacak ve iki ayak... İp gibi bükülmüş 750 kirişle (tendon), birbirine bağlanmış 249 kemikten oluşur... Bundan başka vücutta her biri farklı birer enerji ile doldurulmuş 11 hazine vardır: Beyin, omurilik, akciğerler, kalp, karaciğer, dalak, safrakesesi, mide, bağırsaklar, böbrekler ve cinsel organlar... Bu şehrin mükemmel işlemesi için, 7 sistemin çok iyi çalışması gerekti ğine inanılır: Çekicilik, yaşatma, sindirim, boşaltım, beslenme, büyüme, şekillenme... Bu 7 siste-

İnsan,fiziki olarak bağlı bulunduğu yer'yüzü ile beraber, yıldızlardan ve evrenden gelen kozmik ışınlardan etkilenir. Üst âlemden gelen tesirler alt âlemdeki insanın üzerinde yoğunlaşırlar (üstte).

İslâm dünyasının geliştirdiği, eski Yunan buluşlarından biri de usturlaptır. Usturlap, güneşin ya da bir yıldızın yüksekliğini, ancak kabataslak ölçmeye yarar. Bu ölçümlemeyle, birçok yıldız haritası (Horoskop) birleştirilince, arz derecesi, gün doğusu, gün batımı, ezan vakti ve kıblenin yönü bulunabiliyordu. Usturlap, dinsel ayrıntıları da içeriyordu (sayfa 1105'te).

min her biri 7 gezegenin biri tarafından yönetilir."

Çok kısa olarak verilen bu modeller, gerçekte evrenin birer kopyasıdırlar. Bir başka tanımla, tüm evren aynı sistem ve düzenle kuruludur. Kısacası tüm evren, canlı bir organizmadır ve aynen bir vücut gibidir.

Zamanın başlangıcı

İslam kozmolojisinin en önemli adlarından biri, Ebu Reyhan Muhammed İbn Ahmet El Biruni'dir. El Biruni çeşitli dinler üzerine yaptığı çalışmalarda, gerçeğin evrenselliğini kavramış ve bu evrenselliği, Kuranı Kerim metinlerinde var olan "peygamberliğin evrenselliğine" bağlamıştır. Biruni'ye göre, Dünya'nın yaratılışı Yaratıcı'nın gücünün bir göstergesidir. O, tüm evrene hâkim, tüm parça ve içsel sırların bilgisine sahip olan Yaratıcı'dır.

Dünya'nın yaratılışı için, Biruni şöyle yazar: *"Akıl yürütme ve mantıki analiz sonucunda, Dünya'nın evrenden sonra oluştuğu konusunda karar kıldım. Öyleyse, Dünya'nın meydana geldiği periyodun bir başlangıcı vardır. Zamanın başlangıcı, zamanın anlarından her an, Dünya'nın yaratılışından öncedir. Biz onu bir göz kırpıncaya kadar geçen zaman olarak alıyoruz. Zaman, Dünya tanımlanmadan ve belirli bir varlık âlemine mensup olmak üzere sınırlandırılmadan ,binlerce yıl önce meydana gelmiş olabilir."*

Eskilerin bilgeliği

El Biruni, eski insanların göksel kökenlerine daha yakın ve daha bütüncül bir yaşam sürdüklerine inanıyordu. Aynı zamanda da, eski insanların kendi zamanının insanlarından daha çok bilgiye sahip olduklarını belirtiyordu. Biruni şöyle diyordu: *"Şu anda, bizim bilimlerden elde ettiğimiz bilgiler, geçen iyi zamanların artıklarından başka bir şey değildir. Bunun nedeni, zamanın devirli dönüşleridir. Yani, zaman boyunca olayların neden olduğu bir bozulma vardır. Bu bozulmalar uygarlıkları etkilemiş, yüksek bilgiye sahip dönemleri, ilkel dönemler izlemiştir. Bundan başka, insanın kendine ve toplumda meydana gelen değişikliklerin benzerlerine kozmik çevrede de rastlanır. Kozmik çevrede, varlık dünyası, tarihin her kozmik anında, yönetici evrensel yasalara göre, varlığının çeşitli kademelerinde değişimlere uğrar."*

Dünya'ya kozmik ışınlar sızıyor

El Biruni'nin astroloji bilgisi, çağına göre çok ileridir. Fakat, bu bilgisine göre, inancı farklıdır. Yıldızların idaresinin pozitif bilimlere girdiğini kabul eder ama kendi inancının en alt düzeyde olduğunu da vurgular. Biruni'nin astrolojik düşünceleri şöyledir:

"Evrendeki elementlerin sayısı kadar astroloji vardır. Bunlar basit veya bileşiktirler ama, gezegenlerin etkisi geçerlidir. Dört ana unsur vardır: Hava, toprak, ateş, su. Bunlar Dünya yüzeyinde birleşirler ve yüzey çatlaklarının varlığı nedeniyle sızan kozmik ışınların güçleri oranında gezegeni etkilerler. Kozmik ışınlar daha sonra geri dönerler ve beraberlerinde oluşturdukları su buharını sürüklerler. İşte bu iniş ve çıkış, geçici de olsa, tüm doğal afetlerinin nedenidir. DARKMALT

Atmosfer hareketlerine bağlı olarak oluşan sıcaklık, soğukluk, ılıklık, nem ve kuruluk yani atmosferde olan her olay, (bulut, yağmur, kar, şimşek, gök gürültüsü, gökkuşağı, meteorlar, vs.) yeryüzünde olan olaylarla (çökmeler, tufanlar, gelgit olayları, akıntı ve kasırgalar, vs.) bağlantılıdır. Bu aşama, astrolojinin birinci bölümüdür. Tüm bu olaylar seyrek görülürler ama süreklidirler. Çünkü yaygındırlar, eğer bir noktada toplanmış olsayadılar çok büyük felaketler oluşurdu."

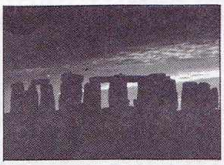

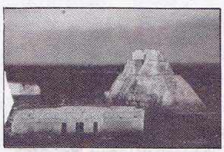

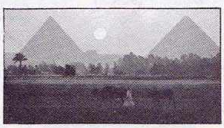

İngiltere'deki Stonehenge, Aztekler'in Uxmal Piramidi, Mısır piramitleri. Bütün bunlar, günümüzün modern uzay radyo-teleskoplarının görevini üstlenmişlerdi. Binlerce yıllık bu dev yapıtlar, insanlığın gökyüzüne olan merakını ve oraya ulaşma çabalarını yansıtıyorlar (üstte).

Astrolojide kehanet yoktur

"Astrolojinin ikinci bölümü, bileşik elementlerle ilgilidir. Burada insanlığın tümü veya bir-bölümü etki altındadır. Kuraklıklar, kıtlıklar, salgın hastalıklar, savaşlar, güç dengeleri, devrimler, yeni din ve mezheplerin ortaya çıkışı türünden olaylar gözlemlenir. Üçüncü bölümde ise, insanın çevresi birey olarak önemlidir. İnsanın önceki ve sonraki nesillerinde etki yapan olaylar izlenir. Dördüncü bölüm de buna bağlı olarak insanın etkinliği ve meslekleri ile ilgilidir. Bunlardan başka, kaynağının bilinmediği bir beşinci bölüm vardır. Burada, astroloji, kendi sınırlarını aşan, problemlerin çözümünün olanaksız olarak kabullenildiği ve maddenin evrensel aslından uzaklaştığı bir noktaya ulaşır. İşte bu noktada, astrolog veya sihirbaz sınırı aşar ve astroloji ile hiç ilgisi olmayan bir fal ve kehanet dünyasına girer."

Görülüyor ki, El Biruni'ye göre astroloji tamamen kozmolojik bir olaydır ve tek ana ilkenin esasında var olan bir olasılıklar dizisidir. Çeşitlilik ve farklılıklar "İlahi Bütün"den kaynaklanırlar. Özellikle burası, evrenin tek bir ilkeden kaynaklandığı görüşünün çok büyük bir önem taşıdığı İslam kozmolojisinde çok geçerlidir. Öyleyse astroloji, tüm çeşitliliğin bütünden kaynaklandığını fark etmek ve özeli veya tekliği evrensel alanda birleştirebilmek için kullanılması gereken bir yoldur. O zaman, İslamiyetin ruhuna uygundur.

Kaybolmuş gezgin: İnsan

Biruni'nin bu yaklaşımına rağmen, diğer bir ünlü İslam kozmoloğu olan İbni Sina, astrolojiye kesinlikle karşıdır. Ona göre astroloji kötü amaçlarla kullanılmaktadır ve "günahtır." Çünkü, olayların önceden bilinmesi, yalnız Allah vergisi özel yeteneğe sahip peygamber ve azizler içindir. Bu görüşünü desteklemek için de, Kuranı Kerim'deki, "göklerde ve yerde gaybı Allah'tan başkası bilmez" ayetini gösterir. Aslında, İbni Sina'nın karşı çıkmasının nedeni, astrologların geleceği bildikleri iddialarından kaynaklanır. Gerçekte İbni Sina astrolojinin dayandığı

Ünlü İslam kozmoloğu İbni Sina. Ona göre insan, yuvasını unutmuş bir gezgindir (solda).

kozmik ilkelere karşı değildir.

İbni Sina'ya göre, evren Allah'ın kendini düşünmesi ve kendi kavramında oluşturmasıyla oluşmuştur (taakkul ve tefekkür). Aynı şekilde evren, insanın akıl etme yeteneği sayesinde, ilahi model ve örnek olan insanla bütünleşir. İbni Sina, insanı bu dünyada kaybolmuş ve asıl yuvasını unutmuş bir gezgin olarak tanımlar.

Ruhsal güçleri alma yolu

Mikrokozmos ile makrokozmos aralarında var olan sempati ve uyumla ilişkiye geçebilirler. Birçok insana gizli olan bu sempati, insan nefsinin saflaşmasıyla daha çok belirginleşir ve peygamberlerde insanla kozmos arasındaki bu uyum evrensel olarak ortaya çıkar. Dini ibadetleri yapmak, bu sempatiyi artırır ve insanın evrenden ruhsal güçleri daha çok alabilmesini sağlar. Özellikle dua, dünyanın düzenini, insan varlığında içselleştirir, bu nedenle kurbanlar, yağmur ve benzeri olaylar için dua etmek büyük yararlar sağlar.
Tüm doğaüstü olaylar ve gizli bilimler, nefsin eğilimlerine, elementer cisimlerin özelliklerine ve doğanın doğal işlevini durduran kozmolojik güçlere bağlıdırlar. Önemli olan, bu sistemi bilmek ve istekle birleştirebilmektir. O zaman, normal ve normalüstü kavramları aynı düzeyde birleşirler.

Sonuçta, İbni Sina insanla evren arasındaki ilişkiyi şöyle açıklar:

"İnsanla evren arasındaki sempati, tüm kozmosu kaplayan aşka dayanır. Allah, hem seven, hem sevilendir, bu nedenle kozmosun başı ve sonu O'dur. O'nun dünyaya duyduğu aşk, evreni bir baştan bir başa kaplar ve hiyerarşinin her düzeyinde farklı bir şekilde ortaya çıkar.

O'nun en büyük amacı kendi tezahürünün başkaları tarafından algılanmasıdır. Bu algılamaları en iyi ortaya koyanlar ise, ona en yakın mertebeye ulaşan kutsal ruhlardır."

Daha fazla bilgi için:
The history of philosophy in İslam, E.R. Jones Tj. De Boer, 1933
İnsan ve tabiat, Yeryüzü Yayınları, İstanbul.
İslamda idealler ve gerçekler, Akabe Yayınları, İstanbul.
İslam kozmoloji öğretilerine giriş, İnsan Yayınları, 1985 İstanbul
Rölativite ve kozmoloji, William J. Kaufmann, Onur Yayınları 1980, Ankara.

Evrenin sırrı insanda

Genel olarak görülüyor ki, İslam kozmolojisi astronomik bilgiyle, manevi bilgilenmeyi aynı potada eritmiştir. Hedef, evrendir ama aynı zamanda da evrenin bir modeli olan insandır. İnsanın kendini anlaması ve çözümlemesi aynı zamanda evrenin gizeminin çözümlenmesi olacaktır. Tüm çağdaş bilimlerin bu konuya genel yaklaşımı bugün tamamen mekaniktir. Bu yaklaşım kaba anlamda, vitesleri, palangaları, kaldıraçları kapsayan bir anlayış değildir. Bu görüş, tüm gerçeklerin spektograflar, galvanometreler ve fotoğraf filmleri gibi araçlarla ölçülebilir olmasını arzulama ve olayları somut, fiziksel çabalara indirgeme çabasıdır.

İlkçağ insanı, gezegenlere Tanrı gibi bakıp, gökte gördüklerine manevi anlamlar vermeye çalışıyordu. Çağdaş bilim adamı ise, bu tür düşüncelerin bize hiçbir değer katmadığını, hatta ters yöne ittiğini savunuyor. Ama, aynı bilim adamı teleskopun başına geçtiği anda, zigguratın veya piramidin tepesine tırmanan Babilli ve Mısırlı gökbilimcinin kafasındaki yargısız kabul edilmiş kavramları taşıyor. Çünkü, çağdaş bilim adamı da tıpkı ataları gibi, olayların tümünü ruhunun bir parçası olarak taşıyor. Bu nedenle, kendimizi daha iyi tanıyabildiğimiz ölçüde, evreni de daha derin anlayabileceğimiz çok açıktır.

Bulmacanın çözümü nerede?

Sonuçta, İslam kozmolojisinin insan ve evren ilişkisini belirli bir şekilde çözümlediği ve farklı bir yorum getirdiği kesindir. Kendinden önceki öğretilerin aksine, insan ve evren uyumunu fark etmiş ve ikisi arasındaki kesin benzerliği vurgulamıştır. Birçok yönden geri kalmış olmasına rağmen Biruni, İbni Sina ve diğerleri günümüz bilimine büyük ölçüde ışık tuttular. Onların anlattığı kozmik sempati ve uyum, bugün evrendeki kozmik enerjinin açığa çıkarılabilmesi alanında uygulanıyor. Gökbilimci ve araştırmacı **William J. Kaufmann,** insanın kendisini anlayabildiği oranda evreni de anlayabileceğini veya evreni anlayabildiği oranda kendisini anlayabileceğini belirtiyor.

Öyleyse insan, tüm dışsal algıların ötesine geçebilen içsel ve öz bir algılamayla evreni yorumlayabilir. Bu tür bir yorum, algılamayı yönlendirir ve mümkün kılar. Çünkü, o zaman yorumlayıcı, ilk önce kendi konumunu, kavrayabileceği bir Dünya'ya yerleştirir ve ondan sonra dış görüntüleri doğru ve gerçek olarak yorumlamaya başlar. İslam kozmolojisinin hedefi ve yönlendirmesi, bu şekilde belirlenebilir. O zaman, insan ve evren bilinmezi bir bütün olacak ve insan en büyük gizem olan kendi bulmacasını çözümleyecektir. Ondan sonrası ise, soru işaretidir. Kim bilir, belki de İslam kozmolojisindeki O'nunla bütünleşme teması, böylece kesin olarak kanıtlanabilecektir.

Kont St. Germain soruşturması

Ölümsüzlük yeteneği mi?

Birçok kaynağın bildirdiğine göre, Kont St. Germain başarılı müzisyenliği, ressamlığı, usta bir mücevher sanatçılığı, simyagerliği ve şifacılık yeteneği ile doğaüstü bir insan olarak kabul ediliyor. Üstelik ölümsüz biri olduğuna inananlar da hayli çok. Aşağıdaki yazıda St. Germain'in serüvenlerle dolu yaşamından kesitler inceleniyor.

Kazanova, anılarında St. Germain'den "doğaötesi güçlerin emrine verildiği insan" diye söz ediyor. Kont St. Germain'in esrarengiz bilim simyayı çözümlediği ve ölümsüzlüğüne neden olarak "ölümsüzlük iksirini" bulduğu ileri sürülüyor. Çünkü Avrupa'nın birçok ülkesinde laboratuvar kuruyor ve simya çalışmaları yapıyordu. Üstte ressam Pietro Longhi'nin fırçasından, o dönemin simya laboratuvarlarından biri görülüyor.

KONT ST. GERMAİN'İ kuşatan esrar perdesi, daha onun doğumuyla ilgili verilerde ortaya çıkan bir çelişkiyle başlıyor. Onun aslında nereli olduğu, bugün bile bilinmiyor. Resmi kayıtlara göre 1710 yılında San Garmano'da doğdu. Babası bir rehiniydi. Gizemci din adamı **Elias Levi**'ye göre de, Bohemya'daki Lenmeritz kentinde doğdu. Çünkü Levi, onun babasının, psişik yetenekleri çok gelişken önemli biri olduğunu bildiriyor. 17. yüzyıl Avrupa'sında ortaya çıkan Rose Croix adlı gizli örgütün en yetkin ve kurmay elemanlarından birinin oğlu olduğunu özenle ve ısrarla kayıtlara geçirmiş.

Çok yönlü bir insan

Doğuştan yabancı dil öğrenmeye yeteneklıydi. Pek fazla çaba göstermeden, çok düzgün Fransızca, Almanca, İngilizce, Flemenkçe ve Rusça konuşuyordu. Daha sonra derdini anlatabilecek kadar Çince, Hinduca ve Farsça da öğrendiği biliniyor. Bunun yanında değişik ırklarla da kolaylıkla anlaşabiliyordu. Hangi dil konuşulursa konuşulsun, o dile aşinaydı.

Horace Walpole, onun "kusursuz bir müzisyen" olduğunu söylüyordu. Aynı zamanda başarılı bir ressamdı. Ama bunları yapacak pek zamanı olmuyordu, sadece parasal sıkıntı çektiği dönemlerde geçici bir meslek olarak uyguluyordu. Buna rağmen, isteyerek yaptığı bir sanatı da mücevher yontuculuğuydu. Öyle ki, onun verdiği çok yüzlü geometrik biçimli özgün mücevherler bir parıltı kaynağı gibi yanıp tutuşuyordu.

Çok yönlü St. Germain'in pırlanta konusundaki uzmanlığının nedeni, İran Şahı'nın hizmetinde olduğu dönem öğrendiği, Doğu yöntemi tıraş tekniğine bağlanabilir. Belgelere göre bu eşsiz elmas tıraşçılığı 15. **Louis**'i âdeta büyülemişti. Böylece Doğu tarzındaki mücevherciliği Avrupa'ya getirmiş oluyordu. Onun elinden çıkan ham elmas taşları, benzersiz geometrik biçimler kazanıyordu. Onun için mücevherciliğin babası deniyordu.

Şifacılığı da var

Kont St. Germain'in bir diğer yeteneği de

Kont St. Germain 'in yazdıklarına göre 1737-1742 yılları arasında İran Şahı'nın hizmetine girdi. Burada Doğu tarzı mücevherciliği, elmas traşçılığını, kesmesini ve işlemesini öğrenmişti (altta). İleri sürüldüğüne göre Kont, 19. yüzyılda da yaşadı. Onun hayat iksirini bulduğuna Napolyon o kadar inanıyordu ki, özel bir araştırma komisyonu kurdurdu (altta ortada). Ancak bu olağanüstü bilgiler 1871'de, Paris'teki Hotel de Ville yangınında yok oldu. Birçok kişinin inancına göre, otel kundaklanmıştı (altta sağda).

şifacılığıydı. Fransa'ya bağlı Belle adalarının valisini amansız bir hastalıktan kurtarmıştı. Vali, Fransa kralının gözdesi **Madame Pompadour**'un genç kızlık arkadaşıydı. Daha sonra bu kadın zehirlenerek öldürüldü.

210 yaşında!

Bütün bu gizemli bilgileri, becerileri, yetenekleri ve birkaç yaşama bile sığmayacak bilgi birikimini nereden kazandığı, onunla tanışan bir kişinin aklına gelen ilk konu oluyordu. Yalnız onun araştırarak, kendini yetiştirerek bu bilgi donanımını kazanması yeterli bir cevap olmuyordu. İşin en akıl almaz yanı da, 19. yüzyılda bile yaşadığı kanıtlanan bu insanın 1740'ların Fransa'sında yer alması. Kont'un 70 yaşlarında öldüğü söyleniyordu, oysa yaşamı, belgelere göre bunun en az 3 katıydı.

"Sıradan biri değil"

Kont'un arkadaşlarından biri de çapkınlığından söz edilen **Kazanova** idi. Kazanova, Fransa Kralı'nın, Hollanda'daki özel temsilcisiydi. Fransa bu sırada İngiltere ile yapılan 7 Yıl Savaşları'nın parasal sıkıntısı içindeydi. Bu finansmanı sağlamak üzere orada bulunan Kazanova başarılı olamayınca, Kral bu kez, Kont St. Germain'i de göndermişti. Kazanova'nın ilk izlenimi onun bir sahtekâr olduğu şeklindeydi:

"Sıradan bir insan değildi. Böyle demek haksızlık olurdu. Fakat gerçek bir soyluluk dayanağı olmayan bir insanın, kralı bu tepeden inme göreve ikna ve razı etmesi için başka becerileri de olması gerekiyor. Nitekim, onun tam 300 yaşında olduğuna, şahsen inanıyorum. Evrensel tıbbı biliyor, doğaüstü güçleri şifacılığa yönlendirebiliyor, kısa bir sürede 10-12 küçük elması mükemmel bir şekilde yontacak kadar işine egemen..."

Usta bir diplomat

Kont St. Germain'in çok yakın bir arkadaşı olan, Prusya'nın Dresden kentine atanan elçi Kont **Alvesleben**, 1777 yılında St. Germain için için şöyle yazıyordu:

"O, yüksek yetenekleri olan biridir, zihni her zaman tetiktedir, çevreye karşı uyanıktır. Oluşturduğu şöhreti, bileğinin hakkıyla kazandı. Himayesine girmek istediği soylulara, asla dalkavukluk yapmaz. Çünkü o sadece bir laboratuvar edinmek için himaye edilmek ister. Her zaman kendisine hayran bir çevresi vardır. Çünkü onlara coşku ve hedef vermeyi çok iyi bilir."

Öldü mü, ölmedi mi?

Kont'un ölüm haberi geldiğinde buna hiç kimse inanmamıştı. Gerçi kayıtlar onun Eckenförde'de öldüğünü yazıyordu ama, onu her zaman, üstelik sağlıklı, dipdiri görenler çıkıyordu. Onun öldüğünü söyleyen tek insan, Hesse-Cassel Prensi'ydi. Ama aynı eyaletin gazetelerinde "ölmediği" yayımlanıyordu. Doğumu gibi ölümü de resmiyet

Fransız Devrimi sonrasında giyotine giden Kral 16. Louis ve eşi Kraliçe Marie-Antoinette. Kraliçe anılarında, Kont St. Germain'in kendisini ölüm tehlikesi beklediğine ilişkin uyarıda bulunduğunu ve sık sık görüştüklerini yazıyordu (solda).

Ünlü Fransız şarkıcısı Emma Calvé'nin bu fotoğrafı 1897 yılında Kont St. Germain'e kendi yazısıyla ithaf edilmiştir. Üzerinde "Bana yaşamın gerçeklerini anlatan, büyük deha St. Germain'e..." yazıyor (solda altta).

Parisli Richard Chanfray'ın 1976 yılında çekilmiş bir fotoğrafı. Chanfray kendisinin de Kont St. Germain olduğunu ileri sürüyor (üstte).

kazanmadığı gibi, sır perdesine gömülüyordu. Fransız ihtilali olduğunda ortaya çıktığına göre, Kraliçe **Marie-Antoniette**'in anılarında Kont'un sözde ölümünden sonra ihtilale kadar ortak anıları olduğu yazılıydı.

Bir başka tanık grubu da onun 1785'te Wilhelmsbad'da tatil yaptıklarını, ölüm haberinin "komik bir söylenti" olduğunu belirttiler. St. Germain'in, öldüğünün açıklanmasından bir yıl sonra kâhin **Cagliostro**, hipnotizör **Anton Mesmer** ve "esrarengiz filozof" diye tanınan St. Martinli **Louis Claude** ile birlikte göründüğü de öne sürüldü.

5 kez görüşmüşler

1789'daki Fransız Devrimi'nden sonra, İsveç Kralı **III. Gustav**'ın bir tuzağa düşürüleceği kehanetiyle, bu ülkeye gitti. Kral'ın ve kendisinin ortak arkadaşları olan biriyle beraberdi. Gerçekten Kral bu komployu atlattı. **d'Adhémar** isimli Fransız soylu kadın, anılarında 46 yaşlarındaki St. Germain Kontu'yla en az beş kez görüştüklerini belirtiyordu. Daha sonra onun çoktan öldüğünün söylenmesi karşısında *"Bu kötü bir şaka olmalı"* diye aksini savunmuştu. Kont St. Germain'in son görünüşü ise 1820 yılında Berry Dükü'nün ölmesinden bir gece öncesi olduğu belirtiliyor.

Belgelere göre, yaşıyor...

1808-1873 yılları arasında saltanat süren **III. Napolyon**'un dikkatini çekmişti. Bir komisyon kurdurarak, St. Germain olayının soruşturulmasını istemişti. Kont'un yaşamı, neler yaptığı araştırıldı. Komisyonun bulguları oldukça kalabalıktı. Fakat ne yazık ki, Paris'te 1871 yılındaki Hotel de Ville yangınında bu bilgiler kül olmaktan kurtulamadı. Kont'u izleyenler, yangının kasıtlı olarak çıkarıldığını ileri sürdüler.

Birkaç yıl sonra **Madam Blavatsky**'nin kurduğu Teozofi Derneği Kont St. Germain'i "dünyanın gizli efendilerinden biri" olarak tanıttı. Öyle ki, Kont **İsa, Buda, Tyanalı Apollonius** ve **Francis Bacon** ile bir tutuluyordu. St. Germain bu "dünyanın efendileri" zincirinin bir parçası olarak kabul ediliyordu. Paris'in Nazi işgalinden kurtuluşunun hemen ardından aynı gizemci dernek üyelerinden bir grup, Kont St. Germain'i orada gördüklerini söylediler.

Bununla da kalmayarak, çevresinde güvenilir bir kişi olarak tanınan Parisli **Richard Chanfray** (Bkz. sayfa 1072) 1972 yılı Ocak ayındaki bir TV programına çıkarak, Kont St. Germain'i gördüğünü, konuştuğunu, onun yaşadığını ve sadece bir gaz sobası yardımıyla bir parça kurşunu, altına çevirdiğini ileri sürdü. Şimdi akla şu soru geliyor: Kont tekrar görünecek mi? Çünkü, zaman denen kavram, anlaşıldığı kadarıyla Kont'un hizmetine girmiş olmalı!

Gezegenler selamlaşıyor

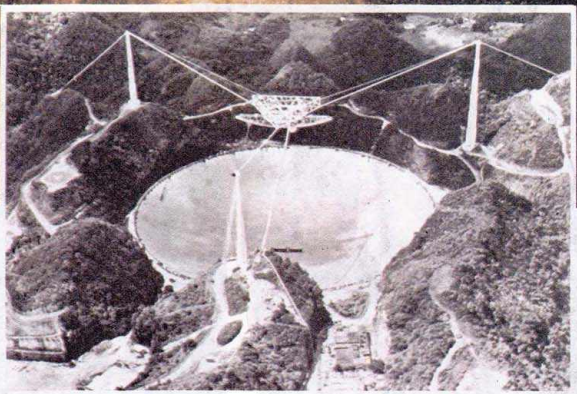

Radyonun keşfedildiği ilk günlerden beri, dış uzaydan esrarengiz sinyaller alınıyor. Bazı araştırmacılar bu sinyallerin zeki bir uygarlıktan geldiğini öne sürüyorlar. Burada bir yanılgı olasılığı var mı? Yoksa gerçekten yabancı bir uygarlık bizimle ilişki kurmaya mı çalışıyor?

Samanyolu'nun ortasındaki yıldızlar ve gezegenler arasında (en üstte) zeki bir yaşam biçimi olamayacağını kimse söyleyemiyor. 16 Kasım 1974'te yoğun ve güçlü bir sinyal, Puerto Rico'nun, Arecibo yöresindeki dünyanın en büyük radyo teleskobu tarafından (üstte) uzaya gönderildi. Ama bu, insanoğlunun yıldızlara gönderdiği ilk sinyal girişimi değildi. 50 yıldan fazla bir zaman önce, Nicola Tesla, bu tür mesajlar göndermiş ve karşılık almıştı.

YILDIZLARA YÖNELİK OLARAK yapılan ilk özel radyo mesajlarıyla ilgili resmi devlet kayıtları, 1974'te Puerto Rico, Arecibo'dan gönderilenlere aittir. Ancak gerçekte, bu bizim diğer dünyaların dikkatini çekmek için yaptığımız ilk girişim değildir. "Dünyadışı zeki yaşam" terimi henüz gündeme gelmeden yıllar önce, iki kişi, zekice hazırlanmış bazı sinyalleri kaydetmişlerdi. O sıralarda Dünya gezegeni üzerinde sadece radyo cihazları çalışır durumdaydı.

Tesla'nın gönderdiği sinyaller

İlk kişi, esrarengiz dâhi **Nicola Tesla**'ydı (Bkz. Sayfa 1009 ve 1057). 1899'da kendi buluşu olan, tehlikeli derecede yüksek voltajlar kullanarak, radyo vasıtasıyla iletilen bir tür enerjinin geliştirilmesi üzerinde çalışıyordu. Böylelikle kablo sistemi ortadan kalkacaktı. Sıcak, uzun yaz döneminde, Colorado Springs'deki üssünde, 60 m'lik kuleden zekice bir sıralamayla, gökyüzüne yapay sinyaller gönderdi. Ardından, hâlâ bilim adamlarının aklını karıştıran gizemli olaylar cereyan etmeye başladı.

Gezegenler selamlaşıyor

Telsiz olarak ışık ve diğer elektrikli teçhizatı başarılı şekilde kullanan Tesla, radyo cihazının açıklanamaz sinyaller kaydetmeye başladığını gördü. Bunlar, daha sonra dediği gibi *"Sayısı ve düzeni hakkında açık bir tahminde bulunulamayan ve tarafımdan nedeni bilinmeyen işaretlerdi."* Güneş'teki doğal olaylarla, Dünya hava akımlarıyla auroraların (kuzey ışıkları) renk değişimleriyle yakından ilgileniyordu. Hepsini bir yana iterek, şunları ekliyordu: *"İçimde gittikçe büyüyen bir duyguyla, bir gezegenin başka bir gezegeni selamlayışını duyan ilk insan olduğumu hissediyorum."*

Diğer dünyalarda yaşam

Yine de Tesla'nın garip, mistik karakteri, tele-

patiye yakınlığı, modern ruhçulukla ilgisi, alaya alınıyordu. Özellikle de bir röportajcıya şu sözleri söylerken, ihtiyatsız davranıyordu: *"Biz, kendimize bakarak onların* (başka dünyalardaki hayat biçimlerinin) *bizim dünyamızdaki gibi, en azından bizim gibi olacaklarını ileri süremeyiz... Onların yaşam şekilleri, onları göremeyeceğimiz türde olabilir..."*

Bu açıklamanın anlamı muhtemelen anlaşılamadı. Çoğu kişiye de "bir kaçığın hezeyanları" olarak göründü. 1899 yazında, başka bir deha, Tesla'nın mistisizminde olmayan biri, aynı karara varıyordu. Bu adam, **Guglielmo Marconi**'ydi.

Tesla'nın diğer dünyalara ilişkin görüşler ortaya attığı sıralarda, Marconi, bir haberleşme aracı olarak radyoyu geliştiriyordu. 80 km uzaktaki arkadaşlarına Morse alfabesinden "v" harfini devamlı göndermekle meşguldü. 1921'de de, bir tür yontma sesine benzer anlaşılmayan sinyaller aldığını bildirdi. Daha sonra, çok garip bir olaya dikkat çekti. İki yontma sesi arasında, 1899'da yardımcılarına gönderdiği "v" harfleri arasındaki boşluklar vardı.

Mars'tan mı geliyor?

2 Eylül 1921'de **New York Times** gazetesinde, Marconi, bu gizemli sinyallerin veya bunlardan bazılarının, Mars kaynaklı olduğuna inandığını açıkladı. İşin ilginç yanı, bu açıklamayla 22 yıl önce Tesla'nın aldığı sinyaller arasında hiç kimse bir bağlantı kurmamıştı.

Tesla ve Marconi'nin çalışmalarında asıl doğal öğenin radyo olduğu fark edildiğinde, bu olay daha da alaşılmaz hale geldi. İkisinin çalışmaları, temelde çok farklıydı. Marconi, Morse alfabesi üzerinde haberleşme teknolojisini geliştirmeye çalışıyordu. Tesla ise, elektrik enerjilerinin telsiz olarak nakledilmesiyle uğraşıyordu. Tesla'nın da itiraf ettiği gibi, bu konuda oldukça geç kalınmıştı. Eğer Dünya'

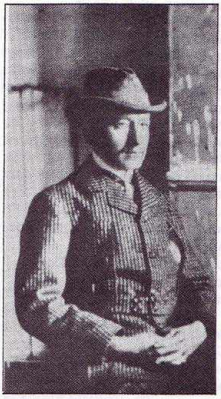

Guglielmo Marconi, Kanada'da Newfoundland' da, 12 Aralık 1910'da ilk denizaşırı radyo mesajını aldı. Ama bu arada, bazı gizemli, zekice düzenlendikleri apaçık belli olan sinyalleri de kaydetti. Bunlar ne kendisinden, ne de Tesla'nın radyosundan geliyordu. Oysa sadece ikisi, dünya üzerinde çalışan iki alete sahipti (üstte).

Radyo teleskoplar, radyo sinyalleri için uzayı düzenli olarak tararlar. Fotoğrafta görülen dünyanın en büyük "geniş açılı" radyo teleskobu, New Mexico'da bulunuyor (altta).

nın manyetik alanından güç çekmek mümkün olsaydı, bir tür tehlikeli, yoğun bir enerji oluşacaktı. Bu enerji de, diğer dünyalara sinyal göndermek gibi bir "savaşı" mümkün kılacaktı.

Radyo kameranın bulunuşu

Hem Tesla'nın, hem de Marconi'nin gözlemleri 1924'e kadar geniş çapta alaya alındı. O yıl, Mars, Dünya'ya en yakın noktasındaydı. Tanınmış bir İngiliz gökbilimcisi **David Todd,** kızıl gezegendeki hayat izlerini ortaya koymak için, çok yeni buluşları kullanmaya karar verdi. Bu, Jenkins radyo kamerasıydı. Bu buluş teknolojide bir devrim olarak nitelendirildi. Radyo sinyallerini görünen sembollere çeviriyordu ve basılı fotoğrafları uzak mesafelere göndermede kullanılıyordu. Todd'un sembollere dayalı projesi, gazetelere manşet oldu ve tüm ülkeler, deneyin yapılması için, yayın sistemlerini bu işe ayırdılar.

Dünya susuyor

Proje, Dünya üzerindeki radyo yayınlarında tam bir sessizlik istiyordu. Bu günümüzde olanaksızdır. Ama 1924'te birkaç tane ticari radyo istasyonu çalışıyordu ve radar henüz bulunmamıştı. Radyo operatörlerinin, radyoda sinyallerin alınması için gereken kesin sessizlikte beklerken yaşadıkları sinir gerginliğini tahmin etmek kolaydır. Sonra, birdenbire, operatörler, sinyal kaydetmeye başladılar. Erken dönem amatör alıcıları için, kaynak âdeta ellerinin altındaymış gibi kuvvetli sinyaller kaydetmek, hemen hemen inanılmaz bir olaydı.

Astronot

Uzay çağının başlaması, daha garip olguları da birlikte getirdi. 16 Mayıs 1963'te Hawaii'den geçen Mercury kapsülünün içindeki astronot **Gordon Cooper**, özel frekanstan yer kontrol ile görüşüyorken, beklenmedik sesler araya girdi. Daha sonra ses bantı dinlendiğinde, Dünya üzerinde konuşulan hiçbir dile benzemeyen bir dil olduğu anlaşıldı. Aynı olay, **Borman, Lovel** ve **Anders**'in 21 Kasım'da Apollo -8 görevi sırasında da tekrarlandı. Sonraları bu olaya uçandairelerin neden olduğu da öne sürüldü.

Bu, Dünya üzerinde doğal olarak bir parça dehşet yarattı. Onların kullandığı frekans kanalına, herhangi bir amatör radyocunun girmesi olnaksızdı. Yer kontroldeki görevliler, açıklayamadıkları bir sorunu arkalarında bırakıyorlardı. Aynı zamanda kulak arkası da ediyorlardı.

Ciddi çalışmalar

Bu tür bir olgu üzerinde, radyo sinyallerinin kaynağını belirlemeye çalışan iki Amerikalı, **Taylor** ve **Young**, 1927'lerde çok ciddi davranmışlardı. 2.900-10.000 km arasındaki bir uzaklıktan 0.01 saniyede bir, periyodik sesler geldiğini saptamışlardı. İki araştırmacı

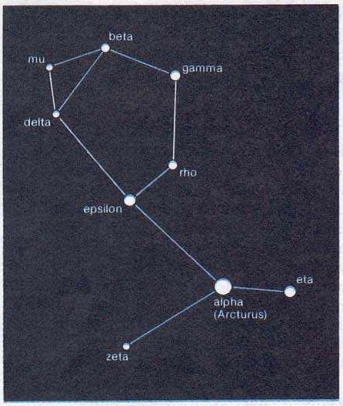

İskoçyalı bilim yazarı Duncan Lunan, açıklanamayan radyo sesleriyle ilgili raporlar üzerinde çalıştı. Lunan bunların, Boötis takımyıldızındaki bir yabancı uzay aracı tarafından yayınlandıklarını ileri sürdü. Lunan'a göre, mesaj söz konusu takımyıldızın haritasında kodlanmıştı (altta). Daha sonra mesajı deşifre etti. Ancak gerçekte harita, gerçek Boötis'e (solda) çok az benziyordu. Öte yandan, çift yıldız Epsilon Boötis, yanlış yerdeydi. Lunan'ın açıklaması, yıldızın, aracın Güneş sistemimize ilk eriştiği andaki durumunu gösterdiği iddiasına dayanıyordu.

Marconi'nin bulgularıyla kendi gözlemlerini karşılaştırdılar. 1928 Aralık'ında, birkaç bilim adamı, olaya ilgi duydu. Hollanda'da Philips firmasının Eindhoven'deki laboratuvarında görevli **Jürgen Hals,** kendi yaptığı bir radyo deneme yayınıyla, Norveçli **Prof. Carl Stormer**'in bulgularını karşılaştırdı.

Ertesi yıl, 28 Ekim 1929'da Philips firmasından Dr. **van der Pol,** her sabah aynı saatte uzak bir gezegenden nabız atar gibi tek tek darbe sesleri ve yankıları aldığını açıkladı. Her zaman aynı dalga uzunluğundaki bu yayınla, yankıları arasındaki zaman aralığını, van der Pol inceledi. Böylece, bu seslerin, Ay üzerinden ya da Van Allen kuşağından sekmekte olduğu, veya iyonize gaz katmanlarında bir şekilde depolanıp yansıdığı düşüncesine şiddetle karşı çıkıldı.

İlginç bir yaklaşım

İskoçyalı bilim yazarı **Duncan Lunan,** bazı yıllar bir periyoda bağlı olmayan bu anormal seslerin kayıtları üzerinde çalıştı. Lunan bunların, yabancı bir uzaygemisinden kaynaklandığını düşünüyordu.

Sinyallerin zekice gizlenmiş mesajlar ihtiva edeceğine değinen Lunan, kalıplaşmış bazı kuralları nasıl kıracağını tasarlamaya çalıştı. Oldukça karmaşık ve özgün yaklaşımlarda bulunan raporu, **Spaceflight** adlı bir derginin Nisan 1973 sayısında yayımlandı. Ancak kuzey yarıküredeki burçların grafiksel bir tablosu, bardağı taşıran damla oldu. Resimde, uygunsuz bir durum vardı: Çift yıldız epsilon Boötis, yanlış yere konmuştu. Gökbilimsel bir ölçüm tekniği kullanarak, Lunan, çift yıldızın, kendi diyagramında, 13.000 yıl önceki yerinde gösterildiğini söylüyordu. Ona göre bu, uzay aracının ilk kez Güneş sistemimize girdiği zamanı gösteren bir ipucuydu.

Tepkiler artıyor

Fakat bu arada Bay Lunan'ın teorisine karşı bir yığın karşı görüş vardı. Bunlardan birinde Lunan'ın haritasında, **van der Pol**'ün saptadığı periyodik seslerin yeri, doğru olarak işaretlenmemişti. **Robert Sheaffer, Ufo Hükmü** adlı kitabında şöyle diyordu: *"Derin uzay uygarlıkları, yıldızlar arası araçlarını eğer yıldız haritaları doğruysa nakledebilirler. Gelişmiş birine göre normal birinin bunu düşünmesi çok zordur."*

Duncan Lunan savunmada

Ancak belki de Lunan'ın kuramlarına en müthiş itham, eleştirmenler karşısında yine kendi teşkisi oldu. Lunan'ın yaklaşımı şuydu: *"Eğer Boötis takımyıldızındaki yıldızlar, haritadaki yerlerinde değillerse, belki de bu Cetus takımyıldızıdır."* Bu ayrıntılı bir haritada insanın görünmesini beklemek gibi alışılmamış bir iddiaydı. Lunan'ın inanarak verdiği haritada, Epsilon Boötis Sistemi, en küçük

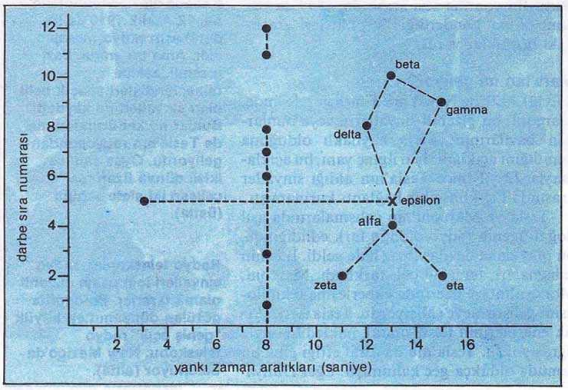

uydusu ebadına indirilmişti. Ve bu Epsilon Boötis, çift Güneş; Tau Ceti, tek Güneş olarak gösterilmişti.

İngiliz araştırmacı **John Stonely,** Lunan'ın iddialarını ciddiyetle ele aldı. Matematiksel hesaplar yaptı ve 10.000'de bir hatayla, değinilen periyodik seslere karşı, şansa yer vermeyen bir diyagram hazırladı. Uzay aracının yapısına uygun olarak Stonely bunun, ileri düzeyde bir bilgisayar olması gerektiğini öne sürdü: *"Aracın varlığı kesinlikle düşünülmelidir. Onu sorguya çekebiliriz... Depoladığı uçsuz bucaksız bilgi bankalarından bilgi talep edebiliriz..."*

Kozmik toz

Yazar **John A. Kell,** garip sinyaller ve açıklanamayan yayın üzerine yoğun bir çalışma yaptı. Çarpıcı bir deney, 1960'ta ortaya çıktı. **Otto Struve** ve **Frank Drake** adlı bilim adamları, Amerika'nın Batı Virginia eyaletinde,

Astronot Gordon Cooper, 17 Mayıs 1963'te Mercury kapsülüyle sağ salim dünyaya indi. 16 Mayıs'ta, kapsül Hawaii üzerinde yörüngedeyken, Cooper ile yer kontrol arasındaki özel haberleşme kanalına garip sesler karıştı. Daha sonra incelendiğinde, bu seslerin, zeki yaratıkların konuştuğu bir dil olduğu saptandı (solda).

1968'de Apollo-8, astronotları Borman, Lovell, Anders ile uzaydaki görevini tamamlayarak geri döndü. 21 Aralık'ta, tanımlanamayan disk şeklinde cisimler, Ay yörüngesindeki astronotlara göründü ve Mercury yolculuğundaki garip seslere tekrar tanık olundu (altta).

Green Banks'daki çanak anteni, Epsilon Eridani ve Tau Ceti'ye çevirdiler. Kayıt iğneleri, saniyede 8 darbelik bir sinyal kaydetmeye başladı. Frekans 1420.4 megahertzdi (Radyo dalgalarının frekansı, yıldızlar arası uzayda, hidrojen tarafından yayınlanıyordu). Yayın beş dakika kadar devam etti. Daha sonra Deniz Kuvvetleri Araştırma Laboratuvarı, 6 ay boyunca benzer anormallikler kaydettiğini bildirdi. Ancak testler, bunların kesinlikle kozmik kaynaklı olmadıklarını gösterdi. Bunlar, burnumuzun dibindeki, tanımlanamayan ve hiç hesapta olmayan bir dünyanın güçlü yayınından kaynaklanıyordu.

Bilinmeyen kaynaklı sinyaller

Belirtildiğine göre bilinmeyen kaynaklı sinyaller yani SUOS (Signals of Unknown Origin), 1899'dan beri bizimle birliktedir. Ancak birkaç yıl öncesinden bu yana, aygıtlarımız onları kaydedebiliyor. Sinyallerin aralıkları da şaşırtıcı genişliktedir. Vokal iletişimlerde "dat-dat-dat-deş" tarzında kodlar ile radyo yankıları ve yüksek tonda konuşma efektleri... Bu şaşırtıcı olgunun, bilinen bir kaynaktan geliyor olabileceğine inanmak zordur. Ama belki, basit elektromanyetik iletişimlerin arasında esrarengiz sinyaller olabileceğini düşünerek, konuyu karıştıran bizleriz. Belki de araştırmacıların dünyadışı canlılarla ilgili tahminlerinde, onları yanıltan nokta, yanlış kaynakları değerlendiriyor olmalarıdır.

Bitkiler sinyal veriyor

Birkaç yıl sonra, **Cleve Backster**'in 1960'ların sonlarındaki keşfi, birden ortalığı karıştırıverdi. Bir yalan makinesine bağlanan bitkilerin, birtakım sinyaller verdikleri görüldü. California'da, San Bernardino'daki Ecola Enstitüsü'nden araştırmacı **L.G. Lawrence**, "organik bir yayın" adını verdiği işlemle, yeni geliştirilen aygıtları kontrol ediyordu. Bunların amacı, yalan makinesinin elektriksel gidip gelmesini ses dalgalarına çevirmekti.

1971'de, Lawrence, Movaje Çölü'nde, kaktüsler üzerinde deney yapıyordu. Cihazlarını hazırladı ve elektrotları bitkilere bağladığında, sinyal vermeye başladıklarını, hayretle gördü. Sinyallerin, elektromanyetik çıkışlı olması mümkün değildi. Aygıtlar, Faraday şişesi tarafından, bilinen bütün elektromanyetik kaynaklardan tamamen temizleniyordu. Lawrence, aletlerin, Büyükayı takımyıldızı tarafından etkilendiğini kaydetti. Ve düşünebildiği tek açıklama da, sinyallerin, bu takımyıldızdan yayınlanan bir tür bilinmeyen enerji olduğuydu.

Lawrence'ın hataları, başarısızlıkları, ya da sıralamaları nasıl sık sık tekrarladığı önemli değil. Büyükayı'dan gelen yayın, sabit ve devamlı kaldı. Sinyaller, şans eseri olabilme olanağını tamamen saf dışı bırakan bir ritimde, zekice hazırlanmış görünüyorlardı.

Kozmik çağa giriş

Sonraki deneyler sıkı denetim koşullarında yapıldı. Elde edilen sonuçlar ise şu soruları ortaya attı: İnsanoğlu uzay çağında evrensel bir ilişkiyi kuracak düzeyde midir? Yoksa bu çağ, yanlış yaklaşımlarla bu tür ilişkileri köstekliyor mu? Bu soruların cevapları verildiğinde, birçok araştırmacıya göre, muhtemelen yabancı dünyaların bizimle açık ilişkiye girecekleri zaman gelmiş olacak.

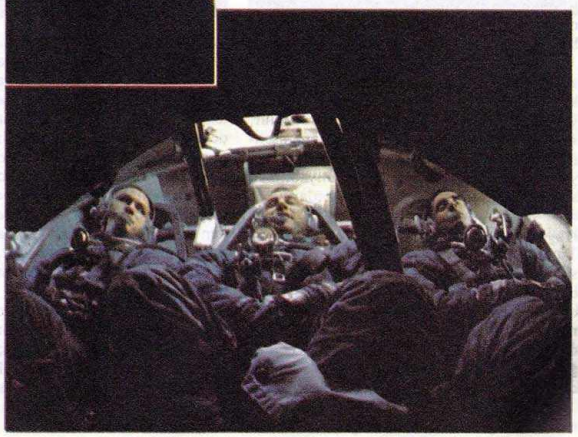

Hayvanların yaşama içgüdüsü

Bilinmeyen duyular

Bilim adamlarına göre insan, çevresini sadece beş duyusuyla algılıyor. Hayvanların ise insanlarda olmayan birtakım algılama yeteneklerinin olduğu belirtiliyor. Aşağıdaki yazıda bazı hayvanların bu tür ilginç yanları inceleniyor.

Bir pipistrelle yarasası. Yarasalar geceleri avlanırlar. Olağanüstü bir yol bulma ve karanlıkta avının yerini saptama yetenekleri vardır. (solda). Yarasalar yüksek perdeden çığlıklar atarlar. Bu çığlıklar çevredeki nesnelere çarpıp geri dönerler. Böylece yarasa, çevresinin sesten bir resmini yapabilir (altta).

TANIMADIĞINIZ HERHANGİ birini bir üçüncü kişiye tarif etmeniz gerektiğini düşünün. Büyük olasılıkla bu kişiyi şöyle tarif edersiniz; Örneğin: Kumral, mavi gözlü, pembe yanaklı, kararlı yürüyen vs... Belki ses tonundan, konuşma biçiminden de söz edersiniz. Ama herhalde o insanın kokusuyla ilgili bir şeyler söylemek aklınızdan geçmez...

Yaydığı sıcak dalgası hakkında da bir şey söyleyemezsiniz; ondan iletilen mesaj hakkında da... Ne de onun çevresine yayılan manyetizmi ve elektrik akımı söz konusu olur. Bütün bunlar dikkate alınmaz ve önemsenmez. Fakat tüm bunlar bir fare, bir yılan, yarasa ya da bir balık için, birini tanıyabilmek açısından gereken en önemli ayrıntılardır.

Hayvanların üstün yanları

Tüm bunlar, insan duyularının ne kadar sınırlı olduğunu gösterir. Görürüz, duyarız, bazen de koku alırız. Ayrıca hayvanların da dünyayı aynı şekilde algıladıklarını düşünürüz. Aslında araştırmalar hayvanların duyumlarının insandan çok daha çeşitli olduğunu gösterdi. Gerçekten de hayvanların dünyası bizimkinden oldukça farklıdır.

Bu yüzden de onların hareketleri bize çok esrarengiz görünür. Som balığı yumurtadan çıkar çıkmaz akıntıda yolunu doğru olarak bulur. Güvercinler bulutlu havalarda yuvalarına ulaşabilirler. Yarasalar karanlıkta uçabilirler. Polis köpekleri suçluları bütün ülke boyunca takip edebilirler. Bütün bunlar insanları çok şaşırtır.

Şampanyanın patlamasıyla...

Kuşkusuz, insanda var olmayan bu duyumları anlamak çok güçtür. Hayvanların bu gibi esrarengiz duyumları hakkında önemli keşiflerimizin rastlantılara dayanması da şaşırtıcı değildir. Örneğin, 1956'da fizik profesörü **Kenneth Roeder** evinde parti veriyordu. Akşam olduğunda pervane böcekleri evin terasını aydınlatan lambaların etrafında dönmeye başladılar. Pervane böcekleri uçarlarken misafirlerden biri şampanya şişesinin mantarını patlattı. Bu çok tiz, ciyaklamaya benzer bir ses çıkardı. O zaman bütün pervaneler yere düştüler.

Önce herkes, pervanelerin şoktan öldüklerini düşündüler. Fakat biraz sonra pervaneler hareket etmeye başladılar. Hiçbir şey olmamış gibi uçmaya devam ettiler. Fakat az sonra ikinci kez aynı patlama olunca pervaneler kendilerine saklanacak yer aradılar. Bu olay Profesör Roeder'in dikkatini çekti. Neden

pervaneler bu sese karşı böyle davranıyorlardı?

"Eko saptaması"

Bu soru onu 20 yıl önce yapılmış bir keşfe yönelttti. 1940'ta Amerikalı bilim adamı **Donald Griffin** bugün iyi bilinen şu olayı açıklamıştı: *"Yarasalar uçarlarken çok güçlü sesötesi çığlıklar atarlar. Bu çığlıklar ise yansımalı bir ses çıkarırlar. Yarasalar da bu ses yansıması sonucunda karanlıkta yollarını bulabilirler."* Şimdi bu bilgi sıradan ve olağan gözüküyor. Oysa ilk başta kuşkuyla karşılanmıştı. Donald Griffin bu olaya, "eko saptaması" adını verdi. Oysa bu olay açıklandığında sonar ve radar ile ilgili bilgiler askeri sır olarak saklanıyordu. Bu görüş o zamanlar hemen hemen inanılmaz ve fazla cesurca olarak kabul edilmişti.

Çığlıklarla haberleşiyorlar

Eko saptaması sistemi çok duyarlı bir sistemdi. Yarasalar karanlıkta rahatlıkla uçabiliyorlardı. Antenlerinin çapı, 0.2 mm'nin yüzde birinden azdı. Fakat pervane böceği büyüklüğündeki uçan yaratıkları sezmekte güçlük çekmiyorlardı. Şiddetli çığlıklarla birbirlerinden anında haber alıyorlardı. Bu şekilde mümkün olduğunca hızla, avlarının üstüne saldırıyorlardı. Bu başarılı kovalama, sonunda yarasalardan biri tarafından sona erdirilirdi. Yarasa avını yakalayıp ağzına atardı ya da kanatlarını bir kelebek ağı gibi kullanarak avının içini oyardı.

İtalyan duvar kertenkelesi, Podarcis Sicula. "Üçüncü göze" sahiptir. Bu göz kafasının üzerinde nokta halindedir. Sıcaklığa karşı son derece duyarlıdır. Üçüncü göz üstteki fotoğrafta, küçük yeşil nokta şeklinde görülüyor. Bunu kullanarak kertenkele, zifiri karanlıkta bile çevresinin ayrıntılı sıcaklık resimlerini çizebilir. Bu çok sıcak bölgelerin beyaz, çok soğuk bölgelerin koyu mavi ile gösterildiği bir termografa benzer (altta).

Oilbird, Steatornis caripensis. Bu kuş, Büyük ve Küçük Antiller'de yaşar. Bunlarda da yarasada olduğu gibi ultra-sesle, yer saptama mekanizması gelişmiştir (altta, sağda).

DARKMALT

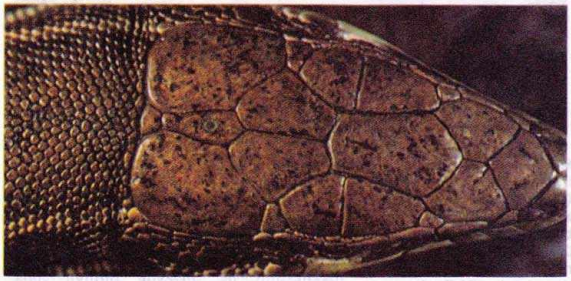

Yarasayı seslerinden tanıyorlar

Bununla birlikte pervaneler de yarasaların av çığlıklarını tanıyorlardı. Bu çığlıkların birer kaçış sireni olduğunu biliyorlardı. Hemen kaçış pozisyonuna geçiyorlardı. Pervanelerin, yarasaların bu av çığlıklarına karşı duyarlı, özel ses hücreleri vardır. Yarasanın sesini duyar duymaz yere pike yaparlar ya da helezon çizerek havada dolaşırlar. Bu durumda yarasalar onları izlemekte güçlük çekerler. Böylece pervanelerin, Profesör Roeder'in evindeki davranışlarının bir açıklaması oluyor: Mantarın şişeden ayrılırken çıkardığı sesi, bir yarasanın çıkardığı ses sandılar.

İnsanda olmayan özellik

Bu ultra sesleri sezme gücü insana esrarengiz bir olay gibi geliyor. Oysa bu, hayvanlar arasında oldukça yaygındır, özellikle de kemirgenler arasında. Yuvalarının dışına düşen yavru farelerin çıkardıkları sesler insana duyulmazmış gibi gelir. Fakat diğer bir fare bu sesi net bir şekilde duyar. Yalnız anne değil, çevredeki tüm büyük fareler de yavrunun yardımına koşarlar. Onu tekrar yuvaya getirirler.

Olağanüstü özellikler

Çıngıraklı yılanların burun deliklerinin yakınında sıra sıra hücreli gözenekler vardır. Bunlar, az çok insanın ısıyı hisseden hücrelerine benzer. Fakat insan yalnız 120 cm^2'ye kadar hissedebilir. Oysa yılanlarda bunun 900.000 cm^2'ye kadar ulaşabildiği söyleniyor. Bu durumda yılanlar çevrelerinin bir tür "ısı planına" sahip olurlar. Yılanlar bu şekilde karanlıkta bile, ustaca bir kenara saklanmış bir fareyi kolaylıkla bulurlar.

Kuşlar, göç ederlerken yıldızları ve Ay'ı kullanarak yollarını bulabilirler. Gündüz de Güneş'i kullanırlar. Eğer gökyüzü bulutlu ise ne olur? Bazı kuşlar bu koşullarda da uçarlar. 1970'lerde, kuşların, Dünya'nın manyetik alanından etkilenerek doğuya gittikleri düşüncesi ortaya atıldı.

Manyetik alanı kullanıyorlar

Bu görüş yeryüzünün bir mıknatıs işlevi gördüğü yaklaşımıyla ortaya atıldı. Yeryüzü çok güçlü ve çok sabit olmayan bir mıknatıs olarak düşünüldü. Buna göre, Dünya'nın uç noktaları olan iki kutbu, bu manyetik alan birleştirirdi. Ayrıca, bu iki kutbun arasındaki manyetik alanın gücü, sistemli olarak değişirdi. Bu teoriye göre ,hayvanlar manyetik alanı kullanarak yollarını buluyorlardı.

Fakat gerçekten bunu uyguluyorlar mı? İnsanların, yeryüzünün manyetik alanını kullanmak için bir pusulaya ihtiyaçları var. Fakat hayvanların bu tür bir tercihleri yok. İlk önceleri yeryüzünün bu oldukça zayıf manyetik alanına karşı hayvanların biyolojik duyarlılıkları olması inanılmaz gibi görünüyor. Fakat bu konuya ilişkin kanıtların çoğal-

Üçüncü göz

Epifiz bezi beynin alt tarafında, bezelye tanesi iriliğinde bir organdır. Bugünün doktorları tarafından beyin epifizi, vücudun sağlıklı bir biçimde fonksiyonlarını sürdürebilmesi için hayatsal önem taşıyan bir organ olarak düşünülmüştür. Fakat yine de işlevi tümüyle bilinmiyor.

Yüzyıllar boyunca Hindular ve Budistler, beyin epifizinin gerçekte üçüncü göz olduğuna inandılar. Birçok heykel ve resimler (sağda) Hindu Tanrıçası Kali'de olduğu gibi, beyin epifizini iki göz arasına yerleşmiş gösterir. Tibetli Budistler bu göz açıldığında insanın aurasının görülebildiğine inanırlar. Bu, içinde yanan hayatın gücünün bir yansımasıdır.

Tibetli rahip Dr. **Lobsang Rampa** (bkz. sayfa 1072), **Üçüncü Göz** adlı kitabında bir olayı yazıyor. Dr. Rampa "Üçüncü gözünün açılması" ile ilgili özel bir ameliyat geçirdiğini de öne sürüyor. Dr. Rampa kitabında, Tibetli rahiplerin üçüncü gözünü açmaları için alnını nasıl oyduklarını anlatıyor: *"Tahta bir kıymık sokuldu ve ben göz kamaştırıcı bir ışık hissedinceye kadar içeri itildi. Sonra bu kıymık alnımda üç hafta boyunca kaldı. Bu sürede karanlık bir odaya kapatıldım. Odada çok az su ve yiyecek vardı. Tahta çıkarıldı. O zaman etrafımdaki insanların auralarını görmeye başladım. Artık herhangi birinin hastalığının aurasının rengi ile mi ilgili olduğunu söyleyebiliyordum. Ayrıca birinin yalan söyleyip söylemediğini de bilebiliyordum."*

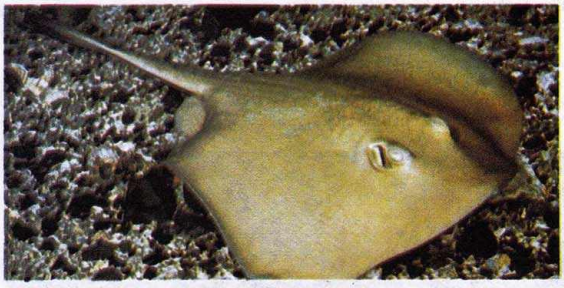

dığı da gözlemleniyor.

Eğer, ardıç kuşlarını, göç etme dönemlerinde kafese kapatırsanız, göç edecekleri yöne doğru tünerler. Gökyüzü, onların hangi yöne gideceğini saptar. Fakat bilim adamları bu kuşların tamamen nötr bir çevrede de yönlerini tayin edebildiklerini fark ettiler. Fakat eğer çevrelerindeki manyetik alan tahrif edilirse zihinleri karışıyordu!

Güvercinlerin pusulası

1976'da güvercinlerin anatomileri ile ilgili bir buluş sonucunda sorun daha da karmaşık bir hale geldi. Güvercinler yalnız yönlerini bulmakla kalmıyorlardı. Ayrıca, bunu çok hızlı yapabiliyorlardı. Konu bu nokta üzerinde odaklandı. Bir gün içinde bir km yol, iyi bir sonuçtu. Kuşlar yalnız bulutlu havalarda evlerine ulaşmakla kalmıyorlardı. Kontak merceklerle körleştirildiklerinde bile, aynı şeyi yapabiliyorlardı. Nasıl? Bunun cevabını güvercinlerin gözlerinin arasında yer alan bir doku parçasında aramak gerekiyor. Araştırmalar bu dokunun gemici pusulalarıyla aynı yapıda olduğunu gösteriyor.

Manyetizm etkisinin güvercinler tarafından mıknatıs gibi kullanıldığını kanıtlamak pek kolay değil. Henüz yolların hiçbiri bulunamadı? Bunların nasıl çalıştıklarını hâlâ bilmiyoruz. Fakat kesin bir nokta var. Arkalarına çubuk şeklinde güçlü mıknatıslar bağlandığında yollarını bulamıyorlar. Oysa manyetiklik özelliği olmayan pirinç çubuklarla, geri dönebiliyorlar. Fakat manyetizmle ilişkilerinin ne düzeyde olduğu hâlâ bilinmiyor.

Mor ipek pervaneleri, Bombyx mori, çiftleşiyorlar. Çiftleşmeye hazır oldukları zaman dişi ipek pervaneler bir kimyasal madde üretirler. Erkekler bu maddeye karşı oldukça duyarlıdırlar. Dişiler bu maddeyi erkeklerini çiftleşmeye davet etmek için kullanırlar. Bazen 3-4 km uzaklıktan erkeklerini kendilerine çekebilirler (üstte, solda).

Avustralyalı stingaree. Dikenli uyuşturanbalığıgiller familyasının bir üyesi. Uzun burunları hayvanlar âlemindeki en duyarlı elektrik dedektörleridir (üstte).

İnsanlarla bir deney

Öte yandan insanların da, manyetik alanlara karşı sanıldığı kadar duyarsız olmadıkları söyleniyor. Manchester Üniversitesi'nde görevli bir zoolog **Dr. Baker,** bir çalışmasında bir grup gözü bağlı insan kullandı. Bu insanları karmaşık bir yol izleyerek gizli bir hedefe doğru otomobille götürdü. Hedefe vardıklarında Dr. Baker bu kişilere ne yönde olduğunu sordu. Denekler doğru yönü duraksamadan gösterdiler. Daha sonra Dr. Baker deneklerin bazılarının başlarına mıknatıs, diğerlerine ise pirinç çubuk bağladı. Sonuçta yalnız pirinç çubukları taşıyanlar doğru yönü gösterdiler.

Beş duyunun yetersizliği

Manyetizm, anlaşıldığı kadarıyla kuşların yaşamında etkin bir rol oynuyor. Kuşların

koku alma duyumları çok zayıftır. Memelilerde ise çok geliştiği biliniyor. Buna rağmen bu duyuyu anlamak yine de insanlar için güçtür. Çünkü kokuyu tanımlamak ya da ölçmek için herhangi bir alet yoktur. Biz burnumuz kanalıyla aldığımız bilgileri önemsemeyiz. Bilim adamları dış çevreden aldığımız bilgilerin % 90'ının gözlerimiz aracılığıyla kazanıldığını tahmin ediyorlar. Görünüşe göre diğer duyularımız pek işe yaramıyor.

Koku alma duyusu köreliyor mu?

Gerçekte koku alma duyumuz oldukça duyarlıdır. Duyarlı bir burna sahip biri, birden fazla farklı kokuyu algılayabilir. Bu konuya ilişkin, BBC televizyonunun "Panorama" adlı programında bir deneye yer verildi. Deneye katılan kişi Thames nehrinin değişik noktalarından alınmış yedi bardak suyu yudumladı. Sonra da, suların nehrin hangi noktalarından alınmış olduğunu söyledi.

İnsanları tarif ederken kokularını düşünmeyiz. Fakat yakınımız olanların kokularını hemen tanırız. Ayrıca, diğer birçok koku, canlı hatıraları bize yaşatabilir. Fransız yazar **Marcel Proust, Geçmiş Zamanın Ardında** adlı romanında çaya batırılmış kek kokusunun, çocukluğunu hatırlattığını yazar.

Bazı araştırmacılara göre de koku alma duyumuz yeterince önemsenmediğinden gittikçe köreliyor. Bir köpek bizim koku alamadığımız bir alanda bizden 10 kez daha fazla koku alabilir.

Hayvanların kimyasal mesajları

Kokuyu ölçmek zordur. Hayvanların davranışlarını izleyerek onların bu duyumlarının etkilerinden sonuçlar çıkarmalıyız. Porsuklar, arkalarında pisliklerini bırakarak ilerler. Böylece bölgelerinin yakınlarındaki çukurları fark ederler. Oysa hiçbir "Dikkat geçilmez" yazısı yoktur! Hipopotamlar düz kuyrukları ile pisliklerinin üzerine otururlar. Bu pislikler yapışarak koku salmaya başlar. Böylece geçen hayvanlar kokudan yanlarına yaklaşamazlar.

Aynı türden hayvanlar bu tür kimyasal mesajlara karşı oldukça duyarlıdırlar. Som balıklarının döllerinin özel bir kokusu, doğdukları yerde kalır. Som balığı yuvasına dönerken bu kokuyu çok uzaklardan hisseder. Bu kokuyu izleyerek de yavrularının bulunduğu yere ulaşır. Tabii eğer burun delikleri tıkanırsa yollarını kaybederler.

Bu kimyasal mesajların başka bir yönü daha vardır. Böceklerde dişiler kimyasal koku salgılarlar. Mesela dişi ipek pervanesi eşini bu koku ile çağırır. Bu kokuyu kilometrelerce öteden rüzgârla duyarlar.

Cinsel çağrı mesajı

Hindistan'da yaşayan bir tür maymun ise Copulin diye bir madde salgılar. Bu salgı erkeğini cezbeder. Şempanzelerin ve gorillerin dişileri için benzer bir durum söz konusudur. Şimdi şöyle bir soru ortaya çıkabilir. Aynı şeyi biz de yapıyor muyuz? Biz de fark etmeden de olsa birtakım kimyasal etkilere karşı duyarlıyız.

Zoolog Dr. Robin Baker insanların Dünya'daki manyetik alanı yön saptamada kullandıklarını kanıtlamak için deney yapıyor. Deneklerin gözlerini kapatıyor. Onları gizli bir yere götürüyor (sağda). Sonra da evlerinin yönünü işaret etmelerini söylüyor (altta). Daha sonra deneyi, deneklerin başlarına bir mıknatıs ya da pirinç bir şerit dolayarak tekrarlıyor. Sadece başlarına pirinç şerit dolanmış olanlar doğru noktayı işaret ediyorlar.

Amerika'da yapılan bir çalışma şunu gösterdi: Örneğin bir kız okulunda aynı yatakhaneyi paylaşan kızlar, aynı zamanlarda âdet görmeye meyillidirler. Bir diğer çalışma da erkeklerin, hamile kadınların ve çocukların misk ve amber çiçeğinin kokusuna duyarsız olduklarını gösterdi. Kadınlar kokuyu kolayca hissederler. Onların aşırı derecede duyarlı oldukları dönem, yumurtlama dönemleridir. Bu dönem doğurganlıklarının en yüksek olduğu dönemdir. Bir kimyasal salgı da erkeklerin idrarında bulundu. Şöyle bir soru akla gelebilir: Erkekler kadınların en olgun döneminde bu salgıyı üreterek bir çağrı mı yapıyorlar? Bu kimyasal salgı ve insan cinsiyetinin tümü hâlâ açıklanmış değildir. Fakat az da olsa bir bilgimiz var: Cinsel çağrı mesajlarını üreten yalnız hayvanlar değildir. Kasıklarımızdaki ve koltuk altlarımızdaki bölge nemli ve kimyasal bir koku salgılayan bir yerdir. Buradan çeşitli ve önemli mesajlar gönderilir.

Bildiğimizi sanıyoruz, ama...

Birçok bilim adamı hayvanlar hakkındaki bilgilerini birleştiriyorlar. Böylece hayvanların anlaşılamayan özelliklerine açıklık getirmeye çalışıyorlar. Tavukların, gözlerinde morötesi pigmentler taşıdıkları saptandı. Bunların ne işe yaradığı ise hâlâ bilinmiyor. Hem suda, hem de karada yaşayan hayvanlar ve sürüngenlerin ısı duyarlılığına sahip bir tür üçüncü gözleri olduğu biliniyor. Tüm bunlar aynı gezegeni paylaştığımız bu milyonlarca canlının çok sayıda bildiğimizi sandığımız fakat bilinmeyen yanını ortaya koyuyor.

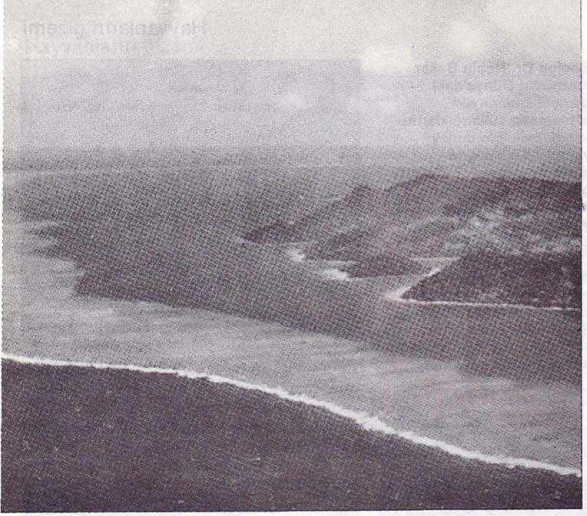

İnsanlığın anayurdu ve dinlerin kaynağı:

Mu uygarlığı

Dünyanın çeşitli müzelerinde Mu uygarlığına ilişkin özgün metinler olduğu belirtiliyor. Bu eski yazmalardan anlaşıldığına göre Mu'da tektanrı inancı vardı. Üstelik 70.000 yıl önce! Bazı araştırmacılar dinlerin kökeninin Mu dinine dayandığını öne sürüyorlar. Aşağıdaki yazıda arkadaşımız Cem Çobanlı'nın incelemesini sunuyoruz.

ARAŞTIRMACILAR, Mu uygarlığına ilişkin başlıca kanıt-belgelerin yedi grupta toplandığı görüşünde birleşiyorlar:

1- Naacal ve Meksika tabletleri: Naacaller, anavatan Mu'dan göç ederek Dünya'nın çeşitli yerlerine, Mu uygarlığını yaymaya çalışan dini misyonerler olarak biliniyor. Bu misyonerler kil tabletler üzerine, gerek uygarlıkları gerekse inançlarıyla ilgili çeşitli bilgiler yazdılar. İşte **James Churchward**'ın Tibet'te bir gizli tapınakta bulduğu tabletler bu türdendi. Meksika tabletleri ise, aynı zamanda Churchward'ın yakın arkadaşı olan arkeolog **William Niven** tarafından bulundu.

2- Troana yazması: Çeşitli sembollerin yer aldığı, Maya diliyle yazılmış bir belgedir. Söz konusu sembollere bugün Çin'de, Hindistan' da, Tibet'te ve Mısır'da yapılan çeşitli kazılarda rastlandı. Araştırmacılara göre en az 2500-3000 yıllık. Halen İngiltere'de British Museum'da bulunan yazmaların, Mu'daki yaşama ilişkin ayrıntılı bilgiler verdiği belirtiliyor.

3- Cortesianus yazması: Meksika'nın Yukatan yöresinde bulundu. Bunun Troana yazması gibi 3000 yıllık olduğu tahmin ediliyor. Halen Madrid'teki Ulusal müzede bulunuyor.

4- Uxmal Tapınağı duvar yazıları: Churchward'a göre yaklaşık 12.000 yıl önce inşa edilen tapınağın özellikle kuzey cephesinde Mu kıtasının batışıyla ilgili bilgiler yer alıyor. Duvar yazılarından anlaşıldığına göre Uxmal Tapınağı, denizin derinliklerine gömülen Mu'nun anısına yapılmış.

5- Xochicalo Piramiti yazıları: Meksika'nın başkenti Mexico'nun 100 km kadar güneybatısında yer alan piramitin duvar yazıları ilk kez **Augustus le Plongeon** tarafından çözüldü. **Eflatun** da **Timeus** adlı eserinde söz konusu piramitten söz eder ve Mısır piramitlerinden binlerce yıl daha eski olduğunu öne sürer.

6- Lhassa belgesi: Çanakkale'deki Truva harabelerini keşfeden Alman arkeolog **Heinriche Schliemann** tarafından, Tibet'teki bir Budist tapınağında bulundu. Tibet diliyle yazılan belgenin, Mu'dan söz eden en önemli kanıtlardan biri olduğu söyleniyor.

7- Ramayana destanı: James Churchward, bu Hindu destanında, Naacallerden ve "doğudaki anayurtları" Mu'dan söz edildiğini belirtiyor.

Mu kıtası batınca, dev adanın yüksek tepeleri, bugün Büyük Okyanus'taki adalar olarak ortaya çıktı. Bunlardan biri olan Fiji adaları, Mu kıtasının güneybatısında yer alıyordu (üstte).

British Museum'da yer alan Troana yazması. Araştırmacılar tarafından Mu uygarlığını anlatan en değerli eserlerden biri olarak kabul ediliyor (en sağda).

Mululara göre yaratılış

Meksika tabletlerinin yorumuna göre evrenin yaratılışı yedi emir ile ya da yedi aşama ile gerçekleşti: *"Tüm boşlukta şekilsiz başıboş dolaşan gazlar bir araya gelsin ve onlardan dünyalar meydana gelsin."* Bundan sonra kendi merkezleri çevresinde dönen kütleler şeklinde gazlar bir araya geldi.

"Gazlar katılaşsın ve Dünya şekillensin." Sonra gazlar katılaştı. Kabuğun dış kısmında boşluklar bırakıldı ki, buralarda sular ve atmosfer oluşacaktı. Her yerde karanlık egemendi ve sessizlik vardı. Çünkü henüz atmosfer ve sular oluşmamıştı.

"Dış gazlar ayrılsın ve suyu ve atmosferi meydana getirsinler." Ve gazlar birbirinden ayrıldı. Bir kısmı ayrılarak suları, diğer bir kısmı da atmosferi oluşturdu. Sular tüm yeryüzünü kaplamıştı, öyle ki, hiçbir yerde kara parçası görünmüyordu. Suları meydana getirenlerin dışındaki gazlar, atmosferi oluşturmak üzere ayrıldılar. Güneşin ışınları atmosferdeki Dünya ışınlarıyla karşılaştı. Bu şekilde ışık doğdu. Güneş'in ışınları Dünya'nın hareketinin ışınlarıyla karşılaştı ve ona yaşam verdi.

"Dünya içindeki ateşler suların üzerinde yükselsin." Sonra Dünya'nın içindeki ateşler, suların altında bulunan karaları kaldırdı.

Karalar görününceye kadar bu yükselme devam etti.

Canlıların yaratılışı

"Sularda yaşam oluşsun." Güneş'in ışınları Dünya'daki suların çamurundaki ışınlarla karşılaştı ve çamurun zerrelerinden kozmik yumurtalar oluştu. Emredildiği gibi yumurtalardan yaşam çıktı.

"Yaşam karalara gelsin." Güneş'in ışınları karaların tozu içindeki ışınlarla karşılaştı. Toz zerreciklerinden de kozmik yumurtalar meydana geldi. Bu yumurtalardan yaşam ortaya çıktı.

"İnsanı kendi biçimimizde yapalım ve onu Dünya'yı yönetebilecek güçlerle donatalım." Sonra, her şeyin Yaratıcı'sı, insanı yarattı ve bedeninin içine ruhu yerleştirdi. İnsan, akıl gücü bakımından, Yaratıcı'sına benzedi.

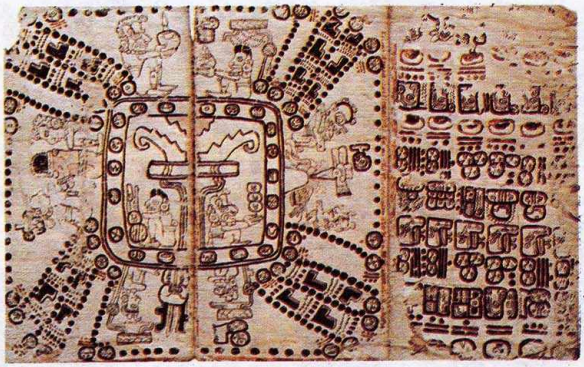

Madrid kodeksi olarak da adlandırılan Cortesianus yazması. Maya diliyle yazıldığı ve 3000 yıllık olduğu belirtiliyor. (Üstte).

Tektanrı inancı

James Churchward'a göre, günümüze kadar gelen çoğu dinler tek bir kaynaktan çıkıyordu. Bu da tektanrı inancına dayalı Mu dini idi. Bu dinde bugünkü dinlerdeki esaslar aynen yer alıyordu. Mu dininin öğretimini Naacal adı verilen bilim rahipleri üstlenmişti. Naacaller, "İlahi Sırları" bilen seçilmiş kişilerdi. Onlardan başka bu ilahi sırları sadece Mu'nun hükümdarı **Ra-Mu** biliyordu. Churchward, **Mu'nun Gizli Dünyası** adlı kitabında şöyle diyor:

"Dinlerle ilgili ilk bilgiler 70.000 yıl öncesine kadar uzanır. Naacaller adı verilen Mu üstatları sadece kendilerinin ve hükümdarlarının bildikleri gizli metinleri, imparatorluk kolonilerine dinlerini yaymak amacıyla taşırlardı. Naacaller gittikleri her kolonide, bu ilk dini ve bilimleri öğretmek için okullar açıyorlardı."

Gene doğmaya inanılıyordu

Mu dininde Tanrı, her şeyin yaratıcısı ve sahibi olarak kabul ediliyordu. Onlara göre, Yaradan, önce cansız bedenleri yarattı, sonra onların içine canlı ruhları yerleştirdi. Bir anlamda, 70.000 yıl önce bugünkü inanç sistemlerinde olduğu gibi bir ruh-beden ayrımı vardı. Beden yaratıldıktan sonra onun tekrar geldiği yere dönmesi emredilmişti. Bu durumda ruh serbest kalacaktı. Ruhun bu serbestliği, Dünya'da yeni bir bedene sahip oluncaya kadar sürecekti.

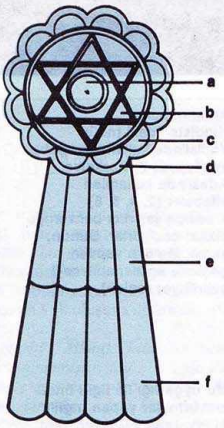

Ruhun, sahip olduğu bedene egemen olması ve onu yönetmesi başlıca işlevi olmalıydı. Bedene egemen olmayı başarabilmesi için de deneyim sahibi olması gerekiyordu. O halde, bu duruma göre birçok kereler bedenlenmesi, yani, yeniden doğması gerekiyordu.

Kozmogonik diyagram

Mu dininin temel öğretileri, sembollerle ifade ediliyordu. Araştırmacılara göre en önemli sembol, "Mu'nun Kozmogonik Diyagramı" idi (solda). Naacal tabletlerinden anlaşıldığına göre sembolün açılımı şöyledir:

a- Daire en kutsal semboldür, Güneş'i ve Tanrı'yı ifade eder. Mulular buna "Ra" adını veriyorlardı. Fakat Tanrı'nın kendisi değildi. Güneş, ilahiliğin sembolüydü ve Tanrı'nın tekliğini simgelerdi.

b- Dairenin dışında yer alan altı köşeli yıldız, Tanrı'nın göksel egemenliğini simgelerdi.

c- Yıldızı çevreleyen 12 yarım daire, göğe açılan ilk kapıdır. Buradaki her daire iyilik, sevgi, yardım gibi erdemleri simgeler.

d- 12 yarım daireyi kuşatan, ikinci bir 12 yarım daire ise erdemsizliği simgelerdi. Bu erdemsizliklerden biri bile 12 erdemi içine alabilirdi, yani bir kötülük, 12 iyiliği ortadan kaldırabilirdi.

e- Ruhun Dünya'da beden sahibi olmasını simgelerdi.

f- Ruhun Dünya'ya çeşitli kereler gelişgidişini simgelerdi.

Kozmogonik genel anlamı da şöyleydi: "Ben iman ediyorum ki, Göksel mutluluğa kavuşmak için sekiz yol vardır. Ruhum Dünya ötesi kapılara varabilmek için bu yolları geçecektir. Fakat bu kapılara varabilmek için bedenimin 12 düşkünlüğünden arınmış olması gerekir. Ancak bundan sonradır ki göğün kapılarına ulaşırım. Fakat ruhum, göğün kapılarını açabilmek için 12 erdemi kazanmış olmalıdır. Bundan sonradır ki gerçek ve ebedi mutluluğa kavuşabileceğim."

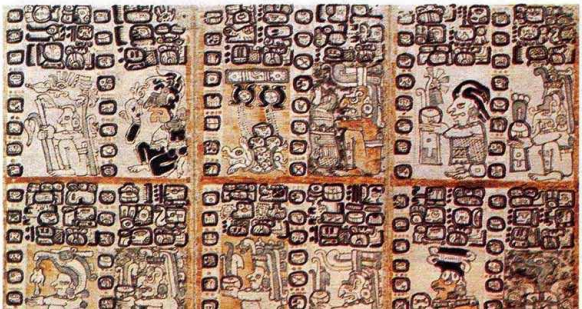

Araştırmacılar Hindistan'daki İndüs Vadisi'nde kullanılan alfabe ile (1, 3, 5, 7) Paskalya Adası'nda kullanılan alfabeler (2, 4, 6, 8) arasında şaşırtıcı benzerliğe dikkat çekiyorlar. Bunun, ancak Mu'dan yapılan göçlerle açıklanabileceği belirtiliyor (solda).

Mu uygarlığı ile ilgili öncü araştırmalar yapan İngiliz Albay James Churchward (altta).

Mu'nun batışı

Mu uygarlığının yüzlerce yıl parlak dönemler yaşadığı ve M.Ö. yaklaşık 10.000 yıllarında battığı, belgelerden anlaşılıyor. Troana yazmasında dev kıtanın batışı şöyle anlatılıyor:

"6. Kan yılında Zac ayının 11. Muluc'unda başlayan yer sarsıntısı, 13 Chuen'e kadar sürdü. Dünya tepelerinin ülkesi Mu kurban edildi. Kıta iki kez kalktı ve gözden kayboldu. Çeşitli yerleri yeniden yükseldi ve battı. Sonunda parçalandı. Bu kitabın yazılmasından 8.060 yıl önce 64 milyon nüfusuyla birlikte sulara gömüldü."

"Kurtar bizi Ra-Mu"

Lhassa belgesinde ise Mu'nun batışından şöyle söz edilir: *"Bal yıldızı şimdi yalnızca denizin ve göğün olduğu yere düştüğünde, yedi kent, altın kapıları ve saydam tapınaklarıyla fırtınadaki yapraklar gibi sallandı ve saraydan bir ateş ve duman yükseldi. İnsanların çığlıkları ortalığı kapladı. Tapınaklarına koşarak kurtuluş umudu aradılar ve bilge Ra-Mu kalktı, onlara şöyle dedi: 'Size bütün bunları önceden haber vermedim mi?' Ve erkeklerle kadınlar, kıymetli taşları ve süslü, parıltılı giysileri içerisinde pişmanlıklarını ifade ettiler: 'Kurtar bizi Ra-Mu.'*

Ra-Mu şu karşılığı verdi: *'Hepiniz birden öleceksiniz. Siz, hizmetçileriniz, servet ve mallarınız; hepsi ölecek. Sizden geriye kalacak küllerle yeni bir nesil doğacak ve o nesil sizden üstün olacaktır. Fakat, o da bu üstünlüğünün üzerine giydiklerinden ileri gelmeyip, kendisin-*

Batan Mu kıtasının anısına 12.000 yıl önce inşa edilen Meksika'daki Uxmal tapınağı (üstte).

Karşılaştırmalı Mu, Maya ve Mısır alfabeleri (sağda).

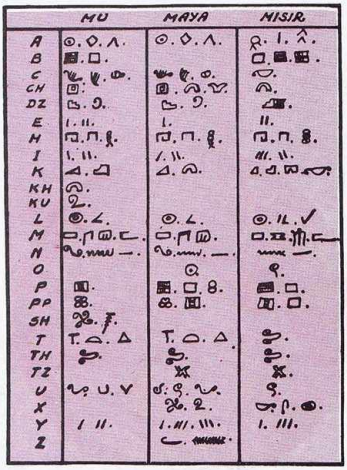

den feda ettiği şeylerden meydana geldiğini unuttuğu zaman sizlerin başına gelenler aynen onların da başına gelecektir.' Ateş ve duman Ra-Mu'nun sözlerini burada kesti. Kıta parçalandı ve üzerindekilerle birlikte derinlere gömüldüler."

"Mu'nun batması gerekiyordu"

DARKMALT

Neo-Spiritizm'in ve Türkiye Metapsişik Tetkikler ve İlmi Araştırmalar Cemiyeti'nin kurucusu Dr. **Bedri Ruhselman**'ın, James Churchward'ın Mu ile ilgili kitaplarını incelediği biliniyor. Dr. Ruhselman, Mu uygarlığının yok oluşuna ilişkin değişik yorumlar getiriyor:

"Mu uygarlığı Atlantis kıtasının batışıyla dejenere olmamıştır. Mu kıtasında da, batmadan önce dejenerasyon başlamıştı. Bu konuda eser bırakmış olan Churchward, gerçi Mu uygarlığının son zamanlarını dejenerasyon olarak kabul ederse de biz onun bu görüşüne katılmıyoruz. O, bu dejenerasyonun niteliğini bir teşevvüş (ruhsal karışıklık, şaşkınlık) olarak kabul ediyor. Biz Mu uygarlığının teşevvüşe düşmesini şöyle açıklıyoruz:

Mu uygarlığı, zamanının en son realitesine varmıştı. Bunun bir üst plana çıkabilmesi için Dünya'da mevcut her olayda olduğu gibi tekâmüle esas olan bir teşevvüş devresine girmesi gerekirdi. Nitekim yazarın dejenerasyon dediği ve bizim de teşevvüş diye nitelendirdiğimiz olay, zamanın realitesini aşmak için ortaya çıkmıştır. Bu, bizce Mu'nun yıkılmasının birinci nedenidir.

Churchward diyor ki; 'Dünya'da hiçbir ulus, Mululların kendi inançlarına bağlandığı kadar bağlanmamıştır.' Bir uygarlık ne kadar yüksek, ne kadar parlak ve ne kadar kapsamlı olursa olsun, eğer bağnazlık denecek kadar inançlarına bağlı bir düzeyde ise o uygarlık teşevvüşe düşmeye yüz tutar. Bu bir doğa yasasıdır.

Churchward yine diyor ki, 'Mu uygarlığı asla dogmatik değildi.' Buna rağmen son zamanlarda sanki dogmatik bir bağnazlıkla realiteler dondurulmuş ve putlaştırılmıştır. Kuşkusuz o güzel realiteler yerlerini hurafelere, batıl inançlara terk etmiş ve teşevvüş başlamıştır.

Bizim yeni ruh ve kâinat anlayışımıza göre, bir tekâmül ne kadar kapsamlı, kitlesel ve sonuçları ne kadar büyük olursa, ona bağlı olan teşevvüş devresi de o oranda ağır ve dayanılması güç bir görünüm ortaya koyar. Demek ki Mu uygarlığının yıkılması, bu yorumlarımıza göre bir icaptır."

Daha fazla bilgi için:

Mu: tarihöncesi evrensel uygarlık, Bilim Araştırma Merkezi, 1978

Batık ülke Mu, Dr. Bedri Ruhselman, Ruh ve Madde, Sayı: 137

Mu sembolleri, Selman Gerçeksever, Ruh ve Madde, Sayı: 146

Evrende en büyük sır, Ara Avedisyan, Sümer Yayınevi, 1975

Cosmic Forces of Mu, James Churchward, Futura books,. 1974

Atatürk'ün okuduğu kitaplar, Gürbüz Tüfekçi, İş Bankası Yay. , 1983

Uçandaire olaylarında CIA'nın parmağı mı var?

Kapalı kapılar ardında...

Amerikan hükümeti uzun zamandır uçandairelerle ilgilenmediğini iddia ediyor. Oysa bazı uçandaire araştırmacıları, uçandairelerle ilgili binlerce belgenin özenle hükümetin arşivlerinde saklandığını savunuyorlar. Aşağıdaki yazıda özellikle CIA'nın uçandaire olaylarını nasıl ustaca maskelediğine yer veriliyor.

YILLARDAN BERİ uçandaire araştırmacıları, hükümetlerinin uçandaire olayları hakkında yapılan resmi açıklamalardan daha çok şey bildiklerini iddia ediyorlar. Bu düşüncenin bir nedeni ne zaman bir uçandaire gözlemi hakkında sorular sorulsa, hükümet görevlilerinin olaya şüpheci bir tavırla yaklaşmalarıdır. Hatta, belgelerle kanıtlanmış raporlar bile, "hava balonları" ya da "Venüs gezegeninin olağanüstü koşullarda görünümü" olarak yorumlanıyor. Kuşkulara yol açan diğer bir neden de, zaman zaman uçandairelere askeri kurumlarca duyulan ilgidir.

12 Eylül 1972'de Arizona'nın Phoenix kentinde görülen bir uçandaire. Yer Gözlem İstasyonu son teknik bilgisayar testleriyle bu fotoğrafın gerçek olduğunu doğruladı. Bu tür olaylara rağmen, CIA gibi gizli haber alma örgütleri uçandairelerin varlığını inkâr ediyorlar.

En azından kara adamlar (bkz. sayfa 564) gerçek hükümet temsilcileri olabilirler. Birçok araştırmacının kafasından, kara adamların göründükleri gibi olmadıkları ve bunun arkasında gizli operasyonların yer aldığı düşüncesi silinemiyor. Amerika'da uçandairelere kasıtlı saldırılar yapıldığı düşüncesi, 1969'da Condon Raporu'nun yayımlanmasıyla oldukça kuvvetlendi. Bu raporda, gösterilen tavrın kasti bir bilmezlikten gelme olduğu bildiriliyor.

Alay ve kuşku oluşturuluyor

Amerika, hükümetinin bazı belgeleri, Ground Saucer Watch (Yer Gözlem İstasyonu) tarafından ele geçirildi. Bu belgeler gerçekten bir gizliliğin söz konusu olduğunu ortaya koyuyorlar. Gizlilik, modern uçandaire çağının başlangıcı olan 1940'ların sonundan beri

sürdürülüyor. Fakat, söz konusu belgeler uçandairelerin gerçek yapısını anlamak için, üstün insanlarla gizli bağlantıları, ya da insanlığa karşı dehşet verici bir suikastı içeren dünya çapında bir senaryonun yazıldığını göstermiyor. Belgeler daha çok, Amerikan hükümetinin uçandairelere karşı belirli bir kamuoyu oluşturmak istediğini gösteriyor.

Alay ve kuşku ortamı birçok yolla yaratıldı. Herhangi bir kişi, bir uçandaire gözlemi üzerine akla yakın açıklamalar getirebilir: Parlak gezegenler, olağanüstü atmosfer şartları, meteorlar, uçaklar vb...Bu yaklaşım bir noktada mantıklıdır. Çünkü, gerçekten rapor edilen uçandaire olaylarının % 95 kadarı, bilinen çeşitli cisimlerin yanlış yorumlanmalarıdır. Bazı kuşkucu araştırmacılar, "Bu istatistikler geçerliyse, o zaman bütün uçandaire raporlarında değinilen cisimler tanımla-

Mavi Kitap Projesi'nin ilgilileri. Ekip 1969'da Yüzbaşı Hector Quintanilla (oturan) başkanlığındayken dağıldı. Projenin az sayıda personeli binlerce uçandaire raporuyla gereği kadar ilgilenemiyordu. Amerikan Hava Kuvvetleri kasıtlı olarak yavaş hareket ediyor gibi görünüyordu. İddialara göre aslında gerçek araştırma, CIA tarafından gizli olarak yürütülüyordu. Mavi Kitap, sadece bir maskeydi (sağda).

Denizciler, CIA ve uçandaire

Kaydedilmiş uçandaire olaylarının en ilginçlerinden biri 1952'de Amerikalı denizci Ralph Mayher tarafından yapılan gözlemdir (sağda). Gözlem, herhangi bir uçandaire olayı kadar normaldir. Fakat asıl gariplik sonradan Mayher'in ve çekmeyi başardığı fotoğrafın başına gelenlerdi.

Ralph Mayher, Goldstein adlı bir çiftin 1952 yılının 28 Temmuz gecesinde, evlerinin etrafında bir uçandaire gördüklerini duymuştu. Goldstein amatör bir kameramandı.Ayrıca, uçandaireler konusuyla da ilgileniyordu. Ertesi gün Goldstein'lar ile buluşmayı planladı ve bir film çekicisi kiraladı. Uçandairelerin bazen art arda göründüklerine ilişkin bir teorisi vardı. 29 Temmuz saat 21.30'da sokakta uçandaire gördüğünü bağıran bir kadının sesini duydu. Goldstein'lar ve komşuları Herman Stern da söz konusu cismi gördüler. Cisim yaklaşık üç dakika süresince gözlemlendi. Mayher, olayı 40 kare kadar filme alabilmişti. Çünkü görüş alanı ağaçlardan ve binalardan ötürü kısıtlıydı.

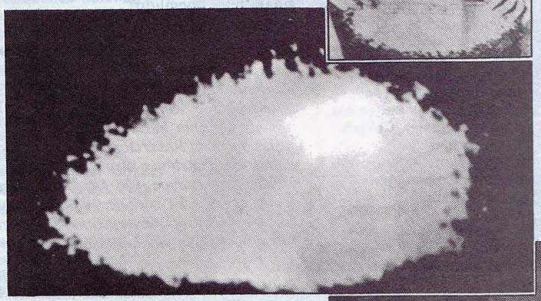

Cisim yatay bir şekilde tanıklara doğru yaklaşıyor ve sonra "ters dönerek" uzaklaşıyordu.

Mayher filmi hemen banyo etti. Komutanı karşı çıkmadığı için de birkaç fotoğraf, Miami basınında yayımlandı (ortada). Hatta radyo için bir röportaj da yapıldı. Fakat 48 saat içinde Hava Kuvvetleri yetkilileri ortaya çıktı ve olayı örtbas ettiler. Mayher, CIA tarafından görevlendirilen birçok kişi tarafından ziyaret edildi. Film incelenmek üzere Mayher'den alındı. Ayrıca bu kişiler ona ağzını sıkı tutmasını söylüyorlardı. Araştırma sonunda Mayher'e "iğne deliği kadar ışıkların" yeterli bir araştırma yapabilmek için çok küçük olduğunu söylediler ve film bir daha da geri gönderilmedi.

Olayın en ilginç yanı da Yüzbaşı **Donald Keyhoe** gibi uzman uçandaire araştırmacılarının hiçbir şey duymamalarına rağmen, hasır altı etmede ünlü olan Dr. **Donald Menzel**'in kısa zamanda olaydan haberdar olmasıdır. Olağanüstü bir "yaratıcılık" yeteneğiyle Menzel, bu fotoğrafların bir örümcek ağına ait olduğunu öne sürdü.

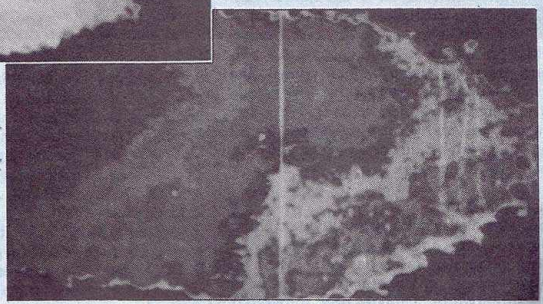

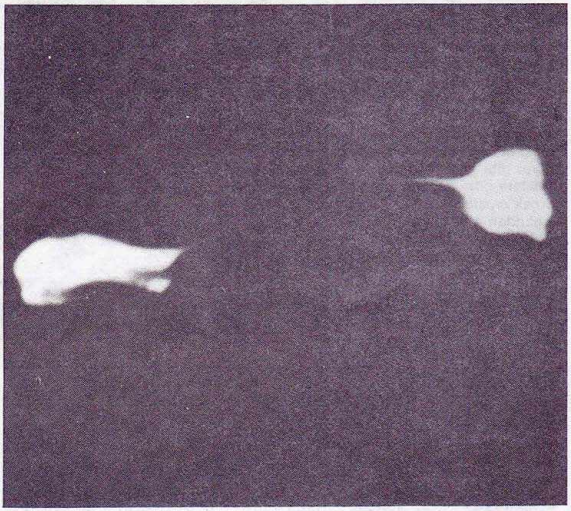

nabilir ve her gözlem için yeterli bilgi sağlanabilir" diye iddia ediyorlar. Sokaktaki insan nasıl böyle bir mantıkla tartışabilir?

1974 Mayıs'ında Ibiza üzerinde görülen açıklanamayan bir ışık kütlesi. Kısa bir süre için kımıldamadan durdu. Daha sonra büyük bir hızla oldukça yukarıya yükselerek gözden kayboldu. Bu tür raporlar CIA tarafından dünyanın dört bir yanından toplanıyor. 1953 yılında, CIA'nın uçandairelerle olan ilgisini kestiğini belirten resmi bir açıklama yapıldı. Fakat CIA arşivlerinden ele geçirilen belgeler, CIA'nın 1976'ya kadar uçandairelerle ilgili ayrıntılı raporlar düzenlediğini gösterdi (üstte).

Örtbas etme sürdürülüyor

Kirli çamaşırları ortaya çıkarma kampanyası da başarılı oldu. Çünkü ünlü hükümet yetkilileri ve askeri kişiler, uçandaireler aleyhinde tartışmalara katıldılar. Çoğu insan, devlet adamlarına karşı önyargılı bir saygı duyarlar. Onların açıklamalarına kolaylıkla inanırlar. Gördüklerine inanan az sayıdaki araştırmacıların da resmi tekzip yoluyla "sakıncalı kişiler" oldukları söylendi ve kolaylıkla işlerinden uzaklaştırıldılar. Yetkililere göre, ortada araştıracak bir şey yoktu! Onlara göre gökyüzünde görülebilecek olan her şeyden hükümetin haberi vardı.

Fakat galiba örtbas etme çok başarılıydı. Çünkü hiç kimse bunun tersini kanıtlayamıyordu. Hükümetin halka karşı dürüst olmadığını kanıtlayacak sağlam bir kanıt yoktu. Peki, eğer hükümet bu kadar çok şey biliyorsa, o zaman neden eskiden görevli olan bazı memurlar birtakım öykülerle meydana çıkmadılar? Bu öyküler, herhangi bir politik skandaldan daha etkileyici olurlardı. Sonuçta, sayısı bir düzineden daha az, bu tür insan ortaya çıkabildi.

Kayıp kanıtlar

Buna karşın insan hâlâ kuşku duyuyor. Yıllar boyunca, Yer Gözlem İstasyonu sayısız olayla karşılaştı. Bu olaylarda dolaylı ya da dolaysız olarak hükümetin parmağı olduğu öne sürülüyordu. Çünkü, bazı fotoğraflar ortadan kayboluyordu. Toprakta kalan birtakım izler yok ediliyordu. Ara sıra bazı tanıklar, askeri bir kurumdan ya da haber alma örgütünden görevlilerin geldiğini ve kendilerine uçandairelerle ilgili uluorta öyküler anlatmamalarını tembih ettiklerini söylediler. Birçok olayın soruşturması aniden kesildi. Çünkü kanıtlar kayıptı. Bu da doğru bir sonuca varılmasını engelliyordu.

CIA, önemli rol oynuyor

Yer Gözlem İstasyonu'nun araştırma müdürü **Todd Zechel**'in ısrarıyla, bu sorunun üstüne gitmeye ve doğrudan hükümete başvurmaya karar verildi. Todd Zechel, eski bir haber alma örgütü görevlisiydi. İlk önce Amerikan Hava Kuvvetleri yetkilileri ile görüştü ve beklenen cevapları aldı. Bunlar, "Olaylar, şimdiki teknolojimizden daha gelişmiş bir teknoloji olduğunu göstermiyor... ABD'ye karşı bir tehdit oluşturmuyor" veya "Bilinmeyen türünde sınıflandırılan gözlemlerin Dünyadışı araçlar olduğunu gösteren bir kanıt yok", gibi tipik cevaplardı. Bu cevaplar zaten bekleniyordu. Sonraki adım, CIA ile karşılaşmaktı. Büyük olasılıkla CIA'nın uçandairelerle ilgili verilerin örtbas edilmesiyle doğrudan ilişkisi vardı. CIA, 26 Mart 1976 tarihli bir mektupla, Yer Gözlem İstasyonu'na cevap verdi. Sonraki olayların ışığında, CIA'nın verdiği cevap şüpheli gözüküyor.

Büyük mücadele ve zafer

CIA'nın uçandaire araştırmasıyla ilgisi konusunda, gerçeklerin anlaşılması amacıyla aşağıdaki bilgi önemlidir:

"1952'nin sonlarına doğru, Ulusal Güvenlik Konseyi, CIA'dan uçandairelerin varlığının Amerika'nın güvenliği bakımından bir tehlike oluşturup oluşturmadığını araştırmasını istedi. Bilimsel Haber Alma Bürosu, bunu araştırmak için bir danışma kurulu oluşturdu. Bu kurul, çeşitli önerileri Robertson Raporu'nda topladı. Robertson Paneli'nin düzenlenmesinden önce ve panel raporunun 1953 Ocak'ında basılmasından sonra, CIA artık uçandaireler için yapılan bir araştırmayla ilgilenmedi. Robertson Raporu, CIA'nın olayla ilgisini ve bağlantısını özetliyor."

Yüksek rütbeli havacılar, astronotlar ve birkaç CIA görevlisinin katıldığı yoğun bir brifingden sonra, Robertson Paneli'nin sonuçları ortaya çıktı. Askeri ya da bilimsel olarak endişelenecek bir şey yoktu. Panel, şu sonuca vardı: "Yaşadığımız şu tehlikeli günlerde, bu olayların rapor edilmesindeki devamlı etki, düzgün çalışan politik yapının koruyucu organlarına bir tehdit oluşturabilir." Öneriler ise şöyleydi: "Uçandaireler hakkında gerçeği ortaya çıkarmak, halkı eğitmek ve atmosferik olayları anlayabilmesini sağlamak."

Gerçekte CIA, 1953'te olayın peşini bırakmadı. Ulusal arşivlerde yapılan araştırmalar

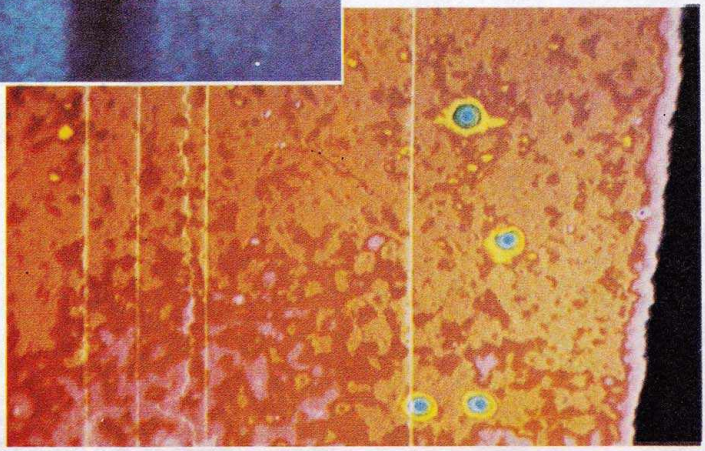

Delbert C. Newhouse tarafından 2 Temmuz 1952' de çekilen fotoğrafların bir karesi. Film Amerika'nın Utah eyaletinde bulunan Tremonton kasabasının 11 km kuzeyinde çekildi. Newhouse doğu ufuk çizgisine yakın bir yerde biri ters çevrilerek diğerinin üzerine yapıştırılmış iki fincan tabağı gibi, madeni renkte cisimler gördü. Büyülenen Newhouse, bunları fotoğrafladı. Birkaç karesi basına verildi. Fakat birçoğu CIA'nın elinde kaldı. Yer Gözlem İstasyonu ele geçen kareleri renk kontrastı da dahil (sağda) çeşitli tekniklerle incelendi. Renk kontrastı, cisimlerin gerçekten katı cisimler olduğunu gösteriyordu. Olayı kuşkuyla karşılayanlar, uçandairelerin kuşlar ya da uçaklar olabileceğini ileri sürdüler. (üstte).

daireciler adına büyük bir zaferdi. Acaba, belgelerde neler vardı?

CIA biliyor mu?

Öncelikle CIA'nın uçandairelerle ilgisi, Ulusal Güvenlik Konseyi'nin CIA'ya uçandaire araştırması için direktif verdiği tarihten öncesine dayanıyordu. Aslında bir araştırma yapılması için Konsey'e ısrar eden CIA'nın ta kendisiydi! İkincisi, psikolojik olarak savaş saldırısı imalarına çok özen gösteriliyordu. Nitekim kısa bir not bunu ortaya koydu: *"Halkımızın hatırı sayılır bölümü, mantıken inanılmaz olanı kabul edecek yapıdadır."* Bu düşüncede, kitlesel panik ve histeri yaratacak bir potansiyel yatıyor. Üçüncüsü de, Amerikan Hava Savunması'nın yararlanma olasılığıdır. Herhangi bir saldırıda, bir silahı fantomdan ayırt edemeyiz. Burada kullanılan "fantom" kélimesi ilginçtir. Çünkü CIA'nın direktör yardımcısı, 1952 Kasım'ında yazdığı kısa notunda şöyle diyordu:

"Amerikan savunma tesisleri çevresinde, yüksek irtifalarda büyük bir hızla uçan açıklanamayan cisimlere ait gözlemlerin, doğal bir

birçok raporun dosyalardan kaybolduğunu gösterdi. Diğer ajanslara ve hatta Beyaz Saray'a gönderilen birçok mektup, aynı resmi cevabı aldı: "Uçandaire diye bir şey yoktur!" Peki o zaman belgeler neden kayıp? Yer Gözlem İstasyonu bilgi istediğinde, ancak birkaç kâğıt ele geçirildi. Bunların bazıları öyle "sterilize edilmiş" ki, ancak üstün zekâlı bir okuyucu anlayabilirdi. Yer Gözlem İstasyonu, mahkemelere başvurdu. 14 aylık yorucu ve yasal bir faaliyetten sonra hükümet, 15 Aralık 1978'de 1000'e yakın belgeyi açığa çıkardı. Bu Yer Gözlem İstasyonu için ve genelde uçan-

olaydan ya da bilinen tipte hava araçlarından kaynaklanması mümkün değildir."

Her şeyi biliyorlar

Bunun ışığında 1952 Ağustos'unda **Edward Tauss**'un (O zamanki Bilimsel HaberAlma Bürosu Silahlar ve Teçhizatlar Bölüm Başkanı), CIA'nın konunun takibine "devam etmesini" ('başlamasını' değil!) önermesi şaşırtıcı değildir. Tauss şöyle diyordu:

"Bununla birlikte CIA'nın ilgisini ya da ilişkisini yansıtan bir kanıtın, basının ya da halkın eline geçmesi özellikle engellendi. Çünkü böyle

bir ilginin kanıtlanması, telaşlanmaya eğilimli basının ve halkın yayımlanmamış gerçeklerin Amerika hükümetinin elinde olduğu gerçeğini onayladığı alarmını vermelerine sebep olur."

Açıkça görülüyor ki hükümet -en azından CIA-, uçandaire olayının gerçekliğine inanıyordu. Alarm, hükümet tarafından verildi. Hükümetin bildiğini kendine saklamasına karar verildi.

CIA sonuçlarını kabul etmiş görünse de, Robertson Paneli'nin raporu, söylenmiş son söz değildir. Amerikan Hava Kuvvetleri, her şeyden önce, 1969'a kadar yani Condon Komitesi sonuçları yayımlanıncaya kadar Mavi Kitap Projesi'ni elinde tuttu. Bu arada Mavi Kitap'ta ABD Hava Kuvvetleri'nin ve diğer savunma birimlerinin bütün gerçeği söyleyip söylemedikleri biraz kuşkuludur. Amerikan Deniz Kuvvetleri'nden, Delbert C. Newhouse adındaki bir çavuş tarafından 1952 yılında çekilen fotoğrafın başına gelenler, CIA'nın gerçek tepkisini gösteren ilginç bir kanıttır.

CIA'nın taktığı maske

Öte yandan Amerikan Hava Kuvvetleri'nin Mavi Kitap Projesi ile ilgili çalışmalarının bu

Araştırma Müdürü Todd Zechel (solda) ve Yer Gözlem'in Müdürü William H. Spaulding (sağda) uçandaireler sorununu tartışıyorlar (üstte).

D.C. Newhouse'ın çektiği fotoğrafların bazıları incelendi. Bilgisayarla yakından alınan fotoğraflarda bunların bir kuş (altta) ve bir uçak (altta, sağda) oldukları belirtildi.

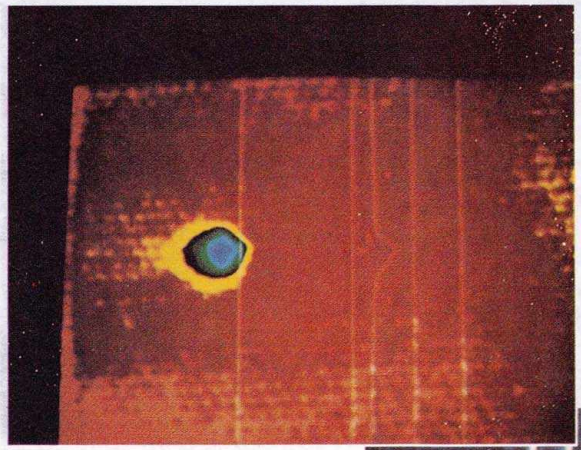

kadar kısa zamanda, boşa çıkmasına şaşırmamak gerekir. Todd Zechel, şöyle diyordu: *"Mavi Kitap gerçekte bir aldatmacadan başka bir şey değildi. Öncelikle CIA tarafından yürütülen gizli araştırmayı saklıyordu. Mavi Kitap'a destek olmak aslında bir israf olacaktı. Çünkü CIA tarafından yürütülen araştırma tekrarlanacaktı. Bunun için, biraz da farkında olmayarak, Mavi Kitap'ın aldatıcı görünüşü CIA'nın tarihteki en büyük hilekârlığı başarıyla yapmasını sağladı."*

Batı dünyasının güvenliği

Yer Gözlem İstasyonu tarafından ele geçirilen belgeler, CIA'nın uçandaire araştırmalarına önem verdiğini gösterdi. Bu belgelerin arasında dışarıdaki Amerikan elçilikleri tarafından doldurulan sayısız uçandaire gözlem raporu vardı: Sadece İspanya'da 1973 ve 1974 yılları arasında 9 aylık bir sürede, 25 olay oldu. Tunus'ta birçok tanığı olan çok sayıda olay, radarla izlemeler, polis raporları vardı. Konuyla ilgilenen Askeri Güvenlik Şefi General **Balma**, Amerikan 6. Filosu'nun bu cisimler her neyse, üzerine ışık saçıp saçamayacağını öğrenmek istedi. 7 yıl sonra, 1976'da Condon Raporu'ndan hemen sonra, hükümetin güya uçandairelerle ilgisi kalmadı. Fakat, elçilik sadece bu olayı ve 1976'da rapor edilen sayısız olayları değil, bütün uçandaire raporlarını CIA'ya, Savunma Örgütü'ne, Ulusal Güvenlik Konseyi'ne, Savunma ve Dışişleri bakanlıklarına gönderdi.

Elbette ki gökte görülen her şeyi saptayabileceklerini söylemek, hükümetin çıkarlarına uyuyordu. Çünkü Batı Birliği'nin güvenliği bu tavra dayanıyordu. Fakat bu olay, örtbas etmenin, halk arasında heyecanın ya da ümitsizliğin yayılmasını önlemek amacıyla yapılmadığını gösterdi. Eğer bir uçandaire olayına tanık olursanız, bilin ki CIA Araştırmalar Müdürlüğü'nden (Gizli Servisler) ve Ulusal Araştırma Servisi'nden gelen kişiler insanları rahatsız ediyorlar (kutu içindeki yazıya bakınız).

Dahası, belki bundan da çirkin bir oyun oynanıyor. Çünkü HaberAlma örgütleri, uçandaire tartışmasını kapatmaya çalışır gibi görünürlerken aslında olayları körüklüyorlar.

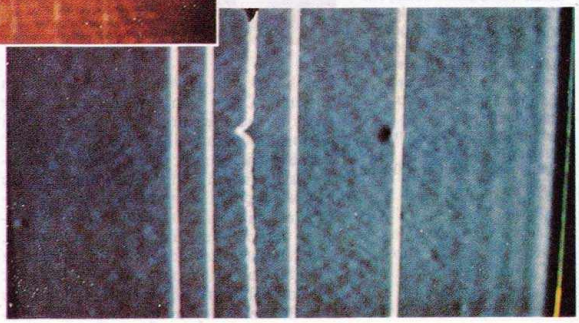

Yüzlerce insan yuttu:

"Şeytan Üçgeni" doymuyor!

Gemiler ve uçaklar, uzun bir süredir Kuzey Atlantik'teki geniş bir bölgede esrarlı bir şekilde kayboluyorlar. Birçok kişi, yörenin lanetli ve kötü güçlerin yuvası olduğuna inanıyor. Aşağıdaki yazıda Bermuda Üçgeni'ndeki gizemin çözümü için öne sürülen görüşler ve örnekler inceleniyor.

DÜNYANIN NERESİNDE olursa olsun, sohbet sırasında konuşmaya çeşni katmak için Bermuda Üçgeni'nden söz edilmesi bile, insanı derin bir şekilde düşündürmeye yeterlidir. Üçgen, öykülere, romanlara, filmlere, televizyon dizilerine ve belgesellere; gazete ve dergi makalelerine geniş olarak konu oldu. Üçgen, Puerto Rico ve Bermuda arasında çekilen hayali bir çizgi ile California kıyıları arasında kalan bölgeden oluşuyor. Burada çok sayıda uçağın ve geminin hiçbir iz bırakmadan kaybolduğu biliniyor. Düzinelerce araştırmacı ve yazar, kaybolmaların nedenini, henüz bilim tarafından açıklanamayan bir olgu ya da güce bağlıyorlar.

Bermuda Üçgeni ve **İz Bırakmadan** adlı, en çok satan kitaplar listesinde yer almış iki önemli kitabın yazarı **Charles Berlitz** şöyle diyor:

"Büyüklü küçüklü bir sürü tekne, geride enkaz dahi bırakmadan tayfalarıyla birlikte sanki başka bir boyuta çekilmiş gibi, bir anda yok olmuşlardır... Kaydedilmiş olaylar arasında dünyanın başka hiçbir yerinde bu kadar çok sayıda, bu kadar ani ve açıklanamaz, kaybolma olayları yoktur."

Charles Berlitz, Bermuda Üçgeni'ndeki kaybolma olaylarının olağanüstü nedenlerden kaynaklandığını belirtiyor (üstte).

Atlantik'teki Bermuda adaları görülüyor (altta). Pek çok esrarengiz olayın merkezi burası mı?

Lanetli bir bölge

Görünmeyen Sahipler adlı kitabın yazarı **Ivan T. Sanderson** da benzer ifadeler kullanıyor: *"Bu bölgedeki kayıp sayısı, dünyanın başka yerlerindeki kayıp sayılarının toplamından daha fazladır."* **John Wallace** ise, **Kayıp Hapishane** adlı kitabında şunları yazıyor: *"Açıklamasız, habersiz, benzersiz ve nedensiz biçimde bu bölgede meydana gelen felaketler devam ediyor."*

Bermuda'nın nesillerdir anlatılagelen kötü bir ünü olduğu söyleniyor. Bu bölgedeki 300 kadar adacık, 1515'te **Juan de Bermudez** tarafından keşfedildi. Adalarda insanların yaşaması için uygun bir iklim, bol bol taze yiyecek ve su vardı. Ayrıca Okyanus ortasında gemiler için iyi bir ikmal ve bakım merkezi olabilecek konuma sahipti. Ama bütün bunlara rağmen, keşfedildikten 100 yıl sonrasına kadar buralara kimse yerleşmedi. **Shakespeare**'in, **Kraliçe Elizabeth** döneminin kaba saba denizcileri için "Bermuda'nın lanetlenmiş ölümlüleri" demesi, herkesi korkutuyordu. Gemiciler, buraların şeytanlara ait olduğu gibi olumsuz düşünceler geliştiri-

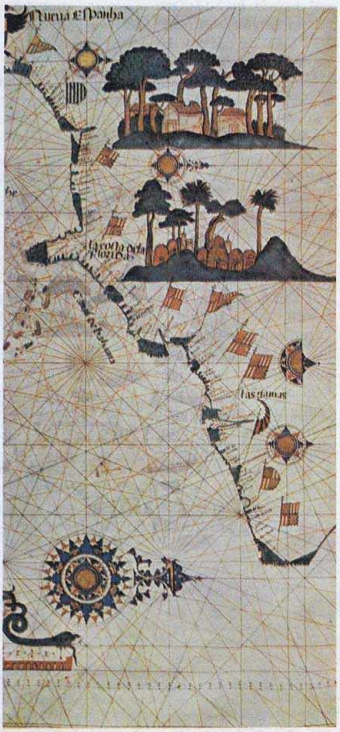

1563'te Lazaro Luis tarafından yapılan ve Florida kıyılarını gösteren bir harita görülüyor. Kristof Kolomb, 15. yüzyılda bugün Bermuda Üçgeni olarak adlandırılan bu bölgede seyretmişti. Tuttuğu notlarda, pusula iğnelerinin burada dikey durduğunu belirtiyordu. Ayrıca bu notlarda denize düşen "büyük bir ateş sütunu"ndan da söz ediliyordu (solda).

ABD Deniz Kuvvetleri'ne ait beş bombardıman uçağı 1945 Aralık'ında kayboldu. Uçaklar Florida kıyıları boyunca eğitim uçuşu yapmak için Fort Lauderdale Havaalanı'ndan kalkmışlardı. Ama bütün aramalara rağmen uçaklardan ve 14 kişilik mürettebattan hiçbir iz bulunamadı. Havacılık tarihinin en esrarlı olaylarından biri olan bu olaya, 1872'de tayfalarıyla birlikte kaybolan Mary Celeste gemisinin anısına "Göğün Mary Celeste'i" deniyor (altta).

yorlardı. Hiç kimse bu düşüncelerin nedenini bilmiyor. Belki bunun akla yakın bir açıklaması, bölgede o zamanlar da şimdiki gibi insanların ve gemilerin anlaşılmaz biçimde kaybolmaları olabilir.

Kaybolanlar kataloğu

Konuyla ilgilenen araştırmacılar bölgedeki kaybolmaların kaydedildiği bir katalog hazırladılar. Buna göre olayların başlangıç tarihi 1800'de "USS Pickening" gemisinin kaybolmasıyla başladı. Ardından 1854'te Rio de Janeiro'dan Jamaika'ya giderken "Bella" adlı bir İngiliz gemisi kayboldu. Ama gemi tehlikeli biçimde yüklenmiş olduğundan ve alabora olabileceği bilindiğinden, bu olay o kadar telaş yaratmamıştı.

1866'da İsveç'e ait "Lotta" adlı bir yelkenli gemi, Üçgen tarafından yutuldu. 2 yıl sonra İspanyol bandıralı bir ticaret gemisi habersizce kayıplara karıştı. 1872'de "Mary Celeste"in tayfaları yok oldu (bkz sayfa 900 ve 1052). Tekne, Azorlar'la Cebelitarık arasında, denizde sürüklenirken bulundu. Bu bölge Bermuda Üçgeni'nin kabul edilen sınırlarının oldukça uzağındaysa da, konuyla ilgili tartışmalarda Mary Celeste olayı da yer aldı.

1880'de "Atalanta" adlı İngiliz okul gemisi, denizcilik okulu öğrencileri ve müretebattan oluşan 290 kişiyle birlikte kayıplara karıştı. Bunu 1884'te İtalyan yelkenlisi "Miramon" olayı izledi.

1902'de Alman gemisi "Freya" Manzanillo'dan (Küba), Punta Arenas'a (Şili) giderken, başıboş halde Üçgen'in içerisinde bulundu. Mürettebattan eser yoktu. Geminin gördüğü hasara bakılırsa, güçlü bir fırtınaya yakalanarak sürüklendiği ve yana yattığı anlaşılıyordu. Ama işin en ilginç yanı, o günlerde bölgede böylesine güçlü bir fırtına olmamıştı. Hava raporu kayıtları incelendiğinde havanın günlük güneşlik olduğu anlaşılıyordu.

"Çabuk gelin!"

1918'de "Cyclops" adlı büyük bir maden şilebi kayboldu. Gemide telsiz bulunmasına rağmen hiçbir yardım çağrısı alınmamıştı. Nihayet 1925'te, Japon şilebi "Raifuku Maru" dan böyle bir mesaj alındı. Ama bu, olayın esrarını daha da artırmaktan başka bir şeye yaramadı. Çünkü telsizci şöyle sesleniyordu: *"Tehlike şimdi hançere benziyor. Çabuk gelin!"* Hançere benzeyen bu tehlike neydi? Yoksa, paniğe kapılan telsizci gemiyi yutan korkunç ve tanımlanamaz bir şeyi hançere benzeterek mi anlatmaya çalışıyordu?

Bundan 13 yıl sonra, 1938'de gökyüzünün masmavi, denizin sakin olduğu bir günde, "Anglo-Australian" adlı buharlı bir gemi bölgede seyrediyordu. Gemiden, *"her şey yolunda gidiyor"* diye olağan bir mesaj alındı. Ama bir daha gemiyi kimse görmedi.

Çeşitli adlarla anılıyor

Kristof Kolomb'un bu sularda seyrettiği günlerden beri Bermuda Üçgeni gemileri yutuyor. Ama, 1945'e kadar bu durum pek dikkat çekmedi. Bu tarihte, ABD Deniz Kuvvetleri'ne ait beş bombardıman uçağı, oldukça garip ve yardım isteyen bir dizi mesaj gönderdikten sonra kaybolmuşlardı. Birkaç yıl sonra yazar **Vincent Gaddis**, bölgeyi "Bermuda Üçgeni" olarak adlandırdı. Yazarlar arasında bölgenin adı ve sınırları üzerine fikir birliği olduğu söylenemez. Adı ve sınırları değişik bölgelerin var olduğu ileri sürülüyor. Bu bölgelerin adları Şeytan Üçgeni ve Kayıp Hapishane'dir. Aralarında en küçükleri olan Bermuda Üçgeni, İngiltere ve Eire genişliğindedir. En genişleri olan Kayıp Hapishane, Kuzey Atlantik Okyanusu'nun yaklaşık, yarısını kaplar.

Charles Berlitz, **Richard Winer, John Wallace Spencer,** Vincent Gaddis, **John Godwin, Ivan T. Sanderson, Thomas Jeffrey, Alan Landsberg** ve daha birçok araştırmacı, Üçgen'in esrarının fırtına ya da benzeri doğal olaylarla açıklanamayacağını belirtiyorlar. Bu kişiler, tutucu bir bilimsel bakış açısıyla, kaybolma olaylarının nedeninin açıklanamayacağına inanıyorlar.

Garip mesajlar

1948 Ocak'ında, bir İngiliz savaş uçağı Azorlar'dan Bermuda'ya gidiyordu. Yolun sonuna doğru uçaktan şöyle bir mesaj alındı: *"Hava güzel, her şey yolunda. Tespit edilen saatte yolculuğun tamamlanacağını umuyorum."* Ama uçak hiçbir zaman Bermuda'ya varamadı. Enkazı ya da hayatta kalanları bulmak için araştırma yapıldığı sırada, uçaktan gelen çok zayıf birkaç mesaj saptandı. Charles Berlitz şöyle diyor: *"Bu mesajlar, çok uzak bir yerden ya da uzaydan gönderilen son sözlere benziyordu."*

Ivan T. Sanderson, yeryüzünde Bermuda Üçgeni gibi 12 lanetli bölge" bulunduğunu öne sürüyor. Gemi ve uçakların bu bölgelerdeki kaybolma oranı, başka yerlerdekilerden çok fazladır (üstte). Genellikle Bermuda Üçgeni olarak adlandırılan yöre, Florida, Puerto Rico ve Bermuda noktaları arasında kalan bölgedir. Bazı araştırmacılar, bu bölgenin sınırlarını haritada Kayıp Hapishane ve Şeytan Üçgeni olarak gösterilen alanlara kadar genişletiyorlar (altta). DARKMALT

Aynı yılın aralık ayında bir Douglas DC-3 tipi uçak, Puerto Rico'dan Florida'ya giderken yok oldu. Pilot, bu kez de nedeni anlaşılamayan garip bir mesaj göndermişti: *"Yere yaklaşıyoruz... Güneye yalnızca 80 km kaldı... Şimdi Miami'nin ışıkları görünüyor... Her şey yolunda."* Birkaç dakika sonra Miami bu mesaja karşılık verdiyse de, hiçbir cevap alamadı. Uçaktan ses seda çıkmıyordu. DC-3'ün kaybolduğu yerde suyun derinliği yalnızca 6 metreydi. Düşmüş olabileceği tahmin edilerek hemen arama çalışmalarına başlandı. Ama ne bir ceset, ne de enkaz bulundu.

Başka yerlerde de var

Herhalde en dikkat çekici açıklamalardan biri de, Ivan T. Sanderson'un Bermuda Üçgeni'nin dünyada tek olmadığını belirtmesidir. Sanderson yeryüzünün çeşitli yörelerinde, havada ve denizde meydana gelen çok sayıda kayıp olayının geçtiği yeri işaretledi. Ulaştığı sonuçlara göre, "lanetli anaforlar" dediği bu yerlerden yeryüzünde 12 tane vardı. Sanderson, Görünmeyen Sahipler adlı kitabında şöyle diyor: *"Dünyanın her yanında çok sayıda uçak, gemi ve denizaltı, insan eliyle yok ediliyor. Ama bu bölgelerde insanların neden olduğu kaybolma olaylarından çok daha fazlası meydana geliyor."*

Bu tür "lanetli anaforlardan" birinin Japonya kıyılarında olduğu uzun zamandan beri biliniyor. Yüzlerce yıldan beri Şeytan Denizi denilen bu yerde, küçük balıkçı tekneleri esrarengiz biçimde kayboluyor. 1950-1954 arası en azından dokuz büyük şilebin

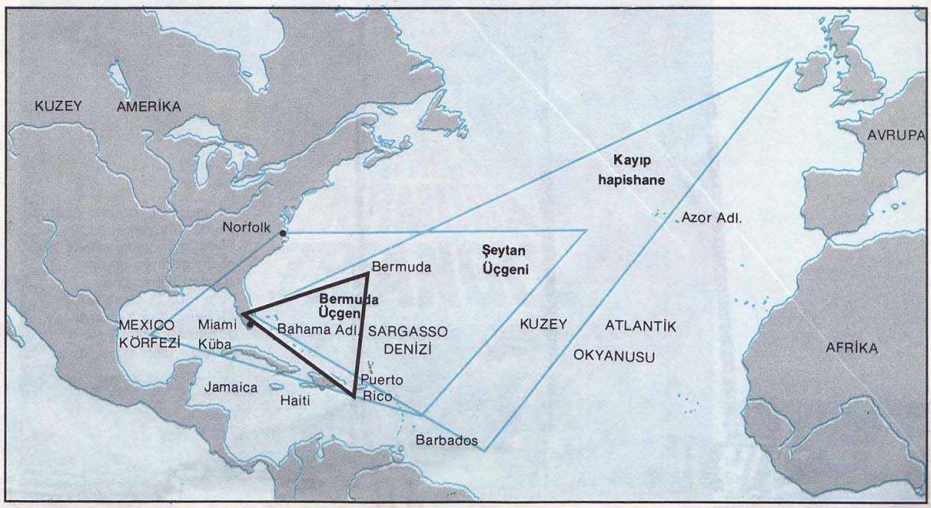

burada kaybolduğu saptandı. 1955'te araştırma gemisi "Kaiyo Maru 5", inceleme için bölgeye gönderildi. Gemide bir grup bilim adamı da bulunuyordu. Ama gemiden hiçbir haber alınamayınca, ilgililer telaşa kapıldılar. Kaiyo Maru 5 mürettebatı ve bilim adamları grubuyla birlikte ortadan kaybolmuştu. Sonunda, Japonlar buranın resmen tehlikeli bölge olduğunu ilan ettiler.

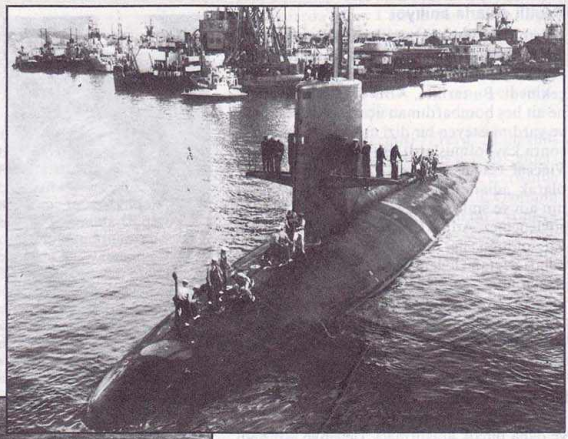

"Bir neden bulamıyoruz"

Ama ABD yetkilileri hâlâ Japon meslektaşları kadar cesaretli değiller. Bermuda Üçgeni'nin tehlikeli bölge olduğunu bir türlü açıklamıyorlar. Aslında burada olağanüstü birtakım olaylar olduğunu da kabul etmiyorlar. Ama bazen dikkatsizce söylenen kişisel görüşlerin, bu resmi görüş açısıyla uyum içinde olmadığı görülüyor. Örneğin; Deniz Kuvvetleri sözcülerinden biri, bir keresinde

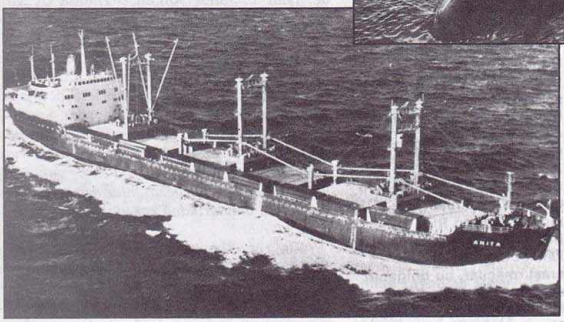

şunları ağzından kaçırdı: *"Orada sürekli olarak garip bir şeyler olduğunu biliyoruz. Gerçi bunu her zaman bilmiyoruz ama, görünür bir neden bulamıyoruz."* Üçüncü Deniz Sahası'nda görevli bir istihbarat görevlisi teybe alındığı biçimiyle şöyle konuşuyordu: *"Bu şeyi Deniz Kuvvetleri'nde hiç kimse ağzına almak bile istemez. Öyle görünüyor ki, üst makamlar bu konudaki cehaletlerini kamuoyundan gizlemeye çalışmaktan başka bir şey yapmıyorlar."*

Başka bir uygarlık mı?

Araştırmacılar arasında, Bermuda Üçgeni'ndeki "bu şey" hakkında çok az bir fikir bir-

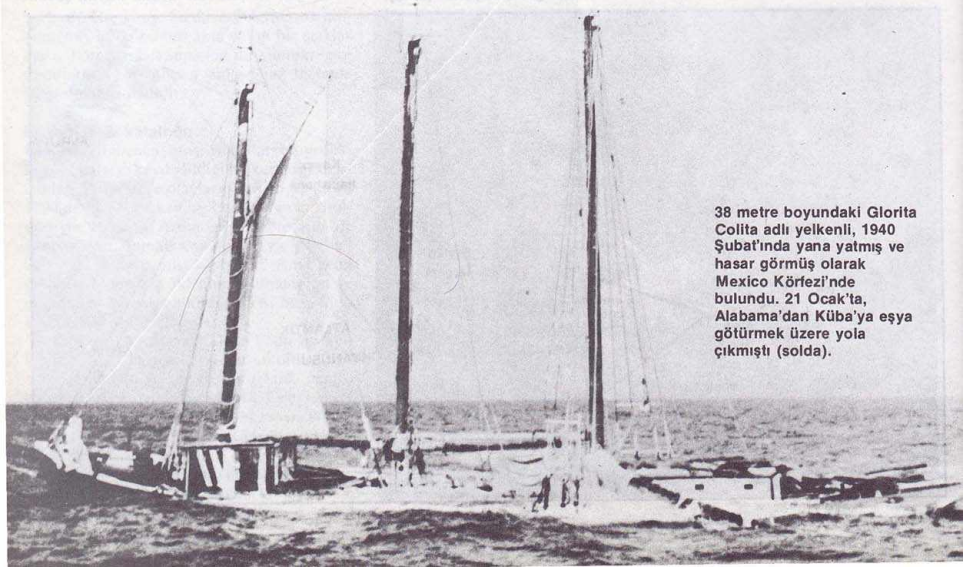

38 metre boyundaki Glorita Colita adlı yelkenli, 1940 Şubat'ında yana yatmış ve hasar görmüş olarak Mexico Körfezi'nde bulundu. 21 Ocak'ta, Alabama'dan Küba'ya eşya götürmek üzere yola çıkmıştı (solda).

Azor Adaları'nın güneybatısında 1968 Mayıs' ında Scorpion adlı ABD nükleer denizaltısı 99 mürettebatıyla battı. Bu bölge Bermuda Üçgeni'nin oldukça uzağında olmasına rağmen Scorpion, Üçgen'in kurbanları arasında sayıldı. Araştırma için oluşturulan bir kurul, denizaltının batış nedenini saptayamadı (solda).

Anita adlı Norveç şilebi, Norfolk'un Virginia Limanı'ndan Hamburg'a kömür götürmek üzere 21 Mart 1973'te yola çıktı. Geminin geçeceği bölgede fırtına çıktı ve şilep birkaç gün sonra kayboldu. 32 tayfadan hiçbiri kurtulamadı (altta, solda).

liği vardır. John Walace Spencer, sorunun çözümünün uçandairelerle ilgili olduğuna inanıyor. Kaybolan gemilerin ve uçakların, aslında, *"Gezegenimizden uzak bir yere götürüldüğünü"* söylüyor. Spencer'in tersine gökyüzüyle değil yeryüzüyle ilgilenen Ivan T. Sanderson'un daha değişik bir yaklaşımı var. Sanderson, kaybolmaların, deniz tabanında ya da daha da aşağılarda yaşayan gelişmiş bir uygarlıkla ilişkili olabileceğini varsayıyor. Buna göre, insan türü üzerinde deneyler yapmak için belirli zamanlarda gemiler ve uçaklar götürüyor.

Zaman kaymaları

Diğer varsayımlar, zamanın hızlı ya da yavaş aktığı veya hiç olmadığı başka bir boyuta açılan küçük bir kara delikle ilgilidir. Bu teori çok saçma görünebilir. Ama genç pilot **Bruce Gernon**'un başından geçenler pek öyle olmadığını gösteriyor. Gernon 1970'te küçük uçağıyla uçarken garip bir bulutun içine girdi. Miami'de yere indikten sonra, mümkün olan süreden yarım saat erken geldiğini fark etti. Acaba Gernon bir süre başka bir boyutta uçup, sonra tekrar üç boyutlu dünyamıza mı dönmüştü? Ama uçuş planı kayıp olduğu için, anlattıklarını deneyip sınama olanağı da yoktu.

Saatleri 10 dakika geriydi

Benzer bir durum, başka bir uçağın başına da geldi. Eastern Hava Yolları'na ait uçak seferden dönüyordu. Miami Havaalanı kontrol kulesi, radardan uçağın inişe hazırlanışını izliyordu. Ama kocaman uçak aniden radarda görünmez oldu. Yakınlara bir yere düşmüş olabileceği düşünülerek bütün yardım ekipleri harekete geçirildi. Bu sırada uçak tekrar göründü ve sağ salim indi. Radar ekranında tam 10 dakika süreyle görünmemişti. Uçaktan inen mürettebat ve yolcular şüphe çekebilecek hiçbir şey söylemediler. Her şey normal görünüyordu. Ama, yolcuların kol saatleri de dahil, uçaktaki tüm saatlerin 10 dakika geri oluşunun nedeni de bir türlü açıklanamadı.

Bilinmeyen doğa yasaları

Bermuda Üçgeni'nin garip bir yer olduğu ve burada garip olaylar döndüğü açık. Bugüne değin yüzlerce gemi ve uçak hiçbir iz bırakmadan kayboldu. Bunların çok azı güçlükle birkaç kelime mesaj gönderebildi. Geride bir enkazın ya da benzer bir izin bulunabildiği çok az olay vardır. **Şu Garip Dünya** adlı kitabın yazarı John Godwin şöyle diyor: *"Olağanüstü olayların geçtiği anlarda hava koşullarının tekdüze denecek kadar güzel ve sakin olduğunu gördük. Gemilerin ve uçakların esrarlı biçimde kaybolmaları, henüz bugünkü bilim tarafından ele alınmamış bir nedenden mi kaynaklanıyor? Doğa yasalarının anlatıldığı ders kitaplarında hâlâ eksik birkaç paragraf mı var?"* Böyle olup olmadığını zaman gösterecek...

Bermuda Üçgeni gerçek bir gizem taşıyor mu, yoksa abartılmış bir mit mi? Sayfa 1245'de.

Bermuda Üçgeni, 1978'de çevrilen bir filme konu oldu. Richard Friedenburg tarafından yönetilen filmde Brad Crandall ve Donald Albee de rol aldılar (solda).

Hipnozla geçmiş yaşama dönüş

Yeniden doğmak kanıtlanıyor

Araştırmacılar, kişinin hipnoz altında geçmiş yaşamlarını tekrar "yaşamalarının" mümkün olduğunu öne sürüyorlar. "Ekminezi" adı verilen bu uygulama ile çarpıcı kanıtların elde edildiği de belirtiliyor. Arkadaşımız Cem Çobanlı, bu tür örnekleri ele aldı.

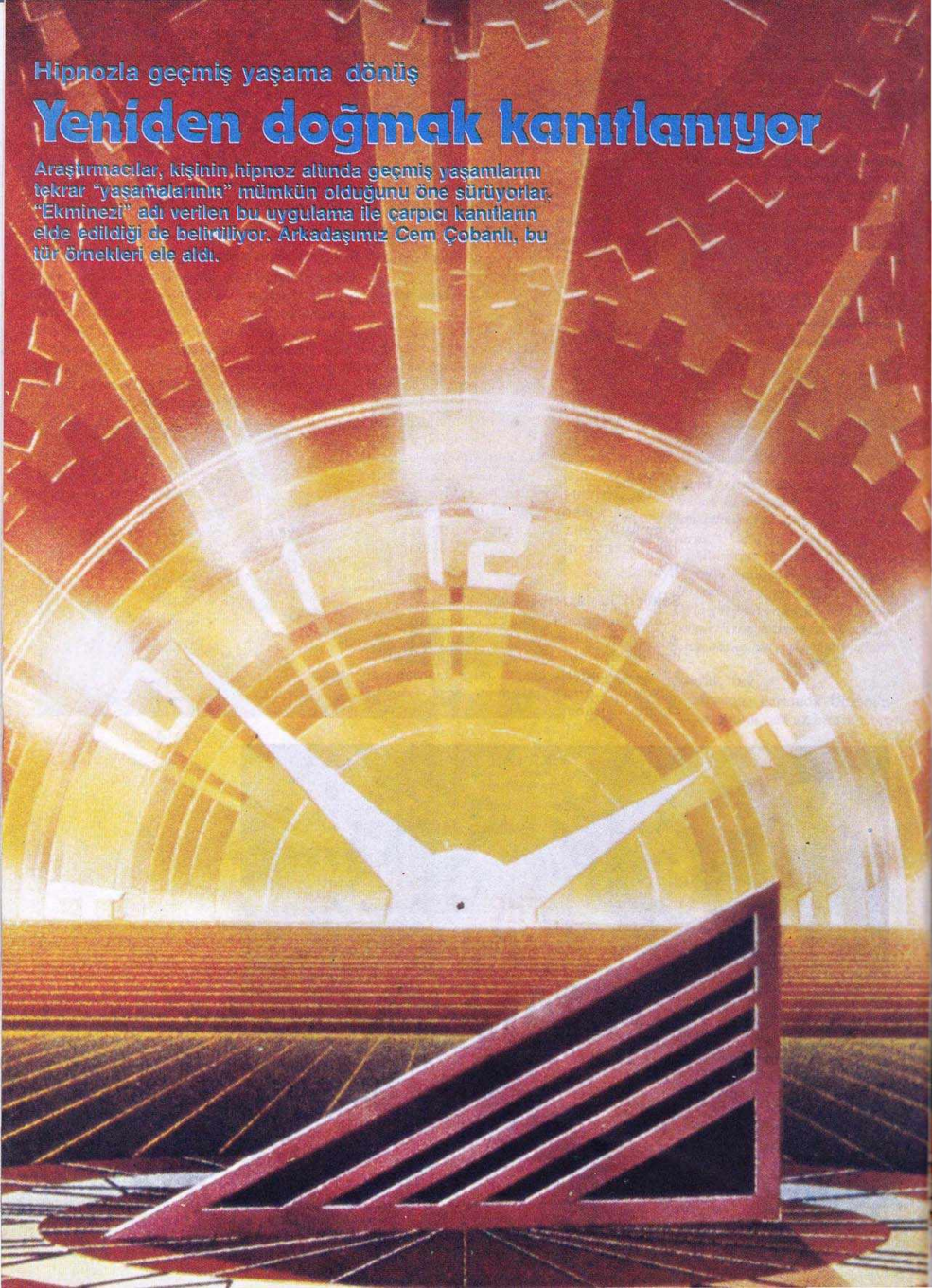

İNSANIN, YAŞAMININ herhangi bir döneminde görüp geçirmiş olduğu tüm olayları en küçük ayrıntısına varıncaya değin tekrar "yaşamasının" mümkün olduğu öne sürülüyor. Bu durumda, insan doğasının en önemli niteliklerinden biri olan "unutma" olayı, bir noktadan sonra bilinen anlamını yitiriyor. Metapsişik araştırmacılar, ruha giren ve hiçbiri kaybolmayan izlenimlerin, herhangi bir zamanda tüm tazelikleriyle ve kendilerine eşlik eden fikir ve duygu öğeleriyle tekrar canlanması haline "ekminezi" adını veriyorlar.

Ekminezi sözcüğünün Yunanca "ektos" ve "mnimi" sözcüklerinden türetildiği ve "hafızanın gerilere gitmesi" ya da "geçmişi yeniden yaşamak" anlamına geldiği belirtiliyor. Ekminezi yöntemi, aslında bir tür hipnoz uygulaması olarak biliniyor. Nitekim hipnotizörler ve psikoterapistler öteden beri tedavi amacıyla hastaları üzerinde bu tür bir uygulama yapıyorlar.

Yeniden doğmanın başlıca kanıtı

Fakat ekminezinin asıl kullanım alanının reenkarnasyon (yeniden doğmak) konusu ile ilgili olduğu anlaşılıyor. Ekminezi yolu ile geçmiş yaşamlara ilişkin olayların ortaya çıkarılabileceğini fark eden ilk kişi, metapsişik araştırmacı **Albert de Rochas** oldu. Rochas, bir ekminezi çalışması sırasında, deneğin kendi yaşamı ve kişiliği ile hiç ilgisi olmayan birtakım yabancı olaylardan söz etmeye başladığını görünce, deneğin bir önceki yaşamı ile karşı karşıya olduğunu anladı.

Trans altında binlerce yıl öncesine giden Amerikalı denek Kalvin Widenar (solda).

Psikolog ve hipnotizör Irvin Mordes, ilginç ekminezi araştırmalarıyla tanınıyor (altta).

Kalvin Widenar, 2000 yıl öncesinde. Widenar'ın o yaşamında bir Mısırlı firavunun oğlu olan Kallikrates olduğu saptandı. Widenar az sonra hiyeroglif yazacak (ortada).

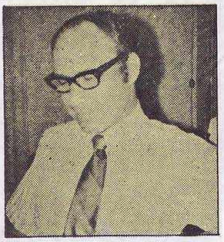

Kalvin Widenar, daha doğrusu Kallikrates, bir firavunun oğlu olarak bir törende görülüyor (üstte).

Araştırmacılar bugün, gene doğmak ile ilgili başlıca kanıtların ekminezi yolu ile elde edildiğini vurguluyorlar. Sözgelimi İngiliz hipnoterapist **Arnall Bloxham** şöyle diyor: *"Ekminezi ile geçmiş yaşamlarına dönen kişilerin çoğu, bu uygulamanın kendilerine yardımcı olduğuna inanıyorlar. Nitekim önceki yaşamlarınızda yaptıklarınızı hatırlayabiliyorsanız, aynılarını bu yaşamınızda da yapabilirsiniz."*

Dâhiler geçmişlerini biliyorlardı

"Geçmiş çok önemlidir. Dün yaşadığınızı bilmeseydiniz, bugün birçok şeyi bilmeniz mümkün olmayacaktı. Şundan eminim ki, geçmişteki tüm büyük müzisyenler ve sanatçılar önceki yaşamları hakkında bir şeyler biliyorlardı. Bundan ötürü de küçük yaşlardan itibaren birer dâhi olarak nitelendirildiler."

Anlamlı yanlışlar

Arnall Bloxham, ekminezi deneyleri sırasında deneklerinin bazen küçümsenmeyecek "yanlışlar" yaptıklarını da belirtiyor. Buna örnek olarak da **Jane Evans'**ın Ortaçağ Fransa'sındaki yaşamını gösteriyor (Bkz. sayfa 184). Evans o yaşamında, **Allison** adında bir hizmetçi kızdı. Efendisi, tarih kitaplarında ayrıntılı bir şekilde yer alan, **Kral VII. Charles'**ın danışmanı **Jacques Coeur** idi. Evans'ın, Coeur'un yaşamı ve kişiliği hakkında verdiği bilgileri tarihi kayıtlar doğruluyordu. Fakat Evans, daha doğrusu Allison, bir yerde akıl almaz bir yanlış yapmıştı.

Ona göre Coeur hiç evlenmemişti. Oysa gerçekte evliydi, hatta beş tane de çocuğu vardı. Bloxham'a göre bu yanlışlığın ilginç bir nedeni vardı. Çünkü Allison, efendisine duygusal bir yakınlık duyuyordu. Bu nedenle onu başka birisiyle paylaşmak istemiyordu. Bloxham kendisine yöneltilen eleştirilere karşı, bu olayın çarpıcı bir örnek oluşturduğunu söylüyor:

"Eğer Jane Evans, Jacques Coeur'un yaşamını, iddia edildiği gibi tarih kitaplarından okumuş olsaydı, onun evli olduğunu bilmesi gerekirdi! 'Rolünü' de buna göre oynar ve bu tür bir yanlış yapmazdı."

20. yüzyılda bir eski Mısırlı

1970 yılında, Amerika'da Washington'da ilginç bir ekminezi seansı yapıldı. Seansı yöneten psikolog-hipnotizör **Irvin Mordes** idi. 28 yaşındaki **Kalvin Widenar** ise denek olarak seansa katılmıştı.

1942 yılında Amerika'nın Philadelphia kentinde dünyaya gelen Kalvin Widenar, yarıda kalan bir lise öğreniminden sonra Hollywood'un film dünyasına girmeye çalıştı. Başaramayınca bir süre bir kuaför okuluna devam etti. Bir zaman sonra da bir başka alana yönelip, oto alım-satımı yapmaya başladı. Sıradan bir Amerikan vatandaşı olan Widenar'ın kısa yaşamöyküsü böyle.

Fakat Mordes'in ekminezi seansında, derin bir hipnotik trans altında yüzlerce yıl

öncesine giden Widenar'ın öyle pek de "sıradan bir vatandaş" olmadığı anlaşıldı.

2000 yıl önceden konuşuyor

Tarih: M.Ö. 343, yer: Mısır. Mordes deneğe sordu: *"Siz kimsiniz?"* Denek, derin transta zorlukla dudaklarını kımıldattı: *"Kalli... kra... tes... sum... tamarah..."* Widenar eski Mısır dili olduğu anlaşılan bir dilde konuşmasını sürdürdü: *"An tom tahn no Amon. On tahratesset tamarah..."*

Az sonra ellerini iki kez çarptı. Ayağa kalkarak belinden kılıcını sıyırıyormuş gibi yaparak ileriye doğru atıldı. Tüm bunlar, orada hazır bulunan izleyicileri ve uzmanları çok heyecanlandırmıştı. Denek biraz sakinleştikten sonra, Irvin Mordes ona bir kâğıt ve kalem uzatarak şöyle dedi:

Hiyeroglif yazıyor

"Büyük Kallikrates, halkımıza bir mesaj yazar mısınız?" Widenar kalemi eline alıp bir süre inceledikten sonra hiyeroglif yazısıyla yazmaya başladı. Sonradan hiyeroglifleri inceleyen uzmanlar şaşkınlıklarını dile getirdiler. Çünkü bunlar sıradan birinin yazamayacağı kadar kusursuzdu.

"Dua etmeye başladı"

Daha sonra Kallikrates, orada bulunanlardan birinden bir kılıç alırmış gibi yaparak, kılıcı başının üzerinde tuttu ve kalın bir sesle bağırdı. Ardından bir örtüyü başının üzerinde tutarak batıya döndü ve dua etmeye başladı. Dua sırasında, **Ausar, Tehuti** gibi birtakım Mısır Tanrılarının adlarını saydı. Araştırmacı **Wallis Budge**'a göre bunlar Osiris ve Thoth'un 2000 yıl önceki söyleniş biçimleriydi.

Şarlatanlıkla suçlanıyorlar

Baltimore Metapsişik Araştırmalar Derneği'nin açıklamasına göre, Kalvin Widenar'ın kayıtlara geçirilmiş 20'ye yakın geçmiş yaşamı var. Bu arada ekminezi yolu ile elde edilen bu bilgilere karşı çıkan çok sayıda kişi de var. Bunların arasında gerek Mordes'i gerekse Widenar'ı şarlatanlıkla ve delilikle suçlayanlar da var. Fakat Mordes, deneylerin, uzmanlar ve çok sayıda izleyici önünde yapıldığının da unutulmaması gerektiğini söylüyor. Mordes ayrıca kendilerini suçlayanlara şöyle karşı çıkıyor:

"Ancak uzmanlar bilebilir"

"Kallikrates, tarihi kayıtlara göre, 30. Sülale'nin son temsilcisi 2. Nectanebo'nun oğludur. Bu ada, herhangi bir tarih kitabında rastlanmaz. Hele Kallikrates adı kitaplarda hiç geçmez. Gerek bu iki tarihi kişinin yaşamlarının, gerekse de eski Mısır'daki yaşam şeklinin ayrıntılarını ancak konunun uzmanları bilebilir. Durum böyleyken Widenar'ın, 2000 yıl önceki Mısır'ın dini, kültürel ve toplumsal niteliklerini olduğu gibi yansıtması nasıl açıklanabilir? Ben, tüm bunların, Widenar'ın eski Mısır'da yaşadığına ilişkin kanıtlar olduğuna kesinlikle inanıyorum."

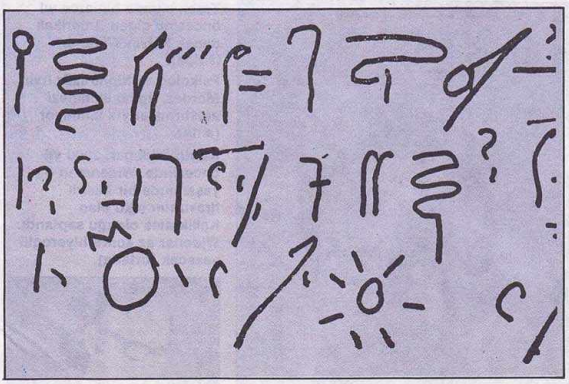

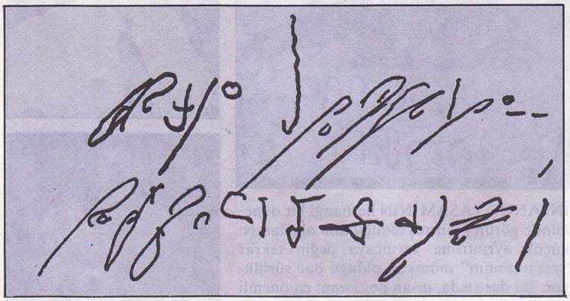

Ekminezi uygulaması ile elde edilen binlerce yıllık ilginç yazı örnekleri (üstte).

Kalvin Widenar'ın trans altında yazdığı özgün hiyeroglif örnekleri (sağda).

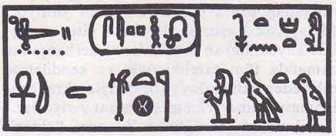

Bilim dışı bir tutum

Öte yandan Baltimore Üniversitesi'nde görevli bir psikolog olan **Jerome Rubi**'nin şu sözleri de oldukça düşündürücü:

"Bugünkü evren görüşümüze uygun düşmüyor diye bu tür ruhsal olayları gerçekdışı olarak nitelemek, açıkça bilim dışı bir tutumdur. Şunu unutmamak gerekiyor. Bugünkü bilimsel başarılarımızın hemen hemen tümü, kısa bir zaman öncesine değin olanaksız ya da mantık dışı olarak nitelendiriliyordu."

Daha fazla bilgi için:

Ruh ve Kâinat, Dr. Bedri Ruhselman, Gayret Kitabevi, 1946.
Ekminezi, Bilim Araştırma Merkezi, 1978.
Geçmişi Yeniden Yaşadılar, Dr. Helen Wambach, Ruh ve Madde Yayınları, 1985.
Ruh ve Madde, Sayı: 7, 8, 15, 34, 51, 52, 214.

Çözümsüz bir bilmece:

Kaspar Hauser

Wegner Herzog'un 1975'te çevirdiği filmde Bruno S., Kaspar Hauser'i canlandırıyor. Bu şaşırtıcı çocuk hâlâ bir merak konusudur. Onun hakkında bir sürü kitap yazıldı. Buna rağmen onun gerçek kimliği hâlâ bilinmiyor (solda).

Kaspar'a yapılan ilk saldırı. Bu saldırı, bakıcısı Dr. Daumer'in evinde yapıldı. Maskeli saldırgan Kaspar'a vurdu ve kaçtı. Çocuk bodrumda baygın bir halde bulundu (altta).

Kaspar Hauser'in esrarengiz bir şekilde öldürülmesiyle, adı her yerde yeniden konuşulmaya başlandı. Araştırmacılar yıllardır onun kim olduğunu, nereden geldiğini yoğun bir şekilde araştırıyorlar. Fakat bugüne kadar en küçük bir ipucuna bile rastlanmadığı da bir gerçek!

KASPAR HAUSER'İN yaşamöyküsü 1829 yılının ağustos ayında yayımlandı ve Nuremberg'deki insanları hayal kırıklığına uğrattı. Çünkü yazılanlar Hauser'in geçmişi hakkında yeni bir bilgi getirmiyordu. Bu sadece herkesçe bilinen, Hauser'in hapiste geçen yaşamının daha ayrıntılı bir öyküsünden başka bir şey değildi. Ayrıca öykü bir sürü yakıştırma söylentilerle süslüydü. Öyle ki gerçekler bu söylentilerle karşılaştırılınca, oldukça sönük kalıyordu.

7 Kasım 1829'da Kaspar, **Dr. Daumer**'in bodrumunda bulundu. Başından yaralanmıştı. Yere serilmiş yatıyordu. Yukarı taşındı ve yatağa yatırıldı. Sonradan iddia edildiği gibi 'kara yüzlü' bir adamın onu vurduğuna ilişkin bir bilgi yoktu.

Kasaba halkı koruyor

Nurembergliler çok korkmuştu. Bunu Kaspar'ın düşmanları olduğu şeklinde yorumladılar. Onlara göre bu kişiler Kaspar'ın yayımlanan bu öyküsünden rahatsız oldular. Daha doğrusu öykünün bazı sırların ortaya çıkmasına neden olacağından korktular. Kasaba, bu "ünlü çocuğun" yeni bir saldırıya maruz kalmasından korkuyordu. Kaspar, kasaba meclisinin kararıyla gizli bir

adrese yerleştirildi. Bir polis tarafından korunuyordu. Fakat verdikleri vergilerin bir ismi yaşatmak için kullanılması kasaba halkını hoşnut etmedi.

"Olağanüstü bir oyuncak"

Neyse ki bir çözüm bulunacaktı. Bir İngiliz aristokratı olan **Lord Stanhope,** olaya ilgi gösterdi. Kaspar'ı evlat edinmek istedi. Nuremberg meclis üyeleri, Kaspar'ın geçici olarak Lord Stanhope'un himayesine verilmesini kabul ettiler. Bu, bir bakıma çocuğun bakım giderlerinin hafiflemesi anlamına geliyordu. Lord Stanhope, çocuğu arkadaşlarını eğlendirecek olağanüstü bir oyuncak olarak görüyor gibiydi. Kaspar'ı Avrupa turuna çıkardı. Onu birçok büyük prenslik ve krallıkların saraylarında teşhir etti.

Bu tam bir başarıyla sonuçlanmadı. Kaspar yeni bir eğlence olarak ilgi toplamadı. Bazı Bavyeralı krallık mensupları eğer kendi adları bu olaya karıştırılırsa lordu, mahkemeye vermekle tehdit ettiler. Bir zaman sonra Kaspar ile Lord Stanhope arasında kavga çıktı. Sonunda 1839 yılında Stanhope, Nuremberg Meclisi'ne başvurdu. Kaspar'ın 40 km uzaklıktaki Ansbach kasabasında devamlı olarak arkadaşı Dr. **Meyer**'in nezaretinde kalması için izin istiyordu. Fakat Nurembergliler Kaspar'la bağlantılarının tamamen kopmasını istemiyorlardı. Stanhope'un hatırı sayılır bir etkinliği vardı. Sonunda bir anlaşmaya vardılar.

Geri zekâlı deniyor

Bu kez Kaspar'ın vasiliği Meyer'in eline geçti. Doktor onu Protestan kilisesine yazdırdı. Onu pratik konularda eğittiği gibi, Latince ve tarih dersleri de verdi. Fakat Kaspar hiçbir gelişme göstermedi. İçine kapanık ve dalgın biri oldu. Meyer'in davranış biçiminden hoşlanmıyor gibiydi. Artık bir "hayranlar kitlesinin" odak noktası değildi. Öğrenmeyi reddetse de olurdu. Meyer kızarak Kaspar'ın akıl yeteneğinin çok abartıldığını söyledi. Kaspar'ın 8 yaşındaki bir çocuğun zekâsına sahip olduğunu açıkladı. Lord Stanhope'un ilgisi kaybolmaya başladı.

Kim bıçakladı?

Kaspar, Nuremberg'e dönmeyi arzuluyordu. Orada bıraktığı arkadaşlarını özlüyordu. 1933'te Nuremberg'e kısa bir ziyaret yaptı. Bu kısa ziyaret, özlemini daha da artırdı. Fakat Kaspar'ın daha başına gelecekler vardı.

14 Aralık 1833'te Kaspar Hauser Dr. Meyer'in evine soluk soluğa koşarak girdi. Sol yanını tutuyordu. *"Adam bıçakladı... bıçak... park... çabuk git... cüzdan verdi"* diye bir şeyler haykırıyordu. Sonra kanlar içinde yere yığıldı.

Ansbach parkında Kaspar'ın bıçaklandığı noktayı gösteren bir anıt (en üstte).

Kaspar Hauser'in mezarı. Mezar taşında şöyle yazıyor: "Zamanının bir bilmecesiydi. Doğumu bilinmiyor, ölümü esrarengiz" (üstte).

Kaspar'ın durumu ciddiydi. Bıçaklanmıştı. Bıçak, göğsünün sol tarafına saplanarak akciğer ve karaciğerini zedelemişti. Kaspar saldırıyı anlatmayı başardı. İfadesine göre, uzun, siyah favorili, siyah ceketli, garip bir adam ona yanaşarak *"Kaspar Hauser sen misin?"* diye sordu. Kaspar Hauser evetledi. Bunun üzerine adam, ailesi hakkında ona bilgi vereceğini vaat ederek, Ansbach şehir parkına götürdü. Orada Kaspar'a bir cüzdan uzattı. Kaspar cüzdanı açarken adam onu bıçakladı ve kaçtı.

Esrarengiz mesaj

Polis saldırganı yakalamak için hemen harekete geçti. Fakat saldırganın izine rastlanmadı. Cüzdan, Kaspar'ın düşürdüğü yerde bulundu. Cüzdanın içinde sadece bilmece gibi karmakarışık bir not vardı. Bir aynada okunacak şekilde ters yazılıydı. Mektupta şöyle

yazıyordu:

"Hauser neye benzediğimi, nereden geldiğimi, kim olduğumu sana söyleyecektir. Ben Bavyera sınırından... nehir üzerinden... Adım MLO."

3 gün sonra öldü

Mesajın saçma sapan oluşu bazılarının saldırıyı Kaspar'ın kendisinin uydurduğuna inanmalarına neden oldu. Ansbach Polis Şefi **Hickel,** çocuğu yaralı halde yatarken sorguya çekti. Fakat çocuk hep, *"Bunu ben yapmadım"* diyordu. Bu onun son sözleri olacaktı. 17 Aralık 1833 tarihinde Kaspar Hauser öldü.

Herzog'un filminden Kaspar Hauser'in ölümüne neden olan saldırıyı temsil eden sahne. Kaspar eve ulaşmayı başardı. Fakat yaraları ağırdı. Üç gün sonra, 17 Aralık 1833 tarihinde öldü (altta).

Olay, bütün Bavyera halkı üzerinde tepki yarattı. Saldırganın kimliği hakkında bilgi verecek kişiye büyük ödüller vaat edildi. Fakat kimse yardımcı olmadı. Kaspar'ın cenazesinde büyük bir kalabalık vardı. Gömülüşünü seyredenler ona dikilen mezar taşının Kaspar'ın yaşamını özetlediğini gördüler. Mezar taşında şöyle yazıyor: *"Burada Kaspar Hauser yatıyor. O, zamanının bilmecesiydi. Doğumu bilinmiyor, ölümü esrarengiz."*

Hiç iz yok!

Hauser'in öldürülüşü olayındaki garip ayrıntılar, onun etrafını kuşatan bir esrar perdesi oluşturuyor. Son vasisi Dr. Meyer, çocuğun ilgi çekmek için kendi kendisini yaraladığını söylüyor. Meyer bunun çocuğun muhtemelen Nuremberg'e gönderileceğini hesaba katarak yaptığına inanıyor. Fakat, bıçak ona umduğundan fazla zarar vermişti. Kaspar'a yapılan her iki saldırıya da hiç kimse tanık olmadı.

Her iki yarayı da kendisi açmış olabilir. Polisin, öldürücü saldırının geçtiği Ansbach bahçelerini didik didik aradığı bildirildi. Fakat Kaspar'ınkilerden başka ayak izleri bulunamadı. Zamanlama da oldukça önemli olabilirdi. İlk saldırı Kaspar'ın yaşamöyküsünün yayımlanmasından sonra meydana geldi. Bu saldırı küçümsendi. İkinci saldırı da şöhreti kaybolmaya başladığı sıralarda gerçekleşti. Bu saldırı, adının hemen tekrar gündeme gelmesini sağladı.

Çeşitli yaklaşımlar var, ama...

Fakat belki de Kaspar'ın düşmanları (eğer varsa) onun ölmesini istediler. Arkadaşlarının birçoğu, onun bir suikasta kurban gittiğini söylüyorlardı. Onlara göre saklayacak bir şeyleri olan bazı kimseler onun doğruluğuna gölge düşürmek istediler. Yahut daha büyük bir olasılıkla konuşmasını engellemek için bu saldırıyı emrettiler. Zaten ikinci saldırıyla da onu tamamen susturdular. Eğer bu saldırılar birbirleriyle ilişkiliyse o zaman Hauser'i dört yıldan fazla bir zaman izleyip onu ortadan kaldırmanın yeterli bir nedeni olmalı.

Daumer'in evindeki saldırı, acemice bir öldürme girişimi olabilir. Çünkü Kaspar bağırdığında söz konusu saldırgan paniğe kapılıp kaçtı. Kaspar oldukça seyrek yalnız bırakılırdı. Bu yüzden katil uygun bir zamanını kollamak için epey beklemek zorunda kalmış olabilir. Bu da saldırılar arasındaki uzun zaman boşluğunu kısmen açıklayabilir. Eğer cinayetin nedeni Kaspar'ı susturmaksa, Burgermeister Binder gibi Nuremberg'in ileri gelenlerinin, Kaspar'ın ölümünden sonraki esrarlı ölümlerini de göz önünde bulundurmakta yarar vardı. Acaba Kaspar onlara ne söylemişti?

Başka bir gezegenden mi?

Kaspar Hauser'in kısa yaşamındaki birçok bilinmeyen nokta ve halkın gözü önünde geçirdiği 5 yıl, araştırmacıları şaşırtmaya devam ediyor. Onun görünüşü, davranışları ve yaşamı üzerinde kılı kırk yaran araştırmalar yapıldı. Ansbachlı işadamı **Anselm von Feuerbach**'ın yaptığı yorum, bu olayın dünyadışı yaratıklarla ilişkisi olduğunun bir kanıtı olarak görülmesine neden oldu:

"Kaspar değişik kelimeler ve düşüncelere sahipti. Onda doğadaki sıradan olayların sadeliği ve görünüşü vardı. Uygar yaşamın konforundan, geleneklerinden ve gerekliliklerinden müthiş nefret ediyordu. Buna rağmen öyle olağanüstü fiziksel, zihni ve sosyal bir tabiatı vardı ki biri onun başka bir gezegenden geldiğini düşünebilir."

Kaspar Hauser'in yaşamı kitaplara, romanlara ve oyunlara konu oldu. **Werner Herzog,** 1975'te **"Kaspar Hauser'in Gizemi"** adlı bir film çevirdi. Tüm bu tür girişimler, bu bilmeceyi çözmeye yönelikti. Fakat bir soru hâlâ cevaplanmadan kaldı: Kaspar Hauser kimdi?

Daha fazla bilgi için:
Kaspar Hauser, the child of Europe, Carlo Pietzner, Rudolf Steiner Library 1965.
Caspar Hauser, the enigma of the century, Jacob Wasserman, Rudolf Steiner Publications (New York), 1973.

İnsan beyninin fiziksel nesneleri etkileyebilme gücü olarak tanımlanabilinen psikokinezi, laboratuvar koşulları altında denendiğinde elle tutulur bir sonuca varılamıyor. Ancak, psikokinezi, parapsikolojinin insan merak ve sabrını en çok zorlayan bir uzantısı olmayı sürdürüyor... Aşağıdaki yazıda konuyla ilgili bilimsel bulgulardan söz ediliyor.

Madde, zihne yeniliyor...

TÜM PARAPSİKOLOJİ olayları içinde psikokinezi ayrıcalıklı bir yere sahiptir. Çünkü deney yoluyla bu konuda bir saptamada bulunmak çok zordur. Oxford sözlüğü, bu sözcüğü şöyle tanımlıyor: *"Fiziksel nesneleri arada fiziksel bağıntı olmadan, zihin gücüyle hareket ettirebilme olayı."* Yani olayı gerçekleştiren, zihin. Bu güç, etkilediği olaylar açısından çeşitlilik gösteriyor.

Sözgelimi bazı olaylarda bu güçle metal parçaları bükülürken, bazen de nesneleri havaya kaldırma, hareket ettirme olayları gerçekleştiriliyor. Zihin gücü birtakım kimyasal reaksiyonların seyrine de etkili olabiliyor. Örneğin bir fotoğraf filminin oluşumu sırasında ya da kan veya deri dokusunun gelişimi sırasında bu güç kendisini gösterebiliyor. Tüm bunlar arada direkt bir temas olmaksızın gerçekleşiyor ve tutucu fizik terimleri, olayı açıklamada yetersiz kalıyor...

Laboratuvarda deneniyor...

Kısaca PK olarak da adlandırılan psikokinezinin uzun bir geçmişi var. En azından 17. yüzyıla kadar uzanıyor. O dönemde **Sir Francis Bacon** bu konuda bir araya getirdiği düşüncelerini kontrol etmek için iskambil kâğıdı açmak ya da zar atmak gerektiğini ima etmişti. (Burada deneklerin kapalı kâğıtlara hükmedip istenen kâğıdı getirme yeteneği ya da zarın istenen sayıyı göstermesine zihinsel yolla etkili olma yeteneği kastediliyor.) Ama ondan 200 yıl sonra Dr. **J.B. Rhine,** 50 yıllık bir çalışma birikimiyle psişik olayları kontrol edebilmek amacıyla, onları laboratuvar koşulları altında incelemeyi denedi.

Ruh, gündeme geliyor

19. yüzyılın ortalarında spiritüalizmin doğuşunun hemen ardından bu konuda ciddi aşamalar kaydedildi. 1854'te, İsviçre'de **Kont Agénor de Gasparin,** masaları hareket ettirme üzerine yaptığı deneylerini yayımladı. Kitabında, fiziksel temas olmaksızın, insanın nesneleri hareket ettirebileceği fikrini savunuyordu. Bu fikir, daha sonraki yıllarda Cenevre Akademisi'nden Prof. **Marc Thury** tarafından savunuldu. Aynı görüşü paylaşan gruplar, adamakıllı ayrıntılı, geniş çapta deneylerden sonra oldukça bağımsız olarak şu sonuca vardılar: Doğada bugüne dek tanımlanmamış bir güç olarak gördükleri şeyin adını "ruh" koymak gerekiyordu. "Ruh" fikrini gündeme getirerek bir açıklama yapılması gerekiyordu.

Bu arada Amerika'da, Pennsylvania Üniversitesi'nden Prof. **Robert Hare,** ruhçuluğu "sıradan bir saçmalık", "utanç veren bir kötüye kullanma" olarak yorumluyordu. Fakat laboratuvar koşulları altında hazırlanmış bir dizi titiz deney, fikrini değiştirmesine neden oldu. Hele bir keresinde boş bir yaylı terazinin ibresinin, üzerinde 8 kiloluk bir ağırlık varmışçasına sarsıldığını görünce o da spiritüalizm yanlısı oldu.

Yeni bir enerji

1870 Nisan'ında iki seçkin parapsikolog, iyi kontrol edilmiş ve belgelenmiş 29 adet deney yaptılar. Deneycilerden biri, güçlü medyum **D. D. Home** (Bkz. sayfa 74) idi. Diğeri ise döneminin ileri gelen bilim adamlarından **William Crookes** idi. Crookes'a talyum elementini bulduğundan dolayı Kraliyet Grubu Üyeliği verilmiş, daha sonra da şövalyelik unvanına layık görülmüştü.

Crookes, kısa süre sonra Home'un gerçekten çeşitli psikokinetik güçler taşıdığını gördü. Bir grup insanın gözü önünde Home, masaları sürüklüyor, nesneleri harekete geçi-

İlerlemiş dakikalarında bir psikokinezi celsesi. Çoğu kişinin denediği, buradaki gibi bardağı hareket ettirme olayı, gerçek psikokinezi olayına çok yakın bir örnektir (solda).

1853'e doğru, İsviçre'de Kont Agénor de Gasparin tarafından yönetilen bir psikokinezi celsesinde, masayı hareket ettirme çalışmasını anlatan çağdaş bir resim. Gasparin'in çalışmalarının dökümü, 1854'te yayımladığı kitabında yer aldı. İnsanın bir olayda direkt olarak faaliyet gösterebildiğini savunuyordu (altta).

İletişim ve Telekinezi Araştırmaları Grubu (SORRAT) üyeleri bir masayı yükseltiyorlar. SORRAT araştırmacıları, psikokinezi olayında oldukça başarılıydılar. Celse başladıktan kısa süre sonra olaylar çok düzenli bir biçimde işlemeye başlıyordu (üstte).

Anna Vinogradova, psikokinezi yoluyla bir dolmakalemi hareket ettirmişti. Moskova'da gerçekleştirilen bu deney, fotoğraflandı (altta).

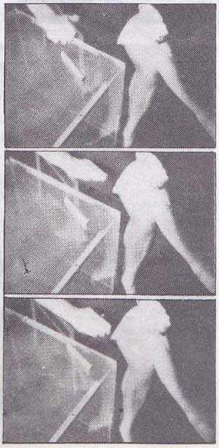

riyor ve aralarında Bayan Crookes'un da olduğu ağır vücutları havalandırıyordu. Bu türden birçok güç, ölçümlenip kaydedildi. Crookes içtenlikle, bunun yeni bir tür enerji olduğunu savunuyordu. Psişik güç dediği bu varlığın psikolojik olaylarla kesin bağlantısını açıklayan ilk kişiydi. Psişik yetenekler insanın zekâ durumuyla yakından bağıntılıydı.

470 olay kaydedildi

Daha sonraki deneyler Crookes'un yaklaşımlarına uyuyordu. Home ile yaptığı deneyler, birçok kez Avrupalı bilim adamlarınca tekrarlandı. Aralarında Nobel'e layık görülmüş **Charles Richet,** fizikçi **Sir Oliver Lodge** ve denek olarak da İtalyan medyum Bayan **Eusapia Palladino** vardı. Bayan Palladino, 20 yılı aşkın bir süredir bu tür araştırmalarda medyum olarak bulunuyordu. İngiliz SPR grubundan 3 kişilik bir ekiple son derece başarılı bir çalışma gerçekleştirdi. Ekibin başında **Everard Feilding** vardı ve yıl 1908'di. Palladino gerçek bir şeyler yapmakta güçsüz kaldığında normalüstü olaylarda da pek varlık gösteremiyordu. Ama ekip yaklaşık 470 olay ile ilgili kayıtlar tutmuştu. Bunlar gerçekten çok tatmin edici olaylardı. 263 sayfalık bir rapor hazırlayan Feilding ve iki arkadaşı, olaylara olumlu bir tavırla tanıklık ettiler.

Havada uçuşan eşyalar!

PK'ye ilişkin daha çok kanıta gerek duyulursa, Polonyalı medyum **Stanislawa Tomczyk**'in durumuna bakmak yeterli deniyor. Aralarında Feilding'in de bulunduğu bir grup araştırmacı, 1912-14 yılları arasında birlikte çalıştılar. Tomczyk, nesnelerin sadece dış kenarına dokunarak havada uçmalarını

Polonyalı medyum Stanislawa Tomczyk (solda). 1912-1914 yılları arasında bir grup psişik araştırmacı tarafından PK yetenekleri üzerinde çalışıldı. Tomczyk, durup dururken tam bir kötü ruh (poltergeist) tepkileri gösteriyordu. Ancak bu, kontrolü dışındaydı. Sonradan, hipnoz yoluyla bunun üzerinde kontrol sağladı.

sağlayabiliyordu. Kaşıklar, kibrit kutuları ortalıkta dönüyor, yükselip alçalıyorlardı.

Milyonda bir olasılık

1934'te, Dr. **J.B. Rhine** (Bkz. sayfa 598) Kuzey Carolina'daki Duke Üniversitesi'ndeki laboratuvarında PK'nin istatistiksel çözümlemesine başladı. Rhine, bir PK deneyinin geçtiği odadan kanıt toplamaktansa, Bacon'ın getirdiği fikri uygulamayı yeğliyordu. Bir zar atma olayında kişinin konsantre olup zarı etkilediğini görmek ilginçti. Rhine, yoğun çalışmalar sonucunda bir zar fırlatma makinesi geliştirdi. Makinede dikkat edilen nokta, kişinin fiziksel olarak zarın sonucunu etkileyememesi idi. Gerek psişik yetenek taşıyanlar, gerekse sıradan insanlar üzerinde deneyler yapıldı. Sonuçlar özenle kaydedildi. Bazen olasılık hesapları milyonda bir tutuyordu. Çalışmasını tamamlarken Rhine şu sonuca vardı: PK, telepati ve durugörü gibi tekrarlanıp kendini gösteren olaylar deneysel bir gerçektir. Herkesin sahip olduğu bir yetenektir...

Soruları cevaplayan masa

PK'nin insan zihninin bir ürünü olduğu ortada. İngiliz psikolog **Kenneth J. Batcheldor,** 1964'te bir grup arkadaşıyla birlikte olumlu düşünceler taşıyarak bir dizi deney yaptı. Sonuçta insanın çok inandığı şeylerin gerçekleşebileceğine inandı. 200 kadar celse yapıldı. Bunların çoğu teybe kaydedildi. Grup, çalışmalardan birçok sonuca vardı. Celselerden birinde etrafında oturulan masa, sorulan sorulara sallanıp ileri geri giderek cevap vermeye başladı. Bir başka gün olsa o masayı yerinden oynatmak olanaksızdı. Herkesi açık buzdolabı önünde duruyormuşcasına soğuk bir ürperti sardı. O sırada, sandalyedekilerden biri yere düştü. Sanki bir çelik el sandalyeyi altından çekmişti.

İngiliz medyum Suzanne Padfield (altta). Psişik araştırmacı Benson Herbert (en altta), Padfield'ın bir demet polarize ışın üzerinde etkili olabildiğini keşfetti.

Olağanüstü Rus medyum

Toronto'da Philip grubu ve SORRAT araştırmacıları ile görüşen Batcheldor grubu şu sonuca varmıştı: PK, istenen şeyleri yerine getirebilmenin bir yolu. Ancak kontrolden çıktığında da bilinçaltındaki her isteğin emrine girebilir. Bu durum, 19. yüzyıl ruhçularının başlıca sorunlarından biriydi. 1960'lı yıllarda ortaya çıkıp '68'de meşhur olan 1920 doğumlu **Nina Kulagina,** Leningradlı güçlü bir medyumdu.

Deneylerinde % 80 başarı sağlıyordu. Bu deneyleri filme almış, böylece bir hile olmadığını kanıtlamıştı. Küçük nesneleri kendisine yaklaştırıp uzaklaştırıyor havada asılı bırakabiliyordu. Bir keresinde iki tabağı havada birbirine taşıttı. Daha da önemlisi, Dr. **Sergeyev**'e göre, bir kurbağanın kalbini durdurmuş, bir başka kez de akvaryumdaki ölü balığı diriltmişti.

Kulagina'nın gücüne çok inanan **Benson Herbert,** onunla ilgili bir anısını şöyle anlatıyor: *"Kulagina, 1973'te, Leningrad'taki bir otelde yapılan bir deney süresince kolumu tuttu. Dayanılmaz bir ısı hissettim. Bu Kulagina idi, mümkündür, diye düşündüm. Eğer bir yarım saat daha tutsaydı, herhalde kurbağanın akibetine uğrayacaktım. Neyse ki birçok medyum gibi Kulagina da yeteneğini şifa için kullanıyor. Akvaryumdaki balığı diriltmesi de bunu gösteriyor."*

Zihin gücüyle ibreyi oynattı

Kulagina'yı deney sırasında gösteren bir filmi izledikten sonra, izleyenlerden biri olan New Yorklu tıp teknisyeni **Felicia Parise,** bunları gözüyle görmek istedi. Kendisinin de nesne-

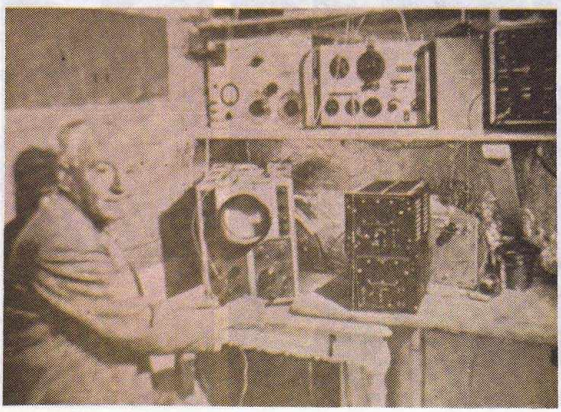

Çocukların ve ilk gençlik çağındakilerin psikokinetik güce sahip oldukları sık sık görülmüştür. Bunlardan June Knowles (solda) bir fanus içindeki plastiği hareket ettirirken, Californialı David Shepherd (altta), metalleri bükmekte ustaydı.

leri hareket ettirme konusunda çalışmaları vardı. Bir plastik şişeyi kamera önünde zihin gücüyle hareket ettirerek kamera alıcısının önüne getirmeyi başardı. Bu, bir iki aylık bir çalışma sonucunda gerçekleşti. Bir keresinde bir elektronik göstergenin ibresini hareket ettirmeyi denemesi istendi. İbre, 15 derecelik bir açı yapıp durdu.

Graham ve **Anita Watkins**, metal ibrenin yanına bir mıknatıs koydular. Fakat 15 derecelik açı bozulmadı. Düzeneğin yönü değiştirilince metal ibre de kuzeye döndü. Eski durumuna getirilince 15 derecelik açı da yeniden oluştu. İbre, manyetik alan kuvvetine karşı koyuyordu. Parise, bunu bir başına sağlamıştı.

Birçok deney daha yapıldı...

Parise, ikinci bir Kulagina olma yolundaydı. Ancak Kulagina, PK çalışmalarına son verdi. Gerekçesi, çalışmalarının kendisinde gerilim yaratmasıydı. Aynı yıl, **Matthew Mannig** üç yıl sürecek bir laboratuvar çalışmasına girişti. Ancak sağlığı bozulunca o da kenara çekildi. Benson Herbert, onun çalışmalarını polarize ışık demeti üzerinde etkili olan İngiliz medyum **Suzanne Padfield**'inkilerle birlikte yayımladı. Bu arada Amerika'da New Yorklu sanatçı **Ingo Swann** ile birlikte çeşitli laboratuvar deneyleri yapıldı. Oldukça başarılı olan bu deneyler sırasında ısı yükselmesi kaydedildi ve bu, bir manyetometrede (ya da jeneratör sayacında) toplandı. Grafik gösterge tablosunda birbirini etkileyen ısı dalgaları izlendi. DARKMALT

Yeni yöntemler geliştiriliyor

Bu konuyla ilgili deneyler arasında metal büken **Uri Geller** (Bkz. sayfa 721 ve 773) ve Prof. **John Hasted**'ın Londra-Birbeck Koleji'ndeki deneyleri iyi biliniyor. **Ted Serios**'ın da düşünce fotoğrafları ile ilgili çalışmaları da (Bkz. sayfa 516) hemen hemen bunlarla eşit üne sahip. Teknolojideki ilerlemeler ve araştırma yöntemlerindeki gelişme çabaları PK medyumlarının henüz sınırları saptanmamış yetenekleri sayesinde bir yarış içinde görünüyor.

Rhine şöyle söylüyor: *"Tüm bunlar hayal gücümü ve düşünce ufkumu genişletiyor. Zihin, insanın sokakta yürürken içinde taşıdığı bir güçtür. Ve bu gizemli güç tüm nesneleri etkileyebiliyor..."*

Fizikçi, biyolog ve psikologlara alarm! PK, hesaba katılmalı. Eğer insanın tüm doğasını ve zihin gücünü anlamak istiyorsak, PK ve diğer psişik olgular araştırılmalı!..

Nihat Kral, uzaylılarla görüştüğünü iddia ediyor

"21 Ağustos 1987'de savaş çıkacak"

Dünyanın birçok bölgesinde, zaman zaman bazı kişiler uzaylılar ile görüştüklerini, onlardan çeşitli bilgiler aldıklarını iddia ediyorlar. İzmirli Nihat Kral da bunlardan biri. Uzaylıların kendisine birtakım yetenekler kazandırdığını ve dünyanın geleceğine ilişkin kehanetler verdiklerini öne süren Nihat Kral ile arkadaşımız Ata Nirun görüştü, Erkan Sevinç görüntüledi.

GÜNÜMÜZDEN EN ÇOK 50 yıl kadar önce, insanlar cinlerle, perilerle karşılaştıklarını söylerler ve bu tür öyküler dilden dile dolaşıp, dururdu. 20. yüzyılın bu son döneminde, artık cinlere, perilere kolay kolay inanılmıyor. Genellikle bu tür öyküleri duyanlar, gülüp geçiyorlar. Oysa, bu olay ortadan kalkmış değil. Sadece, cinlerin, perilerin yerini artık uzaylılar almış durumda. Uzayın derinliklerinde yaşayan akıl sahibi bu canlıların da, iyileri ve kötüleri var. Seçtikleri bazı insanlarla ilişki kurdukları, sık sık iddia ediliyor. Venüslülerle uzun süre buluşan ve sonra Venüs'e gittiği öne sürülen **George Adamski,** bir Satürnlü olduğunu söyleyen **Howard Menger,** bunların en ünlülerinden.

Bütün bu kişiler, Batı dünyasından. Şimdi bunlara bir de Türk katılıyor. Yazımızın konusu olan kişi, uzaydan gelen insanlarla konuştuğunu iddia ediyor. Kendisi, ayrıca bazı olağanüstü yeteneklere de sahip. Ama, olayın en ilginç yanı, ortada geleceğe yönelik bazı kehanetlerin olması. Söz konusu kişi, İzmirli **Nihat Kral.** Kendisi **BİLİNMEYEN** ekibinin önünde ilginç deneyler yaptı ve

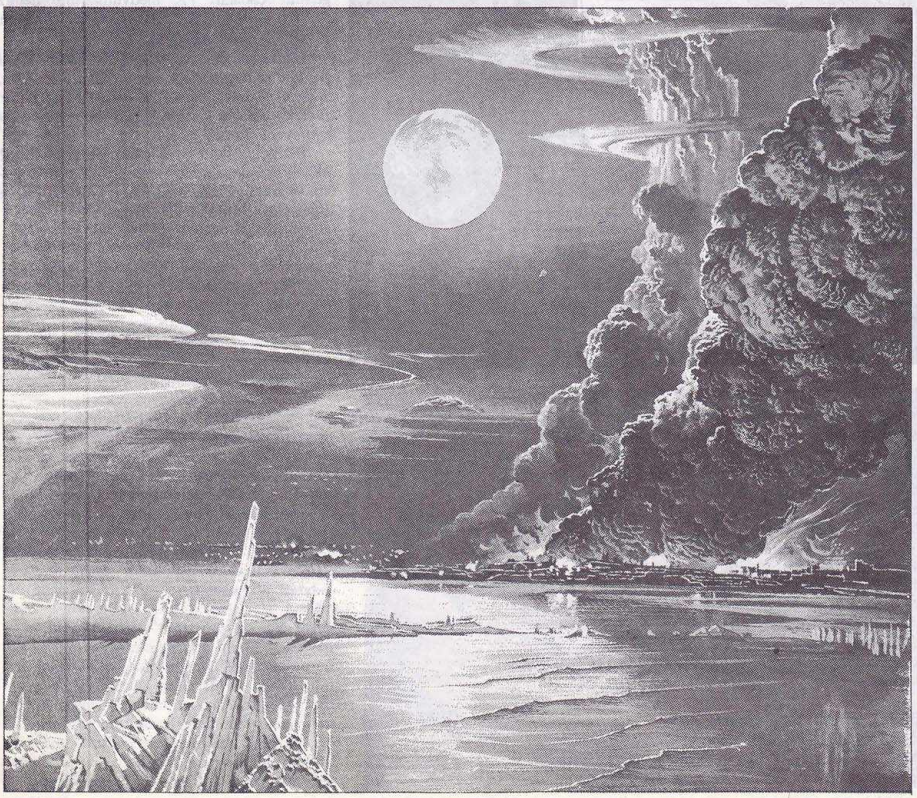

başından geçenleri anlattı. Öyleyse, şimdi sözü ona bırakalım:

"Üç gün sonra dirildim"

Bilinmeyen: Olayların çıkış noktasından başlayalım. Her şey nasıl başladı?

Nihat Kral: *"1969 yılı, Ağustos ayının sonlarıydı. İstanbul'da bir fabrikada çalışıyordum. O dönemlerde, işçi-işveren çatışmaları çok yoğundu. Sık sık olaylar çıkıyor, insanlar yaralanıyordu. Yine bir gün, fabrikada olaylar oldu. İş kavgaya dönüşünce toplum polisi geldi. Polislerle işçiler arasında çatışma başladı. Ben de oradaydım, tam olay yerinden uzaklaşmaya çalışırken, birisi başıma vurdu. Sonradan öğrendim, demir bir boruyla vurmuşlar.*

Önce ne olduğunu pek anlayamadım, beynim sanki uyuşmuştu, ama birkaç dakika sonra kendimden geçmişim. Sonrasını hatırlamıyorum, biraz sonra anlatacağım olayın veya rüyanın dışında tabii... Beni alıp hastaneye götürmüşler, hemen bir tetanos aşısı yapmışlar. Bu müdahale, ilkyardımda yapılmış, sonra tekrar arabaya koyup Haseki Hastanesi'ne götürmüşler. Orada ise, bakmışlar ki benden hayır yok, yani tüm yaşam belirtileri durmuş, 'Öldü' diyerek, kaldırıp morga koymuşlar. Ta ki, üç gün sonra ben tekrar ayağa kalkıncaya kadar...

Kendime geldikten sonra, ilk yaptığım şey, kalkıp kapıya vurmak oldu. Sese ilk gelen, bir hastabakıcı oldu ve beni görür görmez korkup kaçtı. 15 dakika sonra, bir doktor ve hemşireler geldi. Onların da korkudan gözleri büyümüştü. Sonra, doktor kendini toparladı ve benimle bağırarak konuşmaya başladı, sanırım nedeni, beni görmesine rağmen, bir türlü inanamamasıydı. 10 dakika sonra, ikna oldu ve kapıyı açtı. Derhal beni, yukarıda bir odaya aldılar. Tabii, olay büyük etki yarattı ve hastane birbirine girdi. Herkes beni görmeye geliyordu. O kadar ki, hemşireler sıraya girip imza aldılar. İşte, bu arada ikinci bir tetanos aşısı daha yapıldı. Yani 3 gün içinde, iki tetanos aşısı yapılmış oluyordu, ki bu çok tehlikeliydi. Nitekim, birkaç saat sonra yeni bir komaya daha girdim. Ama, onu da atlattım."

"Kalk" emri, ölüyü kaldırıyor

Bilinmeyen: 3 gün süren bu ölüm haliyle ilgili neler hatırlıyorsunuz?

Nihat Kral: *"Bir anım var. Rüya mıydı, gerçek miydi, anlamak çok güç. Yeşil bir yerdeydim. Yani yeşil bir zemin; ama çiçek, ağaç gibi şeyler yok. Yerde oturuyordum ve hemen yanımda masmavi bir göl vardı. Gölün karşı kıyısında bir adam duruyordu. Uzun boylu, yeşil giysili sarışın biriydi. Bana arkası dönüktü, sonra yavaşça döndü ama yüzünü göremiyordum, çünkü ışık içerisindeydi. Yalnız, lacivert renkli iki göz seçiliyordu. Bana elini uzattı ve, 'Kalk' dedi, tek kelime, o kadar. Sonra gözümü açtığımda morgdaydım."*

Bilinmeyen: Gözünüzü açtığınızda, neler hissettiniz?

Nihat Kral: *"Önce bir üşüme hissettim. Çok soğuktu, sonra iki yanımda ölüler vardı. Biri bir kadındı, diğeri ise sakallı bir erkekti. Ama ilginçtir, hiç korku duymuyordum, oysa durumu hemen anlamıştım. Bu arada, belirtmem gerek, ikinci komaya girdiğimde, ilkinde olduğu gibi yine o adamı gördüm. Ama bu kez, yanında bir de kadın vardı. Çok güzel yüzlü, yuvarlak çehreli, iri yapılı bir kadındı. Adamın yüzünü, bu kez görebildim, sakallı ve uzun saçlıydı. Gene elini uzattı ve 'Kalk' dedi. Biraz sonra, gözlerimi açmıştım ve süratle iyileştim."*

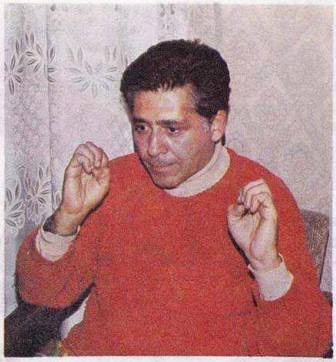

Nihat Kral, Orion gezegeninden gelen uzaylı varlıklarla nasıl görüştüğünü anlatıyor (sağda).

Uzaylılar tarafından yaptırılan enerji vericisi. İddiaya göre, bu araçla bazı hastalıklar tedavi edilebiliyor (altta).

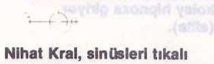

Nihat Kral, sinüsleri tıkalı bir hastayı enerji vererek tedavi ediyor. Hasta yaklaşık yarım saat kadar rahatladı, ama sonra yine eski haline döndü (altta).

"Git, elini prize sok"

Bilinmeyen: Önceden haber alma olayları ve trans olayları nasıl başladı?

Nihat Kral: *"Bu tür olaylar, benim yaralanmamdan önce de oluyordu. Aslında, 12-13 yaşındayken başladı. Örneğin, arabaların durmasını düşünürdüm. Muhakkak, bir neden olur, lastik patlar veya bir arıza olur arabalar*

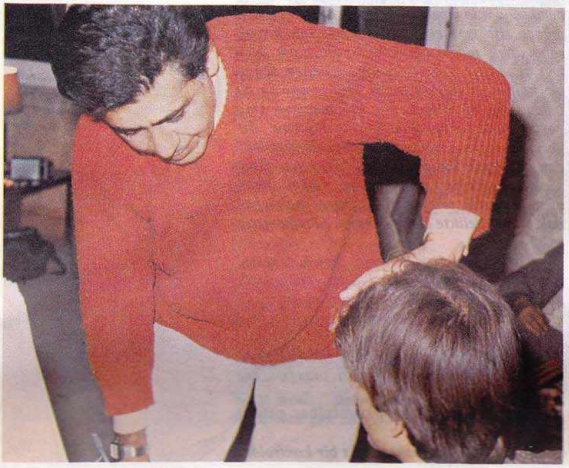

durudu. Sonra bir gün, Selçuk'ta Bülbül Dağı'nda bir olay oldu. Arkadaşlarla beraberdik, çok susamıştım, termosta su vardı. Fakat, şaka olsun diye vermediler. Çok kızmıştım ve o anda termos büyük bir gürültü ile patladı. Sanırım, kızgınlıktan doğan enerji, buna neden olmuştu."

Bilinmeyen: Bu tür psikokinetik etkiler, sürekli oluyor mu?

Nihat Kral: *"Evet, en önemlisi bir hastanede oldu. Bir gün, röntgen çektirmeye gitmiştim. Sıkıcı bir ortamdı ve rahatsız olmuştum. Birkaç dakika geçmemişti ki, röntgen cihazında büyük bir patlama ve yanma oldu. Cihaz büyük oranda zarar görmüştü. Bu tür olaylar sık oluyor. Örneğin, teypler arızalanıyor, piller boşalıyor... Ama, genellikle elektronik araçlarda oluyor."*

Bilinmeyen: Sizce, bu gücün kaynağı nedir?

Nihat Kral: *"Bu güç dışarıdan geliyor ama bende odaklanarak yansıyor. Enerjinin asıl amacı, şifa vermek. Yani, bu enerjiyle birçok rahatsızlık tedavi edilebiliyor. Bu olayı önce ben yaşadım. Koroner yetmezliğinden doğan bir kalp hastalığı geçirdim. İşte, o zaman bu tedavi yapıldı. Birçok ilaç kullanmıştım ama yararı olmuyordu. Paniğe kapılmıştım. Bir gece, oturmuş kaygıyla düşünüyordum ki, birden beynimde bir ses işittim. 'Korkma, şimdi sana anlatacağımı yap, eline bir madeni çubuk al ve elektrik prizine git. Kontrol kalemiyle bak, hangi delikte elektrik varsa çubuğu oraya sok.'*

O anda, ya bir şey olursa, diye düşündüm. Ses, yine devam etti. 'Hiçbir şey olmayacak, kesinlikle korumamız altındasın.' Bunun üzerine, denileni yaptım. Güçlü bir enerjinin üzerimden geçtiğini hissettim. Hepsi o kadardı. Aynı şeyi, birkaç kez yapmam söylendi. Yalnız, aç karnına yapmamın gerekli olduğunu da eklediler."

Bilinmeyen: Sonra doktor kontrolüne gittiniz mi?

Nihat Kral: *"Evet, doktor sıkı bir kontrolden geçirdi ve hayretler içinde kaldı. Elektroları ve filmleri dikkatle gözden geçirdi ve sonra kalp rahatsızlığından hiçbir iz kalmadığını söyledi. Sonra, yine o sesin aracılığı ile aynı sistemi bir aygıt olarak yaptırdım. Yani ses, aygıtın planını çizdirdi, elektrikçi bir arkadaşım da yaptı."*

Enerji üreteci aracılığı ile, soğuk algınlığı geçiren bir hasta tedavi ediliyor. Aygıtın çubuklarını tutan kişiler, yoğun enerjiyi hissediyorlar (üstte).

Nihat Kral, araştırmacı Gufran Erkılıç tarafından hipnotik transa sokuldu. Erkılıç'a göre Kral, çok kolay hipnoza giriyor (altta).

Uzaylılarla yapılan buluşmalar

Bilinmeyen: Bu sesin özellikleri hakkında bilgi verebilir misiniz?

Nihat Kral: *"Sesi beklenmedik bir anda, kafamın içinde duyuyorum. Son derece net ve anlaşılır bir şekilde. Benim düşündüklerimin de hemen cevabı geliyor. Bu, tamamen bana özgü bir olay, isteyen inanmayabilir. Ama, aygıt ortada, onunla çok başarılı sonuçlar alındı."*

Bilinmeyen: Nasıl sonuçlar alındı?

Nihat Kral: *"İzmir'de ağır bir enfarktüs krizi geçiren bir hasta vardı. Bu adam, olağanüstü bir iyileşme gösterdi. Bunun gibi, birçok örnek daha var."*

Bilinmeyen: Sizce, bu sesin kaynağı nedir? Sizinle biri mi konuşuyor?

Nihat Kral: *"Evet, bu konuşanlar dünyadışı bir uygarlıktan. Çok uzaktaki bir gezegende yaşayan, çok gelişmiş canlılar. Gerek, teknolojik yönden, gerekse manevi yönden çok ileriler. Benimle ve başkalarıyla düşünce yoluyla ilişki kuruyorlar. Bu bir yöntem, fazla önemli de sayılamaz. Çünkü ben onlarla yüz yüze de geldim."*

Bilinmeyen: Yani, siz, uzaylılarla görüştüğünüzü mü söylüyorsunuz?

Nihat Kral: *"Evet."*

Bilinmeyen: Peki, onlarla nerede ve nasıl karşılaştınız?

Nihat Kral: *"İlk karşılaşma Van'da gerçek-*

leşti. Oraya yeğenimi görmeye gitmiştim. Bir çay bahçesinde oturmuş bekliyordum. Portakal renkli Volkswagen bir otomobil geldi. İçinden kızıl saçlı, çilli, hafif sakallı bir erkek indi. Arabanın arkasında ise, iki kadın oturuyordu. Biri esmer, diğeri sarışındı. Normal giyimliydiler. Hepsi gelip, yakınımdaki bir masaya oturdular. Madensuyu istediler, sonra şişelerin içine bir şey attılar ve öyle içtiler.

Sonra, birden bana dönüp adımla seslendiler. Çok şaşırmıştım, adımı nereden biliyorlardı? Kalkıp, yanlarına oturdum. Türkçeyi çok rahat konuşuyorlardı. Yalnız arada bir kendi aralarında hiçbir dile benzetemediğim bir dil ile konuşuyorlardı. Daha sonra, kim olduklarını anlattılar. Çok şaşırmıştım ama aynı zamanda da rahatlamıştım. Çünkü, kafamdaki seslerin anlamı çözülmüştü. Sonra ayrıldılar ve gereken bir zamanda yine görüşeceğimizi söylediler."

Uçandaireye giriyor

Bilinmeyen: Bu görüşme gerçekleşti mi?

Nihat Kral: *"Evet. Yine bir iş için, Ordu' daydım. Bir otelde kalıyordum. O gün bir telefon geldi. Baktım, yine onlar, çok sevinmiştim, hemen buluşmaya karar verdik. Buluşmaya, yine aynı otomobile geldiler. Bu kez, bir erkek bir kadın gelmişlerdi.*

Ordu yakınında, Boztepe diye bir yer vardır. Oraya gittik. Bu arada ben onları izliyordum. Saatleri dikkatimi çekti, çok farklıydı. Sorduğumda, saatlerinin aynı zamanda bir savunma silahı olduğunu söylediler. Düşünceleri uzaktan etkiliyor ve düşmanca davrananları hareketsiz bırakıyormuş. Boztepe'de kırsal, ıssız bir alana geldik. Orada, karşımda yaklaşık 10-12 m çapında bir uçandaire duruyordu. Akıl almaz bir olaydı, çok etkilenmiştim, hayranlıkla bakıyordum. Hemen yaklaşıp, içini görmek istedim.

İsteğimi doğal karşılayıp kabul ettiler. Ama, girmeden önce üzerime bir tür ışın tuttular. Ancak şimdi girebilirsin, dediler. Bu ışın, benim çok yüksek frekanslı enerji alanına dayanabilmem için verildi. Uçandairenin içi sterilize bir ameliyat odası gibiydi. Her yer emaye benzeri bir madde ile kaplıydı ve bembeyazdı. Yine beyaz renkli bir ışık vardı ama kaynağını göremiyordum. Sanki, duvarlardan çıkıyordu.

Sonra, olay yerinden ayrıldım. Birçok bilgi edinmiştim ama bunların bir kısmını kendime saklamam gerekiyordu. Daha sonra, onlarla bir kez daha, Hilton Oteli'nde telefonla görüştüm. Şimdilik bu kadar, yalnız bu ilişkinin devamı gelecek."

Negatif uzaylılar da var

Bilinmeyen: Tüm bu görüşmelerde neler konuşuldu, kim olduklarını açıkladılar mı?

Nihat Kral: *"Orion takımyıldızından geldiklerini söylediler. Gezegenlerinin kendi dillerindeki adı, Nova. Dünyaya çok sık geliyorlarmış, amaçları bir tür denetim. Dünya yüzeyinde tohumlanmış uygarlığın gelişimini izliyorlar, bu gelişime zararlı olacak olaylara müdahale ediyorlar. Temel görevleri, zararlı varlıkları ortadan kaldırmak. Aynı uygalama, birçok gezegende de yapılıyormuş."*

Bilinmeyen: Orion'un bulunduğu Samanyolu galaksimizde başka yaşam biçimi var mıymış?

Nihat Kral: *"Birçok. Novalıların yanı sıra, bir de negatif güç taşıyan uzaylılar var. Bunlar köpeğe benzeyen bir şekle sahipler. En önemli ihtiyaçları ise, enerji. Gelip dünyamızdan enerji çekiyorlar. Aynen, bir insanın kanının alınması gibi, kısacası bunlara 'uzay vampirleri' denebilir. Ama kan yerine enerji çekiyorlar.*

Dünyanın öz enerjisini, yani cevherini çekiyorlar. Bu enerji azalınca da denge bozuluyor, depremler oluyor, doğal afetler oluyor. Dünya, tıpkı canlı bir varlık gibi, enerjisini yitirince hasta oluyor. İşte, Novalılar, bunun olmamasına çalışıyorlar. Bir tür caydırtma sistemi kurmuşlar. Böylece bu negatif güçleri engellemeye çalışıyorlar."

Türkiye savaşa girmiyor

Bilinmeyen: İddialarınıza göre, Orionlular ya da Novalılar, dünyada birçok kişi ile ilişki halindeler, bunların içinde tanınmış kişiler var mı?

Nihat Kral: *"İki Amerikalı sanatçı var.* **Charlton Heston** *ve* **Richard Chamberlain.** *Bu kişiler, birlikte çalışıyorlar ve aynı zamanda ünlü gizli örgüt Rosecroix'nın (Gülhaç) liderlerini yapıyorlar. Onlar, Novalıların dünyadaki kulakları ve gözleri."*

Bilinmeyen: Geleceğe yönelik bilgiler aldınız mı?

Nihat Kral: *"Birçok, ama bunların tamamını açıklamak çok zor. Düşünmek dahi çok üzücü,*

insanın geleceğini bilmesi gerçekten kötü bir olay.

1987'nin 21 Ağustos'unda yarı nükleer bir savaşın olacağını bildirdiler. Dünyanın tam olarak yok olmasını Novalılar önleyecekler. Yalnız, mükemmel bir temizlenme olacak. Çünkü, mevcut nükleer silahların ancak üçte biri kullanılabilecek. Bu da, tüm insanlığın yok olmasını önleyecek.

Türkiye ve altı bölge daha bu savaştan zarar görmeyecekler. Buraları Hindistan, Avustralya, Çin, Tibet, Pakistan ve bazı küçük ada grupları. Savaşı, Sovyetlerle, Araplar başlatacaklar ve Amerika'ya saldıracaklar. Fakat sonunda yenilecekler, Sovyetleri ekonomik nedenler yıkacak. Tabii, çok büyük zarar görülecek, İngiltere, Fransa, İsrail ve İtalya mahvolacaklar. Fakat, en önemli olay, Türkiye'nin bu savaşa girmemesi.

Türkiye, bu savaşta, İkinci Dünya Savaşı'nda İsviçre'nin gördüğü işlevi üstlenecek. Sonunda barışı biz sağlayacağız. Şu anda, dünyanın birçok yerinde birçok insan, dua ve sevgi iletişimi yoluyla bu felaketin hiç olmazsa daha ileriye kalmasını diliyorlar. İnşallah, kabul olunur."

Üzerinde, 220 volt elektrik var

Nihat Kral'ın anlattığı inanılmaz olaylardan sadece bir kısmı incelendi. Kendisi, anlattıklarının yanı sıra, akıl almaz bir gösteriyi de gerçekleştiriyor. Bilinmeyen ekibinin gözü önünde, çelik bir çakıyı elektrik prizine soktu, o anda Nihat Kral'ın koluna ve başına değdirilen kontrol kalemi yanıyor ve elektriğin varlığını kanıtlıyordu. Bu kolay inanılacak bir olay değildi. Çünkü, 220 volt elektriğe bu kadar uzun süre dayanmak gerçekten inanılmazdı.

Nihat Kral'ın iddialarını benzerlerinden ayırmak çok güç. Uzaylılarla bu kadar rahat görüşülebilir mi? En önemlisi, neden Nihat Kral? Bu soruların cevabını vermek pek gerekli değil gibi. Çünkü, insanın kendisi çok önemli bir varlık. Nihat Kral'ın yaptıklarını, aslında her insanın yapabileceğini, bugün parapsikologlar özellikle vurguluyorlar. İnsanın, henüz bilinçli olarak kullanılmasını bilmediği büyük bir içsel enerjiye sahip olduğu düşünülüyor. Bu gücün açığa çıkarılması böylesine normalüstü sonuçlar getirebiliyor. 220 volt elektrik, bu güçle karşılaştığı anda bir hiç haline gelebiliyor.

Bilinmeyen bir dilden sözcükler

Nihat Kral'ın duyduğu sesler, insanı beyninin de bir parçası olduğu "evrensel zekâ enerjisinden" geliyor olabilir. Dr. **Konstantine Raudive,** teybe kaydettiği seslerin böyle bir boyuttan geldiğini söylüyordu. (Bkz. sayfa 431 ve 472). Öyleyse, uzaylılar ya da ruhların sesi veya başka bir kozmik ses, tüm zekâların bileşiminden kaynaklanıyor olabilir. Bir ilginç nokta daha var: Nihat Kral, hipnoz altındayken farkında olmadan alışılmadık bir dil ile konuştu. İspanyolcaya benzeyen bu sözcüklerin anlamlarını da söyledi. Cümleler şöyleydi:

Nihat Kral, çelik bir çakıyı elektrik prizine sokuyor, aynı anda eline değdirilen kontrol kalemi, onun üzerindeki elektriği gösteriyor (üstte).

"Konfrada nade quadare: Anlamı, kalbindeki lotüsü aç."

"Laq rados ke ra sera: Anlamı, sonsuza kadar dostluk."

Bu sözcükleri inceleyen dil uzmanları, bazılarına yaklaşık anlamlar verdiler. Ama bilinen hiçbir dil ailesine girmediğini de belirttiler. Sonuç şöyleydi:

Konf: Açılmak. Ke ra: Kalp. Quadare: Dört köşe. Sera: Erişmek. Sara: Zaman. Laq: Işık, nur. Rados: Tekerlekler.

Görülüyor ki, bu anlamlar, Nihat Kral'ın verdiği karşılıklara pek uymuyor. Ama, uzmanların yaklaşımları çok ilginç. Çünkü, özellikle "laq" ve "rados" sözcüklerinden "ışıklı tekerlekler" gibi bir anlam çıkarmak mümkün. Işıklı tekerlekler deyimi ise, uçandaireleri çağrıştırmıyor mu?

Mümkün mü, değil mi?

Bugüne kadar, gerek uzaylılarla görüşmek konusunda, gerekse dünyanın geleceği ile ilgili kehanetler konusunda çok iddialar ortaya atıldı. Bunların bir bölümünün gerçekdışı olduğunu titiz araştırmalar gözler önüne serdiler. Psikologlar, bu tür kişilerde yaygın bir şekilde kişilik bozukluklarına rastlandığını ve daha çok toplumdışı kalmanın bir sonucu olarak, daha doğrusu kendilerini yeniden topluma kazandırmak için böyle bir yol seçtiklerini belirtiyorlar. Fakat evrende bizden daha zeki bir yaşam varsa ve uzaylılar dediğimiz varlıklar dünyamıza geliyorlarsa, birileriyle şu ya da bu şekilde temas kurmaları son derece mümkündür. Nihat Kral bunlardan biri neden olmasın?

Şaşırtıcı buluntular var:

Aynı yollardan mı geçiyoruz?

Binlerce yıllık birtakım buluntuların, arkeolojiyi ve tarihi altüst ettiğine daha önce değindik (Bkz. sayfa 841 ve 756). Tutucu bilim adamları bu tür yaklaşımları, yazılı bilgilerde olmadığı gerekçesiyle bir türlü benimseyemiyorlar. Aşağıdaki yazıda, bilinen tarihi bilgilerin yanlışlığını ortaya koyan kanıtlara yer veriliyor.

COLORADOLU BİR KOVBOY 1880 yılında bir tepenin eteğindeki maden damarından kömür getirmek için yola çıktı. Çıkardığı kömür, damarın ağzından 45 m uzaklıkta, yüzeyden de 90 m derinlikteydi. Kovboy, kömür parçalarının, sobasında yakmak için çok büyük olduğunu gördü. Kırdığı kömürlerin bir tanesinin arasından demir bir yüksük yere düştü.

Bu cisim yörede "Havva'nın yüksüğü" olarak biliniyordu. Üzerinde günümüzdeki yüksüklerde olduğu gibi çentikler vardı. Metal yüksük, çevredeki meraklı insanlar arasında elden ele dolaşmaktan ufalandı ve en sonunda da kayboldu! 1883'te **The American Antiquarian** dergisinde bir yazar bu yüksüğü tanıtırken, birçok soruyu da beraberinde gündeme getiriyordu.

"Yüksük buraya nereden geldi? Beyaz adamların Colorado'ya gelmesinden önce buradaki yerli kabileler böyle bir nesneye sahip miydiler?"

Geçmiş yüzyıllarda Kızılderililer buna benzer yüksükler kullanmışlardı. Ama içinde yüksüğün bulunduğu kömür parçası yaklaşık 70 milyon yıl önce, II. ve III. jeolojik zamanlara rastlayan çağlarda oluşmuştu. Eldeki tüm tarihsel ve arkeolojik bilgilere göre de bu tarihte insanoğlu daha yaşamıyordu. İnsanlara en yakın canlılar olarak da ağaçlarda yaşayan, maymuna benzer çeşitli tür memeliler vardı. Demire şekil verebilecek teknoloji ise henüz yoktu.

Dr. Abner Weisman'ın İnka öncesi eserler koleksiyonundan bir model. Dr. Weisman, bu modelin sezaryen ameliyatı geçirmiş bir kadını yansıttığını öne sürüyor. Bu doğruysa, ilkel toplumların çok ileri düzeyde tıbbi becerileri olduğu anlaşılıyor (üstte).

"Tarihe gömülmüş ileri bir teknoloji" görüşünü savunanlardan Rene Noorbergen (altta).

Ama bu yüksük, kömürün içindeki yerine sıkıca oturmuştu. Yüksük, 70 milyon yıl önce yapıldığında ve oraya bırakıldığında acaba yeryüzünde neler oluyordu?

60 milyon yıllık çivi

İskoçya'da Dundee yakınlarında Kingoodie taşocağından çıkarılan bir taş parçası iyice temizlendiğinde ortaya paslı, demir bir çivi çıktı. Ocakta taş ve balçık tabakaları üst üsteydi. Çivi de taş ve balçık tabakalarının arasından çıktı. Beklenmedik bir yerden çıkan bu çivi, dikkatli ve ayrıntılı bir incelemeye tabi tutuldu. Çivinin sivri ucu balçığa gömülü, kalan kısmı taşın üzerindeydi. Baş kısmı ise taşa saplanmıştı. Taş parçasının ocağın hangi bölümünden çıkarıldığını söylemek mümkün değildi. İlgililer çivinin saplandığı kayanın, 60 milyon yıl önce oluştuğunu tahmin ediyorlardı. O zamanlar, cüce insanların İskoçya'da demir cevherini erittikleri biliniyordu.

Ustaca yapılmış bir kap

Bu tür "sanat eserlerine" başka kömür ya da kaya parçalarının içinde de rastlandı. 1852'de ABD, Massachusetts'de Dorchester'daki bazı kayalar dinamitlendi. İşçiler parçalanan kayalar arasında metal bir nesnenin iki parçasını buldular. Bu parçalar birleştirilince ortaya "çan" şeklinde bir kap çıktı. Kap,

gümüşlü bir alaşımdan yapılmıştı. **Scientific American**'da çıkan bir rapora göre, üzerinde 6 çiçek figürü vardı. Figürler gümüşle işlenmişti. Kabın alt kısmında ise yine gümüşle işlenmiş bir çelenk figürü vardı. Kabartma, oyma ve işlemeler açısından usta bir elden çıkmışa benziyordu. Kap, 4.5 m derinlikte, toprağa gömülü vaziyette bulundu.

Taşocağındaki altın zincir

Bu araştırmayı yapan **Rene Noorbergen,** yine böyle yerlerde altından yapılmış çeşitli nesnelere rastladı. 1891'de ABD'nin Illinois eyaletinde, Bayan **S.W. Culp** kürekle kömür atarken, bir kömür parçası düşerek kırıldı. İçinden altın bir zincir çıktı. Zincir, kömür parçasının içinde halka şeklinde bir oyuğa yerleşmişti. Yaklaşık 50 yıl sonra, bir taşocağında kayaları dinamitleyen işçiler, bir altın damarına rastladılar. Ancak granitin içinde bulunan bu altının sonradan sahte olduğuna karar verildi.

Esrarengiz küp

İlginç bulgulardan biri de "Salzburg küpü" olarak biliniyor. 1885'te Avusturya yakınlarında demir dökümhanesinde çalışan bir işçi, Wolfsegg kömürlerini kırarken, geometrik olarak küpe benzeyen, demir bir nesneye rastladı. Noorbergen bu küpü şöyle tanımlıyor:

"Bu garip küpün dış yüzeyleri pürüzsüz ve düzgündü. 4 kenarı düz, karşılıklı 2 kenarı da dışbükeydi. Küpün etrafında oldukça derin bir çizik vardı. Ne yazık ki bu küp 1910'da Salzburg Müzesi'nden kayboldu."

Belki de bu "küp" hiçbir zaman Salzburg'da bulunmadı. Bir süre Linz'de bir müzede kalmıştı ve bugün de bulunduğu dökümhanenin yakınlarındaki bir müzede sergileniyor. Küpü inceleyen ilk bilim adamı bunun bir göktaşı olduğunu öne sürdü. Kimyasal analiz için küpten bir parça alındı. Küpün yüzeyinin düz olması zaten bu kesilmenin sonucudur. Yapılan analizde, küpün yapıldığı metalin krom, kobalt, nikel taşımadığını gösterdi. Bu yüzden küpün daha önceden tahmin edildiği gibi göktaşı olmadığı anlaşıldı. Küpün işlenmiş bir demir parçası olduğu sanılıyordu.

Küpün ne amaçla yapıldığı bilinmese de, demir dökümhanesinin tabanında bulunması şaşırtıcı bir olay değil. Asıl önemlisi, bu küpün bir kömür parçasının içinde oluşup oluşmadığı. Salzburg küpü ile ilgili bu bilgilerin hiçbiri saklanmadı. Olay da unutuldu. Bu, ilk kez olayı gören kişinin verdiği bilginin ve hemen yapılan bir araştırmanın ne kadar önemli olduğunu gösteriyor.

Milyonlarca yıllık kemikler

1967 yılında Colorado'daki bir madende bulunan bir gümüş damarında insan kemikleri bulundu. Kemiklerin yanında 10 cm uzunluğunda bakır bir ok başı bulunmaktaydı. Maden yatağı birkaç milyon yıllık geçmişe sahipti. Madenlerin oluşumu da genel kanıya göre insanlığın ortaya çıkışından daha eskidir. DARKMALT

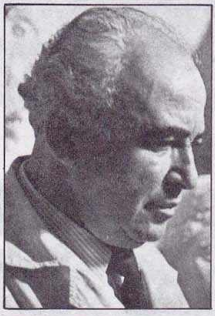

Eski cerrahların teknik olarak günümüz doktorlarından üstün olduğunu öne süren Prof. Andronik Jagharian (üstte).

Tufan öncesine ait

Amerika'da kurulan "Yaratılışı Araştırma Kurumu" adlı dernek, canlı türlerinin evrimine ilişkin geleneksel görüşleri çürütmek için dini inançlardan yola çıkarak, yukarıda örnekleri verilen türden kuraldışı birçok olayları araştırıyor. 1976 yılında derneğin çıkardığı dergi, 1937'de Pennsylvania'da kömürler arasında bir kaşık bulunduğu şeklinde bir haber yayımladı.

"Kaşık, yakılan kömürlerin arasında bulundu. Küller karıştırıldığında kaşık ortaya çıkmıştı. Bu kaşık, tufandan önceki zamanlardan bir kalıntı olabilir" deniyordu.

Garip harfler

Diğer bir ilginç olaya da **American Journal of Science** dergisinde yer verildi. Haber, 1831

Taş devrine ait bu kafatasının bir yanında bir delik var (altta). Oldukça düzgün olması nedeniyle mermi yarasına benzetiliyor. Diğer taraftaki parçalanma da ok ya da mızraktan çok, hızlı giden bir silahın etkisiyle oluşmuş olabilir (sağda).

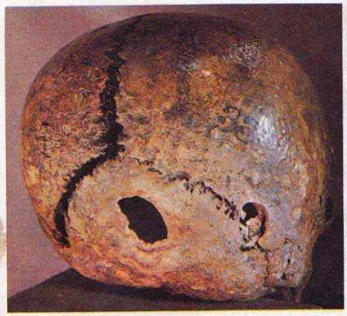

yılında yeryüzünün 18 m derinliğinden çıkarılan büyükçe bir mermer parçasıyla ilgiliydi. Mermer de incelenmek üzere parçalara bölündü. Parçalardan birinde 4x1,5 cm boyutlarında bir oyuk vardı. Yüzeydeki bu oyuk içerisinde I ve U harflerine benzeyen, kabartma iki kalıp görülüyordu. Harflerin düzgünlüğü, bunların insan eliyle yapıldığını gösteriyordu. Bu kalıplar, milyonlarca yıl bozulmadan korunmuştu.

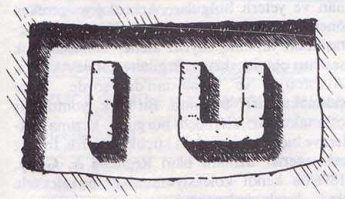

Bir sanatçının oyulmuş harfleri. Bu harflerin kasten oyulduğu sanılıyor. ABD'de Pennsylvania'da yeryüzünün 18 m derinliğinden çıkarılan bu harfler, bir mermer parçasının üstündeydi. İnsan eliyle mi yapılmışlardı, yoksa bir şaka mıydı (solda)?

Kafatasındaki gizemli delik

Bu olağanüstü olayların benzerleri de binlerce yıl önce meydana gelen ve bugün adli tıpta rastlanan türden olaylara benzeyen kanıtlardır.

Bu kanıtlardan biri, şimdi Londra'da Natural History Museum'da olan bir kafatasıdır. Bu kafatası Paleolitik Çağ'da yaşamış bir insana aittir. Kafatası, Rodezya'da bulundu. Sol tarafında düzgünce, yuvarlak bir yara deliği vardı. Bu delik, yaranın hızla fırlatılmış bir aletle açıldığını ortaya koyuyordu. Yaranın karşısında yer alan kafatası kemikleri ise parçalanmıştı.

Mermi yarası mı?

Berlinli bir adli tıp uzmanı, bu deliği günümüzde sık sık görülen mermi yaralarına benzetti. Ancak bu kalıntılar yeryüzünden yaklaşık 18 m derinlikte bulundu. Genel bilgilere göre bu insan ancak son birkaç yüzyıl içinde ölmüş olabilir. Çünkü Orta Afrika'ya ilk silah o zaman getirilmişti. Ancak kalıntıların bu zamana kadar, doğal jeolojik olaylarla söz konusu derinliğe ulaşması olanaksızdır.

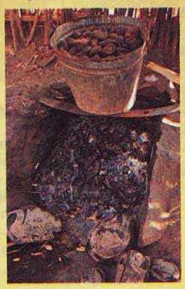

Yeni bulunan eski kalıntılar

Perulu Doktor **Janvier Darquea,** geniş bir taş koleksiyonuna sahip. Taşların üzerindeki oymalardan, binlerce yıl önce büyük tıbbi operasyonların yapıldığı anlaşılıyor (solda, üstte). **Erich von Daniken**'a göre bu taşlardaki figürler, kalp nakillerini ve beyin ameliyatlarını yansıtıyor. Bazıları da teleskoplarla gökyüzünü inceleyen gökbilimcileri tasvir ediyor.

Bir iddiaya göre de bu taşlar, yörede yaşayan bir zanaatçı tarafından işlenmiş. Bu zanaatçının adı, onu bulan BBC televizyon ekibinin söylediğine göre **Basilio**'ydu. Bu taşlar, eski görünümü vermek için önce ayakkabı cilasıyla karartılmış, sonra da eşek gübresinde yakılmış (solda, altta). Eski Perululuların çok ileri olduğuna dair kesin kanıtlar var. Ancak onların, İca taşlarının gösterdiği kadar gelişmiş olmadığı anlaşılmaktadır.

Sovyetler Birliği'nde bulunan bu kafatası 4000 yıllık. Cerrahların kafatasında görülen deliği, hayvan kemikleriyle kapattıkları öne sürülüyor (üstte, solda).

Sovyetler'den benzeri bir olay

Bu kafatası ilk şaşırtıcı bulgu değildir. Nesli tükenmiş bizon türünden bir hayvanın kafatası da Sovyetler Birliği'nde Lena nehri yakınlarında ortaya çıkarıldı. Bu hayvanın kafatasında da mermi yarasına benzeyen, düzgün, yuvarlak bir delik vardı. Hayvanın bu yarayı aldıktan sonra da uzun yıllar yaşadığı anlaşılıyordu.

Bu kafatasları bir görüşe göre insanoğlunun 1000 yıl önce çok gelişmiş silahlara sahip olduğunu gösteriyor. Yaraları iyileştirme becerisi de aynı ölçüde gelişmiş olabilir. Bizler, tarihöncesi tıp hakkında çok az şey biliyoruz. Bildiğimiz tek şey, kemiklerle ilgili birtakım ameliyatların yapıldığı. Ama bu kafatasları 4000 yıl önce beyin, hatta açık kalp ameliyatlarının yapıldığını ortaya koyuyor.

2000 yıl önce beyin ameliyatı!

Sovyetler Birliği'nde Ermenistan'daki Sevan gölü yakınlarında M.Ö. 2000 yıllarında yaşamış insanların iskeletleri bulundu. Kafataslarının birinde 6 cm'lik bir delik vardı. Eski cerrahlar bu deliğe hayvan kemiğinden bir tampon koymuşlar, bu tampon yerinden çıkmamış ve kafatası kemiği bu tamponun etrafını sararak kaynamıştı.

Bir başka kafatasında da yara izine rastlandı. Anlaşıldığı kadarıyla yara, bir darbe sonucunda oluşmuştu. Cerrahlar, beyne giren kıymıkları çıkarmak için yaranın etrafındaki kısmı kesmişlerdi. Büyük bir olasılıkla bu insanın da ameliyattan sonra yaşadığı anlaşıldı.

Bu kafataslarını inceleyen Sovyet Prof. **Andronik Jagharian,** olayı şöyle yorumluyordu: *"Doktorların o zaman kullandığı eski aletleri göz önünde tutarsak, onların teknik olarak günümüz cerrahlarından çok daha üstün olduğunu söyleyebilirim."*

Orta Asya'da bulunan birçok iskeletler de Aşkaabat Üniversitesi'nde incelendi. Bunlarda kafatasları ve kaburgaların ameliyat edildiğine ilişkin izler bulundu. İzlerden, cerrahi müdahale için kalbin açıldığı anlaşılıyor.

Bu olayları aktaran Rene Noorbergen, eski insanların, teknik olarak daha ileri düzeydeki kültürlerle ilişki içinde olduğuna inanıyor. Bunlar, cerrahi uygulamaları ya kendileri yapıyorlar ya da bu işi misyonerlere yaptırıyorlardı. Noorbergen, iskeletlerin ait olduğu toplumların bu tekniklere sahip olamayacağını da öne sürüyor.

Noorbergen ayrıca And dağlarında bulunan ve İnkalardan daha önceki toplumlara ait olduğu sanılan heykelciklerle, oyma sanat eserleri hakkında bilgi veriyor. Bu oyma eserlerden bazılarının çeşitli hastalıklara yakalanan insanları tasvir ettiği belirtiliyor.

Yazılı bilgilerde yer yok!

Tarihöncesinde yaşayan insanların tıbbi becerilere sahip olduğu sanılmakla beraber, bunların arkeolojik kayıtlara geçmediği görülüyor. Yapılan araştırmalarda ortaya çıkan fosillerden, insanoğlunun maymundan türediği öne sürülüyor. Ama birkaç yeni bulgu, bütün sanıları çürütebilir.

Bunu başarmak isteyen "Yaratılışı Araştırma Kurumu", genel inanışlara ters düşecek bazı fosilleri kanıt olarak ortaya sürüyor. Çizgi filmlerde tarihöncesi mağara insanlarının avcılık yaptığı ya da sürüngenler tarafından avlandığı gösterilse bile, dinozor neslinin yaklaşık 70 milyon yıl önce tükendiği sanılıyor. Buna karşılık ilk insanın 1 milyon yıl önce ortaya çıktığı iddia ediliyor. Ancak Teksas'ta Paluxy nehri yatağında, yanında insan ayak izleri olduğu sanılan dinozor ayak izleri bulundu. İnsan ayak izleri yaklaşık 38 cm boyundaydı.

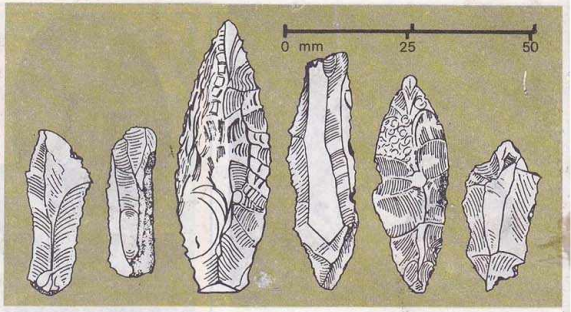

İngiltere'de bulunan "cüce çakmaktaşları". Bunlar, küçük insanlar tarafından oyuncak olarak mı, yoksa bilinmeyen başka bir amaçla mı yapıldı? Cevap ne olursa olsun, aletlerin ölçüleriyle kıyaslanırsa, işçilik çok şaşırtıcı (üstte).

Bu heykelcik, yaklaşık 2000 yıl önce Peru'da yer alan Mochica kültürüne ait. Heykelciğin, şırıngayla iğne yapılan bir çocuğu betimlediği öne sürülüyor (solda).

Taşlardaki şaşırtıcı işçilik

Eski mermi yaraları ve ameliyatlar, tarihöncesi demir çiviler ve altın zincirlerle ilgili bulgular, arkeoloji öğrencilerine oldukça garip geliyor. Çünkü, okullarında onlara bu tür bilgiler verilmiyor. Çakmaktaşından yontularak yapılmış baltalar ve bıçaklar, öğrencilere göre daha tanınan ve yeterli bulgular. Arkeolojiye gereken önem verildiğinden bu yana toplanan çakmaktaşından yapılmış sayısız aletler arasında, çok şaşırtıcı olanlar da var. İngiltere, Güney Afrika, Avustralya ve Hindistan'da sözde "cüce çakmaktaşları" bulundu. Bu ufak, yontulmuş çakmaktaşları, sivri uçlu burgular, kazıma aletleri ve bıçak biçimindeki küçük aletlerdi. İngiliz eski eserler uzmanı olan **Reginald A. Gatty,** 1896'da kendi koleksiyonundaki bu aletlerle ilgili olarak şunları söylüyordu:

"Boyutları oldukça küçük olan bu taşları incelemeye başladığınızda bunların yapılışındaki ustalığı görmek için bir büyüteç kullanmanız gerekir. Bu zarif, hassas aletleri yapabilen tarihöncesi taş yontucuları kim bilir nasıl el ustalığına ve gözlere sahipti?.. Çakmaktaşlarını sırayla gördüğünüzde bunların belirli bir amaç ve tasarımla yapıldığını anlayabilirsiniz. Bunları yapan her kimse kesinlikle bir el sanatı ustasıydı."

Devlere mi ait?

"Cüce çakmaktaşları" çok ilgi çekici bir terim. Günümüzdeki benzerlerine göre, bu çakmaktaşlarının çok kısa olduğu düşünüldü. Eski İngiliz yerlilerinin cüce bir yapıya sahip olduklarını belirten bir iz de yok. Buna karşılık bu küçük aletlerin günümüz yapıdaki insana ne yararı olabilir? Üstelik Paluxy nehri yatağında, yeryüzünde eskiden devlerin yaşadığını gösteren ayak izleri var..."

Eski insanlar megalitleri sanki birer "tuğlaymış" gibi nasıl taşıdılar? Sayfa 1182'de